Luksc-Fábry Béla

epitész

Küldte ki az m. mérnökés épi-
tész egylet 1877 elején Schnör-
ra a megyehár tervpalázatra
~~ki is~~ beérkezett pálaművek
megbírálására.

Az epitési ipar. 1877 évf 49. l.

M.D.K.

Luksche-Fábry Béla, építész

a budai kórház tervpályázatán az első díj egy-harmadát nyerte el.

Bauzeitung für Ungarn, Bp.1878. VII.évf. 5. sz.

31. old.

Lukse Fábry Béla

Gréd

Az Építési Ipar. 1879.
7 sz. (A budapesti tor-
na-egylet csarnoka)

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191....

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

Lukse Fábry Béla

Ivód

Az Épitési Ipar

1881. 93. (Kendeffy Sámu Eastége Kerugésden)

..... *műhely.*

...főnökség!

...v ..... hó ... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

...am.

... évi ..... hó .....

.....

sajátkezű aláírás és munkásszám.

Lukse Fabry Béla

Grod

Az Épitési Ipar

1881. 63. 1. (Kendeffy Sann Eastefer Kernyesden)

_____ *műhely.*

yfőnökség!

v _____ hó ____ n történő kifize-

_____ indokából személyesen meg nem

_____ számu _____

am.

évi _____ hó _____

_____

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Lukse Fabry Bela

irod

Az Épitési Ipar

1883. 424. l. (A szegedi munkák)

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedély

.....

a műhelyfőnök vag
aláírá

8. sorsz. Műhelyi minta —

M.D.K.

Luksc Fábry Béla

(Budapesti) műép. tanácsos

250 frt-os második
díjat nyert Vasvármegyének
Szombathelyen, a leányos-ház
helyére építendő palotájá-
ra kiírt pályázaton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1896. XVII. évf.
jan. 14. sz. 3. old.

M.D.K.

Lukse Fábry műv. tan

Második díjat nyert Vas-vármegye Szombathelyen felépítendő bérházra kiírt pályázaton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1896. XVI. évf.
aug. 4. sz. 2. old.

Lukse Fábry Béla

l.

Siklóssy F K T könyt

156. l.

M.D.K

LUKSE FÁBRY Béla főmérnök

A Bazilika építkezésének felügyelője

Ybl Ervin: Ybl Miklós 208.,

Lukse Fábry Béla

építész

l.

Birógerugeszegi

118-l.

119-l.

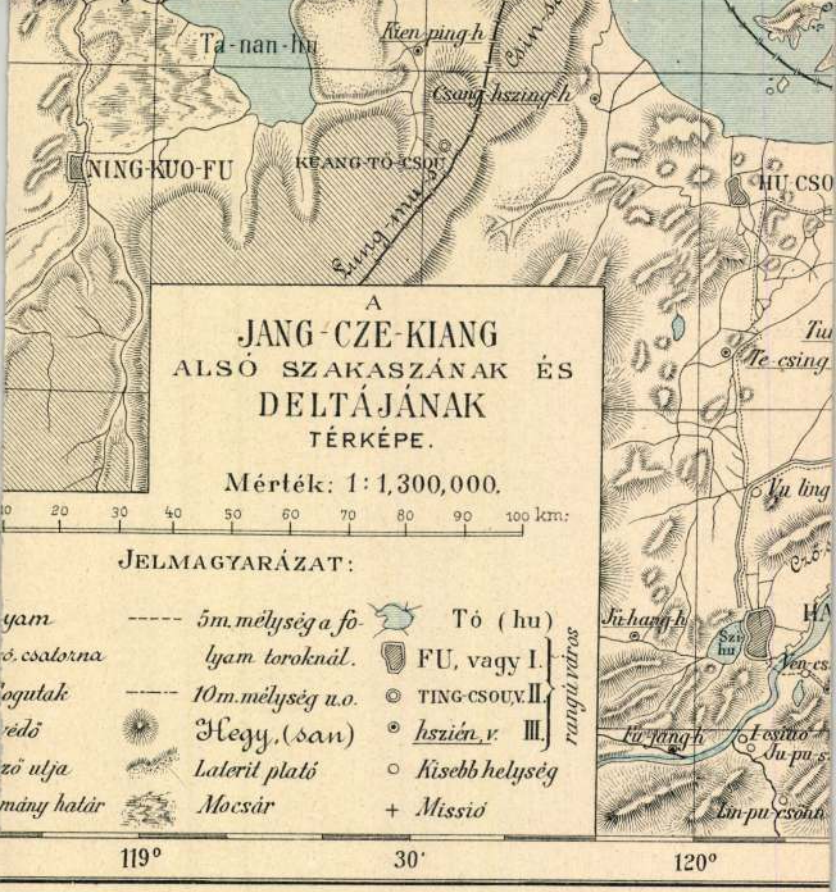
A
JANG-CZE-KIANG
ALSÓ SZAKASZÁNAK ÉS
DELTÁJÁNAK
TÉRKÉPE.
Mérték: 1:1,300,000.
10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 km:
JELMAGYARÁZAT:
yam
ó. csatorna
logutak
védő
ző utja
mány határ
5m. mélység a folyam toroknál.
10m. mélység u.o.
Hegy, (san)
Laterit plató
Mocsár
Tó (hu)
FU, vagy I.
TING-CSOU, V. II.
hszién, v. III.
rangú város
Kisebb helység
Missió
Ta-nan-hu
Kien-ping-h
Csang-hszing-h
NING-KUO-FU
KUANG-TÖ-CSOU
Lung-mu-s
HU-CSO
Te-csing
Vu-ling
Jü-hang-h
Szi-hu
Fu-jang-h
I-csiuo
Lin-pu-csönn
119°
30'
120°

Luske Fábry Nele

6. Projet de restauration de l'église ruthène à Ungvar

Cat. spec. 6 l.

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ..... n történő kifize

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

tan

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Lukse-Fábry Béla

ejtes. Hül. 1843 jun. 17.
+ 1915.

Krück II. 186 l.

Vörösréz edények, XVII és XVIII. századbeli a Felsőmagyarországi Rákóczi Múzeumban III. 149.

LUKSE FÁBRY *Béla*, építész, • Budapest 1843 jún. 17., † u. o. 1915. A bpesti József-műegyetemen tanult. Nyolc nyilv. pályázaton vett részt s ugyanannyi díjat nyert. Ezeken kívül az ungvári gör. kath. székesegyházat, a szolnokdobokavármegyei székházat, a Budai Torna Egylet tornacsarnokát, az orsovai m. kir. hajózási hivatal palotáját, Kendeffy Sámuel kernyesdi kastélyát stb.-t tervezte és építette.

~~Ásatás, marosportusi X. 99.~~

KÖZPONTI FŰTÉSEK } minden rendszer szerint.
SZELLŐZTETÉSEK }
SZIVATTYÚ-TELEPEK
Légszesz-, vízvezeték- és csatornázási berendezések.
Épület és diszmunkák kivitelét elvállalják
Telefon 22—25. CROSS CHARLES E. LEWIS UTÓDAI Budapest, V., Csáky-utca 18. sz. Telefon 22—25.

tette, ki a most még engedélyezés alatt álló 11 km. hosszu alsó szakasz kiépitésével is meg van bizva.

A kiskunfélegyháza—kiskőrösi vasut. Kiskunfélegyháza város tanácsa felterjesztést intézett a kereskedelemügyi ministeriumhoz a kiskunfélegyháza—kiskőrösi vasut előmunkálatainak engedélyezése iránt. A vasut tervezője Fekete Adolf mérnök, az épités ügyében a város tanácsával már megállapodásra jutott és köteles lesz a nyomjelzési munkákat az előmunkálati engedély megadása után nyomban elkésziteni.

A répcevidéki vasut. A répcevidéki vasut tervezői és engedményesei a napokban ülést tartottak. mely alkalommal megállapitották, hogy az épitendő vasut céljaira eddig 220.000 kor. gyült össze. Az értekezleten a vasut épitési terveiről s a financirozás módozatairól tárgyaltak.

A cegléd—cseméi vasut épitése a megvalósulás stádiumába lépett, mivel a vasut engedményesei Gerster és Török mérnökök a 86·800 koronát tevő óvadékot letétbe helyezték. A törzsrészvények még nincsenek teljesen jegyezve, de kilátás van rá, hogy ezt az akadályt is nemsokára leküzdik.

A szob—ipolydamásdi iparvasut. Luczenbacher Pál szobi lakos Szob és Ipolydamásd községek között gőzüzemü iparvasut épitését vette tervbe s a kereskedelemügyi ministeriumnál a szükséges földterületek megszerzése végett a kisajátitási eljárás megindítását kérelmezte. A minister a kérelmet teljesitette s Hont vármegyét bizottság kiküldésére utasitotta. A vármegye törvényhatósága által kiküldött bizottság e hó 26 án kezdi meg tárgyalásait.

A szlavoniai—drávavidéki h. é. vasut egyesitett engedélyokiratához a kereskedelemügyi minister függeléket adott ki, mely szerint a nevezett h. é. vasutnak 9,460.000 koronában megállapitott tényleges épitési és üzletberendezési tőkéje forgalmi eszközöknek szükségessé vált ujabbi beszerzése céljából 800.000 koronával felemeltetett.

A kassa—hegyaljai vasut. Bene Károly máv. felügyelő Kassára érkezett, hogy mint ministeri kiküldött részt vegyen a kassa—hegyaljai vasut bejárásában. A ministeri kiküldött Ruderschmidt osztálymérnökkel, Fábián Lajos vállalkozó mérnökkel és Wilheim Ignác főmérnökkel Hidasnémetire utazott, ahonnan kezdve be fogják az épülő vonalat járni és különösen a Hernádhid alapozásánál fognak tartózkodni.

Vizépitészet és szabályozás.

A sirinai átvágás jobboldali partbiztositásának kiegészitésére 1908/9. évben végrehajtandó munkálatokra a földmivelésügyi ministeriumban augusztus 12 én tartott versenytárgyaláson három cég pályázott és pedig: Magyar épitő r.-t. (Budapest) 625 köbméter földkiemelésre 1 kor. egységáron 625 korona, 6080 köbméter első oszt. kőanyag szállitására és beépitésére 9·10 kor. egységéron 55.328 kor.; 28.270 köbméter másod oszt. kőanyag szállitására és beépitésére 7·90 kor. egységáron 223.333 kor. összesen 279.286 koronával, 50 méteren felüli fuvarozási távolságnál 50 fillérrel több köbméterenként, Blau Rezső (Mohács) előbbi sorrendben 50 fill. egységáron 312 kor. 50 fill., 8·80 kor. egységáron 53.504 kor., 7·80 kor. egységáron 220.506 kor. összesen 274.322 kor. 50 fillérrel, külön munkáért 1 kor. 50 fillért, 50 méteren felüli fuvarozási távolságért 50 fillért kér köbméterenként, Hofbauer és Lehner (Budapest) 0·75 kor. egységáron 468 kor. 75 fill., 9·55 kor. egységáron 58.064 kor., 7·78 kor. egységáron 219.940 kor. összesen 278 473 kor. 35 fillérrel, külön munkáért 1.70 kor., 50 méteren felüli fuvarozási távolságért 50 fillért számit. A munka befejezésének határidejét 1909. szeptember 30-ik napjára köti ki.

Az ajánlatok döntés alatt állanak.

A Duna-folyam Medve-esztergomi szakaszán 1908. évben végrehajtandó szabályozási munkálatokhoz szükséges 8000 m³ terméskő szállitására a komáromi m. kir. folyammérnöki hivatalban julius 1 én tartott árlejtés alapján Böszörményi József dunamocsi vállalkozó kapott megbizást 8 kor. 40 fill. egységáron összesen 67200 korona főösszeg mellett. Ugyancsak ő nyert megbizást a Vágfolyó balpartján Negyed község határában létesitendő partbiztositáshoz szükséges 5831·0 kbm. terméskő szállitására 11 40 k. egységáron 66473. korona 40 fill. vállalati árban.

A carlobagói kikötő molójának meghosszabbitása. A fiumei m. kir. tengerészeti hatóság műszaki osztálya augusztus 10-én tartotta meg az árlejtést a carlobagói kikötő középső mólójának 200 méterrel való meghosszabbitására. A következő cégek pályáztak: Ahel Simon és Gerber János (Sz.-Jakov) 54.391 kor. 11 fill., Matetics Tamás és Manes tar Ferenc (Sz. Jakov) 50.895 kor. 94 fill., Krinyotics J., Domián A. és Barbián A. (Zengg) 73.304 kor. 58 fillérrel. A döntés még nem történt meg.

Épitő munkálatok.

A fővárosban.

Uj pénzügyőri laktanya. A pénzügyminister értesitette a fővárost, hogy a Köztemető-ut és Mosonyi-utca sarkán levő fővárosi telket hajlandó egy pénzügyőri laktanya céljaira 101.216 koronáért megvásárolni.

Kályhás munka. A kereskedelemügyi ministerium Lánchid-utca 1. 2. 3. 4., Albrecht-ut 1. 5. Fő-utca 5 8., Akadémia-utca 10. és 12. szám alatt fekvő hivatalos helyiségeiben levő kályhákon végzendő javitási és átalakitási munkákat, valamint uj kályhák szállitását a következők kapták meg: Bencze József a cserépkályhákon végzendő munkákat 30% árengedéssel vagyis 2652 kor. 16 fillérért Péter Artur a vaskályhákon végzendő munkát 20 illetve 22% felülfizetéssel vagyis 602 kor. 60 fillérért.

Gyárépités. Hahn Lajos budapesti lakos a VI. ker. Balzsam-utca 1548. 1552 | a. hrsz. alatt vasöntő és hengerörlő gyártelepet épittet. A telepengedélyezési tárgyalást e hó 14-én tartották meg.

A vidéken.

Utburkolás és kőanyag szállitás Miskolcon. Miskolc város polgármestere a Közraktárak utja 2670 négyszögméter területü utburkolásának és az ezzel kapcsolatos bazalt terméskő és fejkő szállitásának és fuvarozásának vállalati uton leendő kivitelére lapunk mai számában árlejtést irt ki. Pályázati határidő augusztus 31-ik napjának d. e. 10 órája.

Gimnázium épités Szászvárosban. A szászvárosi ref. Kun-kollégium előljárósága lapunk mai számában árlejtést hirdetett gimnáziumi épület felépitésére 410.768 k. 16 fill. előirányzattal. Ajánlkozni lehet az összes munkákra, vagy egyes munkanemekre is. Pályázati határidő szeptember hó 15-ik napja. A hivatalos árlejtési hirdetményt lapunk hirdető rovatában tettük közzé.

Postapalota épités Kassán. A kassai posta- és távirdaigazgatóság műszaki osztálya elkészitette a Kassán emelendő postapalota terveit és azokat jóváhagyás végett felterjesztette a kereskedelemügyi ministeriumhoz. A minister a terveket nem hagyta jóvá, hanem utasitotta a műszaki hivatalt a tervek átdolgozására. Az utasitás folytán már hozzá is fogtak egyes részletek átalakitásához és az eképen módositott terveket még ez évben felterjesztik a ministeriumhoz A postapalota épitésére egy millió korona van előirányzatba véve.

Aszfaltozás Mohacson. A Magyar aszfalt részvénytársaság ajánlatot tett Mohács község előljáróságának a főbb utvonalaknak aszfaltburkolattal való ellátására. A munka mintegy 130.000 korona költséget igényelne és a társaság ajánlata szerint 12½ év alatt lenne törlesztendő. A társaság az egész munkálatért 6 évi ingyenes jótállást vállal és további 6½ éven át m²-ként 30 fill. átalányösszegért vállalja a jókarbantartást. Az előljáróság az ajánlatot a képviselőtestület elé terjeszti.

Utépités Békésvármegyében. A kereskedelemügyi minister jóváhagyta Békésvármegye törvényhatóságának a gyoma—kőrösladányi th. közut 18 km. hosszu szakaszának kiépitésére vonatkozó határozatát. Az épitési költségeket a minister 277.000 koronában állapitotta meg, mely összegből 149.000 korona értékü munkákat árlejtés utján biztositanak, mig az ezen összeget meghaladó munkálatok házi kezelésben kerülnek kivitelre.

Lakóépület épitése Nagysurány állomáson. A Máv. budapest-balparti üzletvezetősége árlejtést hirdetett Nagysurány állomáson emelendő lakóépület épitésére. Pályázati határidő augusztus 31-ik napjának déli 12 órája.

Telepesházak és iskola épitése Nevrincsán. A Krassó-Szörényvármegyei Nevrincsán emelendő 35 telepesház és egy iskola épület épitésével a földmivelésügyi minister a julius 23 án tartott árlejtés alapján Fischer Adolf lugosi épitőmestert bizta meg, ki az épitkezést 88525 k. 05 fillérért vállalta el. Az aszfalt elszigetelő lemezek szállitására Posnansky és Strelitz budapesti cég kapott megbizást 835 k. árban.

Magasépitkezések a máv. szabadka—bajai vonalan. A m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége árlejtést hirdet a szabadka—bajai vonal elsőrangusitása folytán Csikeria, Bácsalmási szőlők—Bácsalmás, Bács-Bokod—Bács-Borsód és Baja állomásokon létesitendő magasépitmények előállitására. Pályázati határidő augusztus 29-ik napjának déli 12 órája.

Polgári leányiskola épités Ungvárott. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister az ungvári állami polgári leányiskola épitkezése érdekében megbizta a kir. tanfelügyelőséget, hogy épitési telek vételére nézve az érdekeltekkel a szerződést kösse meg. Az intézet épitését még az őszszel megkezdik, hogy az a jövő év augusztus közepére elkészüljön.

Bérház épités Nagyváradon. Báró Gerliczy Ferenc Nagyváradon kétemeletes bérházat épitet. Az épület terveit Sztarill Ferenc nagyváradi épitész készitette, melynek alapján az épitési engedélyt a város megadta.

Műhely és kifőző épület épitése a Máv. szolnoki műhelytelepén. A Máv. igazgatósága árlejtést hirdet a szolnoki műhelytelepen létesi-

Eredeti Meidinger rendszerü szabályozó-, töltő és szellőző kályhák minden kivitelben.
BUDAPEST és BÉCS
EHRLICH J. és H. Meidinger kályhagyára.
Központi légfütések.
Meidinger caloriféres-ek cserépburkolatban.
Cs. és kir. kiz. szabadalm.
Siemang-Ehrlich-féle kaszárnya kályhák.
BUDAPEST, IX. ker., Lónyay-utca 15. szám.

„SATORIN"-KŐHABARCS-ANYAG
Olcsó és kitünő épitkezési anyag fagymentes, szintartó, kőkemény, plasztikus.
Több szinben szállitja: SÁTORI-GYÁR BUDAPEST, IX., Dandár-utca 25.

lendő kocsiszerelő mühely és kifőzőépleť épitésére Az ajánlatokat az épitési és pályafentartási főosztályban szeptember 10-én déli 12 óráig kell beadni.

Kiállitási épületek épitése Gyöngyösön. Gyöngyösön szeptember hó 6—10 napjain tartandó mezőgazdasági kiállitás számára szükséges épületek épitésére Pápay Mihály gyöngyösi vállalkozó kapott megbizást. A kiállitás diszitését Linhart Vilmos budapesti festő látja el.

A keszthelyi katonai lőtér helyreállitását Berényi Béla keszthelyi épitőmester nyerte el 15.376 kor. vállalati összeg mellett.

A Makón épitendő gazdasági iskola munkálatait Lakatos Pál és Juhász József ottani társvállalkozók nyerték el 58262 kor. 38 fillérért.

Lakóházak épitése Bruck-Királyhida állomáson. A Máv. Bruck-Királyhida állomásán létesitendő kétemeletes szolgalakóház, emeletes altiszti lakóház épitésére, valamint gazdasági udvarok előállitására árlejtés van kitüzve. Az ajánlatokat a budapest-jobbparti üzletvezetőségnél augusztus 25-én déli 12 óráig kell beadni.

Mozdonyszin és viztorony épitès Nagyvárad állomáson. A Máv. kolozsvári üzletvezetősége szeptember 2-ik napjának déli 12 órájára árlejtést hirdetett a Nagyvárad állomáson létesitendő 22 állásu mozdonyszin épitésére. Ugyancsak a Nagyvárad állomáson létesitendő 500 köbm.-es viztartányu Incze-féle viztorony épitésére is árlejtést hirdet az üzletvezetőség a augusztus 28-ik napjának déli 12 órájára.

Az alkenyéri kincstári gőzfürész kazánjának helyreállitását, valamint ezen kazán mellé a zborói felhagyott kincstári gőzfürész egyik kazánjának falazását és szerelvényekkel és csővezetékekkel való ellátását a szászsebesi m. kir. erdőhivatalnál augusztus 4-én tartott árlejtés alapján Fabritius testvérek nagyszebeni cég kapta meg összesen 10.490 k.84 f.-ért.

A Törökszentmiklóson épitendő községház épitésénél előforduló alábbi épitőipari munkákra a következő cégek kaptak megbizást: Steiner József (Arad) a föld, kőmüves, elhelyező és ácsmunkákra 85624 k. 22 fill., a vasmunkára 3321 k. 60 f.. a closet és olajvizelde berendezésére 1905 k. 40 f., a köburkolati munkára 8626 k. 65 f., a cserépfedő munkára 3513 k. 60 f., Melocco Péter-féle r. t. (Budapest) a vasbeton és kőfaragó munkára 48937 k. 47 f. és 8623 k. 12 f., Törs és Ormai (Budapest) a központi fütés berendezésére 17836 k. 14 f., Vámos Lajos (Törökszentmiklós) a függönyök és faredőnyök szállitására, valamint az üveges munkára 641 k. és 7147 k. 60 f., dr. Helvey Tivadar (Budapest) a facement és elszigetelő munkára 1267 k. 24 f, Tóth Mór (Törökszentmiklós) a bádogos munkára 5943 k. 30 f., Pap Ferenc (Szolnok) a villamosjelző és villámháritó berendezésére 868 k., Politzer és Oklejszky (Budapest) a parket munkára 1503 k., Izházy Gyula (Cegléd) a mázoló munkára 1895 k. 88 f., Karcagi asztalosok szövetkezete a lakatos munkára 11833 k. 75 f., az asztalos munkára 12618 k. 34 f., Tóth Endre (Törökszentmiklós) a szobafestő munkára 1677 korona 80 fillér, Zománcipar r. t. (Budapest) az ajtószámok és felirati táblák szállitására 444 kor. 60 fillér vállalati árban.

Templom épités Kotaj községben. Samassa József dr. egri érsek a szabolcsvármegyei Kotaj községben uj r. k. templomot épittet. Az épitési költségek 60—70,000 koronára rugnak.

Munkasházak épitése Szolnok vármegyében. Szolnokmegye törvényhatósága elhatározta, hogy a vármegye 41 községében 2800 munkásházat épittet és e célból félmilliós kölcsönt vesz föl.

Iskola épités Miskolcon. Miskolc város tanácsa a Kun József-utcában emelendő elemi iskola épitésénél előforduló épitőipari munkákra a következő cégeknek adott megbizást: Stimm Lajos épitőmesternek (Miskolc) a föld, kőmüves, elhelyező és rendezési munkákra, Keményés Tisza cégnek (Budapest) a vasbeton munkára, Halász és Kerekes cégnek (Miskolc) az ácsmunkára, Reiner Gyulának (Miskolc) a bádogos munkára, Walla József r.-t.-nak (Budapest) a cement munkára, Fekete Bertalannak (Miskolc) az asztalos, lakatos, mázoló és üveges munkákra, Kluger Dávidnak (Miskolc) a kárpitos munkára, Bogdány és tsa cégnek (Budapest) a vizvezetéki munkára. A kőfaragó, tetőfedő, szobrász, vas, szobafestő és kályhás munkákra ujabbi árlejtést hirdetnek, esetleg a munkálatokat házilag fogják eszközöltetni.

Iskola épités Muzsna és Morgonda községekben. A muzsnai g. kath. egyházközség iskolát épittet. A morgondai ev. egyház az épiteni szándékolt iskolát utólag még tanitói lakással és a gyermekmenhely elhelyezésére is szolgáló társalgó-teremmel is kibővitve épitteti meg. Az épitési terveket Nagyküküllő vármegye közigazgatási bizottsága jóváhagyta.

Zárda épités Veprődön. A kalocsai érseki hatóság a Veprődön épitendő zárda terveinek és költségvetésének kidolgozásával Petrovácz Gyula épitészt bizta meg.

Fővárosi hirek.

Cimadományozás. Ő felsége, a király Lukse Fábry Béla ministeri osztálytanácsosi cimmel felruházott müszaki tanácsosnak és Haász József müszaki főtanácsosnak, nyugalomba vonulásuk alkalmából, sok évi szolgálatuk elismeréseül, a magyar királyi udvari tanácsosi cimet dijmentesen adományozta.

Uj ipartestületi tagok. Az ipartestületbe uj tagokul beléptek: Bánhidy Andor épitőmester VIII. Népszinház-utca 40. Lukács Béla épitőmester V Lipót-körut 15. Moskovitz Ferenc épitőmester V. Pozsonyi ut 19. Steinbeisz Károly épitőmester VIII. Kisstáció utca 7. Szilvinyi Hugó épitőmester II. Erőd-utca 6. Halász István kőmivesmester VII. Angol-utca 23. Gregoretz András kőmüvesmester VIII. Kemény Zsigmond-utca 12. Prokop Pál kőmivesmester Erzsébetfalva, Szilágyi Lajos-utca 16. Jámbor János és Szabó Ambrus kőmivesmesteri cég, telep: III. Lőportár-dülő; lakás: Ujpest, Tavasz-utca 14. Vas Sándor kisebb kőmives iparos, VIII. Szigetvári-utca 10/a.

Távirda oszlopok szállitása. A püspökladányi m. kir. posta- és távirda oszlop telitő-telep részére 6 éven át szükséges évenként 15—20000 db. 6·5—14 m. hosszu fenyőfaoszlop szállitására a posta- és távirda müszaki hivatal által julius 4-én tartott árlejtésen beérkezett ajánlatok egyikét sem fogadták el, hanem a szállitásra ujabbi árlejtést fognak kitüzni.

Ajánlható cégek:

GUTTMANN BENEDEK
papir áruháza
Budapest, IV., Muzeum-körut 3.
— a „Királyi József Müegyetem" átellenében. —
Speciális üzlet épitészeti-, mérnöki-, müszaki- és vasutépitészeti nyomtatványokban.
Állandó nagy raktár rajz-, kender- és vászonra huzott rajzpapirokban, ugyszintén másoló-, fénymásoló-papir és másoló-vásznakban kajzeszközök gyári főraktára, valódi svájci, valamint eredeti Richter és Riefler leghiresebb gyártmányokban.
Árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve.

Irógép „Munkatárs"
Eredeti amerikai azonnal látható irással.
Tiszta acél szerkezet | Gyönyörü szép irással | Az irógépek legolcsóbbja.
Teljes felszereléssel 300 korona. Irógép kellékek nagy raktára.
Amerikai butorok minta raktára.
Tessék árjegyzéket kérni. KAUFMANN és TÁRSA BUDAPEST, V., Zoltán-utca 16. szám.

Hat. eng. villanyfelszerelési vállalat.
GOMBOS HUGÓ
BUDAPEST, EÖTVÖS-UTCA 46 SZ.
Telefon 101-52. Telefon 101—52.
Villamos mótorok, szellőztetők, csengők, telefon és ivlámpák készitése és jókarban tartása.
Nagybani raktár legjobb minőségü ivlámpaszenekben és 70% áramot megtakaritó Wolfram-izzólámpákban.

PIQUET K. és LAJOS
ÉPÜLET BÁDOGOS, LÉGSZESZ, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS, CLOSET, FÜRDŐK ÉS HÁZISÜRGÖNY BERENDEZÉSI VÁLLALAT
BUDAPEST, VIII., FECSKE-U. 18.
TELEFON: 68—99.

Vasbetonszerkezetek elkészitését elvállalja
Gerstenberger Emil épitőmester
(Mészáros és Gerstenberger cég)
Budapesten, VII., Thököly-ut 77.
Vasbetonfödémek 15 m. fesztávolságig, szabadon feljekapcsok fölöslegessé válnak. — Korlátlan hordképesség. Leggyakorlatibb térkihasználás. — Teljesen hangelszigetelő. Egész épületek elkészitése vasbetonból, közraktárak, áruházak, gyári épületek gabonatárházak, lépcsők, hidak csatornák, vizi-épitkezések, viztartányok, alapozások készitése. Tetemesen olcsóbb és müszakilag tartósabb mint vastartók közötti boltozat.
— TELEFON 56—81. —

TELEFON 25—22. TELEFON
KRESSALEK BÉLA
ÉPÜLETASZTALOS-MESTER
BUDAPEST,
VI., Szent László-utca 52. sz. (Saját ház.)

FUCHS BÈLA
OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI VALLALKOZO
BUDAPEST, V. SZÉCHENYI-UTCA 1. — TELEFON 149
elvállal a fővárosban és vidéken mindenfajta magasépitkezést:
munkástelepek, bérházak és középületek épitését.

NOVÁK JÓZSEF
SZOBRÁSZ
MŰTEREM: VII., AMAZON-UTCA 8.
TELEFON. TELEFON.
KÉSZIT: épület-homlokzat, stucco-menyezet, kő- és mükő, valamint iparművészeti munkákat minden stylnemben.

Lukse Fábry Béla

1873-ban Buda városa felkérte Skalnitzky Antalt, Hausmann Alajost, Lukse Fábry Bélát és Máltás Hugót a Medve utcai iskola tervezésére. Skalnitzky nem pályázott, a másik három épitész közül Máltás nyerte el a megbizást.

Somárik Dénes: Máltás Hugó. - Építés- építészettudomány. 1970. /2.kötet/. 111-171.l.

164.l.

LUKSE FÁBRY Béla épitész

Ybl Miklós épitész 1814-1891 : A Hild-Ybl Alapitvány kiállitása a BTM-ben 1991/1992 [katalógus] Bp. : Hild-Ybl Alapitvány, 1991

141,143.p.

Lukse-Fábry Béla 89 épitész
(in: Déry Attila; Budapest eklektikus épületszobrászata
/Művészettörténet-Műemlékvédelem I. /OMF kiad. Bp. 1991

Fig. 1. Catafalque painting of György Thurz

and at the grave. If the deceased was a man, the place of the soldiers and equestrians, the musicians, singing students, the priests, the family members, the relatives, the aristocrats, the delegates of the cities and the inhabitants of the neighbourhood was accurately fixed in the procession. Besides the character and tasks of the persons and objects playing an important role in the course of the

Lulaj Hans

1554. ÖTVÖS

IROD. Te

Lule Johan Odox
Lalle Johann Adox

ötvös 1745.
1748

láid

Mih. Pors 129

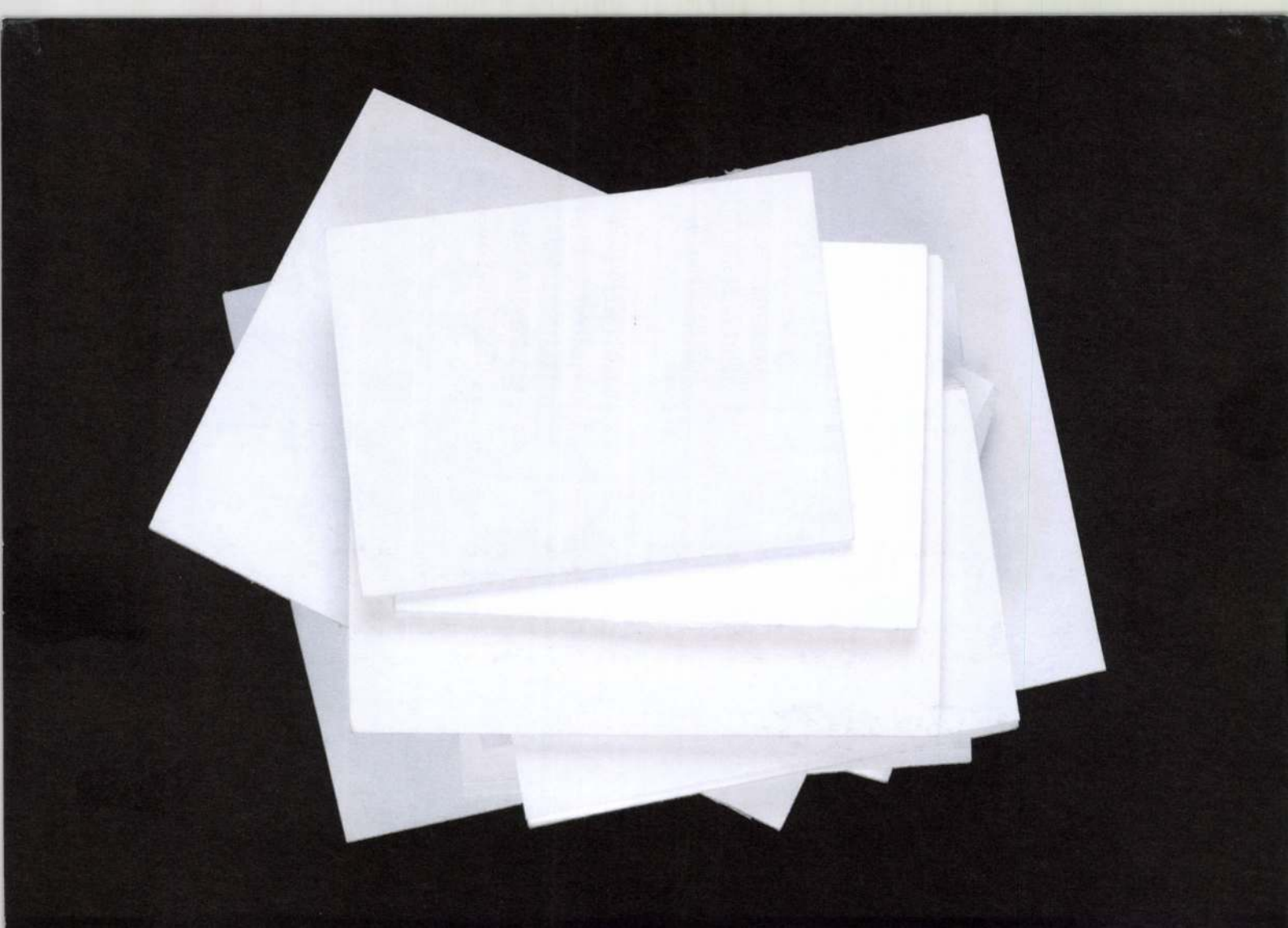

A Dorottya Galéria és a Lumen Fotóművészeti Alapítvány meghívja Önt 2008. február 13-án, szerdán 18.00 órakor a Dorottya Galériába a

***Pages* – fotós könyvek új generációja Hollandiából**

és 20.00 órakor a Lumen Galériába
Ringel Goslinga – *Family Tree*
kiállítás megnyitójára

Kurátorok:
Claudia Küssel és László Gergely a Fw: csoport együttműködésével

A kiállítások 2008. február 14-től március 8-ig láthatók.

Helyszínek:
Dorottya Galéria
1051 Budapest, Dorottya utca 8.
Nyitva tartás:
kedd - szombat 11.00 – 18.00

Lumen Galéria
1088 Budapest,
Mikszáth Kálmán tér 2.
Nyitva tartás:
hétfő - szombat 8.30 – 19.00

A budapesti kiállításokkal párhuzamosan a *Pages* című kiállítás február 9. és március 2. között a The Nederlands Fotomuseumban (Rotterdam) is bemutatásra kerül.

www.mucsarnok.hu
www.fw-magazine.nl
www.photolumen.hu
www.lowfesztival.hu

The Dorottya Gallery and the Lumen Photography Foundation cordially invites you on Wednesday, 13 February 2008 to the exhibition entitled

***Pages* – a new generation of photo books from The Netherlands**
at 6 p.m. in the Dorottya Gallery

and to the exhibition by
Ringel Goslinga – *Family Tree*
at 8 p.m. in the Lumen Gallery

Curators:
Claudia Küssel and Gergely László in cooperation with the Fw: collaborative

The exhibitions are open from 14 February till 8 March 2008

Venues:
Dorottya Gallery
1051 Budapest,
Dorottya utca 8.
Opening hours:
Tuesday - Saturday 11.00 – 18.00

Lumen Gallery
1088 Budapest,
Mikszáth Kálmán tér 2.
Opening hours:
Monday - Saturday 8.30 – 19.00

Parallel to these venues *Pages* is also presented at The Nederlands Fotomuseum (Rotterdam) from February 9 till March 2 2008.

www.mucsarnok.hu
www.fw-magazine.nl
www.photolumen.hu
www.lowfesztival.hu

LOW HOLLAND-FLAMAND KULTFESZT BUDAPEST 2008
HUNGAROFEST
Ambassade van het Koninkrijk der Nederlanden
Royal Netherlands Embassy
Buitenlandse Zaken
ONDERSCHEIDINGSTEKEN CULTUUR
WITH THE SUPPORT OF THE FLEMISH GOVERNMENT
OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS MINISZTÉRIUM
nka Nemzeti Kulturális Alap
SICA
LUMEN
IMPEX
DOROTTYA GALÉRIA BUDAPEST
MŰCSARNOK

LUMINGEN Josef dian

Kalorsvai 1804

MÉt 2001. 277.

Lumniczer

hires festō, Löcsén születt.

Melczer Zakab: Geographia Historiai és Statistikai Tudósitások Szepes Vármegyéről.

Tud. Gyüjt 1818. XII. K. 23. l

Lomnitzer /Lumnitzer/ lőcsei festő

Képekben ábrázolta a Tátrát.

Tud.Gyüjtemény 1818.XI.kötet.1836.IX.98 .lap

Lumnitzer
Lőcsei festő

Czakó

67.

Bayer
Max. Joseph 1764.

U.v., mit a 65. g. Csak 1764. ex gaun

Mtm 40 m/m. Sulz: 27.7 gr

Csokonay emlékoszlopa felől, egy Pestről vett levelemben tudósíttattam.

Az Aesthetika egy részében, a' képirásban, ugy gondolom, Lumnitzer nevű Barátom, Hazánkban sokat tehet. Ő Lőtsei fi, s itt van velem egygyütt. Munkáit az idevaló Képirók ditsérik. Magyar Országért forr.

Tartson-meg a' Tekintetes Ur, kérem, ezután is nekem örömöt szerző emlékezetében.

Döbrentei Gábor sk.

[Eredetije a m. tud. Akadémia könyvtárában: M. Irod. Lev. 4r. 199. sz. II. k.]

1084.

Kézy Mózes — Kazinczynak.

Drága Tekintetes Ur!

Érdemem felett való Jó-akaró Uram!

Nagy örömmel és háladatos indulattal vettem a' Tekintetes Urtól verseimre tett jegyzéseit. Jól érzem, mennyivel tartozom a' Tekintetes Urnak fárattságáért 's tökélletesitésemre tzélozó crisiseiért. Azon versek által küldésére annyira nem a' javallás reménysége határozott éngemet, hogy minden tettetés nélkül mondhatom a' Tekintetes Urnak, hogy annyi helybe hagyó szavakra mint a' menynyit Levelébe találtam, tellyességgel számot nem tartottam. A' Tekintetes Ur Jegyzései nem fognak reám nézve haszontalanok lenni, és már eddig se vóltak — Valójában tsudálkoztam azon kinyilatkoztatáson, hogy a Tekintetes Ur a Pásztori versekbe többé gyönyörűségét nem találja, a mellyeknek kellemetességét az előtt annyira érezte. Talán a bucolicus Poétáknak gyakori olvasása is okozhatta a' többek között ezen változást. A ki mindég mézzel él, természetes következés, hogy az a'ra nézve édességét utóljára tsak nem egészen elveszittse. Az Eroticus Poéták szintugy ugyan azon egy tárgy körül forgolódnak, és talán még szükebb határok közzé vagynak szoritva mint a Bucolicusok. A mi éngemet illet a Poesisi szépségeknek érzésére nézve olly állapotba vagyok, hogy a Pásztori versekbe legnagyobb gyönyörűséget találok minden egyéb Poémák felett; bizonyosann is mondhatom, hogy az Eroticumba előbb bele fogok unni mint a bucolicumba. De a Bucolicumokra nézve sints még a Gustusom ott, a hol már eddig is kellene lenni, ámbár azt különösenn ezekre

nézve kivántam pallérozni. Ezt onnan ítélem, hogy még Theocritus nem az a szemem előtt a minek kellene lenni. Bionba és Moschusba több szépségeket érzek mint amabba. A Bion Adonisa, Moschussa, a Bion Epitaphiuma kedvesebb előttem, mint Theocritusnak minden munkája kivévén a Corydonját — El kell azt Gessnernek hinnem a mit Előbeszédjébe mond, hogy ez a rossz Gustustól származik. — —

Az én Magyar Alcaicusaimnak első sorai méltán érthetetleneknek tettzettek a Tekintetes Urnak. Én azokba ezt akartam kitenni: Omne tulit punctum qui miscuit utile dulci, és azért tettem mind a két Substantivum eleibe articulust hogy emphasis legyen benne — Nem elég hogy haszonnal, hanem kellemekkel is zengenek énekei.

Elvégze mindent a kinek a haszon
s A kellemekkel zengenek *éneki.* etc. etc.

Ha Papista vólnék, e szó helyébe: *éneki,* jobbitás végett ezt tenném hogy *hurjai:* de én a *h* betűt igaz Magyar consonansnak tartom — A mi a Koronára irt verseket illeti, én az olly nemü versekbe a szoross metrumhoz soha se kötöttem magamat: nagyot nyerne a szépség a iambus pesek által, de talán majd minden harmadik sorba fel kellene a szép dólgot a szép metrumnak áldozni. Érzem melly sokat nyér az én Epigrammam ezen jobbitás által:

Imé Márs már nem tsatázik Honnunk' szép határainn.
O' jer vissza lakhelyedre, jer a Béke szárnyainn.

— — — Midőn a Tekintetes Ur az alkalmatosságokra való vers irást nem javasolja, bizonyosan igen tulajdon értelembe veszi az alkalmatosságokra irt verseket és ollyanokat ért, mint a millyeneket Dusch Briefe zur Beförderung des Geschmacks 3-dik Darabja 10dik Levelébe, és Csokonaÿ Ur is egy Előbeszédjébe előszámlál. A Pindarus Olympiai Odái, Virgilius Eclogaji, Horatiusnak odái többnyire alkalmatosságokra irattak. Claudianusnak egy Poëmája sints kivévén De Raptu Proserpinae, és némelly Fragmenteket, mellyet nem alkalmatosságra irt volna: de azomba melly szépek. Igaz ellenben a mire a Tekintetes Ur is tzélozik, hogy nints szárazabb és unalmasabb vers, mint a melly akkor előáll, midőn egy jó Poétai tehettség nélkül való Subiectum ir alkalmatossági verset. — — — A Dayka és Kis Ur verseinek szépségét nagyon érzem; de el nem titkolhatom azt, hogy én a magam tsekély Gustusa szerént szeretném, ha ez utólsóbb ezen régi szót: *Hölgyek* e helyett: *Szüzek, Asszonyok,* elke-

örülnöm kellett szemlélésekkor. Vagy nem tapsolhattam volna, midőn a' külföldön, soha nem gondolt hasonlatossággal tsinálva, láttam, a' kalpagot, a' mentét, övet, 's tarsolyt? Nehezen esett, azzal az emlékezéssel, hogy illyet az én Hazámban ritkán láthatni, félbe szakasztani felvidulásomat. Bámulta, 's dicsérte azt az öltözetet az itt való nép, és én büszke voltam ennek észrevételekor. Esküszöm, hogy egy Frantzia tisztet, a' ki Hazánkat soha nem látta, első rá tekintésemkor elébb szóllítottam volna meg magyarúl, mint egy Magyar Nemest. Annak nem Magyar létét tsak a' haragosan kimondott Sacre nom de Dieu árulhatta el, ennek külsője-is tüstént megvallja Őseihez való háladatlanságát. — Az Akademiai rend hamar felbomlott ezen környülállásokban. Azok, a kik akkor ott voltak, látták utolján, Luther és Mélanchton emlékezetjeit. Ezeknek volt auditoriumjaikban, 's a' templomokba kötözött lovak miatt, lerontatott minden. Kemény fenyegetéssel múlt el egy hét, a' Győzők között létemkor, mig Vittenbergát elhagyván, Lipsziába jöttem volna által. Sokszor mondottam ezt magamban, látván a' had által vaddá lett embereket: tsudálom valóban, hogyan rohanhat a' vérért szomjuhozó karddal az ellenségre az, a' kinek szive érzékeny, a' ki a' szelid poezisnek magzatja. Igy a' Burkus Kleiszt, igy a' Magyar Csehi és Lakos. — A' Frantziák, a' mint magok beszéllik, jól-esmerik a' Magyar Huszárokat.

Lipsziában egyedűl vagyok. Ha valahol támadhattak bennem Hazám eránt lyrai érzések, itt bizonyosan erednek. Ha tsak egy két katona tisztekkel, kik a' múlt háboruban szakadtak el hazánkból, nem, mással nem beszéllhetek Anya nyelvemen. Azonban, az idegen földi életem már nem soká fog tartani. Lipsziából, Májusnak első hetében fogok megindúlni, haza felé. Utamat a' tsatát szenvedett Jena felé veendve, Weimárba Wielandot, 's Göthét, ha lehet meglátogatom. Hozzájok intézett tiszteletét a Tekintetes Urnak akkor jelentem nekik. Matthissont, az akkor Dessauba rohant Frantzia sereg miatt, nem látogathattam-meg. — Jénából Regensburg felé, a' Dunán fogok menni. Bétsben szándékom volna, két három hónapig maradni. Ha valami intézetei volnának itt a' Tekintetes urnak, szolgálatom szivesen ajánlom. Levelét, mellyért könyörgök, ha még Lipsziában nem kaphatnám, úgy gondolom Decsy ur által vagy Prof. Mártonnál, legelébb megkaphatnám.

Vittenbergában létemben nem nyomozódhattam ama két irás után. Itt már kezemben vagyon az egygyik illy homlokírással: Der Majestätsprocess in Ungarn, 1795. — Statque dies, ausis tam tristi-

bus ultor. — 1800. Az egész írás 68 oldalból áll. Jobban kedvelem azolta Horátziust, miólta ezt olvastam! — A' másik darabot is, úgy hiszem, könnyen megkaphatnám, ha a' titulust megmondhatnám a Könyvárúlónak. Soknál kerestettem már, de a' temérdek könyv között nem találhatják. A' titulust pedig magok se tudják. Póstán ezt az írást elküldeni, mivel nem lehet, magam fogom haza vinni, és onnan hazúlról, a' Tekintetes Urhoz küldeni.

A' minap, örömömre, egy frantzia ujságban, mely Párizsban íratik, — Journal General de la Litterature etrangère — némelly Magyar könyvekről is találtam jelentést. Tanárki Tassója, Révai Grammatikája, Fábján physicája s' mások voltak benne.

Gróf Török írása felől még eddig nem volt alkalmatosságom, valahol, szóllani. Talán azért, mivel azon facultásbeliekkel ritkán jövök öszve.

Nagy kedvem volna nekem az alföldön való lakáshoz, és örülnék neki, hogy egy két, vagy több esztendeig ott lehetnék. Debretzen táján, vagy Erdélynek magyar részében, óh milly örömöst szeretnék élni! Kérésemmel a' Tekintetes Ur előtt megjelenni bátorkodom, ha az említett tájra valamelly a' tudományokat szerető Grófhoz vagy Urasághoz ajánlana. Mérészségnek láttatik ezen lépésem kérésem miá, magam előtt is, de legkevesebbé nem kételkedem, hogy alkalmatossággal, a' Tekintetes Ur ezt érettem meg ne tenné. Mert ugy gondolom, ott ugy élvén, mint egy nevelő, legjobban megtanulhatnám mind az ott lévő, még tisztább Magyar karaktert, mind ősibb beszédejtéseket.

Dante Alighierinek divina comediájához fogtam ismét a' múlt Detzemberben. Míg Bétsben, jó kiadáshoz nem juthatok, fordításomat nem folytathatom. Ezeknél a' frantziává vált Szászoknál az olasz könyvek ritkábbak, mint Bétsben.

E' folyó hónap 19-dikén Pesten öszvegyülendő írások megitélőjihez egy Ódát készítettem. Bár lenne valami abból a' társaságból! Ódámat szerettem volna ugyan azon napra oda küldeni. Örülni fogok én, ha, hazámba léptemkor sok jó magyar írásokra találhatok. És én úgy gondolom, hogy most vagyon ideje annak, hogy egy két Magyar Poeta támadjon, a' kik Literaturánknak ollyan betst adjanak, mint Klopstock, P. Corneille, Tassó, a' magok Nemzetjeinek. Élni tsak akkor fogunk más Nemzeteknél, ha Magyar teatromaink eredvén, egy hathatós Genie Anglia Euripidesének Árnyékát a' mi földünkre vonja.

Verseimre nézve azt a' nevezetest írhatom, hogy 80 esztendős Superintendensem már másszor szóval, a' minap pedig levelében is serkent arra, hogy adjam-ki azokat egy gyüjteményben, hadd láthassa még együtt életében. Nem nevezetes-e ez egy 80 esztendős öregről, kivált Superintendensről?

Schwaldopler' Schillerjéért már írtam, de még nem kaptam-meg. Most Schiller Messzinai Menyasszonyát olvasom. Mulatságból egy két verset a' karjából fordítottam, egyet ide zárok, bár melly tsekélység legyen is az illyen ajándék.

Az általad küldendő bor eránt módban hagytam Fábri urat Győrben, 's barátságodnak ezen betses bizonyságával örömmel és kevélykedve ditsekszem meghitt barátim előtt.

Az Istení Gondviselés tegye állandóvá és sokáig tartóvá azt a' boldog s engem is boldogító örömöt, mellyet leveled végén festesz, 's pótolja ki azt a' hijánosságot is, mellyet Phigie' halála okozott.

N. Dömölk Martzius' 10dikén, 1807.

Változhatatlan barátod 's tisztelőd
Kis.

[Eredetije a sz. Benedek-rend pannonhalmi könyvtárában.]

1083.
Döbrentei Gábor — Kazinczynak.

Lipsziában Mártzius 11. 1807.

Kedves Tekintetes Ur.

Kellett nekem is érezni ama Sorsnak akaratját, melly a' múlt őszszel véletlenül annyi ezerrel parantsolt. Ez oka régi hallgatásomnak. Nem okozok talán únalmat, ha egy két szót irok az akkori történetekről. A győzedelmeskedő Frantzia sereget az előtt is látni égtem, 's íme arra jött a' dolog hogy őket látnom kelletett. Nem rohantak, igaz ugyan, az Albis mellett fekvő Vittenbergára olly nagy dagállyal, mint Jenába, Weimárba, s Hálába. E' három utolsó helyeknél még haragjok' lobogtában, nálunk már egy kevéssé nemes tsillapodással jelentek-meg. Még harmadnappal elébb Burkusok mentek által Vittenbergán, hogy a' Győzők október 20dikán bennünk' elborítottak. Huszonharmadikon, Napoleon, ez Attila mássának, jövetelét hirdette tizenöt ezerből álló testőrző serege, a' város piatzán, Vive l'Empereur, kiáltással. Láttam őt, láttam seregeit, és Magyar létemre

Azon kívánságodnak, hogy bár tsak Epistolámat valamelly tájjunkon lévő predikátor recenseálná, nem látom, hogy ki tudna itt körülöttünk eleget tenni. Vagynak ugyan egy néhány jó fejek, megvilágosodott elmék 's józan izlésű emberek itt is, de a' ki valamelly mesterség' productumának érdemeit 's fogyatkozásait illendőképpen előadni tudná, ollyant egyet sem esmerek.

Vedd most Auctorságomnak legújabb történeteit. — Kiss István Flóranak 11dik darabját kiadá, tsak az Újságból tudom, hogy valamelly románka foglaltatik benne, de azt nem tudom, millyen és melly románka. Három tsomó aprólékságokat már ez előtt három négy esztendővel küldöttem-el; már el is felejtettem mik vannak bennek. K. pedig az Attya' szokása szerént szörnyű szabadságokat enged meg magának: a' titulusokat változtatja, a' darabokat majd kihagyja majd másképp teszi, mint az Auctor akarja, a' Zaid kiadója' munkájának mondja azt is, a' mit az annak mondani nem akar vagy igazságosan nem is mondhat 's a' t. Mind a' mellett a' munkát eltsufítja seprőkóróval mázolt képekkel 's meg számlálhatatlan nyomtatásbéli hibákkal. Még is arra únszol szüntelen, hogy folytassam a' munkát, és én nem látom, miképp kerülöm el nekem sok kárt tehető boszszúállását, ha néki nem engedek. — Az Európai útazások' első kötete már Pesten vagyon, 's talám Institoris fogja kinyomtattatni. Ugyan annak küldöm még a' héten Wieland Menanderjét és Glyceráját is, mellyet a' múlt hetekben, szomorú óráimat akarván felejteni, leforditottam. — Weber sem marad üresen, Gvadányi' folytatásának ismét egy darabját nyomorítottam-meg, az egész munkának VIIIdik darabját. Azonkivül egy Magyar Postillát is adtam néki, mellyben a' Gróf Teleki Jó'sefnek szólló ajánló levélen 's rövid előbeszéden kivül tsak egynéhány predikátziok az enyimek, a' többit néhany [!] predikátortársaimmal készittettem. Melly termékeny toll! melly sok befirkált papiros! mennyi könyv!

Pagina turgescit dare pondus idonea fumo.

Igy akarja a szerencsétlen-e vagy tsudálatos tsillagzatom! Tsak Tenéked adatott az a' szép sors, hogy munkáidat a' tsinosságnak és belső érdemnek ritka gráditsára emeld. De ha élek, 's ha mit tehetek, azon leszek, hogy ennyi (nyomtatást tsak a' literaturabéli jó munkáknak nagy szüksége miatt érdemlő) tökélletlen próbák után, utóbb valamit ollyat is adjak-ki, a' mi akkor is fennmaradjon, midőn mi oda fogtunk költözni, quo pius Aeneas, quo Tullus dives et Ancus.

Lumnitzer lőcsei festőművész.

Tud. gyűjt.
1818. XII., 23.

Lumniczer (:?:) festő művész. (: Képes :)

Tud. gyűjt.
1818., XII., 23.

végleg megrekedtek a rajzoktatói pályán, ismét mások csak ugy tudtak megélni a festésből, hogy e mellett még rajzórákat is tartottak. Igy Nagyszebenben Ágotha, Neuhauser, Glatz, Kolozsvárott Gentiluomo, Simó és Nagy Sámuel, Aradon Geltz, Székesfehérvárott Friedl, Temesvártt Jägermann, Sopronban Ertl, Miskolcon Bökényi, Egerben Balkay, Lőcsén Csausig, Késmárkon Lumnitzer; Pest-Budán egy egész sereg: Boutibonne, Egger, Martzinkey, Willerding, Clarot, Schwarz, Firnbach, Perlasca, Merkl, Kiss Bálint, Engerth, Doktor, sőt egy ideig Barabás is. A rajzoktatás, ahogy akkor gyakorolták, időtrabló munka, sok erélyt fogyaszt, temérdek megalkuvásra szoritja a művészt, de legalább nem esik ki egészen a művészpálya keretéből. De e félszázad folyamán egész sor oly festőt ismerünk, akik, hogy félig-meddig művészi munkájuknak élhessenek, a rajzleckén kivül még sok másfajta jövedelmi forrásról is voltak kénytelenek gondoskodni. A nagyszebeni ifj. Neuhauser Ferencet Kazinczy 1805-ben Zsibón találta, amint éppen a termet és szobákat festette «s ezek egyikét vászonra olajjal.» Ugyanez a klasszikus tanu feljegyzi, hogy a kolozsvári Nagy Sámuel Gernyeszegen gróf Teleki József szobáinak falait márványozta. Zeneleckéket adott a század elején Gentiluomo Kolozsvárott, Avenarius pedig, a Bethlen grófok házi rajzmestere, Galdtőn, Merkl Lajos viszont éneket tanitott 1835 körül a pesti evangelikus iskolában. Geltz József a negyvenes években Aradon nemcsak arcképfestő és rajztanitó, hanem aranyozómester is volt. Tornát tanitott Pesten a tizes, huszas években Egger Vilmos, Willerding pedig ugyanott 1815 körül nyelvmester is volt. Martzinkey Elek, azonfelül, hogy verseket irt, még francia nyelvleckéket is adott a huszas években, de még igy is nagyon nehéz lehetett a

sorsa, mert 1826-ban nyomtatásban terjesztett a közönség elé egy «Kérelmet egy hazai képirónak felsegitéseért». Perlasca Domokos a harmincas és nyegvenes évek fordulóján nemcsak rajzleckéket adott, hanem rézmetszettel foglalkozott s két szerb képeslapot adott ki Pesten.

Ezeknek a művészeknek jó része aztán nem is vitte feljebb az átlagos rajzoktatónál s örökre bucsut mondott a múzsának. Mások nem éppen a rajzleckéket választották mellékkerestnek. A legradikálisabban Lumnitzer György oldotta meg a kérdést. Ő eleinte teologiát tanult, Drezda műkincseinek láttára ellenállhatatlan vágy vonzotta a képiráshoz, festőnek csapott fel, s mert ebből nem tudott megélni: nevelő lett Bécsben s miután egy ideig Késmárkon is tanárkodott, kivándorolt, Teschenben tanár, majd ev. hitszónok lett s végül mint brünni szuperintendens fejezte be életét. A teologia adta meg a mindennapi kenyeret egy ideig Miklóssy Józsefnek is, aki 1809—14 közt a Bazil-rend tagja és a bécsi görög hitközség sz. Borbála templomának kántora volt. Utóbb hazakerülve megjavult a sorsa, temérdek ikonosztáziszt festegetvén nagy szorgalommal a felvidéken.

A gyöngén fizető piktorpálya könnyen csábitotta a festőket régi, kopott, megviselt képek restaurálására, az utókor nem nagy örömére. Mindenfelé akadt ilyen munka, templomokban, családi klenódiumok közt. Ilyen restaurátor volt mellékesen Brausch János Pesten 1827 körül, neki leginkább Müller műkereskedő szállitotta a megrendelőket. Faix András Temesvárott hirdette arc-, oltár- és zászlóképek készitésén kivül restaurátori tudományát 1843-ban. Valóságos csodadoktora volt a rokkant festményeknek Ehrlinger János, az ő ecsetje hegesztette be az Erdődy, Eszterházy, Haller, Nyáry, Pálffy Zichy

Lkáb I.

Lůmnitzer Istvan

stud. med.

Schneebängarol, 1775-ben
iratkozott be.

lásd

Fleischer Béés 65. l.

LUMNITZER *János György*, festő és grafikus, * Igló 1783 máj. 31, † Brünn 1864 jan. 25. Lipcsében, Bécsben és Drezdában tanult, azután a késmárki gimnázium rajztanára volt. Ez időben felsőmagyarországi családok részére számos arcképet festett, melyek közül kiválnak a Petróczy-család tagjairól festett képmásai. Rézkarcokat is készített, melyek közül legjobbak Rákóczi Ferenc arcképe (1804) és Késmárk látképe 1814-ből. János főhercegről festett arcképét a bécsi John metszette rézbe. 1817-től Teschenben élt.

Le-G II 49 k

~~Baranya megyei magyar néprajzi~~

~~tárgyak VIII-161~~

ANDREAS LUMNITZER, textilfestőmester

Az 5.függelékben alőcsei festők céhlevelét találjuk 1715-ből.--A 6.függelék a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig.
E mesterek egyike volt:
280.- Andreas Lumnitzer, Leutschau, 1808. 153.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek XX I. A textil festés első nyomai 101.old

ARRABONA. A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974.

FRIEDRICH LUMNITZER, textilfestőmester

Az 5.függelékben a lőcsei festők céhlevelét találjuk 1715-ből.-A 6.függelék a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig.
E mesterek egyike volt:
330.- Friedrich Lumnitzer, Leutschau, ~~1865~~ 1869. 153.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 10^4.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

LUDWIG LUMNITZER, textilfestőmester

Az 5.függelékben a lőcsei festők céhlevelét találjuk 1715-ből.-A 6.függelék a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig.
E mesterek egyike volt:
229.- Ludwig Lumnitzer, Leutschau, 1855. 153.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 10".old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

LUMNITZER JÁNOS GYÖRGY (Igló, 1783 – Brünn, 1864)

Működvelő rézmetsző, a debreceni kollégium rézmetsző diákjainak egyike. Itt rajzolta 1804-ben – minták után – Sárváry Pál rajzkönyvének illusztrációit (lásd Kat. 222), s metszette a bemutatott Rákóczi arcképet, majd a következő évben szülei képmását. 1805-től Lipcsében tanul tovább, majd volt tanár Bécsben, Drezdában, Késmárkon, Tešinben, ev. lelkész Tešinben és Brünnben s egy-egy lapot életének e szakaszából is ismerünk (Berlin, Kupferstichkabinett).

Művészet Magyarországon 1780-1830
MTA MKCS - MNG Bp. 1980.

A két utolsó mennyezetkép egyértelműen történeti jelenet, valóságos szereplőkkel, táblaképszerű megjelenítésben, ahol a szakrális funkció követelményeként mindössze egy-egy halovány angyal maradt diszkréten a jelenet fölé festve. Megrendelőjük és programadójuk a II. József által létrehozott pozsonyi központi papnevelde, amelynek vezetői és növendékei a korszak új világnézeti, politikai áramlataira érzékenyen reagáló egyháziak voltak s általuk került a kis zalamegyei falu templomának mennyezetére a két újszerű történeti ábrázolás.

A kiállított vázlat már a múlt században kismartoni magángyűjteményben volt, onnan Csatkai Endre, majd Scholz János soproni születésű amerikai műgyűjtő tulajdonába került, aki azután a soproni múzeumnak ajándékozta.

Irod: Éber 1913, 217–218; Szendrey–Szentiványi 392; Mihályi 1916, 43; Garas 1955, 177.

69 „Rákóczi Ferenc képmása" 17. TÁBLA

rézmetszet (új levonat), 13,3 x 11 cm
Jelezve: Joh. Georg Lumnitzer sc. 1804.
Felirata: Franciscus Rákóczy.
MNM TKcs, Itsz. 11513

A metszet hosszúhajú, borostás arcú, páncélos vitéze Ján Kupeczkynek a Szépművészeti Múzeumban őrzött Kuruc vitéz c. kompozíciója nyomán készült. Közvetlen előképe P. Westermeyernek az eredetiről készült metszete volt, amely alá üzleti fogásból a kuruc fejedelem „Ragoczy" neve került. Lumnitzer a képkivágást kisebbre vette és az aláírást kijavította. Jellegzetes tan-célú metszete a metszőkéssel vésett különböző tónusértékű vonalak hatásának kipróbálására készült, s egyúttal a debreceni kollégium kurucos hagyományőrzését is példázza. Az eredeti rézduc a századfordulón került elő egy szepességi parasztházból s a kassai múzeumba került.

Irod: Mihalik 1911, 22–23; Ecsedi 1931, 45–46; Pataky 1951, 177; Tóth 1976, 79.

A lapot a bécsi RAHL, Carl Heinrich (1779–1843) metszette, aki főként reprodukciós metszőként tevékenykedett.

Irod: Esztergár 1905, 64, 66; Zrínyi kiáll. 1919, 47; C. Wilhelmb 1964, 201, 207.

71 Zrínyi kirohanása Szigetvárból 18. TÁBLA

rézmetszet, 39,9 x 50,4 cm.
Jelezve: Fest: Kraft Péter – metsz.: Stőber Ferencz.
Felirata: Zrínyi kirohanása Szigetvárból. Eredetije a m. n. múzeum tulajdona. Nyomt: a műsokszorosító egylet Bécsben. Minden utánzás tilos.
MNM TKcs, ltsz. 9675.

A fahíddal kettéosztott kompozíció zsúfolt csataképén a szigetvári várkapu előtt a lovon kivágtató Zrínyi Miklós és őt követő vitézei csapnak össze a hídon előretörő törökökkel, az előtér jobboldalán pedig egyetlen magyar vitéz száll szembe a várfalán felnyomuló ostromlókkal. A lapot P. Krafft 1824–25-ben készült olajfestménye után a bécsi

69

71

67

Lumnitzer György János

rajzolta, Beregszászi Pál metszette az 1804-es a Rajzolás mesterségének kezdetei cimü mü I darab illusztrációját.

Alföld 1977/7-94.o.
Szabó Ernő: Könyvek,metszetek

LUMNITZER Janos Gyöny

Naturhistorische...
(Patakyneminemeri)

Borda 18. No. 6710.

raktár és a szolgálati l
összekötő folyosó időszak
A főépületben berendezett
században - Blaskovich gy
kiállítás 1969. november
csay István, a Pest Megy
megnyitóbeszédében eképp é
"A Blaskovich Múzeum má
látogatói előtt. Fennáll
a Blaskovich gyűjteményt
it viselő múzeumból a ma
si intézmény. Ugyanakkor
sok vonásban hasonlít a

történelmi mint vallásos tárgyú képet vagy még állatképet is. S mind e képei sikerültek is, mert Kazinczy azt írja Dessewffynek: „megérdemli, hogy lásd.“ De a sokat igérő tehetség később nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. Bár ő maga még utóbb is, mint pl. 1814-ben szintén még felrándult Bécsbe, hogy ismereteit gyarapítsa, ízlését fokozza. De sohasem lett belőle több, mint egy középtehetségű festő. Kazinczy is azt írja arról a képéről, mit nejéről készített, Helmeczynek (1815. I. 27.): „Balkay ezt jól festette az eltalálásra, azon felül, hogy a száj irtoztató.“ Sőt azt állítja, hogy a festő mindent nagyít és vastagra fest. „A pofacsont a' természetben is nagyobb: de mennyivel nagyobb e' képen a' természetnél is.“ Egri működése idején, mikor ott rajztanároskodott, még kevésbbé alkotott kiváló festményeket. —226.

NAMÉNYI LAJOS

LUMNITZER ÉS MÜLLER lőcsei festőkről. Melczer Jakab, Szepesmegyéről írt ismertető cikkében (Tudom. Gyűjt. 1818., XII. kötet, a 23. lapon), a szepességiek sokoldalúságáról szólván, ezeket írja: „A festés mesterségében is sokan megkülönböztették magukat, kik közül ketten: Müller és Lumnitzer (mindketten lőcseiek) leghíresebbek.“

Ezek egyike az a Lumnitzer János György, aki 1783 május 31-én Iglón született s mint a morvaországi és szilézíai ágost. hitv. egyházak superintendense, Brünnben 1864 január 25-én halt meg. Wurzbach adatai szerint (XVI. kötet, 159—60. lap) atyja Lőcsén leányiskolai tanító volt. Ez a fia, ifjúságát részben Iglón, részben Lőcsén töltötte el. Majd a debreceni gimnáziumba iratkozott be s ott a lyceumban be is fejezte theologiai tanulmányait. Ekkor külföldre utazott s Lipcsében tanult. Drezda műkincsei oly hatással voltak reá, hogy művészi hajlamainak nem tudva ellentállni, lemondott a tudományos pályáról, hogy teljesen a festőművészetnek szentelhesse idejét. Csakhogy művészetéből nem tudott megélni. Lemondva róla, kénytelen volt házi nevelőnek beállani, előbb Bécsben, majd Drezdában. Szerencsére visszatérhetett újból hazájába, mint a késmárki gimnázium mennyiségtan- és rajztanára. 1815-től Teschenben tanárkodik, majd 1817-től ugyanott mint német hitszónok működik. 1824-től Brünnben lelkész, 1830-tól superintendens.

Művészi pályafutásának időköre, a késmárki tanárkodás idejére esik.

Wurzbach szerint, Lumnitzer ügyes rajzoló volt. Mint késmárki tanár, iskolája számára előrajzokat készíttetett s ezek voltak az elsők, melyek e nemben Magyarországon nyomtatásban megjelentek.

Tájképeket mesterileg rajzolt volna.

Mint látjuk, Lumnitzer élete, egy félbenmaradt művészi pályafutás szomorú története. Érdemes volna késmárki „Vorlag“-jait felkutatni, összegyűjteni, hogy művészetének értékéről tiszta fogalmunk lehessen.

Nem lehetetlen, hogy akár Késmárkon, akár Lőcsén, magánosok gyűjteményében ráakadhatni, egy-egy tájképére is, melyek igazolhatnák azok mesteri voltát.

Mi azt hiszszük, Lumnitzer művészete, a viszonyok kényszeréből, ügyes dilettánskodássá válhatott.

Egyetlen nyomtatott munkája Bécsben, 1825-ben jelent meg ily címen: Naturhistorische Tafeln des Thierreichs. Hét táblarajzzal. (L. Szinnyei: „Magyar írók" VIII. kötet, 131. hasáb.)

Müllerre vonatkozólag hasztalan kerestünk életrajzi adatokat. Egy-e Müller Jánossal (Művészet, 1902, 230. l.)? nem tudjuk. —227.

ANZENHOFER IGNÁC SZOBRÁSZ. (1761—1821.) Régibb hazai szobrászaink jelentéktelen csoportjában Anzenhofer Ignác még névszerint is a kevésbbé ismeretesek közé tartozik. Szana (Száz év, 12. lap) csak annyit ír róla, hogy egy „tehetségre mutató feszületet készített".

Ha életpályáját végig tekintjük, meg fogunk arról győződni, hogy ő is egyike a magyar szépművészetek története azon művészeinek, kik sokat igérő pályakezdet után haza kerülnek s vidéki magá-

ANDRÁSSY-EMLÉK
SÁRKÁNY ISTVÁN MŰVE

LUMNITZER ÉS MÜLLER lőcsei festőkről. Melczer Jakab, Szepesmegyéről írt ismertető cikkében (Tudom. Gyűjt. 1818., XII. kötet, a 23. lapon), a szepességiek sokoldalúságáról szólván, ezeket írja: „A festés mesterségében is sokan megkülönböztették magukat, kik közül ketten: Müller és Lumnitzer (mindketten lőcseiek) leghíresebbek."

Ezek egyike az a Lumnitzer János György, aki 1783 május 31-én Iglón született s mint a morvaországi és szilézíai ágost. hitv. egyházak superintendense, Brünnben 1864 január 25-én halt meg. Wurzbach adatai szerint (XVI. kötet, 159—60. lap) atyja Lőcsén leányiskolai tanító volt. Ez a fia, ifjúságát részben Iglón, részben Lőcsén töltötte el. Majd a debreceni gimnáziumba iratkozott be s ott a lyceumban be is fejezte theologiai tanulmányait. Ekkor külföldre utazott s Lipcsében tanult. Drezda műkincsei oly hatással voltak reá, hogy művészi hajlamainak nem tudva ellentállni, lemondott a tudományos pályáról, hogy teljesen a festőművészetnek szentelhesse idejét. Csakhogy művészetéből nem tudott megélni. Lemondva róla, kénytelen volt házi nevelőnek beállani, előbb Bécsben, majd Drezdában. Szerencséjére visszatérhetett újból hazájába, mint a késmárki gimnázium mennyiségtan- és rajztanára. 1815-től Teschenben tanárkodik, majd 1817-től ugyanott mint német hitszónok működik. 1824-től Brünnben lelkész, 1830-tól superintendens.

Művészi pályafutásának időköre, a késmárki tanárkodás idejére esik.

Wurzbach szerint, Lumnitzer ügyes rajzoló volt. Mint késmárki tanár, iskolája számára előrajzokat készíttetett s ezek voltak az elsők, melyek e nemben Magyarországon nyomtatásban megjelentek.

Tájképeket mesterileg rajzolt volna.

Mint látjuk, Lumnitzer élete, egy félbenmaradt művészi pályafutás szomorú története. Érdemes volna késmárki „Vorlag"-jait felkutatni, összegyűjteni, hogy művészetének értékéről tiszta fogalmunk lehessen.

349

Nem lehetetlen, hogy akár Késmárkon, akár Lőcsén, magánosok gyűjteményébe rá akadhatnánk egy-egy rajzára is, melyek gazdagíthatnák, arról meséi voltak, mi art hirdet Lumnitzer művészete, a viszonyok ismeretében végre objectiv tanulmányozás alá vehetnők. Egyébként tanulmányai Bécsben 1825-ben jelent meg ily cím alatt: Naturhistorische Tafeln des Thierreichs Het táblarajzzal (l. Szinnyei: Magyar írók. VIII. K. 131. hasáb.)

Müllerre vonatkozólag hasztalan kerestünk életrajzi adatokat. Egy-e Mutler Tanival (Művészet. 1902. 230. l.) nem tudjuk.

Lumnitzer és Müller. Művészet 1907 évf. 349—350. l.

~~Beregszászi Péter~~ és

nincs cél

Lumniczer György János

készítettér Sárváry Pál: A rajzolás mésterége (Debrecen 1804) c. műve réztábláit. Debreceni koll. diákok voltak.

Zoltkálomuv

12. l.

Pálffy János hagyom.
Pozsony 102

Haagában 1656 április 30-án. :46

A vidéket

vize

~~annak abrázolva~~)
, ~~a mely~~ felett balról egy nagy madár
bról a parton házcsoport bontakozik ki. több
kiti, a melyek részben haladnak, rész-
zna közelében, melynek jelzőkosarát
halászszal, a kikből egy csáklyával
lóval foglalatoskodik; középütt ket-
gy csolnak közeledik átkelő asszonyok-
magasban öt madár röpül. Jelzése balról a

-- Becsértéke ~~3000~~ 7000.— K.
~~ya 1907. november 14-én (1429-908).~~

árban 62 és annak kivonatában X:7.

103

am Meeresstrande in schwarzen Rahmen,
im Jahre 1869.-- 34 hoch 31 brt. (Schreib-

pag 48

3.—

várból[1] s ennek és a *Kupeczky*-félének összehasonlításából könnyen konstatálhatjuk, hogy a két képen ábrázolt két személy egy és ugyanaz nem lehet.

4. Végre az *ábrázolás módja* is ellentmond annak, hogy a *Kupeczky*-féle festményt *I. Rákóczi Ferencz* arczképének tekintsük, mert az ábrázolt személy kosztümje épenséggel nem

2. ábra. I. Rákóczi Ferencz állitólagos arczképe. Kupeczky festménye után metszette Westermeyer.

fejedelmi egyénhez méltó. Az a farkasbőr, mely vállain átvetve pánczélja fölé van öltve, a magyar kuruczvitéz jellemző ruhadarabja. Ezenkívül a kép nélkülöz minden olyan attributumot, mely a kifejezője volna annak, hogy az ábrázolt személyiség fejedelmi rangú, holott erre a körülményre abban az időben is a megrendelő és a művész egyaránt nagy súlyt fektetett.

[1] *Mihalik J.*: Emlékek a Thököly-Rákóczi-korból. Múz. és Könyvt. Értesítő, IV. évf. 198. l.

Kupeczky tehát a szóbanlevő képen nem *Rákóczi Ferenczet* ábrázolta, de lefestett egy modellnek, érdekes typusnak s képtárgynak pompásan beillő s megfelelő kurucz vitézt zordon vonásokkal, mintegy megszemélyesítve a magyarok örök, megújult s mindig megmegújuló küzdelmét az elnyomó hatalom ellen: szimbolumát a szabadságharcz eszméjének, amit azzal akart még inkább érzékelhetőbbé s beszédesebbé tenni, hogy az alak kezébe kardot adott, amelyet ez elszántan von ki hüvelyéből, hogy zsarnokával szembeszálljon.

Feltevésünk helyessége mellett szól még az a körülmény is, hogy *Kupeczky János* ezt az ő kurucz vitézét több változatban is megfestette. A Magyar Történeti Képcsarnokban Budapesten láthatunk ebből egy példányt, mit *Bernhard Vogel* az eredeti festmény után 1737-ben metszett rézbe Nürnbergben. Az alak, mely e metszeten van ábrázolva, kerek pörge kalapot visel s baljában madárcsőr alakban végződő nyeles fokost tart. Arczra nézve ha nem is szakasztott hasonmása *Kupeczky* első képének, mégis annyira hasonlít hozzá, miszerint elvitathatatlan, hogy a kettőhöz egy közös modell szolgált eredetül. A kép felsőmagyarországi pórt ábrázol s ezt felirata is magyarázza: «*Pannonius passim gelidas disjectus in Alpes*».[1]

Nem szorul bővebb bizonyításra, hogy egy festőművész, aki egy fejedelemnek az arczképét megfesti, ugyanezt a portrait nem fogja az ország valamely vidékén lakó pórnép typusa gyanánt feltüntetni, avagy megfordítva. Ellenben könnyen megérthető az, hogy *Kupeczky János* képét a tendenciózus szándékosság tüntette fel *I. Rákóczi Ferencz* arczképének s hogy e tendenczia a *II. Rákóczi Ferencz* által megindított szabadságharczban gyökeredzik. Czélja az volt, hogy az apát is gyülöletes szinben tüntesse fel «lázadó» fia mellett a külföld ama rétegei előtt, akik a német érdekek szempontjából kárhoztatták s elitélték a magyar nép hősies küzdelmét. S erre a czélra megfelelő is volt e kép.

[1] Magy. Tört. Képcsarnok, IV. terem, XII.

nyomatát (1. ábra), melynek aláírása: *Franciscus Rákóczy* és *Joh. Georg Lumnitzer sc. 1804.*, mert kiderül ebből, hogy a képet *Lumnitzer János György* metszette 1804-ben, tehát abban az időben, amikor Kézsmárkon tanárkodott.[1]

A kép, miként aláírása igazolja, *Rákóczi Ferencz* képmása gyanánt készült. Nem eredeti alkotás, hanem *Kupeczky János* egyik olajfestménye után a *P. Westermeyer* által készített rézmetszet egy részletének a másolata, miként arról a 2. ábrában közölt reprodukcióból s abból a körülményből is meggyőződhetünk, hogy a *Lumnitzer* által metszett lap a *Westermeyer*-féle metszet tükörképe.

Ezt a képet hosszú időkön keresztül tévesen *I. Rákóczi Ferencz* arczképének tartották, sőt sokan még ma is annak tartják, nyilván a Westermeyer-féle metszeten látható felirat révén, mely az évszámok történeti hűségével nem sokat törődve, de annál inkább nagyobb és szembeszökőbb tendenciával egy lélekzetre elmondja, hogy a kép «*Franciscus Ragoczy, Transilvaniae Dux, Pater Francisci Leopoldi, ex Capite Criminis Perduellionis, Leopoldo I^mo Imperatore regnante post fugam Neostadii 30ma Aprilis 1703 damnati. Nat: 1644. vita privata obiit 1681*».

Kupeczkynek emez olajfestményét hosszabb időn át a nürnbergi városházán őrizték, de itt mit sem tudtak arról, hogy a kép *I. Rákóczi Ferenczet* ábrázolná, mert az odavaló régi jegyzékben a kép mint «*Ein Mann in Rüstung, der ein Schwert aus der Scheide zieht*» szerepelt.[2]

A képet innét néhai gróf *Zichy Ödön* szerezte meg s mint I. *Rákóczi F.* arczképét kegyelettel őrizte bécsi palotájában,[3] nyilván ő is azáltal megtévesztve, hogy a festményt hűen reprodukáló Westermeyer-féle metszeten a fentebb idézett aláírás a festményt *Rákóczi Ferencz* arczképének mondja.

Bizonyos tehát, hogy *Kupeczky* e festményének elnevezése eredeténél jóval későbbi keletű s hogy az elnevezés — bátran nevezhetnők *elkereszteléseknek* is — *Westermeyerről* származik, mert tudtunkkal *Kupeczkynek* ezt a festményét ő metszette elsőnek rézbe.

[1] A lemez méretei: 135×110. mm. A rézlap felső részén látható kerek lyukat a merényi földmíves ütötte a lemezbe, hogy a lap falra akasztható legyen.

[2] *Wurzbach:* ld. mű, XIII. köt. 401. lap.

[3] U. ott, 404. lap.

Az ő révén ment át minálunk is a köztudatba az a hiedelem, hogy a kép valósággal *I. Rákóczi Ferencz* arczképe, ez okból másoltatták azt le honfitársaink több példányban s így magyarázható meg, miért található abból hazánkban oly sok példány gyüjteményekben és magántulajdonosok birtokában.

Hogy *Kupeczky* szóbanforgó képe *I. Rákóczi Ferenczet* nem ábrázolhatja, arra bizonyítékaink a következők:

1. *Kupeczky János* pompás, elsőrendű művészettel festett s nagy műbecsű képe szemmel-

1. ábra. Lumnitzer János György rézmetszete.

láthatólag *természet után festett portrait. Kupeczky* 1667-ben született, *I. Rákóczi F.* pedig 1676-ban hunyt el 31 éves korában. Föltéve, hogy a kép *Rákóczi Ferenczet* életének utolsó évében ábrázolja, azt — mint ilyet — semmiképen sem festhette *Kupeczky*, mert ő ekkor még csak kilencz éves gyermek volt.

2. A képen ábrázolt személy nem lehet *I. Rákóczi Ferencz*, mert a képen látható egyén idős, legalább 50—55 éves férfiú, a képen nagyon is jól kifejezett erősen őszbe borult, borostás szakállal, *Rákóczi* pedig ifjan, 31 éves korában hunyt el.

3. *I. Rákóczi Ferencznek* egykorú autentikus arczképét immár ismerjük a *sárospataki*

testülettől függők. Ez utóbbiak azonban kötelesek a könyvtári szabályzatot a Szövetség kívánalmainak megfelelően módosítani. A Szövetségbe fölvett könyvtárak évi illetéket fizetnek, melynek nagysága a könyvtár állománya szerint módosul. 100 kötetes könyvtárak pl. évi 5 lira tagdíjat fizetnek, 100—500 kötetesek évi 10 lirát és így tovább. A maximum évi 50 lira. A szövetkezett könyvtáraknak jogukban áll igénybe venni a Szövetség támogatását a felsorolt ügyekben s ingyen kapják a hivatalos folyóiratot. Ezzel szemben kötelesek a tagdíjat minden év első havában lefizetni s működésükről a rendelkezésükre bocsátandó ürlap kitöltésével negyedévenkint tájékoztatni a Szövetség vezetőit.

A Szövetség munkásságát a szövetkezett könyvtárak kongresszusa, az igazgatótanács és a végrehajtóbizottság útján gyakorolja. A kongresszus minden három évben ül össze az igazgatótanács és a végrehajtóbizottság közös határozatával esetről-esetre kijelölendő helyen. A kongresszus választja meg az igazgatótanács és végrehajtóbizottság tagjait, módosítja az alapszabályokat és oszlatja fel a Szövetséget. Minden könyvtár és helyi bizottság, mely a Szövetség kötelékébe tartozik, egy szavazattal bir, de a szövetkezett könyvtárak és bizottságok bármely tagja jelen lehet a kongresszuson.

Az igazgatótanács harmincz tagból áll; e tagok közül 25 Itália különböző részeiben lakhat, míg a végrehajtóbizottságot képező többi öt tag Milanóban székel. A végrehajtóbizottságban a három éven belül beálló üresedéseket az igazgatótanács tölti be. Az igazgatótanácsot, ha valamely alapvető kérdés vár tisztázására, a végrehajtó-bizottság hivja egybe, de a határozat levélbeli úton is meghozható.

A végrehajtóbizottság hajtja végre a kongresszus határozatait s intézi a Szövetség pénzügyeit. Titkára a már több izben említett dr. Ettore Fabietti, aki lelkeshangú jelentésben számolt be a Szövetség első évi működéséről.[1]

E jelentés szerint a Szövetség 1919. febr. 28-ig, amely napon működésének első éve zárul, máris oly szép eredményeket ért el, hogy ha az új szervezet tovább is ily mértékben fejlődik és erősödik, megalapítása tényleg új s kedvező korszakot nyit az olasz népkönyvtár-ügy történetében.

[1] La Federazione Italiana delle Biblioteche Popolari nel suo primo anno di vita. Milano, 1910.

Programmjához hiven a Szövetség különös súlyt vetett az agitáczióra, a nagy nehezen fölébresztett közvélemény érdeklődésének állandósítására. Ezerszámra osztotta szét a körleveleket és brosürákat «a magvető bőkezűségével, aki tudja, hogy jó földbe veti aratását», lelkes barátokat szerzett, akik mindenfajta és rendű folyóiratokban és napilapokban — a *Nuova Antologiá*-tól kezdve egész az egyszerű nép hirlapjáig — czikkeztek a népkönyvtár-ügy jelentőségéről, vagy — mint Giuseppe Lombardo-Radica tanár, az igazgatótanács szicziliai tagja, — nyilvános előadásokon terjesztették az eszmét. A Szövetség hivatalos lapja, a *Bolletino delle biblioteche popolari* is kivette a maga részét az agitáczió munkájából s hogy még hathatósabban szolgálja az ügyet, havilapból kétheti folyóirattá alakították át. A propaganda mellett sok munkát okozott a könyvtárak anyagi ellátásának a kérdése is, melyet megnehezítettek a kiadóknak és könyvkereskedőknek az új mozgalommal szemben ébredő aggodalmai. A népkönyvtári kongresszusnak mintegy visszhangja gyanánt az 1909. év szeptemberében a kiadók és könyvkereskedők is összegyültek közös tanácskozásra, melyen a Szövetség is képviseltette magát, hogy néhány világosabb fejű kiadóval egyetértésben megnyugtassa a háborgó lelkeket s egyben a lehető legnagyobb előnyöket biztosítsa a kötelékébe tartozó könyvtáraknak. Hogy ez mennyire sikerült, azt a következő néhány adat tanusítja: A szövetség egy 60 mű 72 kötetéből álló könyvtártipust állított össze, mely bármely népkönyvtár kiinduló pontjául szolgálhat s amelyet tartósan kötve, négyféle naplóval, kezelési és nyilvántartási nyomtatványokkal fölszerelten, 103 lirán képes szállítani, noha a könyvek bolti ára ez összegnek több mint kétszerese. De nemcsak ily sorozatok szállításánál, hanem tetszés szerint összeválogatott kötetekből álló könyvmegrendeléseknél is jelentős engedményt értek el. Hiszen a Szövetség ez egy év alatt 17.667 kötet beszerzését közvetítette 37,367·86 lira értékben, mely összeg az árengedmény folytán szinte felére: 21,937·07 lirára olvadt.

A könyvtárak kezelésének, szervezésének az egyöntetűségét segítette elő a Szövetség Fabietti dr. említett Manualejának s mintakönyvjegyzékének új — javított és bővített — kiadásával, ezt szolgálta a *Bolletino* könyvtártechnikai kérdéseknek szentelt állandó rovataival, saját tipusú könyvkötéseinek elkészít-

tetésével, valamint a naplók és kezelési nyomtatványok kiadásával. Saját tipusu könyvkötését 3208 kötetnél vették igénybe, naplóiból 132-őt szállított, a kezelési nyomtatványokból pedig 36.029 darabot. Ez utóbbi két czikk beszerzési ára 2.618·13 lira volt.

A szövetkezeti könyvtárak száma az első év végén 221 volt, melyek mindegyike befizette a tagsági díjat. Szám szerint első helyen áll a milanói tartomány, mely 52 könyvtárral állt a Szövetségbe, utána következnek, de csak nagy távolságban a római és firenzei tartományok 9, illetve 8 könyvtárral, azután jő Como ugyancsak 8 könyvtárral, Forli 7-tel, Novara és Aquila 6—6-tal, míg a többi tartományok szövetségbe lépő könyvtárai ezen is alul maradt. A Szövetség ügyét kétségkívül emelni fogja a közoktatásügyi miniszter ama határozata, mellyel legutóbb kimondotta, hogy államsegélyben csakis a Szövetségbe tartozó népkönyvtárak részesülhetnek.

Érdekes világot vet a Szövetség sikerére az a körülmény, hogy ez évben 199 új könyvtár keletkezett s 140 volt alakulóban s ez utobbiak közül 69 a déli tartományokban. Végül megemlítjük, hogy a Szövetség kötelékén kívül álló könyvtárak közül 87 fordult tanácsért az új intézmény vezetőihez.

Egy ismeretlen magyar rézmetsző.

Irta: Mihalik József.

LUMNITZER JÁNOS GYÖRGY nevét mint festőét, rajzolóét és természetbúvárét ismerjük. *Wurzbach* élettörténetének rövid foglalatját is adja ismeretes művében,[1] ahol elmondja, hogy *Lumnitzer J. Gy.* 1783. május 31-én született Iglón, meghalt Brünnben 1864. január 25-én. Atyja leányiskolai tanító volt Lőcsén; fia gyermekéveinek egy részét itt, más részét Iglón töltötte. A gymnasiumot Debreczenben végezte s az ottani lyceumon fejezte be theologiai tanulmányait is, mire külföldre ment s tanulmányait Lipcsében folytatta. Drezda gazdag műkincsei s a művészet iránt érzett nagy szeretete arra birták, hogy szakítson a tudományos pályával. Festő lett, de mert ebből megélni nem tudott, kénytelen volt a művészetnek bucsút mondani s Bécsben, később Drezdában házi tanitói állást vállalni, míg végre Kézsmárk városa meghivta iskolájához, ahol a mennyiségtan és a rajz tanára lett. 1815-ben már a tescheni ev. gymnasium igazgatója, 1817-ben pedig ugyanitt német prédikátor. 1824-ben lelkésznek Brünnbe megy, még ugyanebben az évben szénior rá választják a hazájába visszatért Hochstetter Keresztély Ferdinánd helyébe, majd nemsokára elnyeri a magyarországi második szeniorátusi kerületet is, melyet 1826-ig adminisztrál. Paulini halála után 1826-ban szuperintendens-helyettes lesz, 1830-ban valóságos szuperintendes.

Lumnitzer J. Gy. negyven éves tevékenység után mint 81 éves aggastyán hunyt el. Ügyes rajzoló volt s Kézsmárkon való tartózkodása idejében, mint a mennyiségtan és rajz tanára adta ki rajzmintáit, amik e nemben az elsők voltak hazánkban. Nekrológja említi, hogy mesteri módon rajzolt tájképeket, üres óráiban szorgalmasan tanulmányozta a természettudományokat, több ilyen vonatkozású tankönyvet írt, összeállított egy érdekes ásványgyüjteményt és hogy kiváló tanítók meghivása által a brünni evang. iskolának értékes szolgálatokat tett.

Életrajzi adataiból látnivaló, hogy *Lumnitzer J. Gy.* mint rézmetsző nem ismeretes. Nem is tudunk oly adatról, mely őt ilyen gyanánt említené, még kevésbé ismertünk idáig tőle származó rézmetszetet.

A Felsőmagyarországi Rákóczi-Múzeum birtokába került az a metszett rézlap azonban, amelyet dr. *Gedeon János* kassai orvos évekkel ezelőtt a szepesmegyei *Merényben* egy parasztembertől szerzett s a megnevezett múzeumnak ajándékozott, élő bizonyságot tesz arról, hogy *Lumnitzer János György* a rézmetszés művészetével is foglalatoskodott. Reprodukáljuk az általa metszett eredeti rézlap le-

[1] *Constant von Wurzbach:* Biographisches Lexicon des Kaiserthums Oesterreich. Wien, 1867. XVI. köt. 159—160. l.

Mur. és Kot-Ert. 1911

Lumnitzer J.

festő

Teöke Károly archépe

Teöke Károlyné Bos-
nyák Mária archépe

Petróczy J. ny. ezredes
tulajd. Bp.

Jul.

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután 1/2 5 órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszter-mében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

M.D.K.

Lumnitzer Fáncos György

rajza után készült Friedrich
John rézmetszete (Márton nóta-
ráinak 1807-ben kiadott nótáré-
nak első részében), mely Fáncos
főhercegét ábrázolta.

31.

Rózsa György: Művészettörténeti jegyzetek a Kazinczy-levelezés 23.kötetéhez.
Művészettörténeti Értesitő, 1961.X.évf.1.sz. 31.old

M.D.K.

Lumnitzer János Görgy, festő

(1783-1864)

sz. Lőcsén, egyét adatok szerint Iglón. Habsburg Jánosról készitett arcképét Fr. John 1807-ben metszette rézbe, tehát a festő egész fiatalon, 24 éves korában jutott ekkor az előkelő megbiráshoz. Szerző a képet közli:

G. Rózsa: Friedrich John und die Schriftsteller der ungarischen Aufklärung

Acta Historiae Artium, Bp. 1956 . Tom.IV.fasc. 1-2.

152-153.

Lumnitzer János György (1783-1864) MDK

festő

1807-ben (tehát 24 éves korában!) Habsburg János főherceg arcképét festi meg, melyről John készit metszetet. A szignaturán lőcseinek mondja magát.

227.o.

Rössa György: Friedrich John és a magyar felvilágosodás írói.
Műv. Irt. 1955. IV.évf. 2. sz. 223-229.o.

M.D.K.

Lumnitzer János György, Rézmetsző, 1783-1830

Kupezkynek, vagy "estermayernek pépe alapjánmforditott állású metszetet készitett a"Kuruc vitéz"c. Kupezky kép alapján, de Rákóczinak mondva azt. 1804-ben készült Uj levonata a Magy. Tört. Képcsarnok metszetgyüjteményében. 162.o. 26.jegyz.

Rózsa György: Megjegyzések a magyar történeti ikonográfia néhány kérdéséhez. 157.o.

Folia Archaeologica. VI. 1954. Bp. Tankönyvkaidó Váll. 1954. Bp.

11513

J.G. Lumnitzer:

Rákóczy Ferencz.

Mellig látható, szembenéz. Haja hosszú, bajusza borzos, körszakálla rövid. Öltözete: vért, mely alatt inget visel és vállravetett prémes mente. Felirata a kép alatt:

Franciscus Rákóczy.

alól jobbra: Joh. Georg Lumnitzer sc. 1804.

Rézkarcz, méretei 13.5:14.0 cm.

Szn. 14-911
43-911-1

Át. lelt. 4216.

Lumnitzer János György

LUMNITZER JÁNOS GYÖRGY / 1783 - 1864 / :

206. Női arckép. - Min.c.rajz, p: 10.5 x 14 cm. Jelz.j.: "Lumnitzer pt. 1820".

Koppmann graf 150 éve

Lumnitzer

szepességi vérmetsző

Doby Jenő Kassai
lakós arckepe 1814-ből,
rajz;
a Kassai muzeum
ujabb szerzeménye.

Prágai Magyar Hirlap
1934. jan. 14.

Lumnitzer György,
debreceni rézmetsző deák

Sör Vezető 204, 205. l.

Részben ő metszette az
ábrákat a következő műben:

Sárvári Pál: A rajzolás
mesterségének kezdete
II. darabja.

u. o. 205. l.

lert tombolva rombolja széjjel
s utjából elsöpri azt.

hallottál-e az *ős-erőről,*
cseppről, mely sziklát repeszt?
lely örök és legyőzhetetlen —
magyar nemzet lelke ez!

csepp rég széttörte a sziklát
s hatalmas tenger ma már,
ályád vigan repülhet rajta,
e szét is törheti az ár.

Záloga a nagy diadalnak
E véres föld minden röge.

Hiába volt rablánc, bitófa,
Hiába lesz a cselszövény:
Ez tanulsága ezredévnek
Az uj évezred küszöbén.

A történelem logikája
Hajlíthatatlan, mint a vas,
S ez hirdeti, hogy már telünket
Követi a dicső tavasz.

ciája buzditása, Berzsenyi megtiszteltetése, Kis Munkájinak kijövetelek, hova kell több kedves egy levélben, 's pedig még több is vagyon. Kisnek szebb dicséret nem juthatott volna, mint Socrates és a' Grátziák képeinek czélzások. Ezer örömmel segíteném a' kivánt 50 forinttal, de ő megenged, mert Múzeumom nyomtathatására sem koldulhattam még eleget. Elolvasám egy Gróf, 's Grófné előtt éppen azt a' czikkelyt, egyik se szólla semmit is, 's ezeket újra kérnem pedig nem lehetett, mert Falkától jövendő betűjim kiválthatására mindegyik 200 frtot ada váltó czédulában. Ha Lajos keze között pénz volna, ő bizonyosan kiküldené. Eligazítja azt Trattner, úgy reméllem. Külömben sem hiszem, hogy Erdélyből Magyar Országra küldene-ki valaki arra a' végre pénzt.

Bredeczkyről, 's az ő társairól azt jegyezgetem, hogy más karakterrel írnak, 's egyébért írnak, mint a' született Magyar Írók. A' Pesti Statisztikus és Diplomatikus* nem bántja, noha ő is ért a' dologhoz.

Szalárdy Jakkó Lászlónak, Uj Pécsről kapott levelében tett kérésére, a' Széphalmi levél vétele előtt küldék két Huszárdalt. Én a' dicséretet, ha megérdemlettem-is, nem is kívánom vadászni, de ellökni sem, (mert a' mint a' Tekintetes Urhoz erről való gondolatja illik, úgy hevít még engem ifjúi módra a' szép pálya), azonban, hogy annyi felé terjesztik nevemet, azt nagyon unom. Jakkó a' Grétzi ujság levelekből tudá-meg, hol nem a' Rákóczyánus tudósításnak hanem egyébbfélének kell lenni, levele szerint.

Ki teszi ezeket? Már egyszer csak nem azt végzém magamban, hogy semmit se fogok írni. Látni azt, melly meszsze kell menni, melly magas hellyt van az Érdem temploma, 's érzeni, hogy még attól meszsze vagyunk, lehetetlen elfogadnunk a' dícséretet.

A' Poéta vagy 's hisztorikust Kissel én is szeretem, de megjegyzésemet igaznak látom, 's úgy hiszem, ha az a' hagy sírni, hagy nevetni, fázni, izzadozni hagy, a' mellyeknek éppen ki kell tenni ezen Epigramma vágását, magyarosabban volnának téve, még nagyobb, 's közönségesebb Wirkungja lenne. A' Debreczeniek *ódik, ödik*jét, Barát*ném* ellen való kikeléseket, 's nyelvbeli pedantságokat únom, 's csak nem elkaczagám magamat, mikor Aranka azt mondá, Macbethemet mutatván neki, (hol némelly új fordulások, a' gallicismusok vagynak), hogy kell írni, hogy minden classisbeli ember megértsen,

* Schwartner a' nemzetet. — Kazinczy F. jegyzése.

még a' kocsisok!!! is. Fájdalom! hogy legtöbben úgy írnak. — Kis, csendes, szelíd karaktere szerint bizonyosan az Arcászhoz írt episztolát leginkább fogja szeretni. Az a' Göthei poézis melly abban vagyon, engem is nagyon bájol, 's a' hasonló szép filoszófiáju, Rádayhoz írott. — A' könnyű vagy nehéz írás az Iró lelke karakterétől függ. Schiller nem tudott olly könnyen könnyűl írni, mint nehezet, a' hol Hochsinn van, Göthe, naiv, csupa természet. Boldog a' ki mind a' kettőt elérheti, de az ritka.

Alig végzém-el ezt a' punktumot, mindőn a' Kammerdiener egy levelet hoz-bé szobámba. Jakkójé! Ide írom két huszár dalomról tett ítéletét: Verseid tökélletesek, és szivemet úgy meghatották, hogy soha még az elszántság nagyobb mérvre nem hágott lelkemben, mint most verseidre; 's az életet dicsőség nélkül soha még olly megvetendő szemetnek nem tudtam képzelni, mint miólta a' Muszka háború trombitája megharsant. — Jakkó szive meleg, levele ég, lángol, 's barátommá leve. Melly szép szeretni a' Jót, a' Szépet! Ezek a' legérdemesebb 's istenibb emberek ismeretségébe juttatnak. Ő a' Bánátnak fedezésére, ha megyen is, Komlósról, Mehádiáig megyen.

Az, a' ki felőlem Genersich levelében tudakozódik, Lumnitzer fog lenni, ki az Annálisok szerint Lőcsén vagyon. Engel vala ollyan jó, hogy hozzája írt levelemet neki kivivé, de még hasztalanúl vártam válaszát. Genersich Trajánját nem ismerem. — A' Tek. Ur kifelejté leveléből a' tudakozó' czéduláját.

A' Flórinda Irója úgy tudom Lázár, de Cserey Miklósnénak hozzája való miségét nem tudhattam-meg, eddig. — Florindát, talán hála Isten még csak láttam, egy éppen ollyan forma embernél, mint Lázárról beszélleni hallottam.

Barcsaynak özvegyét, már esztendeje mult, hogy arra kéregetem, metszetné Elfelejthetetlenjének képét rézbe, mellyet Muzéumom elejébe tennék. Megigéré, 's nem haladhatok benne még-is. A' Tekintetes Ur leveléből nem vehetem ki, ha Thomasnak Epitre au Peuplejét francziául küldjem é el, vagy Magyarúl. Én, ezer örömmel szolgálok Széphalomnak, 's csak tudhassam mellyikre van szükség, egyszeribe neki ülök 's le irom, küldöm. A' Tek. Ur kiadása más, a' mint látom, mert a' paginákat az enyémben sehol se lelem-fel. Csókolom megbecsülhetetlen jóságaiért, mellyeket velem olly sokszor éreztet. Bárcsak kiadásaink külömbözése miatt, minden Barcsay darabnak a' titulusát lehetne szerencsém megkapni. — Azt én gondolhatom

Lumnitzer János György
tájképfestő, vérmetsző
szül. 1783 máj. 31 Iglón
+ 1864 jan. 21. v. 25
Brünben

Irod

Thieme-Becker
XXIII. 463

Toman 390. l.

Lumnitzer György János

Lásd

Dr Ecsedi István: A rézmetszés művészete a debreceni református kollégiumban. A rézmetsző deákok. Debrecen, 1931;

44. l. 45. l. 46. l.

6.

8.

(és Drezdában és Becsben) tanult
azután (tőcsen, [illegible], majd) a késmárki gimn rajzla-
nára volt. 1815 Teschenben
tanárkodott, 1817. u. o. német
hitszónok 1824. brünni (cr.) tel-
lény 1830 superintendens volt.

János fhg archépe
a Petrovcy család Tagjainól két
férfi és két nőt archépe [illegible] nagyanyjd.
Rézkarcolat és [illegible] [illegible]
[illegible] legjobb Késmárk látképe
1814 ből.

Lumnitz és János [illegible]

Buttyini m. kir. adóhivatalhoz

Érk.: 1904 NOV. 4 *

4712/1904 Szám.

E

Előiratott az Állandó illetmenyek fi. 164. lapj

Kuntz

Elrendt

vipza.

Lumnitzer János György

festő

Lőcséről, 1807-ben 24 évs

1807
24
1783 szül.

lásd

Fleischer Béés 65. l.

Lumnitz János György

lásd okv.

Mihalik József:

Egy ismeretlen magyar
vézmetsző.

Muz. és Kőt. Ért.

1911. 22–25. l.

Kis Eppel

1850

247

Lumnitzer T. Gy

rézmetsző.

1783 — 1864.

Stul. Iglón.

lásd okv.

Muzeumi és könyvtári értesítő. 1911. évf.

22 és köv. ll.

Lumpnitzer Joh. G.

Késmák látképe

fentitől 1814 ből

Rézmetszet

Tavar II. 192

MDK

Lumnitzer, János György 1783-1864.

Lőcsén született /felvidéki festő./

AHA. 1956. Tom.IV. Fasc.1-2. 152-53.l.ëRózsa:Friedrich John und die Schriftsteller der Aufklärung in Ungarn. 147-155.l.

Lumniczer festő Lőcsén. Említi Melczer Jakab a Szepességről ist értekezésében (a festés mesterségében megkutonböztette magát) mely a Tud. Gyűjt. 1818. XII. füzetében jelent meg. 23 lap.[1])

Szilágyi István. Adalek. Tort. Tár 1880. 163. l.

M. kir. adóhivatal Eperjesen
ERK: 1904 MAI 11
4584

II

Vallás közoszt. vált.
illetem. kfkr. 114 Cgyai.
904 III/2 Hon

24090 Községi nyomda Budapest.

Lumnitzer György

rézmetsző

l.

Sörvezető

205. l.

Lumnitzer, Johann Georg

1783 - 1864.

Lásd

Kösz E. Zips. 15, l.

Nemzeti Legitimista Néppárt
V., Bálvány-u. 5.
Telefon: 883-37, 883-68.

Kedves Barátom!

Többször és nyiltan szállítam szen
mely a mai veszedelmes külpolitikai h
vezetett. Nem sikerült. Ezért még a kép
pártjából.

Az ország sorsáért való mélységes
kapcsolatom arra kötelez, hogy tovább k
érdekeit, a polgárság nyugalmát és a ga

Én tehát felveszem a harcot, a
ki az országot a mai szörnyű helyzetébő

kibontom a legitimizn

„Istenért, K

Lumnitzer Georg János

festő

l.

Dreschergernek

89. l.

Szentiváni József VIII. 39.

Lumnitzer János György

1783 - 1864.

l.

Szépmüvèszet

1943. 59. l.

Lumnitzer Janos

Györy

1.

Kazinczy Lev

XIII. 283,545. l.

Lumnitzer

l.

LykaMagyműI800-50

122-3, 158, 162,
261, 426, 428. l.

3.

4.

Lumnitzer János György

1783–1864

Ltab I. 121, 122

II. 19

IV. 49–57, 151

Lumnitzer Janos Szöry

Münvériet 1907. 349

11.	Költség	94	16
12.	Kamat	12	3
13.	Jutalék	21	75
		196527	34

Lumnitzer György János

rajzolta Sárvári Pálnak 1804, és 1807-ben megjelent a „A Rajzolásban gyönyörkodó" tanuló stb" könyv képeit.

Szabolcsi Hedvig: Magyarországi bútormüvészet a 18-19 század fordulóján, Budapest, 1972

731

T. G. Lunnmitter fecit

Tänds förbrung
avskapa, mehet
~~Rol~~ John
mitsret
serie.
8°.

J. G. Lumnitzer

festō

lásd

John rezin. t.

Lumnitzer János György festő

18-19. sz.

VI. 349.

Lumnitzer János György, festő, rézmetsző és
természetbuvár V. 22, 23.

Lumnitzer Józef Tivadar

festö, szül. 1817 dec. 17 Lőcsén

Theodor war jung nach Schlesien ausgewandert, und soll dort als geschätzter Maler gestorben sein.

3 arcképe felemlitve

lásd 15. l.

Kösz E. Zips. 30. l.

gitimizmus lánglelkű apostola: Griger Mi
királyság megváltó eszméjének. És fegy
nyugalmat, békét, becsületes demokráciát

Ezért fordulok barátaimhoz, hiveir
lakozzanak hatalmas, lelkes táborunkhoz
igaz ügyet, harcoltam a főváros autonomi
sok ezer embertársamon, joggal kérhet
harcolni az elnyomatás veszedelme ellen.

És kérek mindenkit, akit közös eszn
nek semmit, amig igazolt embereim
Griger Miklós és az én nevem sz

Budapest, 1935 március havában, a

Márkus-nyomda. Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza)
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

 M. D. K.

~~Czanczik József, festő~~ ~~1780-1857~~

Lumnitzer József Tivadar, festő Czanczik tanítványa.

Született Löcsén 1817-ben XII. 17-én. Apja Lumnitzer András kékfestő mester. nagybátja Lumnitzer János György, festő (szül. 1783). Valószínűleg ettől tanult rajzolni, aki rajztanító is volt. Löcsén 1839-1842 között működött mint

Anna Petrová-Plesková: K Počiatkům Realizmu v Slovenskom maliarstve Bratislava, 1961. 48. old.

M.D.K.

~~Czanczik József, festő 1780-1851~~

Krimnitzer József Tivadar, festő, Czanczik tanítványa.
elefancsontra festve, 1840. 105. Képtábla. Festett oltár képeket is.

anna Petrová-Plesková: K Počiatkam Realizmu v Slovenskôm maliárstve. Bratislava, 1961. 78. old.

 M. D. K.

~~Czauczik József, festő. 1780-1851~~

Lummitzer József Tivadar, festő Czauczik tanítványa.
festő. Kőszeghy Elemér kutatásai alapján kimutatta, hogy Lummitzer Lőcséről Silézsiába költözött, ahol mint elismert archép festő működött és ott is halt meg. Silézsiában töltött idejé alatt festett műveiről eddig sehol se történt említés

Anna Petrová-Ploshová: K Počiatkom Realizmu v Slovenskom Maliarstve. Bratislava, 1961. 78. old.

 M. D. K.

~~Czanczik~~ ~~József~~, ~~festő~~. ~~1780 - 1857~~.

Lemnitzer József Tivadar, festő, czanczik tanítványa.
Rövid lőczei mühödése alatt festett képeiből kevéset ismerünk. Nő a tükör előtt 1839. Inkább szanérkép mint portré, 106-os Képtabla, nagy Karoly lőczei mézeskalácsos, ifjó. Gundelfinger Ferenc 1842, és Adolf battza részére készült miniatür önarchépe egy tubák szelence feddelén,
Anna Petrová Pleskova: K Počiatkám Realizmu v Slovenskom maliarstve.
Bratislava, 1961. 78. old.

M.D.K.

Lumniczer Sándorné

A lap kézimunkamellékletében jelenik meg különböző lakásdiszterve. Himzéstervek, diványpárnák és csipkék tervei.

Szinházi Élet. Bp. 1932. márc. 13-19. XXII évf. 12. sz. kézimunkamelléklet.

LUDVIG LUMNITZER, textilfestőmester

Az 5.függelékben a lőcsei festők céhlevelét találjuk 1715-ből.--A 6.függelék a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig.
E mesterek egyike volt:
302.- Ludvig Lumnitzer, Leutschau, 1821. 153.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974.

SAMUEL LUMNITZER, textilfestőmester

Az 5.függelékben a lőcsei festők céhlevelét találjuk 1715-ből.--A 6.függelék a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig.
E mesterek egyike volt:
309.- Samuel Lumnitzer,Leutschau, ~~1827~~ 1826. 153.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

MDK

Lumnitzer Th./löcsei festö
a XIX.sz. elején/.

Krisztus a keresztfán.

Szent György Cég VIII. müvészeti aukció.
1911.okt. Kat. 19.1.

Lump Imre

A MAGYAR MŰVÉSZEK ÉS MŰPÁRTOLÓK EGYESÜLETE karácsonyi bemutatkozó kiállítását az Uj Szalón termeiben rendezte és ezzel még inkább emelte a Kossuth Lajos uccai kiállító-helyiség nivóját. Egy-egy kitünő képet küldött ide többek közt Kernstock Károly, Iványi Grünwald Béla, Gedő Lipót, Diener Dénes Rudolf, Jobbágyi Gaiger Miklós, továbbá Aikelin Lajos, Bellányi Viktor, Biai Föglein István, Demellné Kabat Alexandra, Gyárfás Zsuzsa, Kern Andor, Poth István József, Szőnyi Lajos, Monostori Moller Pál, Lump Imre, Kállni József épitész tervét és Valér Eric díszletterveit.

mincsét

Képzőművészet

1935. 80. 7. 20. l.

1864. Vízj. BRIEF-MARKEN. —— 9

3 kr.
zöld

1864. Vízj. BRIE

Lump.J./Johanes/,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegények jegyzéke származási hely szerint:"Tübingen, Würtenberg:Lump J." 123.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században -Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9.-Kantus János Múz.Győr,1967.- A Győri Múz.Évkönyve

Johanes Lump,asztaloslegény

A győri asztalos x és puskaagykészitő céh legénykönyvéből,1681-től:"Johanes Lump Dischler gesel von Tibingen au3 Wirtenberg". 104.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században Adatok Győr város Asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9.-Xantus János Múz.Győr,1967.-A Győri Múz.Évkönyve

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Lump,Johanes,asztalos legény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztalos legények jegyzéke:"Lump,Johanes,Tübingen,Würtenberg, 1683.". 116.old. 13.jegyz

Batári Ferenc: Asztalos legények Győrött a XVII.században - Adatok Győr város asztalosmivességének történetéhez 93.old

Arrabona,9. - Xantus János Múz.Győr,1967
A Győri Múz.Évkönyve

LUNA, Dominik, pozsonyi kőművesegéd

D. L., Maurergesell, + 37 éves korában, Pozsony, 1847 junius 15. (1847, 512 l)

Preuburger Zeitung
(Genthon)

LUNÁCSEK KÁROLY

Sančin L., E. Halász-Hradil a umenie jeho doby, Bratislava, 1962. c. műben találunk náronatkozó adatokat.

Tomáš Štrauss: Anton Jusovec a zrod východoslovenskej avantgardy dvadsiatych rokov. Bratislava, 1966. 30. l. nélj.

Lunacsek Viktor

MDK

festő, porc. oszt., figuralista

A Zsolnay-gyár művészeti munkáiban közreműködött 1880-1887.

66.o.

NIKELSZKY GÉZA:A Zsolnay-gyár művészete.Pécs.1959.

Lunacsek Viktor MDK

porcelánfestő

1880-tól hét esztendőn át dolgozott a "Zsolnay-gyárban /figurális diszitményekben vált ki./. Majd Amerikába vándorolt és onnan visszatértében a hajón halt meg.

26.o.

Nikelszky Géza: A Zsolnay-gyár művészete.
Pécs. 1959.

Lunacsek Viktor

A Zsolnay gyárban dolgozott, 1880-tól hét esztendőn át figurális díszítésekkel foglalkozott. Amerikába vándorolt, s onnan visszatérve a hajón meghalt.

Jelenkor, Pécs, 1971. (?) 5.

Lunaszek Viktor, [festő, keramikus]

Róla „annyit jegyzett meg a hagyomány, hogy 1880-tól két esztendőn át a pécsi díszítésében tűnt ki. (Pécs, Zsolnay-gyár.) Aztán Amerikába vándorolt s onnan visszatérve, a hajón meghalt."

— : A pécsi kályhaművészet kistükre (5)

475-478.

JELENKOR, Pécs, 1971. május XIV/5.

1021

SZABÓ MAGDA ELBESZÉLÉSE:

DOMB UTCA

Míg a Domb utcába nem költöztek, csak akkor látott gyümölcsfákat és virágoskertet, ha nyaralni vitték.

Hosszú ideig nem tudta komolyan venni új lakóhelyét; számára a Körút volt a megszokott világ, annak a zaja, fénye, szaga az ismerős. A Domb utcán minden évszaknak más volt az illata, és a föld és a növényzet is folyton változott. Eleinte úgy élt az új lakásban, mintha csak vendégségbe jött volna, mindent esetlegesnek, múlónak érzett, nem valószínűbbnek vagy állandóbbnak, mint a kempingsátort, amelyben apja szabadságideje alatt hol itt, hol ott tanyát vertek. Ha az otthonnal együtt az iskolája is megváltozik, talán természetesebben beilleszkedett volna az új környezetbe, de az intézet, amelybe elsős korában beíratták, olyan patinás, sok jelentős embert felnevelt intézmény volt, hogy a szülei nem akarták kivenni. Reggel, mikor az apját munkába vitte a kocsi, ő is beült, átment Pestre, ott lerakták az iskola előtt, s így még különösebb és széttépettebb volt az élete, mert az iskola a folyó túlsó partján volt, a lakás meg Budán. Kétfelé élt, mint egy felnőtt, és kétféle életét sehogyse tudta összebékíteni.

A régi otthonban, a Körúton, rengeteg barátja volt, a bérház minden emeletén laktak iskolatársai, a szomszéd épületekben, a sarkon túl is. Ha elkészült a leckéjével, lemehetett a közeli térre játszani, anyja szívesen leengedte, mert fentről mindig ellenőrizni tudta, mit csinál: a térre nyíltak a konyhájuk ablakai. A Domb utcán egyetlen maga korú se lakott, csak öregek és még öregebbek. „Isteni hely! — mondta az apja, mikor először kiállt az erkélyre, és körbenézelődött. — Hihetetlen, hogy ilyen még van. Se gyerek, se csecsemő!"
Eleinte kísérték.

Ha délelőtt volt iskolában, az anyja ment érte, ha délután, az apja. Pár hét múlva önállóan közlekedett, a Domb utca és az iskola között elég jó volt az összeköttetés, bár át kellett szállnia az autóbuszon. Feleslegesen a városban maradni, együtt lenni a fiúkkal nem lehetett, ahhoz túlságosan messze lakott. Kertész és Galla meg-meglátogatták eleinte, aztán elmaradtak; mikor nyolcéves lett, s első születésnapját ünnepelte az új lakásban, a meghívottak fele nem jött el, mert a szülők nem engedték a fiukat olyan távol az otthonuktól. Aki mégis beállított, nem jól mulatott: szakadt az eső, hiába dörzsölgették a talpukat, behordták a sarat, a Domb utca nem volt aszfaltozva. Az ünnepelt anyja idegesen nézett a vendégekre, nem szólt, de úgyis érezte mindenki, mit gondol, míg a parkettet szemléli, s hirtelen feltöröl egy talpnyomot az előszobában. Híres nagy tisztaság volt náluk mindíg. A fiúk nem jöttek többé, még Kertész sem, akit legjobban szeretett. Messze volt a Domb utca.

Ha ráért, egymaga poroszkált a villa előtt. A párhuzamos utcákban már laktak gyerekek, de a párhuzamos utcákban nem volt szabad játszania, csak a maguk villája előtt, azon a területen, amelyet az erkélyről beláthatott az anyja. A leckékkel gyorsan elkészült, sok szabadideje volt, unatkozott. Úgy találták, nincs kihasználva a napja, a harmadik villában angolul tanított egy asszony, hetenként kétszer hozzá járatták. Haladt, okos gyerek volt.

Ha nem lett volna okos, nem veszi észre, milyen viszonylagosan szeretik. Nem volt szentimentális, nem is túlozta el a dolgokat; tudta, hogy szeretik, de csak úgy, akkor és addig, ameddig nyugton van, és nem zavar senkit. „Ülj békén!" — mindig ezt hallotta otthon, az apja kézen járt haza, legtöbbször munkát is hozott magával, az anyja igényes háztartást vezetett, segítség nélkül, a szülők csendre vágytak, és nyugalmat akartak maguk körül. Hogy meg legyenek elégedve vele, nem volt szabad fennakadást okoznia semmiben, s úgy kellett viselkednie, hogy ne zavarja meg senki munkáját vagy pihenését. Engedelmeskedett, csendben volt. Jól tanult, de otthon, elvből, sose dicsérték, az apja úgy gondolta, a dicsérgetés csak elrontja, aztán egy idő múlva nem lesz már olyan kezelhető, s görbén nézett a fiú tanítójára, aki meglátogatta a gyermeket új lakóhelyén, s fesztelenül, szeretettel magasztalta jó magaviseletét, szorgalmát. Mikor elment, úgy nyilatkozott a nevelőről, hogy primitív és kisigényű; a fiú némán állt az ablakban, nézett a tanítója után. Egyetlen olyan ismerőse volt, aki igazán törődött vele, aki nagyra becsülte, akinek a szemében számított. Kettémetszette az életét, hogy Pesten ő valaki, Budán meg senki.

Társaságra vágyott, akárkivel beérte volna. Odaszegődött az utcájukbeli férfiakhoz, nőkhöz, lépkedett mellettük némán. Ha megkérdezték, mit akar, nem válaszolt, csak nézett, várta, hogy valaki megérti így is, magával hívja, esetleg mutat neki valamit, valami érdekest, mert otthon kibírhatatlanul unalmas volt, vagy megbízza valamivel; — akármivel. Vásárolt vagy segített volna bárkinek, otthon sosem adtak neki munkát, az anyja szenvedélyes háziasszony volt, csak ő tudott a maga kedvére vásárolni, és sose volt megelégedve, csak a saját munkájával. Nem hívták be, és nem is kértek tőle semmit, a Domb utca büszke volt rá, hogy az itt lakók mind gyermektelenek, nem tudtak a kisfiú fejével gondolkozni, nem vették észre, hogy ajánlkozik.

Az egyetlen menedék a könyv volt. Olvasni mindig engedték, az olvasással se piszok, se zaj nem fenyegette a házat. A bátor hősöket szerette, a ravaszokat, a feltűnőket, mindenkit, aki kivált a többi közül, akit méltányoltak, ünnepeltek. Olvasott, s azt képzelte, sétál a Domb utcán, ezüst sisakja van, rajta toll, hosszú, tűzpiros. Szeretett volna legalább az iskolai karneválra valami jelmezt, de akkor éppen lakkkal kenték fel a padlót náluk, az anyja nem ért rá jelmezt fabrikálni, felajánlotta, hozhat valamit a kölcsönzőből. Nem fogadta el, a tanítója megmondta, hogy csak otthon készített maskarában mehetnek az ünnepélyre, jelmezt kölcsönözni nem szabad. Fehér inget húzott, kiadták az ünnepi nadrágját, az apja vett neki egy fekete fél-álarcot a trafikban, de álarcosan is mindenki tudta róla, hogy ő az.

A galambot tavaszi szünetben találta az utcán.

Először, messzibbről, még nem tudta, mi, csak észrevette, hogy valami fehér, ami nem tartozik az utca képéhez. Mikor közelebb ért, látta, hogy galamb, nem vad, hanem valami szépfajta; ott feküdt a porban és halott volt. Nem félt tőle, inkább érdekelte, nem is sajnálta, nem vonzódott különösebben az állatokhoz, a halál fogalmát nem értette, csak tudta, miben áll, így az elmúlást nem érezte tragikusnak. Hozzányúlt, előbb egy újjal, megpiszkálta a tollazatát, aztán felemelte és meglóbálta a lábánál fogva. Könnyű volt.

Mikor megütötték, nem értette, ki bántotta és miért. Az ütés nem volt nagy, csak meglepő, s az öregasszony, aki mögötte állt és lihegett, ugyanaz a nagyon öreg asszony, a szomszéd villából, akit szintén kisérgetett egy ideig, éppolyan eredménytelenül, mint másokat. Az öregasszony ütötte meg, piros volt a képe. Felemelkedett a guggolásból, nem félelem volt az arcán, csak csodálkozás.

— Gyalázatos! — mondta az öregasszony. — Megvagy, gyalázatos! Hol a csúzlid?

Megmutatta üres tenyerét. Az öregasszony félkézzel a karját szorította, hogy el ne futhasson, a másikkal kiforgatta a zsebeit és alátapogatott az ingének. Zsebkendő volt nála, más semmi.

— Eldugtad! — mondta az öregasszony, és hirtelen sírva fakadt. — Gyilkos!

Nem tudott szólni, csak nézett rá, s próbálta megérteni, mi történik. Az anyja megjelent az erkélyen, megkérdezte, kivel beszélget, az öregasszony akkor elengedte a karját, az erkély alá sietett, és azt kiabálta, minden öröme a madarai, ebben a hónapban már a kilencedik galambját tünteti el valaki. Most rajtakapta, ki csúzlizza le az ártatlanokat. Ez a Káin.

Az anyja lejött. Vele már tudott beszélni, s míg magyarázkodott, az öregasszony szüntelenül kiabált, azt kiabálta, rafinált. Csak egy rafinált tud kitalálni ilyen hazugságot, hogy a madarat lelte. Anyja és az öregasszony összevesztek, most az anyja ragadta meg a karját, az tartotta olyan szorosan, mint az imént az idegen, és a feje fölött vitatkoztak és ordítottak. A Domb utcán fejek jelentek meg, a szemközti villa ablakából két asszony is kihajolt, a postás megállt melettük, figyelte a jelenetet. Az öregasszony végre otthagyta őket, de a villája kapujából visszakiabálta, hogy még egy eltűnt madár, és szól a rendőrnek. Most már tudja, kitől kell számonkérni.

Olyan nyilvánvalóan ártatlan volt, hogy meg se szidták. Csúzlija sose volt, apja-anyja csak sajnálkoztak rajta — borzasztóak ezek az állatkedvelő vénasszonyok! Ki kell kerülni a nénit, tanácsolták, ha látja, és amit a rendőrről mondott, az puszta fenyegetés, nem kell komolyan venni. Jól is néznénk ki, ha minden eltűnt vagy döglött galambért előszednének valakit! Az se bizonyos, hogy lecsúzlizták az öregasszony kedvencét, madár is elpusztulhat betegségben.

Valami megváltozott körülötte.

Mintha elvarázsolták volna, most naponta többször is találkozott az öregasszonnyal. Mikor először összeakadt vele, a reflex, nevelésének vastörvénye kikényszerítette belőle az üdvözlő szavakat, mert ha rá is ütött, ha átkozta is, de már ismerték egymást: találkoztak. Az öregasszony felháborodott, megállította a járókelőket, és elsüvöltötte nekik, hogy a madárgyilkos köszönt neki. Volt pofája köszönni! Attól fogva nem merte üdvözölni, ehelyett az öregasszony szólt rá mindig, gúnyos udvariassággal regisztrálta, hogy ráismert. Lassanként köszönt neki a postás is, megállította, megkérdezte, hány madár a napi adagja, teljesítette-e már a normáját, nevetett rá, megveregette a fejét, s egyszercsak felfigyelt rá, hogy amerre megy, fütyülni kezdenek a kiskutyának és hazahívják a macskát. A gyermek észrevette, hogy a felnőttek tartanak tőle. Az utca végén, a Közértben, egy éjjel valaki betörte a kirakatablakot, az anyja dühösen jött haza a vásárlásból, azt hitte, a fiú nem hallja, mikor a férjének elbeszélte, hogy a közértes célozgatott rá, talán a gyerek járt arra zárás után. Megvan ez az utca bolondulva egészen.

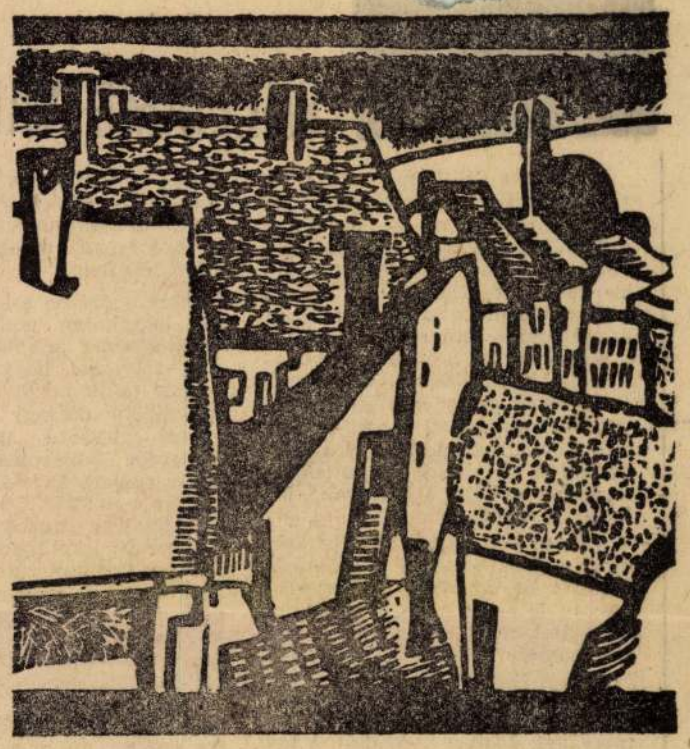

Lunczer Anikó: Házak

Zavarba ejtő érzés volt, nem az, amire voltaképpen vágyott, hogy szeressék, elismerjék, de ez is adott valamit. Most már nem voltak olyan céltalanok a séták és unalmasak a délutánok, elég volt megállni egy ház előtt és mereven nézni egy ablakot, történt valami, ha más nem, leeresztették a redőnyt, mintha félnének, hogy megdobja az üveget vagy bemászik. Pest és Buda olyan messze volt egymástól, mintha nem is hidak kötnék össze a két városfelet, Pesten folyt az élet szelid vize tovább, írták a tárgyat egy t-vel, a múlt időt hol eggyel, hol kettővel, rongyot gyűjtöttek, fenyőfaünnepre gyakoroltak dalokat, ő jutalompontokat kapott és jó magaviselete elismeréséül az ingére egy papírcsillagot. A Domb utcán elsuhantak előtte a lakók, megszaporázták a lépteiket, ha egyszerre értek ki vele a kapun. A gyermek ilyenkor mosolygott, mosolya szelid és ártatlan mosoly volt, mert szeliden és ártatlanul örült a tekintélyének. A felnőttek úgy látták, vigyorog.

Mikor az Árok utcán lakó légpuskás kamaszt elcsípték az öregasszony kertjében, karján a kosárral, amelyben a galambtetemeket vitte, mikor kiderült, hogy a kamasz szülei levest főznek a madarakból és a fiúk szállítja nekik a levesbevalót, az öregasszony felment a gyermekhez és megkövette. Cukrot vitt neki, és mert becsületes és bátor öregasszony volt, nem restellt bocsánatot kérni a kisfiútól. A gyermek holtsápadt volt, ujjai, amelyeket az öregasszony szorongatott, jegesek. Ez olyan nagy esemény volt, hogy még a szülők közönyén is átütött, a gyermek soronkívül fagylaltot kapott, és este elvitték a moziba. A kisfiú nem értett semmit a filmből, nem érdekelte a szerelem. Hátradőlt, lehunyta a szemét. Kimondhatatlanul fáradtnak érezte magát. Senki se figyelt rá, kezébe nyomtak egy perecet.

A Domb utca mindkét oldalán csak nyolc-nyolc ház van, és mindenki tud mindenkiről mindent. A postás nem kérdezte meg többé a gyermektől, hány madár a normája, és a villák lakói nem féltették többé az állataikat meg az ablaküveget. Az öregasszony, az egyetlen, aki messziről integetett neki, ha meglátta, és gyakran beinvitálta magához és meg is csókolta melegen, szeretettel, mintha rokona, nagyanyja volna, meghalt karácsonykor, fiatal hozzátartozók örökölték a lakást, egyetemista házaspár, azok már nem ismerték a madarak históriáját. A Domb utca is elfelejtette, a gyermek, ha köszönt valakinek, az fogadta, s elnézett felette: nem volt rajta mit csodálni, szőke, kékszemű, jelentéktelen kisfiú volt. Az anyja takarított, az apja dolgozott. Az idegenek nem féltek tőle már.

Mikor az első madarat megölte, rosszul lett az undortól, reszketett. A másodiknál is reszketett, a harmadiknál megszokta. Rengeteg madarat elpusztított, s teljesen hiába, mert csak az öregasszonynak voltak fontosak a galambok, más nem tartotta őket számon, észre se vették az elmúlásukat a Domb utcában. Akkor abbahagyta, megértette, hogy reménytelen. Nagyobb állatot, kutyát, macskát már nem bírt volna kiirtani. Angolra járt, az iskola jól ment, a tanítója nagyon szerette. Pest Pest volt és Buda Buda, és a hidak pillére ködből.

SZÍNHÁZ

NAGY PÉTER:

WILLIAMS VARÁZSA

Tennessee Williams sokáig — s éppen nyugati legnagyobb sikerei, híre idején — a tiltott gyümölcs édességével hangzó név volt a magyar értelmiség nem kis részének fülében; s most, hogy a körülötte tomboló nyugati propaganda-csata alább hagyott, s életműve is világosabb vonásokkal kirajzolódott és ennek (no meg még egy és másnak) következtében művei sorra-rendre színre kerülnek nálunk is, mindnyájan a kétoldali elfogultságok torzítása nélkül ítélhetünk fölötte, s művei felett.

A Madách Kamara Színház most egyik utóbbi drámáját mutatta be, az *Amíg összeszoknak*-ot. Drámát mondtam, s nem komédiát, mert bár a szerző maga „komoly komédiának" nevezi művét, a néző (s még sokkal inkább az olvasó) abból jobban kiérzi a komolyságot, sőt a komorságot, mint a komédiát. Vagy — talán kissé pontosabban közelítve meg a játék műfaját — tragikomikus mű ez, melyben — mint az igazi tragikomédiákban általában — a tragikum fakaszt nevetésre s a komikus mozzanatokon szomorodunk el; e kettő szétválaszthatatlan összeolvadása adja meg a mű hangulatát, az író alapvető életérzését s ítéletét a világról.

Williams e színmű első felvonásában a világirodalom egyik legremekebb drámai szituációjára talált: egy fiatal férfi házában, akit aznap hagyott el a felesége, egy háborús bajtársa otthagyja egynapos feleségét. Ez a ritka feszültségű nyitány szinte számtalan folytatási lehetőséget kínál: a sikamlós francia vígjáték felé éppúgy nyílik belőle út, mint a nagy tragédiák vihar-járta magasai felé. Williams egy harmadik, egyéni utat választ: a tragikomédia útját, melyben az események s a cselekedetek komikusak, csak érzelmi és társadalmi felhangjuk tragikus, s ez utóbbi cseng tovább az olvasónéző lelkében.

Mert a dráma csak legelső, talán leginkább szembetűnő, de mindenesetre legfelületesebb síkján szól arról, hogy két ifjú házaspár (akik közül a férfiak véletlenül, s mintegy mellékesen a koreai háború pilóta-„hősei") összevész és összebékül. Williams ezt is ragyogóan oldja meg; de e mögött s e fölött (vagy alatt, ha úgy tetszik) húzódik az igazi dráma: az iskolapadból az ázsiai frontra vitt amerikai katonáké, akik ebből a mesterségesen elnyújtott és hivatalosan glorifikált, veszélyes, de jólétben dúskáló pubertásból hirtelen visszacsöppennek a békés hétköznapokba, az amerikai társadalomba s ott nem találják a helyüket. Az eredeti mű címe, „Period of Adjustment" éppannyira vonatkozik a házastársakra, arra, amiről Ralph többször beszél a darab folyamán, s amire a magyar cím kizárólagosan utal: „amíg összeszoknak" a fiatalok, s arra, amiről a darabban szó nem esik — csak éppen az egész darab szól róla: a „rehabilitációs periódusról", amíg a háborúból visszatért katonák újra beleszoknak az otthoni, békés viszonyokba, s az ezzel járó érzelmi és anyagi küzdelembe, vergődésbe.

Williams egész pátosza, megindultsága és felháborodása erre a második síkra vonatkozik. Bár rá, egész dráma-koncepciójára nagyon jellemzően a társadalmi problematika megint egy szexuális kulcs-rendszerbe hangszerelve jelenik meg, de megjelenik és ott van s a két házaspár helyzetének lehetetlenülése mögött éppúgy ez érzik, mint látszólag derűs, végülis annyira tragikus kibékülésük mögött. Ez egyébként a tragikomikus hatás forrása és lényege: öntudatlanul, torzan és bután, de Ralph és George az életük kicsinyessége, megalkuvásai és szennyessége ellen tiltakoztak s e tiltakozás — természetes, de vérlázító módon — az ebben túlnyomórészt ártatlan feleségük hátán csattant; s ha az asszonyokkal összebékülnek, keserű a szánk, mert a viszonyokkal, helyzetükkel, az őket körülvevő és kalodába szorító társadalommal békültek ki.

A Madách Színház együttesének előadása különös dilemma elé állít. Azt kell ugyanis megdicsérnem benne, amit a legjobban el kell marasztalnom: az előadás módját. A rendező *Kerényi Imre* — talán a különben kitűnően mondható fordítást készítő *Vas István* nem szerencsés találatú címadásától is félrevezetve az egész darabot lefokozta azzal, hogy francia házassági vígjátéknak fogta fel; így Tennessee Williams mint egy ál-Achard jelenik meg most a pesti néző előtt. Ezen belül az előadás igen kellemes — csak éppen nem azt adja, amiről az író szerint szó van; megtapad a szöveg felületén s nem ás a mélyére, hogy az igazi tartalmat bontsa ki, pedig az író egy — egyébként eléggé nehézkesen ibsenizáló — gyakran visszatérő verbális szimbólummal, a barlang fölé épített évről évre lejjebb csúszó kertvárossal szinte a szájukba rágja, hogy egész cselekményét szimbolikusnak tartja, mely a mélyebb, igazabb tartalomra utal.

Az együttes — *Domján Edit, Zenthe Ferenc, Lőte Attila, Nagy Anna* s a kisebb szerepeket játszók — kedvesen játsszák el a francia vígjátékot, csak éppen a lényeggel maradnak adósunk; de erről ők maguk nyilván csak kis mértékben tehetnek. A színpadkép nehéz feladatát a Madách Kamara mostoha körülményei között Jánosa Lajos kielégítően, de nem nagy fantáziával oldotta meg. Itt is — mint az egész rendezésben — többet használt volna, ha jobban figyelnek a szerző utasításaira, s kevésbé a hazai színházi rutinra.

CSEPELI SZABÓ BÉLA:

Sorsom

Ülök. Kószálok. Szemre: tétlenül.
De küzdő elmém percig sem pihen.
Babrál a világ idegeimen
s szemem örvényből-örvénybe merül...
Ez hát a sorsom?
Jaj, nincs irgalom.
Megjelöltek a messzi csillagok,
s én örök tavasz felé ballagok
egy jégbe-karcolt, végtelen úton...

B. NAGY LÁSZLÓ:

ARANYSÁRKÁNY

FILM

Sokan esküsznek rá, hogy a harmadikként filmre került Kosztolányi-könyv az író legjelentősebb prózai remeke. Ha így van, ha nem: mindenképpen a legjellegzetesebb, legszemélyesebb. A *Véres költő*ben és az *Édes Anná*ban még más kor, más sors párhuzamai szerint vallott, rezonőrként sommázva a maga igazát; utolsónak írt regényében félrevet minden álcázást, egyetlen mű foglalatába sűrítve egyénisége és sorsa minden ellentmodását, hitét, vágyait, csalódásait és kiábrándulását. Az *Aranysárkány* egyszerre nosztalgikus fölidézése a diákkor elragadtatásának és mitoszainak, vágyakozó megmerítkezés egy örökre elmúlt varázsvilágban, és fájdalmas gyászbeszéd a valaha vallott eszmék ravatalánál. Egyszerre, egymásban és nem párhuzamosan: az ifjúság láza a maga tekintetet nem ismerő lobogásában önmagát is elperzseli s erőszakkal, szörnyetegséggel terhes, mint a világ is, melyben megmutatkozik; s a tehetetlen jóság a maga tragikusan szükségszerű pusztulása után még a túlvilágról is küldözgeti a maga makacs, keserű és megfejthetetlen enigmáit. Az *Édes Anna* Miviszter doktorának hite, a „figyelmes tisztaszívűség" Novák tanár úrral együtt a sírba kerül, s az író később már nem is hisz a jó tettben, legfeljebb a jó szóban, de magát, lényének titkos lényegét is hőse mellé kellett temetnie: érthető, hogy ebbe nem nyugodott meg egykönnyen.

Mindez lehet óhatatlanul leegyszerűsített képlete a regénynek, annyi azonban föltétlenül bizonyos, hogy az Aranysárkányt a líra ereje lebegteti egy rossz kor lecsapó szeleivel szemben; és ez a líricizmus *Ranódy László*nak, a filmváltozat alkotójának is megkülönböztető tulajdona: milyen nagyszerűen, finomságában is erőteljesen érvényesült ez az *Akiket a pacsirta elkísér* látomásában, vagy előző Kosztolányi-filmje, a *Pacsirta* lázadó, a magyar kisvilág finitizmusával végsőleg, az eredeti mű szemléletével is bátran, meggyőzően pörlekedő indulatában!

Az *Aranysárkány* filmváltozatában, *Illés Endre* precíz és lényegretörő forgatókönyve nyomán a regénynek úgyszólván minden színe jelen van — csak éppen, különös módon, az egyesítő erő, a költészet hiányzik, vagy bátortalanul, tétován a háttérben marad. Sajátos szemléleti átütésnek és zavarnak lehetünk tanúi: Ranódy „figyelmes tisztaszívűséggel" pergeti Novák tanár úr történetét, de sem azonosságot vállalni nem tud vele, sem pedig a jelen dimenziójába helyezve s annak törvényei szerint eltávolodni tőle, túljutni rajta. Ízléssel elkerüli a harsány színeket, de ez a tompítottság művészi bizonytalanságot takar: az „atapállás" tisztázatlanságát. Részvéte a jóság pedagógus apostolái, de a részvét legföljebb a meghatódásig, a titkon elmorzsolt könnyig vezethet, nem a biztos ítéletig. Amint egyszer-másszor bele is esik — nem a líra! — az érzelmesség csapdájába. A film eleje viszont görcsösen visszafogott, művileg távolságtartó: a kamera szinte bénultan áll, a szélesvásznú technika merevségei és a tárgyilagosság erőltetése miatt egyaránt: gondos és finom illusztrációt kapunk, de szó sincs arról, hogy beavatnának az alakok mélyebb titkaiba.

Csak egy példa: Hilda jelleme, kapcsolata az apjával. A regényben Hilda a legjellegzetesebb Kosztolányi-alak: tele vibrálással, túlcsigázottsággal, mesterségesen is fokozott révülettel; túlérzékeny, bűntudatos, kegyetlen és hisztérikus, szodé és csapodár. Minderről a film tájékoztat: megtudjuk, hogy hazug, hogy héjastúl harap a narancsba, hogy hamisan esküszik, majd a világ terhének érzi magát — minden ellentmondó vonásra egy-egy jelenetet szánnak — az eredmény mégsem Hilda, hanem egy unatkozó, szeszélyes, kissé már elnehezült úrikisasszony, akit Tibor aligha akarhat megszöktetni, apja pedig magát elveszíteni miatta — annál kevésbé, mert Novák tanár úr kétségbeesett szeretete lánya iránt, ez az érzelmi kiszolgáltatottság, mely öngyilkosságának legfőbb motívuma, a filmen egy iskolamester pedagógiai gondjaiva szegényedik, alkalmasint a túlzott szemérmesség nemzeti nyavalyája okán.

Az Aranysárkányt bajos megmutatni szemlesütve. Akármilyen szépek, árnyaltak az epizódok, hiányzik belőlük a mélyebb affinitás; a hézagokat *Szokolay Sándor* néhány akkord erejéig megszólaló kísérőzenéje lenne hivatva kitölteni. Nem ő tehet róla: a nyitány többet ígért. Amikor például Hilda súg valamit Tibornak,

RÁDIÓ

EÖRSI ISTVÁN:

BESZÉLGETÉS

Nyelvünk olyan rugalmas, hogy nyaktörő légtornászmutatványai néha már aggodalomra adnak okot. Emlékszem, hogyan fedtem el rémült szememet, amikor egyszer azt olvastam, hogy „A határozatot kétórás egybehangzó vita után elfogadták." A „vita" szó tehát alamuszi jelentésváltozáson ment át, immár nem különböző vélemények összecsapását jelenti, hanem azt a zsongító folyamatot, amelynek során különböző emberek egymás nézeteit helyeslik. De a „beszélgetés" szó sem jár jobban. Régebben konzervatív módon úgy véltem, hogy az emberek a beszélgetések során békésen kicserélik különféle — hol egybehangzó, hol ellentétes — nézeteiket. De újabban a beszélgetések — legalábbis a nyilvánosság előtt —, egymástól független monológsorozattá alakulnak át, mindenki mondja a magáét elszántan és meggyőződéstől átitatva, és mitsem törődik az előtte tervelt monológsorozat hangzott el — de hol maradt a beszélgetés?

Béládi Miklós például kifejtette, hogy a vers Nagy Lászlónál önmagában él, létezik, önálló organizmus, amely nem fejthető meg a külvilágból, vagy a költő életrajzi adataiból. Mítoszteremtő művész ő is, mint Ady, Bartók és Csontváry, és a mítosz nem a külvilágot tükrözi. Nem szándékozom vitázni ezzel a meghökkentő állítással, mely a művészetet a pálmák és csigák szintjére emeli, (hiszen önálló, külvilágtól független organizmus), hanem inkább csak azon álmélkodom, hogy miért nem vitázott vele Bodnár György, aki Nagy László költői fejlődésében az utolsó 15—20 év magyar valóságának konfliktusát fedezte fel, és azon a véleményen volt, hogy ennek a lírának mögöttes értelmét felfejtve a társadalmi valóság kibontakozását is sürgetjük. A két nézet különbözősége olyan beszélgetésre adna alkalmat, amely meresztjük a szemünket a rádiókészülékre, a beszélők nem jelennek meg előttünk, hirtelen az a nyomasztó érzésünk támad, hogy egyetlen tudathasadásos ember adja elő különféle egymástól elszigetelt nézeteit. Igaz, Koczkás Sándor megjegyzi, hogy Nagy Lászlónál nem a mítosz, hanem a látomás dominál, de csakhamar kiderül, hogy Béládi azt érti mítoszon, amit Koczkás látomáson, és ismét megvitatatlan marad a főkérdés: hogy autonóm létezés-e a mítosz és látomás és költemény, vagy pedig mégis a külső és belső emberi világot tükrözi valamiképpen vissza.

A párhuzamos monologizálás egyéb kérdésekben is kiüti a nyeregből a beszélgetést. Bodnár például vitázik azokkal, akik szerint Nagy László költészete intellektuálisan szegény, és azt állítja, hogy a pontos költői kép indirekt módon hordozza a gondolatot is. Koczkás már hierarchiát állít fel, szerinte a racionalitás egyszerűsít, az érzelmi-indulati megközelítés pedig bonyolultabb művészi kifejezést tesz lehetővé. Béládi még tovább megy, ő a mítoszteremtő lírát — tehát Nagy László költészetét is —, olyan tudásnak tartja, amelyhez *nem* intellektuálisan

MDK

Lunczer Anikó, grafikus

Kompozíció:

Repr.

Lunczer Anikó: Sikátor

M. 6.

Népszabadság, Bp. 1970. szept. 6.

Lunczer Anikó, grafikus

MDK

Kompozíció: Repr.

Lunczer Anikó: ősi város M. 8.

Népszabadság, Bp. 1970. okt. 18.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Lunczer Anikó

VALÓSÁG

1967 JAN

1021

Lunczer Anikó: Portré

engedhetne magának.

Az utóbbi évtizedekben rendkívül fontos rég
giai felfedezések, szociológiai megállapítások ker
dalmasították az emberiség eddigi történetének
zeléseinket. Az antropológiai szaktudományok
hovatovább bevallják azt is, hogy bármennyire is
a régészet és a paleoantropológia, mind pedig a bi
tékben világméretű, minden földrészen bizonyíték
válik — ugyanezzel együtt jár az a folyamat is, h
désével egyre inkább csökken ezek hagyományos mo
tán a lehetősége is. Másrészt azt is gyakran bevallják az antropológusok, hogy mostanra jutottak csak el lassanként odáig, hogy még a pozitivizmus által feladott kérdésekre választ adhassanak: napjainkra érett meg az emberiség tágan értelmezett történetének első, még csak *deskriptív* szintézisére az alkalmas idő. Ha valaki kézbe veszi az egyetemes világtörténetek utolsó évtizedekben született példányait, a paleolit régészet, vagy az egyetemes néprajz új kézikönyveit, azt hiszem, igazat ad ennek a véleménynek. Ezek a hasznos összefoglalások voltaképpen mindenütt az első lépést (gyakran azonban már az első *biztos* lépést) jelentik az emberiség egész történetének feltárása útján, amelyben a kezdeteket a kezdeteknek kijáró figyelem övezi.

MDK

Lunczer Anikó, grafikus

Metnet: Repr.

Lunczer Anikó: Sóderakna M. 5.

Népszabadság, Bp. 1970. máj. 17.

Lunczek Anikó festő

Kiállítása nyílt a Radnóti Művelődési Házban

Magyar Hírlap 1969 XI. 11

Lunczer Anikó

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ESTI HÍRLAP
Budapest
1969 NOV 13

1021

Juhász-illusztráció

Kiállítás nyílt a *Radnóti Miklós Művelődési Házban, Lunczer Anikó és Német András* művészházaspár grafikáiból. A művészek első közös kiállításán több mint negyven fekete-fehér és színes linómetszet látható. A két fő sorozat témája: 1919 és *Juhász Ferenc* verseinek *illusztrációi*. A kiállítás *november 28-ig* tekinthető meg.

tézetet is.

tárgyalások

Lunczer Anikó

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZABADSÁG

Budapest

1963 NOV 07

LUNCZER ANIKÓ ÉS NEMETH ANDRÁS grafikusok kiállítása megnyílt a csepeli Radnóti Miklós Művelődési Házban. A fiatal műcsemházaspár mintegy félszáz alkotást mutat be a közönségnek. A tárlat november 28-ig lesz nyitva.

1024

Luncrer Anikó

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1969 SEP 1

NÉPSZABADSÁG
Budapest

1021

LUNCZER ANIKŐ
LINÓLEUMMETSZETE

VILÁGTÖRTÉNELMÉBŐL

1021

LINCZER ANIKÓ LINÓLEUMMETSZETE

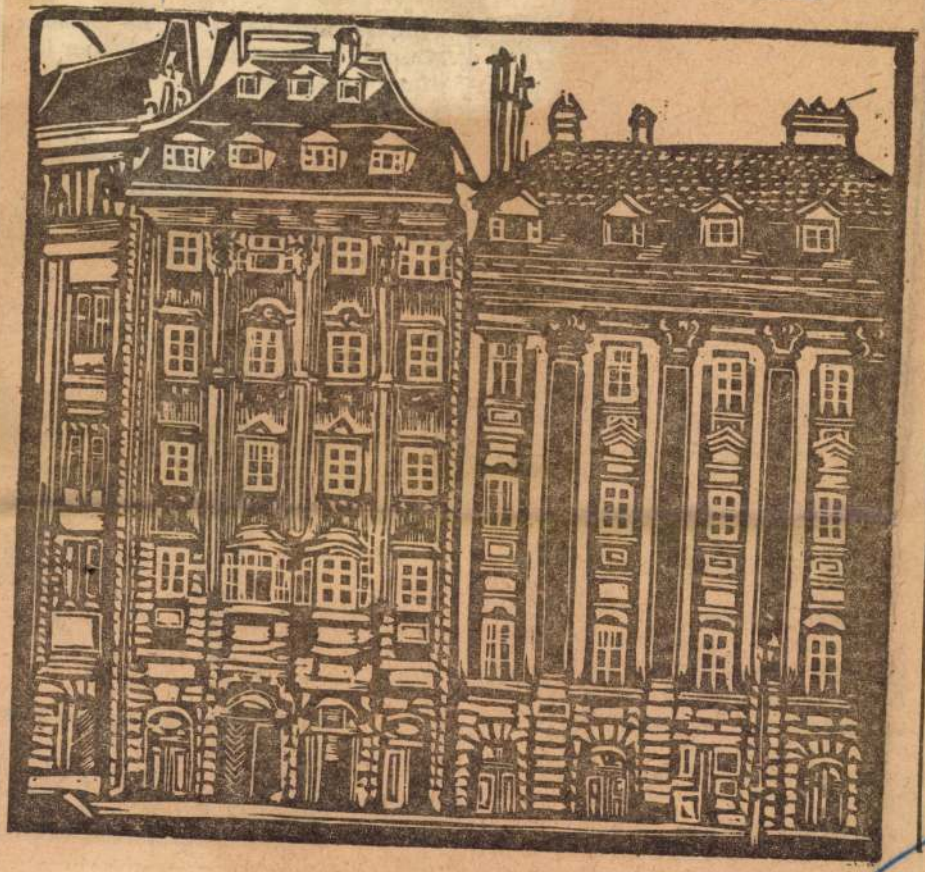

NÉPSZABADSÁG ♦ VASÁRNAPI MELLÉKLET

rászati sós teasütemények. Csak ... ve kapható. Minőségéhez viszonyítva olcsó.

Ára: 1 kiló 40 forint. Íze: közepes. tartóssága: nagyon jó.

Erkel cukrászüzem: A nagyon ... tős, kiváló ízű, jó választékú te... mény nagyon jó minőségű. Kétf... vajas és omlós — tésztából készül... kimérve kapható, pedig fogyaszt... magolásban sikerrel pályázhatna ... váló Áruk Fórumán. Ára az ed... mertetettek közül a legkedvező...

Ára: omlós 44,80, vajas 52,90 Íze: kiváló, tartóssága: jó.

Pannónia Szálloda és Vendéglá... ri Vállalat: A sütemények tetsze... alakjuk változatos, de ízesítésük ... egyhangú. A darabok többsége kö... maggal, sajttal díszített. Az egyes ... mények elég aprók, ezért kia... Csak kimérve kapható.

Ára: 1 kiló 52 forint. Íze: jó, tar... sága: nagyon jó.

Tartós készítmények

Magyar Édesipar: PIKNIK nevű sajtos készítménye nagyüzemi módszerrel készül. Ízesítése: sós, borsos, paprikás. A jó minőségű készítményt a tetszetős csomagolás szállítás közben is jól megvédi. Ára nagyon kedvező.

Ára: 40 deka 14,40 forint. Íze: jó, tartóssága: nagyon jó.

Fővárosi Sütőipari Vállalat: A sütemény alakja és választéka egyhangú. Hasáb és kocka alakú darabokból álló, perc alatt előre melegített sütőben. Az újra felmelegített sós teasüteményt azonban azonnal el kell fogyasztani.

NÉPSZABADSÁG
Budapest

SAJTOFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., Üllői út 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

AMI

MDK

Lunczer Anikó, grafikus

Rajz:

Repr.

Lunczer Anikó: Linoleum metszete

11. 9.

Népszabadság, Bp. 1970. jan. 11.

Lunczer Anikó, grafikus

MDK

Metnet:

Repr.

Lunczer Anikó: Linóleum metszete

17. 9.

Népszabadság, Bp. 1970. március 15.

anyagot. Ezt meg [illegible]

LUNCZER Anikó - festő Dunaújvárosi Hírlap 1998. jan. 28.

Művészházaspár Sárbogárdon

Metszeteik, akvarelljeik egy bécsi gyűjteményben is szerepelnek

A sárbogárdi Madarász József Könyvtár az olvasókat oly módon is csalogatja, marasztalja, hogy vizuális élményeket kínál. A bibliotéka újabb kiállítását február 2-án 18 órakor nyitja meg Imre Lászlóné tanítónő.

Ezúttal Budapesten élő házaspárt mutatnak be: Lunczer Anikó festőművészt és Németh András grafikust. Mindketten a fővárosi Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban, majd a Képzőművészeti Főiskolán tanultak. 1967-ben kötöttek házasságot, két gyermekük van, közös műteremben dolgoznak.

Mindkettőjüknek számos metszete és akvarellje található a bécsi Albertine grafikai gyűjteményében, a feleségnek nagyméretű, dekoratív, ugyanakkor finom, míves kivitelezésű díszítő falai állnak a Hotel Flamencoban és a Hiltonban. A férj fő műfaja a linómetszet és a könyv-illusztráció. Számos kiállításuk volt itthon és külföldön, 1994-ben Székesfehérváron is bemutatkoztak.

A sárbogárdi tárlatnyitón zeneszó is lesz Kasza Zsóka közreműködésével.

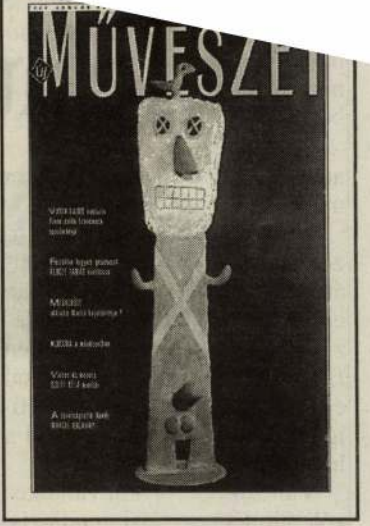

belehúz...

kezésére! Válassza az Astra Family modellt, amely gazdag alapfelszereltsége ellenére – például szervokormány, dupla légzsák, színezett tükrök és lökhárítók – kedvező áron kerül forgalomba.

Ráadásul most a gazdag lista praktikus ajándékokkal bővül: ingyenes téli gumikészlet, síléctartós tetőcsomagtartó és hólánc jár minden Astra Family mellé. Illetve, ha Ön úgy gondolja, a téli felszerelések helyett 1 éves ingyenes CASCO-t kaphat autójához.

http://www.opel.hu
321-OPEL
321-6735 INFO
OPEL FAX: 321-4466/6735

OPEL

K22	98.11.04.	0,00	85,80	87,53
K23	98.11.18.	0,00	85,20	86,99
K24	98.12.02.	0,00	84,60	86,46
K25	98.12.16.	0,00	84,02	85,93
K26	98.12.30.	0,00	83,44	85,41
1998/I	98.05.17.	4,57	100,69	101,29
1998/J	98.07.25.	0,13	101,50	102,41
1998/K	98.10.03.	6,83	100,90	102,12
1999/B	99.01.05.	1,18	100,20	102,20
1999/C	99.05.06.	5,17	104,12	106,21
1999/D	99.10.24.	5,47	103,00	105,74
1999/E	99.01.12.	0,80	100,22	101,80
1999/F	99.04.12.	4,84	97,24	99,13
1999/G	99.07.24.	0,14	106,62	108,89
1999/H	99.10.24.	4,66	96,59	99,20
2000/D	00.02.12.	8,52	99,60	102,67
2000/E	00.05.12.	3,33	94,99	98,26
2000/F	00.08.24.	8,94	94,87	98,48
2000/G	00.11.24.	6,36	94,48	98,38
2001/C	01.12.12.	1,89	93,84	97,60
2002/F	02.06.24.	1,30	90,94	94,99
2002/G	02.12.12.	0,73	90,36	94,68
2003/F	03.09.24.	7,19	99,25	101,25
2004/F	04.03.12.	18,60	99,20	101,20
2004/G	04.03.24.	11,57	99,00	101,00

Részletes tájékoztatás a forgalmazó fiókokban
vételár az eladási árfolyam plusz a felhalmozo
Magyar Államkötvények. EHM: a kormányren

MDK

Lunczer Anikó

Óbudai Hajógyár, rk.

4. miskolci o. graf. biennale 1967. Miskolci Gal.

Lucrez Aliko

graphus

M.D.

"Falu"

Élet és Irodalom, 1967. dec. 16-3 lap

Lunczer Anikó, grafikus

MDK

Kompozíció:

Rep.

Lunczer Anikó: Li nóleummetszete M. 6.

Népszabadság, Bj. 1969. dec. 14.

Lunczer Anikó, grafikus

MDK

Rajz: Rep.

Lunczer Anikó: Fák

M. 8.

Népszabadság, Bp. 1969. nov. 23.

Lunczer Anikó, Jerő

MDK

Kiállítása a Radnóti Miklós Művelődési Házban látható.

– : A hét népi kulturális programjai 8.

Népszabadság, Bp. 1969. nov. 7.

Lunczer Erika, grafikus

MDK

Kiállítása nyílt meg Szegeden.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1969. nov. 6.

Lunczer Anikó

1970 SEP 6

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZABADSÁG

Budapest

1021

LUNCZER ANIKÓ: SIKÁTOR

Végsőt lobbant utolsó napja is.
Hűlő meteor, a föld befogadta.
Mágneses vastömb. Hol keressem?
A radarkészülékek nem jeleznek.

Köröskörül tapinthatatlan árnyak
sűrűsödnek és oszladoznak.
Elefántcsorda vonult át a
súly és erő fölényével fölötte.

Vakondtúrásnyi halma sincs már,
de a sírás még mindig árad
a Tejútrendszer legszikrázóbb,
ismerhetetlen csillagáról.

Csukás István:

Apám álma ötéves korában

Árokparton heverészve,
kékvizű eget fürkészve,
míg darázs cammog a füvön,
talpán a nyár zsíros méze,

pilledten a forróságtól,
jóllakva az eperfáról,
gúnár hangjára ügyelve,
elaludt a libapásztor.

Elé ringott könnyű képben,
ott a régi nyári réten,
koromfalú kovácsműhely,
amelyben ő inas lészen.

Majd tágult az idő odva,
gyors évek jöttek torlódva,
segéd lett, majd mester, nevét
ráfestették a bádogra,

mely a kapu fölött állott,
s végül, hogy a kalapácsot
leteszi, mert hatvanéves —
Felriadt. Na, ilyen álmot!

És a libák után nézett,
a herében legelésztek.
Hé te! Hé te! Üzte őket.
Szíve könnyű, majd nehéz lett.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

LUNCZER ANIKÓ

NÉPSZABADSÁG
1984 OKT 18.

idején. JOVÁNOVICS MIKLÓS

1024

LUNCZER ANIKÓ: ŐSI VÁROS

ján — a moszkvai kongresszus is megmutatott. Ez a kongresszus, amely a világ történettudományának és egyúttal a szovjet történetkutatás nagy eredményeinek seregszemléje volt, egészében és főként légkörében sokkal bizakodóbb közhangulatot árasztott és tárgyilagosan értékelhető elvárásokat támasztott magával a történelemmel, annak tudományos eredményeivel és lehetőségeivel szemben, mint a legutóbbi — így a tíz éve Stockholmban, vagy az öt éve Bécsben megtartott — kongresszusok. Egyébként ez a kongresszus, valamint különböző rokon tudományok (például a szociológia) közeli időben tartott kongresszusai és megbeszélései azt is megvilágították, hogy a történelem iránt van érdeklődés, hogy korunk felettébb eltérő művelődési irányzatai közt egy sincs, amely lemondhatna ennek az érdeklődésnek a kielégítéséről, hogy a tudományosan megalapozott történelmi ismeret — különösen a szocialista országokban — a társadalmi tudat korszerű formálásának fontos összetevője és hogy szerepe ezen a területen növekedőben van. Világos, hogy a történelmi ismeretek teljesebbé, szilárdabbá tételéhez sok segítséget nyújthatnak más tudományok területéről kölcsönzött tapasztalatok. Egyúttal világos az is (ezt a rokon szakmák képviselői hangsúlyozták), hogy a történelmi módszert és látásmódot egyetlen társadalomtudomány sem nélkülözheti. Amint — tegyük még hozzá — nem nélkülözheti a korszerű művelődés, a korszerű tudományos politika sem.

Lunczer Anikó

Fa Lino 18 × 22 cm

Stúdió '20. Ernst Múzeum Bp. 1970. Kiáll. kat.
Dec.: Bereczky Loránd

Lunczer Anikó, grafikus

MDK

Metrete: Repr.

Lunczer Anikó: linoleum metrete

M. 7

Népszabadság, Bp. 1970. jún. 7.

Lunczer Anikó

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1978. JÚN. 7.

NÉPSZABADSÁG
Budapest

LUNCZER ANIKÓ
LINÓLEUMMETSZETE

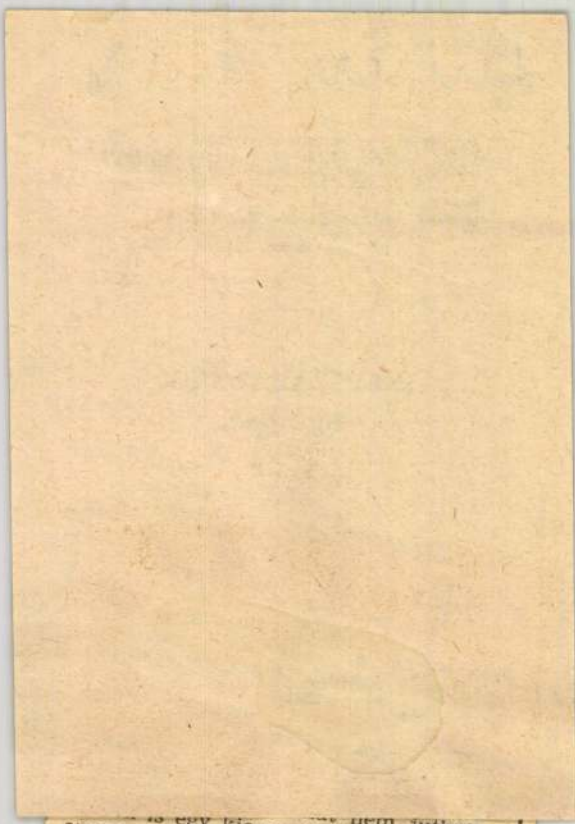

... is egy kis aprólék? Beérném én ennyivel is. Mondd, mitévő legyek? Segíts legalább elhelyezkedni valahol. Az irataim rendben vannak.

MINT MAHMUD ÖCCSÉNEK, az irodalmi alapból kiutaltunk neki egy kis pénzmagot, s kérésemre munkát kapott a dagesztáni villamosgépgyár igazgatójától.

Az ám, csakhogy a híres költők közé pályázó legényke elégedetlen volt a sorsával, s apja, a mi kunákunk csakhamar haragos levelet küldött nekem:

„Atyád, Hamszat, mindig teljesítette valamennyi kérésemet, soha nem tagadott meg egyet is közülük. Hanem te, Hamszat fia, még azt az igazán csekély kérésemet sem teljesítetted, hogy helyezd el a fiamat költőnek. Látom én, Raszul, beképzelt lettél, nem az apádra ütsz. Kunákjaimat én soha nem tagadtam meg, de most kénytelen vagyok. Hát isten veled."

FERENCZ GYŐZŐ fordítása

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-724
1969 NOV 24
NÉPSZABADSÁG
Budapest

Lunczer Anikó

hibátlan ogöndet.

1021

LUNCZER ANIKÓ: FÁK

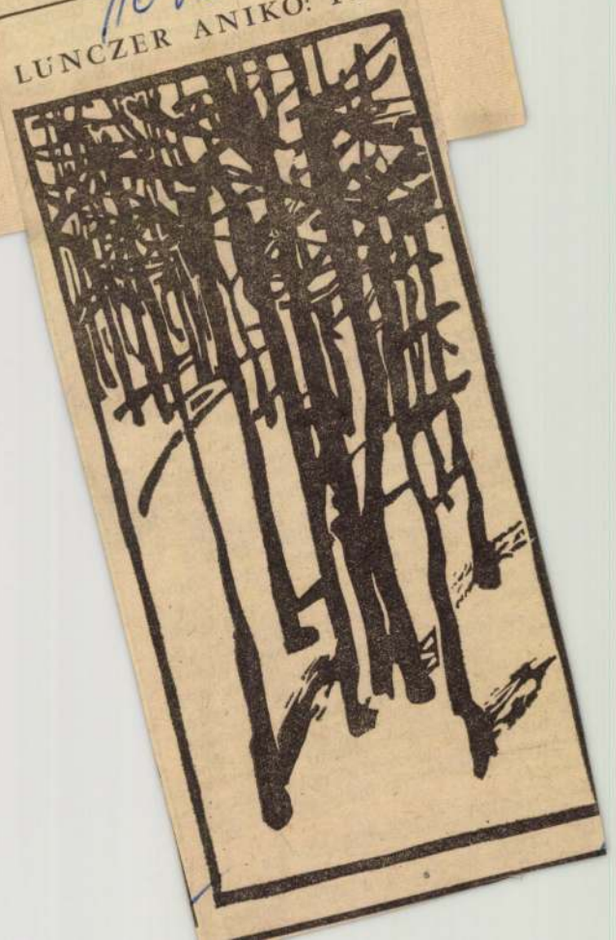

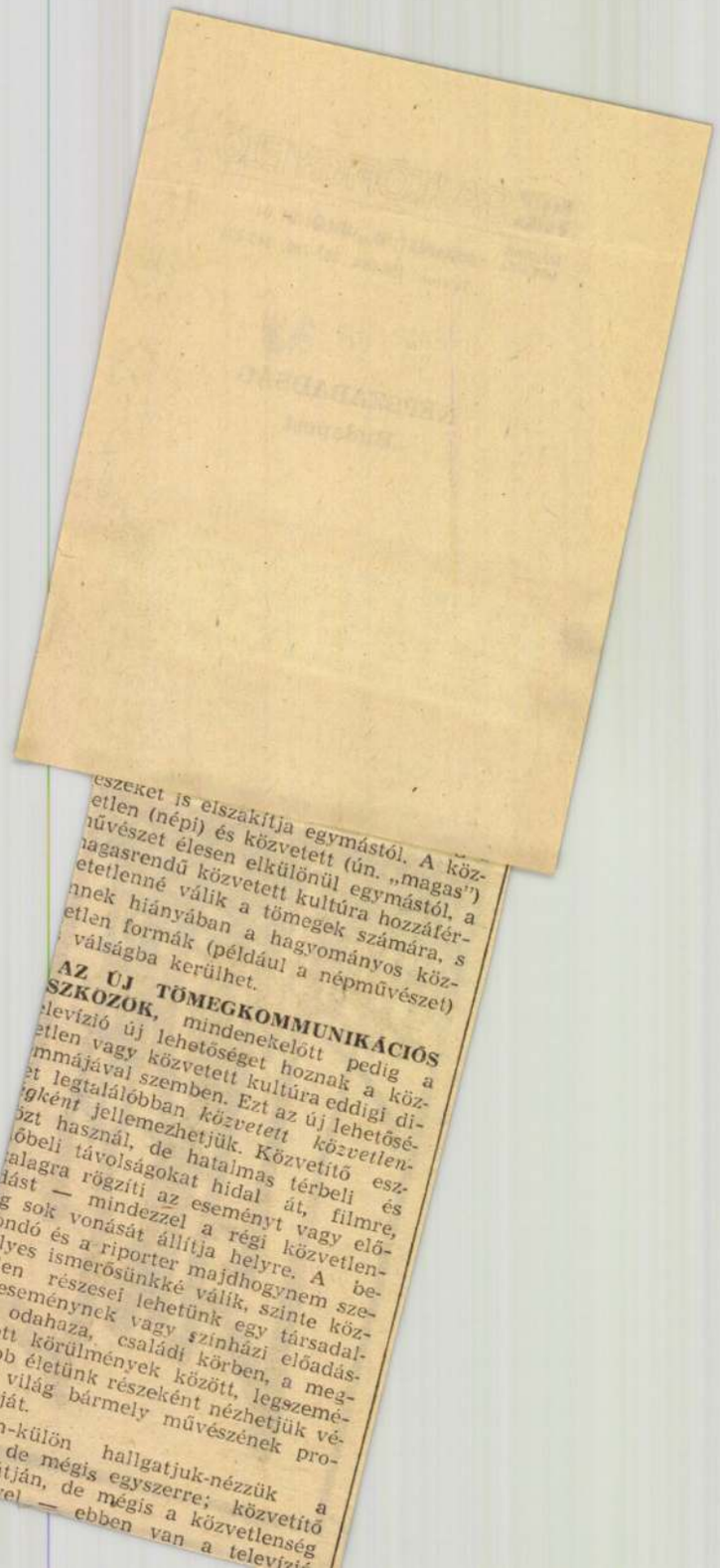

eszeket is elszakítja egymástól. A köz-
etlen (népi) és közvetett (ún. „magas")
művészet élesen elkülönül egymástól, a
agasrendű közvetett kultúra hozzáfér-
etetlenné válik a tömegek számára, s
nnek hiányában a hagyományos köz-
etlen formák (például a népművészet)
válságba kerülhet.

AZ ÚJ TÖMEGKOMMUNIKÁCIÓS SZKOZÖK, mindenekelőtt pedig a levízió új lehetőséget hoznak a köz-
etlen vagy közvetett kultúra eddigi di-
mmájával szemben. Ezt az új lehetősé-
et legtalálóbban *közvetett közvetlen-
gként* jellemezhetjük. Közvetítő esz-
özt használ, de hatalmas térbeli és
őbeli távolságokat hidal át, filmre,
alagra rögzíti az eseményt vagy elő-
ást — mindezzel a régi közvetlen-
g sok vonását állítja helyre. A be-
ondó és a riporter majdhogynem sze-
élyes ismerősünkké válik, szinte köz-
etlen részesei lehetünk egy társadal-
i eseménynek vagy színházi előadás-
ak; odahaza, családi körben, a meg-
okott körülmények között, legszemé-
esebb életünk részeként nézhetjük vé-
g a világ bármely művészének pro-
nkcióját.

Külön-külön hallgatjuk-nézzük a
sort, de mégis egyszerre; közvetítő
közt útján, de mégis a közvetlenség
nnyével — ebben van a televízió

Lunczer Anikó

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

NÉPSZABADSÁG
Budapest
1970 MÁJ 17

1021 LUNCZER ANIKÓ: SÓDERRAKÓ

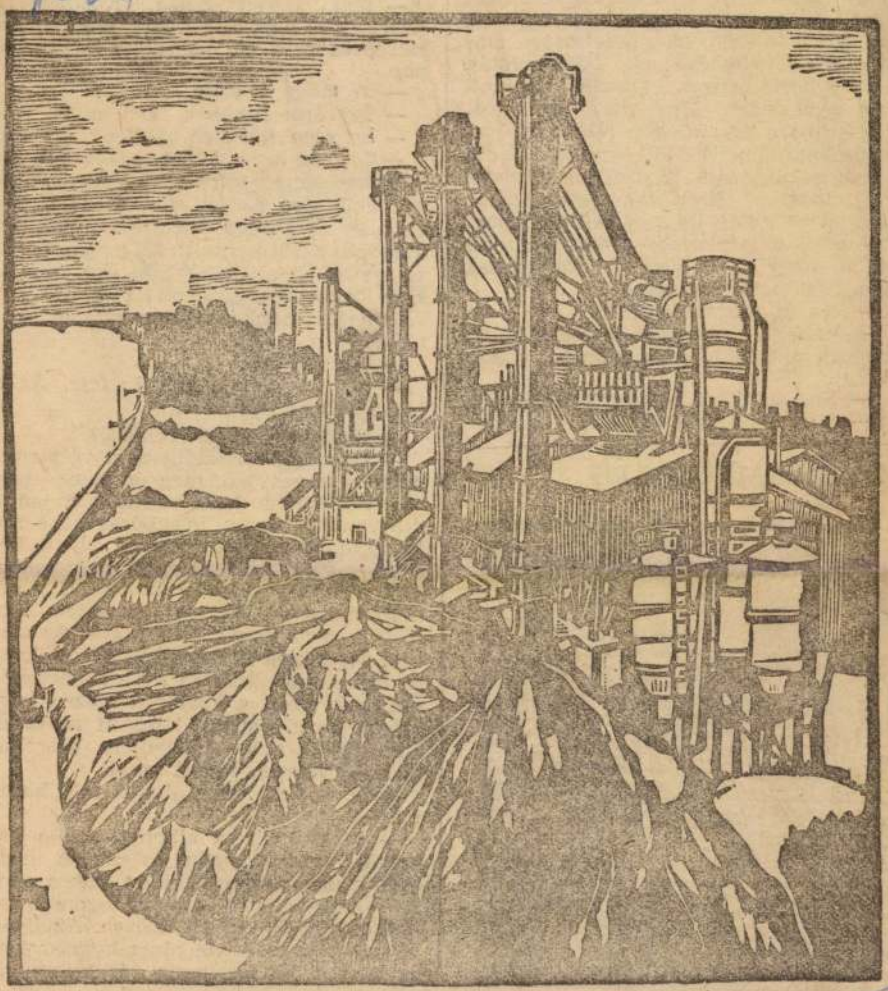

en. Mi úgy vágtunk neki a
amikor felcseperedtünk, h
ugyanazt csináljuk, mint a
Hogy éppen nem ugyanazt! A
nem így indult el. Ő még úg
lehetett a fejében: az a kötele
az anyja kötelessége volt. Év
csak a körülmények változta
sem gyökeresen. Mire aztán
rült volna a sor, minden felb
szeomlott, szétzilálódott és
És ez nekünk még tetszett is. Majd mi megmutatjuk! Majd mi megmutatjuk, hogyan kell élni, hogyan kell úgy megszervezni a teljességre törekvő emberi életet, hogy az embert ne pányvázzák le az ősi beidegzettségek.

— No és megmutattuk?

— Valamit megmutattunk. Félig-meddig sikerült. Jobban nem is sikerülhetett.

— No, menjünk be, letelt a fél óra.

— Milyen fél óra?

INÓLEUMMETSZETE

tulajdonképpen tolunk ang fugg valami. Felhőtlen az ég, süt a nap, egy céltalan és szabad délután. Váratlan ajándék. Kitől kaptuk? Ki programozta be így az agysejtjeinket, ki simította ki szép lazára az idegeinket?... Kinek köszönhetjük, hogy most nem marjuk egymást?

— Nem tudom.

— Milyen szép a lábad feje. Az a boltozat, az a kecses ív.

— MOST VESZED ÉSZRE?

— Lényegében. Eddig nem volt enynyire szembeszökő, meg én sem értem rá szemlélődni. Most mintha ki lenne állítva. Egy nagy üvegbúrát kéne rád borítani, és így pokrócostul együtt beemelni valami hatalmas múzeumba. Egy nő a huszadik századból. Egy nő, akit szerettek. Ketten szerették. Egy férfi és a napsugár. Prototípus. Az emberi faj sokáig kísérletezett a szerelemre leginkább alkalmas nő kifejlesztésével, míg végül a huszadik század harmadik harmadában létrejött az igazi, amelyiknek még a talpa is szerelmi gyönyör forrása tudott lenni.

— Ó, te, te... nem akarok még hazamenni.

— Megvárjuk az alkonyt. Aztán keresünk valami kerthelyiséget, és megiszunk egy pohár jéghideg, habos sört. És — bocsáss meg — majd fogom a kezed ott is. El vagyok veszve. Az ilyen jó naphoz egyáltalán nincs hozzászokva az ember. Ez lerohanja és kifordítja.

Lunczer Anikó festő

A Radnóti Miklós Művelődési Házban
Kiállítása nyílt

Magyar Hírlap 1969 XI. 19

Lunczer Anikó, grafikus

Metszet: Repr.

Lunczer Anikó: Műterem M. 7.

Népszabadság, Bp. 1971. máj. 9.

Lunczer Anikó, grafikus

MDK

Kiállítása nyílik meg

Csepelen.

— : Kulturális hírek

7.

Népszabadság, Bp. 1969. nov. 4.

Lunczer-Anikó, grafikus

MDK

Kiállítása (– körösen férjével: Német Andrással –) a Radnóti M. Műv. Hárban nyílt meg. Több mint 40 linómetnet két fölémája: 1919 és Juhán ferenc verseinek illusztrációi.

– : Juhán-illusztrációi :–

2.

ESTI HIRLAP, B.p. 1969 nov. 13.

MDK

Lunczer Anikó, grafikus

Raj.

Rep.

Lunczer Anikó: linóleum metrete M. 6.

Népszabadság, Bp. 1969. szept. 14

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Lunczer Anikó, grafikus

kompozíció: Repr.

Lunczer Anikó: Falusi utca éjjel 8

Népszabadság, Bp. 1969 máj. 18.

MDK

Lunczer Anikó, grafikus

Linoleum metszete:

Repr.

Lunczer Anikó: Hajógyár 9.

Népszabadság. Bp. 1969. márc. 2.

MDK

Lunczer Anikó, grafikus

Mellnet: Repr.

Lunczer Anikó: linoleum metszete 9.

Népszabadság, Bp. 1969. júl. 12.

Lunczer Anikó

festő

szerepelt a kiállitáson.

Dömötör János: A Képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállitása Vásárhelyen.
Csongrád Megyei Hirlap. 1963. aug. 6.

Lucrez Anikó

Portré (repr.)

Valósdg X. (1967.) 1. n. 13. l.

Lunczer Anikó

Gyümölcsszedők (repr.)

Valóság X. (1967) 3. sz. 64. l.

MDK.

Lunaszer Anikó
grafikus

„Harak"

Élet és Irodalom, 1966. okt. 22 - 7 lap.

LUNCZER ANIKÓ festő, grafikus
Budapest, 1942

1967-ben fejezte be főiskolai tanulmányait, mestere Szentiványi Lajos volt. Rendszeresen szerepel - főleg grafikáival - a Studió rendezvényein és más csoportos bemutatókon. Önálló tárlata 1969-ben és 70-ben volt a Csepel Galériában. - Táj- és csendéleti kompozicióit markáns formaadás, a formai és szinbeli ellentétek találó kiaknázása jellemzi. Legsikerültebbek a fametszetei.

Művészéletrajzok 1975

1973 JÚL 15
MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

Lunczer Anikó

Népszabadság

1021

LUNCZER ANIKÓ: VÁROS

művészet — amellett, hogy esztétikai megvalósulásában szervesen kapcsolódik a népi díszítőművészeti hagyománykincshez — tartalmában, formájában, felhasználásában nem lehet azonos a hagyománnyal. A megváltozott társadalmi viszonyok között vessük el tehát a hagyománykincs korszerű továbbélésének bármilyen lehetőségét is? Nemzeti kultúránkat mérhetetlenül szegényebbé

Lunczer Anikó, grafikus

Rajz: Reps.

Lunczer Anikó: rajza M. 8.

Népszabadság, Bp. 1972. ápr. 9.

Lunczer Anikó

Bogáncs, linó

XV. Szegedi Nyári Tárlat

Lunczer Anikó, grafikus

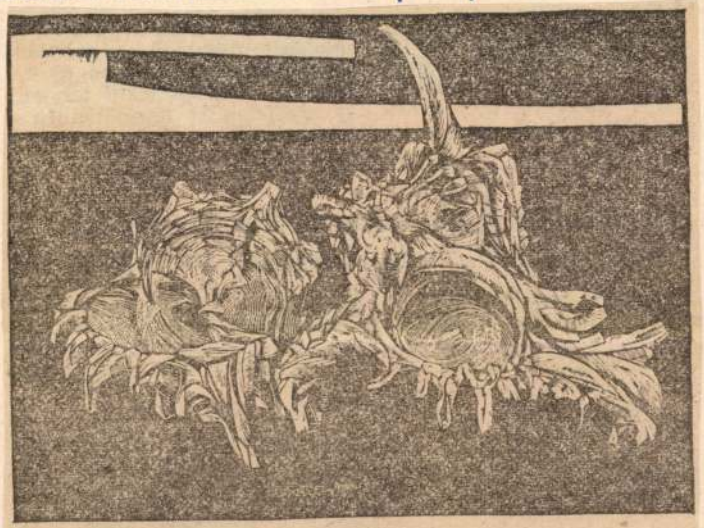

LUNCZER ANIKÓ: CSIGÁK

Lunczer

6

Népszabadság, Bp. 1977 jún. 11.

Lunczer Anikó, grafikus

LUNCZER ANIKÓ: KISOROSZI.

–: Lunczer Anikó

15

Népszabadság, Bp. 1977 aug 20.

Lunczer Anikó, grafikus

Metszet:

Repr.

Lunczer Anikó: linóleum metszete

M. 7.

Népszabadság, Bp 1973. okt. 21.

Lunczer Anikó, grafikus

Metszet:

Rep.

Lunczer Anikó: linóleum metszete

M.7.

Népszabadság, Bp 1973. ápr. 22

Lunczer Miló, grafikus

1 rajz: repr.

Lunczer Miló: Mátszete 11.

Nérszabadság, Bp. 1980 febr. 3

Lunczer Anikó, grafikus

metszet: repr.

Lunczer Anikó: linóleum metszete 13

Népszabadság, Bp. 1979 jún. 3.

Lunczer Anikó, festő, grafikus

Ukrat: Repur.

Lunczer Anikó: linoleum metszet 13.

Nepszabadság, Bp. 1979. júl. 3.

Lunczer Anikó, grafikus

LUNCZER ANIKÓ: FÁK.

Lunczer

Nép. 32

14.

3.

Lunczer Erika, grafikus

Mehet: Rep.

Lunczer Erika: Műteremben M. Z.

Népszabadság, Bp. 1973. jan. 14.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZABADSÁG

1971 DEC 5

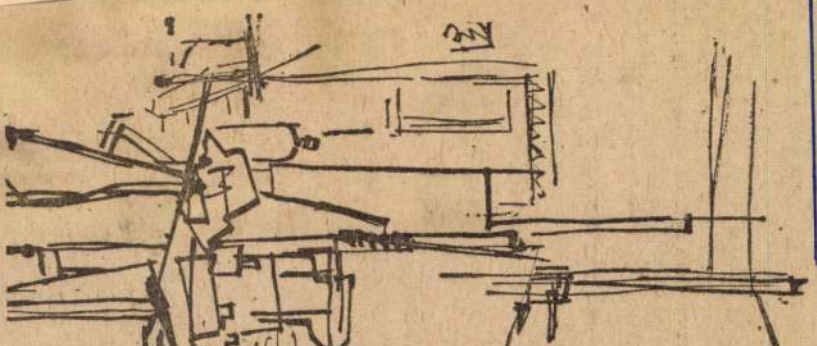

szépen, kontrolyan mosaton kelet,
mint dagasztáskor a tiszta feleségek.

LUNCZER ANIKÓ: MŰTEREM

Lunczer Anikó

nánk meg — közölte az elnök —, anélkül, hogy az üzletvezető eddigi jövedelme csökkenne. Próbaként beállítanánk napi ezerforintos forgalmat. Ebbe beleférne tíz liter bor, öt liter pálinka, néhány üveg sör, cigaretta meg valamennyi konzerv és kifli. Ha a kereslet nő, majd növeljük a keretet. Egyébként az egész, szerintem, a leendő gebines élelmességén múlik. Olyan még az országban nem történt, eltekintve a rendőrségi beavatkozásoktól, hogy valaki egy gebinbe belebukjon.

Csend volt, az értekezleten nem lelkesedett senki.

— Nos? Ki vállalja ezt a gebint?

Összenéztek a járás kocsmásai, vállat vontak:

— Hisz még egy

ség sincs!

Ekkor felállt a k

vezetője és felragyo

nevét. Szegről-végr

ezzel a Tomkával.

— Helyben lakik

sának nagy háza

egyik utcai szobáj

bérelte egy nyilas.

is akárhogyan. Az

azóta sincs befalaz

Tomka ragyogóan

letet.

— Épp Tomka?

— Ne felejtsük el,

ta a kereskedelmi

hogy Tomka József

dolgozik már húsz

csaposnak, raktári

géért soha semmi j

holott, ha jól emlék

előtt elküldtük egy

pártiskolára is.

Az elnök bólintott

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

1969 MÁR 2

1021

1969. március 2, vasárnap

Lunczer Anikó

LUNCZER ANIKÓ LINÓLEUMMETSZETE: HAJÓGYÁR.

...y ne vegyem?

...S VEVŐSZOLGÁLATA

KIVÁLÓ	★★★★★
NAGYON JÓ	★★★★
JÓ	★★★
KÖZEPES	★★
GYENGE	★

...orgalomban kapható, illetve a rövidesen az üzletekbe kerülő új típu...ét vizsgáljuk az eddigiekhez hasonló áruteszt formájában. Az egyes ...ellett látható minősítés szerint csillagokkal jelöltük. A minőségvizs...gálatának felkérésére szakemberekből álló csoport végezte el Lebo...sével.

...s vizsgálati anyagából a nagyközönség számára nehezen érthető mű...azokat a részeket közöljük, amelyek a magnetofonok használati tu...elyek ismerete a vásárlás előtt nélkülözhetetlen. Az áruteszt a vizs...Istvánné mérnök-közgazdász és Buzási János újságíró állította össze.

...AGNETOFONOK

...lad előre. Ez a sebesség biztosít...ja a legjobb hangminőséget, ja...vasoljuk igényes zenei felvételek...hez.

A *háromsebességes kategóriá...ban* a szalag az előbbi 9,53-as se...besség mellett 4,76 centimé...ter/másodperc és 2,38 centimé...

...seknek ajánljuk klasszikus zene felvételére, viszont igen megfelelő ez a sebesség tánczenei műsor rögzítésére. A 2,38-as sebesség használata mellett csak az úgynevezett középhangokat halljuk vissza. Ezért ezt a sebességet elsősorban beszédfelvételre javasoljuk.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Lunczer Anikó

1973 ~~OKT~~ 25

Népszabadság

Nov

LUNCZER ANIKÓ LINÓLEUMMETSZETE

1021

— Csak neked! Te kis hamis..
— Néha abból élek... — ismé
Jancsi úr. — De gyerek nekem ne
Bajos dolog számon tartani...
— Mit vagy berezelve? Én mé
mentem a bíróságra, hogy gyerek
követeljek. Pedig van pár gyere
Valamikor egészen szép lán
Kránitz Teréz. Erre elegendő
ték, ha a lányaira nézünk. Mi
kék, vékony arcúak, formás te
a modorukban vagy talán inkáb
mészetükben van valami természetes
egyszerűség, megadó alázatosság, szüle-
tett simulékonyság. S ezt már a gyer-
meklányoknak is honorálták az iskola-
társak. Otthon keveset ehettek, hiszen
Kránitz Teréz, aki egyébként kimarta
volna a hatóság szemét is, ha egy gyer-
mekéhez hozzányúlnak, enni nem adott
az apróságoknak. Viszont ránevelte
őket, hogy apróbb szívességeket tenni a
szomszédoknak természetes dolog; s
ezért enni kaptak. Az iskolában például
nem egy gyerek odaadta a tízóraiját a
Kránitz lányoknak, csak hogy a kedv-
ükben járjon.

Amilyen kosz- és szennytenger volt
Kránitz Teréz lakása, olyan meglepe-
tésszerűen tudott megjelenni a család-
jával, sőt a rokonsággal, ha az iskolában
ünnepség volt. Ha meg valamelyik gye-
reke egy kurta verset szavalt, már az
egész utcasort meghajtotta: nézzék meg
az ő gyerekét! S tisztán, aránylag ren-
des ruhában, ott ültek az első sorban,
minden alkalommal. Az ilyen alkalmakat
szinte népünnepélyszerűen kiélvezték.
Virslit ettek, maguk is táncoltak egyet
a gyerekek közt, s az ünnepség végén
együtt vonultak el a sarkiba, kövidin-
kázni.

csatákhoz, sőt oda[illegible]
ház helyzete, hogy Jancsi úrnak be kel-
lett járnia dolgozni az egyik bánya-
üzembe.

Hetvenezer végső árat mondtak ki
Jancsi úrék, s akkor elálltak volna a
lakástól is.

— Hetvenezer? Albertot megkapom
annyi pénzért! — szörnyülködött a
sportman.

— Olyan térdért még annyi is sok
De Toncsinak még hasmenése se vol
eddig!

— No és? Még lehet!

— De nem lesz! Majd gondját vise-
lik, mint az anyja — és Teréz mam
tomporára paskolt.

Kránitz Teréz felvihogott.

— Hetven sok. Harmincat még csa
valahogy... De azt is a fiúnak adjuk..
Ki kell öltöznie.

— Rongyokban az én gyerekeim
még nem látta senki!

S Teréz mamának igaza volt. Ruhá
kat megfoltozta, kimosta, kivasalta. H
csak azokat a rongyokat nem s
juk, mikben éjszakánként a zsúpo
aludtak, a Kránitz gyerekek rendes
eljártak az iskolába, onnan meg a sar

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 DEC 17

Népszabadság

Lunczer Anikó

1024

LUNCZER ANIKÓ LINÓLEUMMETSZETE

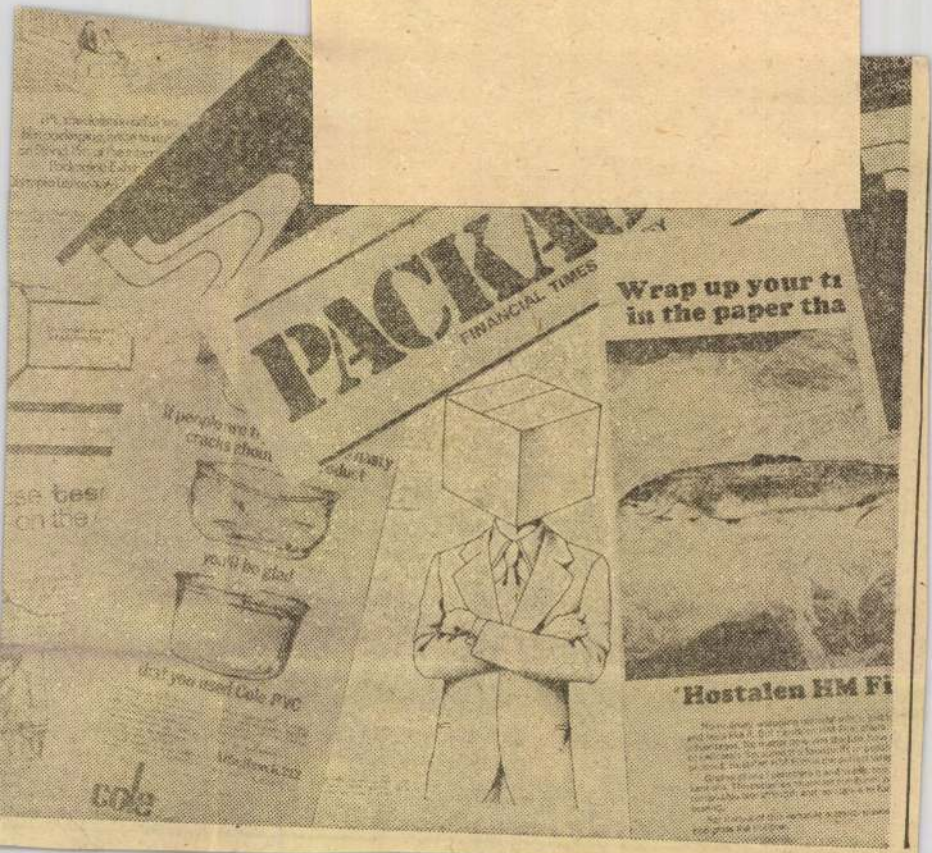
PACKA
FINANCIAL TIMES
Wrap up your ti
in the paper tha
'Hostalen HM Fi

Lunczer Anikó, grafikus

Metszet: Repr

Lunczer Anikó: linóleum metszete

M: 2.

Nérszabadság, Bp 1972. dec. 17.

Lunczer Anikó, grafikus

Rajz:

Rep.

Lunczer Anikó: Óbudai városkép

22.

Népszabadság, Bp. 1972. dec. 24.

Luncz Aurél, grafikus

Rajz:

Repr

Luncz Aurél: Műterem

M. S.

Népszabadság, Bp. 1971. dec. 5.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

NÉPSZABADSÁG

1972 DEC 24

Lunczer Anikó

1021

1972. december 24, vasárnap

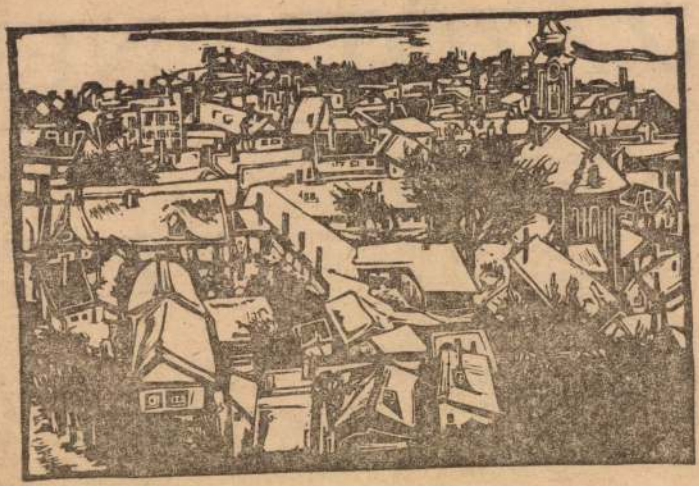

LUNCZER ANIKÓ: ÓBUDAI VÁROSKÉP.

1972. december 2

SZÁZOTVENEI

A TISZ

Nehéz volt Petőfire föleskü
Megnehezítették főleg az esküd
etők, a gyöngéd vagy erőszakos
éltékenységükkel, a kizárólagos
águkkal, a követelményeikkel
s e követelmények következmé
yeivel. Jelszó: Petőfi — hang
ott el idestova negyven éve. És
ennyi kellett hozzá, hogy aki e
elszót kiadta, Petőfit is a hígabb
nagyarok közé utalja? még ki
em tört a háború. Lobogónk:
'etőfi — visszhangozta a jelszót
ásfél évtized múlva művészeti
letünknek egyik irányítója, rá
ítve a pecsétet irodalmunknak
gyik (eufemisztikusan szólva)
ajátságos korszakára

zajlott le körülöttem, a város
ban, az országban — úgy értet
tem meg, hogy őt vetítettem ki
rá. De azért nekem persze a
Petőfi-versek forradalma volt a
nagyobb, az igazibb. Még amikor
az avantgarde-hoz csatlakoztam
— vagy véltem csatlakozni —,

Lucor Amikó

Ágak lineó 22,5 x 18 cm

XIII. Szegedi Nyári Tárlat
1972. jul. - szept.

Lunczer Anikó, grafikus

Linólemmetszet:

Repr.

Lunczer Anikó: Duna-part 17.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. aug. 19.

Lunczer Anikó

„Fa" lisió 18x22

XII. Szegedi Nyári Tárlat

Lunczer Anikó, grafikus

Metszet:

Repr

Lunczer Anikó: linóleum metszete

M. 5.

Népszabadság, Bp 1973. nov. 25.

Lunczer Anikó, grafikus

Rajz: Rajz,

Lunczer Anikó: Auxerre-i házak

M. S.

Népszabadság, Bp. 1972. május 28.

Luncz Anikó, grafikus

Rajz:

Rep.

Luncz Anikó: rajza M. 6.

Népszabadság, Bp. 1974. márc. 24.

Lunczer Anikó, grafikus

Metszet: Repr.

Lunczer Anikó: Veszprém

M. 7.

Népszabadság, Bp 1973. júl. 1.

Kunczer Anikó, grafikus

Metnet:

Rep.

Kunczer Anikó: linóleummetszete M. 7.

Népszabadság, Bp. 1973. júl. 8.

Lunczer Anikó, grafikus

Rajz:

Lepz.

Lunczer Anikó: Város

M. 8.

Népszabadság, Bp 1973. júl. 15.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-729

Lunczer Anikó

NÉPSZABADSÁG

1972 APR 9

1021

LUNCZER ANIKÓ RAJZA

mény — mondta, mint aki önma akarja meggyőzni.

Nem néztek vissza. Amikor az öl zőből kiléptek, jeges darát csapott juk a szél.

*

Zoltán rakott krumplit evett sok tojással, még több kolbásszal. Jeges dara verte az ablakot. Háttal ült az ablaknak. — Micsoda idő lett! — morogta az apja.

— Jóllaktál? — kérdezte a mama.

— Kösz! — mondta, és kézfejével megtörölte a száját.

— A kutyát se verik ki ilyen időben.

Állati bölcs dolgokat tud mondani a fater, gondolta, és ideges lett. Apja a kályha mellett ült, szemben az ablak-

— Az.

Az öreg a szekrényhez lépett, kivette szürke, kopott bekecsét. Abban járt a gyárba. — Hát akkor... — mondta, és hirtelen csodálkozóvá vált az arca. — Hát te?...

Végre jött a villamos. Hordta a szél a jeges darát. — Van benn hely! Üljön le, papa! — mondta Zoltán. Az öreg azonban csak állt a peronon, mint hajóhídról a kormányos, a homályos ablakon át nézett bele a sötétbe.

A nagy fakapu melletti kisajtót nyi-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 438-068, 337-748, 340-776
1974 MÁR 2-14

NÉPSZABADSÁG
Budapest

Lunczer Anikó
1021

LUNCZER ANIKÓ
RAJZA

EGYÜTT A MUNKÁSOSZTÁLY társadalmi szerepének fejlesztésével, s nem véletlenül egyidőben, pártunk Központi Bizottsága elé került a közművelődés.

Ezt megelőzően került sor az oktatásügy és a tudományos élet elemzésére. A tárgyalt kérdések egymásutánja is tükrözi, hogy pártunk olyan *egységnek* tekinti a kulturális életet, amelynek részei szorosan összefüggnek egymással, egymásra épülnek, de viszonylagos önállósággal is rendelkeznek, s ezért — egységben látva őket — a részekkel külön is foglalkoznunk kell. Ha azt mondjuk, hogy a közművelődésen az állampolgárok iskolán kívüli, aktív, önkéntes és szervezett művelődését értjük, amelyet különböző intézmények, mozgalmak közreműködésével szabad idejükben folytatnak, akkor ez nem jelenti azt, hogy a közművelődés elválasztható az oktatásügytől, a művészeti élettől vagy a tudományos munkától. De hibás lenne úgy közelíteni ehhez a kérdéshez, hogy a közművelődés csakis függvénye az említett kulturális tevékenységnek, s nincs önálló feladatköre, nincsenek önálló módszerei és témái. Most olyan szakaszhoz érkeztünk, amikor az oktatás és a tudomány területeinek mélyreható vizsgálata után a közművelődés ügyének vizsgálatát tűzhettük napirendre. Az életszínvonal biztonságos emelkedése, a tudományos-technikai forradalom kibontakozása, az urbanizációs folyamat dinamikus érvényesülése, mind azt jelzik, hogy az élet tűzte napirendre a társadalom szellemi életének, a kulturális magatartásnak és a szabad idő növekedésével ugyancsak igényes feladattá váló szórakozásnak elvi és gyakorlati kérdéseit.

Nyilvánvaló, hogy például a felszabadulás után közvetlenül, amikor az ország lakosságának többsége rendkívül nehéz körülmények között, túlzás nélkül állíthatjuk, nyomorban élt, akkor az életszínvonal emelésére mutató politikai program eleve közösséget mozgósító erőt tartalmazott. És mivel ezt a programot felelős formában a kommunisták képviselték, az államosítások, a jó forint megteremtése stb. mint programpontok, mint a nép életszínvonalát emelő feladatok nagy közösségi kohéziót hoztak létre, amelynek szocialista kötő-

Népszabadság

Lunczer Anikó

1021

LUNCZER ANIKÓ LINÓLEUMMETSZETE

NÉPSZABADSÁG ♦ VASÁRNAPI MELLÉ

tott eszébe.

Gondolom, a versenyző tanult kudarcából. De a zsűrik is tanulhatnak. Mégpedig azt kell tudomásul venniük, hogy nem ridegen vizsgáztatni kell, hanem beszélgetni. Társalogva sokkal több és alaposabb ismeretet hozhattak volna felszínre a megszeppent öntőkből is, akik — csekélység! — egy ország előtt kollokváltak.

Végül is megállapíthatjuk: érdekes dologra vállalkozott a televízió. A szakmai vetélkedők korábbi üresjáratait erősen csökkentette: fürge volt és lelemenyes. Ám a túlzott szakszerűség követelménye és a politikai kérdések bürokratikusan merev megfogalmazása miatt a műsor eléggé szokványos lett.

Az sem ártana a jövőben, ha az egyébként tiszteletre méltó rendező szervek a háttérben maradva engednék érvényesülni a verseny *műsorjellegét*. Kevesebb protokollra és üres szólamra van szükség. Több figyelmet lehetne szentelni a részvevő munkások *egyéniségének*, látványos *tevékenységének* és *véleménynyilvánításának*.

Röviden: kevesebb zsűrit, több öntőt kérünk.

Nem folytatjuk, mert a további gondolatmenet esetleg a demagógia látszatába keverne bennünket. A munkások pedig a demagógiának még a látszatát sem szeretik.

JOVÁNOVICS MIKLÓS

derítő veszélyes feladatait is vá
Ugyanakkor azonban Fodorban é

BÍRÓ ILONA

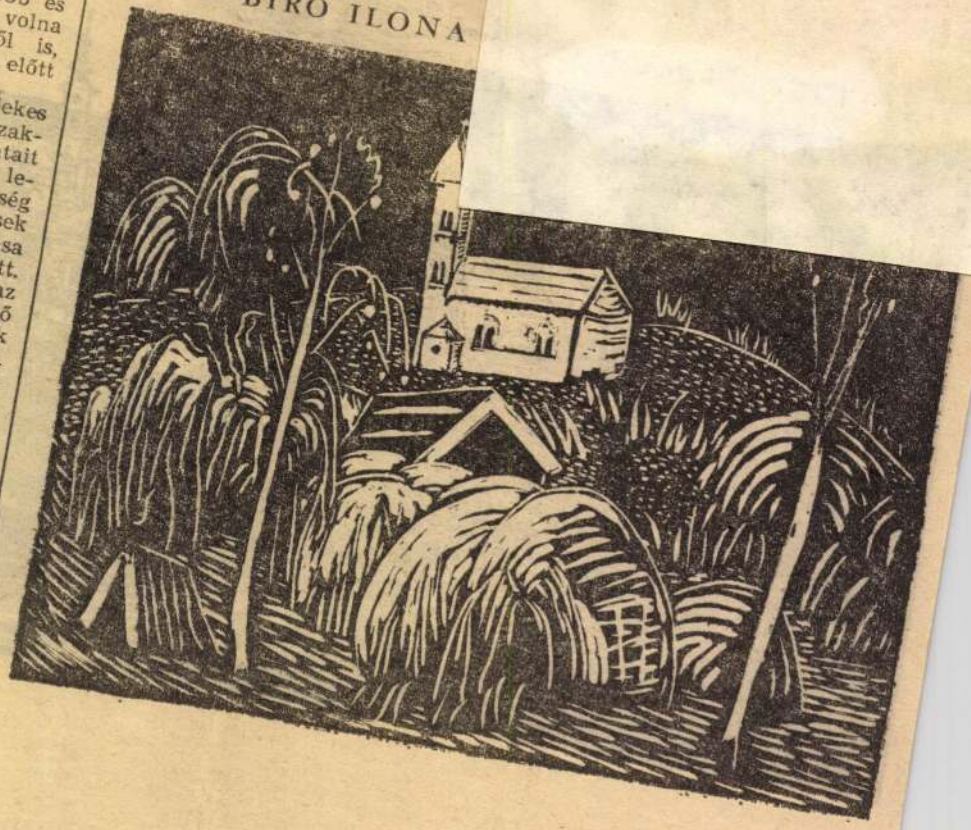

Lunczer Anikó, grafikus

Rajz: Repr.

Lunczer Anikó: Békék

11.7.

Népszabadság, Bp. 1972. febr. 20.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1977 DEC 11

NÉPSZABADSÁG

Lunczer Anikó

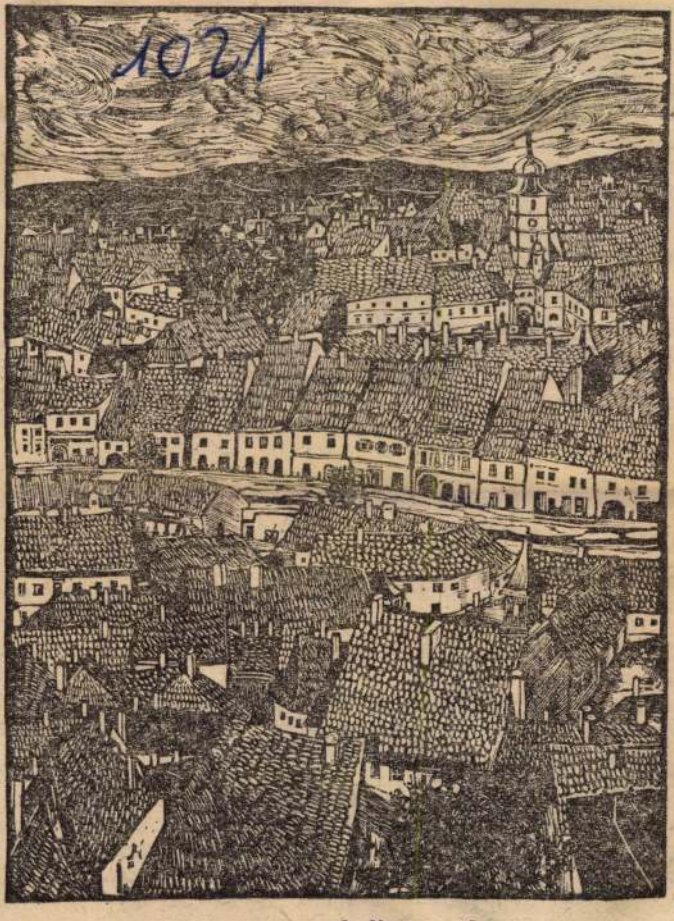

LUNCZER ANIKÓ: ÖREG VÁROS.

iegkönnyíti a reklám
abulon kozmetikai cil
őségük és színvonalas
iellett a fülbemászó
ek is köszönhetik né
et. A latin és görög
sszeállított név nemc
oz szól, akik ismerik
elentését, ez esetben
-mese) szót, hanem kellemes *kány* fantázianév alighanem
angzásával mások számára is e tulajdonságok -bármelyikét, sőt
önnyen megjegyezhető. Hasonló a népmesékben gyakori *sárkány-*
évalkotási móddal keletkezett *kigyó* szóösszetétel kisugárzása
öbb tisztítószer jól ismert neve: a folytán kellemetlen képzeteket is
iopon, az *Ultra-Marina*, az *Ult-* kelthet. Vérfagyasztó képeket su-
a-Sol, a *Rapid*. Ezek általában gallhat a *Cápa* márkanév is, mely-
önnyen megjegyezhető szavak, lyel egy módfelett békés használ-
angalakjukkal is belesimulnak a lati tárgyat, egy plédet ruháztak
nagyar szókészletbe, s jelentésük fel. Új termék a *Kristály* női
em ellentétes a megnevezett do- hérnemű-garnitúra. Akár a szó ás-
ggal. Nem mondhatjuk el ugyan- ványtani jelentésére gondolunk,
zt a *Glória* akkumulátoros per- tehát a sík felületekkel határolt,
netezőgépről. A *glória* szó mind szabályos, átlátszó vagy csillogó
dicsőség", mind „dicsfény" érte- anyag idéződik fel szemünk előtt,
emben fellengzős egy kerti gép akár pedig az ólomkristály edé-
lnevezésére. nyekre, az áttetszőségen kívül

A márkanevek másik népes cso- aligha találunk a női fehérnemű-
portját magyar köznévi elnevezé- vel rokon tulajdonságot bennük.
ek alkotják. Ezek akkor igazán A *kristály* szó mindkét értelmé-
ók, ha jelentésük utal a róluk el- ben kemény, törékeny dolgot je-
evezett dolog valamely jellemző löl, ez pedig éppen ellenkező, mint
ulajdonságára. Szerencsés már- a női fehérneműk szokásos lágy-
anév például a *Tükör* ablaktisz- sága, puhasága.
tító, hiszen már nevével sugallja, Ahogy a jól megválasztott név
ogy használatától az ablak *tü-* növelheti az áru népszerűségét, a
örfényes lesz. Hangulatos már- komikus képzeteket keltő vagy
anév a *Boszorkánytej* és az *Ör-* kellemetlen hangzású elnevezés a
ögvér desszertboroké is. A *Le-* jó termék elterjedésének is gátja
el hűtőgépcsalád elnevezése azért lehet. Módosítsuk úgy az ismert
zerencsés, mert egyszerre idézi szólást: *Jó bornak nem kell*
el neves történelmi emlékünknek, *rossz cégér!*
ehel kürtjének őrzőhelyét, a gyár

Huszár Ágnes

Magyar Hirdető
Sajtófigyelő

Népszabadság

1978 DEC 1

Lunczer Anikó

1021

LUNCZER ANIKÓ
METSZETE.

ımlós és
at, de nem egyszerűen a szóra-
tatás céljából, sokkal inkább
arodizálás és a meghökkentés
almával. Nem elandalítani
rja olvasóját, hanem harsány
ejjel elvezetni a kis és nagy
ajok, kéjencek, felkapaszko-
t tökfilkók környezetébe.
lincs a regénynek egyetlen
an alakja vagy helyzete sem,
ely az egészséges erő, az értel-
s cselekvés, a becsülendő em-
ség benyomását vagy illúzióját
ené: ennek a világnak a krém-
és a mocska legfeljebb csak
lorban és kaliberben különbö-
Undorító és reménytelen itt
den — vagy alkalmazkodni
a játékszabályokhoz, mint
onius meggyőződése szerint
lánosan teszik, vagy cinikusan
evetni és kinevettetni az ocs-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1977 AUG 20

NÉPSZABADSÁG

Lunczer Anikó

munkaérlekukeri a palma.

1021

LUNCZER ANIKÓ: KISOROSZI.

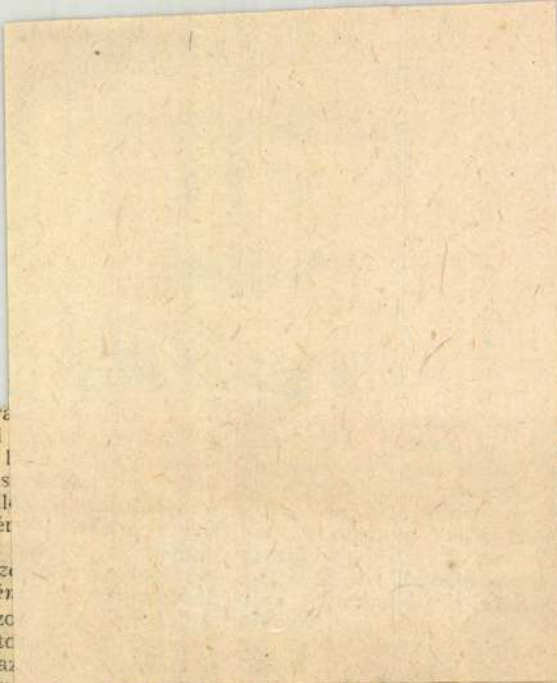

ciáldemokra
rt központi
zén híve és
függetlens
i állam ell
n kivívásáé
oldaliakkal
t a cseh sz
ok többségé
anousek azo
közé tart
ék, hogy a
én, a Nagy Október hatására
8—1919-ben kibontakozó for-
almi vihar körülményei kö-
t az európai (mindenekelőtt
épkelet-európai) fejlődés egyik
lis alternatívája lehet a *szo-
ista forradalom*, ha a nemzet-
i proletariátus összefog, s
cra kél. Nemcsak hitt e lehe-
gben, de tenni is kész volt va-
/váltásáért. Egyetértett *Lenin*
8. november 3-i, a volt Osztrák
Magyar Monarchia népeihez in-
ett üzenetének lényegével: ő is
lotta, hogy a cseh, a szlovák,

Janousek munkája is tükr
dött abban, hogy *az előrenyon
Vörös Hadsereg soraiban eze
szlovák katona küzdött*, hog
proletárcsapatokat a lakosság
szabadítóként fogadta, hogy
előzetesen is sorra alakultak
városokban és a falvakban a n
kás- és paraszttanácsok.

E népi kezdeményezésre
maszkodva A. Janousek veze
vel a szlovák és a cseh kom
nisták június első felében
Magyar Tanácsköztársaság t
egyetértésével — előkészítette
1919. június 16-án Eperjesen (

Lunczer Anikó, grafikus

LUNCZER ANIKÓ
METSZETE.

Lunczer Anikó: Metszet.

Népszabadság, Bp. 1978 dec. 10.

Lunczer Anikó, grafikus

Kompozíció:

Repr.

Lunczer Anikó: Házak között

M. G.

Népszabadság, Bp. 1971. okt. 10.

Lunczer Anikó, grafikus

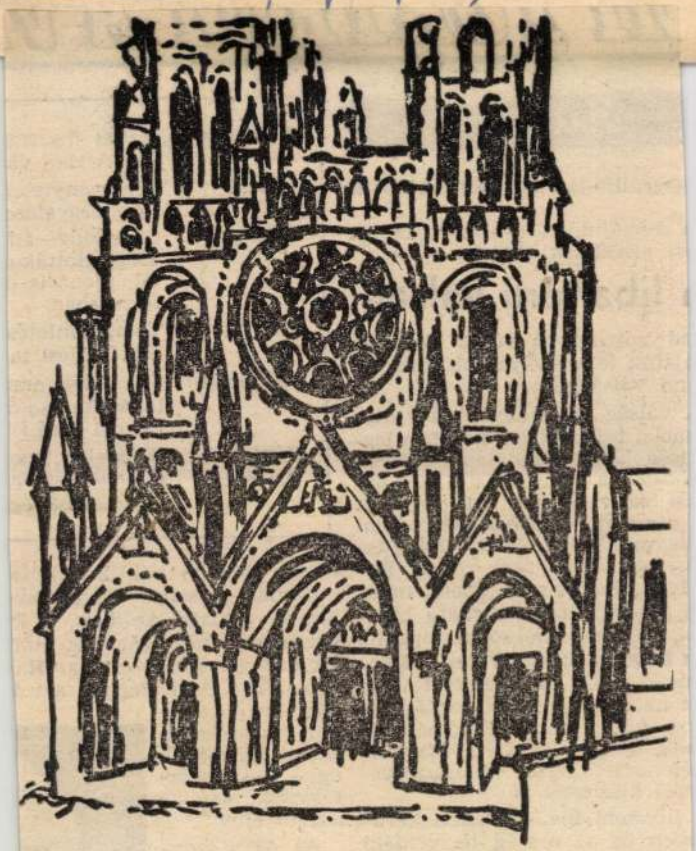

LUNCZER ANIKÓ: AMIENS.

JÚLIUS 18–24

sszeállította: GYŐRI SÁNDOR

megújuló tárgyalások, közve-
si kísérletek ellenére

libanoni válság

id súlyosabbá válik. Libanon
jaink legveszélyesebb világpo-
kai válsággóca.

válság megoldását célzó dip-
áciai fejlemények között a leg-
tosabbak kétségtelenül a *Faruk*
ldumi, a Palesztinai Felszaba-
si Szervezet politikai osztályá-
vezetője és *Khaddam* szíriai
ügyminiszter között lefolyt da-
zkuszi tárgyalások voltak. Ko-
lenne még végső ítéletet mon-
i a tárgyalások várható hatá-
l, de mindennél sokatmondóbb
tény: a damaszkuszi megbe-
sések egész ideje alatt tovább
t az értelmetlen vérontás Li-
on harcmezőin. Eredménytelennek bizonyultak az arabközi
efenntartó erők csapatszétvá-
tási kísérletei is.

libanoni főváros keleti kerü-
iben és az ország hegyvidéki
zeteiben folynak a leghevesebb
ecsapások. Az országszerte dú-

Vasárnap: Heves összecs
Dél-Afrika vá

Hétfő: Eredménytele
tási tárgyalás

Kedd: Jugoszláv—an
Megtartották
III. plenáris ü
Burmában.

Szerda: Tömegtüntetés
SALT-ülést ta

Csütörtök: Szocialista ors
tanácskozása S
Puerto Ricó-i

Péntek: Hivatalba lépe

Szombat: Görögország é
zott készültség

kötője minden politikai kibo
kozásnak. A szíriai elnök hev
bírálta *Jasszer Arafatot*, a P
végrehajtó bizottságának elnö
Kamal Dzsumblattot, a Ha
Szocialista Párt elnökét, azt á
ván, hogy szere-
pük „összeesküvés a palesztinok
ügye, a kereszténység és az
iszlám ellen".

Az APN szov-
jet hírügynökség

Lunczer Anikó, grafikus

LUNCZER ANIKÓ LINÓLEUMMETSZETE.

nteken elutazott hazánkból a
mbou Sounixay, a Laoszi Al-
Tervbizottság elnökhelyette-
ezette delegáció. A küldöttség
ményes tárgyalásokat folyta-
a két ország közötti gaz-
dasági kapcsolatok fejlesztésé
Khambou Sounixayt fogadta
szár István, a Minisztertanács
nökhelyettese, az Országos Te
hivatal elnöke és *Borbándi Já*
a Minisztertanács elnökhelyett

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

NÉPSZABADSÁG

1972 FEB 2

1021

LUNCZER ANIKÓ: SZÉKEK

Lunczer Anikó

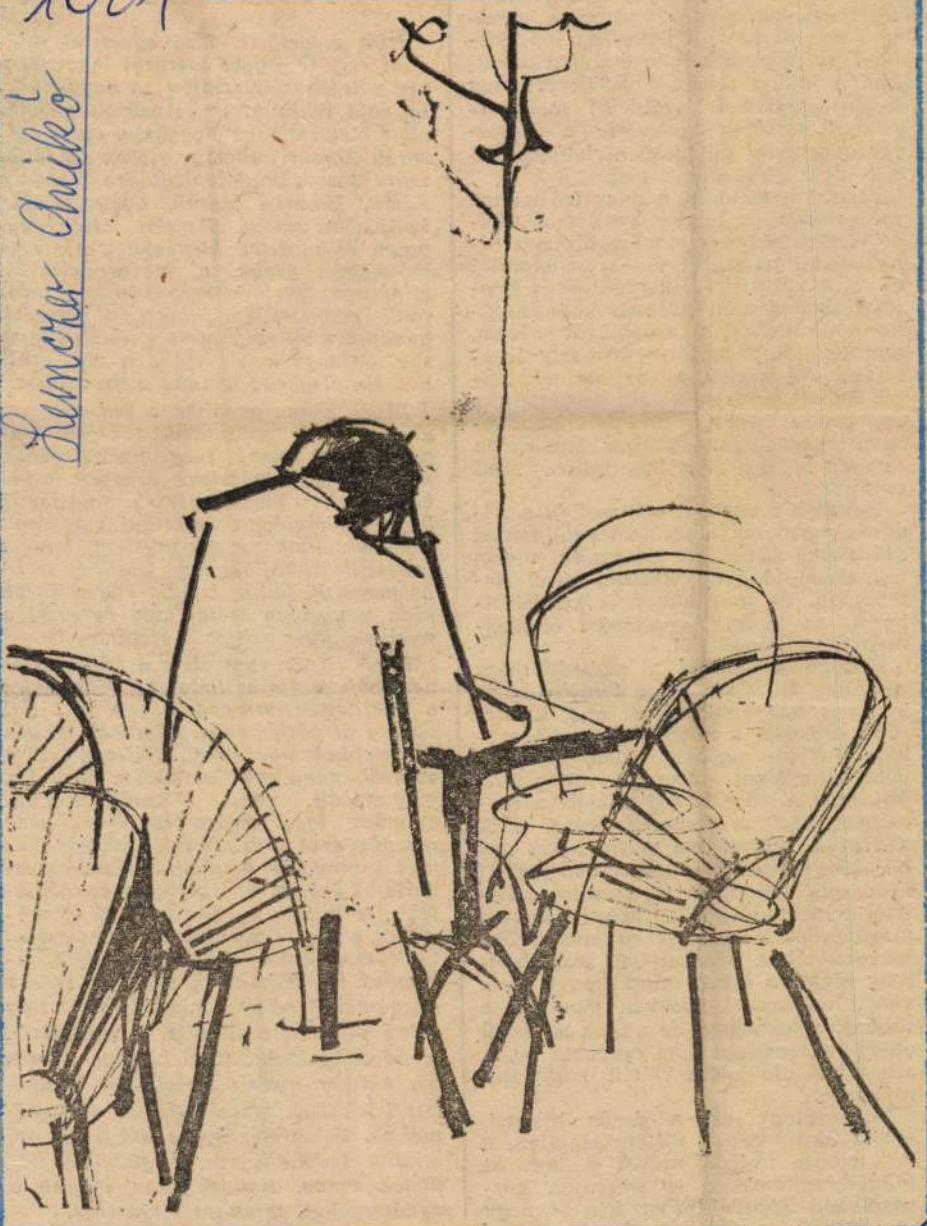

NÉPSZABADSÁG • VASÁRNAPI MELLÉKLET

ren happy end helyett vala
ténik: a városbírót önkény
dulatában lelövő Görgey F
fejét egy nevetséges vérbo
lyai szerint leüti a bakó;
dető polgármester halottha
han a földre, tették vala
későn ismerve fel; elárvu
szonyának sorsa ugyancsa
rencsétlenebb pillanatban
nül tűnik el szemünk elől.

Mikszáth Kálmán, a nag
szórakoztató, a tündéri re
érhetetlen mestere ezzel
akkorddal búcsúzott el az irodalomtól
és az élettől. „... Huszonöt éves kép-
viselősködés után teljesen kiábrándul-
tam mindenből, s apathiával nézem,
aminek jönnie kell" — írja egy levelében. Jól tudjuk, mi az, aminek jön-
nie kellett, amit Mikszáth megérzett, s
ami bekövetkezett az 1914-es világhábo-
rúval: az Osztrák—Magyar Monarchia
és ezen belül a feudálkapitalista rend
csődje.

Ugyanez a rend, a nemesek és a pol-
gárok egymásra acsarkodó osztályainak
szövetsége tűnik fel Mikszáth utolsó
regényének lapjain, kétszáz évvel fia-
talabban, de már akkor is korszerűtle-
nül, az ország vezetésére és meg-
mentésére képtelenül.

Rákóczi kibontotta a szabadságharc
zászlóját, ám Csák Máté földjén a kis-
királyok hagyományainak még kisszerűbb örökösei a közérdekű szabadság-
harc helyett egymás ellen irányuló
háborúskodással vannak elfoglalva.
Mikszáth mindig is érdeklődött a rögeszmés, bogaras emberek iránt, akik
eltúlozva, deformálva szemléltetik egy
kor törekvéseit. Szükségszerűen kellett
rátalálnia egy olyan forrásműre, ame-
lyik arról tanúskodik, hogy hóbortos
magánérdekek miként és mennyiben
keresztezték a Rákóczi-féle szabadság-
harc idején a közös érdekeket. Úgyne-
vezett történelmi időkben játszódik a
regény cselekménye, de a szűk látókörű
ellenfelek csetepatéja csaknem teljes-
sen elfedi előlünk a valódi nagy ese-
ményeket.

Mikszáthnak ezt a derűs leírásai,
anekdotikus, kerek történetei ellenére
is komoran tűnődő művét a korábbi
Mikszáth-filmekben is sikeresen köz-
reműködő *Thurzó Gábor* írta át nagy

N

szín-
tlen-
iker-
zőtér
mű-
több-
ek a
nniük
eny-
nem
rhelyi

monanalo

*színésznő előadóestjére: csak mert kül-
földi magyar, csak mert a havasok
hangján szól, csak mert előadói újdon-
ság? Mindez kevés volna a művészet-
hez, de elég egy gyanús szenzációhoz.*

*Illyés Kinga azonban a mondott szó
erejével győz, a kiművelt színpadi ma-
gatartással nyeri meg hallgatóságát,
nem pedig a végekről érkezett művi
bánatával. Természetesen megható,
hogy Romániában az ottani magyarok
nemcsak őrzik az anyanyelvet, hanem
fejlesztik is, hajlékonnyá teszik és szeb-
bé pergetik, féltőn érlelik. Illyés Kinga
ezen a nyelven szólal meg és ezzel a
nyelvvel nyer színpadi csatát.*

*Illyés Kinga nem rázza a szavakat és
nem zubogtatja az indulatot. Többnyire
a dísztelen színpad közepére kitett
széken ül párhuzamos lábakkal, ölében
összecsukott marokkal. Néha föláll a
székről, puha mozdulatokkal körbejár,
meg-megáll, majd visszaül megint.
Csöndes, lágy járása kiművelt, szép
mozgást árul el és színpadi beszéde mö-
gött is kemény munkák, önkínzó gya-
korlatok érződnek. Hatalmas energiabe-
fektetés látszik és hallik ebből a műsor-
ból, s egy pillanatra sem feledkezhe-
tünk meg erről. Illyés nem könnyed-
elegáns szó-súlyemelő, aki úgy tesz a
nagyérdemű előtt, mintha semmiség
volna mindaz, amit tesz. Ő gyötrődik,
szenved, kínlódik. Majd belehal a vers-
be. Amikor nyakát szelíd-szép mozdu-
lattal lehajtja, mázsás súlyok nehezed-
nek rá. Tekintetét úgy emeli a nézőre,
mintha szempillájára kötőmböket kö-
töztek volna. Hangsúlyozza inkább a
nehézségeket, semmint eltüntetné.*

Lunczer Anikó

Szilvásy Nándor: "Plakátok" c. kiállitása a miskolci Vasas Galériában márc. 12.-ig,
Baranyay András: "Önarcképek" c. kiállitása az Ózdi Kisgalériában március 16.-ig tart nyitva.
Horváth László az Allami Operaház Klubjában márc. 2.-ig,
Lunczer Anikó és Németh András a Csepel Galériában márc. 9.-ig,
Sziráki Zoltán a Pszichiátriai Klinika Nappali Szanatóriumában márc. 10.-ig,
Végh András a simontornyai Vármuzeumban március 19.-ig,
Dallos Jenő a soroksári Kisduna Galériában mutatja be müveit, -mint a lap közli a kulturális eseményeket ismertető rovatában.

Élet, Bp. 1980. febr. 23. XXIV. évf. 8. sz.
és Irodalom, 8. lap.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 AUG 19

Népszabadság

Lunczer Anikó

hányszor ítéljük meg szemünkből, ételjük meg keserű szánkból,
hány süket telefonkagylóba suttogjuk árvaságát,

mielőtt megállnánk valahol és
leejtenénk
a porba —

1021

LUNCZER ANIKÓ LINÓLEUMMETSZETE: DUNA-PART.

feladat. Ami a feltétele
rához tartozik, arra a
mondani, hogy láttan
előfizetőket pánikba es
nálni a készülék kialv
Szorozzuk meg az egye
dulati töltésének energ
ségét az előfizetők sz
kétmillió kétszázezerr
maris érzékelhetővé válnak a katasztrófa arányai.

Ugyanerre a kérdésre bölcseleti mélységgel is lehet válaszolni. A huszadik század egyik kiváló elméje, Bertrand Russell angol matematikus és filozófus meg volt győződve arról, hogy „ha Homérosz és Aiszkhülosz nem létezett volna, ha Dante és Shakespeare egy sort se ír, ha néma marad Bach és Beethoven, az emberek nagy többségének mindennapi élete lényegében változatlan lenne napjainkban. De, ha nem létezett volna Pitagorasz, Galilei és James Watt, a hétköznapok egészen mások lennének." Vagyis: szerinte a művészet hatása nem számottevő életkörülményeink alakulásában, ellentétben a természettudományos vív-

A nyomtatott könyvek kö
korántsem honolt mindig ünn
pélyes meghatottság. Heves ös
szecsapások késői visszhangj
ként Vörösmarty Mihály „orsz
gok rongyának" nevezi a köny
tárat, ötszáz évvel a köny
nyomtatás felfedezése után
megkérdezi: „...hol a köny
mely célhoz vezet? Hol a nagyob
rész boldogsága? — Ment-e
könyvek által a világ elébb
Kételkedett, hogy hihessen.

Valahogy így vagyunk mi a t
levízióval. A távközlés és soksz
rosítás újabb eszközét azért o
torozzuk, mert szeretnénk a mű
velődés hordozójává idomítani.

Mások, különösen nyugati sz
ciológusok, inkább elvi fennta
tásaikat sorolják fel. Szerintük
tévé lovat ad a kommersz kultú
ra alá. Segítségével soha nem t

Lunczer Anikó, grafikus

Mellett: Repr.

Lunczer Anikó: linóleummetszete 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. dec. 8.

Lunczer tárló

Lunczer Anikó és Németh András színes növényi linómetszeteinek kiállítása május 13-ig tekinthető meg a Paál László teremben — szombat és vasárnap kivételével — délelőtt fél tíz és délután hat óra között.

Magyar Nemzet 1987. V. 4.

A KÉPCSARNOK
MEGHIVJA ÖNT

LUNCZER ANIKÓ
NÉMETH ANDRÁS

GRAFIKUSMŰVÉSZEK KIÁLLITÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA
1987. ÁPRILIS 29-ÉN
SZERDÁN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

MEGNYITJA
DR. LOSONCI MIKLÓS
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

KÖZREMŰKÖDIK
MACHAUT KAMARAEGYÜTTES
MŰVÉSZETI VEZETŐ
MARTOS LÁSZLÓ

MEGTEKINTHETŐ
1987. ÁPRILIS 29 – MÁJUS 13.

KÉP CSAR NOK

PAÁL LÁSZLÓ TEREM
BUDAPEST, RÁKÓCZI UT 57/B.

LUNCZER ANIKÓ 1967-ben a Képzőművészeti Főiskola festő szakán, NÉMETH ANDRÁS 1966-ban a sokszorosító grafika szakon végzett.

Rendszeres kiállítók országos tárlatokon; Szeged, Hódmezővásárhely.
Egyéni kiállítások:
1968, 1969, 1979 Budapest
1980 Püspökladány, 1981 Sinsheim (BRD),
1982 Sinsheim Volkshochschule, előadások a színes linómetszésről
1985 Meckesheim (BRD)
1986 Budapest, 1986 Szekszárd,
1986 Hamburg (BRD)

Műveikben igyekeznek olyan jeleket használni, melyeken elindulva a néző életünk izgalmas kalandjára döbbenhet.

Lunczer Anikó, grafikus

LUNCZER ANIKÓ LINÓLEUMMETSZETE.

Lunczer

Nérs

14.

ugyanakkor
a rájuk biz-
ként ellen-
lamivel.

lőtt a XIX.
al.
mert ez a
n nem em-
véletlen-
realizmus
s és tör-
lés.

tenelmileg halálra van ítélve a paraszti élet évezredes rendje, átérezte a paraszt minden szenvedését, vergődését, és jobb sorsot, felvilágosult életet, társadalmi és technikai haladást kívánt neki, de egyszersmind létfontosságú feladatának érezte, hogy átmentse a majdani urbanizált kornak a nép erkölcsi elveit, azt az öntudatot, amelyet népinek nevezünk, egyszóval mindazt, amit a nép

zában Asztafjevet, Raszputyint, Suksint é kat.

Móricz Zsigmond te tesen sokkal szélesebb író, művészete nem sz le a fentebb vázolt pr körre, de mindabbó orosz nyelven elolva tőle, azzal ragadott me jobban, amiről az imé tam.

(Bárány György ford

Lundens, Gerrit (1622-1683)

„Kártyázó fiatal pár" o. fa. 43x60 cm

J. l. b.: Gerrit Lundens (Szerill)

Utiáltási ár: 60000 ft

BÁV 47.Képaukció Bp.1978.december

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Lunczer Anikó

NÉPSZABADSÁG

grafikusművész

1980 JUL 13

1021

LUNCZER ANIKÓ: FÁK.

sorsától, hogy az
dalmárok majd gor
és saját zarándokh
zák azt a sírt.

Szegény Mészáro
laiban a legjobb
hogy visszavezény
diába Radetzky
rozni — amit nem
— az olasz forrad
zésére felállított

Ahogy ez mai tiszteletnek kedve-
re magyar forradalmárokkal tör-
ént a Margit körúton.

Ezredszer kell, úgy látszik, talp-
ra állítani tótágast álló fogalma-
kat.

Természetes dolog volna, ha ki-
ki olyan sírokhoz zarándo-
colna, amelyeknek lakóit megilleti
ölük a kultusz. Az ősz ellenforra-
dalmárok közül a legitimisták a
boldogtalan IV. Károlyéhoz Fun-
chalba, a horthysták a királyára
követő altengernagyéhoz Lissza-
bonba, a nyilasok a Milotay Ist-

vált valóra igazán.

Akik Mészáros Lázárt 1848—1849-ben, meg Világos után Kossuth-kutyának nevezték, a maguk módján még a természetes viselkedést tanúsították. Aminthogy a nagy francia forradalom elől Koblenzbe futott s hazájuk ellen külső intervenciókat szervező hajporos urak sem mondták még, hogy ők „nemzetiek", gyűlölték magát a szót is, mely a forradalomé volt (s azóta is a forradalomé); ők még nyíltan vállalták a hazaárulást, s ez volt a természetes. A „nemzeti"

Lunczer Anikó

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

grafi kiemelvén

NÉPSZABADSÁG

1021

1979. június 3., vasárnap

...ETSZETE.

KINEK AJÁNLJA

Zöld Ferenc A magyar gyermekkönyv, 1527—1979 című kiállítást

A nemzetközi gyermekév prog-
mjához kapcsolódóan a Magyar
önyvkiadók és Könyvterjesztők
yesülése nagyszabású reprezen-
tív gyermekkönyv-kiállítást ren-
z a Nemzeti Galériában, csak-
m kétezer gyermekkönyvet be-
utatva; a *Mádi János:* Gyerme-
elméhez intézett erkölcsi rhyt-
usoktól *Janikovszky Éva* mű-
iig, 450 év terméséből válogat-
.

A kiállítás bizonyára meglepő
z azok számára, akik eddig
m vagy csak alig ismerték gyer-
ekkönyvkiadásunkat, legyenek
dagógusok, irodalomtörténészek,
gy szülők, de azok számára is
dekes lesz, akiket netán *Bara-*
s Miklós, Gara Arnold, Jaschik
Álmos gyerekkönyv-illusztrációi
vagy a XVI—XVII. századi fa-
vagy rézmetszetek, vagy mai leg-
kiválóbb grafikusaink eredeti al-
kotásai érdekelnek. Természetesen
a könyvek jó részét a felszabadu-
lás utáni, illetve a legutóbbi öt-tíz
év gyermekirodalmi alkotásai te-
szik ki — a lapozókönyvektől a le-
porellókon át a tizennégy évesek-
nek szóló ismeretterjesztő műve-
kig. Akinek megtetszik a Móra
Kiadó legfrissebb kiadványainak
valamelyike, a helyszínen meg is
vásárolhatja.

Hasonló reprezentatív gyermek-
könyv-bemutatót legutóbb
1922-ben rendeztek
Kiállításunk jún
20-ig tart n

Kratochvill Mimi

Ajánlom, nézzék m
st, akik az elm
elemmel

LUNCZER ANIKÓ LINOLEUMMET

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1979 JUL 1

NÉPSZABADSÁG

Lunczer Anikó
grafikusművész

megállt előttem, s beszélni kezdett, mintha újra a katedrán állna:

mondott évfolyamtársainak, majd odalépett hozzám. Egy presszóba mentünk. Láttam, hogy erőlködik,

LUNCZER ANIKÓ LINÓLEUMMETSZETE.

EL

ogy Móricz
omra most
vonzó!

nber, hogy
kibernetika
imitógépek
olyan pon-
netne ben-
igy van.
tunk a gé-
ól, és ezért
arra, hogy
vessük, te-
áziának és
agyalásnak,
sze van a
it néha „a
eltávolodás-

csalhatatlan
ság, a rea-
omra is lé-
nem akarok
a és a kiöt-
, habár sze-
ugyanakkor
rájuk biz-
ként ellen-
lamivel.

lőtt a XIX.
al.
mert ez a
n nem em-
véletlen-
realizmus
s és tör-
lés.

ba
ju
di
te
pe
sol

mondani, szenvedélyes figyelemmel írtak az életről, a többi között a paraszti életről, annak hétköznapjairól, szokásairól, pszichológiájáról, és ezt nemcsak demográfiai megfontolásból tették, azért, mert a parasztság alkotta Oroszország népességének nagy többségét, s maguk is ezt a többséget, ezt az életformát tanulmányozták gyermekkoruktól fogva.

Azt hiszem, nemcsak erről van szó, hanem arról is, hogy a kor irodalma már érezte az akkori élet, életforma megváltoztatásának a szükségességét, érezte, hogy a közelgő évtizedek általános urbanizációhoz vezetnek, és hogy ennek következtében a „nép" fogalmának értelme és elhivatása erősen megváltozik.

Ebben a folyamatban igen nehéz szerep jutott az irodalomnak: megértette, hogy történelmileg halálra van ítélve a paraszti élet évezredes rendje, átérezte a paraszt minden szenvedését, vergődését, és jobb sorsot, felvilágosult életet, társadalmi és technikai haladást kívánt neki, de egyszersmind létfontosságú feladatának érezte, hogy átmentse a majdani urbanizált kornak a nép erkölcsi elveit, azt az öntudatot, amelyet népinek nevezünk, egyszóval mindazt, amit a nép

em
éve

jaz,
ai
zöm

vagy A bicska vagy A
itató válú című elbes
ket.

És ha ez mind igaz,
én, a mai olvasó, köz
cimzettnek érzem magan
hez Móricz szól, akinek
ezt a problémát, és immá
ves, sőt nélkülözhetetle
momra a realizmusa, a p
sága, a szigora, amellyel
nek szentelvén magát, n
li, sőt olykor elitéli ezt
pet... Ez az elitélés az
önkritikus, az egészség
magasztos erkölcsiség je

Mindemellett ismerel
mai írót, aki ugyanúgy
áll hozzám és kedves
mint Móricz, mert haso
érdeklődési köre és mó
a probléma megoldásába

A magyar irodalomba
írónak tartom minden
Darvas Józsefet, a Ha
kút szerzőjét, a mai oro
zában Asztafjevet, E
Raszputyint, Suksint és
kat.

Móricz Zsigmond ter
tesen sokkal szélesebb
író, művészete nem szű
le a fentebb vázolt pro
körre, de mindabból,
orosz nyelven elolvas
tőle, azzal ragadott meg
jobban, amiről az imé
tam.

(Bárány György ford

Lung János

soproni asztalos

1804(?) készítette a soproni ev. templom szószékét.

1837. a vármegyeház asztalos munkálatáért 3131 frt 48 krt kap.

Csatkózl

Lung Gábor

építész

szül Nagyszeben 1879

oklevelet nyert 1903

Műegyetem 13 l.

T. 5916.

itett látképen szemléljük
rt járókelők élénkitik, kik
az egyiknél ernyő van. Feli-

OPOLIS.

delineavit.
ivilegio Sac: Caes: Majestatis.
obst, Haeres Ierem: Wolffy

o. l. Templum S. Galatinj in
in Galata) és befejezése: 26.
obs Kirche.)

cm.

0-95

Lunghi Martino 54

Stílustörekvések

stílusa megváltozott, francia hatás alatt szakított előbbi felfogásával s a stílustörekvések szolgálatába állott.

Ma már tisztán látni törekvéseinek átmeneti voltát. Lovasok a víz partján (1909, Budapest, Kovács Györgyné tulajdona) *(67. kép)* című hatalmas kompozíciója s a Nyolcak első kiállításain bemutatott alakos képei *(68. kép)* nagyobbrészt belső ellentmondásban szenvednek. Az alakok, melyeket sajátságos, szigorú kánon alapján szerkesztett, — kisfejű, szélesvállú és keskeny-csípőjű atlétafigurák — kontúrvonalakból elevenednek meg. A táj ezzel szemben rendszerint foltokból áll össze. Alak és környezete így nem tartozik egymáshoz, viszonyuk igen laza. A képek barnás-zöld színűek, Kernstok sohasem volt kolorista.

Kiindulópontja a korai Matisse művészete volt, anélkül, hogy annak jelentőségével tisztában lett volna. Átvette tőle a defor-

124

málás merészségét. Alakjainak megfogalmazásában spekulatív in-

MDK

Lungamia Henrik, ép

Terv.:VII.Hárfa u. 45.sz. a emeletráépités
/Stákovszky János/.

Magánépitési engedélyek.-Ep.Ip.-Ép.Müv. 1928.V.15.
77.-78.1.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1973 MÁJ 26
A JÖVŐ MÉRNÖKE
Budapest

Lunger Katalin
1021

Lunger Katalin rajza

Ideológia és

I. EGY KONFERENCIÁN, ahol minden budapesti egyetem és főiskola képviseltette magát, elhangzottak a következők: „... azt tapasztaljuk, hogy a hallgatók közt mostanában újra többen vallásosak... Sokan hangoztatják, hogy a pénzen kívül semmi nem érdekli őket... A világnézetileg marxista alapokon álló hallgatók sokszor tehetetlenek, ha vitára kerül sor, nincs alapos meggyőző érvük, nem tudják jól védeni álláspontjukat..."

Ha a fenti közléseket jelzésként fogadom el, akkor a „kommunista szakemberképzés" tartalmában kívánnivalókat hagy maga után. Az ideológiai erkölcsi nevelés első összetevője a család. Az iskola a pozitív nevelést csak erősíti, az ellenkező alapozást megpróbálja korrigálni. A továbbtanulásra jelentkező tanulókra sincs ráírva, hogy milyen ideológiai meggyőzést hoznak magukkal az egyetemre. A jellemzéseknél, a szóbeli beszélgetéseknél, ha

tikai állásfoglalásai? Hogyan vezeti be és hogyan értelmezi a jegyzet a tárgy alapvető fogalmait? A kísérletezés, a mérés, a műszeres megfigyelés, a matematikai módszerek szerepét a tudományos megismerésben az anyag és a tudat viszonyának materialista felfogása alapján értelmezik? Hogyan mutatják be az adott tudomány fejlődését? Nem érvényesül-e a jegyzetekből egyfelől a konzervativizmus, dogmatizmus, másfelől a tudomány és a termelés előző eredményeinek metafizikus tagadása, illetve a relativizmus? Nem mond-e ellent a jegyzet a dialektikus materializmus filozófiai tartalmának? Bírja-e a természettudományt illetve technikával kapcsolatos vallásos, idealista misztifikációkat?

Az elemzés végeredménye a következő volt: filozófiai szempontból az alaptárgyi jegyzetek (fizika, mechanika, szilárdságtan, villamosgépek — a legjobbak A társadalm

MI A SZÖSZ

Lunk Júlia
Kisspesti Áron
Mészáros Péter Zete

rendhagyó kiállítás

2000. márc. 2-22-ig

Megnyitó: 2000. márc. 2. 18.00.

Helye: Örmény Kulturális Közp.
Bp. V. ker. Deák F. 17.
(A Porsche szalonnál)

Közreműködik: Jengibarjan Dávid
harmónikaművész

• Minden érdeklődőt szeretettel várunk. •

T'MOGATTA: BB képkeretkft

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.

Tisztelt Linkovits Péter Úr !

Tisztelt Sinkovits Péter Úr!

Tisztelettel meghívjuk Önt és kedves kollégáit Lunk Júlia, Kiss Pesti Áron és Mészáros Péter Zete Mi a szösz című rendhagyó kiállítására melynek megnyitója 2000. március 2-án, csütörtökön 18-órakor lesz az Örmény Kulturális Központban (Bp. V. Deák F. u. 17)

A megnyitón Jengibarjan Dávid örmény származású harmónikaművész egy órás koncertje hallható.
Ugyanakkor folyamatos filmvetítés lesz: bemutatásra kerülnek a M.A.T. (Miegymás Alkalmi Társulás) által készített rövidfilmek (Alkotókedd, Pöttyös utca, Violineáris párhuzam, Mégis van..., Gasztronómia)

A több, mint ötven kiállított színes grafika, festmény és térplasztika a három alkotó legújabb munkáiból került ki.

Lunk Júlia 2000. febr. 21-én nyílt Képmutatás című kiállítása jelenleg a Marcibányi téri Szabadidőközpontban tekinthető meg március 10-ig. Művészetében a meseszerű alakok, állatfigurák különös történeteket mesélnek el és távoli, ismeretlen környezetbe repítenek el melyet az alkotó saját képzeletéből, álmaiból merít.
Kiss Pesti Áron nagyméretű montázsképei a Party című kiállítás keretében nemrégiben a Trafó Kortárs Művészetek Háza éttermének falait díszítették. Kiss Pesti nagyméretű képsorozataiban mindig egy adott témát bont ki és harmónikus színvilágával, jól megszerkesztett formai kompozícióival ér el feszült művészi hatást. Most szobrokkal is bemutatkozik.
Mészáros Péter Zete vízfestményei, színes grafikái, toll- és tusrajzai, egyedi boritékai és kerámiái egész évben láthatók és megvásárolhatók a gödöllői Művészeti Galériában (2100 Gödöllő, Köztársaság út 60.) Két önálló kiállítás után Budapesten is bemutatkozik. Színes tusrajzaiban, grafikáiban jelenleg elsősorban a „globális pöttyösödés"-sel foglalkozik. Groteszk alakjai abszurd, olykor szürreális környezetben tárják elénk a néha meghökkentő, netán ironikus képi mondanivalót.

szeretettel látjuk : Az alkotók

(szöveg: Fekete Attila, mester)

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

A JÖVŐ MÉRNÖKE
Budapest

Lunger Katalin

1973 MÁJ 19

1021

Lunger Katalin karikatúrája

Elcsúszott határidő

HIVA
ÉNYEI

CS 1973. MÁJUS 7-I ÜLÉSÉRŐL
ATODIK ÜLÉSE)

en számos eredményes lé-
és történt, többek között az
ifjúsági képviselet kiépítésé-
en, a felvételi előkészítésé-
en, a kollégiumi nevelőmun-
a fejlesztésében. Több terü-
eten még folyik a feladatok
végrehajtása és vannak olyan
erületek, ahol az előbbreié-
és nem kielégítő. A tanács
konkrétan az oktatási folya-
natban végzett nevelőmunka
ovábbfejlesztése, hatékonysá-
ának növelése terén nem lát-
a megfelelőnek az előrehala-
ást. Ezért szükségesnek tart-
a az MSZMP KB 1972 jú-
niusi, az állami oktatás helyé-
etével és fejlesztésének fel-
adataival foglalkozó határoza-
atnak szellemében a fennálló
iányosságok felszámolását. A
ektor határozatában konkré-
an megjelölte az ezzel kap-
solatos további tennivalókat.
Ezek a következőkben foglal-
atók össze:

— különös figyelmet kell
ordítani az oktatási folyama-
on belül folyó nevelőmunka
ervszerűbbé és hatékonyabbá
ételére; fokozottabban töre-
edni kell a tanszéki nevelő-
munka tervszerűbbé tételére,
tervek készítésére, ellenőrzé-
sére, koordinálására; a hallga-
tói tanszéki képviselet meg-
valósítására.

— A kari sajátosságok fi-
gyelembevételével ki kell
dolgozni az egyetemünkön ta-
nuló fizikai dolgozó szülők
gyermekeinek differenciált
egyéni tanulmányi segítésének
módszereit. Elő kell segíteni
fokozottabb részvételüket a
TDK-munkában.

A tanács a hallgatók mel-
lett a fiatal oktatók vonatko-
zásában is megvizsgálta az
ifjúságpolitikai irányelvek ér-
vényesülésének helyzetét. A
fiatal oktatók sokoldalú fej-
lő ése, az aránytalanságok ki-
küszöbölése érdekében a rek-
tor a tanáccsal egyetértésben
úgy határozott, hogy a kö-
vetelményrendszer általános
keretein belül a fiatal oktató-
kra vonatkozóan meg kell
fogalmazni a reálisan teljesít-
hető szakmai igényeket és
társadalmi elvárásokat. E fel-
adat elvégzésére a rektor a
személyzeti osztály vezetőjét
kérte fel.

Egyetemünk az ez évi pedagógusnapot karonként és nás szervezeti egységenként külön-külön szervezve JÚNIUS 1-ÉN, PÉNTEKEN 14,30 ÓRAKOR ÜNNEPLI MEG.

A dékánok nyilvános kari tanácsülésen méltassák a pedagógusnap jelentőségét, ismertessék a kitüntetettek névsorát, majd adják át a kiemelkedő munkát végző dolgozók jutalmát.

A tanszékek (osztályok, műhelyek) vezetői 15.30 órakor tartsanak ünnepi munkaértekezletet és adják át a jutalmakat.

Tájékoztatom Vezető Elvtársat, hogy a pedagógusnap ünnepségeinek szervezését az állami és társadalmi szervek vezetőivel együttműködve az egységek szakszervezeti titkárai végzik.

Dr. Meisel János
a SZT-elnöke

Dr. Perényi Imre
rektor

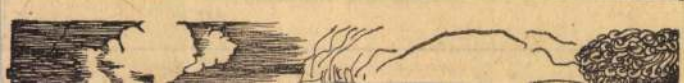

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ZALAI HÍRLAP

Gungl László

1993 ÁPR 24.

1021 ZALAI HÍRLAP

Virágos csendélet
(Gungl László linóleummetszete)

Részlet a kiállításból, a háttérben Kádár György gobelin-tervével.

(Dozvald János felvételei)

Kiállításon

Luntz V

Pozsony. T. 6207.

E lapon a Ferenczrendiek templomának tornyát látképben és átmetszetben nyerjük ezen feliratokkal:

fölül jobbra: Thurm
der
Franziskaner Kirche
zu
Pressburg

balra: II. a. és b. 1862.
alól balra: Prof. Schmidt direxit
Victor Luntz fecit.
középütt: Aufnahmen der Architectenschüler an der k. k.
Academie der bild.
Künste in Wien.

Kny., mér mag. 140.5 cm.

140-95.

Késmárk. T. 5830.

E lapon a plébánia temploma, oldalt pedig a környékbeli apróbb házak csoportja szemlélhető. Felirata fölül jobbra lebegő mondatszalagon:

Pfarr Kirche zu Kásmark in Ungarn.

alól középütt: Druck. v. Osc. Weigel, 1864.
a bal sarokban: W. Luntz.
legalól balra: Reise aufnahmen 1863.
Pr. F. Schmidt dir.
középütt: Der vielfältigung vorbehalten.
jobbra: Gezeichnet & autografirt von
Victor Luntz.

Kny., mér. a vk. 19: 36.7 cm.

140-95

Lüntz, Victor

l.

Gereczerajztár

336.h (többnör)

Feliras brouzesatton VII. 244.

Luntz Viktor

l.

Gereczerajztár

389-h.

Bajai vöröskereszt-kórház

X 218

H i v a t a

a bélyeg utján közvetlenül f

felett.

1. A bélyegköteles irat tárg.

2. A kiállító neve, lakása:

3. Hatóság, melynél benyujtat

4. Minő intézkedés történt az

Luntz J.

Szepesvár. T. 6355.

A kőfallal körülvett vár közepén látjuk a ~~4~~ székesegyházat, mig oldalt más épületek vannak, az előtérben pedig az utat járókelők élénkitik. Felirata fölül jobbra~~l~~ a lebegő mondatszalagon:

Zipser Cathedrale in Kirchdrauf
in Ungarn.

kissé följebb: J II
~~S II~~ No 25.
alól balra: J. Luntz.

Kny., mér. 24 : 36.6 cm.

140-95.

Luntz D.

Pozsony. T. 6202.

E lapon a vár gotikus kapuját szemléljük, melyet ivezete fölött szobrok diszitenek. Alatta egy vitéz áll és a háttérben a szomszéd házak egyike köti le figyelmünket. Felirata fölül:

Schlossthor in Pressburg
Aussere Ansicht.

jobbra: Section II / Jahrg. II. No 17

alól balra: Aufnamen der Architektur-Schüler der k.k.
Akademie der bil. Künste in Wien 1862.
jobbra: Unter Leitung des Prof. Fr. Schmidt.
gez. Theodor-Reuter. autog. D. Luntz
(Mit ~~nicht~~ Verwahrung gegen Nachdruck)
legalól balra: Druck v. F. u. M. Förster in Wien, 1863.

Kny., mér. a papirosnak 61.5 : 48.5 cm.

140-95.

MDK

Luntz Adolf

Tájkép, rézk.

Árverési Közl. 1937. 2.rk.sz. 81.sz.

3o l.

obor Ágnes: Egy kompozició
anulmányától.

M. D. K.

Luntz Henrik.

Kapurács terve

Gazdag késői rokokó kétszárnyas kapurács, váz és pillérekkel.

Pesti piarista levéltár.

Mojzer Miklós: Architectura civilis.

Művért. 1957. VI. é. f. 2-3. sz.

116. l.

M. D. K.

Luntz Henrik

Kapuzat terve.
Késői rokokós vasrácsal, a pillére-
ken korácsolt vas díszítéssel.

Pesti piarista levéltár.

Mojzer Miklós: Architectura civilis.
Művért. 1957. VI. é. f. 2-3. sz.
116. l.

LUNZER, Joseph, pozsonyi székkészítő

J. L., Sesselmacher, † 41 éves korában, Pozsony, 1844 október 7. (1844, 799 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

Simsay Ildikó

Részt vett a Studio '72 kiállításán.
Forma és tartalom kétség kívül sokkal konzekvensebben öltözik egyéni színekbe.

Bojár Iván: Studio '72 Fiatalok az Ernst Múzeumban.

Magyar Ifvilap 1973/2 6 old.

MDK

Lunsdorf Károly

Oláh Gy: Uj művésztelep Sárospatakon. Magyarság, 1924. okt. 19. 9.l.

LUNZER, Joseph, pozsonyi székkészítő

J.L.,Sesselmacher,
† 41 évesen, Pozsony, 1844 okt.7.
[1844, 799 l.]

Pr.Z.

Lunyák Ottó
festő
Kispest
Üllői út 27

MKSz 1947

ANA LUPAS

A székesfehérvári
Szent István Király Múzeum
meghívja Önt

ANA LUPAS (Kolozsvár)
kiállítására, amelyet
KOVALOVSZKY MÁRTA
művészettörténész nyit meg
1998. november 14-én,
szombaton délelőtt fél 12 órakor
a múzeum Országzászló téri épületében.

A kiállítás 1998. december 31-ig
két helyszínen tekinthető meg:
a Szent István Király Múzeumban
hétfő kivételével naponta 10-14 óráig
(későbbi órákban előzetes bejelentkezés esetén),
a Csók István Képtárban (Bartók Béla tér 1.
hétköznap 10-19 óráig, szombat–vasárnap 10-18 óráig
A hónap első hétfőjén zárva.

F.k.: dr. Fülöp Gyula

Szent István Király Múzeum
8002 Székesfehérvár, Fő u. 6.
DÍJ HITELEZVE

Timár Árpád
művészettörténész

Budapest II.,
Tárogató út 60.fszt. 1.
1021

SZEM
SZEM
ORR
SZÁJ

Ana Lupas

A művészrészt vett Egerben a Galéria Negyvenben, a Textil a textel után" kiállításon 1978 áprilisában.

...che László: Dátumok a magyar avantgarde művészetről. Művészet, 1980. Október - 20. lap.

A székesfehérvári
Szent István Király Múzeum
meghívja Önt

ANA LUPAS (Kolozsvár)
kiállítására, amelyet
KOVALOVSZKY MÁRTA
művészettörténész nyit meg
1998. november 14-én,
szombaton délelőtt fél 12 órakor
a múzeum Országzászló téri épületében.

A kiállítás 1998. december 31-ig
két helyszínen tekinthető meg:
a Szent István Király Múzeumban
hétfő kivételével naponta 10-14 óráig
(későbbi órákban előzetes bejelentkezés esetén),
a Csók István Képtárban (Bartók Béla tér 1.
hétköznap 10-19 óráig, szombat–vasárnap 10-18 óráig
A hónap első hétfőjén zárva.

F.k.: dr. Fülöp Gyula

Szent István Király Múzeum
8002 Székesfehérvár, Fő u. 6.
1998.11.09. DÍJ HITELEZVE

Sinkovits Péter
főszerkesztő
Új Művészet
Budapest
Báthori u. 10.
1054

SZEM
SZEM
ORR
SZÁJ

Ana LUPAS

A "Textil a textil után" kiállitás az öntudatára ébredt textilművészetet mutatta be a legjellemzőbb alkotói által.

Gyetvai Ágnes: Mint a moziban.
MŰVÉSZET, 1979. augusztus - 28. lap.

Ana Lupas

Munkáit a budapesti Művelődési Ház kiállításán lát-hatók.

P. Szabó Ernő: Textil, a textil után,
Új Tükör, 1979. február 4 - 3. lap.

Ana Lupas

Interventió talált
textilmüre

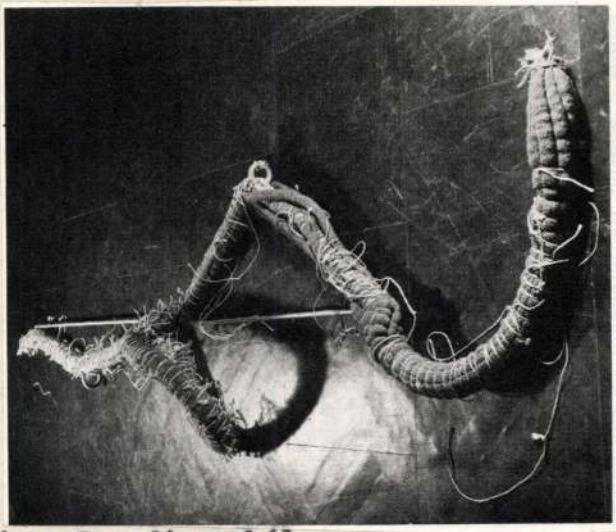

Bán András: Kivonulás a Paradicsomból.
Müvészet, 1978. november/ 18.oldal.

Lupicini Antonio

1530 – 1598

épitèr

l

Hol Magg Ferab

84. l.

oda s. tiszt.

domás és megfelelő további eljárás végett másolatban megküldöm.

Budapest, 1935. évi junius 26.

A minister megbizásából:

dr. Tihamér Lajos sk.

ministeri tanácsos.

A kiadvány hiteléül:

min. iroda s. tiszt.

Lupicini Antonio

1530 – 1598.

Holik-Magg

84, 85 l

Ana Lupas.

Egerben a városi tanács aulájában a Textil a textil után címmel rendeztek kiállítást, melyen szinte kapatlan hagyományos értelemben vett falitextil nem látható. Viszont láthatunk a kiállításon textilplasztikákat. (emlékezve) Mivel ő építi be a legegyértelműbben az ősi textilesség hagyományait, munkái talán a legbecsesebbek a kiállítóké közül.

Chikán Bálint: Rokonság: Eger, Debrecen.
Hevesi Szemle, 1978. szept. 10. old.

LUPICINI, Antonio /1530-1598./, Faenzaból. 1577-ben ment Magyarországra és Ausztriába, s elsősorban Bécsben dolgozott erődítési munkálatokon. Közben hazatért Itáliába, de később ismét Győrben találjuk, de csaknem állandó egyenetlenségben Perlino mérnökkel, aki a védelem feje volt. 98-ban visszatért Olaszországba. Müve: "Architettura militare con altri avvertimenti appartenenti alla guerra, Fiorenza, 1582. kitünő nyelvezettel, pontos szakkifejezésekkel megirt könyv. Más irodalmi müvei is vannak. /Promis, XIV; Cenni./

Maggiorotti, 437.

Lupicini, Antonio

1530 – 1598.

l.

Hol Magg Ferab

84, 85. l –

756 Klein, Adam.

Tájkép lovaglókkal.

~~Lithograph.~~

Kny.

K 1.50.

16,7 × 20,2 mm.

Lupicini, Antonio

firenzei mérnök

l.

Hadtört. Kőtl

1933. 25. l.

pement depuis plus d'une année.

couvert de 25000 fr. pour faciliter nos
ns de nous informer à quelles conditions
25000 fr. Notre nom est comme
oise de Prêt, ainsi que la Banque
ont nous renseignement sur notre
ions empressées.

urant, nous vous accordons le crédit
ront les suivantes: 1.) Pour les paye-
place 1/3%, pour les effets payables
érêts réciproques seront calculés à 5%.
nos avances à plus mois de tous
rts de lettres et la commission
nptes seront réglés tous les six
ement, nous vous prions de nous
attendant votre réponse, nous
empressées.

avons pris la liberté de tirer
Nous vous prions de réserver

Lupicino, Antonio.

l.

Magg Agrā

267. l.

~~Szolnoki polgári fiúiskola~~ IX. 86.

Lupcini, Antonio

katonai měrnok

l'Hadtört. Közl

1933. 23. l.

10. Berendezés

11. Kamat

12. Tartalék

13. Költség

14. Forg. adó

15. Kincstár forg. adó

16.

16. Tőkekamat

17. Váltó diszkont számla

Lupini János

asztalosm.

szül. 1748. Nagyszeben
Tagja volt az oltani
szabadkőmüves páholy-
nak 1776-tól.

Zieglauer, Ferdinand
von = Geschichte der
Freimaurerloge St.
Andreas zu den drei
Seeblättern in Hermann-
stadt. (1767–1790).
Archiv des Vereines
für. sieb. Landeskunde

1876. 13. K 63. l.

94 7

;ágos Bizottsága

ány { száma: 194
kelte: 194
beérkezése: 194

ek száma:

elintézett szám:

záma:

száma:

Lupinus (Komlós)

András

fametszö XVI. sz.

lásd

Komlós András

alatt.

NEUMANN M.
M. KIR. UDV. ÉS KAM. SZÁLLITÓ
BUDAPEST
IV., MÚZEUM-KÖRUT 1.

Nagyságos

dr S z e n t i v á n y i Gyula urnak

Budapest

Budafoki ut 10/c

Luppa Pétá

iso rapolo ci volt.

Laid életrajzért

Hüjeiben

Luppis Alajos

építész

szül. Fiume 1879

oklevelet nyert. 1903

Műegyetem 13 l.

T.5917.

)nstantinápoly [illegible] szem-
el és két tevével; alol pedig
nek, melyekről éppugy, mint a
a a lebegő mondatszalagon:

LI.

da Gio. Giacomo de Rossi dalle
con Priuileggo del S. Pont. 1684.

cm.

-95

Lupola Gyjó.

Az Iparművészeti Társulat karácsonyi kiállításán, melyet a régi Műcsarnokban rendeztek, kisebb szobormüve szerepelt.

Nemzeti Ujság, 1928. dec. 2.

Luppa Krisztina

Tóth asszonyság leány nevelő intézetbeli
növendékétől Pesten Ferencz szerzet terén 466
145 sz. Szőlőfürt gyöngyökből. 92 oldal

II. Tárgyjegyzék a második Magyar Iparmüki-
állitáshoz. 1843. aug. 25.-én.

Molnár László: Reformkori himzések és kézimunkák az
Iparmüvészeti Múzeumban. 83. o.

Az Iparmüv. Múz. és a Hopp Ferenc Keletázsiai Müvészeti
Múz. Évkönyve. VIII. 1965. Múzeumi Ismeretterjesztő Közp.
Bpest. 1966

MDK

Luppa P.

A tétényi kastély. Luppa P. rajza. Russ K. fametszete

Vas. Ujs. XII.1865. VII.23. 373 l.

Andreas Ulrich Luppu3,asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legénykönyvé-
b ől,1685-től:"Andreas Ulrich Luppu3 Von ödenburg Disch-
ler gesell". 105.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.szá-
zadban Adatok Győr város asztalosmüvességének tör-
ténetéhez 93.old

Arrabona,9.-Xantus János Múz.Győr,1967.-AGyőri Múz.
Évkönyve

Luppuz A.U./Andreas Ulrich/.asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegé-nyek jegyzéke származási hely szerint:"Sopron: Luppuz A U." 123.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században - Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9.- Xantus János Múz.Győr,1967. -A Győri Múz.Évkönyve

Luppu3,Andreas Ulrich,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegények jegyzéke:"Luppu3,Andreas Ulrich,Sopron,1685.v.86." 119.old. 13.jegyz

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században - Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9. - Xantus János Múz.Győr,1967
A Győri Múz.Évkönyve

Lipsay Ödön

festő

1892-96.

Élmunk 1930. 864

Lengyel Miklós festő

Kiállítása május 19-én
nyílik a Budapesti Művészeti Klub
vendégei József Attila Klubjában

Magyar Nemzet 1971 május 18

MDK.

Lupták M.:hály

Óbudai képzőmüv.kiáll. megh. 1967 szept.24.

MDK.

Lupták M.:hály

Óbudai képzőmüv.kiáll. megh. 1967 szept.24.

LUPTÁK Mihály – Dr. HASZNOS Miklós
143. Szavazz a Kereszténydemokrata Néppártra!, 1990
Vote for the Christian Democratic People's Party
offset, 37,5x29 cm
j.n. – ny.n.
ltsz.: xy 90.363

A változás jelei : Plakátok 1988-1990. : Magyar Nemzeti Galéria,1990.nov.14.-dec.31. A kat. szerk. Bakos Katalin. Bp., MNG, 1990 20.

Lupták Mihály

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1960 SEP 20
1021

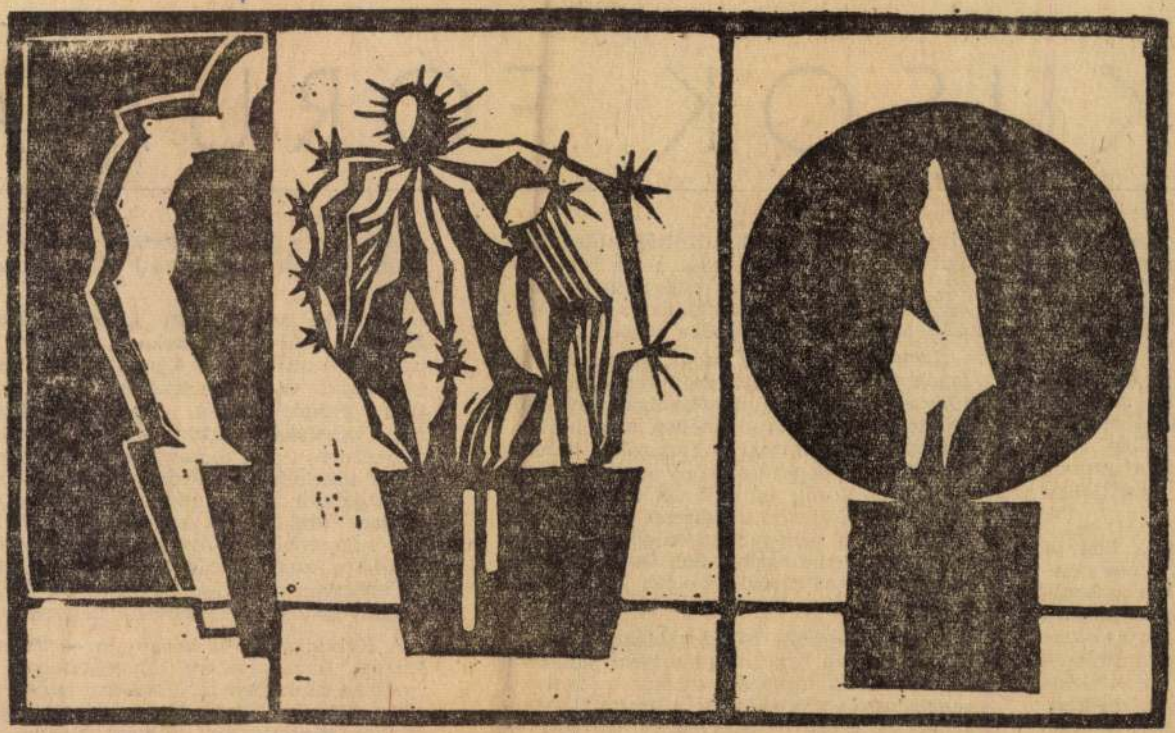

Lupták Mihály: Kaktusz

TIKUSOK FÓ

n Nyéki nem talál
k csorba emlékcse-
elmélkedésfoszlányo-
ternő is bizonyára
az az érdektelen,
ber, aki a „vallo-
k, még betegnek
De Nyéki nem is
hogy kezelőorvosát
eteivel. Egy kia-
t, mert mint mond-
osak az ilyen leiki-

agyarázza, hogy a
és kényelmes meg-
e nemcsak a konf-
zonyiték, hanem az
gyes szám első sze-
ynek göröngyössé-
rmészetesnek is ve-
eket egy szegény
e papírra. Mindez
. Sokkal szomo-
elégszik féligazsá-
gy egyszeri tényе-
túláltalánosít.

stílusdemokratizmusa. Költői túlzása is természetesnek tűnik, akár a mi Petőfinké, aki „A tűzokádó hegy közepébe mártotta tollát": *Kezemet, a féktelent és szelidet, a föld legnemzőbb közepébe vájtam.*

Szeretni, jaj, nagy út az, vizek és csillagok közt — mondja, de a roppant méretűre kitágult világ a szabadság távlatába vetett bizalom következtében nem hull darabokra; az atomról, az almáról, a holdról, s a földkerekséget behálózó utakról az ember-központúság (s nem az én-központúság) jóvoltából tud a szeretet hangján dalolni. Ebben az egyetemességben Magyarország is benne foglaltatik: *Dalom kelyhét ajánlom Tokaj tündökletének; A föld túlsó felén sétálva Budapestre gondolok.*

Somlyó György tolmácsolására nem az idegen nyelvű líra „meghódítása" jellemző, mint a másik típusban, amikor a fordító a maga egyéniségére gyúrja munkája tárgyát, és ezért — szerencsés esetben — a magáéhoz hasonló szellemű művet választja. Somlyó saját költészetére kevéssé emlékeztet a magyar Neruda, őt hódította

elsősorban a „nyájas" (értsd: passzív, információkban korlátozott) olvasóra apellál.

A két háború közötti időszak a *Kassai Munkás* igazi hőskorszaka, amelyben valóságos kulturális központja lett a csehszlovákiai és az emigrációba szorult magyar progressziónak. Továbbfolytatta a régi szociáldemokrata kassai újságból átmenthető hagyományokat, elsősorban a kor szociális problémái iránti tudományos igényű érdeklődést, de teljes egészében átalakította a kulturális, ideológiai irányvonalat. Azt a hagyományt honosította meg, amely aztán a *100%*-ban, a *Forrás*ban és a *Gondolat*ban élt tovább: a színvonalas proletársajtó hagyományát.

A *Kassai Munkás* hasábjain — itt ismét *Mácza* emlékezetére hagyatkozom — gyakran meredtek az olvasóra nagy cenzúra-ablakok, amelyekre az epés szerkesztő hol csehszlovák címert nyomatott, hol csak annyit, hogy „a Csehszlovák Köztársaság demokratikus cenzurája cik-
[illegible] A két háború közötti

M.D.K.

Lupták Mihály

"Kaktusz" c. müvének repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. szept. 2o.
XIII. évf. 38. sz. 5. lap

LUPTÁK Mihály

Magyar Nemzet 1989. jún. 10.

Mit jelent
NAGY I

per után elmondott önkritikája nyitja meg számára ismét az utat a gyakorlati politikához. 1950 tavaszától 1952 tavaszáig az MDP adminisztratív osztályát vezeti, ekkor történik *Kádár* János, *Aczél* György letartóztatása, *Zöld* Sándor és családja tragédiája. 1952-ben begyűjtési miniszter — ez az az év, amikor a legkíméletlenebbül söprik a padlásokat, amikor százezres nagyságrendben éri a parasztságot durva törvénysértés. Ez is hozzátartozik a képhez, miként az 1956 októberét megelőző hónapok, s a népfölkelés napjai. Október 23. Mindez hozzájárult tragédiájához, ahhoz a sorshoz, amelyet ez a nagy ember nem érdemelt.

— *Nagy Imre ma egyfajta jelképpé vált. Rehabilitációja nem tűr halasztást. Örökségét sokan vallják magukénak. Ön szerint kié Nagy Imre?*

— Tudományos rehabilitálása, azt hiszem, mindenki számára evidencia. A jogi rehabilitáció is elkerülhetetlen, hiszen abszurd volt maga a vád is, mely szerint ő — épp ő! — a népi demokrácia felbomlasztására törekedett. Ma hatalmas tábora van Nagy Imrének, sok hűséges és hűtlen híve

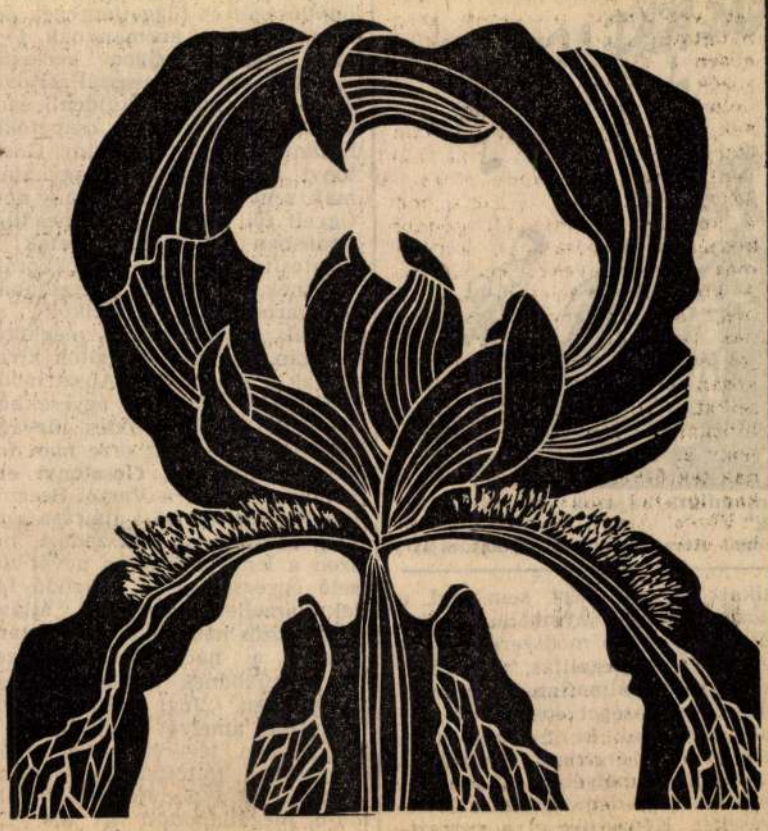

Lupták Mihály metszete

felkészületlenül érte Nagy Imrét egyaránt. Úgy gondolom azonban

Magyar Nemzet

?

élyek

ell fi-
igálni
ltozás
nyok-
min-
a ha-
szete-
úzód-
cím-
vetle-
ezető
iosta-

cem-
láláig
élyes
evaló
tálini
vhú-
. In-
te el
z il-
kkel

alakította ki a maga szervezetét, így rakta le a ma is működő hálózat alapjait.

Amilyen mértékben hullámzott az utóbbi évtizedekben a kínai politika, úgy változott Kang Seng személyes helyzete is. Igazán kegyvesztett soha nem lett, de hol ide, hol oda helyezték, mindig megőrizve döntő befolyását a titkosszolgálat fölött. Ez a tény azért lényeges, mert alighanem esztendőkre előre gondoskodott róla, hogy *a maga neveltjei örököljék* tőle ezt a félelmetes és hatalmas gépezetet, szellemében és tényke-désében idegen oda ne furakod-hassék be. Ha ez így igaz, akkor Csiao Si a Kang Seng-iskola egyik mai követője, és ha a csillaga csakugyan fölragyogóban van, *nem sok biztatót* jósol a közeljövő kínai kibontakozásának. A poli-

L ÚJ ÉNEKESEKKEL

innyit mondunk, adjatok egy esélyt a békének"
nternational Herald Tribune karikatúrája)

Ha
er-
ké-
ód-
zus
áz-
tás
nai
tak.
zk-
táig
di-
an-

tikai reform azért sem tud a gazdaságinak a nyomába szegődni, mert ezek a módszerek a polgárháborús illegalitás, a mindent elárasztó bizalmatlanság, a mindenütt ellenséget keresés jegyében alakultak ki, és már eleve *elnyomásra érettnek* tekintik a társadalom mélyéből fakadó önrendelkezési, demokratikus törekvéseket. Képzeljük el a peresztrojkát Berija eszközeivel párosítva.

Egyébként éppen ez a módszer volt az Kínában is, amely Mao idején furfanggal bimbónyílásra

A világpolitika

„Ahog
18

Az el

Távolról indul a beszélgetés, kuta hogy 56-ot megértsük, mondja Gosz zódésig és az osztrák Staatsvertragig és a mában végződik a diskurzusunk 1956 vége óta Svájcban élő, de magyar tárigazgatónál, hogy a Nyugat e száza alapvetően határozza meg az a mélys szenv, amely a magyar felkelést kísé kamatozik, 32 esztendő múltán. A vil mokratikus átformálódás esélyei fogja

A történész szerint az 1948-as párizsi békeszerződés alapján a szovjet csapatoknak kilencven nap alatt el kellett volna hagyniuk Magyarországot. Ez azonban csak részben történt meg, mert az egyezségben volt egy passzus: amíg Ausztria nem nyeri vissza önállóságát és függetlenségét, addig a szovjet kormánynak *joga* van Magyarországon keresztül Ausztria szovjet megszállási övezetébe utánpótlást küldeni, és a vasútak biztosítására csapatokat hazánkban állomásoztatni. Gosztonyi szerint sem a nagyhatalmak, sem a magyar kormány nem figyelt föl arra, hogy a megállapodásban nem szabályozták, e „biztosító egységek" mekkorák lehetnek, és meddig maradjanak Magyarországon. Amikor az osztrák államszerződés megkötése után a szovjet csapatok kivonultak a szomszédos Ausztriából, akkor felmerülhetett egyesekben a párizsi békeszerződés idevágó cikkelye, de válasz erre nem fogalmazódott. Sőt, Gosztonyi értékelése szerint a Varsói Szerződés 1955. május 15-i aláírása sem helyettesítette a válaszadást, hiszen a lengyel főváros nevét viselő egyezségben a szerződő felek amellett foglaltak állást, hogy közös hadgyakorlatokat tartanak, a hadseregek törzsei együttműködnek a haderők fejlesztésében. „Jogi vákuum" keletkezett, amelyet majd csak a forradalom leverése után, 1957 májusában töltöttek be, amikor hazánk és a Szovjetunió kétoldalú megállapodást írt alá. Ez rendelkezett a szovjet csapatok tartózkodásáról hazánkban, mégpedig *ideiglenes* jelleggel, amíg a NATO fennáll Európa nyugati felében. Mint Gosztonyi mondja, ez a nemzetközi politikai háttere

Lupták Mihály, festő

Kiállítása nyílik meg hipersten.
(Árpád u. 37.)

– : □ Lupták Mihály ... 2.

EST/ HIRLAP, Bp. 1971. dec. 16.

Lupulus (Komlós András)

nyomtatta Melius Juhász Péter: Theses contra anathemata etc. "ámu" művét Debcecepben 1571-ben.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc stb.: Régi magyarországi nyomtatványok 1473-1600.
Budapest, 1971

3170

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1981 SEP 12

1021

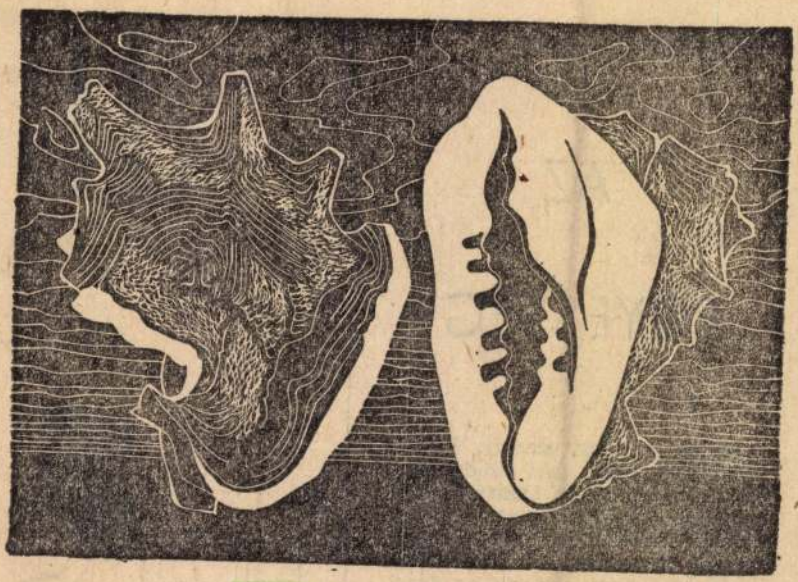

Lupták Mihály: Kagylók

...ért akkor

VÁZSONYI ENDRE:

AZ EGYESSÉG

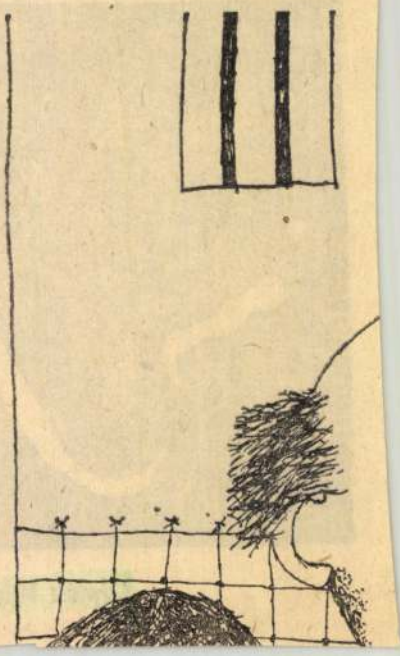

Annak a nagy, sovány, lódenkabátos embernek, aki minden reggel fél nyolc tájban hosszú, ügetős léptekkel, gyalog ment végig a Klauzál utcán, egy napon megígérték, hogy nem hal meg addig, amíg meg nem ismerte az igazi boldogságot. Ellenszolgáltatásul mindössze annyit kívántak tőle, hogy soha se kössön rézsarkantyút a félcipőjére. Ez

Lurago, Hieronymo de

paller

XVI. n

l.

Hadtöst. Kösl

1933. 13. l.

Földmivelésügyi minisztérium

VIII. 192.

Lůrago Jeromos

XVI

l

Patakivárép

129. l.

LURAGO, Girolamo. 1572-ben Szendrő erő-
ditésénél müködött./K.A.W./

Maggiorotti, 437.

Lupulus (Komlós András)

nyomtatta Sztárai Mihály: „Historia de vita beati etc" című művet. Debrecenben 1573-ban.

Borsa Gedeon, Heppes Ferenc okl.: Régi magyarországi nyomtatványok 1473–1600. Budapest, 1971 333/

Építészet - világi

André Lurçat művei

Tér és Forma, 1929

II. évf. 206-210.

Molnár József. André Lurçat
munkái tól.

Lurdech Daniel

ötvös 1683

Lasá

Nyárfai Brassó 61

Lurja László MDK

Csendélet, olf.

Mücsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

Lurja László MDK

Hurcolkodás a nyaralóból, vizf.

Műcsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

MDK

Lurja László

Udvarrészlet vizf.

A Nemzeti Szalon tavaszi tarlatanak katalogusa. 1920. Majus. 15. l.

MDK

Lurja László

Csendélet, off.

Hadviselt művészek kiáll. Műcs. 1919. márc.
30 l.

MDK

Lurja László

Hurcolkodás a nyaralóból, vizf.

Hadviselt művészek kiáll. Mücs. 1919. márc. 1.

22

Linspay O.

a müncheni Képzőművészeti Akadémia magyar növendéke:

beiratkozás éve 1898.

Jászai Géza: München und die Kunst Ungarns 1800 bis 1945. Ungarn-Jahrbuch, Mainz, 1970 10 1, 149 I

MDK

Luskaj Mihály ötvös

kassai ötvösmester 1715-ben.

Wick B: A kassai szt.Rozália-kápolna története.
Kosice, 1935. 89. l.

Luspay Ödön

festő 1902. Budapesten

1902. őszi kiáll. Nemzeti szalon

Tanulmányfej, olajf.

400 Kor.

Nemet III. 186.

Luspay Ödön

1906. graf.

kiáll. Nemzeti Szalonban

Archéptanulmány,
Krétarajz.

Lázár: A népvándorlás V. 79

— Kálmán Király V. 79.

Lurja László

Munkarnok
1919. Ladviselt mun. Kiáll.
353, 574.
haretéren nem volt.

Szabadhajdúk győzelme a törökök felett
Tolnánál 1599-ben (rézmetszet)
III. 121.

Lurja

Árverési Csarnok aukció Kat.

34. sz. 1926. okt.

48. Ereklyemuz.

hős kissé fordul, de szembe

lt mellig látható, és jobbra néz. Feje
és barkója fekete; szeme sötétbarna; ba-
és kettős elejü kabátja fekete. Ez utób-

4 cm.
rczi emlékek muzeumából (107/95. No. 28.).
-iki 14895 sz. leirat alapján (159/96).

(64)

328

LURJA *László*, festő és grafikus, Budapest 1884 ápr. 27. Münchenben Faragó Józsefnél tanult, azután Budapesten képeslapoknak dolgozott. Színes figurális rajzokat és vízfestményeket állított ki a Műcsarnokban és a Nemzeti Szalónban. 1921. New-Yorkban telepedett le.

E G II. 49 l

~~Baranyamegyei fénysképek V. 183.~~

Lurja László

festő VII. Károly király ut 5

a bpesti házicsred festőnek kiáll. a Nemzeti Szalonban 1918

Szines figurális rajzok

175

Sleawood, T.

Alexandriai kert a Pompejus-oszloppal.
(Garten in Alexandrien, mit der Pompejus Säule.)

A. Geyer rájza után.

Am.

165 x 127 mm.

K. O. 50

Lurja László

Zestő

1884 ápr. 27 Budapest

Kereskedelmi iskola végzése

után Münchenbe ment és

Faragó József tanúlt

visszatérve Budapestre a

lapoknak dolgozott. Ha-

lonba és a mücsarnokban

kiállitott. 1921. Kiment

New Yorkba.

A művész közlése.

Szt. Erzsébet

439. Daniel Gran

Lurja László

1920. jan.-feb.

kiáll. Nemzeti Szalonban

Tavasz, vsz. 600.-

Fűzés, vsz. 600.-

1920. máj.

kiáll. Nemzeti Szalonban

Udvarrészlet, vsz. 2000.-

Verseczi K. u. K. Bezirksamt (1849–61)
ügyiratai V. 192.

Lurja Lasiló

Müveszet 1918. 16.

~~Bécsi hitelesítő~~ bélyeg ~~VI. 11.~~

LUSEKA, Josef, pozsonyi avztalosszegéd

T. L., Tischlergesell, 5 éves fia meghalt (1846, 7921)

Preßburger Zeitung
(Gonthon)

LUSEKA, Josef, pozsonyi asztalossegéd

J.L.,Tischlergesell,
5 éves fia megh. [1846, 792 l.]

Pr.Z.

MDK

Lussa Vince

Foto kiáll. Bp.-München

Lussa Vince

Magyar Hirlap 1978-97-6

Wagner:Budapesti fotókiállit

A *Fényes Adolf Teremben* félszáznyi női aktot állított ki az utóbbi tíz esztendő terméséből *Lussa Vince* fotóművész. Alkotói hitvallását maga fogalmazza meg katalógusának előszavában, amikor — többek között — ezt írja: *„Az én dolgom csupán ennyi: felfogni, átformálni, közvetíteni... Azt hiszem, képeim láttán nyilvánvaló, hogy nem a szex hangsúlyozása a célom, inkább egyfajta esztétikus valóságábrázolás...”* A női test kimeríthetetlen szépségeitől ihletett lírai mozdulattanulmányok, plasztikus torzók kissé az akadémikus festészet, avagy a szalonkép műfajával rokonítják ezt a fényképészeti törekvést. Az esztétizálásban talán a legmesszebbre a *Térdelő akt Nakamura stílusában* elnevezésű

Lussa Vince

Lussa szines tájai szépek.

Székely András: Lussa Vince fotóki alletása.
Új Tükör, 1978. apríliis 30-4 lap.

Lussa Vince

„Akt körökkel" (repro)

Székely András: Lussa Vince fotóki alkotása.
Új Tükör, 1978. április 30-4 lap.

Lussa Vince

Lussa Vince fotókiállítása a Ferrijes Adolf Terembeu megnyílt. Lussát művészi aktjai tették is mertté világszerte.

Szikely András Lussa Vince fotókiállítása
Új Tükör, 1978 április 30 – 4 lap

Lussa Vince fotóművész

Az Országos Fotóművészeti kiállitást a Budapesti Fotóklub termeiben rendezték meg, s az ott szereplő müveket méltatja A.J.: "Két fotókiállitás" c. kritikájában. Külön kiemeli a művész akt-képeit.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. nov. 25.
XVI. évf. 48. sz. 13. lap.

Lussa Vince

„Ülő akt körökkel"

(repró)

Pátzay Ferenc: Poster magyar módra.
Ifjúsági Magazin, 1979. márc. 52. old.

Lussa Vince

A művész dijat nyert az Év Képei pályá-
zaton m[illegible]yet a Magyar Fotóművszek Szövetsége
biráita el.

Magyar Hirlap 1979/4o/1o

Lussa Vincze

f otótartlata nyilt meg Hódmező-

vásárhelyen

Magyar Hirlap 198o/9/9/9

Lussa Vince

— **Lussa Vince** Balázs Béla-díjas fotóművész alkotásaiból nyílt kiállítás csütörtökön, a Vigadó Galériában, a művész 60. születésnapja alkalmából.

— A VI ötéves terv [illegible]

Magyar Nemzet 1984. VIII. 31.

Lussa Vince

Fábián Annamária kiállitásánd megnyitása

Magyar Nemzet 1983. VIII. 3.

LUSSA VINCE (fotó)
Fotóművészet, 1985.1.sz.

LUSSA VINCE KIÁLLÍTÁSA

VADAS JÓZSEF

Lussa Vince nevét pályakezdő hivatalnokként ismertem meg. Ő az a fotós — mondták nekem —, aki aktokat fényképez; meztelen nőket kiállítani azonban tizenöt éve még gondolatban is merész cselekedet volt. Ha jól emlékszem, a tervből nem is lett semmi, mindenesetre a hatvanéves művésznek a *Vigadó Galériá*ban megrendezett gyűjteményes kiállítása katalógusában nincs nyoma.

Igaz, időközben történt egy s más. 1978-ban Lussa Vince megnyitotta első önálló tárlatát, és azóta nem múlik el esztendő anélkül, hogy ne mutatkoznék be valamelyik vidéki városban. Az elismerést is megkapta. 1983-ban Balázs Béla-díjban részesült.

Huszonéves fejjel nem értettem: mi lehet tilalmas — vagy legalábbis veszélyes — abban, ami a művészetben többezer év óta vissza-visszatérő téma. Voltak ugyan pillanatok, amikor a meztelenség ábrázolása majdhogynem törvénybe ütköző cselekedet volt, ezért is keltett féktelen vihart akár Goyának a Meztelen Mayája, akár Manet-nak az Olympia című képe. A hatvanas évek Magyarországa azonban aligha volt gyanúsítható akár polgári prüdériával, akár bigott vallásossággal; nem tudtam felfogni: mi lehet azon kivetni-, netán: üldöznivaló, hogy egy művész meztelen női testeket fotografál.

érthetetlen volt a kálvária már csak azért s, mert Lussa Vince semmi újat nem talált el. Ha csupán a magyar fotográfia alig száz sztendős múltjában lapozunk vissza, akkor s több — rangos — név bukkan előzményként lő: Kiss Zoltán, Pécsi József, Moholy-Nagy. ussa legkorábbi képei a negyvenes évek jéről valók. Egy tizenhat-tizenhét éves ifjú chnikailag tökéletes — profit sejtető — unkái, amelyek ráadásul nincsenek híján rzékenységnek. Éppenséggel dicsérni lehet — kell is — őket. A *Forgalom* utcai jelenetet nutat, a villamosmegálló járdaszegélye mellett isakos rendőr áll, előtte és mögötte robogó rművek. Ennek a képnek az idő is adott téket: a régi autóbusz, a feledésbe merült yenruha, a negyven évvel ezelőtti csúcsrgalom visszahozhatatlan emlékeket gároz. Akkor is felfigyelnénk rá, ha a fel- el netán alulexponált vagy dekomponált

Pillantás a hídról, 1941

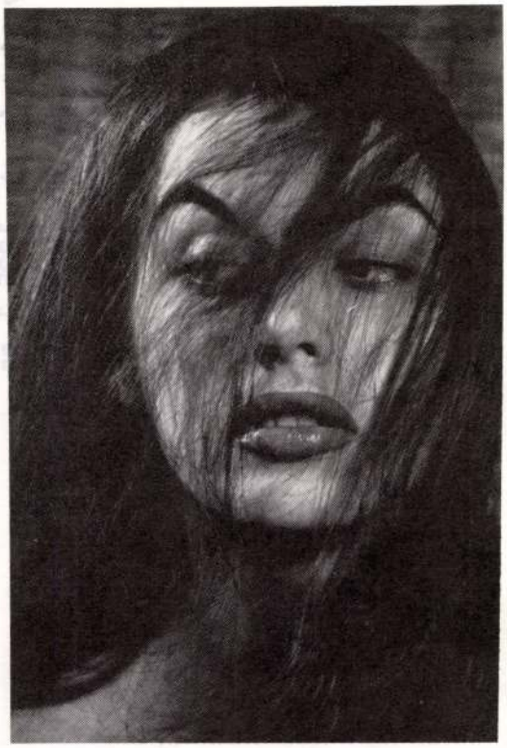

Mámor, 1957

Sz. M., 1975

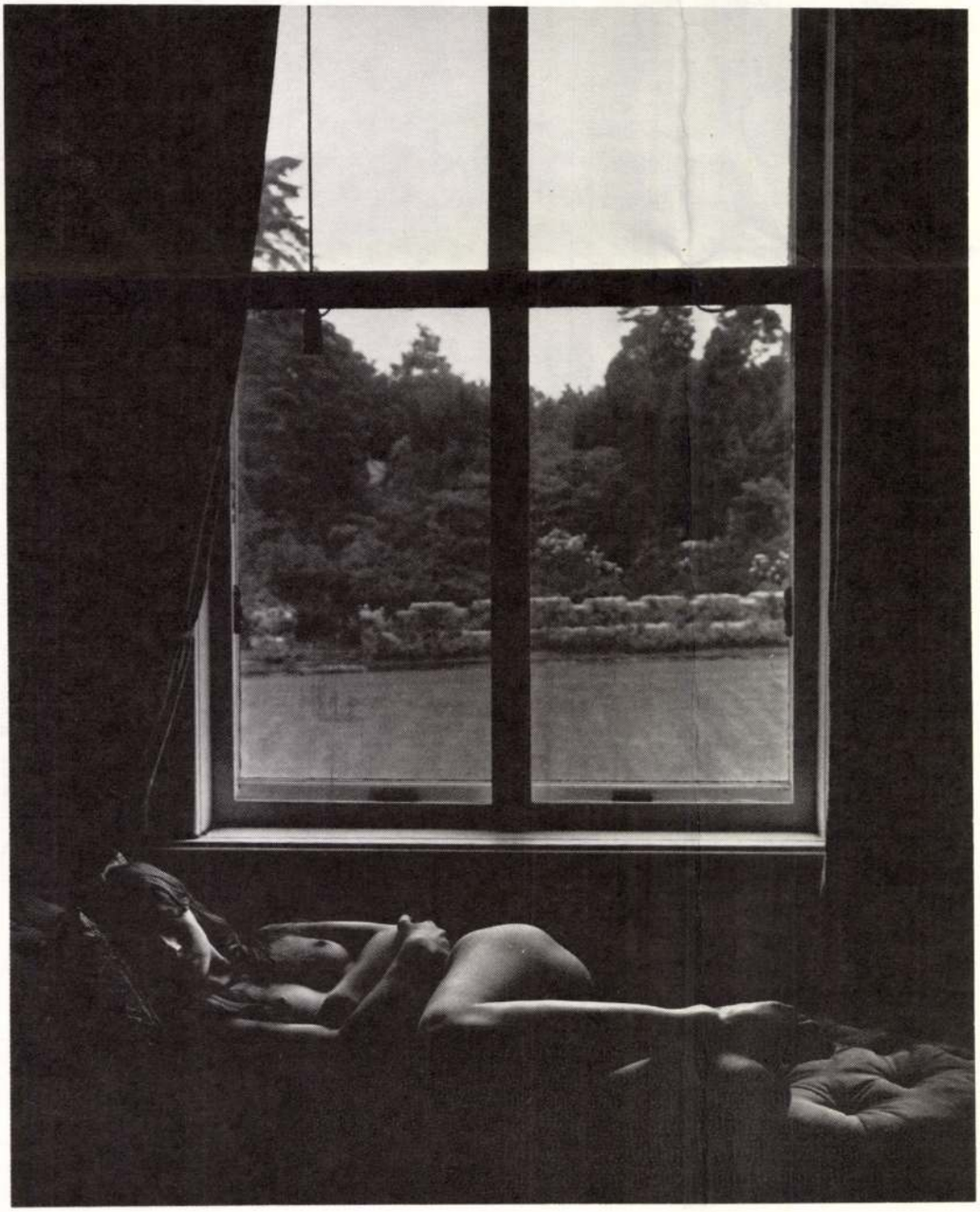

Fekvő akt ablakkal, 1970

volna. De nem az. Nyüzsgést szuggerál, mégis híján van mindenféle lazaságnak. Érdemes elidőznünk az *Őszi reggel* előtt is; alighanem a Margitsziget párába burkolózó fáit látjuk ezen a festői képen; az előtérben szemeteskocsi, gazdája reggeli teendőit végzi. Megszeppenésszerű csend uralkodik a műben Ismétlem tehát: élvezni lehet ezeket a darabokat, még akkor is, ha józanul utánagondol az ember: azt, amit az ifjú Lussa rögzít itt a kamerájával, készen kapta a megelőző évtized nagyjaitól.

A kiállításon csaknem másfél évtizednyi szünet következik. A művészi fejlődésmenet újabb állomását már egy 1954-es portré, *A 109-es hordár* képviseli. Barázdás arcot látunk, fáradt tekintettel, kókadó bajusszal, rozzant sapkával, rajta a viseltes fémlap. Minden jel szerint szánakoznunk kellene, de nem tudunk. Ez a modern Tiborc nem lázít. Hogyan is tehetné? Az ötvenes évek derekán a munkásosztály kétkezi tagjait legfeljebb a hőskölteményi pátoszos hangnemében lehetett megjeleníteni. A fotográfiában is. Lussa megpróbálta a lehetetlent. Akkor, amikor Somogyi József dunaújvárosi martinászát rongyosnak bélyegezték és alkotóját ezért majdhogynem kiközösítették, ő — mondjuk így — a társadalom peremén élő, szegényes öltözetű embert örökített meg. A bátorságát nem vitatom, az eredményt annál inkább. Retus nélkül is kiretusált ábrázolás — azáltal, hogy az idős bácsi a fekete-fehér képen valósággal kitisztult. Azonkívül: nem látni mögé. Nem tudom elképzelni sem a múltját, sem a jelenét. Talán már ötven éve űzi ezt a mesterséget (észre sem véve a nagy történelmi átalakulást), talán csak öt éve (a politikai forgószél által vetve ide). Lehet, hogy egy kis városszéli viskóban lakik, lehetséges, hogy társbérlő egy nagy belvárosi hodályban. Hangsúlyozom: ezek a lehetőségek nem a képről jutottak eszembe, amely szótalan. Éppen az gondolkodtat el, hogy egy passzívan rezignált arcot kapok csupán. Maszkot, ha tetszik, amely külsődleges — a szegénység akkoriban palástolnivaló — kellékeivel kelthetett feltűnést. Mintha Lussát kizárólag az arc natúrája vonzotta volna. Nem az ember személyisége vagy élete, hanem pusztán a fizimiskája, amelyet, ruházatával együtt, éppen ezért szenvtelennek érzünk.

A téma érdekessége, a külső jegyekre való koncentrálás a továbbiakban egyre erősebbé válik. Lussa, az ötvenes évek derekán készülő portréiban, fokozatosan attrakcióvá alakítja a kifejezést. A művészi megjelenítés eszköztára ugyanakkor nem gazdagodik. Sőt. Minthogy a technikai kivitelezés változatlanul tökéletes, a formai elemek sematikussá válnak. Érdemes ebből a szempontból két képét szembesítenünk. A Ruttkai Évától és a Váradi Hédiről készült felvételt. A fotós jó érzékkel fedezi fel alapvető jellemvonásukat. Ruttkaiban a kamaszlányosan szelid asszonyt, Váradiban a démoni boszorkányt. Csakhogy e tulajdonságaikat már-már karikaturisztikusan felerősíti. Így fiatalodik meg Ruttkai Éva, lesz belőle hamvas kislány — akár az érettségi tablón a matrózblúzban feszengő nők. Hasonló módon válik kiöregedett — múltját a gazdag férj oldalán jóléttel palástoló

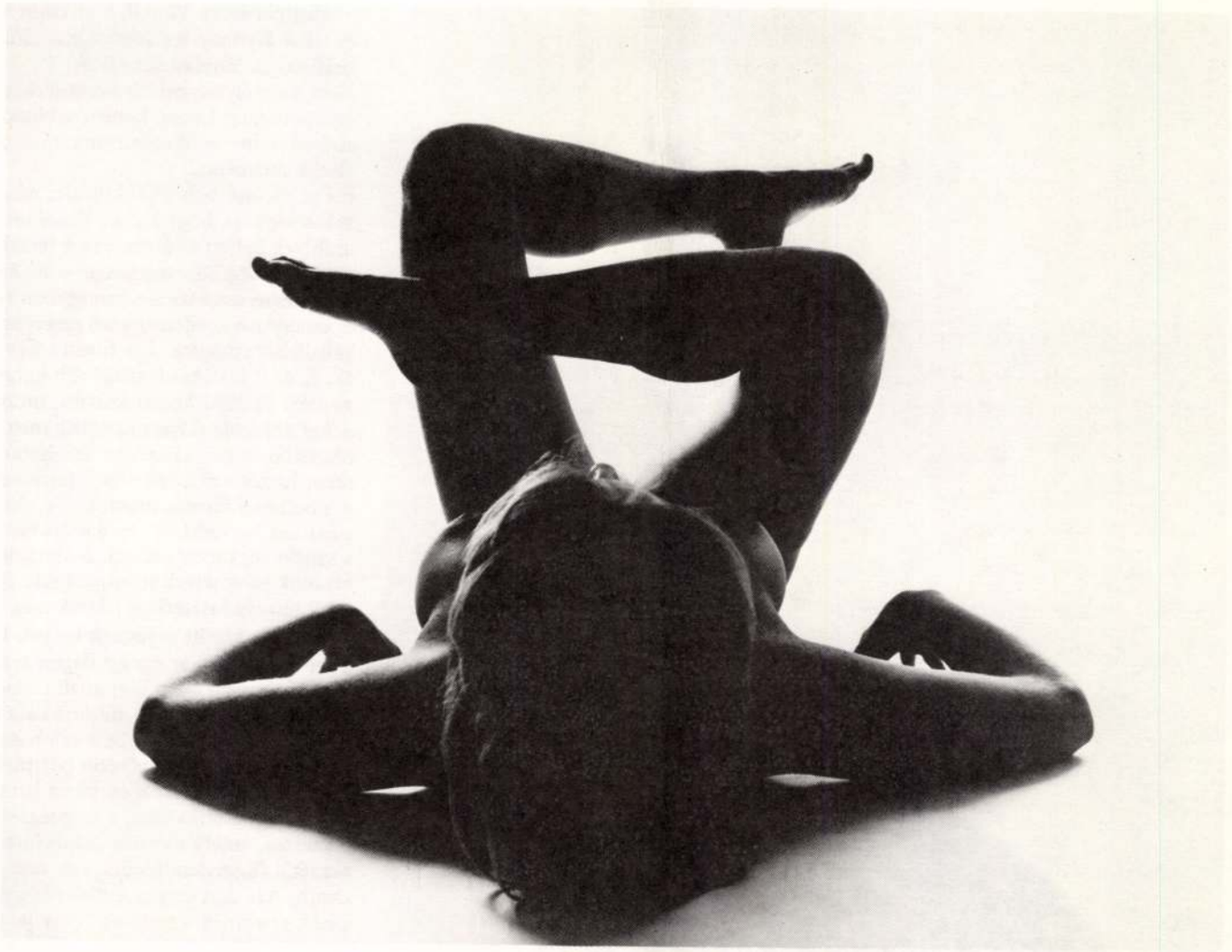

Háton fekvő akt, 1978

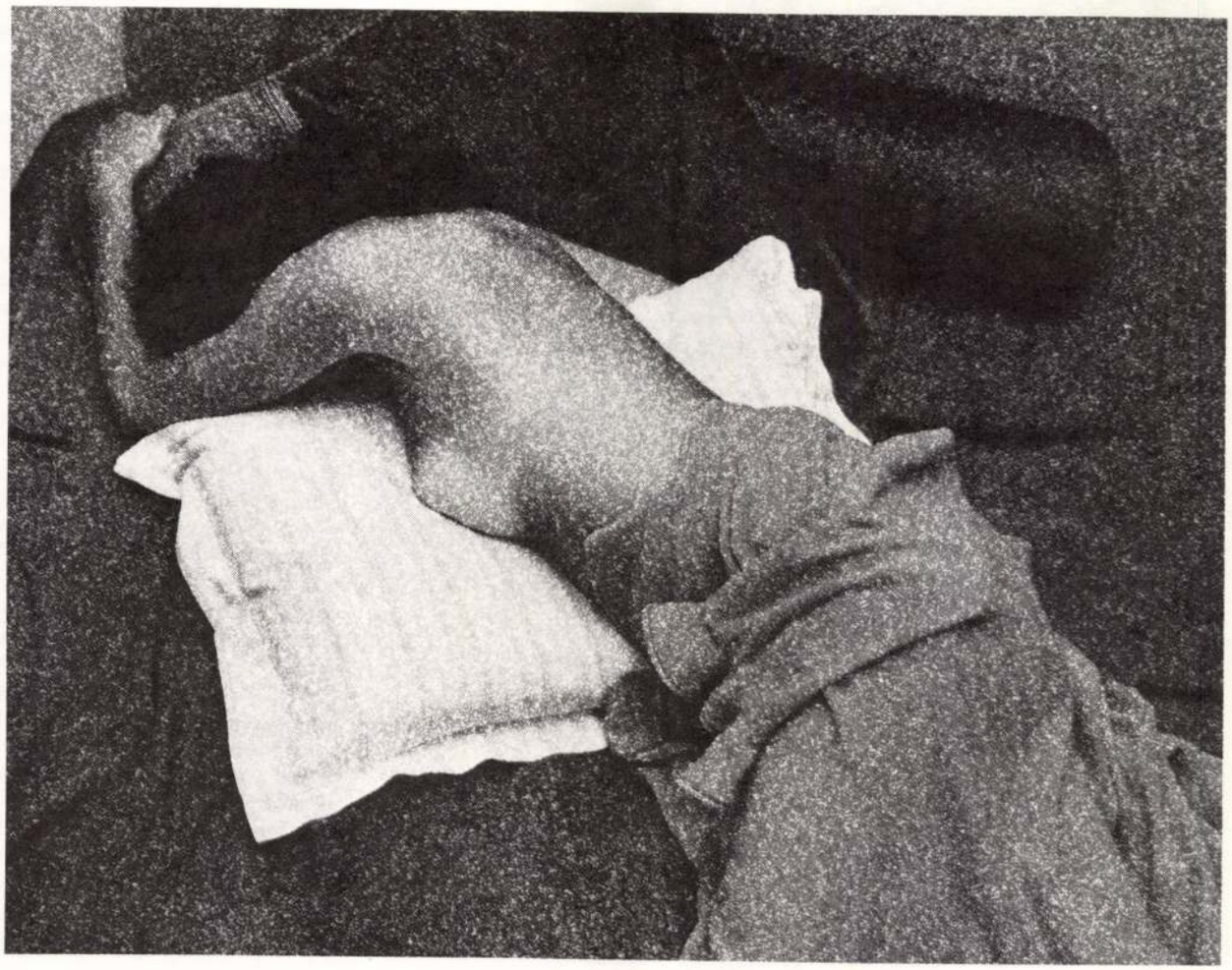

Búbánat, 1976

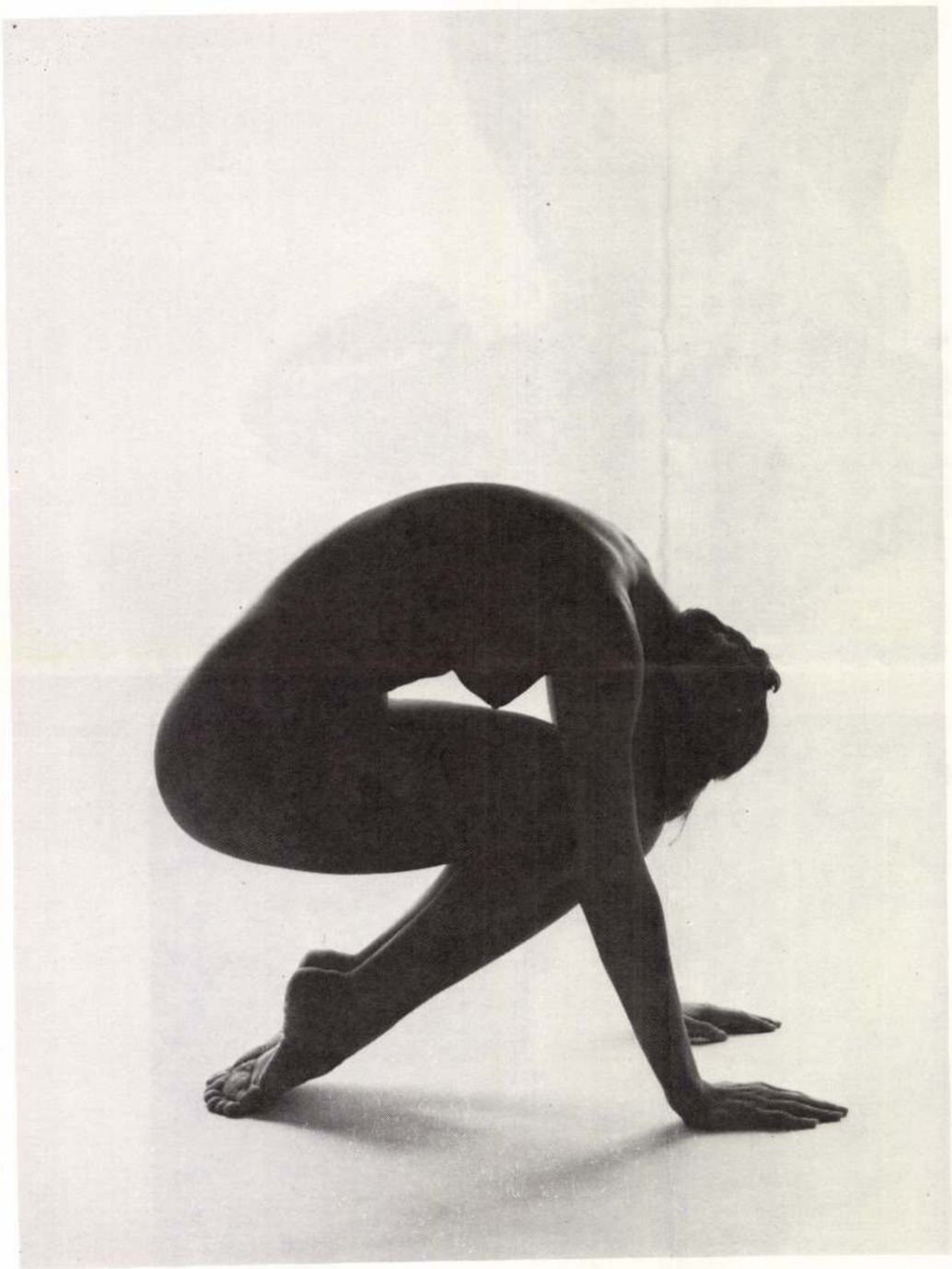

Tornásztanulmány, 1978

— maitresse-szé Váradi, a kifestett szemek és ajkak kemény vonásait túlhangsúlyozó beállítás és fénykezelés révén.
Nem személyiséggel bíró embereket örökített meg Lussa, hanem sablonokat, akik egyfajta viselkedésforma külső vonásait viselik magukon.
Ha az életmű belső struktúráját nézzük, akkor logikus, hogy Lussa Vincének előbb-utóbb rá kellett találnia arra a témakörre, amelynek legfőbb vonzereje — az emberek nagy része számára — önmagában rejlik, és amelyben kezdeményező szerepet vállalhatott magára. Így fordult figyelme az akt felé. A kiállítás legnagyobb helyiségét az 1961 és 1982 között készült, meztelen nőket ábrázoló felvételek töltik meg. Nagy részükön az éles ellenfény jóvoltából a jobbára fehér háttér előtt, feketében rajzolódnak ki a hibátlanul formás idomok. De akadnak más tónusúak is: néhány kép a szórt fény és a szürke jegyében készült. S vannak aztán olyanok is, amelyek manipuláltak. Szemcsések, vagy mintás raszterben jelenik meg a figura. Két véglet között foglalnak helyet. Ezekben a fotográfiákban az égegyvilágon semmi pornográfia nincs. Nem biztatnak malackodásra. Lussa tárgyilagosan — mintha csak műszaki fotós volna — mutatja be a női testet. Jól megvilágítva, legelőnyösebb pozitúrákban. A fentiekből következően nincs bennük még az a finom erotika sem, a szépségnek az a varázsa, amely minden egészséges embert, nemétől függetlenül, elfog egy szép test láttán. Azt sem érzi az ember, hogy ezek a nők szeretnék a testüket, vagy hogy őket szeretni lehet, mert csupán bájaik vannak, bájuk azonban nincsen.
A harmadik teremben Lussa reklámfotósként mutatkozik be — változatlanul aktjaival. A korábbi puritánságot itt tobzódás váltja fel — a színekkel, a motívumokkal, az effektusokkal.
Hogy Lussa kezében milyen óriási lehetőség rejlik, azt az *Akt alkonyatban* című kép mutatja. A modell a nézőnek háttal hasal a víztükör fölé. Gyönyörűek a színek, még izgalmasabb az anyagszerűség — a víz, a bő a haj, a szikla, a fa textúrájának érzékeltetés Bravúros technika ez, mestere mindent tud a szakmáról. De mire használja nem mindennapi felkészültségét? Legjobb esetben is arra, hogy bravúrjait csillogtassa, mint ezen a felvételen. Legrosszabb esetben — már-már közönséges ábrázolásokra.
Ez utóbbiak közül való a Taurus-Palma sorozat XIX. darabja, amely alighanem egy elhagyott bányató mentén készült. A homo vakító fehérje előtt meztelen szépség napo egy meghajlított gumimatracon. Nem természetesen. Nem úgy, ahogy a nudistá szoktak. Akiket, ha netán gumimatracra fekszenek is, más viszony fűz a termész mint amit a civilizáció vívmányaként felajánlott, rikító műanyagdarab sugall. Még kevésbé úgy, hogy mozdulatukkal felkínálják magukat. A nudizmust más helyen naturizmusnak nevezik, és ebben a szóban rejlik a dolog lényege. Lussa félig vagy teljesen levetkőzött női semmiképpen nem naturisták, sokkal inkább csábos leányzók, mert nem a napnak akarják adni magukat. Az ő céljuk a hódítás, amelynek érdekében semmitől sem riadnak vissza.

LUSSA VINCE fotóművész

 1985/2/58 MŰVÉSZET

Fényszobrok
Vigadó Galéria, 1984.
augusztus–szeptember

A közelmúltban kisebbfajta népvándorlásnak lehettünk tanúi a *Vigadó Galéria*ban; több mint 25 ezer ember vett belépőt, hogy szemlélője lehessen a papírra rögzített mozdulat harmóniájának, a fény és árnyék csodálatos játékának, az anatómiailag tökéletesen felépített női test szépségének.

A fotográfiát a képzőművészet világában kevesen ismerik el egyenrangú művészeti ágnak, annak ellenére, hogy hivatalos kiadványokban már régóta képző-, ipar- és fotóművészet címszó alatt szerepelnek a vizuális műfajok. Lehet, hogy arisztokratikus műfaji elfogultság az oka, ám az is lehet, hogy azt vetik nálunk a fotó szemére: művelői nem részesülnek felsőfokú oktatásban Magyarországon, noha másutt szinte mindenütt létezik főiskolai képzés. A fényképeket persze szívesen használja a képzőművészet dokumentációs célra (legszívesebben oda skatulyáznák be mindörökre), az iparművészetben viszont egyre gyakrabban nyúlnak fotográfiai kisegítő eszközökhöz. Előfordul, hogy a tisztán fotóra alapozott plakátot egyedül az alkalmazott betűk okán és jogán jelölik „fotógrafikának", holott ez a szó egy a fotóval rokon, de azzal mégsem egészen azonos képalkotási módszert takar.

Talán ennek a műfaji hátránynak tudható be, hogy a fényképészek többsége távol tartja magát a képzőművészettől, s ezt szinte gyermekes dacnak is nevezhetnénk – vállrándítással megtagadja a valaha

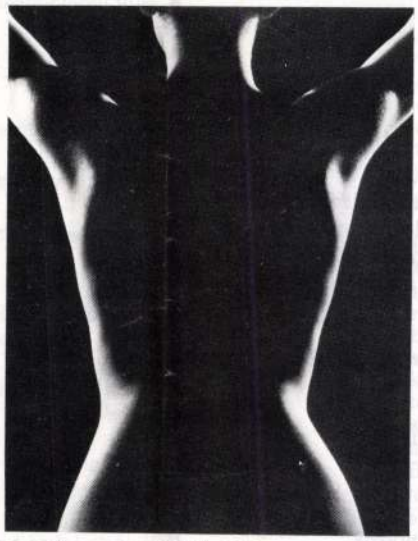

Lussa Vince: Torzó XXXIII, 1975

volt közeli rokonságot, és a fotó önálló útját keresi. Érthető-e ez a magatartás? Talán igen.

A magyar és nemzetközi fotóművészeti életben azért akad időnként egy-egy ritka kivétel, aki azt állítja, munkája inkább a képzőművészethez áll közel, és aki alkotó szemléletének kibontakozása folyamán nem restellt a képzőművészekhez fordulni tanácsért, tanításért.

E kevesek közül említeném most *Lussa Vincét*, akinek kiállítását 1984 koraőszén láthattuk. Tulajdonképpen nem illendő dolog a huszonötezres nézőszámra hivatkozni, még az általánosan kedvező kritikákra sem egészen; mindez – túl a művek színvonalán – szólhatott akár a művész kerek évfordulójának (hatvan év), művészeti díjának, vagy akár rokonszenves egyéniségének, amit a közönség TIT és más rendezésű előadásain, a televízióban vagy a rádióinterjúk során figyelhetett meg. Azt hiszem, mégsem ez a magyarázata a Lussa-fotográfiák sikerének.

Lussa Vince szinte minden nyilatkozatában tisztelettel szólt arról, hogy szakmai mesterein kívül legtöbbet azoknak köszönhetett, akik festő, szobrász, grafikus létükre sem átallottak szóba állni egy fotográfussal, és betekintést engedtek számára az elismert vizuális műfajok műhelytitkaiba. Tették mindezt akkor, amikor a fotó még javában küzdött a társadalmi elismertetésért. Természetesen hatottak stílusára ifjúsága idején a neves fényképészek is: *Angelo Pál* és *Várkonyi László* műtermeiben tanulta a mesterséget. *Escher Károly* útmutatása vezette, amikor riportra indult, *Németh József* grafikusművész és fotóművész bírálta legelsőbben azokat a fotográfiai próbálkozásait, amelyek során rendkívül rövid idő alatt nemzetközi és hazai nagydíjakhoz érkezett el. S egyáltalán nem lebecsülendők ezek a fotós sikerek: 1958-ban a nemzetközi fotóművész szövetség aranyérmét nyerte el az Antwerpenben megtartott biennálén. Hosszú időn át ez az eredmény számított a magyar fotó legnagyobb elismerésének. Nos, a vigadóbeli kiállítást többször is végignézve nyomon lehetett követni azt a műfaji többletet, ami a Lussa-fotográfiák sajátja és amit valóban annak köszönhet, hogy tanult művészeti anatómiát, aktmintázást és nem idegen tőle az emberi lélek ismerete sem.

Életmű-kiállításán – egyik nyilatkozatában vallja – nem szégyenli bemutatni útvesztéseit, gyengeségeit sem. Ezeket a kisebb méretű fotókat csak ő maga nevezi zsengéinek, de az 1941-ben készült városképei, ligeti hangulatai, az utca emberéről készített portréi olyan szakmai tudást, önálló látásmódot, és szeretetet árulnak el, hogy alig hihető: egy szinte gyermek, 17 éves ifjú készítette azokat. A régi városképeket kedvelő emberek – és ezek száma jelentős – szinte alig tudtak elmozdulni tőlük, ezért éppen ebben a teremben volt a legnagyobb torlódás.

Talán nem felesleges megemlíteni, hogy a kiállítást külső segítség nélkül, maga a művész rendezte. A látványtervezés új kifejezési forma lehetőségét kínálta és ez legjobban a jobb oldali teremben sikerült. A bejárattal szemben elhelyezett óriási méretre nagyított torzók, valamint az oldalfalakon mesteri távolságtartással elhelyezett mozgáscsoportok (képblokkok) minden nézőt meggyőzhettek arról, hogy ezen a kiállításon a fotográfiai eszközök ellenére maga a képzőművészet van jelen.

Közönségsikert arattak a külön terem-

Lussa Vince: Térdelő akt, 1977

LUSSA VINCE fotón

ben elhelyezett színes reklámfotók is, bár ezek – megvalósulásának módján, de felhasználási céljuk miatt is – az alkalmazott műfaj keretébe tartoznak és nem szabad őket ugyanazzal az igényességgel szemlélni, mint a fekete-fehér tanulmányokat. De hiszen nem is ez volt e képek rendeltetése. Lussa – mint katalógusában írja – életmű-bemutatójából nem hagyhatta ki azokat a színes illusztrációk céljára készült alkotásait sem, amelyek annyi éven át megélhetését biztosították. Néhány valódi telitalálat mellett (*Portré szabadban, Havasszépe virágai, Kerti álomképek* és *Portré fényreflexszel*) bőven láttunk keveset mondó, valóban a megrendelő ízlését szolgáló alkalmazott reklámfotókat is, bár elmondható, hogy ezek a művek a jelenlegi hazai és európai reklámműfaj felső szintjét képviselik.

Nem vitás, és úgy érzem, arról is szólnunk kell, hogy a látogatók bizonyos százaléka erotikus élményt remélve kereste fel a Galériát. Minden bizonnyal csalódva távozott, mert ott – bár kétségtelen a mezítelenség uralta a kiállítási terepet – a Rodin szoborkölteményeire emlékeztető fotók más formai-tartalmi kapcsolatokra is fényt vethetnek.

Pálházy Ilona

ános: ia II.

zzé *Máttis Teutsch* st eljutott szerkesz- jes szövege, így szövegkiadást.

ás fokozása.

jozik. kítja formáit, s ez- nségeket hoz létre

Kép
A kép: sík-vonal-szín.
A festő egy számára adott függőleges síkon dolgozik.

A stabil ember statikus síkokban.
A festő feladata: a stabil formát a függőleges síkon létrehozni.

Konstrukció
A festőnek vízszintes és függőleges formáit a számára adott függőleges síkon kell megoldania, hogy a beépítést megkezdhesse.

Beépítés
A beépítés: az élet megragadása. Ember – élet – tett. Dinamikusan statikus mozgás átterjedő vízszintesekkel.

Művészet: az emberlét és az egész életjelenség szellemi megragadása és átérzése.
Ezt láthatóvá alakítani a képzőművész feladata.

A művészeknek a korból eredő, új irányzatokat kell létrehoznia, meg kell teremteni az új embertípust, amely nem vonásaiban, hanem tipikusan tartalmazza az emberiséget.

Korunkban az ember újjá alakul, a művész a kor emberét a forma és az arányok újjáalakítása révén ábrázolja.

Ritmikus mozgás koncentrikus nézetben.

A művész hirdesse művében az új embert.

Az ember
az élet
az ember
a tette.
A műalkotásban a szín kiegészíti és hangsúlyozza a formát, a jelenség ezáltal közvetlenül hat.

Művészi erőkoncentráció:
Statika
Dinamika
Ritmika
A múlt legmagasabb művészetéből ered: a megélés és érzékelés biztos formában.
A legalacsonyabb művészet a látottat mutatja.
Az új ábrázolás az átgondolást érzékelteti.

A művészet formanyelvét a kor ideológiája határozza meg.

A művészet vezesse a kor magasabb fogalomvilágába az embert.

Függőlegesek, mint a tevékenység támaszai, magasba törő felépítés.

Hagyomány nélküli műszaki civilizációnk megteremti saját műformáját, saját új embertípusát.

Minden kultúra magva az a tömb, amely a művészet által formává alakul.

A tömb a tett,
az élet foglalat.

Felfelé és lefelé ható háromszögek, nyugalom, passzivitás.

Az új ember átfogja a világot, a világ fölemeli őt.

A művészet a kort láthatóvá teszi a formában, átszármaztatja a kultúrát a következő koroknak.

A művészet a kor ideológiáját propagálja.

Dinamikus-ritmikus együttmozgás.
Az érzés – átélés,
az átgondolás – igenlés.

Kultúrkor sohasem ábrázolt egy letűnt kultúra formáival.

A művészettechnikának ebben a hagyomány nélküli korában az új embert és tettét propagálja.

A kultúrdomináns mindig kollektív.
A műszaki kultúra: dinamikus, időhöz kötött.
E kor kultúrája: statikus, erkölcsös.

A művészet individualisztikusan ábrázolja a közösségi szellemet.

Domináns függőleges, két dinamikusan emelkedő függőleges.

A kor embertípusának megvan az a képessége, hogy lelkileg és testileg egyenként megmaradjon.

A művészet összeköti az embert a korával, a szellemi lét életével, az etikával, az embert az emberrel, a közösséggel.

Műszaki korszellem – a technika elhasznál és elhasználódik, a művészet örökkévalóság.

Három egymás mögött álló függőleges koncentrikus nézetben, ritmikus-dinamikus mozgás.

A nagy párhuzam:
a természeti formák legyőzése a művészet által,
a természeti erők legyőzése a technika által.
(folytatás a 61. oldalon)

M.D.K.

LUST (Luft) Lőrinc festő

szül, Pinkafő, meph. 1813

1788-ban kismartoni, 1801-ben soproni

polgár

1783 Lajlaszentgyörgy vk. t. Szt. György

főoltárkép

1784 Kismarton Szt. Györgyi kertilak

festése

Garas XVIII. 77. 179, 232. l.

LUSSA Vince

A magyar fényképészek arcképcsarnoka. Beszélgetés Tóth Józseffal. - Fotó, 1989. 1.sz. 8.p.

tom. 28. 1983: tom. 29. 1984:
tom. 30. 1985: tom. 31.

Címváltozások:

x ACTA MARXISTICA DEBRECINA

xx ACTA MARXISTICA-LENINISTICA

1943: tom. 1.-1948: tom. 2. Koll. 1-2. 1949: tom. 3. 1950: tom. 4. 1951: tom. 5. 1952: tom. 6. 1953/[19]54: tom. 7. 1955: tom. 8. 1956: tom. 9. 1957: tom. 10. 1958: tom. 11. 1959: tom. 12. 1960: tom. 13. 1961: tom. 14. 1962: tom. 15. 1963/1964: tom. 16. 1965/1966:

LUST Lőrinc

Művészettörténeti Értesitő, XXXVII. évf. 1/2.sz. 1988

ADATTÁR

ADALÉKOK KÖPP KERESZTÉLY ÉS LUST LŐRINC KISMARTONI FESTŐK MŰKÖDÉSÉHEZ

I

A 17. század egyik sokoldalú barokk művészéről, Wolfgang Köpp édesapjáról kevés adatot ismer a művészettörténeti szakirodalom. Wurzbach életrajzi lexikonja[1] is szűkszavúan szól a festő és építész mesterről, viszont oldalakat szentel fiának, Wolfgangnak. E helyütt nem kívánunk bővebben foglalkozni Wolfganggal, a Kismartonban [Sopron vm., ma Eisenstadt, Ausztria] 1739-ben született jeles festővel, akinek hosszú ideig hazánk volt működési területe, s aki első művészeti kiképzését *apjától* tanulta; gondolunk itt a scagliola technikára — a kézzel kialakított művészi márvány felületre, melyre a kompozíció jön, s amely formát magas művészi fokon apja után a fiú fejlesztette tovább.

Az apát Esterházy Pál Antal herceg fogadta szolgálatába, s már az is megbecsülését jelentette, hogy 1733. február 8-án az *Esterházyak* kismartoni kastélyának *kápolnájában* tarthatta esküvőjét Ziegler Justinával. Második házasságát ugyancsak Kismartonban kötötte 1768-ban, amikor Gurschey bécsújhelyi festő özvegyét vette nőül.[2]

Levéltári adatok szerint asztalos, festő és kárpitos egyszemélyben. Hogy ez utóbbi mesterségét is folytatta, kitűnik Pál Antalnak, „fényes" Miklós bátyjának 1759. május 4-én kelt rendelkezéséből, mely szerint, ha a kastélyban valamilyen újabb kárpitos munka adódik és erre többen pályáznak, és Köpp Keresztély hasonló árért vállalja annak elkészítését és kivitelezését, akkor az elsőség őt illesse meg.[3]

Tudomásunk van arról is, hogy Pál Antal megrendelése folytán a *kismartoni kastély kápolnájának Szűzanya* képét *Köpp Keresztély* festi meg, amelyért 1750-ben 25 forint munkadíjban részesült.[4] A később mondandókkal ellentétben ez is azt bizonyítja, hogy a művészetpártoló Pál Antal milyen súlyt helyezett a komoly művészi alkotásokra, az érdemes mesterekre.

Apa és fia 1772-ben a kismartoni *hegyi templom* (Berg Kirche) kupolájának barokk ízlésű freskóit festik meg, mely Krisztus mennybemenetelét ábrázolja; ugyanakkor a kupola szélét romantikus tájképekkel díszítik, s ők festik az oltárfülkét, az oratórium ablakot arany és barna grisaille puttókkal (1. kép). E munkáért 1772. június 30-n 700 forintot kapnak és Christian Kepp (sic!) „fürstlicher Mahler", míg Wolfgang, császári és királyi festő, „Kay. Kőnigl. Acad. Mahler" címen nyugtázzák a felvett pénz összegét.[5]

Köpp [Kepp] Keresztély mázolta és festette a kismartoni *állatkert* különböző részeit a hercegi udvar teljes megelégedésére. 1777 körül a *darázsfalui* [Trausdorf, ma Ausztria] kálvária keresztútnak 14 képét festette meg.[6] Egy 1779. március 13-diki nyilatkozat szerint a kismartoni Kálváriahegyi templom *Szent József kápolnájában* elhelyezett oltárkép, mely a haldokló Szent Józsefet ábrázolja „művészi teljességgel", hasonlóképp az ő műve. Az építményt később lebontották.[7] Művei közé tartozik az itteni temető-kápolna oltárképe is.[8] Egy adóügyi igazolás szerint a kismartoni *Fromwald* család házi kápolnájának oltárképe is az ő alkotása.[9] Ide sorolandó a *kishöflányi* [Sopron vm., ma Kleinhöflein, Ausztria] templom oltárképe is. Köpp, a felsoroltakon kívül szerte az országban számos egyházi és világi képet festett.

A Magyar Országos Levéltár Esterházy anyagában található beadványban Köpp leírja, hogy amikor a kismartoni kastélyban *Dorázi* (?) grófnő szobájának díszítő munkálatait végezte, a kárpitos létráról leesett és nyomorékká zúzta magát.[10] „Fényes" Miklóshoz írt kérvénye panasz és kérelem, vegyesen életrajzi adatokkal. Először is sérti, hogy *Müllner Jakab*, testőr, akadémiát végzett festő, akinek állása is van, le kíván telepedni a kismartoni Kálvária-hegyen. Minthogy az uradalom az *állatkerti* mázoló- és festő- munkálatokat az új festőnek szándékozik juttatni — melyet eddig ő végzett, s ezáltal teljesen kenyér néikül fog öreg napjaira maradni. De ez a tervezett intézkedés ellene van a hegyen lakó négy festőtársának is, akikkel eddig is meg kellett osztania az egyes hercegi megbízásokat. Kérése tehát az, hogy a herceg azonnali hatállyal tiltsa meg Müllner letelepedését.

A kérvény Grách József tiszttartó javaslatával 1779. április 16-án érkezett Miklós herceghez, végső döntésre.[11] A tiszttartó kifejti, hogy a sok festő Kismartonban nem lehet hátrány, ha a közönség elégedett a művészek, mesterek munkáival, továbbá a városi hatóság megkapja a kivetett adókat. Nézete szerint a városban élő festők egyikének sincs meg a művészi képesítése, és így jogszerűen nem is nevezhetik magukat festőknek. Ez a megállapítás *Köpp Keresztélyre* is vonatkozik, aki asztalos létére a kismartoni házára festő cégért is akasztott még 1755-ben, s inasokat is tartott.[12] Súlyosan hibáztatja, hogy Köpp néhány év előtt a plébániatemplom kifestését is elvállalta, de egymaga azt befejezni nem tudta, mi több, a megkezdett munkát lemeszelve — kénytelen volt egy *soproni festőnek* átadni; ez nem válhat dicséretére, jóllehet élvezi a hercegi ház bizalmát.

Grach megállapítja még, hogy a közönség bizalmatlan a kismartoni festőkkel szemben, és inkább bécsi vagy bécsújhelyi festőkkel készítteti el a kívánt munkákat. Erre bizonyság a sok egyházi és céhzászló, melyet idegen mesterek készítettek. A fehéregyházi lelkész [Donnerskirchen, Sopron vm., ma Ausztria], mivel a kismartoni festőket nem találta alkalmasnak a nagy templom kifestésére, Bécsből volt kénytelen festőművészt hozatni. Ezért az a tény, hogy Kismartonban egy akadémiát végzett fiatal festő kíván letelepedni és a próbákat kiállotta a közönség előtt — csak előnyére válhat a város vezetőségének és a polgároknak.

Hogy a tiszttartói javaslatról Miklós herceg miként vélekedett, az az iratokból nem állapítható meg, mert a határozat (resolution) kiadása előtt, a súlyos beteg és elszegényedett *Köpp* mester — a művészcsalád megalapítója — időközben elhunyt. Halálával (1780) a további intézkedések szükségtelenné váltak, Grach intéző pedig nem szorgalmazta a döntést.

JEGYZETEK ÉS FORRÁSOK

1 Constant von Wurzbach: Biographisches Lexikon des Kaiserthums Oesterreich, Wien 1864. 234.
Nagler: Neues allgemeines Künstler Lexikon. München 1835.

2 *Pusztai László:* Köpp Farkas kismartoni festő képe a solymári rk. templomban. Soproni Szemle, 1971. 3. 264—266.

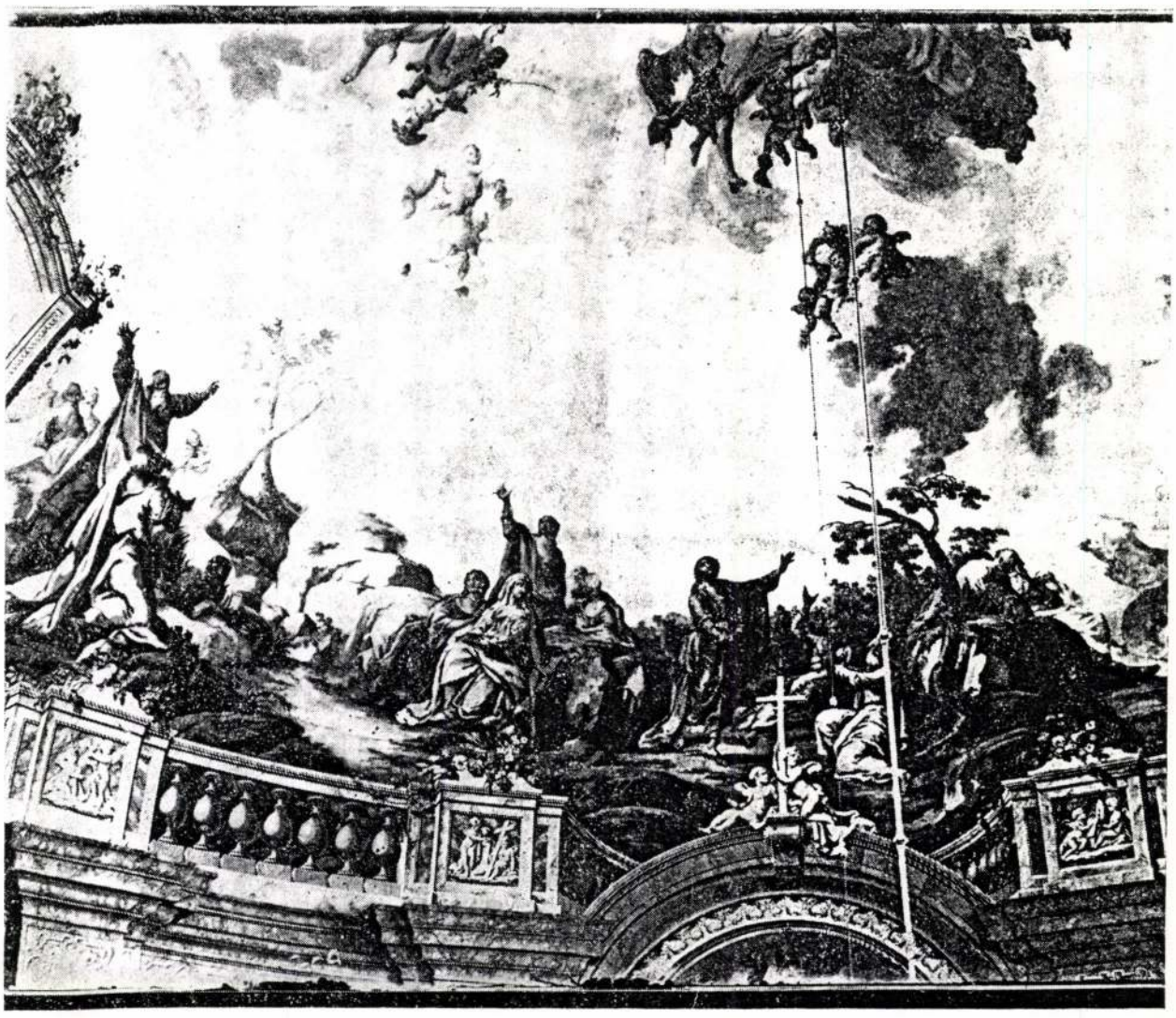

1. Köpp Keresztély és Köpp Farkas: Krisztus mennybemenetele. Kismarton, a hegyi templom kupolafreskója, 1772

3 „Auf Instanz des Christian Keeps Mahlers ergangene Decretation . . . *Tappezier*, bereits der Befehl ergangen, dass wann eine Arbeith wieder in das Schloss vorfallen sollte, und Supplicant solche zu verrichten fähig wäre auch um gleichen Preys, wie anderen verfertigen wolleten, so solle benanter Instant vor alle anderen den Vorzug haben.
Gegeben den 4-n Maji 1759 Stiftel Secretair"
(Magyar Országos Levéltár. Esterházy hg. lvt. P. 131. Cs. 6. Pál iratai, IV. 556 p.).

4 „Anno 1760 den 16-n Apr. ist bey der hier in Eisenstadt gehaltene Commission den alhiesigen *Maller* Hrn *Kepp* vor das Frauenbild. welches derselbe in die aldortige fürstliche *Schloss Capeln* gemahlen hat, 25 fl. bezahlen, und in seine Rechnung als eine richtige Ausgaab zu bringen haben . . . Commission." (M.O.L. Esterházy lvt. P. 152. Cs. 11. XXXIII. 9. p.)

5 *Dr. André Csatkai:* Österreichische Kunsttopographie. Wien 1932. 102.

6 [Köpp beadványa]: „Durchläuchtig Hochgebohrner Reichs Fürst! Nicht längst habe ich bey Euer Hochfürstliche Durchlaucht um die Abschaffung eines neu sich bey dem Berg Calvari zu Eisenstadt mit all Gewalt einringend, und Wohnhaft machen wollenden *Mahlers* instantialiter demüthigst angelanget mit wehemütigster Vorstellung wie wir uns ohnehin zu Eisenstadt 4 Mahler befinden, und keiner uns eine, oder gar keine Arbeith habe, wodurch besonders mir mein Brod auch gänzlich entzogen wurde.
Wann nun würklich deme, und vorgedachter Mahler auch einkommete, von was solte ich betragter mann leben? *Vierzig* Jahr habe ich meine Hochfürstlich und Königlich Gaben, nebst andern Schuldigkeiten richtig praestiret, welches ich sodann ausser alen Stand wäre, sondern nothgetrungener weise (weillen ich in fürstlichen Dienst nehmlich bey Ausmahlung des sogenanten titl. Gräffin *Dorazin* Zimmer in dem *Schloss Eisenstadt*, von der *Tapissir Leutter* herunter fallend einen grossen Leibes Schaden überkommen) — bey Euer Hochfl. Durchlaucht um ein Brod demüthigst anzuflehen gezwunden wurde.
Das Publicum ist mit meiner Arbeith jederzeit zu frieden gewesen, gleich wie ich ohne Ruhm zu melden nebst der fürstl. Pictorie als den ganzen Thier Garten, und mehr anderes, nicht nur allein die grosse *Kirchen* bey dem Berg Calvary, und zu *Kleinhöflein*, das Hoch *Altar Blat*, sondern auch in der Eisenstadt und verschiedenen Orthschaften Altär Blätter, und andere nahmhafte *Bilder* verfertiget . . .
Durchläuchtiger Fürst Schutz und Brodes Vatter! Nebst vorerwehnter ist mir auch so gar die Anstreicherey in dem fürstlichen *Schlossgarten* Eisenstadt, die ich vorhero jederzeit gehabt, und öfters darmit einen Kreuzer geld verdiennt, hinweggenohmen, und dem Grenadier *Jacob Müller*, der ohnedem das fürstl. Brod genüsset gegeben worden, um welchen Preis ich auch arbeite, wie er. Will man mich bejahrten Unterthan, samt meinen alten Weib durch einen so jungen *Mahler* der nicht einmahl ein Unterthans Kind ist, völlig zu grund richten, und in dem Bettstab stürzen?
Hoffe aber Euere Durchlaucht Gütigkeit . . . nehme mein einzige zu Flucht dahin und gelanget mein Fussfallende Bitte, allerhöchst geruhen scharfen Befelch . . . ergehen zu lassen, damit vorge — dachter *Mahler* dem Berg Calvary, alsogleich und von Stund an gänzlich möchte abgeschaffet werden.
Mich gehorst zu füssen legend, demüthigst ersterbe

Christian Kepp

Unterthan und Mahler bey dem Berg Calvary zu Eisenstadt"

7 [Beadvány mellékletei:]
„Ich addesdire der Gotliebenden Wahrheit zur Steyer, wie das der Ehrgeachte und kunstreiche Hr. *Christian Köpp* Hochfürstl. Mahlers bey dem Berg Calvary in unsere alhiesige *St. Josephy Kapelln* das *Altar Blath* des sterbenden H. Joseph, so kunstreich gemahlt, dass jedermann eine sonderliche wohlgefehle daran hat . . .
Eysenstadt den 13-n Marti 1779 Joseph Fürst
als Vorsteher 2

8 „Attestat. Wür urkunden . . . wie der *Christian Kepp* Mahler bey dem Berg Calvary in der Stadt die *Gottackers Capellen*, samt dem Altarblatt, pro Anno 1778 nach *Trausdorff* einen Kreutzweg mit 14 Bilder . . . zu unserm grösten Vergniegenheit gemahlen . . . ein ewiger Ruhm meridiret . . .
Eysenstadt den 8-tn Marty 1779" [aláírások]

9 Uo. „Das meine Frau Mutter *Magdalena Fromwaldin* mit oben mentionirten Mahlers Christian Köpp seinen *Altar Blatt* in ihre *Kapeln*, und übrige Mahlereyen zu friedenheit nebst der Fresco Mahlerey gefunten, bescheine hiemit . . .
Eisenstadt den 11-tn Marty 1779 *Johann Fromwald*"
[Vö. Österreichische Kunsttopographie: „. . . Leopold Fromwald, Vesperbild neben dem Rosenkranz Altar, 1743 erneuern . . ."]
(M.O.L. Esterházy lvt. P. 150. cs. 128. Kismartoni uradalom.)

10 L. a 6 jegyzetnél Köpp kérvényét.

11 [Grach intéző szakvéleménye és jelentése a herceghez]:
„Gehorsambtes Bericht auf die Instanz des Christian Kepp Mahler in Eisenstadt . . . das die *Mahler* allhier zu viel wären und allhiesiges Publicum mit demselben zu frieden seye, habe ohnmasgäbig erinnern sollen, dass wann ersagtes Publicum mit dergleichen Mahlern allhier versehen wäre, denen eine Arbeith zu gedrauet werden könnte, so würde zweifels ohne sowohl eine hohe Herrschaft, als auch Statt Magistrat für dieselbe in Anbetracht ihrer Steuer und Gaaben selbst dahin Bedacht seyn, damit Sie allen Vorzug von anderen Fremden erhalten haben sollen. Da mann überzeiget ist, dass kein einziger sich allhier befindet der ein *Mahler* mit rechten genennet zu werden, geschweig nur eine geringste Arbeith zu überkommen verdienen tätte . . . Mann allhier fremden, und auswärtigen Mahlern sich stetts zu bedienen bishero gezwungen gewesen wäre;
so solle sich Supplicant seines führgeben halber um so mehrer schämen, da Er ein *Mahler* zu seyn sich einbildet, nicht aber dahin erinnert ist, wasgestalten derselbe in verflossenen Jahr das Ausmahlen in der allhiesigen Statt *Pfar-Kirchen* sich angenohmen, selbes aber nicht nur allein zu bestreitten nicht im Stande gewesen seye, sondern auch das, das jenige was Er bereits daselbst zu mahlen angefangen . . . abgekratzet, und verweisnet, und sodann einen *Oedenburger Mahler* überlassen hat werden müssen . . .
Herr Pfahrer von Donnerskirchen so beträchtliche Kürchen Arbeith eben keinen hiesigen, sondern Einen Wienner Mahler hat zu kommen lassen müssen . . .
die so vielle anhero verfertigte Kürchen und Zunftfähn eben durch keinen hiesigen, sondern theils durch die Wienner, theils Neustätter Mahler verfertiget worden seyen . . .
da die allhiesige *Mahler* . . . keiner Arbeith selbst vorzustehen in stande seyen, das Publicum sich mit frembden Mahlern zu helfen genöthiget war, [Jacob Müllner] unter Hochfürstlichen Schutz sich neiderlassend wollend, nicht nur den Accademischen Attestat, sondern seiner abgelegten Proben wegen ohnstrittig allen Lob sich erworben hat, auch künftighin sich zu bestreben versprechet, dem Publico ein sothanes geneigen leisten zu können; so bin ich der zuversichtlichen Hoffnung . . . dieser Mahler anhero nächstens . . . angenohmen werden sollen . . .
Schloss Eisenstadt den 16-n April 1779 Joseph Grach
Verwalter"
(M.O.L. Esterházy lvt. P. 150. Cs. 128. No. 38.)

12 *Valkó A.*: Kismartoni festők vetélkedése a 18. században. Művészettörténeti Értesitő XXXIII. 1984 1—2. sz. 76—77.

2

A művészettörténet kevés adatot tart számon Lust Lőrinc festőművész és aranyozóról, aki 1813. évben született Pinkafőn, az egykori Vas megyében (a megyének ez a része ma Burgenlandhoz [Ausztria] tartozik). Lust az 1780-as évektől vett részt tevékenyen Kismarton kulturális és művészeti életében, s az Esterházy hercegi udvarnak is dolgozott. Az 1788. évben lett véglegesen kismartoni (Eisenstadt) városi polgár.[1]

Adatok szerint legfontosabb művészeti alkotása *Szentgyörgy* (St. Georgen am Leithagebirge, Sopron vármegyének Burgenlandhoz csatolt része) község templomában található. Az itt épült kétszintes késő gótstílű toronnyal ellátott, és barokk elemekkel kiképzett egyház *főoltárának képét* 1783-ban festette meg. A festmény *Szent Györgyöt* ábrázolja angyallal és sárkánnyal, feketeszínű keretben, mely a copf stílus jegyeit viseli magán. Ugyancsak tőle származott a szentély kifestése és dolgozott a főoltár más részein is, valamint a világító karokon. A közmegelégedésre végzett művészi munkáiért 138 forintot vett fel, mint azt Csatkay Endre megállapította.[2]

Levéltári kutatásaim során újabb adatok kerültek elő Lust festőművészről, amely művészi képességét más szemszögből világítja meg. E szerint 1784. év tavaszán, amikor egy estén a kismartoni hegyen fekvő sörházban — amelyben ő is bérelt szobát — italozni a vendégterembe tért be, uradalmi tisztségviselőkkel találkozott, akiket az eszterházi építészcsalád egy tagja, az ifjú Kühnel Ignác kártyajátékokkal szórakoztatott. Itt mulattak, többek között Boyé Antal, az uradalom könyvelője, Handler János kőművesmester, Schnapka Albert portréfestő, Haydn zeneköltő testvére János, a tenorista, Schmidt órás és mások. A belépő Lust festőt kissé ittas hangulatban Boyé köszöntötte udvariatlan aljas kifejezésekkel, és durva hangon kérdőre vonta, rákiáltva, „hogy állunk portréimmal, te aljas festő . . .?". Az ingerlékeny Lust e goromba köszöntést hasonló durva szavakkal viszonozta, gazfickónak („Spitzbub"), ötvenforintos írnoknak nevezvén Boyét. A *portrék* sorsát azonban gondosan elhallgatta, ezekről ismételt felhívásra sem volt hajlandó nyilatkozni. Az egyre hevesebbé váló szóváltás már-már a tettlegességig fajult, amikor a vendéglős több vendég szeme láttára békülésre szólította fel a perlekedőket, s minthogy ez eredménytelen maradt — távozásra kérte fel őket. A hangoskodást még az utcán is folytatták Boyé és társai.[3]

A megalázott és sértett Lust panaszbeadvánnyal fordult Esterházy „fényes" Miklós herceghez, elégtételt kérve magának, kérte és kívánta Boyé Antal felelősségre vonását. A vizsgálatot a jószágkormányzó utasítására Grach József inspektornak kellett lefolytatnia, aki e kényes helyzetben — mivel a legtöbbel hivatali kapcsolatban is állt — a következő napokban ejtette meg.

A tanúvallomási iratok azok, amelyek Lust eddigi működéséhez szolgáltatnak ismeretlen adatokat. A kihallgatás során Boyé Antal beismerte, hogy a sértegetést valóban ő kezdeményezte, ezt azonban nem rosszhiszeműen, hanem tréfából kockáztatta meg. A trágár és lealacsonyító jelző — amelyet ő is használt —, mint vallotta, nem tőle származik, hanem a kismartoni és városkörnyéki polgárok nevezik így Lust festőt. Ugyanis a *Hegyi templom*ba (Bergkirche), melyet 1765-től folyamatosan építettek, Lustnak egy képét helyezték el. E *festményt* a jóizlésű polgárok, az alakok miatt „förtelmesnek" minősítették[4] — ezért használták e megalázó kifejezést. De e gúnyos szólítás mellett tanúskodik az a tény is, hogy egy fára festett képen,[5] „Kismartoni suszter", hasonló elnevezés található. Lust a megjegyzéseket sohse vette komolyan, inkább mosolygott felettük, és nem vonta felelősségre a sértegetőket.

A másik alapos ok, amiért Boyé régebbről haragudott Lustra az volt, hogy *apjáról, anyjáról* és *róla* festett *portrék* még mindig nála vannak, és többszöri felkérésre sem tudta azokat mindeddig visszaszerezni.[6]

Feltehető, hogy ennek pénzügyi okai is voltak, mert a festőt anyagias természetűnek ismerték. Valószínűbbnek látszik azonban, hogy Lust elrontotta azokat, és ezért át kívánta dolgozni a portrékat. A Boyéról készült festmény e formában nem fedte a valóságot és nevezettet olyasféle gézengúznak (Spitzbub) tüntette fel, ami Lust művészi ízlését is sérthette (?). Tudott, hogy a botrányos jelenet folyamán Lust ismételten hangoztatta, hogy személy szerint nemcsak Boyé a képé, de a róla készült kép is ilyennek tünteti fel.[7]

Adatok és irattári anyag hiányában két évszázad távlatából nehéz megállapítani, mi késztette a kismartoniakat a Hegyi templomban elhelyezett szentkép festőjének kicsúfolására, mert ma nem őriznek abban Lust által alkotott festményt.

A tanúvallomásokat tartalmazó iratok nem kerültek döntésre Miklós herceg elé, mert Boyé Antal könyvelő a tiszttartó előtt kijelentette, hogy esetleges találkozáskor nem fogja többet Lust festőt zaklatni — amit a sértett, nehezen, de mégis tudomásul vett, minek következtében panaszától elállt.[8] A történtek alapján Grach inspektor — bölcsen — az egész sörházi botrányos esetet meg-

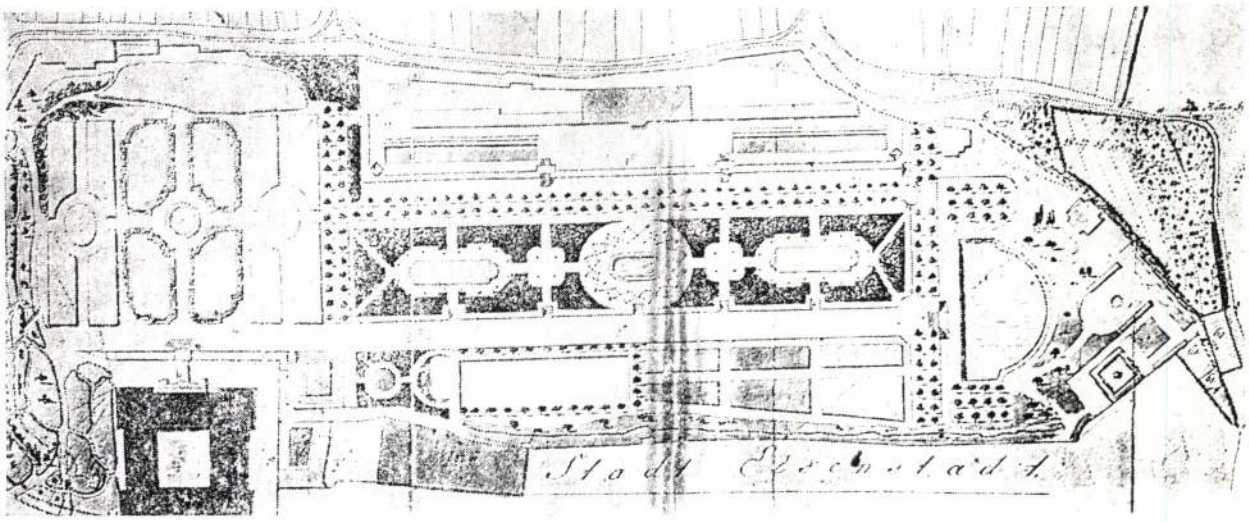

2. A kismartoni kastélykert egy részlete. J. B. Pölt felvétele, Ch. J. von Lorenzo rajza, 1805. Színezett tusrajz, Magyar Országos Levéltár

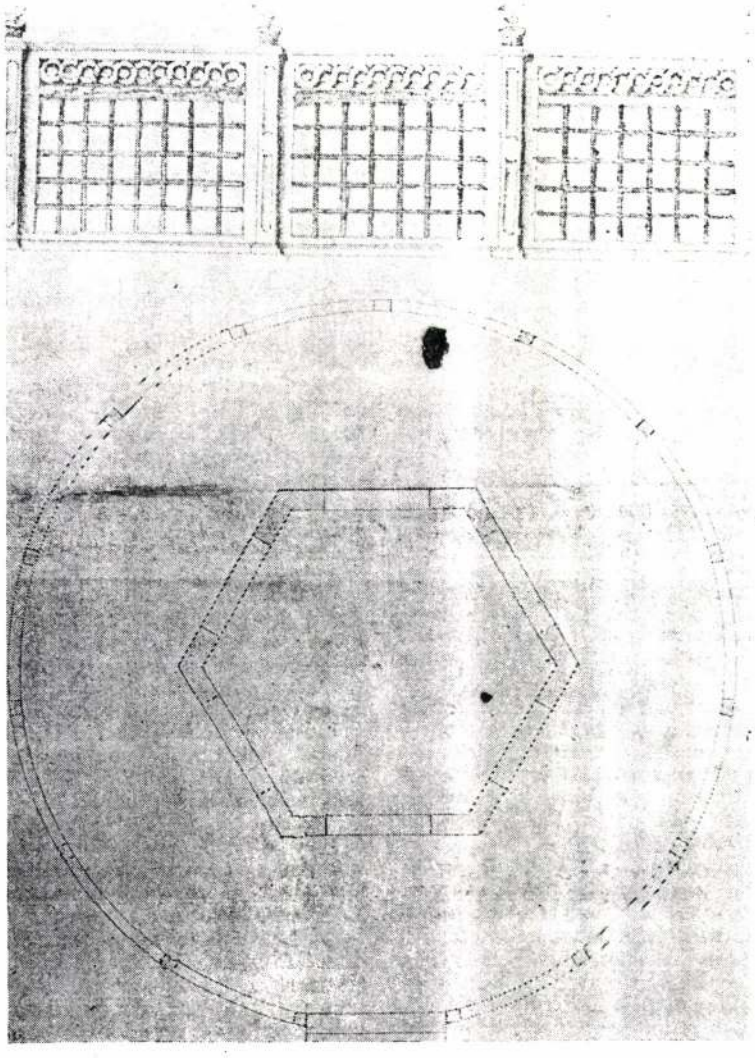

3. A kismartoni kéjlak mellvédje és az épitmény alaprajza, 1785—1786. Tusrajz. Magyar Országos Levéltár

nemtörténtnek nyilvánította, a felejtést az idők múlására bízta, s e következményt 1784. június 8-án jelentésébe, valamint felterjesztésébe foglalva küldte fel tudomásulvételre az eszterházi jószágkormányzónak.[9]

Lust kismartoni működéséről az 1785—1786 évből ismét kerültek elő levéltári adatok, melyek további művészeti ténykedéseit igazolják. Ugyanis a Kismartonban székelő hercegasszony azt az óhaját fejezte ki, hogy a kastélykerthez (2. kép) tartozó Királydombon (Königsberg) épülő kéjlakot és kilátót mielőbb fejezzék be, a dombot gyepesítsék, parkosítsák. Ez ügyben tárgyalt is Mikós herceggel, aki szóban hozzájárult a kéréshez. E tudatban felhívta az uradalom tiszttartóját, hogy szeretné mielőbb a magaslatot növényzettel beültetve látni, ahová naponta kisétálhat. Grach intéző elsietve a dolgokat, nem várta be „fényes" Miklós írásbeli utasítását, tárgyalni kezdett a mesteremberekkel, és részükre megbízást adott. Emrich József kőfaragó a kéjlakhoz vezető lépcsőket kezdte faragni, Flach Károly asztalosmester a famunkákat készítette elő, Gloss Jakab műkovács a vaskorlátokat kovácsolta, míg *Lust Lőrinc* festőművész az építmény festő és mázoló munkálataihoz látott.

Eközben érkezett *Kühnel Antal* építésvezető írnok szerényebb kivitelű, de jóváhagyott költség-terve, melynek végösszege 430 ft. 23 krt. tett ki. Kühnel, kifejezetten takarékossági okokból, több építési részt hagyott ki tervezetéből. Többek között a hercegasszony kívánságára épülő díszes copf ízlésű intarziás mellvédet is, mely szépsége mellett, biztonsági okokat is szolgált. Miklós hercegnek minderről közvetlen tudomása nem volt, ezért az összes munkálatok ideiglenes beszüntetését rendelte el — felelősségre vonás mellett. Mivel a kapott jelentésekből úgy értesült, hogy a kéjlak és környékének rendezési munkálatai csaknem készen voltak — a hercegasszony megokolt kívánságára, a zavaros helyzet tisztázása érdekében, ismételt folyamatba tételét határozta el.[10]

Kühnel költségvetésében a négy mester munkadíja nem szerepelt, ez tehát egy többlet-kiadást jelentett az uradalomnak.[11] Ebben szerepel *Lust Lőrinc* festőművész 38 forintos díja, a festő és mázoló munkálatokért.[12] A többi mester költsége 119 frt. 11 krt. tett ki.[13]

Itt jegyzem meg, hogy Lust számlája mellett található egy címzés és aláírás nélküli keltezetlen tervrajz a mellvédről, valamint a sokszögű építmény alaprajza (3. kép).

Miklós herceg 1785. évi határozatával elrendelte, hogy hitbizományi birtokain a jövőben írásos engedélyé és tudta nélkül, semmilyen nagyobb építkezés nem valósítható meg, ezért a határozata ellen vétőket szigorúan felelősségre fogja vonni.

A felsorolt néhány adattal bővíteni kívántam „fényes" Miklós hol takarékos, hol művészetpártoló intézkedéseit, valamint Lust Lőrinc későbarokk-kori festőművész működését, aki néhány év után elhagyva Kismartont, 1801-től Sopronban folytatta tevékenységét.[14]

Valkó Arisztid

JEGYZETEK ÉS FORRÁSOK

1 *Garas Klára:* Magyarországi festészet a XVIII. században. Budapest 1955, 233.

2 *Dr. Dagobert Frey—Dr. André Csatkay:* Österreichische Kunsttopographie Bd. XXIV. Die Denkmale des Politischen Bezirkes Eisenstadt und der Freien Städte Eisenstadt und Rust. Wien 1932, 272.

3 Magyar Országos Levéltár. Esterházy család hg. ágának levéltára. P. 150. Cs. 133. No. 36. „... Aussage des Adalberti Schnapka: Er seye schon etwas ehender in Bierhaus gesessen dass die Herrn dahin angekommen sind; wehrend als Sie beysammen gesessen, kom auch der *Mahler Lust* hinein. Herr Boye sagte zu ihn als Er hineinkommen ist, a Diener Herr Arschmahler, worauf Er Mahler antwortete: a Diener Herr Arschschreiber. Herr Boye fragte ferner mit diesen Worten: Arschmahler wie sichet es aus mit meinen *Portre?* Nach längeren Wort wechseln seye Boye aufgesprungen und sagte zu dem Mahler, wer ist ein Spitzbub? ... und schüttete gleich ein Glas Bier auf ihn ... der Wirt Sie hinaus geschaft und wenn dan Sie was ausmachen hätten, daraussen ausmachen, sollen ...
Eisenstadt den 29-n May 1784"

4 Uo.: „... Bergkirchen gemahlenen so lästerlichen Figur diesen Nahmen hat, von denen meisten Leuten in Eisenstadt genennet wird."

5 „... Boye ... so ich ihme für ein gemahlenes Bild gegeben „Eisenstädter Schuster" beweisen ..."

6 (Boye) „... von meinen bey ihme habenden *Portraiten*, nemlichen meines *Vattern*, *Mutter* und *meinen* redete, und ihme fragte, wann ich solche dann einmahl zurück bekommen werde, Er aber darauf gar nicht Acht habe ..." [wissend war, Er das Portrait verwischet hät?]

7 (Boye) „... verschiedenenmahlen fragte (Lust), wer ist ein Spitzbub, Er antwortete, du bist ein Spitzbub, und dein Portrait ..."

8 Lust gesagt habe: „... wenn ihme Herr Boye auf derley Art nicht mehr begegnen würde, dermahlen damit zu frieden sein, und von aller weiteren Genugthuung abstehen werde ..."

9 „... alles von selbsten aufhören und in Vergessenheit kommen soll ..."
Eisenstadt den 8-tn Juny 1784 Grach.

10 „... Allerhöchster Befehl dass keine Anschaffung ohne Unterschrift für gültig angesehen werden solle ... die Maurer, Steinmetz, Tischler und gesamte Handwercker abgeschaffet und die Arbeith eingestellet ... die Überschläge zu begnehmigen ...
Eisenstadt den 21-n Juny 1785 Grach"
Uo. P. 150. Cs. 134. No. 50. (Resolution)
„Nachdeme diese unnöthige und wieder unser Wissen und Willen veranstaltete beträchtliche Geldauslage nicht mehr rückstellig gemacht werden kann, da fast alle Arbeith schon in fertigen Stand da stehet, worüber Ihr zu seiner Zeit zur scharfen Rechenschaft werdet gezogen werden, so solle wann die Arbeith gantz fertigen Stand seyn wird ... von uns passirten Überschlag pr. 430 fl. 23 xr. bezahlet können ... alles weitere mit geringen Unkosten veranstaltet werde.
Eszterház den 9-n July 1785 Nicolaus Fürst Esterhazy"

11 „... die Gn. Fürstin haben aus Hfl. Durchlaucht Gnaden auf den Kőnigsberg erbauten Lusthaus ein besonderes Vergnügen zu äusseren geruhet, wegen Schwindel ohne Handhaben die Stiegen zu besteigen, auch um das Lusthaus ringsherum ein Parapett errichtet werde, (welches durch Hn Kühnel wieder ausgelassen worden ist) — in Lust — Haus zu gehen sich nicht getrauten. Hierwegen die gehorst Vorstellung machen solle, damit von beyden Stiegen die Handhaben, als auch das Parapet so sich auf 157 fl. 11 xr. belaufet von Euer Hfl. Durchlaucht bewilliget werden möchte.
Eisenstadt den 20-t Juny 1786."

12 „Mahler Überschlag.
Über ein in Eisenstädter Hofgarten auf den Kőnigsberg um das Lusthaus Ringsherum mit Oel farben ausstreihende Parapett. Sowohl für beischaffung des darzu erforderlichen Auersperger Berggrün, Bleyweiss und Leinoell, wie nicht minder für Farben reiber und anstreichen der ganzen Parapett werden in Ansatz genohmen 38 fl.
Eisenstadt den 20-tn Juny 1786 (?) LORENZ LUST
Kunst Mahler in Eisenstadt"

13 „... in Eisenstädter Hofgarten auf dem Kőnigsberg um das Lusthaus ringsherum neu errichteten Parapetts und Stiegen auf setzenden eissenen Geländers, Summa 119 fl. 11 xr.
Schloss Eisenstadt den 20-tn Juny 1786 Grach
Verwalter"

14 Megjegyzés a 2. sz. képhez: A kismartoni kastélykert egy részlete. Felvétel a parcellázással kapcsolatban történt. Színezett tusrajz. 72×50 cm. „Consignations Karte über die von nachstehenden Partheyen an Sr. Hochfürstl. Durchl. verkaufte Grundstücke. Aufgenommen durch Ingen. Bapt. Joh. Pölt, gezeichnet durch Chr. Jos. von Lorenzo. (9. 7br. 1805)" Esterházy lvt. P. 108. Fasc. F. Rep. 9. No. 243. 94.)

JOHN VARLEY NEM PUBLIKÁLT KŐRAJZA 1807-BŐL

Felix H. Man 1962-ben tette közzé az Angliában 1801—1810 között készült kőnyomatos incunabulumok katalógusát. Munkája 11 óriás-gyűjtemény anyagának feldolgozásán alapszik s bár teljességre törekedett, maga is megjegyzi, hogy a katalógus nem minősíthető véglegesnek. Feltevése — mint ahogy arról a Művészettörténeti Értesítő 1983 évi 4. számában közölt tanulmányom is számot ad — helyesnek bizonyult. Ez a tanulmány két olyan korai angol kőnyomatot ismertetett, melyek Magyarországon kerültek elő, s melyekről a British Museum sem rendelkezett információkkal.

A közelmúltban egy újabb lap került elő az egyik

Luksch Jos

1861

l.

Eperjessy 1929

52 l.

Lůst, Lorenz

festő

l.

Csát-Frey Ödt Kunst

XXIV. k

XXVIII, 272, 274. l.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
VEGYES MŰVEK.
366

Neumaier, Johann. Geschichte der chr. Kunst.
Schaffhausen, 1856.

4o. 1 drb.

Lusztig Gyula

l.

Végvári Szolnok

58. l.

So finished I my last sund

C.: 4 A.: 3 DJ

MDK

Lusztig Gyula, festőm.

a szolnoki telepen dolgozott, ma az ujabb magyar művészgárdához tartozik.

dr.Lázár Béla: A törzstagok és a telep többi művésze. Szolnok a művészetben.c. Emlékkönyv/ifj.Gomda Béla szerk./ a/ 25 éves jub. alkalmából. 1927.szept. 48.l.

M D K

Lusztig Isac, Baja.

festő

Kapossy János: Építők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban. Miv. Ért. 1952. 1.sz. 138 l.

LUSZTIG János egri kőmüves. A városi adókönyv 1814.évi kötete irja össze.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

M.D.K.

Luszkig János, ezüstműves

a városi adókönyv 1814-évi
kötete írja össze.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 361 old.

M.D.K.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

old.

MATHIAS LUSZHANDT, gombkötő

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két irat a város XVIII.sz.-i mesterségeiről. Az egyik 1784-ből a másik pár évvel későbbi. 64 mesterség, 519 név. Az arab számok a két listát, a rómaiak az öt osztályba való sorolást jelzik. 263.old

R / 1,2./ V. gombkötő. 265.old

U.VARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII.században 263.old

ALBA REGIA: M István Király Múzeum Évkönyve. VIII.-IX. 1967-68- Székesfehérvár

M.D.K.

Luszkip Ferenc, ács

- 1761-90 között szerepel az egri adóösszeírásokban, de még az 1800-évi adólajstromban is előfordul a neve. Mint ácsmester 1796-ban a ciszterci rendi kolostor javításánál dolgozik Polereczky György mellett.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 361. old.

LUSZTIG Ferenc ács. Egerben 1761-9o közötti adókönyvekben szerepel, de összeirják még 18oo-ban is. Mint ácslegény 1796-ban a cisztercita kolostor épületének javitásánál dolgozik --+ Polereczky György ácsmester mellett.

A Hevsmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Lustig

szervita szerzetes festette 1838. II. 27-én

Eger város látképét. Gouache, fára ragasz-

tott papír, 545 x 750 mm.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II.

kötet. Magyarország műemlékei topográfiája

VIII. kötet. Budapest, 1972.

561

LUSTIG, Johann, pozsonyi kömüves

J. L., Maurer, † 52 éves korában, 1833 május 8.
(1833, 546.l)

Preßburger Zeitung
(Gentilotti)

MDK

Lusztig János: Önarckép, pasztell

OMIKE Téli kiáll. A Budai Izr. Nőegylet helyiségeiben 1944. febr. 21–márc. 19.

MDK

Lusztig János, festöm.

Önarckép. Pasztell.

A Budai Izr. Nőegyl. helyis.-ben OMIKE képzöm.csop. 1944.febr.21.- márc.19. Kat. téli kiállitása.

MDK

Lusztig János, festőm.-graf.

Parkrészlet.	Kréta.
Bérházudvar.	Pasztell.
Interieur.	"

OMZeMuz.-OMIKE.Képzőmüv.csop.V.kiáll.
1943.szept.24.-okt.17. Kat.

M.D.K.

Lusztig M. szervita festő

A Thieme-Becher Lexikon Egerben működő festőheint emliti 1838-ból.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 361. old.

Lustel József

Egerben volt harangöntő
műhely a XVIII. sz végén
Egy egy harangja emlitve
1785 és 1803 ból

MOB. 160/1918 sz. akta

Lustel József

1787. Egerben öntötte az aranyosi (egri egyházm.) ?? rk. templom harangját, mely 1917-ben hadi célokra rekvirältatott.

MOB 518/1917. sz. akta.

LEVELEZŐLAP

Feladó:

Viktória-nyomda.

II. MAGYAR FILATELISTA NAP
BUDAPEST 1925 DECEMBER 12–14
HARANGHY.

LUSZTIG M. szervita festő. A Thieme-Becker lexikon Egerben müködő festőként emliti 1838-as évből.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

mvk

Lusztig Marton és Kirmann Benő
nyomdászok

Közös munkája szedés – nyomás a
második melléklet (Farkas Vilmos)
cégjegy.

÷ Borítékunk is mellékletünk

Grafikai Szemle 1908 évf 10 sz 217 l

Lusztig Sándor
Liszitőfestő

l. Budipárrajzisk
1940-41. 12. l

M.D.K.

LUTA Mária keramikus

Csányi 1954. 106., 117. l.

Lustbader Mor

Fassobrix Bpest

läsd

Lamaggiparalm

II. 500 l

zurück. Nicht nachsenden.

ıvoyer en ajoutant la nouvelle adresse.

Not to be forwarded.

Lustig

Ltab IV. 40

Római bronzlámpa VIII. 17

Lustig

l.

LykaMagyműI800-50

416 l.

3.

4.

Lustel („Justel") János

1802-ben Egerben öntötte
a kesznyetemi (ig!) ref.
egyház, harangjat, mely 1917.
hadi célokra rekviráltatott.

MOB 518/1917. z. akta.

Lustig M.

szervita szerzetes Eger városáról látképet

képitett.

Voit Pál: Heves megye műemlékei II. kötet.

Magyarország műemlékei topográfiája. VIII. kötet, Budapest, 1972.

371

nyán, míg a nemzeti fölkelés ügye hanyatlani nem kezdett.

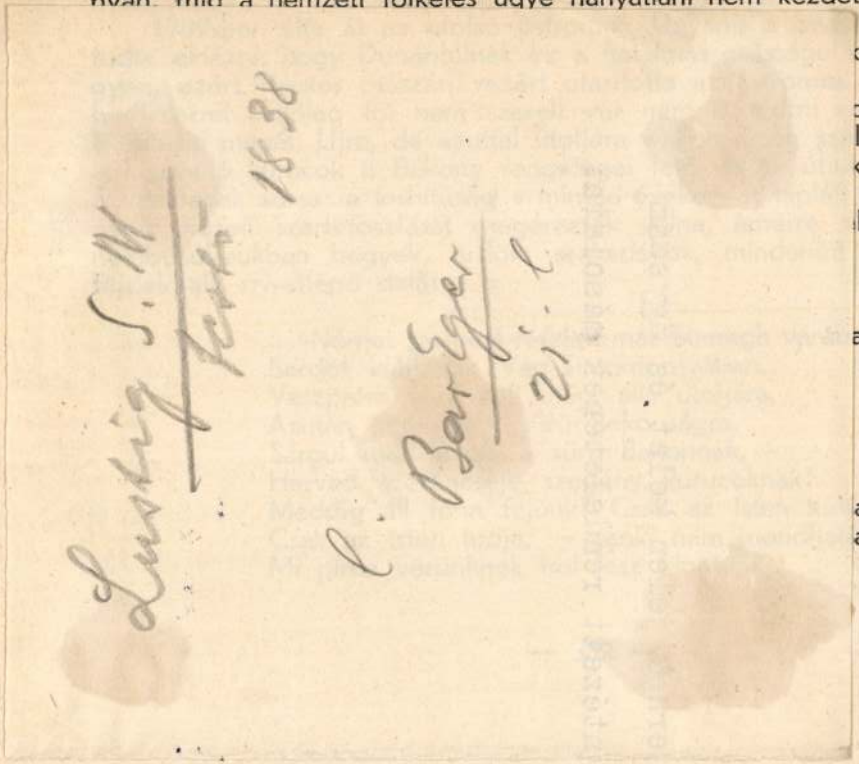

kamarilla nem
turuckézben le-
Az élelemmel,
okáig ellenállni.
llotta meg, míg
kat. Elérte őket
vágyaik, remé-
lvonultak, nagy
visszhangozták

an,

a,
a:

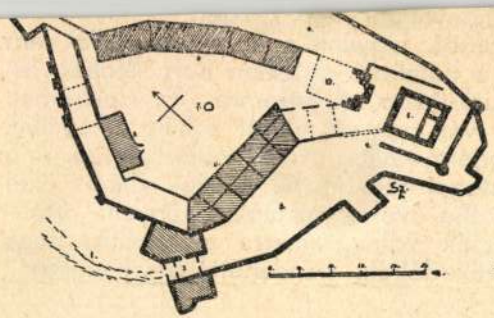

A sümegi várrom alaprajza.

1. Feljárat a várba. 2. Boltozatos várkapu. 3. Az elővár udvara. 4. A fellegvár előtti bástyafal. 5. Fellegvár a XIII. századból. 6. Alsó bástyaköz. 7. Várkút. 8. Várhelyiségek. 9. Északi erődítmény. 10. Kápolna.

A vár a monacsi vész után, a török hatalom föllendülésével emelkedett országos jelentőségre. Ezidőbeli birtokosa Váradi Pál veszprémi püspök, ki két évvel a nagy nemzeti összeroppanás előtt, 1524-ben, Zalavármegye erőskezű főispánját, Csóron Andrást tette a vár castellánusává. Csóron ösztönszerűen megérezte a közeledő török veszedelmet s ezért legelső dolga volt megerősiteni a várat. Uj bástyákat, tornyokat, víztartómedencét, gyilokjárós falakat építtetett, szóval az akkori várvédelmi építészet minden vivmányát fölhasználta s hogy előérzete nem csalt, azt a csakhamar bekövetkezett események igazolták.

Csóron András 1539-ben Sümeg vár védelmében a gyámoltalan Böröndi Pál váltotta föl, pedig ekkor már a kapuk előtt állott a rohamosan közeledő török veszedelem, mely három évvel Buda eleste után, 1541-ben be is következett. Ettől kezdve századokon át változó szerencsével dúlt falai körül a harci zaj. Közben többször elpusztult, de hol a püspök költ-

Lustig Mór

1898/99 – 1901/2

Ferképzomfoiskèvk

110. l.

Lustig Mór

Szül. Sárándon (Bihar m.)
1880 febr. 15. Izr. Reál
érett.
1898/99 - I - II - I. é. rajzból
1899/900 I - II 2. é. " "

Tess. hospitales V. 258.

Lüstig Rezső

aranyozó

Pestről, 1847-ben virágfes-
tészeti ontály

lásd

Fleischer Béla 65. l.

DAVID ÉS FIA · BUDAPEST · LÓBL

Lustig Ignác

Nobafestő

vár, Óbudáról, 1845–46.

virágfestészeti osztály

lásd

Fleischer Bécs 65. l.

NICOLA TANEFF

Lustig János Emánuel

aranymives

Pest

1850-ben mester

1860-ban még mu-

ködött

Horváth-Szentpétéri

254 l.

Lustig dl.

Thieme Becker

XXIII. 479. l.

(Lyka)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Lustig Mihály

szül. Budapesten 1855-ben
4 elemi - Fényképész Kozma-
tánál -
1879/80. I. esti tanfolyam

Lelet, sarmizegetusai)

~~Apulum h.~~ (VI. 205.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Lusztig Csilla, grafikus

MAGYAR PAPÍRIPAR

1984 JUL 28.

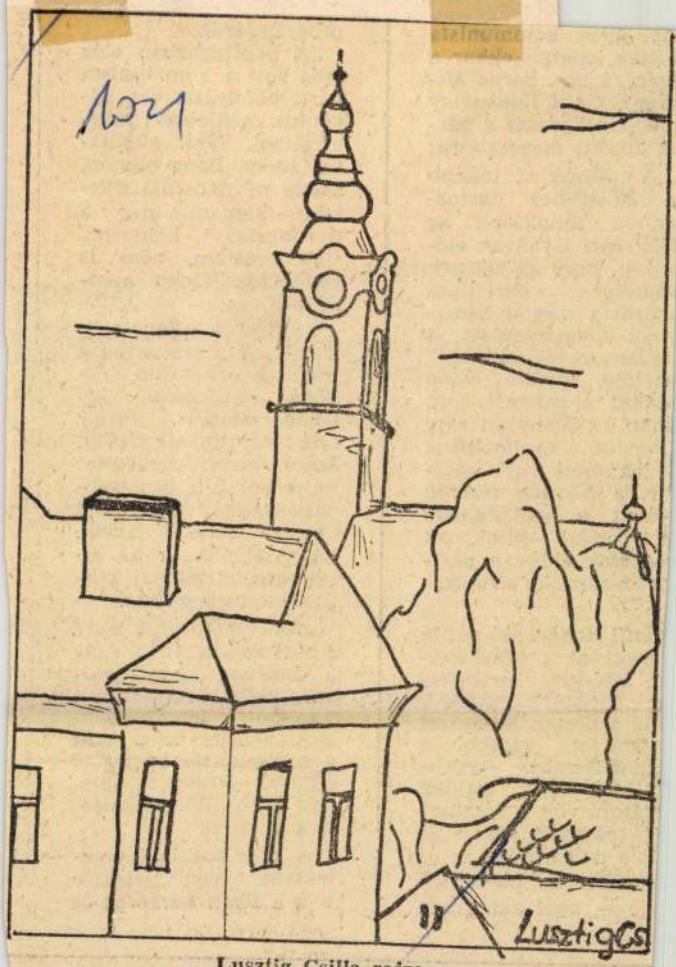

Lusztig Csilla rajza

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-158, 337-748, 340-728
MAGYAR PAPÍRIPAR
1984 JUL 2 8

int 30-40
árttag lehe
apírgyárba
ályné Gall
mlékezett
ok közötti

„A műsza
z SZDP-
ak, a m
IKP-hoz.
ordult, hogy az üzemek
ezetőinek pártállása
atározta meg a beosz-
ottak hovatartozását. A
villanyszerelő-műhely
ezetője, *Benkő Ödön*
éldául szocdem. volt,
oban a műhelyben nem
volt kommunista.
lakatosok két veze-
ője, a *Kárpáti fivérek*
iszont a kommunista
árt tagjai voltak, ott
eg csak ehhez a párt-
oz tartoztak a dolgo-
ok."

Galli Ilonka, aki szinte
erekként a gyárudva-
n létesített kertészet-
en kezdte a munkát,
ajd a portán teljesített
olgálatot, később a
illámüzemben dolgo-
tt, az egyik legjobb
itátora volt a kommu-
sta pártnak. Mikor az
lt a dolga, hogy az új
lépőket az üb-re kí-
rje — ahol akkoriban

kaphatnék szebb ajándékot."

Az ifjú kommunisták közül sokan léptek be a rend fenntartásán őrködő R-gárdába, így *Böjte Mátyás, Fodor Lászlóné, Molnár Gyula, Szűcs József*. Szolgálatot teljesítettek a párt rendezvényein, esténként Csepel utcáit járták, hogy leleplezzék az ellenséges feliratokat, plakátokat terjesztőket.

„Az is előfordult, hogy, a párt székházában, vagy a moziban tartott előadás után körbejártuk a Tanácsház téri templomot, nehogy azok, akik a kommunista pártot le akarták járatni, valami oda nem illőt firkáljanak a falra."

A gyár politikai vezetésében igen jelentős volt a *Tháli testvérek* és

Luteri, Giovanni de'

lásd Dosso Dossi

DOROTTYA
GALÉRIA
BUDAPEST

Az Ernst Múzeum **Dorottya Galériája**
meghívja Önt és barátait

Valentin Lustig

Hóka néni, hét festmény

című kiállítására

A kiállítást **2004. március 23-án, kedden 17 órakor**
Szőcs Géza költő nyitja meg.
Elhangzik **Selmeczi György** zeneszerzőnek a
kiállítás megnyitó alkalmára komponált darabja a szerző
és **Böröcz László** operaénekes előadásában.

2004. március 25-én, csütörtökön 17.30 órakor
Balas Edith, a Pittsburghi (USA) Carnegie Mellon University
művészettörténész professzora tart előadást
Valentin Lustig festészetéről.

A kiállítás megtekinthető 2004. április 17-ig,
vasárnap kivételével 10-18 óra között.

The Ernst Museum's **Dorottya Gallery** has the pleasure
of inviting you and your friends
to the exhibition

of Valentin Lustig, entitled

Hóka néni, Seven Paintings

The exhibition will be opened by poet **Géza Szőcs**
on Tuesday, 23 March 2004 at 5 p.m.
Composer **György Selmeczi**'s piece composed for the occasion of
the vernissage will be delivered in a performance of opera singer
László Böröcz and the author.

On Thursday, 25 March at 5.30 p.m., Edith Balas, professor
of art history at the Carnegie Mellon University (Pittsburgh),
will hold a lecture on the paintings of Valentin Lustig.

The exhibition is on view until 17 April,
Monday to Saturday, from 10 a.m. to 6 p.m.

Budapest, V. Dorottya u. 8.
Tel./Fax: (36-1) 266 0877
E-mail: dorottya_galeria@axelero.hu
www.ernstmuzeum.hu

Belvárosi-Lipótváros Önkormányzat

ERNST MÚZEUM BUDAPEST

The Embassy of the United States

LUSTIG, Valentin (m. narinyaránt fotó)

gának azt tekinti, hogy Aranyt ismerhette és élvezhette. Szónoki hangja lirai csengést kap a Toldi költőjéről szólván, szavai a ritmus szárnyán lebegnek. S ez a rajongó szeretete határozza meg az Arany utáni költészetről formált ítéletét: mindent ideáljához mér, az Arany-iskolát szeretné irodalmunk alapjává tenni s elkeseríti, hogy a fejlődés függetleníti magát Aranytól és új nyomokon halad tovább.

Az utolsó tíz év irodalmi vitáiba ő vetette bele a legtöbb kontroverziát okozott jelszót: a nemzeti sajátosságok kérdését az irodalomban. Egy pár példán maga is meg akarta mutatni, mik irodalmunknak azok a sajátságai, a melyek mint egyént elkülönböztetik minden más irodalomtól. A mit ez ügyben eddig tett, az nyilván csak kezdés, az általános szempontok felállítása, bizonyára meg fogjuk még kapni tőle álláspontjának pontos és részletes kifejtését is. A vitát, a mely úgyszólván évről-évre megújul, addig nem is lehet befejezni, mert az eddig csak általánosságban felállított tételek sohasem vezethetnek sem kölcsönös megértésre, sem a kérdés végleges tisztázására. Beöthynek egész jellemrajza megvan a stilusában. Hullámzó, nagy ívekben haladó mondatai ritmikusan emelkednek és esnek, a szinek széles foltokba terjednek szét. Szabatossága bámulatos, még az élőszóban is; nem ismerünk senkit, a ki olyan símán gördülő, pontosan kiszámított mondatokban tudna beszélni. Bizonyos rhetori jelleme van beszédének és írásának még ott is, a hol nyugodtan értekezik; nem tud ünnepélyesség nélkül szólani. Ez teszi elsőrendű irodalmi szónokká, akadémiai és Kisfaludy-társasági beszédei a rhetorikai forma szempontjából valóságos példái ennek a műfajnak. A magyar nyelvnek, fordulatainak, finomságainak egyik legkiválóbb ismerője, mindenre meg tudja találni a megfelelő szót s néha meglepő biztonsággal sürít egyszerű formulába szétágazó fogalmakat. Stilje annyira egyéni, hogy teljességgel utánozhatatlan, a kik az ő nyomán akarnak haladni, azoknál tűrhetetlen modorossággá fajul. A közvetlenséget feláldozza a szabatosságnak, de azért őszinteségét, gondolataiba vetett erős hitét s izgalmakra, benyomásokra fogékony temperamentumát kiérezni minden szava mögül.

Hatása az ifjúságra s különösen az iskolára igen nagy. A magyar irodalom történetét egy egész nemzedék tanulta az ő iskolai könyvéből s az utána következő tankönyvírók mind függenek tőle, az irodalom-tanárok túlnyomó része az ő tanítványa s az ő felfogásait visszhangozza. Mindenesetre szellemi életünk legfontosabb tényezőinek egyike, úgy egyéni súlyánál, mint követői nagy táboránál fogva. Egész életében kulturát csinált s ezért ünneplése kulturánknak nevezetes eseménye.

SZENTIRMAY ELEMÉR.

SZENTIRMAY ELEMÉR.

sen. Az ő szövegeit idéztem, pedig a kristályosodó aranyként rárakódott édes dallamokat kellene idéznem. A «Plevna nótát» («Ne menj el»), a toborzó rhythmusúakat («Hogyha én a dalos madárt hallgatom»), a bánatosokat, a víg csárdásokat, a gyöngéden enyelgő negédeseket («Csongorádi kis barna»); de ki győzné mind elszámlálni? Egy nagy dalköltő egyénisége oly kimeríthetlen, mint a természet maga és a lélek, a melyeket dalaiban visszatükröztet.

Vadosfai és Zsidi Német János a Dunántúlon született. Fiatal korában (nem 1863-ban, mint bemondása alapján művemben írtam, hanem már 1857-ben) kezdett nótákat, különösen csárdásokat írni, de virágkorát a hetvenes évek elején érte el, a mikor mint nótaköltő a közismertté vált Szentirmay Elemér nevet kezdte használni. Nem is volt aztán sikere annak a népszinműnek, a melyben Blaháné nem énekelt az ő csodaszép nótáiból. Költői ereje idősebb korában is csak mennyiségre lankad, de nem minőségre. Mikor pár év előtt működését méltattam, levelezésbe lépett velem és beküldte legújabb nótáit; nem érzett azokon az öregség, friss volt az, mint a májusi gyöngyvirág; egy örökifjú kedélynek dalos megnyilatkozása.

Körülbelül 400 nótája mindig fog élni; bár testét eltemettük, ez mégsem halál; búcsúzunk egy testtől és üdvözlünk egy halhatatlant.

Dr. Fabó Bertalan.

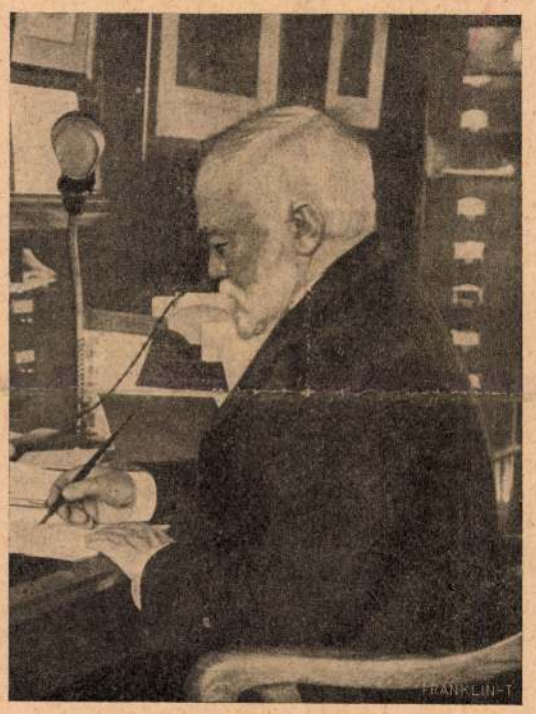

Carnegie, a ki 960 millió koronányi vagyonát közczélokra szánta s 720 millió koronát már e czélra fordított.

A POZSONYI DÍSZKÚT.

A renaissance művészet tudvalevőleg a XV-ik század közepén jelent meg hazánkban; kihatásai sokkal korábban érvényesülnek, mint bárhol másutt, az Alpeseken innen eső országok bármelyikében. Ezt azon politikai és kereskedelmi összeköttetésnek tulajdoníthatjuk, a mely hazánkat Olaszországgal Mátyás király és a szépséges Beatrix házassága révén egymáshoz fűzte. Ezen viszonynak köszönhető, hogy a két ország közötti szellemi közösség nálunk nagyszerű kulturéletet teremtett, a már virágzó olasz renaissance művészetnek nyitva meg kapuit.

Az új művészet varázsa alatt kifejtett tevékenység mellett is aránylag kevés szobrászati alkotásaink száma, melyek Mátyás korszakából máig fenmaradtak.

A szobrászat, a mely az előbbi évszázadokban az épület külsején kereste feladatát, most ennek belsejébe vonult s históriánk legfényesebb neveit viselő férfiainak síremlékeiben, epitafiumokban, czímerekben, pasztoforiumokban, szárnyas oltárokban és egyházi stallumokban találta meg érvényesülésének feltételeit.

Azonban a mily szépen fejlődött szobrászatunk, a mohácsi vészt követő szomorú korszakok egy csapással megsemmisítik a szép auspicziumok mellett virágzásnak indult művészeti alkotásainkat. Mindaz, a mit Mátyás uralkodása a képzőművészetek terén alkotott, igen kevés kivétellel elpusztult.

Ennélfogva renaissance korabeli művészetünkről egészen hű képet nem alkothatunk magunknak; az egykorú feljegyzések, krónikák kevés tájékozást nyujtanak erre nézve

A POZSONYI VÁROSHÁZ TERÉN ÁLLÓ DÍSZKÚT.

alkotás úgy dekorativ kompozicziójával, a hatalmat és bátorságot kifejező impozáns főalak harczias tartásával, valamint a mosolygó arczu amorettek gyöngéd formáikkal egységes csoportban olvadnak egymásba. Közvetlen hatása karcsu és elegáns silhouettjével formai és technikai befejezettségénél fogva monumentális.

Készült Miksa király koronázásának emlékére 1572-ben, a mint azt a főalak alatti négyoldalu talapzaton levő latin felirások is igazolják, melyek magyarúl így szólnak:

Legszentségesebb II. Miksa Emil római császárt, Csehország királyát, Ausztria főherczegét, Magyarország királyságának koronájával megkoronázták Krisztus 1563-ik évében, szeptember hó 8-ik napján.

Pozsonyban felavatva, utas, mindőn ezen forrásból felüdülsz, gondolj arra, hogy kérjed a királynak és Magyarország birodalmának szerencséjét, a kutnak állandó fenmaradását. Azután egészséggel távozz!

*

Oh miért tündökölsz bojok oroszlánja ősi diademával? Oh római sasok, miért vándoroltatok a japid Istenhez? Ki hozott titeket Pannoniának saját, Pisojával ékeskedő városához? Új király Miksa Emil. Ezt követi három dolog. Még egy teljes éve sincs, hogy jogart adott. Nagyobbakat is fog adni a háromszemélyű egy Isten. Alapítva az Úr 1572-ik esztendejében.

*

Maesa, királyával víg diadalait járja ujong a berek az új király szeretetétől. És a Száva, Dráva és a Dunával a Tisza egyenlően énekelnek királyukhoz méltó költeményeket. Ezen folyóknak szeliden parancsol Miksa. Oh vajha Eufrat és Ganges vizeinek is.

Alapítva az Úr 1572-ik esztendejében.

*

makra s jó segítőtársa a kormányzóknak, tüntetések napjaiban. Az ég a tüntetőkkel tartott. Hermann örült ennek: a próba, melyet megkisérlett, így annál döntőbb.

Egyedül volt dolgozószobájában. Egy segédtiszt volt a szomszéd szobában a telefonnál. Az első hirek megnyugtatóan hangzottak. Több mint tizezer munkás gyűlt össze a gesztenyefák terén, zavar nélkül, alig kiáltva egyet-egyet. És lassan, sűrű sorokban kibontakozott a rengeteg hosszú menet.

Nagy csend borult a királyi palotára. Semmi zaj nem hallatszott sem a boulevardokról, sem a még elhagyatottabb rakpartokról. Hermannt ez nyugtalanitotta. A nagy tenger-zúgásra gondolt, a melyet a tömeg kétségkívül hallatott odalenn és a mely pillanatról-pillanatra közeledik s a melyet még nem hallani, de majd meghallani egy percz múlva. A csend nyomasztotta őt, mint a vihar közeledése. Nagy lépésekkel, idegesen járt föl s alá. Szeme néha találkozott ősének, II. Hermannak mozdulatlan és sötét tekintetével. Úgy tetszett neki, mintha irónikus és roszaló mosoly játszana a rettenetes ős ajkán. Aztán szembe nézett vele. Nem, a dicső ős nem mosolygott. A herczeg ellenséges figyelemmel vizsgálta ezt a szigorú és kemény szájat, ezt a halántékán sajátszerűen nyomott homlokot, a ragadozó állkapcsokat. És büszke, kihivó gyönyöre telt benne, hogy a mit ő tesz, gyűlöletes és érthetetlen lenne a zordon ősnek, ha ez fel tudná emelni a karmeliták kápolnájának köveit, a melyek alatt már ötszáz év óta pihent, — hogy ő mert először megtörni egy ugyanannyi százados hagyományt, és ő, a királyok fia, meghazudtolta az emberi könyörület nevében a királyok egész sorozatának könyörtelen és hamis bölcseségét . . .

Majd leült, elővett zsebéből egy levelet, kibontotta és elolvasta a végét egy igazhivő kifejezésével, a ki valami szent szövegen elmélkedik.

— Igen, gondolni fogok önre, nemcsak úgy, mint más napokban, hanem több aggodalommal. Nagyon jól tudom a gonosz tanácsokat, melyeket a politikusoktól kap; de ugy-e, hogy nem hallgat rájuk? Lehet, hogy ezek közt a szegény emberek közt csakugyan vannak gonosztevők és nagy számmal tudatlanok, de sokkal több köztük a szerencsétlen. Ne féljen tőlük, ön, az ő barátjuk. Tiltsa meg, hogy provokálják őket, hogy elhiresztelék az elnyomás előkészületeit, mielőtt még tudnák, lesz-e elnyomni való és én esküszöm, hogy nem fognak roszat lenni. A tömeg lelke nagylelkű az iránt, a ki nagylelkűen bánik vele. Fűzze magához azzal, hogy bizalmat mutat iránta. Gondolja meg, fenség, hogy ha Jézus szegényei közül, a kik jók és a kik igazságtalanúl szenvednek, csak egy is megöletik ön által, természetes oltalmazójuk által, és pedig azért, mert kikiáltották nyomorúságukat! Nem, ezt a gondolatot nem tudnám elviselni! Szerelmünk nevében, ne ontsd a szerencsétlenek vérét!...

— Ah, Frida! Kicsi Frida! Ime, az én útravalóm, — mormogta Hermann.

Megnyugodott, bízni kezdett, mintha ezekből az ártatlan és szerelmes szavakból végtelenül édes biztonság áradt volna feléje.

XV.

— Szabad egy szót szólni neked?

Ottó lépett be, szemmelláthatóan izgatottan. De örökös könnyűvérű mosolya rajta maradt rőt bajuszán.

— A pillanat nincs a legjobban megválasztva, — mondta Hermann.

— Az ember nem beszélhet veled akkor, a mikor akar. És különben . . . azt akarom neked mondani . . . nem válogathatok a pillanatokban . . . Egyébiránt, ma vagy máskor . . . A mi engem illet, én bizony nyugodt vagyok.

— Látom.

— Igen, ámbár te nem sokat teszel arra, hogy a békés embereket megnyugtasd. Ezt szemrehányás nélkül mondom. Ismerem eszméidet. Te azt képzeled, hogy a te tizenkét vagy tizenötezer proletárod szépen megteszi sétáját és csak nem kell bántani őket, akkor veszteg maradnak. Ebben én nagyon kételkedem.

— Lássuk, miért?

— Ez nagyon egyszerű dolog. Két eshetőség van: vagy te látsz helyesen, a mi lehetséges és minden békésen folyik le, vagy pedig tévedsz és akkor azt fogod tenni, a mit te előtted tettek: védeni fogod magad, csak egy kissé később, kissé több lesz a betört fej, mintha azonnal védted volna magadat. De hisz az egyre megy. Az utolsó szó a miénk lesz ez alkalommal még és majd még néhány más alkalommal is, mert egyelőre mi vagyunk az erősebbek; úgy értem, hogy mi és a mi jó nemességünk és kitünő polgárságunk. De nyilvánvaló, hogy nem sokáig lesz így, de a gépezet így is eltart addig, a mig mi. A mi engem illet, én nem is kívánok többet.

— Bátor lélek vagy!

— Nem vagyok szentimentális. De beszéljünk az én ügyemről. Mondtam neked valamit a minap.

— Arról a bánya-konczesszióról?

— Igen . . . Issachar báró nagy összeget adna.

— Hogy értsem ezt?

— Uram Isten, ez csak elég világos!

— Hogyan? Nekem ajánl pénzt?

— Nem azt mondom. Neked jogod volna nem tudni róla. Minden körülmények közt megvolna a módja . . . Az idők nehezek. A koronás fők szűken vannak zsebpénz dolgában. Azt hiszem, Vilhelmina sem nagyon bánná . . . az ő jótékonyczéljaira . . . Elvégre három millió nem csekélység.

— Fölösleges folytatnod, tudhatod.

— Miért?

Lutringer

l.

Hoffmann Porsony

23. l

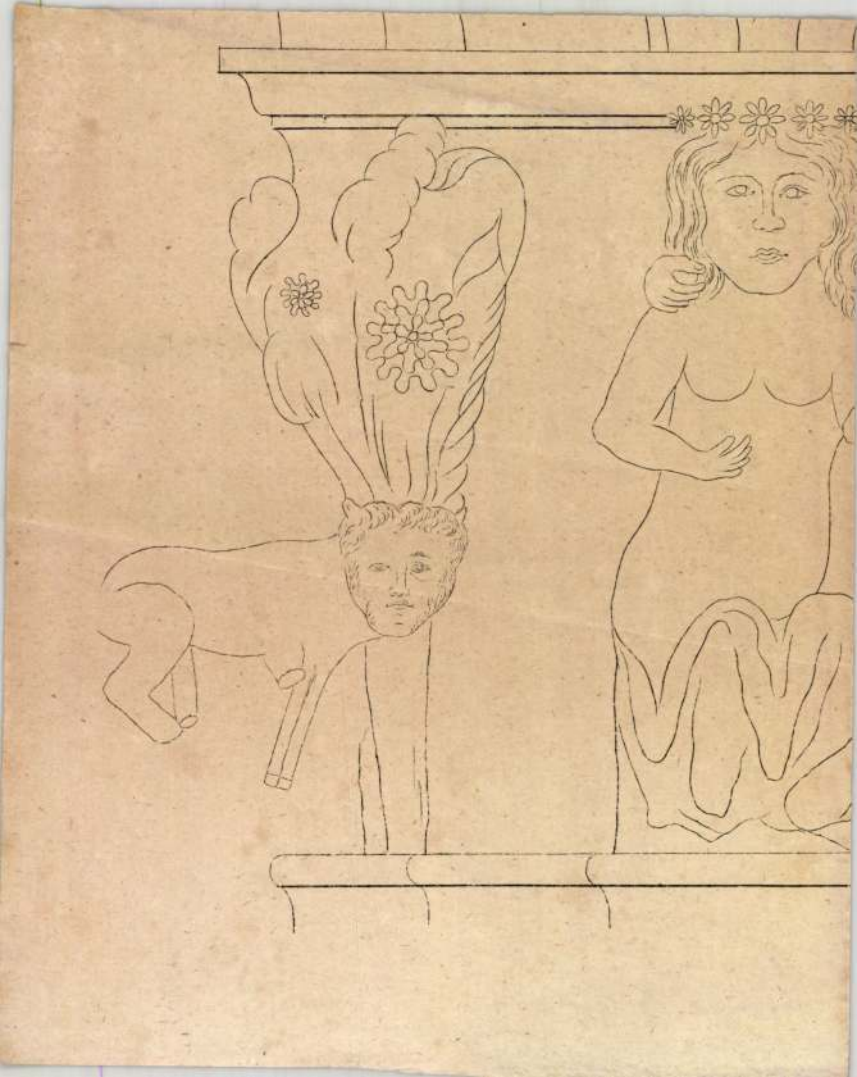

LUTRINGER, Andreas Löfarnagó

Pozsony 1572-1577

An 1996/1-3. 234.

háromoldalú

lynek bordái

s nyílású igen

szakasz volt

ereszt- illetve

ert bádogból.

szárán három

vezet a két

ós nyílású XV:

puja csúcsíves

l tagolt.

- 2. -

Luttringer András

németóvári
kőfargó

1572 - kénitette a
pozsonyi főtéren álló
diszkutat.

Ortvay Tivadar dr

Pozsony város utcái és
terei. Pozsony, 1905

94. l

Jegyzökö

Felvétetett Budapes
5 órakor, a III. ler. római régé
ügyelő vegyes szakbizottmán
termében tartott üléséről.
Havas Sándor ny. álla
nöklete alatt jelen voltak:
A kormány részéről He
közoktatási miniszteri Sanác
A főváros részéről. Gerl
úr, Cselka Nándor, Kalmár
József főo. biz. tag urak, S
mint Heuffel Adolf osztály
Szabó Károly fogalmazó gyak
A műemlékek ország
nyi Lajos, Dr. Hampel József

Lutringer András

stobrun

1572 Pomp. st pomp.
1580. disszert
mester

mod

Hecsucs 192.l

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühe

Miután keresményemnek 191...

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételér

nevü munkástársamat szóbelileg megb

Kelt ....., 191...

.....

tanu.

.....

tanu.

Lutringer András

Kőfarab

Pozsony 1577-

Lvd

Z

Hecsucs 178

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhe

Miután keresményemnek 191...

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételé

nevü munkástársamat szóbelileg megl

Kelt ....., 191...

.....

tanu.

.....

tanu.

Lutringer András

wed

Z

Myskovszky Viktor

A porsonyi diszkút.

Vas. nyp. 1908. 831. l.

keppel.

Esetleg László

Leitringer András.

XVI. 4. Porsony

irod

Mts S. V. k. 1898

20. l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedély

.....

a műhelyfőnök vag
aláírás

8. sorsz. Műhelyi minta. —

LUTRINGER *András*, németóvári kőfaragó a XVI. században. 1572. készítette a pozsonyi főtéri díszkút vízmedencéjét.

E. G. II 50 l

~~Baracsi leletek VII. 190.~~

Luttringer András

Hamburgi Eöfargó

1520

esetl. laid Pomogi Eutjá.

AJ. 164

	Izraelita 15
rsjegyek. 1910—1913. Huzás: Julius 30. Főnyeremény: 52.500 korona.	**Protestáns** Judit **Görög-orosz** 17 Marina Izraelita **16**
	Protestáns Germán **Görög-orosz** 18 Emilián **Izraelita** 17
sztus	**Protestáns** Vasas Péter **Görög-orosz** 19 Diusz **Izraelita** 18
	Protestáns Gusztáv **Görög-orosz** **20 Illés pr.** Izraelita 19
31	**Protestáns** Eleázár **Görög-orosz** 21 Sim. és Ján. Izraelita **20 S. E 5.** P.

Andree Lutringer

Kőfaragó

Pozsony. 1577.

Meister Andree Lutringer Steinmetz zu Teutschen Altenburg, zw. stainni Thür, mit fries und übersmis 2alt, so man zur Ratstuben und Ratthurn gebraucht per 14 fl facit 17 Thl. 4 Sch."

Stefan v. Rakovszky, Das Pressburger Rathhaus. Pressburg. 1872.

13.1

Győr

Kőfaragó

Kassa. VII. 24

Lutringer András

A pozsonyi díszkút. (Lutringer András műve.) Irta Myskovszky Viktor. Vasárnapi Ujság okt. 11.

1908.

(Művészet 1908. 423. l.)

halmon emelvény van, hová lépcső
a testőrök állnak. Balra a királyt
eleti kardvágást teszi meg. A koroná-
s világi rendeket, a nagy közönséget s a
a kürtösök közelében egy főúr van lóhátos,
érben hegyek terülnek el s a nap a felhők
a kép alatt hásábosan két-két sorban:
n degen drij kruijs
en"
ent trois signes avec
Croix".

lkeretet véve 11.7 : 18.2 cm.

31/93 N: 252.

Lutringer András

Wobras

Pozsony 1572.

Toman 392. l.

Luthringer András

hamburgi kőfarajó

lásd

Bálint Zoltán:

Az ezredéves kiállítás architekturája. Bécs. 1897. 35. l.

M.O.B. alkalmazott

941

zágos Bizottsága

ny { száma: 19
kelte: I. 1. 1941
beérkezése: 19

ek száma:

elintézett szám:

áma:

záma:

ısta:

Lőttringer András

Nobran

l.

Benyovbratisl.

42. l.

55. l.

bilita della direzione di una gra
de unita economica nazionale.

Nessun'altro avrebbe p
tuto darci un quadro piu ottimis
sulle prospettive degli scambi in
ternazionali, che in campo econon

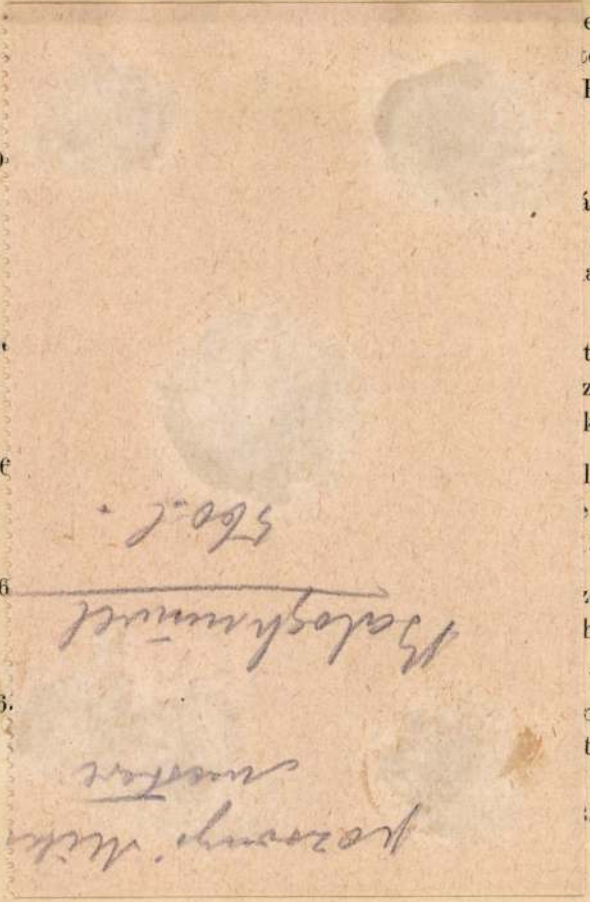

Lutzinger, Andreas

Nobrait

l. Wag Dej

155. l.

1493. Kovács Mihály:

Tárkányi Béla kanonok.

Térdig látható, kissé balra
Rövid haja és szemöldöke ősz, szem
beretvált. Gyürüs jobbkezét a piro
vő papirosra feketett SZENTIRÁS -
müre támasztja, mely mellett csöng
palliumát vetette, csipőjére támas
szalagon káptalani jelvényt és nya
hord. Balra, az asztalon túl, könyvt
a szöveg olvasható: Tárkányi Béla
után festette Kovács Mihály 1885.

Vászon, méretei 138.5: 100
Ipolyi Arnold ajándéka.

A Tört. Képcsarnokba helyez

Lutringer András

Müvinel. 1908. 423

Kossuth Lajos" Felsőkereskedelmi Iskola

III Vrietten

Ár

P

f

1.

Kelet			Mértékegység		
év	hó	nap			
1927.	május	1.	3.400		
—"—	—"—	3.			
—"—	—"—	15.			
—"—	—"—	16.	5.820		

Andree Lutringer

Kőfaragó.

Pozsony város többször szerződött a német óvári kőfaragókkal, annthogy ohmányokban is emlitik a német óvári bányákat; mint olyanokat, mellek Pozsony számára kövcket szolgáltattak.

Az 1572-ben a város főtéri kut vízmedenczéjének elkészítésével egy német óvári mestert bízott meg: Den 29. May Ist Andree Lutringer Stainmetz von Teutschen Altenburg hieher berufft, mit den man wegen eines neuen Rohrkassens gehandelt.

Ostvay T., Pozsony város története. Pozsony. 1895.

II K. I r. 3291

Lutringer András

Kőfaragónak a pozsonyi városháza terén álló XVI. századi Enzjának utánzata a tört. kiállitáson 1896-ban fel volt állítva. Maradandó anyagból ma is megvan n.o.

Czobor Béla dr.

A történelmi kiállitás.

Bpest 1898. 20. l.

Más tárgy nem lévén, l

K.m.

MDK

Lutringer, Andreasszobrász

Külföldi mester, aki a pozsonyi Miksa kutat faragta.
/1571-72/

A magyarországi művészet története I;
Bpest, 1961. II. kiadás. 334.1.

M.D.K.

Lutringer Andree, kőfaragó

1571-1572-ben elkészíti a pozsonyi főtér díszkútját; 1577-ben a városháza tanácstermének és tornya számára kőajtókat farag felső párkánnyal és frízzel. 1580-ban öt forintot adnak neki, mivel panaszkodik, hogy nem kapott bort a munkáért.

Hoffmann Edit: Pozsony a középkorban, elfelejtett művészek, elpusztult emlékek. Bp.é.n. 41. old.

c. 25. old.

M.D.K.

Ludringer Andrea, kőfaragó

... A dinkübra vonatkozó szerződés szerint a városi tanács kívánsága az volt, hogy „mit der Weit und Tiefe, auch aller gestalt wie der Körbrunn zu Wienn am Hohenmarkt" birjon... A pozsonyi díszes kút ma is megvan, a bécsit azonban a XVIII. század elején eltávolították.

Hoffmann Edit: Pozsony a középkorban, elfelejtett művészek, elpusztult emlékek. Bp.é.n. 41. old.
és 25. old.

MDK

Lutringer, Andreas
szobrász

faragta a
pozsonyi Miksa kutat /1571-72/.

Magy.Müv. Tört.I. /szerk. Dercsényi/ 299.o.

Lutsch István

festő

lásd) 1) Gyulafehérvár alaprajza 1736.

2) Kolozsvár városi vár alaprajza

3) Beszterce alaprajza

4) Radnai szoros térképe

5) Borgós " "

6) Gyimesi szoros "

7) Oláhzsil térképe

Borbély Andor:

Erdélyi városok képeskönyve 1736-ból

Kolozsvár 1943. 6-12. l

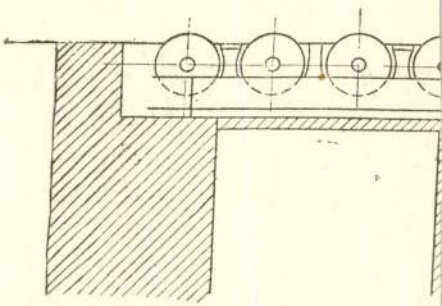

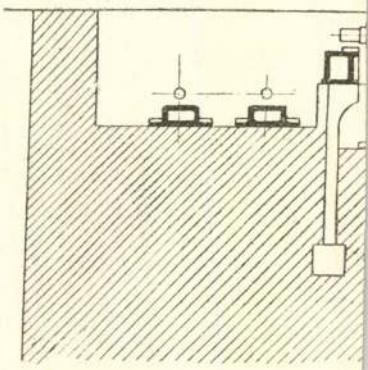

Lutsch

festő 1736

lásd

Borbély Andor:

Erdélyi városok kéjes-
könyvei 1736-ból.
Kolozsvár, 1943.

Könyvtáramban

Vegyétek és egyétek, ím a testem,
amely tiérettetek töretik,
nyugodjatok meg: már elestem

és utamat még ezrek követik.
A szeretőnk már mosolyoghat rátok
és leányaink oldhatják övcik,

napfényben éghet gyönyörű hazátok,
a tiétek a vigasság s a vágy
s a szerelem... És tiétek az átok!

HAVAS GYULA

Anglia hatalmi túlsúlya a békekonferenciáig nem csökken, ha a népek önrendelkezési joga a maga tisztaságában érvényesül, akkor Magyarország mai területén lakó népek akaratától fog függni az, hogy a mai állam kötelékében megmaradjanak-e vagy sem. Az önrendelkezési jog érvényesülése többféle akadályba ütközhetik a kivitelben. Kérdés az, hogy Amerikában megvan-e az akarat, hogy Európa kisebb államainak fölötte bonyolult nemzetiségi kérdéseit végleg rendezzék vagy megelégszenek azzal, hogy csupán nagy vonásokban valósuljon meg ez az elv. Kérdés, hogy Wilson vagy az ő bizalmi emberei bele tudják-e élni magukat annyira a mai viszonyokba, hogy e viszonyok ismeretéhez szükséges fontosabb tények (nem csupán statisztikai, de lelki tények is) nem kerülik el figyelmüket. És különösen kérdés az, vajjon nem esik-e latba Amerika szövetségeseinek kevésbé tisztult demokraciája, a revanche gondolata, vajjon nincs-e meg az az érthető törekvésük, hogy azokat a népeket, melyek nekik a háborúban használtak, a volt ellenség rovására elégítsék ki. A primitivebb népek, ép úgy mint a primitivebb emberek, a talio jog alapján állnak és úgy érzik, hogy ha őket idáig valaki elnyomta, az igazság úgy áll helyre, ha ezután ők cselekszik ugyanezt régi nyomójukkal. Tulajdonképen nemis az a kérdés, hogy ezek a tényezők fognak-e hatni vagy sem, hanem az, hogy mily erővel fognak hatni.

Lutsch Stephan

von Luchenstein 1757

1753/54

l.

Eperjessy 1929

40. l.

41. l.

Lutsch Stephanus

l 1751

Eperjessy 1929

19. l.

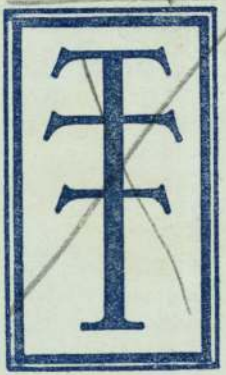

30.036.

ból származni s útjuk úgylátszik galvanikus áramon vezetett keresztül. Hogy megengedhető-é e betűket a többiek mellett használni, a szabadság azon álláspontjánál fogva, mely e tekintetben követtetett, nem lehet már megítélni. Egészben véve e füzetnél is se nem tanultak, se nem felejtettek semmit sem. A kezdőbetű, melylyel oly gyakran találkozunk, többnyire azon országszerte dívó rendszertelenség szerint van alkalmazva, s különösen feltünő a czímsornál.

Hogy a fametszés, mely néha gyönyörűt is alkotott, miként oldotta meg föladatát, erről valószínűleg megoszlik a vélemény ; mindamellett megmarad a fametszésnek, danaosi ajándékul, a — nyomás.

Mily szerencsésen lehetett volna a föladatot megoldani, ha az eredetileg megállapított terv mellett maradva, egy dísz- és egy népies kiadás rendeztetik. A díszkiadásban az impozáns alak következtében a képeket megfelelően

Lutsch (Lutz) Balázs

ötvös

Nagyszeben 1595.

Lutsch (Lutz) Balázs

otv.

Wod 1595

Arszeben 407

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök
alá

Lutsch Istvánn

katonai mérnök 1734-ben alaprajzot készített Kolozsvárról.

Adattár a XVII. századi szellemi mozgalmak történetéhez II. Apáczai és kortársai. Herepei János cikkei. Bp.-Szeged, 1966. 676 l.

386-1.

Lutsch Mihály

Jazekas

1840. körül Szász-
kirden (Nagyrukullö
vm) hol Bruckner
János mühelyeben
dolgozott

Sigerus, Emil:

Die siebenbürgischen
Sgraffiati-Gefässe.
Korrespondenzblatt
1912. 50. 1

LUTSCH Mihály ötvös

1649-51-ben Kolozsváron az aranyművesek céhmestere volt

Horapi J.: A Hársongárdi temető régi sírkövei. Bp. 1988. 183–184. p.

dnesného Slovenska

mov slovenskych bádatelov
, A. Petrová–Pleskotová)
rdoly

utató Csoport

Leitsch Péter

építész (?)

Nagyszeben 1552

lásd

Archiv d. Ver. f.

siebenb. Landesk.

1900. 29. k. 2. f.

330. l.

334. l

kőnyomtatásban

Kubinyi Ferencz's Nachlass

Magyarország és Erdély

képekben

Pest

1853.

I. Kötet

fedd.

MDK

Wenzel Luttaschitz, aranymives,

mint mester emlitve 1782-1784.

Dr. Horváth Henrik: Pester Goldschmiede-Barokk.
A Régyüjtö. - Der Kenner. 1931.V.évf. 5.sz. 130-134.

Luttaschitz (Lugaschitz) Wenzel

ötvös Pest

1782-ben mester

1783, 84 emlitve

Horváth-Szentpéteri

254. l.

Luttaschitz, Wenzel

Pest 1782-84

Horváth, Dr Heinrich

Pester Goldschmiede-Marke

A Műgyűjtő.

1931. 5. f.

133 l.

Leutsch Mihály

Kolozsvár 1644.

K 74 l.

Lutsch Mihály

ötvös

Kolozsvár ~~[illegible]~~ 1651 ben első céhmester. Már 1640 ben is Kolozsvár élt.
1649-1650 ben második céhmester

Jakab Elek. Kolozsvár története. Bpest. 1888. II. k. 498 l. 620 l. 685. vegyet 686 l.

Lietsch Markus

Ötv.

1597

wod

Ar Szeben 408

..... nevü munkás igazolta

a müvezető aláírása.

elyezem:

vagy helyettesének
írása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Lutsch Márk

ötvös

Nagyszeben 1597

F 66.l

M.D.K.

Luttenhaller János, kőfaragó

nevét 1730-40 körök említik az egri adóösszeírások.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 361. old.

LUTTENTALLER János kőfaragó. Az egri városi adó-
összeirások 1730-40,között emlitik.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

M.D.K.

Luttentaller Pál, egri kőműves

nevét már Gallus vasmű-vessel és az egri városháza 1738-39-évi építkeresével kapcsolatban is említik. Egerben 1730-38 körött irják össze. Meghalt Egerben 1740. szeptember 15-én, 70 éves korában.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

330. old.
+361. "

Lutter Ignác

Stul. Székesfehérvárott
1898 szept. 2. Rk
3-adéves rajztanárjelölt
1919 nyárú tanf

Hámori Róza VIII. 153.

Lüttgendorf - Leinburg

báró festette az 1886-ban
megnyitott uj pozsonyi
Heinhár menyeresképét

Vas. Ujs. 1886. 632 l.

F D
FRATELLI
Deisinger

M.D,K.

Lutterer Sándor, kőfaragómester

. Hainburgból, készítette Pozsony város főterén álló kutat 1531-ben, melyet Alpár Ignác javaslatára az erredeves kiállítás történelmi épületcsoportja udvarán felállítandó két munkájával fogadtak el.

A Magyar Mérnök- és Épitész-Egylet Heti Értesitője, Bp.
1895. XIV. évf. 167. old.

Lutz Antal és Pál

és Stayer János kőfaragó mesterek folytattak munkálatokat az egri Dobó István tér 3 sz. a. ház építtetésénél 1738–39 között.

Voit Pál plb.: Heves megye műemlékei II. köt.
Magyarország műemléki topográfiája, VIII. köt.
Budapest, 1972.

2338

LUTTENTALLER János kőfaragó. Az egri városi adó-
összeirások 1730-40, között emlitik.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Luttenstaller Pál, egri kőműves

nevét neki Gallus vasmű-
vessel és az egri vártorony 1938-39-
évi építkezésével kapcsolatban is
említik. Egerben 1730-38 között írják
össze. Meghalt Egerben 1740. szeptem-
ber 15-én, 70 éves korában.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

330. old.
+361. "

LUTTENTALLER /Ottentaller/ Pál egri kővágó, kőfaragó. Egerben 1730-38-ig irják össze, amikor a város II. negyedének 4. fertályában saját házában lakik. 1738-ban résztvesz --+ Gallus Péter és --+ Staier kőfaragóval a városház épitésében. Meghalt Egerben 1740 szeptember 15-én 70 éves korában.

AHevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

LUTTNER MÁTYÁS, cikész,alcéhmester

A Helytartótanács 1805-ben a pécsi céhtől is cipőket kért a katonaság számára.A pécsiek 888 pár bocskor készitését vállalták á 4 ft.30 kr-ért.Az erről szóló német irtot Nikisch József főcéhmester,Luttner és Glasser Ádám irnok irták alá. 174.old. 28.jegyz

KOPASZ GÁBOR: Régi pécsi kézmüves mesterségek 167.old

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, XVI. 1971.
Pécs, 1972

Luttor Ferenc

Csoportkiállításon szerepelt a Képzőművészeti Szalonban.

M. 1932. XII. 13.

Luther György

Balatonvidéki Vörös Ujság,
1919. (repro)

.Theisler György: Plakátművészeti ritkaságok.....
Művészet, 1977. március - 2.oldal.

Luttor Ignác

4

Ulivérot, 1947. 3.

Luttor Ignác:
Balatonvidéki Vörös Újság, 1919

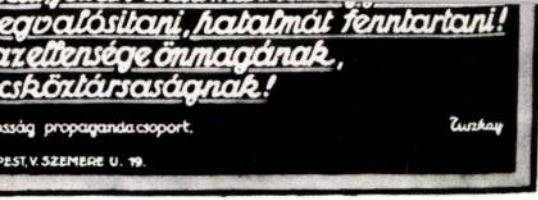

készített grafika szembeötlően a *Kónya Sándor*nak tulajdonított híres plakát variánsa. A két mű egymáshoz való viszonyának kérdése teszi érdekessé rajzunkat. Megszerzésekor felmerült az a gondolat, hogy eredeti tervvel van dolgunk, és ez módosította volna a plakát szerzőségével kapcsolatos, általában elfogadott álláspontot. (Azért fogalmaztam ilyen óvatosan, mert bár a Dél-Afrikában élő Kónya Sándor elfogadta a szerzőséget, de Falus Elek visszaemlékezése *Azary-Prihoda István*t nevezi meg a mű alkotójaként.) Szirrer Gusztáv esetleges szerzőségét azonban a figyelmesebb stíluskritikai és minőségvizsgálat nyomán el kell vetnünk. Szembetűnően kényszeredett másolásra utal a bal felső lábszár szervetlenül átvett, eredeti értelmét elvesztett kontúrrajza,

Régi és új a budavári palotában

Luttor Ignác

Rejtéjes a Balatonvidéki Vörös Ujságban 919 húsvét jelzésű Luttor Ignác művének mibenléte.

Theisler György: Plakátművészeti ritkaságok a .....
Művészet, 1977. március - 2.oldal.

RAJKI JÓZSEF

Születtem Orosházán 1894. február havában egy tanyai parasztházban. Rajzolni és mintázni az iparművészeti iskolában tanultam három évig. Egyszerü emberek között élek Orosházán, akiknek életét szokásaikat viszem át agyagfiguráimba. 1927-ben hat hónapot Párisban töltöttem szigoruan tanulás céljából. A jelen kiállitás munkáim első bemutatása.

168	Verekedők	mintázás égetve		450.–
169	Kártyavető	„	„	400.–
170	Töprengő	„	„	400.–
171	Libakopasztó	„	„	350.–
172	Kukoricaszedő	„	„	400.–
173	Bámészkodó	„	„	380.–
174	Falverő	„	„	450.–
175	Pihenő paraszt	„	„	450.–
176	Harmonikás	„	„	400.–
177	Jár a baba	„	„	320.–
178	Kisbiró	„	„	~~400.–~~ 300.–
179	Didergő uccaseprő	„	„	450.–
180	Anya és gyermeke	„	„	380.–
181	Kenyérszelő	„	„	350.–
181a	Fürészelő	„	„	300.–

LUTTOR IGNÁC

a Markó-utcai reálgimnázium tanára sokoldalu tevékenységet fejt ki. Festői hajlamainak életkörülményei kényszeritő hatása miatt nem so-

Nemzeti Szalon 1930. nov.
68. csop. kiáll.

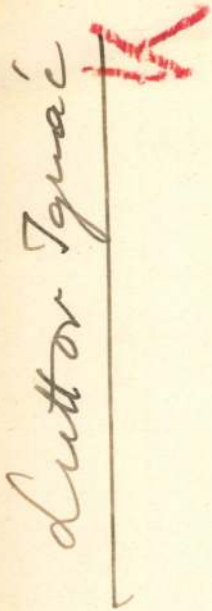

káig élhetett. A végig küzdött háboru után élénk résztvett tollal és rajzzal a modern rajzpedagogiai mozgalmakban: munkatársa a népiskolai rajzoktatás nemrég megjelent, sok száz ábrával illusztrált hivatalos vezérkönyvének. 1930. májusban rendezte a nemzetközi iráskiállitást, mellyel a betüművészet és iráspedagógia racionalis megreformálásáért inditott harcot. Közben többször volt tanulmányuton Olaszországban és Párisban. Szinálmait lakás dekoraciós tárgyak tervezésében éli ki. A maradandóság ideálja lebeg szeme előtt, ezért választotta anyagául a tüzes szinü, massziv filzet. Az applikációban munkatársa Kovácsné Hollós S. M. iparművésznő.

182	Magyar tulipán		45.—
183	Reggel az erdőszélen	filcpárna	50.—
184	Kinai madár	filcpárna	50.—
185	Mezei virág	filcpárna	45.—
186	Fekete kakas, párna, selyembársony		Mgtul.
187	Fehér váza	filcpárna	50.—
188	Modern ornament	filcpárna	45.—
189	Sárga kacsa	filcpárna	55.—
190	A hold asszonya	filcpárna	55.—
191	Bünbeesés	filcpárna	150.—
192	Kalózhajó	filcpárna	55.—
193	Arab rege	filcpárna	55.—

Luttor J.

(rajztanár?)

c. Középiskolai igazgató

l.

Rajzoktatás

1937. 9-10. sz

128. l.

(többnyi)

147. l.

nem volt

jelen a

kongresszuson

A Luttor-féle írás

alkotója Horrásolását

írásban küldte be a

VI. Gárdésze.

I. számu Ke

a hatóságoknak / miniszteriumo
mányzati hatóságok, Társadalom
közintézmények stb. / egymásköz

1/ Hivatalos kiadványa
szerv, vagy c / küldöncz utján jus
hivatalokhoz / miniszteriumokh
intézményekhez stb. / ?

2/ Amennyiben küldö
erre a célra, vagy pedig hivatal
szolgálatra is ?

3/ Hány darabot / toha
Budapesten székelő hivatalokhoz a
b / kézbesitő utján ?

A

LXVIII. CSOPORTKIÁLLITÁS

KATALOGUSA

CSABAI ROTT MARGIT
győrszigeti NÉMAY FERENC
MÉSZÖLY MUNKÁS BÉLA
SÁRI SCHALK LÁSZLÓ
SIMKOVICS JENŐ
RAJKI JÓZSEF
LUTTOR IGNÁCZ
MŰVEI.

N. Sial

1930. NOVEMBER HÓ.

CSABAI ROTT MARGIT

Benkhard Ágostnál majd Szablya Frischaufnál tanult. Néhány évi megszakitás után 1928-ban kezdett ujra dolgozni és részt vett a Nemzeti Szalon, a Szinyei Merse Társaság és a Munkácsy céh kiállitásain.

1	Külváros	olajf.	250.—
2	Férfitanulmány	olajf.	400.—
3	Mezei virágok I.	olajf.	200.—
4	Tóparti részlet	olajf.	200.—
5	Interieur	olajf.	300.—
6	Virágcsokor a havasok alján	olajf.	200.—
7	Kilátás ablakomból	olajf.	300.—
8	Nő ernyővel	olajf.	400.—
9	Karácsonyfa	olajf.	200.—
10	Muskátli az ablakban	olajf.	300.—
11	Millstatti táj	olajf.	250.—
12	Virágcsendélet	olajf.	300.—
13	Önarckép	olajf.	Mgtul.
14	Tulipánok	olajf.	300.—
15	Ima után	olajf.	300.—
16	Napsugár	olajf.	250.—
17	Csendélet	olajf.	200.—
18	Női tanulmány	olajf.	300.—
19	Mezei virágok II.	olajf.	200.—
20	Sárközi piac	aquarell	80.—
21	Jugoszláviai tó	aquarell	80.—
22	Tóparti részlet	aquarell	80.—
23	Mezőkövesdiek	aquarell	80.—
24	Balatoni részlet	aquarell	80.—
25	Mezőkövesdi interieur	aquarell	100.—

25a	Tépelődő	olajf.	300.—
25b	Virágcsendélet	olajf.	200.—
25c	Budapesti tájrészlet	olajf.	250.—

MÉSZÖLY MUNKÁS BÉLA

Éppen ma hat éve, hogy a Nemzeti Szalonban szerepeltem kisebb collectióval. Mint akkor, — most is érzésem és hangulatom különbözőségeit iparkodtam megszólaltatni, ezzel is elmondva, nem szeretnék manirossá válni. Alig tartom lehetségesnek azt, hogy emberek minden időben egy szinben és formában lássanak és érezzenek. Mert más az érzésem az Alföldön, más hatást gyakorol rám a Balaton, s szinte bujává tesz Páris. Másként dobog a szivem, ha Angyalföld proletárjait látom és hallom, s nem dobog a szivem a Duna-korzón attól amit hallok; legfeljebb csak attól amit látok.

26	Mi lesz holnap?	olajf.	850.—
27	Nyár	olajf.	450.—
28	Kövezik a Boul. Mont-Parnasset		450.—
29	Zivatar után a Balatonon	olajf.	450,—
30	Tél a Mártonhegyi uton	olajf.	400.—
31	Prágai emlék	olajf.	600.—
32	Cséplés	olajf.	600.—
33	Messze ut	olajf.	400.—
34	Tabán télen	olajf.	350.—

35	Iram	olajf.	800.—
36	Megérdemelt pihenés	olajf.	400.—
37	Vihar a Morván	olajf.	350.—
38	Morva partján	olajf.	350.—
39	Hajók a viharban	olajf.	350.—
40	Svájci testőr	olajf.	650.—
41	Besztercebánya	olajf.	800.—
42	Fájdalom és vigasz	olajf.	900.—
43	Jön a vihar	pastell	500.—
44	St. Nikolais templom Prágában Kostel Sv. Mikulása	pastell	300.—
45	Velence-Prágában a Karls-Brücke alatt, Karluv most Na Kampe	past.	350.—
46	Prágai Tabán Nerudova ul.	pastell	300.—
47	Prágai vasuti hid, Visehardi	past.	350.—
48	Pillantás a Bastionról Klárovra M. Astrana	pastell	400.—
49	Én	pastell	300.—
50	Ladiképités a Moldován	pastell	350.—
51	Seine-i hid Pont Sully	pastell	250.—
52	Vásár	pastell	250.—
53	Út a Pantheonhoz	pastell	300.—
54	Félvérü nő	pastell	250.—
55	Seine-part a külvárosban	pastell	300.—
56	Gémes-kút	pastell	300.—
57	Tél Zugligetben	pastell	300.—
58	Hajók a Sión	pastell	350.—
59	Tanya	pastell	300.—
60	Siófoki hajóállomás	pastell	200.—
61	Beszterczebányai táj	pastell	300.—
62	Dunamentén Vácott	pastell	250.—
63	Kunyhó a Gellért-hegy tetején		250.—
64	Pletyka	pastell	200.—
65	Régi Lóversenytér fehérben	past.	250.—

győrszigeti NÉMAY FERENC

ny. huszáralezredes,

A Wr. Neustadti kat. akadémia elvégzése után a 12. sz. huszárezredben szolgált. Festői kiképzését Wr. Neustadtban, Wienben, a Szolnoki és Nagybányai művésztelepeken szerezte. A háboru után Szatmáron időzött, hol az ottani társaság tagjait festette, 1922-től 1928-ig Braziliában az ottáni előkelőségekről 300 portrait festett. 1928 óta Budapesten időzik; azóta megfestette a Kormányzó ur, Bárd Miklós, Scitovszky Béla belügyminiszter, Scitovszky Aladárné. Albrecht kir. herceg és felesége, Széll Józsefné urnő stb. arcképét.

66	Kormányzó ur	olajf.	
67	leveldi Kozma Ferencz tábornok		Mgtul.
68	vitéz Lázár Károly testőrőrnagy		Mgtul.
69	Negyvennyolcas honvéd		Eladó
70	Csanády Frigyes táborszernagy		
71	Vázlat egy lovasportré-hez, Brazilia		1000.—
72	Ő fensége Albrecht főherceg felesége szül. Lelbach Irén	pastell	Mgtul.
73	Dr. Petri Pálné	pastell	Mgtul.
74	Hertelendy Dénesné	pastell	Mgtul.
75	Oláh Aladárné	pastell	Mgtul.
76	Mándy Baba	pastell	Mgtul.
77	Olasz szépség	pastell	Eladó
78	Argéne	pastell	Eladó
79	Chilei táncosnő	pastell	350.—

80	Férfi portré	pastell	Eladó
81	Scitovszky Béla b. ü. minist.	pastell	Mgtul.
82	Dr. Széll Józsefné	pastell	Mgtul.
83	Ő fensége Albrecht kir. herceg	aquarell	Mgtul.
84	Orosz hercegnő	aquarell	1600.—
85	Néda	aquarell	Eladó
86	Maria de Moraes Barros	rajz	Mgtul.
87	Dr. Vass József minist.	rajz	Mgtul.
88	Br. Bánffy Györgyné	rajz	
89	Orleans Braganca herceg	rajz	
90	dr. Thorday Lajos v. előljáró	rajz	Mgtul.
91	Pechy Kálmán ezredes	rajz	Mgtul.
92	Koldusleány	rajz	Eladó
93	Brazil táj	olajf.	Eladó
95	Emlék a megszállásról	aquarell	600.–
96	Népfelkelő huszár	aquarell	Eladó
96a	Lóportrait	aquarell	Eladó
96b	Székely leányok		850.—
96c	Csendélet „Régiségek“	olajf.	1800.—

SÁRI SCHALK LÁSZLÓ

Budapesten született 1900-ban. Érettségi bizonyitványa megszerzése után előbb üvegtervezéssel, majd faszobrászattal foglalkozott és csak később tért mondanivalóinak uj kifejezési módjára a festészetre. Festő maradt és az Iparmű-

vészeti Főiskolán majd Feiks Jenőnél és Iványi Grünwald Bélánál tanult. Mult évi collectiójával szemben — mikor teljesen naturalista felfogást vallott — ma már a Szentendre-i művésztelepről hozott képeiben csak a dolgok lényegét festi. A legnehezebb problémát tüzte maga elé: egyszerüen festeni. Ezen a hangsuly és a derüs nyugodt életlátásán, mely szinskáláját kiszélesitette. Képeit a külföldi metropolisokban is látták és értékelték.

97	Olvasás közben	olajf.	300.—
98	Pap sziget Szt. Endrénél	olajf.	400.—
99	Viz partján	olajf.	300.—
100	Napraforgó	olajf.	250.—
101	Nagymosás	olajf.	250. -
102	A Falu kútja	olajf.	250.—
103	Vasárnap	olajf.	250.—
104	Kis kőhid a libausztatón	olajf.	250.—
105	A Böske vasárnapja	olajf.	500.—
106	Szent Endrei ősmotivum	olajf.	500.—
107	És Tom Pick nyergébe emelte a lányt . . .	olajf.	300.—
108	Katika csendélete	olajf.	300 —
109	Reggeli kézimunka	olajf.	300.—
110	Katika stoppol	olajf.	400.—
111	Atelier hangulat	olajf.	300.—
112	Az én ablakomból	olajf.	500.—
113	Bucsu a Kálvárián	olajf.	600. -
114	Szent Endrei táj	olajf.	600.—

115	A patak medrében	olajf.	400.—
116	Női portrait	olajf.	400.—
117	Asszonytestek	olajf.	300.—
119	A wecker	pastell	200—
120	Peti vasárnapja	pastell	200.—
121	Akt fauteuilleben	pastell	200.—
122	Tarlón	pastell	200.—
123	Ősmotyvum	pastell	150.—
124	A karám	pastell	200.—
125	Könyvek	pastell	150.—
126	Kékruhás nő	pastell	100.—
127	Akt a műteremben	pastell	150.—
128	Pihenő modell	pastell	150.—
129	Álló akt	pastell	150.—
130	Ülő akt	pastell	150.—
131	Sződrákosi hid	pastell	200.—
132	Virágok	pastell	150.—
133	Szénarakodás	pastell	250.—
134	Férfi tanulmányfej	pastell	200.—
135	Női tanulmányfej	pastell	200.—
136	Vasuti hid	pastell	200.—
137	Heti vásár	grafit	150.—
138	Szent Endrei Görög utca	grafit	150.—
139	Szent Endrei szerb bucsu	grafit	150.—
140	A kovács udvara	grafit	150.—
141	Szent Endrei táj	grafit	150.—
142	Szent Endrei ősmotyvum	grafit	150.—
143	Kikötő	grafit	150.—
144	Uszályok	grafit	150.—
145	Pásztorok	grafit	200.—
146	Gémeskút	grafit	200.—
147	Szénarakodás	grafit	200—

SIMKOVICS JENŐ

Szül. 1895-ben Budapesten. Katonáskodott végig a háboruban. Azután uira kezdett festeni és karcolni. Ez már 4-ik nagyobb kiállitása, olajképekből a 2-ik. Résztvett már több külföldi kiállitáson és úgy ezeken mint itthon is sikerrel szerepelt és kitüntetésekben részesült.

148	Oltárkép Szt. Károly életéből	olf.	Mgtul.
149	Kis vázlat az oltárképhez	olajf.	180.—
150	Somogyi táj taligás emberrel	olf.	380.
151	Baromfietetés Somogyban	olajf.	400.—
152	Krisztus és a Szamarita nő	olajf.	380.—
153	Éneklő nők	olajf.	500.—
154	Apám	olajf.	Mgtul.
155	Anyám	olajf.	Mgtul.
156	Zsuzsánna és a két öreg	olajf.	200.—
157	Bokros vidék Somogyban	olajf.	400.—
158	Őszhaju férfi arcképe	olajf.	200.—
159	Falu végén	olajf.	200.—
160	Kis táj 2 bokorral	olajf.	150.—
161	Piros ruhás pihenő, fa alatt	olajf.	180.—
162	Dr. Balatonyi Lajos elnök arcképe		Mgtul.
163	Pagáni Frigyes igazgató arcképe		Mgtul.
164	Simon József igazgató arcképe		Mgtul.
165	néhai Mocsányi Ödön arcképe		Mgtul.
166	[redacted] Mocsányi R. arcképe		Mgtul.
167	Hirsch N.-né urnő arcképe		Mgtul.

RAJKI JÓZSEF

Születtem Orosházán 1894. február havában egy tanyai parasztházban. Rajzolni és mintázni az iparművészeti iskolában tanultam három évig. Egyszerü emberek között élek Orosházán, akiknek életét szokásaikat viszem át agyagfiguráimba. 1927-ben hat hónapot Párisban töltöttem szigoruan tanulás céljából. A jelen kiállitás munkáim első bemutatása.

168	Verekedők	mintázás	égetve	450.–
169	Kártyavető	„	„	400.–
170	Töprengő	„	„	400.–
171	Libakopasztó	„	„	350.–
172	Kukoricaszedő	„	„	400.–
173	Bámészkodó	„	„	380.–
174	Falverő	„	„	450.–
175	Pihenő paraszt	„	„	450.–
176	Harmonikás	„	„	400.–
177	Jár a baba	„	„	320.–
178	Kisbiró	„	„	400.–
179	Didergő uccaseprő	„	„	450.–
180	Anya és gyermeke	„	„	380.–
181	Kenyérszelő	„	„	350.–
181a	Fürészelő	„	„	300.–

LUTTOR IGNÁC

a Markó-utcai reálgimnázium tanára sokoldalu tevékenységet fejt ki. Festői hajlamainak életkörülményei kényszerítő hatása miatt nem so-

káig élhetett. A végig küzdött háboru után élénk résztvett tollal és rajzzal a modern rajzpedagogiai mozgalmakban: munkatársa a népiskolai rajzoktatás nemrég megjelent, sok száz ábrával illusztrált hivatalos vezérkönyvének. 1930. májusban rendezte a nemzetközi iráskiállitást, mellyel a betüművészet és iráspedagógia racionalis megreformálásáért inditott harcot. Közben többször volt tanulmányuton Olaszországban és Párisban. Szinálmait lakás dekoraciós tárgyak tervezésében éli ki. A maradandóság ideálja lebeg szeme előtt, ezért választotta anyagául a tüzes szinü, massziv filzet. Az applikációban munkatársa Kovácsné Hollós S. M. iparművésznő.

182	Magyar tulipán		45.—
183	Reggel az erdőszélen	filcpárna	50.—
184	Kinai madár	filcpárna	50.—
185	Mezei virág	filcpárna	45.—
186	Fekete kakas, párna, selyembársony		Mgtul.
187	Fehér váza	filcpárna	50.—
188	Modern ornament	filcpárna	45.—
189	Sárga kacsa	filcpárna	55.—
190	A hold asszonya	filcpárna	55.—
191	Bünbeesés	filcpárna	150.—
192	Kalózhajó	filcpárna	55.—
193	Arab rege	filcpárna	55.—

CSABAI ROTT MARGIT:
Nő ernyővel.

Nemzeti Szalon 1930 - nov.

68. csop. Kiáll

A KIÁLLITOTT MŰTÁRGYAK JEGYZÉKE

Lüttor Ignác

N. Szal

1930 nov

68 csop. kiáll

LUTTOR IGNÁCZ:
Filcpárnák

LUTTOR IGNÁCZ:
Filcpárnák

Ludor Ignác

MDK

Luttor Ignác

Blahó L.: A N.Szal. csoportkiáll. Képzőművészet 1931. 36. sz. 18.l.

MDK

Luttor Ignác tanár

A hold asszonya,	filcpárna
Bünbeesés,	"
Kalózhajó,	"
Arab rege,	"

Nemzeti Szalon, 1930.Nov. 68.csop,kiall.

MDK

Luttor Ignác tanár

Fekete kakas, párna,	selyembársony
Fehér váza,	filcpárna
Modern ornament,	"
Sárga kacsa,	"

Nemzeti Szalon, 1930.Nov. 68.csop.kiáll.

MDK

Luttor Ignác tanár

Magyar tulipán.
Reggel az erdő szélen, filcpárna.
Kinai madár, "
Mezei virág, "

Nemzeti Szalon, 1930.Nov. 68.csop.kiáll.

MDK

Luttor Ignác tanár

A népiskolai rajzoktatás sok száz ábrával illusztrált hivatalos vezérkönyvének munkatársa volt.
1930.máj.-ban nemzetk.iráskiállitást rend.
Többször volt tanulmányuton Olaszországban és Párisban.Az applikációban munkatársa Kovácsné Hollós S.M. iparművésznő.
Nemzeti Szalon, 1930.Nov. 68.csop.kiáll.

Lutter Ignác.

A Nemzeti Szalon kiállitotta müveit 1930-ban.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

MDK

Luttor

Baranski E.L: Főiskolánk a párisi 8-ik nemz-közi
. . . kongresszuson. Képzőmüv. Főisk. Évk.
1936/37. 1.

Luttor Ignác
iparművész

— **Müteremkiállitás.** *Luttor* Ignác gimn. igazgató karácsony hetében iparmüvészeti filzmunkáiból müteremkiállitást rendezett. Még emlékezünk a Nemzeti Szalonban 1930-ban kiállitott, feltünést kető müveire, melyekkel a szinpompás és időálló filzet uttörő módon vezette be az iparmüvészet és lakásdiszités anyagai közé. Mostani kiállitásán faliszőnyegek, teritők és párnalapok korszerü megoldásait láttuk. A klasszikus értelemben vett plakátgrafikára emlékeztetnek az anyag természetének megfelelően, nagy tudással leegyszerüsitett kompoziciói, akár ornamentális, akár figurális tárgyuk. A magyaros ízü „Libapásztorlány", a „Haragszom rád" és a „Hortobágyi csikós" monumentális hatásu darabok. Azzal a meggyőződéssel távoztunk, hogy a filz szép és nemes anyagára nagy jövő vár. Rövidesen kiszoritja a lakásokból az aprólékos, fonalas kézimunkákat.

Nemzeti Ujság
1935 XII. 29

Luttor Ignác
iparművész

* (Müteremkiállítás.) Luttor Ignác gimnáziumi igazgató karácsony hetében iparművészeti filzmunkáiból müteremkiállítást rendezett. Luttor Ignác már szerepelt hasonló kiállítással a Nemzeti Szalonban 1930-ban, ő volt az, aki a szinpompás és időálló filzet bevezette az iparművészet és lakásdiszités anyagai közé. Mostani kiállitásán faliszőnyegek, terítők és párnalapok korszerü megoldásait láttuk. A klasszikus értelemben vett plakátgrafikára emlékeztetnek az anyag természetének megfelelően, nagy tudással leegyszerüsitett kompoziciói, akár ornamentális, akár figurális tárgyuak.

Budapesti Hirlap
1935 XII. 28

Luttor Ignác
iparművész

— **Iparművészeti kiállitás.** Luttor Ignác gimnáziumi igazgató karácsony hetében iparművészeti filzmunkáiból müteremkiállitást rendezett. A Nemzeti Szalonban 1930-ban kiállitott müveivel a szinpompás és időálló filzet bevezette az iparművészet és lakásdiszitès anyagai közé. Mostani kiállitásán faliszőnyegek, terítők és párnalapok korszerü megoldásai láthatók. A klasszikus értelemben vett plakátgrafikára emlékeztetnek az anyag természetének megfelelően, nagy tudással leegyszerüsitett kompoziciói, akár ornamentális, akár figurális tárgyuak.

Nyíregyháza
1935 XII. 28

F.	○	
M.H.	✓	1934. I. 14
M.	✓	1934. I. 14
N.U.	✓	1934. I. 14
P.H.	✓	1934. I. 14+17
P.N.	○	
U.	○	
Reggel	✓	1934. I. 15

Luttor Ignác

kiáll.

Nemzeti halon

1930. nov.

För. képt.

Luttor Ignác

a Markó utcai reálgimnázium tanára sokoldalu tevékenységet fejt ki. Festői hajlamainak élet körülményei kényszerítő hatása miatt nem sokáig élhetett. A végig küzdött háboru után élénk résztvett tollal és rajzzal a modern rajzpedagogiai mozgalmakban: munkatársa a népiskolai rajzoktatás nemrég megjelent, sok száz ábrával illusztrált hivatalos vezérkönyvének. 1930. májusban rendezte a nemzetközi irás kiállitást, mellyel a betűművészet és iráspedagógia racionalis megreformálásáért inditott harcot. Közben többször volt tanulmány uton Olaszországban és Párisban. Szinálmait lakás dekorációs tárgyak tervezésében éli ki. A maradandóság ideálja lebeg szeme előtt, ezért választotta anyagául a tüzes szenü, massiv fizet. fordits!

Az applikációban munkatársa Kovácsné Hollós S. M. iparművésznő. 1930. nov. koll. kiállitása a Nemzeti Kalonban. ~~Filcpárnák~~ Magyar tulipán, Kínai matár, Merei virág stb tárgyú filcpárnák.

1905.

223

ár 10-én.

~~[illegible]~~

[illegible] ülő és [illegible] kissé elörenajló agg [illegible]intól a leczkét kérdezi ki. Jobb [illegible] bocsaban [illegible] könyvet tart. A mel[illegible]ndő meg borral félig telt palaczk [illegible]ábainál guggol. A beretvált arczú [illegible], míg az iskolás fiú, ki [illegible] táskát (vállaira csatolt) [illegible], [illegible]ot, [illegible] harisnyát, ~~[illegible]~~ czipőt visel. [illegible] kilönféle szerszámokkal szal[illegible]lyeztek el; a szekrény oldalára ka[illegible]retezett metszetet; a falon, [illegible] ik szemünkbe, a szekrény felett, kép [illegible]ző látható. Jelzése alól halra. Fried.

Lelepraton lá-dáskai,

Lalszszonnal

[illegible]ndéka 1905 május 18-án (426-905)

Luttor Ignác

MAGYAR MUVESZET

1930. 668.
1932. 388.

papírpénzek.

Magán

fajá: a bankjegy.

Hátrányai.

1.) Könnyen romlik

2.) " " hamisítható.

Luttor Ignác

1918/19, 1919/20,
1922/23

Ferképzomfoiskèvk
11 o. l.

LUTTOR IGNÁCZ:
Filcpárnák

Luttor Ignác

Nemzeti Szalon

1930. nov.

68. csop. kiáll.

LUTTOR IGNÁCZ:
Filcpárnák

XI., Horthy M. út 86. III. 2.

Magyar tenger, szép Balaton, édes hazám gyöngye,
Áldott legyen selymes fodrod, áspartod göröngye.
gy. Czikle Valéria.

LEVELEZŐLAP

Kedves Tanár úr!

Június közepén újabb mintafüzeteket, nyomtatványokat küldött Miss Baldwin, Tanár úr részére. Akkor a sok vizsgai munkán kívül fáradt voltam nem sürgős levelezés elintézésére, ezért nem írtam. Nagyon örülnénk, ha Tanár úr kedves Feleségével együtt eljönne 30.-án s akkor átadnám ezeket. Azért kérem 30.-án, mert

Arany János rt.

Nagyságos
Lutter Ignác
tanár úrnak

Budapest
VII. Aréna - út 29.

R. Barabás Gizella: Napfény a Balatonon
Der Plattensee The Jake Balaton
Lac Balaton Il lago Balaton

akkor bizbosan itthon vagyunk. Mama és Növérem majdnem naponta elutaznak, mert Balaton birtokuk van. Ha Tanár úr akadályozva lenne, legyen szíves érte küldetni, vagy júli 10.-én, 20.-án jönni, amikor szintén itthon vagyunk.

Kedves Feleségének is, sok üdvözlet.

1935. jún. 27.

Barabás Ilona,
XI. Horthy M.-út 86.
édes Anyám és Növérem.

Luttor Ignác

festőművész

Csoportkiállitás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Magyarság
1930.XI.14.

Luttor Ignác iparművész

Csoportkiállitás - Nemzeti Szalonban - szines appli-
kációs párnákkal szerepel.

Ujság
1930.XI.7.

Lutter Ignác

Csoportkiállításon szerepelt a Képzőművészeti Galériában.

M. M. 1932. XII. 10.

Luttor Ignác iparmüvész

Magyarság
1930.XI.7.

*** Luttor Ignác diszpárna-kiállitása a** Nemzeti Szalon Erzsébet-téri palotájában. Egészen uj és meglepő hatásuak ezek a párnák, melyek a modern lakásmüvészet esztétikájához és célszerüségi szempontjaihoz alkalmazkodnak ugy anyagban, tehnikában, mint müvészi elgondolásban. Az eddigi kényes bársony, selyem és csipke helyett a massziv filcanyagokat kedveli, tehnikája a változatos megoldásokat inspiráló *applikáció*, stilusa pedig körülbelül az, ami a modern plakáté. Az applikáló szines öltések életrekeltik a konturokat és ezáltal a dekorativ hatást fokozzák. A kiállitást e hó 6-án nyitották meg s tiz napig tart. A jelenlévő előkelő közönséget a párnák megkapó szépsége mellett rendkivül meglepte azok olcsósága. Luttor Ignác rövidesen külföldre is kiviszi párnáit és szakemberek jelentős kereskedelmi forgalmat jósolnak müveinek.

Le a bevételt							
Kifizetendő összeg							

30. sorsz. Könyv. minta. — Pallas n

:

.....

A fizetés $\frac{\text{készpénzben}}{\text{cheque kibocsátásával}}$ megtörtént

192..... cheque száma.....

A főpénztár:

.....

Luttor Ignác iparmüvész

— **Iparművészeti kiállitás.** A Nemzeti Szalon 68. csoportkiállitása keretében érdekes párna-gyüjteményt mutatott be *Luttor Ignác* állami reálgimnáziumi tanár iparművész. Művészete eleget akar tenni a mai leszegényedett társadalom szerény óhajtásának: meleget, szint vinni a lakás egyszerü, modern konstrukcióju butorai közé. A mai ember önkéntelenül is ahhoz a megoldáshoz folyamodik, amit Luttor nagy technikai fölkészültséggel, biztos tudással és izléssel visz véghez a szines, dekorativ párnáival. Ezek a párnák uj szineket, uj vonalakat hoznak és nálunk még alig ismert alakokban vonultatja föl a művész. Rajzaik a dekorativ festőművészet, a modern plakát esztétikájával hatnak. A párna anyaga legfőkép a massziv filc, technikája pedig a változatos megoldásokra bő alkalmat adó applikáció. Hol pasztelles, hol tüzes szinezésüek, de mindig ötletesek. Anyaguk olcsó és épen ezért hamar népszerüek is lesznek. *(v.)*

Pesti Hirlap
1930.XI.6.

Le a bevételt... ...					
Kifizetendő összeg					

30. sorsz. Könyv. minta. — Pallas ny

:

.....

A fizetés $\frac{\text{készpénzben}}{\text{cheque kibocsátásával}}$ megtörtént

192..... cheque száma.....

A főpénztár:

.....

Luttor Ignác
iparművész

Csoportkiállitás - Nemzeti Szalonban - diszpárnagyüjteményével szerepel.Ötletesen játszik a szinekkel,van humora,kifejező ereje.A modern plakátokkal tartja a legtöbb rokonságot ez az érdekes kisérlet.Arab rege,- Hold asszonya,- Virrad az erdő szélén,- A fekete kakas,-A bünbeesés mind érdekes dekorációk.Modern lakásoknak igazán stilusos ékessége lehet néhány ilyen párna.Mindenesetre érdekes,hogy nálunk még a kisérletezés stádiumába sem jutott területen ilyen szép eredményeket lehet felmutatni.
E s t .
1930.XI.7.

Luttor Ignác
iparmüvész

Csoportkiállitás - Nemzeti Szalonban - divánpárnái kiemelkednek abból a sablonos tömegből, amit ezen a téren nem egyszer kaptunk. Szin és formaeredetiség egyenesen arra hivja fel, hogy magasabb rendeltetésü iparmüvészet terén mutassa meg zsenialitását.

Esti Kurir
1930.XI.8.

Luttor Ignác
iparmüvész

Csoportkiállitás- Nemzeti Szalonban - iparmüvészeti tárgyakat állitott ki.Pompás festői érzékkel tervez és készit egészen ujszerü párnákat,amelyek igazán hiv tottak arra,hogy a modern interiörök diszei legyenek. Tartós filcből készitti ezeket a párnákat,ebből vágja ki szines dekorativ figuráit is,amelyeket aztán az alapanyagra applikál.Hatásában a legszebb mézeskalácsokra emlékeztetnek ezek a kompoziciók.A modern lakásba beillő praktikus használati tárgyak és amellett komoly müvészi értékü munkák uj technikáju párnái.

Magyarország
1930.X.7.

Luttor Ignác iparművész

A Képzőművészeti Szalon III.csoportkiáll.-án szerepelt.

N.U.931.I.14.

Luttor Ignác iparművész

A képzőművészeti Szalon kiáll.-án szerepelt.

N.U. 931.I.30.

Luttor Ignác.

iparművész.

a Képzőművészeti Szalonban újabb műveiből kiállítást rendez, melynek keretében a Nemzeti Szalon 68. csaportkiállításon bemutatott műveit is kiállítja.

Meglúvó.

Luttor Ignác

festőművész

Csoportkiállitás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Uj Nemzedék
1930.XI.16.

Luttor Ignác
iparművész

Csoportkiállitás - Nemzeti Szalonban - iparművészeti filcpárnáival szerepel. Szinérzék, finom dekorativ tehetség jellemzi gyönyörü párnáit.

Uj Nemzedék
1930.XI.8.

Luttor Ignác

festőművész

Csoportkiállitás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1930.VI.16.

Luttor Ignác iparmüvész

Nemzeti Szalon LXVIII.csoportkiállitásán párnáival szerepel.Ezek a hazai forgalomban eddig még nem ismeretes tipust képviselnek.Raffináltan finom szinharmoniák,kevés vonallal jellemző rajzok,melyek a dekorativ festőmüvészet és az áhitatos mozaikmüvészet határán mozognak.Az Arab rege,a Hold asszonya, a Virradat az erdő szélén,a Fekete kakas tökéletes illuziót keltenek és a Bünbeesés paradicsomkertjének szimbolikusan kiválogatott állatai,melglepő egyszerüségü magyaros almafája a régi gobelinek keresetlen naivságával hatnak.Az aplikáló szines öltések életre keltik a kon turokat és ezáltal a dekorativ hatást fokozzák.

Nemzeti Ujság
1930.XI.7.

Luttor Ignác
iparmüvész

Csoportkiállitás - Nemzeti Szalonban - szinálmait lakásdekorációs tárgyak tervezésében éli ki; amyaga a tüzes szinü,massziv filc.

Magyarság
1930.XI.7.

Luttor Rex Ignác
iparmüvész

Csoportkiállitás - Nemzeti Szalonban - kiállitott párnái a hazai forgalomban eddig még nem ismert tipust képviselnek.Raffináltan finom szinharmoniák,kevés vonallal jellemző rajzok,melyek a dekorativ festőmüvészet és az áhitatos mozaik müvészet határán mozognak.Az Arab rege, a Hold asszonya,- a Virradat az erdő szélén,- a Fekete kakas tökéletes illuziót keltenek és a Bünbeesés paradicsomkertjének szimbolikusan kiválogatott állatai,meglepő egyszerüségü magyaros almafája a régi gobelinek keresetlen naivságával hatnak.Az applikáló szines öltések életre keltik a konturokat és ezáltal dekorativ hatását fokozzák.
Nemzeti Ujság
1930.XI.7.

PÁPAI REF. KOLL.
RAJZSZERTÁRA

Nagyságos

Littkey Ignác

igazgató úrnak

Budapest

V. Markó u. 29-31

...tlás VI. o. tanuló linometszete

Rajzok, festmények, metszetek, transzparensek, írás szerkesztés, betűvetés, diákfantázia, tanmenetek

a Pápai Ref. Gimn.

rajzkiállításán

Június hó 18—25-ig
délelőtt 10—1-ig,
délután 3—6-ig.
Belépés díjtalan,
adományokat rajz-
jutalmakra köszö-
nettel fogadunk.

5 ÉI
5 DK

41/18.

Nagyságos

Lutter Ignác

c. igazgató úrnak

Budapest

VII. Barcsay utca 5

Szovjetháború diákrajzokon, repülőplakátok, fej- és alaktanulmányok, karikatúrák, állattanulmányok, grafikák, permetezések, tanmenetek, irástanítás, természettanulmányok, tájképek, csendéletek, stb.

a Pápai Református Gimnázium

rajzkiállításán

június 14—21-ig
délelőtt 10—1-ig, délután 3—6-ig.

Az új rajzterem ezen első kiállításán

10 éves visszapillantás

a legjobb végzett növendékek munkáira (Istenes-Iscserekov, Somogyi, Szeiffert, Pék, Buday).

Belépés díjtalan.

Móritz Sándor VII. o. t. fametszete. 1942.

Luttringer, A. M Dh

Renaissance kút a fötéren.

A Deutsch-Altenburg i köpanagó: Luttringer müve.

8 3. lap
21. kép. Repr.

Franz, A. R.: Pressburg, die ehemalige Hauptstadt ...
Berlin = Stuttgart, 1935. 8-3. l. 12. t.

Luttringer, Andreas, szobrász 1704

Deutsch-Altenburg-i kőfaragó.
Alkotása a pozsonyi főtéren egy páncélos
lovag szobrával díszített kút 1572-ből.

69. l.

Repr. 21. n. képmell.

Franz, A. R.: Pressburg, die ehemalige Hauptstadt ...
Berlin = Stuttgart, 1935. 83. l. 12. A

Lutz Andreas

l.

Evang. Templ.

359. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Lutz Antal

kőfaragó mester

1870. Pesten.

PKc. 217 l.

Főfelügyelőség 1. Múzeumok és Könyv-
tárak Orsz. Főfelügyelősége.

Lutz Balázs

nagyszebeni ötvös

Ivod

P. Alcsuti Katalin

Régi magyar ékszerek

Bp. 1940. 27. l.

Lutz

Mires pesti hegedü készitö mester

Lásd Barány Dezsö életrajzában

Ladányi I.

179. l.

Lutz Balázs

nagyszebeni ötvös

Serleg XVI. sz.

dr. Hirschler Henrik

tulajd

Jul

EGER

Múzeum a líceumban

RMV 12, 101.

Lutz Balárs

otvös

Kőmagyotj. 1331. n.

B C D E F G H I J K L M

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17
I II III IV V VI VII

Trios vegyészeti gyár

1935.

VII. 9. 1992. tr. rla

Lutz Blasy

ötvös 1574 - 1609

lásd

Gyárfás Nagyszeben

Arch. Ért. 1910 414

Lutz Balázs

ötvös Nagyszeben

K[illegible]gyötöj. 239. l.

1331

Blasius Lutz, e. 1574, B 1609. (A: II, 14. Gy: 35.)

a) Kettős serleg fele, vázaidomú nyelén 3 fül szatírokkal, kelyhén 3 maszkos hólyag. — *Hälfte eines Doppelpokals, am vasenförm. Schaft 3 Henkel in Satyrenform, am Kelch 3 Buckel m. Maskarons.* M—H 18,5

Mus. Nat. Transilv., Kolozsvár — Klausenburg.

b) U. a. serleg másik fele. — *Andere Hälfte desselben Pokals.*

Dr. Hirschler Henrik, Bp. Expos. 1931: 26, képpel — mit Abbildung.

c) Pluviale-csat, hármas mennyezet alatt női szentekkel. — *Pluviale-schließe, m. weibl. Heiligenfiguren unter Baldachinen.*

Iparműv. Múzeum — Kunstgewerbe-Museum, Bp.

Lutz Jakab

ötvös

l.

Csatkai sopromnüeml

II. 41. l.

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután 1/2 5 órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszter-mében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

Lutz Jánosné

czułstwiec

Bp. VII. Kazińczy 4-50

Nemesfeuk 1941

199.1

LUTZ LŐRINC /fotó/

"Ott ismerkedik meg id. Zeyk Miklóssal /177061850/ a városka tudományos életének kiváló egyéniségével, aki az 1840 es évek elején Skalnik Károly, Lutz Lőrinc és Szathmáry Papp Károly mellett elsőnek tanulmányozta Erdélyben a nagy visszahngot kiváltó uj találmányt, a dagerrotipiát. ... Skalnik Károly már 1840. április lején Aradon saját gyártmányu gépével készitette feltehetőleg Erdélyben az első dagerrotipiákat, s tudjuk, hogy Lutz Lőrinc nyelvtanitó Kolozsváron 1842 májusában "Daguerre ur e próbatételével foglalkozik", mig Szathmáry Papp Károly /1813-1886/ 1843-ban Borszéki fürdőn már javában készíti felvételeit."

Miklósi Sikes Csaba: Veress Ferenc.
Fotóművészet, 1985/2. 19.p.

Lutzenbacher Pál

festő

Az 1900-as években Nagy-
bányán tanult. Magyaror-
szagon él. Takács Lottán
ismerj.

Láid
Lucrenbacher
alatt

SZERDA

20

CSÜTÖRTÖK

21

PÉNTEK

22

SZOMBAT

23

POLDIACÉL

Lutzenburger

Ács és Jávor Pál müvészek nevét sorolja fel "A tavaszi tárlat"-ról Marco, s méltatja a három müvész néhány "intenzivebb életü müvét."

A HÉT, Bp. 1906. ápr. 8. XVII. évf.
14. sz. 226-227. lap.

Luttzinger Endre

nemetovari szobrány

Pozsony

Mohokutya

Část

BPo 150. l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enged

.....

a műhelyfőnök
a

8. sorsz. Műhelyi mint

Lux.

A III. Nemzeti Képzőművészeti kiállításon robot-műve szerepelt.

Új Magyarság, 1935. März 24.

Lux építész MDK

Perczel Károly:Építészetünk értékelése és fejlődésének iránya Magyar Építőművészet, 1956.V.évf. 1.1.

MDK

Lux, szobrász finoman stilizált férfi f

fejjel szerepel.

Reményivel szép kisplasztika:Táncosnö

Pipics Zoltán dr.:A képzömüszek egyesületének jubileumi kiállitása. -Mücsarnok. U.M.1934 dec.8. 21.1.

Lux, A. MDK

magyar nobrán

műve szerepelt az 1939-es new-yorki világkiállítás magyar pavillonjában

Creed, Virginia: Hungary at the New York Fair

Hungarian Quarterly 1941. I 104.o

MDK

Lux

Remekbekészült szobrocskaja a Műcsarnok kiall.-
án.

D.A.: A Műcsarnok akt-kiall.

Magyarság,1925.dec.6. 21.l.

MDK

Lux épitész

Sztehlo és Lux épitészek terve szerint épült sirkápolna a késmárki evang. templomhoz épitve. Thököly Imre hamvait 1909-ben helyezték el benne

Cikk: Thököly Imre késmárki kápolnája.

Egyházi Müipar, 1909. 121.l.

MDK

Lux (karikatúra-rajzoló)

rajza repr.

Ország-világ humora.

Ország-Világ, Bp. 1960. 45. sz. (22. l.)

MDK

Lux,

'.. a szobrászati anyagot művei díszítik..."

K.A.: Az Iparművészeti Társulat Györgyi Kálmán emlék-kiállítása.
Pesti Napló, 1934 máj.19. 8.1.

MDK

Lux (karikatúra-rajzoló)

rajza: Boldog szülő... - repr.

Ország-világ humora.

Ország-Világ, Bp. 1960. 41. sz. (22. l.)

Sztehlo és Lux

épileszek

K

wód-

Egyházi Műipar

1909. 121. l. (Thököly Imre Késmárki Kápolnája)

fentiek terve szerint épult siskápolna a Késmárki evang. templomhoz. épitve.

Thököly ~~Istvan~~ Imre hanwait 1909-ben hefestek el benne.

..... *mühely.*

...főnökség!

...v ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... szamu .....

...am.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezű aláirás és munkásszám.

Lux Adorján M.D.K.

Az előadás diszletei

Györe Imre:Csillagok órája Gyöngyössy Imre lirai drámája a Katona József Színházban

Magyar Nemzet 1963. február 26. 4.1.

M.D.K.

Lux Adorján

Az Egyetemi Szinpadon bemutatott Federico Garcia Lorca: Yerma c. müvének előadásához készitett megdicsért diszletterveket.

Tarka Krónika c. rovat hiradása /Csik/: Yerma c. rövid ismertetése.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1962. dec. 21. VI. évf. 51. sz. 38. lap.

Lux Adorján M.D.K.

az előadás diszlete

V. . A Revizor
Vizsgaelőadás az Ódry Szinpadon

Magyar Nemzet 1961. novmeber 28. 4.1.

Lux Adorján, díszlettervező MDK

A Katona József Szinházban bemutatott műhöz a díszleteket tervezte.

Bernáth Lánló: Csillagok órája 2.

ESTI. HIRLAP, Bp. 1963. febr. 9.

Lux Adrián

A pécsi balet dinleteit tervezte

Néprava, 1964, ápr. 15, 2 oldal

Lux Adorján MDK

Körtés csendélet 1964 olf. 5ox6o cm.

Csendélet 1964 olf. 5ox65.5 cm.

Déldunántuli Képzőművészek Kiállitásai 1964-1965

Lux Adorján MDK

Csendélet, repr.

Déldunántuli Képzőművészek Kiállitásai 1964-1965

Lux Adorján

festő

MDK

„Csendélet" c. képével nyerpelt a dél-dunántúli festő képző-művészek első, zalaegerszegi kiállításán.

-Találós István: A dél-dunántúli képző művészek első kiállítása

Napló, 1965. jún. 13. 6. lap

Lux Adorján

grafikus, rajzoló, n. 1938. Unquás.
A bp.i Iparm. Főcsr. Mihálta Pál és Szentiványi Lajos növendére volt. 1963-ban a berlini Nemzetrosi hiapad grafirai kiáll.-on 5 alkotásával, Zürichben 2 grafirával szerepelt.
55. Körlés gendélet, 1964, olaj, 50 × 60
56. Gendélet (Repr.) " " 50 × 65,5

Dunántúli képzőművének kiállításai, szeknárd. kat. összeáll. Szakadiné Hárs Éva. – Kaposvár 1965.

Lux Adorján
Szerző

M.D.K.

Szinpadterveit állitott ki
a tárlaton.

Révész Ilsuzsa: Húsz év szinpadképei
Művészet, 1965. szeptember – 39 kep

MDK.

Lux Adorján

Kiállitási kritika

Dunántuli Napló 1965 juni.13.lap 6.

Lux Adorján (sz. 1938, Lingvár)
grafikus

A Jp. mův. Főiskolán Mihálte Pál és Szentkirányi Lajos tanítványa.
Grafikái és díszlettervei hazai és külföldi kiállításokon nekepeltek:
(1963: Zurich; Berlin: Neumann Szinpadgrafikai Kiáll.)
Köstés csendélet 1964, olaj 50x60cm (eml.)
Csendélet 1964, olaj 50x65,5cm (~~[illegible]~~ vó)
Sarkadinné: Déldunántuli Kéjzőművének Kiállítása, 1964-65, 36-37 old.

Lux Adorján

Ház

Rajz, reprodukció.

Jelenkor, 1965 1. szám, 69. l.

Lux Adorján

„Körtés csendélet" c. olajfestménye a Déldunántúli Képzőművészek Tárlatán, Szekszárdon.

említve.

Selenkor, 1965. 2. szám, 155. l.

Lux Adorján

Rajz (Táj)

Rajz, reprodukció.

Selenkor, 1965 1. szám, 84. l.

Lux Adorján

Szerepel a fiatal pécsi képzőművészek ki-
állításán.

Dunántúli Napló 1964. dec. 11.

Lux Adorján

Kötés rendelet c. képéről repr.

Tolnamegyei Népújság. 1964. dec. 20.

M.D.K.

Lux Adorján

Antonio Guero Vallejo: „Az égető sötétség" c. drámájához tervezett "...a dráma hangulâtához illő modern diszletet.."
Az Egyetemi Szinpad előadása.

/1-x/: Az égető sötétség c.
Film Szinház Muzsika, Bp. 1963. juni 14. VII. évf. 24. sz. 17. lap.

Lux Adorján M.D.K.

Diszlet az Egyetemi Szinpad Iniversitas Együttesének Előadásához / Antonio Buero Vallejó: Az égető sötéteég c. dráma/

Napló

Magyar Nemzet 1963. junius 1. 7.1.

Lux Adorján, dinlettervező MDG

A Yerma c. Lorca mű dinleteit tervezte.

— : Lorca-ösbemutató az Egyetemi Szinpadon 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. dec. 14.

Lux Adorján, díszlettervező MDk

A Yerma c. színdarab díszleteit tervezte.

(f. f.): Lorca-ősbemutató az Egyetemi Színpadon 2

ESTI HIRLAP, bp. 1962. dec. 17.

M.D.K.

Lux Adorján

Deák Tamás, romániai magyar iró: „Fictus és Laodiké" c. darabjának előadásához tervezett szinpadképeket. Egyetemi Szinpad előadása.

/1-6/: Fictus és Laodiké c. 3
Film Szinház Muzsika, Bp. 196[illegible]. ápr. 19. VII. évf. 16. sz. 10. lap.

Lux Adorján

Lux Adorján részt vett a
Szimpozionok 76" kiálli-
"táson a Józsefvárosi Művelő-
dési Ház-ban.

----:Kiállitási naptár.

Művészet, 1977. március - 48.oldal.

...mplom

...egyháznak az 1920-as években nem volt ...en önálló gyülekezete, hivatalosan Ercsihez tartoztak, ahonnan segédlelkészek, beosztott lelkészek jártak át Érdre. Ennek ellenére a városban leány- illetve legénykört működtettek, és megszervezték az iskolai hitoktatást is. A harmincas években született meg az ötlet, hogy saját templomot építsenek. 1936-ban *Halápi Oszkár* segítségével el is kezdődött az építkezés. A templom *Lux Adolf*, építészmérnök tervei alapján készült, a munkálatok Kálmán József, kőművesmester vezetésével zajlottak. 1937. szeptemberében átadták az önerőből készült templomot, melyet *dr. Ravasz László*, püspök szentelt fel. A gyülekezet 1939-ben vált el Ercsitől, ekkor lett önálló egyházközösség. A negyvenes években épült meg az érdligeti, majd tíz évvel ezelőtt a parkvárosi református templom. A Kálvin téri templom első lelkésze *Kulifai Gyula* volt, akit később *Német Géza* követett. Az ő nevéhez fűződik a Gépész utcai templomépítés, melynek engedélyek híján csak az alapjai készültek el. Német Gézát 1972-ben kizárták az egyházból, csak a nyolcvanas évek végén rehabilitálták. 1982-ig Peterdi Béla volt a gyülekezet lelkésze, és immár tizenöt éve Takács István tölti be ezt a posztot.

A húszas években 300-400 aktív tagja volt a gyülekezetnek, jelenleg pedig 457 családot tartanak nyilván. Az egykori alapítók közül ma már csak hárman vannak életben. Az elmúlt tizenöt év alatt a költözések és az elhalálozások miatt a gyülekezet tagjainak fele kicserélődött. A Kálvin téri templomban évente 80-90 keresztelőt tartanak, és az elmúlt évben 37 fiatal pár tartotta esküvőjét ezen a helyen.

A református gyülekezet ezen a hét végén ünnepli a Kálvin téri templomuk fennállásának 60. évfordulóját. Szombaton este, fél hétkor ünnepi hangverseny kezdődik, az érdi Bach-zenekar részvételével. Október 26-án, vasárnap délelőtt tíz órakor pedig hálaadó istentiszteletet tartanak a templom felszentelésének 60., valamint *Takács István* lelkipásztor helyi szolgálatának 15. évfordulója alkalmából.

B. A.

LUX ADOLF

EURONAP: DIÓSD -

(K) PEST MEGYEI HIRLAP
1997 okt 24

A hatvanéves temp

A református egy

Érden

nak a közöss
keik felidézésére,
első hívó szóra harmin
öten összejöttek, s ma már
a klub taglétszáma megha-
ladja az ötvenet.

Az alakulástól eltelt idő
nagyon rövid ugyan, de ed-

rende
görhöny
más és édes pulis
vízen kőtt (kelt) tészta.

eltűnő betegségről
gény magyar királyról

sát is jelenthette volna, hiszen hadban állt Velencével. Azt tette, amit a betegsége elől menekülő emberek általában tesznek, vagyis igyekezett eltitkolni a baját. Inasa – aki mit sem tudott a betegségről, annak okáról – minden nap új szarvasbőr kesztyűt húzott uralkodója kezére, amit az egész nap viselt.

Nagy Lajos féltette a családját, és hogy a kór senkit ne fertőzzön, ezért feleségétől külön aludt, s nem nyúlt hozzá. A királyné – a férje által őrzött titkot nem ismerve – a király magatartását elhidegülésnek tartotta. Az örök női praktika szerint féltékennyé kívánta tenni a férfit és kikezdett a nádorral. Lajos nagy önuralommal mindezt „nem vette észre".

Sajnos, a hű inas is elkapta a fertőzést, s benn égett a király által ráhagyományozott nagyszombati kastélyban.

A világ leprásait ma a Fülöp-szigetekre gyűjtik össze. A baj ma is igen makacs, de már gyógyítható. A gyógyítás folyamatát nehezíti, hogy a lappangás ideje igen változó. Lehet néhány hónap, de lehet 15 év is.

Delhiben néhány esztendeje találkoztam egy leprában megbetegedett szerencsétlen embertársammal. Az arca oroszlánszerű volt. A bőr tasakként lógott a homlokáról és az arcáról. Szerettem volna lefényképezni – tankönyvi esetnek találtam –, de amikorra a masinám előkerült, ő már eltűnt a szemem elől.

Talán jobb is így.

dr. Pethő Ede

Az oldalt összeállította: Fercsik Mihály

Lux Adorján, díszlettervező

Az Egyetemi Színpadon bemutatott W. Borchert mű („Ajtón kívül") előadásához a díszleteket tervezte.

Fenczik Flóra: Borchert bemutató az Egyetemi Színpadon

ESTI HIRLAP

Bp. 1963. dec. 9.

Lux Adorján, díszlettervező MTSK

Az Egyetemi Színpadon bemutatásra kerülő S. Lenz-drámához a díszleteket tervezte.

— : Brüntelenek 2

ESTI HIRLAP, bp. 1964. okt. 17.

Kr. D. K.

Lux Adorján

Siegfried Lenz: „Büntelenek" c. darabjának az Egyetemi Színpadon bemutatott előadásához fűzött dicséretét a kritika elismerésben részesíti.

(alkmási): A „Büntelenek" az Egyetemi Színpadon
Film Színház Muzsika, Bp. 1964. nov. 27.
VIII. cöf. 48. sz. 14. lap

M. D. K.

Luk Hadrján

Az Egyetemi Színpadon bemutatott:
„Szeget-szeggel" c. darab előadásának
tervezett színpadképeit a kritika ki-
emeli:

Film Színház Muzsika, Bp., 1964.
okt. 24. VIII., old. 17. sz. 10. lap.

M.D.K.

Lux Adorján

Az Egyetemi Szinpad előadásához tervezett diszleteit a kritika megdicséri.

/–SY/: "Az ajtón kivül" c.
Film Szinház Muzsika, Bp. 1964. jan. 1o.
VIII. évf. 2. sz. 16. lap

M.D.K.

Lux Adorján

A Pécsi Hamlet előadáshoz tervezett diszleteit
a kritika komoly elismerésben részesiti.

Csik István: "A Hamlet Pécsett" c.
Film Szinház Muzsika, Bp. 1964. febr. 14.
VIII. évf. 7. sz.7. lap

M.D.K.

Lux Adorján

"Balett 964" cimmel ir V.I. a Pécsi Balett müsoráról, amelynek diszleteit a müvész tervezte.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1964. ápr. 1o.
VIII. évf. 15. sz. 14-15. lap

Lux Adorján, díszlettervező MDk

Az Állami Népi Együttes új műsorához a díszleteket tervezte.

Villányi Iván: Hétmíu virág 8

NÉPSZABADSÁG, Gy. 1966. jún. 12

MDK.

Lux Adorján

Kiállitási kritika

Zalai Hirlap 1965 juni.8.

M.D.K.

Lux Adorján

Racine: "A pereskedők" c. művének előadásához készitett "...diszletei ötletesen fogták keretbe a brechti módon rendezett vigjátékot."- irja a kritika.
Egyetemi Szinpad előadása.

/-si/: Racine: "A pereskedők" c.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1963. nov. 22. VII. évf. 47. sz. 19. lap.

Lux Adorján

Táj.

Rajz, reprodukció.

Jelenkor, 1964 10. sz. 914. l.

Lux Adorján

Hegyek.

Rajz, reprodukció.

Jelenkor, 1964 10.sz. 962 l.

M.D.K.

Lux Adorján

Gyöngyössy Imre: Csillagok órája c. drámájához tervezett szinpadképeket.
Katona József Szinház bemutató előadása.

Demeter Imre: "Csillagok órája" c. kritikája Film Szinház Muzsika Bp. 1963. febr. 15. VII. évf. 7. sz. 6. lap.

Lux Adorján M.D.K.

Az előadás diszletei

Gábor István: Lakmé Delibes operája a Pécsi Nemzeit Szinházban
Magyar Nemzet 1964. március 3. 4.1.

Lux Adorján M.D.K.

Az előadás díszlete

Kiss Károly: Amerikai Elektra a Pécsi Nemzeti Szinházban

Magyar Nemzet 1964. május 22. 4.l.

MDK

Lux Alessio szobrász

Primavera, br.

288-292. Ballerina

Mostra Roma 1928.VI. 56-57.1.

1929

MDK

Lux Alessio

Mostra Roma 1928. VI.

Lux Alexis

MDK

Kniendes Mädchen
Tansgruppe
Tänzerin

Wien, Kunstlerhaus 1924. Mai-Juni

G. Lux Aliće MDK

Tanulmány egy kutfigurához, gipsz

Évi, bronz

Mücsarnok 1957 Tavaszi tárlat

Lux Alice

Csikó c. szobra (eml.)
szerepel az alábbi táslaton

Lavas: A X. miskolci országos
képzőművészeti kiállítás

Nagyvaca 1968 XII. 8

MDK

G. Lux Aliz - Gorka Géza

Kerámia oszlopok

Felszabadult Bp. művészete. N.Szal. 196o.

MDX

9. Lux Alice

Tanulmány egy kútfigurához, gipsz, 40 cm

Évi, terrakotta, 40 cm

Budapest Műcsarnok kiállítása, 1957. Kat. szerk. Kisdégíné / Kirimi Irén

18.

Lux Alice

„Napbanéző", sobor, 220 cm.,
(fig. mér.) karanti méntő.

Bácskistun megye, kecskemét,
agrometeorológiai observatórium,

Tájékoztató 64/65, képző és Iparmú-
kéleti tartóratus 8 l.

G. Lux Alice szobrai

Szinyei M. Társaság tavaszi kiállításán a Nemzeti Szalonban síremlék alakjával és Gregersen képmásával szerepelt.

PH.934.IV.1.

G. Lux Alice szobrai

Szinyei Társaság fiataljainak kiállításán a Nemzeti Szalonban síremléke szerepelt.

M. 934. IV. 1.

G. Lux Alice szobrász

Szinyei M. Társaság Tavaszi Szalonján szerepelt.

NK. 934. IV. 4

Lux Alice MDK

Herendi festőlány, kő

Miesarnok 1955 VI. Magy. Képzőn. Kiáll.

Lux Alice

Műve szerepel a X.
místoli országos képzőművészeti
kiállításan

Nápszava 1968 december 8
7. old

G. Lux Alice

szerepelt az I. nemzeti táncban.

SK 1933. IV. 20.

Lux Alice

Szinyei Társaság zsűrije a IX. Tavaszi Szalon kiállításán kitüntető elismerésben részesítette.

PN. 934.IV.1.

A könyv lap-száma	Számlázás

Össz

BI/ .....ügy

.....

A főpénztárkönyvbe bejegyezte:

193 .....

Könyveltetett a folyószámla-könyvben:

193 .....

Könyveltetett .....a könyvben:

193 .....

G. Lux Alice

Tavaszi Szalon zsürije kitüntető elismerésben részesítette.

PH. 934. IV. 1

G. Lux Alice

Szinnyei Társaság zsürije kitüntető elismerésben részesítette a Tavaszi Szalón kiállításán.

Est 934. IV. 1.

Magyar királyi államvasutak. Ügyirat-s

Utalványszám ...../BI..... ügyosztály.

Fizetési u

---

a magyar királyi államvasutak főpénztára á

Pengő

azaz

A .....Pengő .....fillérről kiállítandó .....

Budapesten, 193.....

Utalványozza «.....» főosztály:

A könyv

Lux Alex szobrász

Szinnyei Társaság szülője ki-
tüntető elismerésben részesítette.

NM. 934. IV. h.

ám..... Pénztári szám.....

talvány.

.....*nak, címe:*.....
(esetleg postatakarékpénztári számlájának száma)

tal .....

.....*ért*

[redacted]

[redacted]

[redacted] *fizetendő.*

....*bélyeg* .....*nyugta* .....*bevonandó.*

.....

.....

.....

Ellenjegyzi «.....» főosztály:

.....

G. Lux Alice

Szinnyei Társaság fiatal művészeinek kiállításán a Nemzeti Szalonban szerepelt.

Vorzüglich von Alice G. *Lux* eine Männerbüste und der Todesengel auf einem Grabdenkmal. Zwei Statuen der Mutter Gottes formte Eva *Löte* auch mit künstlerischer Andacht. Kleine Figuren monumental gedacht. Eine kräftige Skulptur ist Johann *Andrássys* „Botond", lieblich sind die Mädchenköpfe von Gabriel *Boda* und Barna *Bury*, spielig und dabei empfindsam ein Marmorköpfchen von Alexander *Gecső*.

Edmund Gerő.

Pester Lloyd 934. IV. 1.

	Bevétel		Kiadás	
	Pengő		Pengő	
en				
	Le a bevételt			
	Kifizetendő összeg			

30. sorsz. Könyv. minta. — Pallas nyomda, Budapest.

sztály:

A fizetés $\frac{\text{készpénzben}}{\text{cheque kibocsátásával}}$ megtörtént

193..... cheque száma .....

A főpénztár:

.....

G.Lux Alice

szobrász
~~fuxkőxtvász~~

Harmadik Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás - Műcsarnokban-szoborral szerepel.

Ujság
1935.III.23.

G. Lux Alice MDK

Bercsényi Miklós, gipsz

Mücsarnok 1951. II. Magy. Képzőm. Kiáll.

Lux Alice szobrász

Két dekorativ szobra nekapcsol az első magyar iparmüvészeti kiállításon (emlitve)

Nemzeti Ujság 1938 X. 28.

Lux Alice

Kisplantikával nagyobb az I. Magy. Orn. Iparmüvészeti Tárlaton

Nemzeti Csirág 1938 XI. 5

G. Lux Alice MDK

Márk Tivadar Kossuth-dijas müvész, mükő

Mücsarnok 1952/53 III. Magy. Képzőm. Kiáll.

Lux Alice

Mikroplastika

1926-31

Iparm. Isk. Évk.
1930-34. 46. l

4. PÁZMÁNY PÉTER 1616—1637.

E) · PETRVS · S · R · E · CARDINALIS · PAZMANY · * Mellkép jobbra.

H) ARCHIEPISCOPVS STRIGONIENSIS* Díszítményekkel ellátott sodrott vonalkörben címer, felette érseki kereszt és kalap.

Ezüst, 35 mm, *Num. Közl.*, X. 1911. 94. l. 31. sz., *Weszerle J.*, Érmészeti Táblái G. XXVII. 2. *Huszár L.*, A budapesti Kir. Magy. Pázmány Péter Tudományegyetem érememlékei, Num. Közl. XXVIII—XXIX. 1929—30. 56. l., *Hampel J.*, Pázmány fémer, Arch. Ért. 1877. 138—142. l. — Lepold Katalógus 56. sz. — Valószínűleg augsburgi éremvésző műve. 1629 után készült, mert a felirat Pázmány bíborosi méltóságát is említi.

*

5. KOLLEGRÁDI KOLLONICH LIPÓT 1695—1707.

E) LEOPOLDO DE KOLONIZ CARDIN. ET · S · C · R · M · CON · Mellkép jobbra biretummal, csuklyás gallérral és mellkereszttel.

H) Bevésve: Pax et Victoria — A Domino V:nit Címer és 16—86 évszám.

Öntött ezüstérem, keretbe foglalva, láncán korona. 75 mm. *Huszár* L., Bendl Ignác két elefántcsontérme, Magyar Művészet, XI., 1935. 278—79. l. Az érem eredeti mintája egy elefántcsontfaragvány, melyet a M. T. M. Éremtára őriz (Ism. Huszár i. m. és Gohl, Num. Közl. VII. [illegible] Lepold Katalógus 68. sz.

Lux Alice

mohair

laid

Gregersenné

Lux Alice alak

MKSz 1947

Lux Alice

lásd
Gregersenné Lux Alice
alatt is.

tésben említett egyéb munkák, úgym
a tetőfedés megujitása és ablakhál
alkalmazása a lehető legnagyobb tak
ság mellett foganatositttassanak és
költségeinek kimutatása utólag ter
tessék be.

Budapest, 1920. junius hó 30.

A miniszter helyett:

államtitkár.

Lux Alice

nobrán

Lux Elek nobrán

huga és tanítványa

Művészi Hetek Ungvár

Bp. 1941. 30. l.

MAGYAR KIR. VALLÁS ÉS
KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTER

23256/908 szám.

A kalocsai érseki j
a Bizottságnak hivatalos hasz

Budapest, 1908

A miniszter

PATKÓ KÁROLY: GYÜMÖLCSÖS

A kiállításon nívósan szerepeltek a magyarok, az olasz lapok kritikái („Il Messaggero" „Il Tevere" „Il Piccolo" 1. Luglio 1932.) külön kiemelték és elismeréssel irtak róluk. Első helyen Perzsián Katalin áll. Akadémiai tanulmányaiból szerencsésen tudta kiválasztani a magának valót, igy a gondos rajztudást, mely nagyszerüen párosul finom színeivel, melyet vonal ritmikája egészit ki s ezek adnak biztos alapot művészetének. Vele már a padovai egyházművészeti kiállításon is találkoztunk, most arckép tanulmányokkal szerepelt. („Antoritratto" „testa di contadino".) Tőle merőben eltérő a fiatal Gáll Ferenc festői előadása. Sok barna van még a palettáján, noha dr. Galla Ferenc főtisztelendő arcképe érdekes és komoly tudással készült. Festői felfogására egy uj színesebb és világosabb paletta jótékonyan hatna. A szobrászati anyagba finoman illeszkedett be Lux Alice két bronzfigurája, mely stilizáltságával és komoly formatudásával hívta fel a néző figyelmét. Noha mesterének, Lux Eleknek, nyomdokain kezdte művészi pályáját, itteni szobrai már sok önállóságról és egyéni meglátásról beszélnek. A grafikai anyagban feltünt Pint Mária finom arcképtanulmánya, melyen, a nagyszerű karakterérzék mellett, nagy elmélyedést és biztos rajztudást látunk. A fiatal művészek kiállítását nagy körültekintéssel és izléssel a Villa Borghesen a Padiglione Umbertó-ban rendezték.

Róma, 1932. augusztus. *Sárkány Lóránd*

HIREK

IN MEMORIAM. *Katona Nándor.* Meghalt a magyar tájképfestészet legliraibb zengésü költője. Képei egy-egy elbájoló hangulat, Mozart-muzsika, egész művészete a gyöngéd, szinte vallásosan természetrajongó lélek spontán megnyilatkozása. Nem is volt Katona Nándornak más szerelme, mint a természet. A Tátra olyan szenvedélye volt, mely egy életre szólt. Claude Monet lefestette a reimsi katedrálist a nap minden félórájában, Katona Nándor megleste a Tátrát minden pillanatában. Nem is ismert más motivumot. Ha itt-ott festett is egyebet, azt csak kivételesen tette. Gyermekkorának legrégibb emlékeitől élete utolsó évének élményeiig minden megnyilatkozása a Tátrához kötötte. A Tátra tette őt naggyá. A Tátrát tette ő a magyar művészetben örökkévalóvá. 1873-ban született. Br. Mednyánszky László fedezte fel festői tehetségét és hozta magával a szepesi-faluból Pestre. Innen indult el gyorsan sikereket ért karrierje. Külföldi tanulmányutjai után a főváros egyik legdivatosabb festője lett. A legexkluzivabb mágnás társaságok szárnyas ajtói tárultak fel előtte. A hivatalos elismerés is aránylag gyorsan érte utól: az állami kis aranyéremmel tüntették ki. Művészete egyre magasabb poziciót biztositott számára a magyar művészek ranglétráján és nyilegyenesen haladt felfelé, mig — több mint két évtizede — lelkiegyensulyát meg nem zavarta egy monománia. Az a rögeszme, hogy őt üldözik, egyre hatalmasabb lett benne és ez a lelki méreg lassanként elrágta alkotóerejének gyökérszálait. Egyre többet foglalkozott tépelődéseivel és egyre kevesebbet dolgozott. Az utolsó éveket már szinte kizáróan tépelődéseivel töltötte és művészi halála megelőzte fizikai halálát. A magyar

Aranyossi Pál fordításában [3]) Saskiának, Rembrandt feleségének férje művészetében való első szereplését 1633-ra teszi. Ez azonban nem felel meg a valóságnak, mert 1632-ből, mielőtt feleségül vette volna Rembrandt, már ismerünk Saskia műveket. [4])

E könyvben olvashatjuk „Rembrandt előtt a rézmetszés erősen iskolaszagu." (45. oldalon.) „A zseni előkelőségével és frisseségével forradalmat hoz a metszetművészet birodalmába" — „Nyomban első kisérletei után 1628-tól 1631-ig uralkodik a metszeten" (46. oldalon). Ezekben és végig mindig, a fordító állandóan *metszetről* beszél, holott Rembrandt néhány hidegtű és rengeteg maratott rézkarcot készitett; a rézmetszet a grafika más területét jelenti. E fogalom helytelen használata igen zavaró annál is inkább, mert sokszor hasonlitja össze Rembrandtot Dürerrel, ki viszont a metszet mestere volt.

A gyakorlatban is igen fontos a tévedések korrigálása, mert a legkisebb tévedésből is igen kellemetlen bonyodalmak származhatnak. Egyik aukción, (Vagyonmentő vásár, Kinizsy-ucca) Rembrandt a bécsi képtárban levő, édesanyját ábrázoló, hires képének másolatát láttam, aláirás nélkül. A katalogusban ismeretlen festő műveként szerepelt. Ilyen esetben a vevőt, az eladót, a becsüst, a festőt annyi kellemetlenség érheti egészen a büntető paragrafusokig.

BARÁNSZKY E. LÁSZLÓ: PARASZTFOGAT

[3]) Emil Verhaeren: Rembrandt van Rijn élete és művei, forditotta: Aranyossy Pál, Tevan Adolf, Békéscsaba kiadásában, 1915. 51/52. sorsz.

[4]) Rembrandt Des Meisters Gemälde in 405 Abbildungen. Klassiker der Kunst II. Deutsche Verlags-Anstalt Stuttgart und Leipzig, 1904. Életrajzi bevezetéssel ellátta: Adolf Rosberg.
18. oldalon olvassuk: „Bizonyiték erre az a kép, melyet Rembrandt talán rokona kivánságára 1632-ben festett róla látszólag még érdektelenül, korának egyszerü viseletében, minden művészi rendezés és fantázia hozzáadása nélkül."

Az életrajzirók sok papirosszagu adata helyett a művészet egyes alakjainak megirásakor hasznosan alkalmazhatnák véleményük kialakitásakor a sokszor szűkszavu, de a művészetért élő érdeklődő művészeket is, mert bizonyos kérdéseket csakis ők érthetnek, érezhetnek és itélhetnek meg helyesen.

Szautner Lajos.

ITÁLIAI LEVELEK

Ia EXPOSIZIONE D'ARTE DELLA GIOVINEZZA FASCISTA ROMANA.

Róma nagy történeti hátterében, sok százados kultúrák alapjain különösen ma látni jól, milyen átalakító hatással van Róma a modern művészetre, annak kialakulására és fejlődésére. Összegezni akaró, stilizálásra törekvő művészet ez, mely legtöbb esetben vissza megy a trecento nagy mestereihez. Az a nagy keresés, mely a háború utáni években annyira átalakította, megváltoztatta a művészideált, itt igyekszik levonni és kimutatni az eredményt. Forma keresés, vonal ritmus, térhatások... Ezek a problémák jutnak előtérbe leginkább Róma kiállításain. Jól esett látni, hogy a fiatal fascisták kiállításán résztvevő művészek milyen komolyan és őszintén mondják el ez irányban művészi meggyőződésüket, noha palettájukon még sok esetben érezhető az akadémiák barna tónusa s itt-ott már-már scemává alakult beállításai.

MDK

Lux Alice szobr.

Gerő Ödön cikke. MI, 1934. 83. l.

MDK

Gregersonné Lux Alice, kobrák

Ifjú mundrás gipsz

Mücs.-Tav. tárl. a Mücs.-ban. Hősöktere.
1952 máj. 10 - jun. 4. - Jegyz. 14. l.

MDK

G. Lux Alice

Aranyéremmel tüntették ki az 1937-évi parisi nemzetközi világkiallitason,

Cikk: A párisi világkiallitás magy.pavillonja kiváló nagy sikerének mérlege.

Magyar Iparmüvészet 1938. 179.l.

MDK

G. Lux Alice

Aranyéremmel tüntették ki az 1937-évi párisi nemzetközi világkiállitáson.

Cikk: A párisi világkiállitás magy.pavillonja kiváló nagy sikerének mérlege.

Magyar Iparművészet 1938. 178.l.

MDK

G.Lux Alice

Ezüstérem kitüntetése az 1937-évi parisi nemzetközi világkiállitason.

Cikk: A párisi világkiállitás magy.pavillonja kiváló nagy sikerének mérlege.

Magyar Iparművészet 1938. 178.l.

G.Lux Alice

Márk Tivadar Kossuth dijas müvész,mükő

III.M.Képzőművészeti Kiállitás 1952.december-
1953. március, katalogusa, 12 lap

Lux Alice szobrásznö.

Béke és Szabadság.1951.23.sz.nov.11.13.l.

Plasztika.

" Bercsényi Miklós szobra "

Lux Alice műve.

Béke és Szabadság. 1951. 23. sz. nov. 11. 13. l

M.D.K.

G. Lux Alice, szobrász

művei láthatók a Mű-
csarnok tavaszi tárlatán,
férje: Gregersen Hugó
bérháztervein.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1940. LXI. évf.

jun. 20. sz. 3. old.

Lux Alice MDK

Őzike, bronz

Mücsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

MDK

G.Lux Alice,ip.müv.-szobrászm.

az Orsz. M.Iparm.Társ. és a Magy.Orsz.Iparművészek Orsz. Egyes. által rendezett nagyszerű Első Magy. Orsz.Iparm.Tárlaton tizenhatos művésztől vásárolt az állam részére Gr. Teleki Pál kult.miniszter.

A kultuszminiszter az iparművészetért.
Pesti Hirlap. 1939.jan. 13.

MDK

Lux Alice

kitüntető elismerésben részesült.

XII. Tavaszi Szal. N.Szal. 1937. máj.
4 l.

MDK

G.Lux Alice

Római költő, gipsz

Nemz. Képzőmüv. kiáll. Mücs. 1933. ápr.

32 l.

MDK

G. Lux Alice

Bercsényi Miklós, gipsz

II. Képzőm. Kiáll. 1951. nov. 12 l.

G.LUX ALICE

Márk Tivadar Kossuth-dijas művész. Műkő.

III.Magyar Képzőművészeti kiáll.kat.Műcsarnok 1952.dec-1953.márc.

MDK

G.Lux Alice iparművész

Kiállitója aznállandó mintakiállitásnak, szobor, kisplasztika.

Magy. Képzőművészet, 1939. 22o.lap

MDK

Lux Alice

Dutka M.: Képzőművésznők kiállitása a Mücsarnokban.
Magyar Nemzet 1959. márc. 11. 7.l.

G.Lux Alice, ip.müv.

MDK

az Első Magyar Országos Iparmüvészeti Tárlaton az állam vásárlásokat eszközölt, A kitüntetettek közé tartozik.

Állami vásárlás az iparmüvészeti tárlaton. Magyarság. 1939.jan.19.

MDK

G. Lux Alice

Angol férfi. Patinázott gipsz.

III. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll. 1935.
Márc.24-Máj.15. Műcsarnok. Kat. 13.1.

MDK

G.Lux Alice, szobrászm.

A diszitö szobrászat, kisplasztikai és éremművészet legjobb erökkel vonul fel. Mint amilyen fentnevezett.

?

Iparmüvészeti kiállitás. ?.

Müvészet.1938.III.évf. 22.sz. 159.1.

MDK

G.Laux Alice, szobrászm.

A diszitö szobrászat, kisplasztikai és érem-
művészet legjobb erőkkel vonul fel. Mint a-
nilyen fentnevezett.

?

Iparművészeti kiállitás. ?.

Művészet.1938.III.évf. 22.sz. 159.l.

MDK

Lux Alice, szobrászm.

Két bronzfigurája stilizáltságával, komoly formatudásával hívta fel a figyelmet. Mestere Lux Elek nyomdokain kezdte művészi pályáját, itteni szobrai már önállóságról, egyéni meglátásról tanuskodnak.

Sárkány Lóránt:
Itáliai levelek. Róma.1932. aug.
Képzőművészet. 1932. 52.sz. 163-4.l.

I[a] Exposizione d' arte della giovinezza fascista Romana. Villa Borghese.Padiglio Imberto.

MDK

Lux Alice

Herendi festőlány kő 1.80 cm

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.Műcsarnok.
1955.Kat.44.l.

MDK

G.Lux Alice, szobrász

Római költö. Gipsz.

Bp.Műcs.-UMKT. Nemz. Képzőművt.kiáll. /Rend. M.Kir.Va. és Közokt.Min./ 1933 ápr.19.-máj.25. Kép.tm. 32.1.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Lux Alice

1984 OKT. 29.

MAGYAR NEMZET

△

A Hazafias Népfront a tanáccsal karöltve színvonalas képző- és iparművészeti kiállítást rendezett a IX. kerületi művészek alkotásaiból a József Attila telepi MSZMP székház szép dísztermében. Basilides Sándor, Fejér Csaba, Remsey Iván és más festőművészek munkái mellett Lux Alice érzékletes portréja és Matzon Frigyes élettelien stilizált, fölényes művészi biztonsággal mintázott alkotásai teszik emlékezetessé harmonikus kiállítást.

#

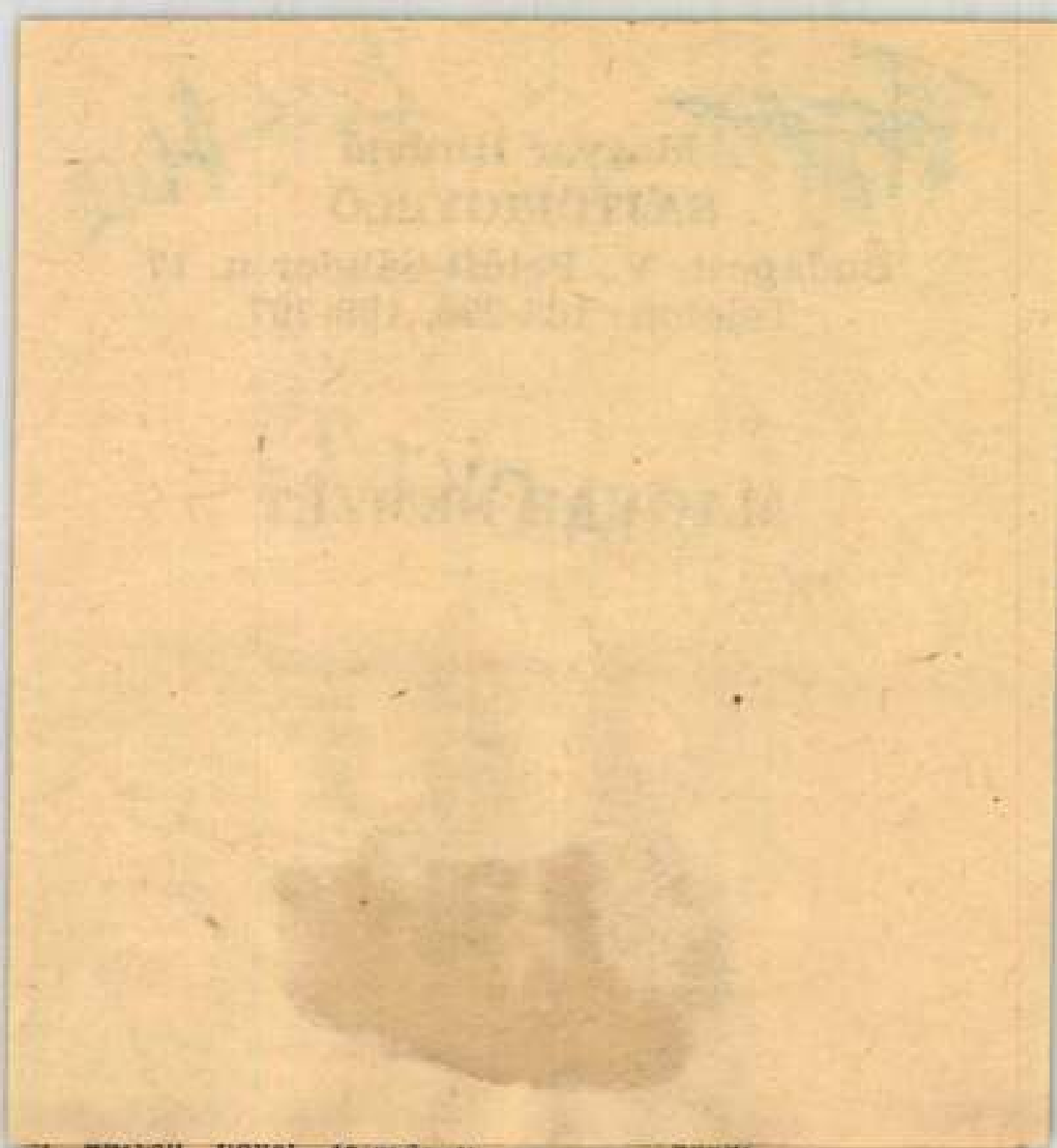

... novel 40
z. »Leinformálhato
1974« jelig. a ki-
ba.

...épmagas, 27 éves,
...na leány, tanárnő
...művelt, magas,
...férfi isme-
...sság cél-

...művelt, független ér-
telmiségi férfi levelét
várja, házasság céljá-
ból. »Szimpátia 79022«
jelig. a Felszabadulás
téri hirdetőbe.

Fiatal tisztviselőnő ke-
resi hozzáillő, jó meg-
jelenésű 180 felüli, ma-

Fényképp

Béke és Sz. Hegedüsné

Lux Alice : Berzsenyi Miklós

Kolozs

1951.

Féngkép

Magar Foto: FA 1027/3 Hegedűsné

G. Lux Alice: Bercsényi Miklós

Gipsz

1951. X. 27.

Neg. van

MDK

G. Lux Alice

Zsitvay tábornok. Mgt. Patinázott gipsz.

III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.1935.
Márc.24-Máj.15.Műcsarnok. Kat. 6.1.

G. Lux Alice

csiró c. nabrát Nagykanizsán állítják fel.

Zalai Hírlap 1965. dec. 12.

G. Lux Alice MDK

Zsitvay tábornok, gipsz

Mücsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőm. Kiállitás

G. Lux Alice MDK

Angol férfi, gipsz

Mücsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

MDK

Lux Alice

kitüntető elismerés

N.Szal. Tavaszi szalon 1937.

G. Lux Alice MDK

Római költő, gipsz

Műcsarnok 1933 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

G. Lux Alice

Római költé, gipsz

MDK

G.Lux Alice, szobrász

Bercsényi Miklós, gipsz.

Bp.Műcs.-II.Nagy.Képzőm.Kiáll. 1951.nov.4.-dec.2.
Kat.12.i.

M. D. K.

LUX Aliz szobrai

Portré

a. m. Felszabadulási kiállítás a Műcsarnokban

Magyar Nemzet 1961. ápr. 19. 4. l.

MDK.

Lux Alice szobrász

"Herendi festőlány"/ kő/

VI. Magyar Képzőművészeti Kiállítás
Műcsarnok, 1959. 44.l.

MDK

Lux Alice

2ooo frt-os munkajutalmat kapott.

A Dózsa György szoborpályázat eredménye.
Magyar Nemzet, 1953. jul. 1o.

G. Lux Alice MDK

iparművésztől vásárlás

Az Est 1939. január 18.

MDK

G. Lux Alice, szobrász

Tanulmány egy kutfigurához. Gipsz.
Évi. Terrakotta.

Műcsarnok.-Tavaszi Tárlat.1957. Kat.18.1.

Lux Alice MDK

Fiatalok kiállitása a Nemzeti Szalonban.
Vasárnap, 1934. ápr. 1.

G. Lux Alice

Bemutatott műve:

„Csikó", bronz, 12 x 16 cm.

Zala Tibor: XI. magyar képzőművészeti kiállítás, Budapest, 1968.

131

G.LUX ALICE,szobrász

Madarassy Walter éremművész érmet készitett róla. 1951-ben.-Köralaku,80 mm.,kétoldalas,öntött,bronz. Magántulajdon. 86.old

SOÓS GYILA: Madarassy Walter éremművészete 79.old

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LXII-LXIII.évf. 1963-64. Akad.Kiadó, 1964

Lux Alice

Megbízást kapott Lux Alice, hogy Losonczy György síremlékét készítse el. A síremlék a Farkasréti temetőben lesz felállítva.

— : Köztéri munkák.
Művészet, 1977. december - 48 lap.

Lux Alix, szobrász

[LUX]

L: Gregersen - Lux. Alix

– Felavatták Losonczy György síremlékét 6.
Népszabadság, Bp. 1977. szept. 10.

Lux Aliz, szobrász

[Gregersen - Lux Aliz]

— **Losonczy György** Kossuth-díjas kiváló művésznek, az Operaház öt éve elhunyt magánénekesének a fővárosi tanács által adományozott síremlékét — Gregersen-Lux Aliz szobrászművész alkotását — szeptember 8-án, déli 12 órakor avatják föl a Farkasréti temetőben.

-:Ht

Népszabadság, Bp. 1977 szept. 3

8

MDK

G.Lux Alice

Csikó, br.

11. M. Képzőm. kiáll. Műcs. 1968.

G. Lux Alice

kiállitott volnai.

Tanulmány egy ~~[illegible]~~ kútfigurához,

gipsz, 40 cm.

Éve, terrarotta, 40 cm.

Tavaszi tárlat. A Mücsarnok kiállitása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

18. l.

G. Lux Éliz

és Gorka Géza

Kerámia asztalok, Philoxia gyógy-
szertár, Szóllás u.

A felszabadult Budapest művészete

Budapest, 1960. kiállítás, katalógus
138.

Lux Alice

az alábbi szoborpályázaton munkajutalmat kapott.

Sz M. 1953. 191. l.
(G. L.: A Dózsa-szoborpályázat.)

MDK

LUX ALICE

kitüntető elism.

17. Tav.Szal. díjnyerteseinek névsora
N.Szal. 1942. jun.

M.D.K.

Lux Alice.

Festőművész kiállitja müveit a II.ker.Felszabadulási kiállitásán.

Felszabadulási kiállitás a IIókerületben.
Magyar Nemzet 1961. ápr.19. 4.old.

MDK

Lux Alice

három alakos terrakotta domborműve az Ózdi Kohászati Művek új étterem-épületének bejárata fölé került. (repr.)

Új szobrok Budapesten.

Ország-Világ, Bp. 1958. augusztus 27. 10-11. l.

sign

A Budapest Galéria meghívja Önt

Lux Antal
kiállításának megnyitójára

Megnyitja
Beke László
művészettörténész

Budapest Galéria

2005. július 14-én, csütörtökön
17 órára,
a Budapest Kiállítóterembe.
1056 Budapest, Szabad sajtó út 5.
Megtekinthető 2005. augusztus 21-ig,
hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

MHI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

Lux Antal

ÉLET ÉS IRODALOM

1977 DEC 10

1021

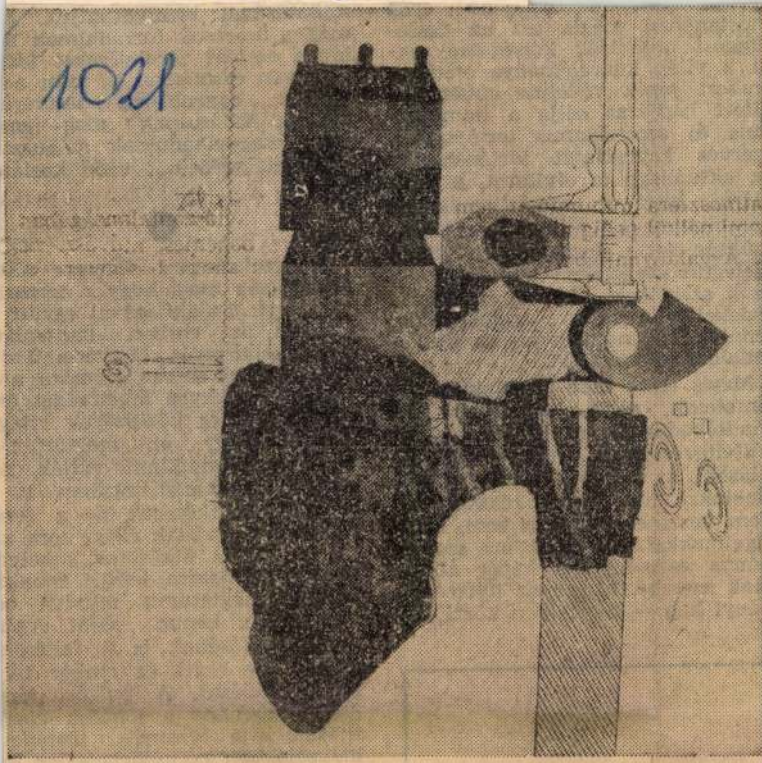

Lux Antal: Fejsze

mostanában mégis e
függést próbálják ké
ni a világ közvéleme
emberi jogok védeln
dított hadjárat célja
mus és szocializmus
szerves kapcsolatát
is, aktuálisan is elv
elérni, hogy a szo
kommunizmus min
szükségleteket legma
kielégítő társadalom
azok szemében, akik
érdekeiknél fogva cselekedniök,
tenniök kellene valamit az új társadalom létrejöttéért.

Mégis rossz úton járnánk és ellenfeleink célja teljesülne, ha gondolkodásunk rabja lenne kérlésfeltevésüknek, ha sündisznóillásból, az elhárító, védekező öszöneinkre hallgatva hadakoznánk. Nem vezetne célhoz az sem, ha a ágalmakkal egy seholsincs szocializmus eszményített képét állítanánk szembe, hiszen az ilyen eszménvi kép — bármilyen közel áll-

alakítja az emberi kapcsolat egész rendszerét. Megteremti mi den dolgozó ember számára a v lóságos cselekvés lehetőségét és reális, szerves közösségek világ Ahhoz, hogy ez megtörténjé visszafordíthatatlanná váljék, ke detben a szocializmusban is osztályösszeütközések és a for dalmi cselekedetek egész sora z lik le. Olyan ütközetek, amelye ben a hatalomra került munk osztály megteremti minden o tályuralom, benne saját urali megszüntetésének is a feltétele előkészítve ezzel az ember tel felszabadulását. A polgári tár dalomtudomány a tőkések kisa títását, s a bizonyos történel helyzetekben nélkülözhetetlen e szakot, a proletárdiktatúra idő

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1977 NOV 5
ÉLET ÉS IRODALOM
Lux Antal

1021

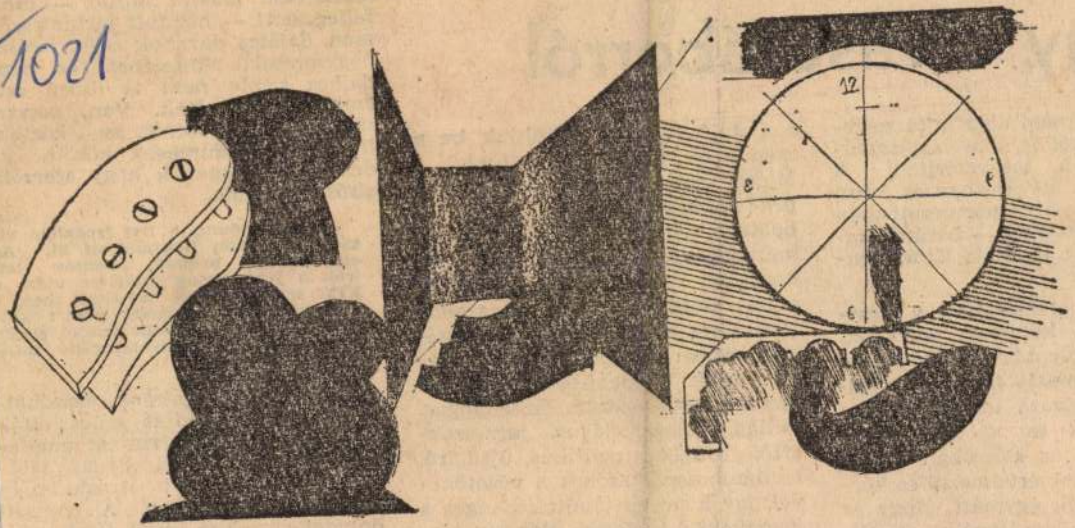

Lux Antal: Álom

ló egy olvasótáborró

letről szól, hanem olyasfajta nevelési módszerről is, amit az iskolában lehetetlen megvalósítani. A többségükben kisvárosban és falun élő gyerekek a csoportvezetőkben — a könyv íróiban — barátot, tanárt, pótszülőt találtak. Kinek mire volt igénye.

Az 1976-os olvasótábort a Veszprém megyei könyvtár szervezte. Írók helyett olvasáskutatók, intenzív helybenolvasás helyett társasjátékok, író-olvasó találkozók helyett kérdések és válaszok jellemezték. Mint az előszóban olvasható, a gyerekek értelmezni és kérdezni tanították egymást. Hogy ez sikerült, azt a kérdéspályázat díj-

a fiatal?... Miért cs
szemünket, amikor tüssz
Miért nem nőnek n
pék?... Miért ugatják
holdat?... Hogyan jött
méremérzet?... Miért
hogy azt imádjuk, aki
mást szeret?..." A

nem híres emberek, nem tévésztárok, hanem a csoportvezetők barátai voltak. Mindenfélék: rádiódramaturg, betyárkutató, szociológus, csillagász, pszichológus, jazz-szakértő, geofizikus, politikus, újságíró. Hullámhosszuk azonos a vezetőkével, így könnyen találtak hangot a gyerekekkel is. Jöttek előadást tartani. Aztán

a Baltikumon uralkodó német kultúra ellen csak a múlt század elején indulhattak nemzeti-kulturális mozgalmak.

— Ezek a mozgalmak, mondhatni, kulturált módját választották a harcnak: elsősorban az analfabétizmusnak üzentek hadat. 1801-ben már nem volt írástudatlan ember Lettországban. A nemzeti öntudat ébredése hozta létre a hí-

MDK

Lux Alice

Pogány Ö.G: A Képzőm. Kiáll. szobrászai. MN.
1956. febr. 23.

MDK

Lux András

kassai céhmester 1715-ben

Wick B: A kassai szt. Rozália-kápolna története.
Kosice 1935. 89.l.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1978 MÁR 18

ÉLET ÉS IRODALOM

Lux Antal

1021

Lux Antal: Fúró

parat

ZÁSZLÓVAL VAGY ZÁSZLÓ NÉLKÜL

Az asztali naptáron kék betűkkel ez olvasható: *15 szerda Nemzeti Ünn.*

A jogi egyetemen piros-fehér-zöld zászló. Az egyik lakóházon vörös és nemzetiszínű. A legtöbb épületen semmi.

Az, hogy ki tűz a gomblyukába március 15-én kokárdát és ki nem — magánügy. De az, hogy a főváros zászlódíszt ölt-e azon a napon, amikor az iskolákban szüne-

specialistáknak évi 18,3 betegük van, a specialistáknak 5,5.

Meg kell tehát állapítanunk azt a tényt (amit a cikk szerzője mélyen elhallgat), hogy az egészségügyi felvilágosítás gyermekcipőben jár az USA-ban, mert

nyim-nyom-szir-szor = az egy orvosra jutó 773 polgárnak évente csak 2,36 százaléka fordul nem specialistához és csak 0,71 százaléka specialistához.

Míg ez a helyzet nem javul, addig — gondolom — az ENSZ-nek kellene megfelelő anyagi és morális segélyben részesítenie a nyomorgó amerikai orvosokat.

-sia-

KÉRDEZNI

MDK

G.Lux Alice, szobrász

az épületszobrászat igen tehetséges müvelöje. Müvein a mozdulat báját, az arányok eleganciáját valami nöies érzelmességgel mélyiti el. Amellett formaadása mindig architektonikus jellegü.

Bajó Gyula: Budapest ujabbkori épületszobrászata. Bp.1942. Pázm.P.Tud.Egy. dolgozatai. 52.l.

1/.

MDK

G.Lux Alice, szobrászm.

Azon kevesek közé tartozik, ki munkáin az alkalmazott plasztika lényét igyekszik mélységekkel teliteni. A tartalom adja művészi valutáját.

A mai modern épület feltjaival, tömegjátékával megkivánja a szobrásztól is a harmonikus egység érdekében a leszürt önmérséklést, ami oly kevesek nek sikreül, de G.Lux Alice-nak igen.

Pl. erre a szegedi Fogadalmi tér plasztikája, hol nagy szobrászoknak sem sikerült ez az architekturába való maradéknélküli feloldódás. /

Ny-K : Az architektonikus szobor.
G.Lux Alice munkái.
Müvészet. 1936. 2o6.l.

MDK

G.Lux Alice, szobrászm.

Azon kevesek közé tartozik, ki munkáin az alkalmazott plasztika lényét igyekszik mélységekkel teliteni. A tartalom adja művészi valutáját.
A mai modern épület feltjaival, tömegjátékával megkívánja a szobrásztól is a harmonikus egység érdekében a leszűrt önmérséklést, ami cly kevesek nek sikerül, de G.Lux Alice-nak igen.
Pl. erre a szegedi Fogadalmi tér plasztikája, hol nagy szobrászoknak sem sikerült ez az architekturába való maradéknélküli feloldódás.

V-K : Az architektonikus szobor.
G.Lux Alice munkái.
Műrészet. 1936. 2e6.1.

MDK

G.Lux Alice, szobrászm.

Olaszországot ismételten megjárt müv.sz, aki a nagy korok finom subtilis lehelletét hozta haza. Kompoziciókban, felfogásban finom női lényen átszürve erőteljes, de soha nem bántó plasztikába igyekszik átmenteni.

Ny-K : Az architektonikus szobor.
G.Lux Alice munkái.
Művészet. 1936. 206.l.

Lux Alice
Szobrász

M.D.K.

Művei a kiállításon részt vesznek

Megnyílt a magyar képzőművészek II. országos kiállítása.
Magyar Nemzet, 1959. május 8.

8l.

Lux Aliz

művei dipitik a XX. Gubacsi lakótelep épületét.

Beiza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 13351

3921

Lux Aliz
notrán

M.D.4

1939-ben helyezték el a Hi-
telbankra készített szimbolikus
notrát.

Dr Szücs Ernő: Debreceni ércemberek
Hajdu Bihar Napló 1969 aug 31

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

MDK

Lux Alice, szobrász

Fö-utca 39/c, Irinyi-utca 6, Bem-utca 24, Pozsonyi-ut 41,
Gömbös Gyula-ut 9.sz. házak diszitö szobrai.

Bajó Gyula:Budapest ujabbkori épületszobrászata.
Bp.1942. Pázm.P.Tud.Egy. dolgozatai. 66.l.

LUX Alice szobfász M.N.K.

OTP lakóház / Bp. I. Attila körut 18-22./
/ Épitész: Kiss Tibor /

A épületen terrakotta dombormüve- anya és magához ölelt gyermeke

Magyar Epitőmüvészet 1962/3. 16-17.l.

le. D. K

G. LUX Alis szobrász

Bocskai úti 12. sz. lakóház kapu-
aljának kerámia díszei (Rest.)

Készítette: Gorka Géza

Kiss Tibor: A Bocskai úti foghíjak
beépítése (1954-56.)
Magyar Építőművészet 1957 (VI.) 3-4 sz.
68-44. l.

MOK

Lux Alice, iparművésznő,
figurái ujat vitt a herendi gyár
porcellánjai számára.

Mária Valéria -u.- i termek: „Művészet az iparban." kar. kiáll.
Uj Magy. 1941 XII. 5.

LUX ALICE

Farkasréti

2003.

176.0.

mentumom és pillanatnyi hangulat
fogás között s aszerint, hogy a r
Sajnos, tudásom, tájékozottságom
De talán ez a szerencse. Ha a optir
elég óvatos ahhoz, hogy jól vége
egészen az Ön pesszimizmusát, ak
ni azt, amit csinálni muszáj és
olyan nehéz. De rövid katonai pá
Kisstől, aki mindszenti ember vo
tipusa, olyan "uri" gondolkozás
ismerősöm, hogy ha nehéz tartar
direkciót vesz fel az ember. H
hogy igy lehet csinálni is, ki

Az Athenaeum és a Franklin tud
volt közöttük könyvkereskedelm
már régebben megszünt. -

CSILLAGHEGYI PINCEGALÉRIA
Budapest, 1039. Mátyás király út 13-15.
Telefon/Fax: 06-1-168-90-49

Tisztelettel meghívjuk Önt
Lux Antal
festőművész
kiállításának megnyitójára.

1996. február. 23-án, pénteken 17 órára
a CSILLAGHEGYI PINCEGALÉRIÁBA.
Megnyitja: P. Szabó Ernő
az Új Művészet főmunkatársa.

Megtekinthető: 1996. március 7-ig
hétfőtől péntekig 12--18 óráig
szombat-vasárnap 10-16 óráig

LUX ANTAL

Új Művészet
Budapest
Báthori u. 10.
VII/707.

1054

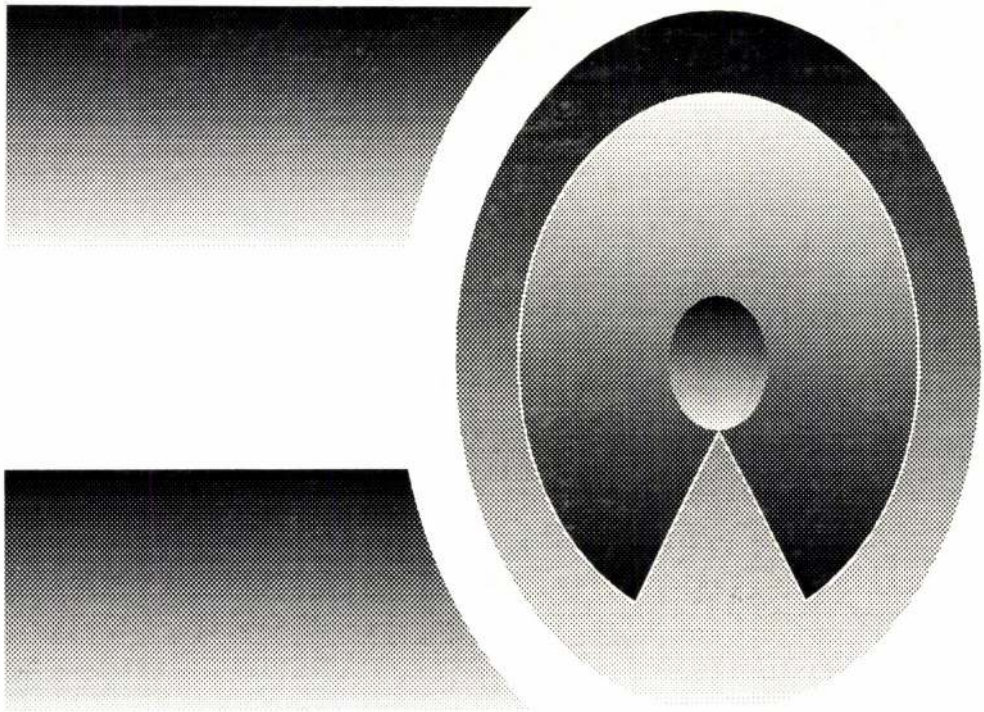

Meghívó

MHB IMMO
ART GALÉRIA

KÖRMENDI
GALÉRIA
BUDAPEST

LUX Antal

MHB IMMO ART GALÉRIA

és a

KÖRMENDI GALÉRIA BUDAPEST

meghívja Önt

LUX ANTAL

festőművész

kiállítására

A KIÁLLÍTÁST RENDEZTE ÉS MEGNYITJA:

Fábián László

író

MEGNYITÓ:

1995. november 13-án 17.00-19.00 óráig

MEGTEKINTHETŐ:

1051 Budapest, V.ker., Deák F. u. 15.

Tel./fax:266-4857

1995. november 13-1995. november 25.
hétfő-péntek: 10-18 óra között
szombaton: 10-14 óráig
vasárnap: zárva

Napi elszámolás, 1986. olaj, vászon, 110x110 cm

LUX Antal

LUX Antal

festőművész kiállítása

PÉCSI KISGALÉRIA (Szt. István tér 4.)

1987. augusztus 7 – szeptember 6.

Megjegyzések Lux Antal művészetéhez

A roncsolt felületű, tépett szélű újságpapíron örvénylő, zaklatott ecsetírás jelenik meg, mely olykor ténylegesen felidézi az európai írás betűformáit, máskor csupán az írásos jelteremtés artikulátlan, elemi foltjai tünnek fel. Ezek a foltok betűkre emlékeztetnek ugyan, de alapvető jelentésük mégis a spontán jelhagyás drámai önkifejezés-lehetősége, az „egzisztenciális jel", a művészi személyiség jelenlétének, aktivitásának közvetlen képi manifesztációja.

Ez a sűrített, roppant belső energiáktól feszülő, zabolátlan elemi forma szétroncsolja környezetét és maga körül szervezi újjá. A foltok betűket idéznek, miközben a spontán gesztusok kifejezőereje elnyomja a verbálisan leolvasható betűjelek eredeti jelentését. Nem tudjuk, melyik oldalról indul a folyamat: a betű konvenciális formáját roncsolja szét a drámai tartalmat közvetítő elemi gesztus, vagy éppen fordítva, a gesztus zabolátlan, megtöretlen és integrálhatatlan formája szilárdul lassan egy konvencionális – azaz „leolvasható" – jellé. Lux Antal nyitva hagyja az értelmezés útjait; ugyanakkor egy további jelentésréteggel gazdagítja a képet.

A sűrűn telenyomtatott, szabályos hasábokba rendezett szöveg előtt egy másik „szövegszerű" struktúra jelenik meg, jelezve mintegy a szöveg többféle értelmét. Ugyanis az újságpapír nyomtatott betűit festett, csurgatott, vastag festékréteggel felkent foltok fedik el, melyek egy-egy betű alakját idézik fel. A nyomtatott betű és a festett „betű-kép", a szétroncsolt eredeti közeg és a belerobbanó, eleven, alakuló foltlátvány kettőssége sajátosan sűrített képi világot alkot, melyben az eredeti nyomtatott szöveg is megváltozik, s a személyes kifejezés érzéki-expresszív közvetítőjévé lényegül át. Azt is mondhatnánk, hogy Lux poetizálja, azaz vizuálisan átlényegíti az „idegen" közeget, mintegy kiterjeszti a maga egyszemélyes, drámai „írását" a hétköznapi, triviális, konvencionális írás szférájára.

Ez a bekebelező, a hétköznapi világ fragmentumait poetizáló, az egyszemélyes festői jelrendszer jelentésösszefüggésébe helyező attitűd akkor válik mélyen drámaivá, amikor az ilymódon személyessé tett „szubjektív textúra" – egy sajátos gondolati fordulattal ismét – rárétegződik a konvencionális jelek egyik csoportjára: az emblematikus jelre. Ezzel a jelenséggel állunk szemben az 1986-os **„A–Csúcs"** című képen, ahol az elemi, informel alakzatok egy óriási, monumentális A-betűt rajzolnak ki. Piramis, hieratikus forma, a hatalom építménye, de az időtlenségre való ősi emberi vágy kifejezése, a múlandósággal szembeszegülő megszállottság, az időből kilépni akaró emberi törekvés plasztikai metafórája; oromzat, primitív ház, sátor, az emberi lakóhely intim terét lezáró tetőre utaló archaikus forma; magaslat, melyről kilátás nyílik; háromszög, a tökéletesség és a stabilitás, a dolgok titkos összefüggéséből adódó rend jele, Szentháromság és szabadkőműves szimbólum; s modern politikai jelszavak emblémává vált kezdőbetűje, Anarchia, Autonómia, Amnesztia, melyet nagyvárosi aluljárók és metrókocsik falára fest, fröcsköl, ragaszt, vés az anonim üzenethagyó. Anonimitás. Anonim jelhagyás, mely éppen az üzenethagyó anonimitása által válhat a legszemélyesebb önkifejezéssé. Az üzenet általános jelentésű, kollektív politikai, ideológiai tartalma a sietségben, a sötétségben, a leleplezéstől való félelem villámgyors mozdulataiban a legszemélyesebb és legexpresszívebb tartalommal telítődik; s az egyéni közlésvágy individuális és drámai formát teremt. A firkálásban a pillanatnyi szabadság, az anonimitásban az egy pillanatra érvényesülő abszolút ellenőrizhetetlenség, abszolút önmegvalósítás testesül meg. Anarchia, Autonómia, Amnesztia, Anonimitás, Abszolútum – s mindez a törékeny, pillanatnyi, roncsolt, egyszemélyes, viszonylagos, érzéki látvány jelentéstartaléka. Lux festményének éppen az ad drámai feszültséget és erőt, hogy a fragmentum a teljességre utal, s a megtépázott, pusztulásnak kiszolgáltatott, a pillanatnyi lét állapotait közvetítő gesztusokból szervezett forma mégis transzcendens perspektívákat villant fel, miközben maga a látvány az érzéki-konkrét képjelenség elemi, közvetlen, materiális létét tárja elénk, felfokozott vitalitással, a lezáratlan folyamatok gazdagságával.

Hegyi Lóránd

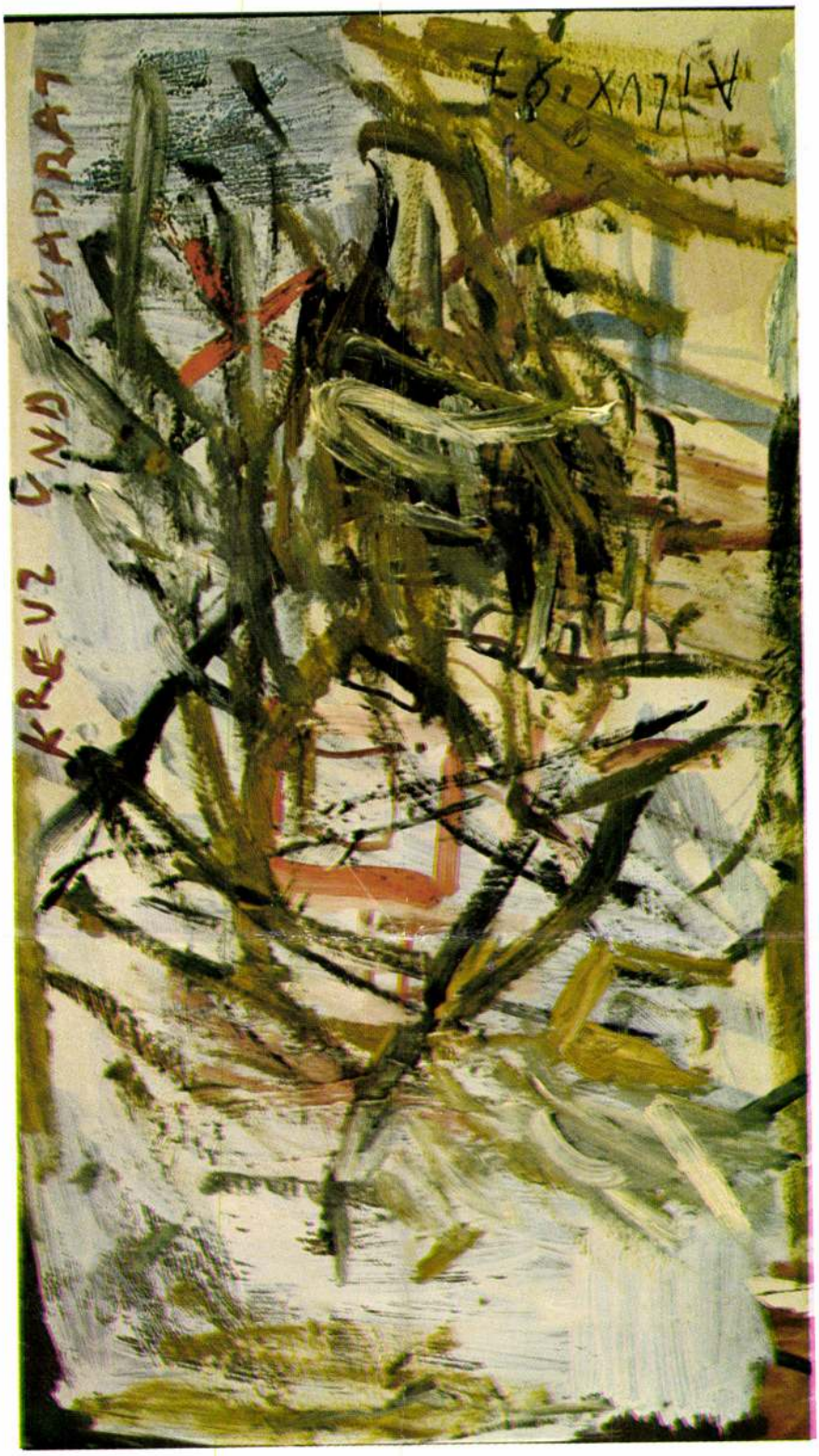

Fenomén, 1986. olaj, vászon, 210x180 cm

Felfelé törekvés, 1985. olaj, vászon, 220x170 cm

LUX Antal
1935-ben Budapesten született.
1960–65 között a stuttgarti Képzőművészeti Akadémián tanult.

Önálló kiállításai:

1965 Tübingen, Städtischer Ausstellungsraum
1967 Stuttgart, Institut für Auslandbeziehungen
1969 Lippstadt, Galerie Trost
Göppingen, Galeria Fath
Los Angeles, Gallery Egh and Ey
1972 Tübingen, Galerie Tabula
1973 Nyugat–Berlin, Grafikgalerie
1974 Tübingen, Kleine Galerie
1976 Lübeck, Galerie Oestmann
Győr, Műcsarnok
1977 Reutlingen, Studio–Galerie
1978 Heidelberg, Galerie Rudolf
Reitlingen, Galerie am Ledergraben
1980 Budapest, Csili Galéria
1982 Makó, József Attila Múzeum
1985 Esztergom, Rondella Galéria
1986 Nyugat–Berlin, Galerie Paranorm
1987 Nyugat–Berlin, Galerie Eremitage
Pécs, Pécsi Kisgaléria

Csoportos kiállításai:

1960 Paris, Musée d'Art Moderne
1962 Sindelfingen, Német-francia kiállítás
1963 Heilbronn, Kunstverein
München, Haus der Kunst
1966 Istanbul, Madrid, Paris, Graz
1975 Budapest, Józsefvárosi Galéria
1979 London, Bankside Gallery
1980 Bari, Expo–Art
1981 Budapest, Art: X
1982 Nyugat–Berlin, Art: X (Haus am Lützowplatz)
München, Haus der Kunst
1982/84 Pécs, Pécsi Galéria, „RAJZ/DRAWING"
1983 Budapest, Fészek klub
Miskolc, XIII. Országos Grafikai Biennálé
Budapest, „Helyzet"
Pécs, Pécsi Galéria, „A TÁJ / THE LANDSCAPE"
Budapest, Műcsarnok
1984 Pécs, Pécsi Galéria, „Künstler aus West–Berlin"
Bukarest, Galeria Caminul Artei
1985 Pécs, Pécsi Galéria, „A TERMÉSZET / THE NATURE"

Fk.: PINCZEHELYI Sándor

Lux András.

Az Ady-emlékpályázat zsűrijének megnyerte tetszését pályaműve.

Pesti Napló, 1928. febr. 12.

Monitorzászlók és Köpönyegforgatók

MAGYAR HÍRLAP 2005. AUG. 9

TÁRLATOLGATÓ

LUX ANTAL

A hetvenéves Lux Antal tárlatán a belépőt hosszú, feltekerhető textíliákra festett Monitorzászlói fogadják. A legnagyobb zászló betölti a terem végében az egész falat, harminchat részből áll, és két évtizeden át, 1983-tól 2003-ig készült. Ez idő alatt minden jelentősebb képéből átvitt rá egy-egy újabb részletet emlékül. A hadihajók lobogóira való utalás nem véletlen, hiszen a művész mindig érzékenyen reagált korának politikai problémáira, társadalmi változásaira. 1956-ban kellett távoznia, de amint lehetett, Nyugat-Berlinből rendszeresen hazajárt Budapestre. Az utóbbi évtizedekben szűkebb pátriája, Soroksár mellé Makó is felzárkózott, mivel felesége odavalósi.

Berlin és Németország újraegyesítése, valamint a magyar rendszerváltás idején született Köpönyegforgató I–XII. című ciklusa, amelynek címadása önmagáért beszél. A vegyes technikájú sorozat domináns vörös-fekete kontrasztja rajzolt, nyomott, festett és csorgatott részletekben oldódik fel a képmezőn. Sokszor emellé még kartonból kivágott és a vászonra utólag ragasztott kompozíciós elemek csatlakoznak, jelezvén a kivitelezés leleményességét. Gyakori magyarországi látogatásainak bizonysága legfrissebb terméséből a Soroksár, a Makói fecskeház, illetve a Puszta télen című munka. Mivel mindig is kedvelte a végleteket, ez utóbbi alkotásán a végtelen fehérségben csak a sötét hófogó korlátok képeznek áthatolható akadályt, az emberi és állati élet jelenlétéről viszont parányivá törpülő tarkabarka nyomok árulkodnak, absztrakt módon.

Lux Antal a piktúra és a grafika mellett 1980-tól kísérletezik videózással is. Bőséges filmkollekciójából ezúttal kettőt hozott magával, amelyeket nonstop vetítenek a tárlaton. A két DVD-installáció közül az Éjszaka fényei Budapest–Berlin akár a két főváros iránti vizuális szerelmi vallomásnak is beillik, míg a Ragyogj, ragyogj, csillagom! lankadatlan szociális elkötelezettségéről tanúskodik.

Wagner István

Lux Antal: Sign (Jel)
Budapest Galéria
(V., Szabad sajtó út 5.)
Megtekinthető augusztus 21-ig

tiszta fehérben fog kifutni a pályára. De a budapesti visszavágón már a debreceniek lesznek vörösben.

A DVSC szervezésében három különrepülőgép szállít ma szurkolókat Manchesterbe, sőt informá-

BL-meccs előtt is utcára vonultak. A tüntetés szervezői arra is kérik a nézőket, bojkottálják a mérkőzést, vagy legalábbis az első öt percre ne menjenek be.

De nemcsak a drukkereknek, a csapatnak is megvan a

került Owen szerződtetése. A Real Madrid csatárának ügynöke megerősítette a MU – valamint a Newcastle – érdeklődését, a manchesteriek azonban cáfolják.

Jó hír viszont, hogy Rio Ferdinand 2009-ig meghosszabbította szerződését. **br**

világbajnokságon a férfiaknál a masters kategóriában Ékes Csaba nyert, a junior nőknél Kaposi Dóra a második, Katona Vivien pedig a harmadik lett, a magyar csapat a pontverseny második helyén végzett. *(mti)*

évvel ezelőtti Videoton nyomában

Úgy véli, ők már bebizonyították, hogy esélytelenként is lehet győzni, most a DVSC-n a sor: „Nem hiszem, hogy nincs esélyük."

A visszavágón az egyetlen gólt lövő Wittman Gézának nem esik nehezére feleleveníteni a történteket, különösen, hogy 1976 óta MU-szurkoló, így a gólja után különösen boldog volt: „Szabadrúgásgól volt, úgy 20-25 méterről. Megpattant a

Loki, nagy sansza van a bekerülésre – bizakodik Wittman. – Bár már kikerültem a fociból, valamennyire figyelemmel követem, s úgy látom, a Debrecen a kontrákban és a letámadásban jó, azzal kell próbálkoznia. Gyorsak a játékosai, jó helyen vannak a technikásabb focisták, jó a csatársor, jól kell védekezni, s ha nem lesz egyéni hiba, talán nem lő gólt a MU."

Az Árkád-Szalóky Galéria és a Goethe Institut Budapest
szeretettel meghívja Önt és kedves barátait

LUX ANTAL

"Gondolatok a repülésiszonyról" *című*
elektrografikai és videó kiállítás megnyitójára

hétfőn 1997. október 20-án 18 órára,
és a ***"Párhuzamok a videóművészet és a képzőművészet között"*** *című*
vetítéssel összekötött beszélgetésre
kedden 1997. október 21-én 16 órára
az Árkád - Szalóky Galériába
(1072. Bp. Rákóczi u. 30.)

A kiállítást megnyitja és a beszélgetést vezeti:
FÁBIÁN LÁSZLÓ művészeti író

A kiállítás megtekinthető november 6-ig,
szombat és vasárnap kivételével 11-18 óráig
Információ: 322-58-18 / 397-23-83

ÁRKÁD SZALÓKY GALÉRIA HUNGARY BUDAPEST

Die Árkád-Szalóky Galerie und das Goethe Institut Budapest
laden Sie und Ihre Freunde herzlich ein zur Eröffnung der Ausstellung

"Gedanken zur Flugangst"

von LUX ANTAL

am Montag, dem 20 Oktober 1997, um 18.00 Uhr
und zu ***"Parallelen zwischen Videokunst und Bildender Kunst"***
einem Gesprächsabend mit Videoeinspielungen
am Dienstag, dem 21. Oktober 1997, um 16.00 Uhr
in der Árkád - Szalóky Galerie
(1072. Bp. Rákóczi u. 30.)

Einführung der Ausstellung und Gesprachspartner:
FÁBIÁN LÁSZLÓ

Die Ausstellung ist bis zum 6.November
außer samstags und sonntags täglich von 11.00-18.00 Uhr geöffnet
Information: 322-58-18 / 397-23-83

GOETHE INSTITUT

Lux Antrel

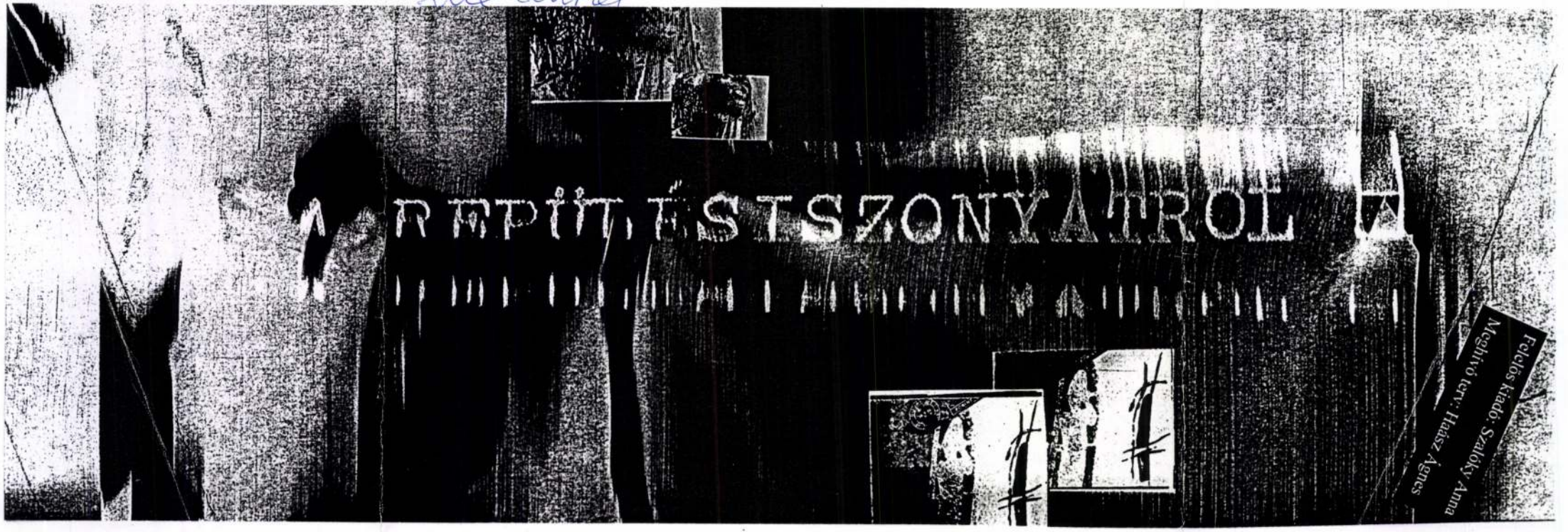
REPÜLÉSISZONYATROL

Felelős kiadó: Szalóky Anna
Meghívó terv: Haász Ágnes

LUX Antal

Fábián László: Valami az agyban diktál: Beszélgetés Lux Antallal – balini műtermében. = Új Mo. II. évf. 57. sz. 1992. márc. 7. 13. p. ll

ANĐELIĆ

OVAC
A SUTJESKA

LUX Antal

MŰVÉSZEK NYUGAT-BERLINBŐL

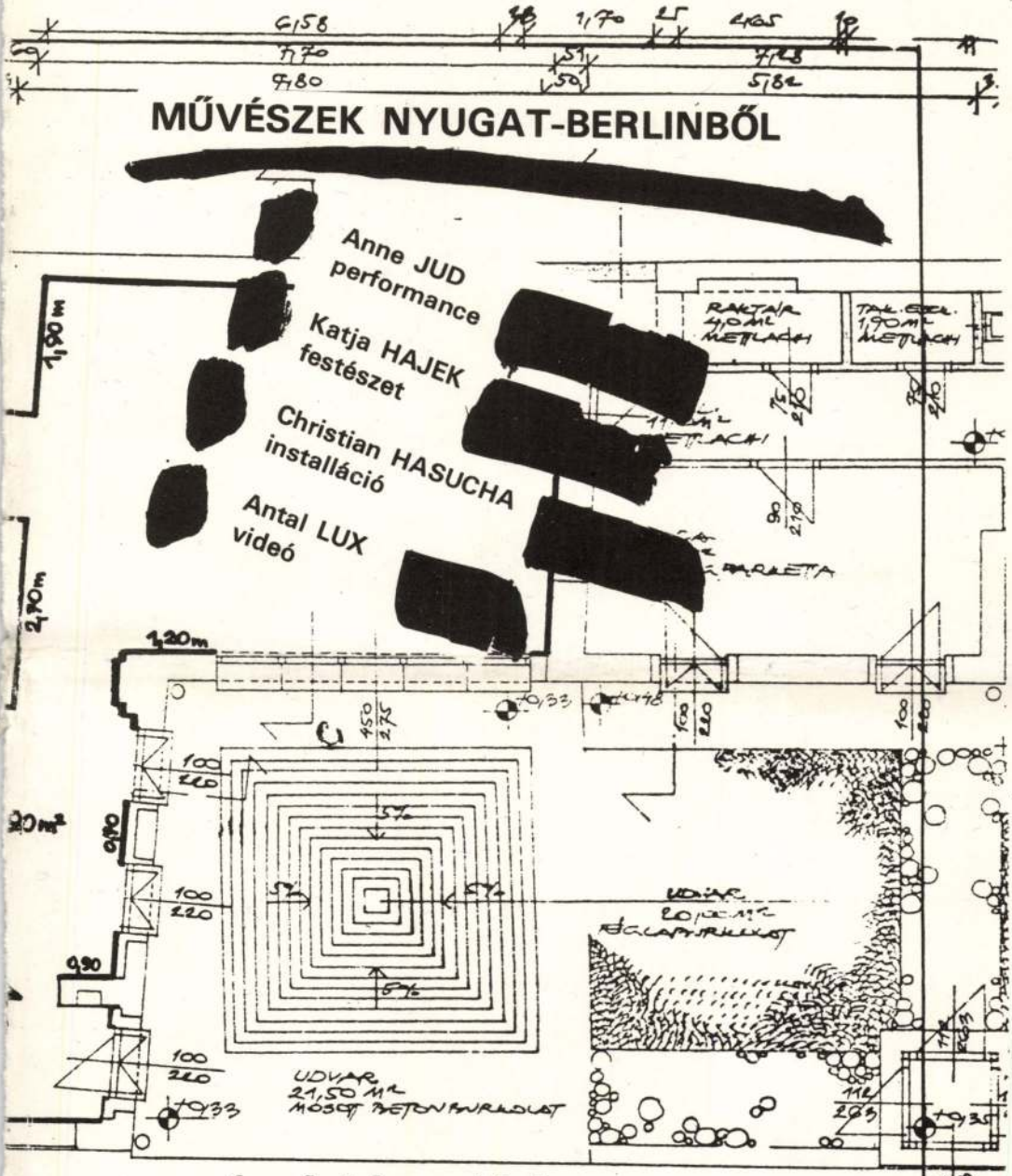

pécsi kisgaléria

1989. november 14— december 3

Köszönet a Pécsi Galériának
és a Berlin kulturális szenátorának

Wir danken der Pécsi Kisgaléria und
dem Senator für Kulturelle Angelegenheiten, Berlin

Christian HASUCHA

Imaginárius monitor-installáció zászlótervekkel

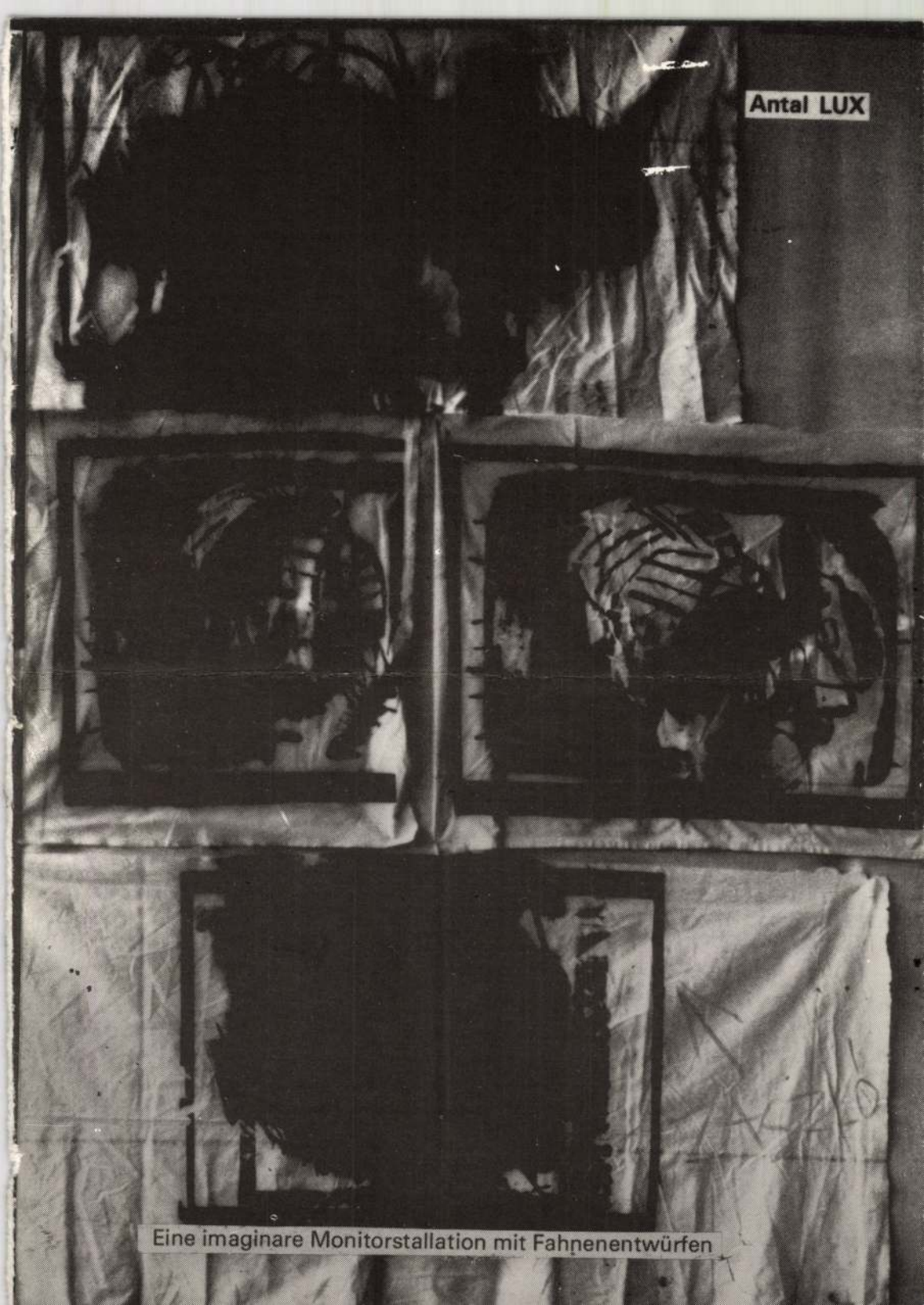

Eine imaginare Monitorstallation mit Fahnenentwürfen

pécsi kisgaléria **14. 11. – 3. 12. 89**

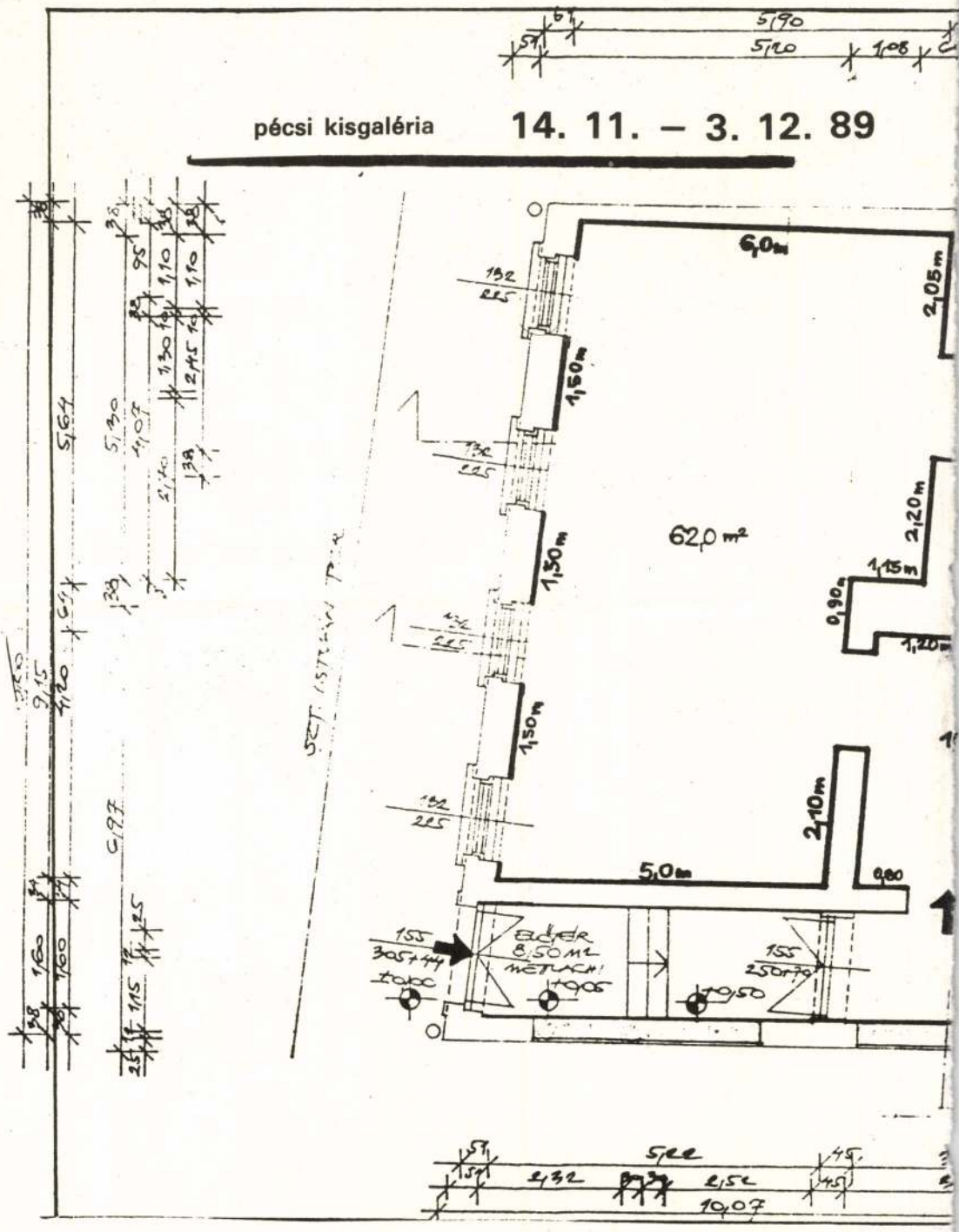

LUX IRODALOM

FABIÁN LÁSZLÓ: TILTÁS ÉS SZABÁLYOZÁS

ÉLETÜNK 2000/8-1K SZÁMÁNAK MŰMELLÉKLETE

Az ELTE Középkori és Kora

valan

a CEU Középkortu

tisztelettel i

Edwar

The Towe
New archaeological and

című el

Az előadás ideje: 2000. áp
Az előadás helye: ELTE BT
1088 Budapest,

Edward Impey az angol királyi paloták
Whitehall Palace, Hampton Court Palac
Towerben folytatott kutatások irányítója.

ÉLETÜNK

2000/8.-IK SZÁMÁNAK MŰMELLÉKLETE

LUX Antal

LUX ANTAL

Tiltás és szabályozás

„A művész a mű eredete.
És a mű a művész eredete." Heidegger

Többnyire az általánosítás semmit mondó, mégis, Lux Antal esetében a művész megjelölést használnám, semmint speciálisabb változatait, mivel ő grafikus, festő, szobrász, sőt, filmes, videós alkotó is, amit talán egy kicsit elmos az általánosítás, azonban egyúttal a gyanút is fölébreszti, többrétű tevékenységről lehet szó. Szándékosan használtam a többrétű kifejezést, mivel – megítélésem szerint – gondolati-szellemi azonosság kapcsolja össze ezeket a tevékenységeket: hasonló ötletek kerülnek kibontásra más és más médiumok által. Talán van ebben a túl specializálódott, széthulló világban ennek a többrétű tevékenységnek olyan üzenete, amely az egység, az egész irányába mutat; azt kiséreli meg elmondani, hogy az ember, az alkotó ember kiváltképpen, képes még egyben látni a világot, noha egyre ritkábban vállalkozik erre a nem is mindig hálás föladatra. Lux viszont alkatánál fogva mindig föl akarta mérni a rendelkezésére álló eszközök lehetőségeit; szinte törvényszerű, hogy a *stabil* képzőművészeti műfajoktól átrándult előbb a film, majd a videó területére, ahol ugyancsak nemzetközi hírnevet szerzett magának. Számos meghívás, bemutatkozás, díj járt együtt ezzel a tevékenységgel is. Sőt, az alkotói parancs elvitte a számítógéphez, amely legújabb grafikáinak létrehozásában vált elsőszámú eszközévé.
Kínálkozik a fölületes minősítés: modern művész.
Érvelés híján – természetes – bármely minősítés fölületes lehet; a következőkben tehát ennek az írásnak csak az lehet a célja, hogy a föllengzősség tolakodó vádját kivédje, a modern jelzőt is igazolja.
Egy művész valóságos értékének meghatározásában aligha modernsége az elsődleges. Pontosan tudjuk azonban, hogy Kelet-Európában ennek a modernségnek szoros, úgyszólván kibogozhatatlan kapcsolata van a mű igazságával (*aletheia* – mondanák a görögök), azzal, ahogyan „el-nem-rejtetté" válik, hogy Heidegger fordításában alkalmazzuk a görög kifejezést. Többnyire a kelet-európai művész ennek valamilyen fokon tudatában is van: aligha véletlenek az itt rendre kibontakozó modernista mozgalmak. Föladat lehet tehát ennek az összefüggésnek a kibogozása is, hiszen Lux Antal itt látta meg a napvilágot: Soroksáron született 1935-ben.
Tegyük akkor most úgy föl a kérdést, mi lehet az az „elterjedt tudásanyag", amely Lux idézett munkáiban megjelenik? Megállapítottuk már, hogy egyfelől mindaz a jelképbe foglalt ismeret, amit – mondjuk a piros szín –, netán a geometrikus vagy egyéb forma hordoz/hordozhat. Tehát önmagában – ha szabad így fogalmazni – már a piros szín sajátos asszociációs rendszert indít el a szemlélődőben, és aligha állunk messze az igazságtól, ha azt mondjuk, hogy a piros általában a *tiltások* metaforája a mi kultúránkban; még akkor is, amikor

esetleg a vérre utal, hiszen egyúttal a vér kiontásának tilalmát is jelenti. (Az őshagyományban a metafora egyértelműen az *életre* vonatkozott, mára viszont ez a kapcsolódása föllazult, visszaszorult.) Amiatt is a tiltásokat kell első helyen említenünk, mivel a leghétköznapibb használatokban (jelzőlámpák, közlekedési táblák, stb.) ilyen funkciót kap. Ha most mindezt összevetjük Lux életének első, – mondhatjuk így – magyarországi szakaszával, akkor nem mehetünk el szótlanul a tény mellett, hogy valójában olyan társadalmi közegben nőtt föl, amelyben a tiltások (a szabadság korlátozása) a terror állandó és megkerülhetetlen jelenlétét súlykolták a polgárba – megtalálva rendre az okot a beavatkozásra egyéni életébe. Vegyük még ehhez hozzá az András-kereszt, a törlésjel-formát, amely gyakran ismétlődik munkáin ugyancsak piros színnel (pl. *Rókavölgyi installáció*, 1997, ahol a Fábián Zoltán által szervezett Katlanpiknik egyik fő attrakciója volt olyan társaságban, mint Harasztÿ István, Lois Viktor), és markánsabbá válik nyomban sejtésünk. De 1996-os arizonai akciójában is a függőleges falon fölfutó vörös/véres lábnyomokat látunk, ami szintén ebbe a gondolatkörbe illeszthető. Egészen messzire vezetne (esetleg egy kicsit a képből is „kibeszélne") a *Piros háttér* című festmény efféle értelmezése, amelyet akár az informel visszaigazításának, keretbe foglalásának is tekinthetnénk – mintegy a szabályozás jegyében.

Tiltás és szabályozás.

A tiltás vöröse, valamint a szabályozás kokettálása a geometriával. Benne ugyanúgy *A 'szép' 50-esek*ben, a *Hyppo*ban, akár az 1997-es *Völgy*ben, az 1993-as *Vörös hangsúlyok*ban vagy az 1990 körüli *Zászlók*ban. És még sorolhatnám. (Hasonló tendencia – úgy tetszik – kimutatható még a jelszerűbb Bartl-képek „kazettáin" is.) Ebben az értelemben *kiírásról* kell beszélnünk: mondhatni a mélylélekből tör újra meg újra fölszínre az elfojtott élmények sora. Ha tehát Eco „elterjedt tudásanyagról" beszél, akkor gondolatát erősítjük a lélektani hivatkozással. Ezen a ponton nem árt nyomatékosítanom, hogy a *zászló-problematika* szinte mániákus körüljárása 1990 táján ugyanebbe a jelentéskörbe vonható, és Lux képi metafora-rendszerében, sőt, festői formanyelvében kitűntetett helyet követel magának. A kommunista zsarnokság végtelenül primitív, ugyanakkor mégis hatásos bombasztjai lappanganak a legkülönbözőbb „kiírások" mélyén, és törnek föl, idéződnek be vizuálisan vagy éppen indulók, szónoklatok triviális fragmentumaiban.

Miközben Lux Antal művészete mégsem politikai művészet; direkt politizáló szándéka alig érhető tetten. Hogy azonban zaklatottsága ennek ellenére politikai „élményeiből" ered, nem lehet kétséges. És szintúgy nem lehet kétséges Heidegger igazsága: *„A művész a mű eredete"*. De Heidegger folytatja is: *„És a mű a művész eredete"*. Belátható, hogy Lux műveiben fejtette ki önmaga benső lényegét, ezek által a művek által lett művésszé. Nem pedig politikussá, ami ismét csak autentikus válasz lehetett volna kora ifjúsága élményeire. A műalkotásban azonban az igazság komplex valójában tárul föl; korántsem csupán esztétikai aspektusával.

Fábián László

VÖLGY 1, 1997

50 x 40 cm, olaj,vászon

VÖLGY 2, 1997

50 x 40 cm, olaj,vászon

GIEBEL, 1992

100 x 100 cm, olaj,vászon

MORMON TEMPLOM, 2000

20 x 20 cm, elektrográfia

PIROS HANGSÚLY 1, 1993

110 x 90 cm, olaj,vászon

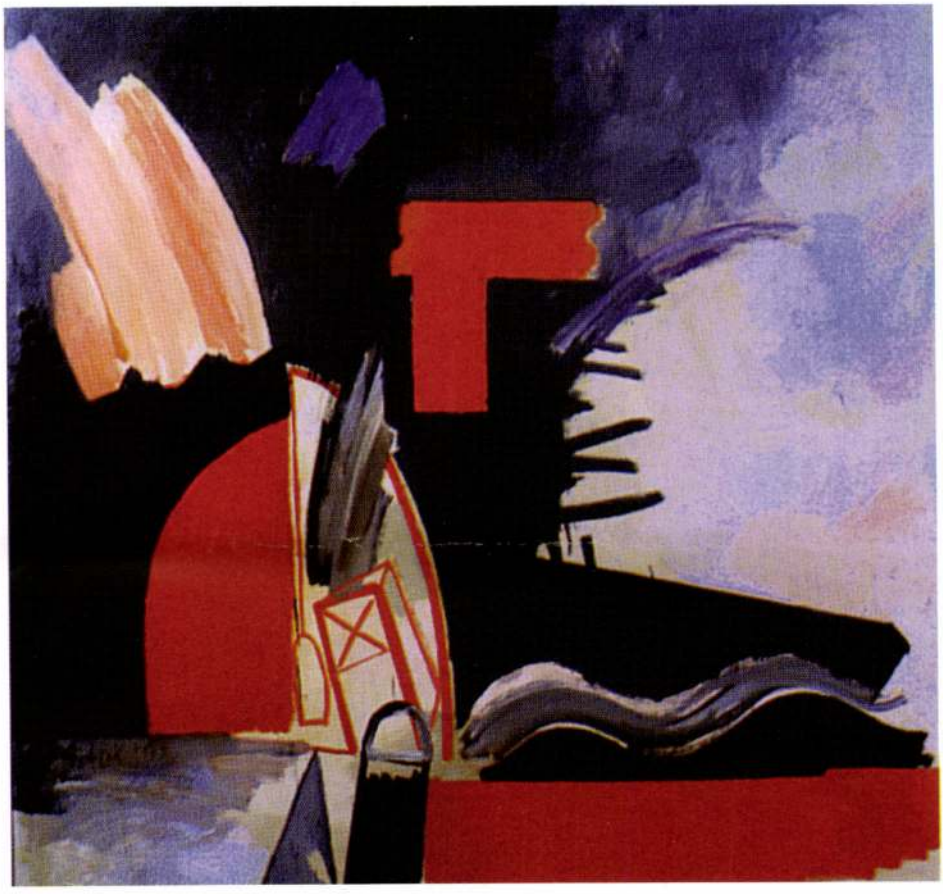

NYITOTT AJTÓ, 1992

100 x 100 cm, olaj,vászon

FORGÓSZÉL, 2000

20 x 20 cm, elektrográfia

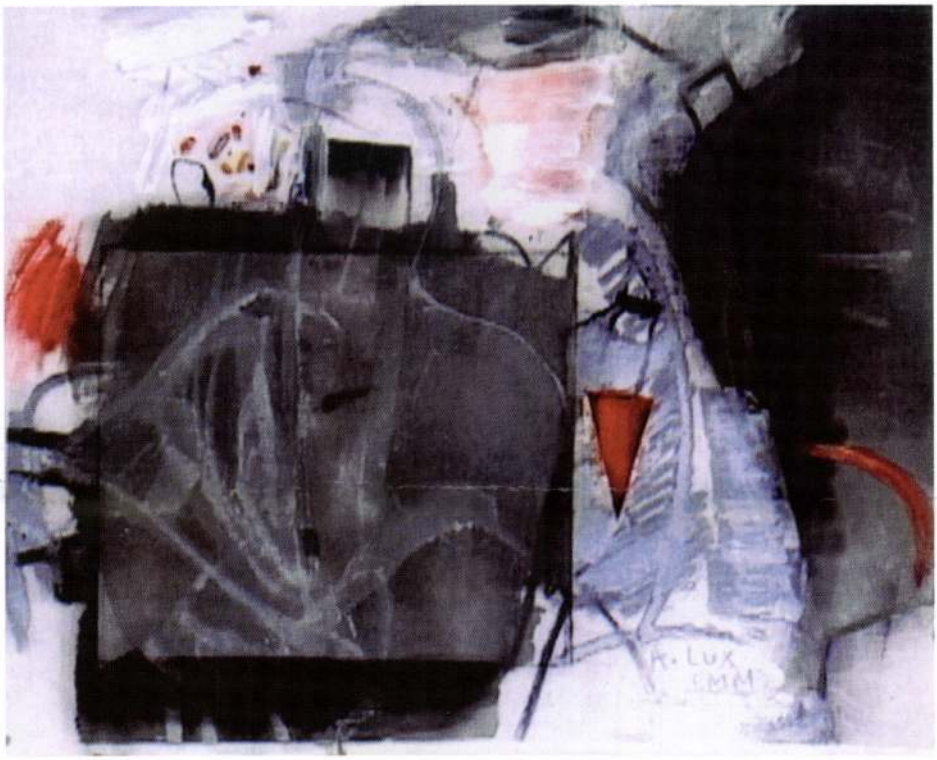

IMAGINÁRIUS SZAKADÉK, 2000

50 x 40 cm, olaj,vászon

Fekete lyuk 2, 2000

20 x 20 cm, elektrográfia

FEKETE LYUK 1, 2000

20 x 20 cm, elektrográfia

FLUGBAUM 30, 1998

20 x 20 cm, elektrografia

PIROS HANGSÚLY 2, 1993

110 x 90 cm, olaj,vászon

Makói mappa

E pénzszűkös világunkban különös öröm, ha napvilágot láthat egy-egy kiadvány Makóról. Például legutóbb a szerkesztők nevében *Bán András* a Városháza épületében mutatta be a Makói mappa 1995. című reprezentatív kötetet, amely péntektől, már a József Attila múzeumban meg is vásárolható.

Ez a kötet, avagy kiállítási katalógus talán viselhetné a Makói Grafikai Művésztelep 1977-1990. címet is – olvasható a kiadvány bevezetőjében. A bizonytalanság oka: a Makói Művésztelep – melynek tagjai közül számos művész is megjelent, közöttük a makói származású *Kocsis Imre*, akinek nem kis érdeme van abban, hogy a mostani bemutató létrejöhetett – egy évtizeden át a magyar grafika egyik legfontosabb műhelye volt, ám ez még abban az időszakban történt, amikor mindenfajta progresszív művészeti törekvés a hivatalos megtűrtség határvidékén lavírozott, így fontosabbnak tartotta a fennmaradást, mint a precíz öndokumentálást. Mint azt Bán András is mondotta: hiába tehát, hogy a makói grafikai szimpozion karnyújtásnyira van a jelentől, a szerkesztők mégis alig megoldható nehézségekbe ütköztek a dokumentumok összegyűjtése során. Ezért talán túlzás lenne e kiadványt művészettörténeti hitelességű könyvnek tekinteni. Annál azonban mégis több, mint egy vándorkiállítás katalógusa.

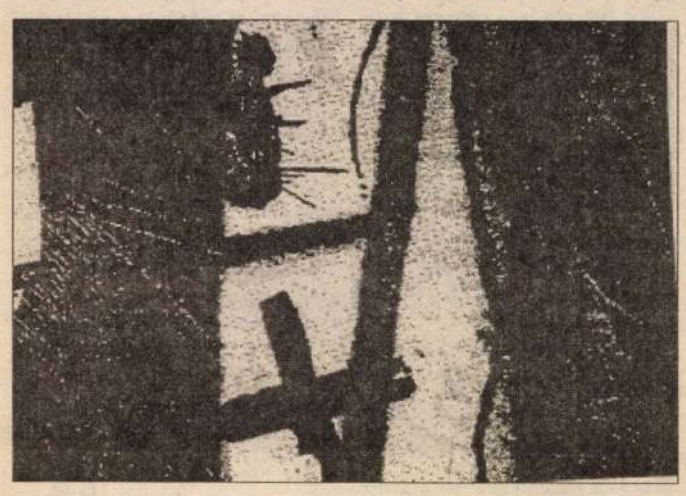

Lux Antal Monitor

Rudnay Gyulára, a két háború közti, romantikus lelkületű alföldi mesterre hivatkozva, 1971-ben kezdődött el a művésztelep szervezése Makón, helyi erőből, helyi értékek mentén. Ebből a Maros-menti Művésztelepből nőtt ki fokozatosan a Makói Grafikai Művésztelep, mondhatnánk úgy is, szerencsés csillagzat alatt. Szerepe volt ebben a makói gyökereit ma is ápoló Kocsis Imre helyzetfelismerésének, a magyar grafika – sokadik – virágzásának, a szimpozion-mozgalom megélénkülésének, és e Maros-parti város kultúrteremtő szándékának.

Kocsis Imre a szerveződés művészeti vezetője 1977-től datálja a Makói Grafikai Művésztelep létrejöttét: ez az az év, amikorra már kialakultak a meghívásműködés játékszabályai, a művek bemutatásának lehetőségei, s ez az az esztendő, amikor először jelent meg minden résztvevő egy-egy ofszet lapjával, a Makói Mappa.

E most napvilágot látott dokumentumok sorába felvették a művésztelep összes helyben kiadott katalógusának előszavát, továbbá a éves kiállításokról megjelent kritikák javát. A szövegek segítenek visszahelyezkednünk a közeli és mégis oly távoli korba, a hetvenes évek végének, a nyolcvanas évek elejének idejére: fordulataikban előbukkan a kor majdnem kötelező bikkfanyelve, a társadalmi hasznosság retorikájának fordulatai, ugyanakkor jól nyomon követhető a tájékozódás, az együttgondolkodó bírálat igényének ébredése. A szövegválogatás tehát dióhéjban kritikatörténet is.

E kötet kiadója a Miskolci Galéria. Hogy miért? Már elindult a vándorkiállítás a Makóhoz közeli Szegedről kijelölt útján Pécs, Miskolc, Budapest felé, amikor világossá vált, a kiállítás szervezőinek energiája fogytán. Hiába állt rendelkezésre a könyv kinyomtatásához szükséges dokumentumok és pénzek jelentős része, érezhetővé vált, kárba veszhet a szervezésbe addig fektetett, nem kevés munka. Ezért vállalta el a kiadás utolsó lépéseinek bonyolítását az a Miskolci Galéria, amelynek hosszú távú céljai között amúgy is szerepel – a helyi hagyományokra alapozva – a kortárs sokszorosított grafika országos gyűjteményének létrehozása és tudományos feldolgozása. A kötet a szervezők eredeti szándéka szerint készült el, csupán a kinyomtatás tervezett igényességét és a meglévő pénzek szűkösségét kellett fájó szívvel szembesíteni.

A bemutatón résztvevőknek *Lux Antal* művész levetítette azt a videoanyagot, amely éppen tíz évvel ezelőtt készült a művésztelep résztvevőiről.

M. L.

Lux Antal

Legedi Napló

magyar külkereskedelmi képviselet

tatásokat
bálják!

a felszámolására irányuló kormányprogram, mely logika szerint csökkeni fog vagy szükségtelenné válik, mint piacot lebonyolító–, az oktatás, a kultúra leépítését szorgalmazó intézkedések, mely szerint nem lesz szükség művelt, értelmes, új technikát, technológiákat befogadni képes szakemberekre –, az egész gazdaság, társadalom létét alapvetően meghatározó energiaágazat jelentős részének külföldi kezekbe tervezett adása, mely esetben annyit von el a háztartások kasszájából, amennyit akar, annyi és olyan traktor dolgozhat a mg.-ban, úgy alakulhat az üvegház, fólia alatti primőr termesztés, s a kisállat tenyésztés –, úgy épülhetnek munkahelyteremtő beruházások s zárhatnak be meglévő vállalatok, ahogyan az energiaárak diktálják. És számtalan negatív intézkedést, s joghézagot stb. tekintve is nincs más lehetőség. A gazdasági fellendülés ekkorra-akkorra meséjének matosításunk előtt kell meglépni azt. E csiki-csuki csapdától talán még olyan méltósággal tudunk megszabadulni, mint ahogyan a nemzetközi pénzvilág képviselői velevitték az országot. Ha ez újabb kelethez való tartozást is jelenthet? Múltunkhoz méltóan azt is vállalnunk kell! Továbbra is magunkat az EU-ba erőltetni nem szabad. Keleti piacaink még mindig akadhatnak, talán még "szolidabb" hitelezők is.

Rendkívül nehéz egy korábbi célnak, ideálnak menet közben hátat fordítani. Bár most már gyanítjuk, gyanítanunk kell, hogy az a bizonyos Európába vezető út talán nem is az az út. Európa talán éppen itt van, ahol vagyunk. Morálisan talán mindenképpen! S gazdaságilag?... Talán Európát csak ezután fogjuk közösen meglelni?... Talán... Talán csak is így lenne szép és jó is. Talán így a tisztességesen élő s becsületesen dolgozó, jóléti eredményt felmutatni mégsem tudó emberek zömét – főként a fiatalságot – nem irritálná a gyarmatosításból, háborúskodásból s különböző kalandorságból levezethető, gazdaságot, életszínvonalbeli különbséget csillogtató és szánalmat gerjesztő életmód.

FRANYÓ SÁNDOR
Csanádpalota

hetett. Leszállás előtt ránéztem a jegyre és csodálkozva láttam, hogy 90%-os a jegy és 3 Ft az ára. Szóltam a vezetőnek, hogy ez mégis abszurdum, hogy tőlem teljes árú menetdíjat szed be, és ugyanakkor 3 Ft értékű jegyet ad. Mi sem természetesebb, a vezető tiltakozott és nem ismerte el, szerintem akarattal történt tévedését. Sajnos nem írtam fel a busz rendszámát azért nem jelentettem be az esetet, ami igazolja, hogy van mit javítani a VOLÁN-nál.

TÖRÖK ERNŐ
Vásárhely

jük és köszönjük utasaink együttműködését. Sajnos konkrét adatok, dátum, időpont hiányában – ez esetben – nem tudjuk azonosítani, kivizsgálás és felelősségrevonás céljából meghallgatni a szolgálatot teljesítő autóbuszvezetőt, akinek a díjszabás szerinti 34 Ft-os viteldíjat kellett volna fizettetni és természetesen nyugtázni. Olvasójuk jelzése nyomán a térségben közlekedő autóbuszjáratok fokozott ellenőrzésére intézkedtem.

MEZŐ ISTVÁN
forgalmi igazgató

Árnyék a strandon

Az elmúlt szombaton gyönyörű, napsütéses idő volt, amely lecsalt a strandra. Játszadozó gyerekekkel és felügyelő szülőkkel telt meg minden medence. Én egy árnyékban levő padon ültem barátaimmal és jókat beszélgettünk. Később – váratlanul – ott termett egy-két ismerős is. A csevegés közöttünk csak pár percig tartott, amikor kiderült, hogy jegy nélkül jöttek be – belógtak – a strandra. Én ezt nem tudtam, hisz nem én voltam a figyelmetlen, a jegyszedő nem vette észre a betolakodókat. Én az ismerősöknek azt tanácsoltam, hogy hagyják el a strand területét, mert éreztem, hogy nem lesz jó vége a dolognak. Az ismerősök már távoztak, mikor a jegyszedőnek nevezett asszonyka odajött hozzám, sértegetni kezdett, felbujtónak nevezett származásomra való tekintettel. Fenyegetett, hogy hívja a csoportvezetőt és felemlíti neki a történteket. Azt a kedves jegyszedő hölgyecske elfelejtette megemlíteni, hogy minden az ő figyelmetlensége miatt történ. Én ezután felháborodva szólaltam fel saját érdekemben, hiszen nem nyújtottam védelmet a betolakodóknak, amivel megvádolt engem a pattogatott kukoricát csemegéző jegyszedő.

Kiderült az, hogy a hölgy egyértelműen cigányellenes és faji megkülönböztetés váltotta ki a konfliktust közöttünk. Szomorúan vallom, hogyha már a strandfürdő jegyszedője is gyakorlott tehetség a népi, faji megkülönböztetésben, akkor én nem sok jót ígérek a strandfürdőnek, de a jegyszedőjük további pályafutásának sem. Amiért engem megsértett a sok jelenlévő előtt, panasszal fordulok a strandfürdő vezetőjéhez.

MÁTRAI ATTILA
Vásárhely

LUX Antal

Reggeli Délvilág 1995. júli 20.

A makói városházán

Újra él a tábor

Amint lapunkban már beharangoztuk, kedden kezdetét vette Makón a Grafikai Szinpozion. A háromnapos rendezvénysorozat első eseményeként a Városházán megnyílt a grafikai művésztelep kiállítása, melyet szép számú érdeklődő tekintett meg. A művészeket, valamint a grafikát kedvelő közönséget, a házigazda jogán *Dr. Buzás Péter* polgármester köszöntötte. Mint mondta, a tábor gyökereit az 1920-as években kell keresnünk, ám a művésztelep gondolatát új mecenatúrával 1967-ben élesztette fel Makó akkori vezetése. Az ezt követő években itt találkozó művészek alkotásaik által egyre gazdagabbá tették Makót, a makói művészetkedvelőket. Az elmúlt négy esztendőben szünetelt a hazai művészek otthont adó grafikai tábor – ekkoriban inkább a határon túli magyar képzőművészek kaptak lehetőséget a közös alkotásra –, ám a jelenlegi városvezetés úgy döntött: a négy esztendő alatt kialakult hagyományokat is megőrizve, újra teret ad a grafikusoknak.

A kiállításhoz *Szepes Hédi* művészettörténész nyújtott gondolatébresztő támpontokat. Mint mondta, 1976-tól 90-ig, *Kocsis Imre* festő- és grafikusművész vezetése alatt a tábor igazolta létjogosultságát, és az sem túlzás, ha azt mondjuk, hogy iskolát teremtett. Évek során kialakult a tábor magját képező törzsgárda, ám ezek az emberek folyamatosan gondoskodtak arról, hogy minden alkalommal új, fiatal tehetségek is bemutatkozhassanak Makón. A gyakori találkozások, eszmecserék, illetve a közös munka révén felnőtt itt egy nemzedék, melynek saját karaktere van – csupán helye nincs még a magyar művészeti élet palettáján. Az alkotásokat, melyek közül jónéhány látható most a Városháza folyosóján, szakmai csiszoltság jellemzi, bár az is igaz, hogy a műfaj technikai lehetőségeiből adódó formai változatosság mellé az évek során belépett a tartalmi gazdagság is. A grafika olyan sajátos műfaj, mely egyszerre hat az érzékekre és az értelemre, és ennek kihasználása szinte valamennyi képen tettenérhető. A makói grafikai alkotótelep egyébként azért is számított kuriózumnak, mert az itt találkozó művészek – számukra is szokatlan módon – bebocsátást nyertek a városi nyomdába, s ezt további új lehetőségekkel gazdagította alkotókedvük kiteljesedését. Most, hogy újra él a grafikai alkotótábor, ismét lesz alkalom a műhelymunkára, a mással nem helyettesíthető eszmecserére. Makó ismét a grafika magyar fővárosa, egyben a grafikai gondolkodás szabad vámterülete lehet.

A tárlat a Grafikai Szinpozion időtartama alatt, a Városházán megtekinthető, a mai napon reggel 10 órától ugyanitt *Lux Antal* grafikusművész tart bemutatót az új technikák alkalmazásáról, majd *Bán András* művészettörténész mutatja be a Makói Mappa 1995. című katalógust.

SZABÓ IMRE

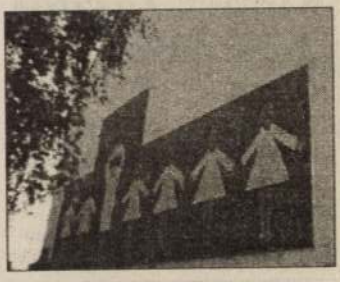

A feltárt monostor már látogatható

Tábor Ellésparton

Rangos esemény színhelye 3 héten keresztül – az 1990. óta feltárás alatt lévő – és már befejezéséhez közeledő, ötszáz méter széles homokdombon lévő, Ellés monostor területe.

Csongrád Megye Közgyűlése, Csongrád Város Önkormányzata, a Csongrád Megyei Múzeumok Igazgatósága és az Európai Környezetvédelmi és Örökségi Táborok Szövetsége rendezésében nemzetközi nyári régész-tábor nyílt tegnap Csongrádon. Az ünnepélyes megnyitót a városháza dísztermében tartották, melyen Molnár József polgármester köszöntötte a megjelenteket.

Az elnökségben jelen volt Pászti Tóth Gyula, Csongrád Megye Közgyűlésének alelnöke, dr. Trogmayer Ottó, a Csongrád Megyei Múzeumok Igazgatója, dr. Karácsonyi Zoltán, az Európai Környezetvédelmi és Örökségi Táborok Szövetségének (Avignon) alelnöke, a Közép- és Kelet-Európai Regionális Iroda vezetője. A díszterem padsoraiban helyet foglaltak azok az egyetemi hallgatók, akik Dortmundból jöttek, hogy a nyári táborozás során segítségükre legyenek a feltárást végző régész szakembereknek.

A sajtótájékoztatón megtudtuk, hogy az Eelésparti monostor területét 1990-ben nyilvánították védetté és ugyanebben az évben kezdték meg a feltárási munkálatokat a régészek. Azóta folyamatosan folynak minden évben. A XI. századi monostor Bor nemzetségének Csongrád megyében lévő legrégibb építménye. Ma már odáig haladtak a feltárási munkálatok, hogy a templom alapjainak 15 méter hosszú, 3 hajós része teljes egészében feltárult, s mint Pávai Éva régész, az ásatások vezetője mondja – a nagyközönség számára zöld út áll a monostorrom megtekintésére. (Csongrádon, a Tisza fahídján átjutva, a védőgáton balra haladva kb. 5 kmre a Tisza balpartján található, festői környezetben.)

A Dortmundi Egyetem tanárai és hallgatói évek óta támogatják és szaktanácsokkal látják el az ellési monostor ásatási munkálatait. A táborban jelenleg is több mérnök-hallgató dolgozik és van, aki úgy tervezi, hogy majd diplomamunkáját a feltárás anyagából készíti el.

Az anyagiakról annyit, hogy a munkálatokhoz minden évben eddig is jelentős támogatást adott mind a megye, mind a város önkormányzata. Az Európai Unió pedig – mint a világ értékeinek anyagi támogatója – a költségek minden összegét biztosítja.

VÁRKONYI ISTVÁN

Kovács László Bukarestben

Romániai utam célja az, hogy Teodor Melescanu román külügyminiszterrel együtt áttekintsük a magyar-román kétoldalú kapcsolatok teljes körét annak az emlékeztetőnek az alapján, amelyet a két ország külügyminisztériumai dolgoztak ki és fogadtak el – jelentette ki Kovács László külügyminiszter szerdán Budapesten. A magyar diplomácia vezetője bukaresti útja előtt, a Ferihegyi repülőtéren adott nyilatkozatában egyebek mellett kifejtette: biztatónak tartja, hogy a román fél az utóbbi napokban többször is kompromisszumkészségét hangoztatta a vitás kérdések ügyében.

LUX ANTAL Magyar Hírlap 2005.08.09. 24.o.

Monitorzászlók és Köpönyegforgatók

TÁRLATOLGATÓ

A hetvenéves Lux Antal tárlatán a belépőt hosszú, feltekerhető textíliákra festett Monitorzászlói fogadják. A legnagyobb zászló betölti a terem végében az egész falat, harminchat részből áll, és két évtizeden át, 1983-tól 2003-ig készült. Ez idő alatt minden jelentősebb képéből átvitt rá egy-egy újabb részletet emlékül. A hadihajók lobogóira való utalás nem véletlen, hiszen a művész mindig érzékenyen reagált korának politikai problémáira, társadalmi változásaira. 1956-ban kellett távoznia, de amint lehetett, Nyugat-Berlinből rendszeresen hazajárt Budapestre. Az utóbbi évtizedekben szűkebb pátriája, Soroksár mellé Makó is felzárkózott, mivel felesége odavalósi.

Berlin és Németország újraegyesítése, valamint a magyar rendszerváltás idején született Köpönyegforgató I–XII. című ciklusa, amelynek címadása önmagáért beszél. A vegyes technikájú sorozat domináns vörös-fekete kontrasztja rajzolt, nyomott, festett és csorgatott részletekben oldódik fel a képmezőn. Sokszor emellé még kartonból kivágott és a vászonra utólag ragasztott kompozíciós elemek csatlakoznak, jelezvén a kivitelezés leleményességét. Gyakori magyarországi látogatásainak bizonysága legfrissebb terméséből a Soroksár, a Makói fecskeház, illetve a Puszta télen című munka. Mivel mindig is kedvelte a végleteket, ez utóbbi alkotásán a végtelen fehérségben csak a sötét hófogó korlátok képeznek áthatolható akadályt, az emberi és állati élet jelenlétéről viszont parányivá törpülő tarkabarka nyomok árulkodnak, absztrakt módon.

Lux Antal a piktúra és a grafika mellett 1980-tól kísérletezik videózással is. Bőséges filmkollekciójából ezúttal kettőt hozott magával, amelyeket nonstop vetítenek a tárlaton. A két DVD-installáció közül az Éjszaka fényei Budapest–Berlin akár a két főváros iránti vizuális szerelmi vallomásnak is beillik, míg a Ragyogj, ragyogj, csillagom! lankadatlan szociális elkötelezettségéről tanúskodik.

Wagner István

Lux Antal: Sign (Jel)
Budapest Galéria
(V., Szabad sajtó út 5.)
Megtekinthető augusztus 21-ig

tiszta fehérben fog kifutni a pályára. De a budapesti visszavágón már a debreceniek lesznek vörösben.

A DVSC szervezésében három különrepülőgép szállít ma szurkolókat Manchesterbe, sőt informá-

BL-meccs előtt is utcára vonultak. A tüntetés szervezői arra is kérik a nézőket, bojkottálják a mérkőzést, vagy legalábbis az első öt percre ne menjenek be.

De nemcsak a drukkereknek, a csapatnak is megvan a

Real Madrid csatárának ügynöke megerősítette a MU – valamint a Newcastle – érdeklődését, a manchesteriek azonban cáfolják.

Jó hír viszont, hogy Rio Ferdinand 2009-ig meghosszabbította szerződését. **br**

nál a masters kategóriában Ékes Csaba nyert, a junior nőknél Kaposi Dóra a második, Katona Vivien pedig a harmadik lett, a magyar csapat a pontverseny második helyén végzett. *(mti)*

évvel ezelőtti Videoton nyomában

Úgy véli, ők már bebizonyították, hogy esélytelenként is lehet győzni, most a DVSC-n a sor: „Nem hiszem, hogy nincs esélyük."

A visszavágón az egyetlen gólt lövő Wittman Gézának nem esik nehezére feleleveníteni a történteket, különösen, hogy 1976 óta MU-szurkoló, így a gólja után különösen boldog volt: „Szabadrúgásgól volt, úgy 20-25 méterről. Megpattant a

Loki, nagy sansza van a bekerülésre – bizakodik Wittman. – Bár már kikerültem a fociból, valamennyire figyelemmel követem, s úgy látom, a Debrecen a kontrákban és a letámadásban jó, azzal kell próbálkoznia. Gyorsak a játékosai, jó helyen vannak a technikásabb focisták, jó a csatársor, jól kell védekezni, s ha nem lesz egyéni hiba, talán nem lő gólt a MU."

Meghívó

MHB IMMO
ART GALÉRIA

KÖRMENDI
GALÉRIA
BUDAPEST

MHB IMMO ART GALÉRIA

és a

KÖRMENDI GALÉRIA BUDAPEST

meghívja Önt

LUX ANTAL

~~festőművész~~

kiállítására

A KIÁLLÍTÁST RENDEZTE ÉS MEGNYITJA:

Fábián László

író

MEGNYITÓ:

1995. november 13-án 17.00-19.00 óráig

MEGTEKINTHETŐ:

1051 Budapest, V.ker., Deák F. u. 15.

Tel./fax:266-4857

1995. november 13-1995. november 25.
hétfő-péntek: 10-18 óra között
szombaton: 10-14 óráig
vasárnap: zárva

Lux Antal

Bohus Zoltán, Fajó János és Lux Antal mentek elsőként dolgozni a Rába Művekhez. A három művész kezdeményezését igen nagyra értékeli a kritika.
Az üzemi munka a művészek részéről azt jelenti, hogy ők "adják elképzeléseiket és a Rába adja a TMK műhelyt!
Az üzemben készült kisebb méretű krómacél plasztikák kerültek bemutatásra a kiállításon. Ezek később nagyobb méretekben épületeket díszithetnek, vagy mint szobrok a közterek szépségét szolgálhatják.
Az eddigi munka eredményei alapján a cikkiró nagy jövőt lát a művészek ezirányu törekvéseiben. Fenti c. kritikát lásd: Fajó János nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. juli. 1. XXII.évf. 26. sz. 12. lap.

Lux Antal

Vadas József: "Művész az üzemben" címmel beszámol a Rába Művekben készült és a Józsefvárosi Kiállítóteremben bemutatott művekről. "Tizéves szimpozion-mozgalmunk" címmel hirdeti a tárlatot az Ördögh-brigád név alatt működő képző- és iparművészcsoport. Tagjai: Blaski János, Lantos Ferenc, Fajó János, Bohus Zoltán, Lugossy Mária és Lux Antal.

Több évvel ezelőtt -néhány művész összefogásával- alkotótábor létesült Győrött. Bizonyos idő mulva azonban rájöttek, hogy jóval komolyabb eredményeket érhetnek el a nagyipar közreműködésével.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. juli. 1. XXII. évf. 26. sz. 12. lap.

Lux Antal, festő

L: Bartl József

– : Nemzetiségi képzőművészeti tábor Pécsett. 8.

Népszabadság, Bp. 1979. márc. 3

Lux Antal [grafikus]

L. Szőnyi István

Bereczky L: Az elődök vonzásában 11

Népszabadság, Bp. 1978. szept. 10.

LUX Antal

ARS HUNGARICA
XIX.évf.1.sz. 1991 24.p

TANULMÁNYOK

Hegyi Lóránd: Kalligráfia, absztrakt expresszionizmus, informel Magyarországon 1958–1970 között 3
Keserü Katalin: Pop art Magyarországon 15
Hegyi Lóránd: Struktúraelvű és geometrikus művészet Magyarországon 1968–1980 között 29
Andrási Gábor: A Zuglói Kör (1958–1968) 47
Mezei Ottó: A Szürenon és kisugárzása 65

DOKUMENTUM

Molnár Sándor: A festői elemek analízise (1962) 85
(Sajtó alá rendezte: Andrási Gábor)
Dokumentumok a Szürenon és kisugárzása című tanulmányhoz
(Összeállította: Mezei Ottó) 111

ANTAL LUX

1000 BERLIN 61 Chamissopl. 2 GERMANY

He was born in 1935 in Budapest. From 1960 to 65 he attended the Academy of Fine Arts in Stuttgart. He lives and works in Berlin.

One-man shows:

1965 Städticher Ausstellungsraum Tübingen
1967 Institut für Auslandsbeziehungen Stuttgart
1969 Galerie Trost, Lippstadt
Galerie Fath, Göppingen
Gallery Egh and Ey, Los Angeles
1972 Galerie Tabula, Tübingen
1973 Grafikgalerie, Berlin
1974 Kleine Galerie, Tübingen
1976 Galerie Oestmann, Lübeck
Győri Műcsarnok, Győr
1977 Stúdió Galéria, Budapest
1978 Galerie Rudolf, Heildelberg
Galerie am Ledergraben, Reutlingen
1980 Csili Galéria, Budapest
1982 József Attila Múzeum, Makó
1985 Rondella Galéria, Esztergom
1986 Galerie Paranorm, Berlin
1987 Galerie Ermitage, Berlin
Pécsi Kisgaléria, Pécs

Group exhibitions:

1960 Musée d'Art Moderne, Paris
1962 Deutsch- Französische Ausstellung, Heilbronn
Haus der Kunst, München
1966 Istambul, Madrid, Paris, Graz
1975 Józsefvárosi Galéria, Budapest
1979 Bankside Gallery, London
1980 Expo-Art, Bari
1981 Art: X, Budapest
1981, 1983, 1985, 1989 Országos Grafikai Biennálé, Miskolc
1982 Art: X, Berlin (Haus am Lützowplatz)
Haus der Kunst, Müchen
1982, 1984, 1986 „Drawing'' Pécsi Galéria, Pécs
1983 Fészek Galéria, Budapest; Grafiksymposion in Makó
„Helyzet'', Budapest
„The Landscape'', Pécsi Galéria, Pécs
Kunsthalle, Budapest
1984 Künstler aus West-Berlin, Pécsi Galéria, Pécs
Galeria Caminul Artei, Bucuresti
1985 „The Nature'', Pécsi Galéria, Pécs
1987 Zehn ungarische Künstler, Galerie Ermitage, Berlin
1988 „Postale Art'', Barcelona

Bibliography:

1965 prof. Gunter Böhmer, cat.; 1977 Sik Csaba, cat.; 1982 Fá... László/Mozgó Világ; 1983 Beke László: A „Lux-filmek",... 1985 Fábián László cat.; 1987 Hegyi Lóránd, cat.; 1988 Fá... László, cat.

Exhibited works:

***Woodhead** 1989 silkscreen 590x840 mm
***Fafej** 1989 szitanyomat 590x840 mm
Kingchair 1989 silkscreen 590x840 mm
Királyszék 1989 szitanyomat 590x840 mm

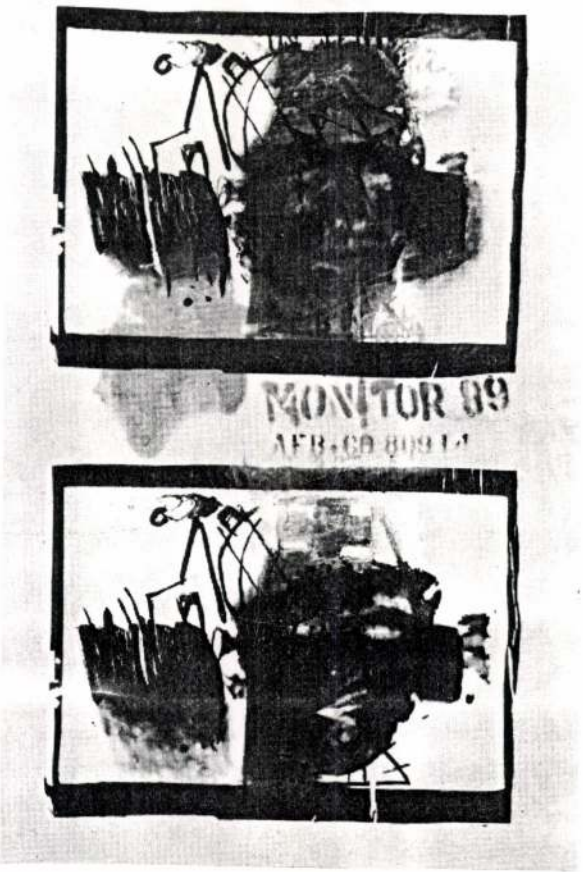

LUX Antal

1. UGB

Lux Antal

A lap bemutatja a müvész "Álom" c. rajzát.
Repr.

Fenti rajzot lásd: Banga Ferenc kiállitásáról bemutatott rajzának hátlapján.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. nov. 5.
XXI. évf. 45. sz. 8. lap.

Lux Antal

a helyi művészmozgalomban megnyílt a IX. györi művésztelep IX. kiállítása, melyen a művész alkotásai szerepel.

Salamon Nándor: A györi művésztelep IX. kiállítása.
Tolnamegyei Népújság, 1974. dec. 11.

Lux Antal

Lux Antal: Fúró

páratl

ZÁSZLÓVAL VAGY

specialistáknak évi 18,3 betegük van, a specialistáknak 5,5.

Meg kell tehát állapítanunk azt a tényt (amit a cikk szerzője mélyen elhallgat), hogy az egészségügyi felvilágosítás gyermekcipőben jár az USA-ban, mert

OSZT MIND

Élet és Irodalom, Bp. 1978. márc. 18. XXII. évf. 11. sz. 10. 1a...

Zenebona közepén

Lux Antal

A salgótarjáni rajzbiennále

Magyar Nemzet 1985. 1. 15.

tástalanítás című jegyzet
fejti, mennyire nem sze-
egy műsorban két Adyról
filmet vetíteni, melyek
— természetszerűen —
n ugyanazt a dokumen-
got dolgozzák fel.
író számos érvet hoz fel,
„poénként" leírja: ez fő-
ért furcsa, mert mind a
a Híradó- és Dokumen-
Stúdióban készült. Sajnos,
tsnak sok mindenben iga-
le ebben nincs. A *Mag há*
nű film, Kis József Kos-
s rendező műve, a MA-
Népszerű-tudományos és
lm Stúdiójában készült,
ól szóló filmhíradó pedig
ó- és Dokumentumfilm
n. Ez hozzátartozik az
oz. Mindez természetesen
enti azt, hogy egyszerre
hasonló témájú filmet ve-

Hajmási Zsuzsa
MAFILM sajtófelelőse

★

Béla — véleményünk
— a kelleténél szigorúb-

ja jelent meg. Többről nem tudok.

Lux Antal

kesztésében kiadott *Új írók* zat szerkesztési munkáiban részt vettem (56. old.) Ugyan állapítja meg (108. old.),

ttik ki az emberi szükségletek
gítését, hanem az egész tár-
lom a humanista szükséglet-
kielégítéséért van. Rajtunk
li, ellenünk irányuló erők
tanában mégis ezt az össze-
ést próbálják kétségessé ten-
világ közvéleménye előtt. Az
eri jogok védelme címén in-
t hadjárat célja a humaniz-
és szocializmus természetes,
ves kapcsolatát történelmileg
ktuálisan is elvitatni, s ezzel
ni, hogy a szocializmus, a
munizmus mint az emberi
ségleteket legmagasabb fokon
gító társadalom leértékelődjék
szemében, akiknek valóságos
keiknél fogva cselekedniök,
iök kellene valamit az új tár-
lom létrejöttéért.
égis rossz úton járnánk és el-
leink célja teljesülne, ha
lolkodásunk rabja lenne kér-
eltevésüknek, ha sündisznó-
ból, az elhárító, védekező ösz-
inkre hallgatva hadakoznánk.

A szocialista építés valódi folyamatainak feltárásával és felmutatásával bizonyíthatjuk, hogy még a burzsoá forradalmak általános emberi törekvéseket kifejező olyan eszményei is, mint a szabadság, egyenlőség, testvériség, nálunk valósulnak meg igazán, mert megszabadulnak a burzsoázia osztályérdekeit védő korlátoktól.

●

A szocializmus lényege abban mutatkozik meg, hogy a termelési viszonyok átalakításával együtt átalakítja az emberi kapcsolatok egész rendszerét. Megteremti minden dolgozó ember számára a valóságos cselekvés lehetőségét és a reális, szerves közösségek világát. Ahhoz, hogy ez megtörténjék, visszafordíthatatlanná váljék, kezdetben a szocializmusban is az osztályösszeütközések és a forra-

tagja számára azokná
teknek az elérésére,
hetővé teszik a mu
arányos részesedést,
von a szükségletek s
sedést a társadalom
zott javakból. Ebben
ben már a tőkés ural
felszámolása is dönt
a társadalmi egyenlő
magántulajdonosi visz
ták ugyanis a társada
lenség és vele az es
lőtlenségének alapját.
szonyok megszabták
osztályokból származ
eltérő életlehetőségei
többség számára lehe
ték, hogy egyéni képe
feszítése latbavetésév
son társadalmi helyz
keveset akinek siker
egyszer saját dolgozó
árulásával — karrier
manipulációra épülő
reklámgépezet, mint
lehetőségek" példáját.

A szocializmusban

Élet és Irodalom, Bp. 1977. dec. 10.
XXI. évf. 50. sz. 2. lap.

Lux Antal: Fejsze

Lux Antal

A Pesterzsébeti Múzeumban látható a 14-ik tavaszi tárlat. A mostani kiállítás az értékek fokozott kiegyenlítődését mutatja. – Lux Antal merész ~~elvonatalk~~ elvonatkoztatással fogalmaz, – Kadarkuti Richárd nepics hangszerelésű, Van Gogh-i eszközökkel és szemlélettel.

Losonci Miklós: Tavaszi tárlat.
Pest Megyei Hírlap, 1977. ápr. 26.

Lux Antal szobrász

a Magyar Vagon és Gépgyár vezetői hedden fogadást adtak a VIII. gyári művésztelep szobrászai tiszteletére, akik az elmúlt 3 héten a gyár TMK-műhelyében alkottak.

K. A.: Eredményesen zárult a gyári művésztelep.

Kisalföld, 1976. júl. 28.

Lux Antal (Bpest)

Győrben, a Xantus János Múzeum képtárában megnyílt a győri művésztelep 8. kiállítása, melyen szerepelnek a művész műtárgyai.

K. A.: Kiállítás a képtárban.

Kisalföld, 1977. febr. 20.

Lux Antal grafikus

a 25 évvel ezelőtt alakult Csepeli Képzőművészeti Kör körében indult el alkotó útjára.

-N-: a Képzőművészkör jubileumi kiállítása.
Csepel, 1972. dec. 29.

Lux Antal

Horváth Gábor a Csepel Galériában márc. 11.-ig, Keresztsy Kornél a Fővárosi Művelődési Házban március 11.-ig /bio-art kiállitás/ Agotha Margit és Rékassy Csaba a Magyar Épitőművészek Szövetségében március 13.-tól, Szüts Miklós a váci Madách Művelődési Központban március 15.-ig, Gellér B. István a pécsi Ifjusági Házban március 15.-ig, Szatmári Béla a debreceni Technika Házában március 16.-ig, Maurer Dóra a karcagi Déryné Művelődési Közp.-ban márc. 18.-ig/ rajzolás kamerával c. kiállitás./ Bartl József, Lux Antal és Misch Ádám a Pécsi Galériában március 26.-ig mutatja be müveit. Élet és Irodalom, Bp. 1979. márc. XXIII. évf. 10. sz. 8. lap.

MK SAJTOFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-743, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

Lux Antal

1979 MÁR 7 4

1021

Lux Antal kiállításáról

„az akkori Magyarország tragédiáját" és népe történelmét, — a magyar népét, amely „állandóan élt veszély közepett küzdött az elsüllyedés ellen". Életfeladata a magyar életlehetőség kifejezése legmodernebb eszközökkel és világméretű látókörrel. A népi írókhoz csatlakozó, „mindig egyértelműen szociálisnak ítélt" költő Lennartz szerint 1945 után „irodalmi szempontból Lukács Györgynek azt a kommunisták által vitatott tételét követte, amely szerint az «objektív költőnek» a valóságot pártokon és osztályokon felül állva kell ábrázolnia".

Németh László „élenjáró regényíró, esszéista és drámaíró". Az általában pontos adatok közé itt is tévedések csúsznak: a háború után Németh „a Nemzeti Színház igazgatója Budapesten" (nyilván Németh Antal 1944. előtti igazgatóságával keveri össze"), 1956-ban pedig a népi írókkal együtt (név szerint Illyéssel és Tamási Áronnal) „a felkelőkkel tartott". Egyébként „pedagógikus és filozófikus természet", célja a minőség forradalma, amely a fiatal értelmiségiek számára a „harmadik utat" jelentette („szocializmus marxizmus nélkül).

RÁKÓCZI [illegible]
— EMLÉKIRATOK (Szépirodalmi)
SZÉKELY JÁNOS: EGY RÖGESZME GENEZISE. Esszék (Kriterion, Bukarest)
SZÉKELY ANDRÁS: KANDINSZKIJ (Gondolat)

Filmbemutatók

KENTAUROK. Színes, kétrészes szovjet—magyar film. M. ZALAKJAVICSUSZ rendezésében
TÉL JAKOBSFELDBEN. Színes, szinkronizált jugoszláv film
FEHÉR TELEFONOK. Színes, szinkronizált olasz film

Színház

A. MILLER: A SALEMI BOSZORKÁNYOK. Bemutató a szegedi Nemzeti Színházban, március 30-án
KODÁLY ZOLTÁN: HÁRY JÁNOS. Bemutató a pécsi Nemzeti Színházban, március 30-án, Sik Ferenc rendezésében
LABICHE—MICHEL: FLORENTIN KALAP. Bemutató a Fővárosi Operettszínházban, március 30-án
DÉRY TIBOR: KÉPZELT RIPORT EGY AMERIKAI POPFESZTIVÁLRÓL. Bemutató a győri Kisfaludy Színházban, március 30-án, Bor József rendezésében
BRÓDY SÁNDOR: A MEDIKUS. Bemutató a miskolci Nemzeti Színház-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1979 JIIN 2 3

ÉLET ÉS IRODALOM

Lux Antal
grafikusművész

1021

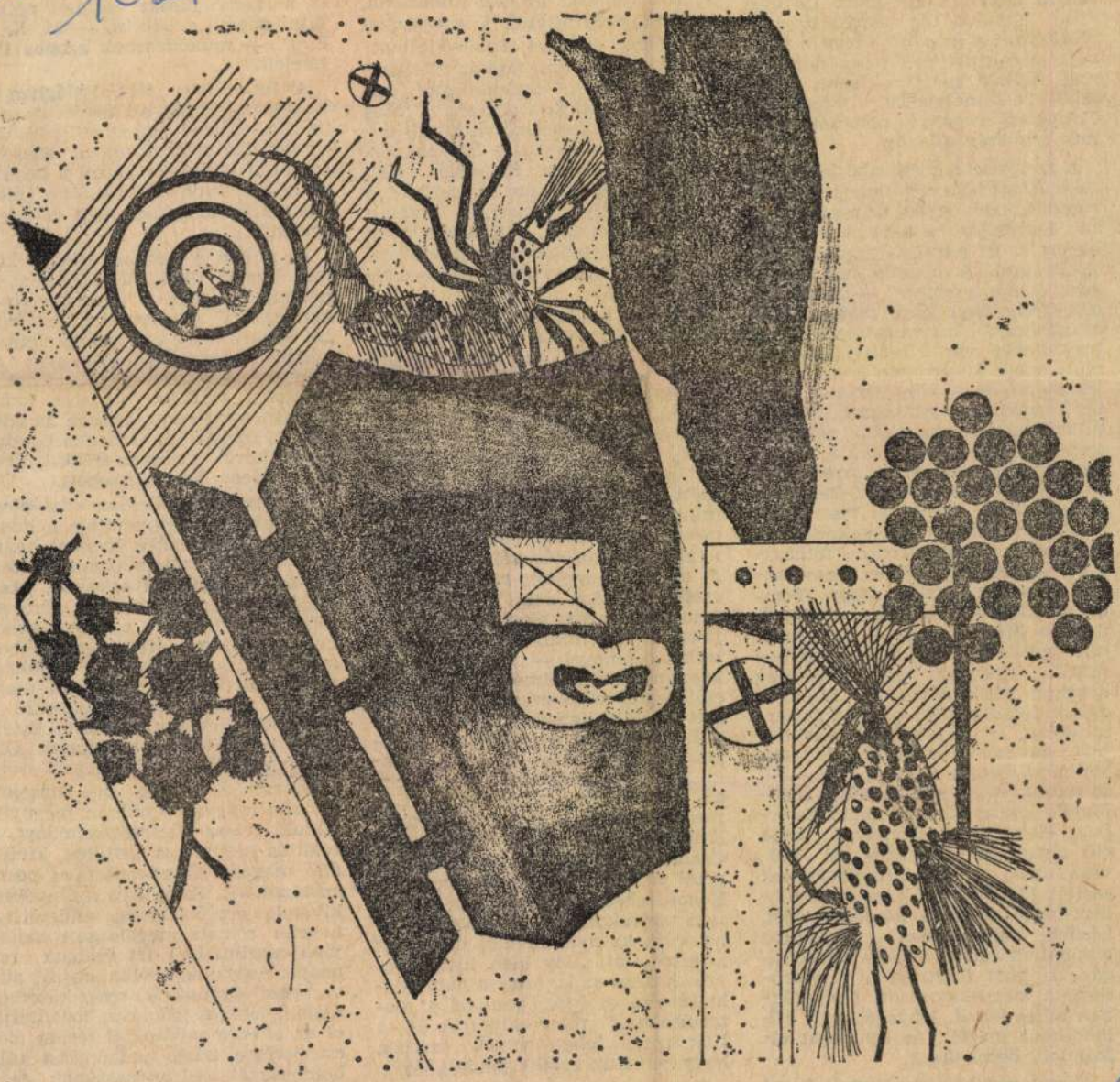

Lux Antal rézkarca

...mondanivalók hordozására egyaránt alkalmas. De előrébb haladva az elbeszéltekben „lehervadt a mosoly" (hogy a kedvelt szófordulattal s némi öngúnnyal éljünk, mert) — soha derűsebb elkomolyodást. Esterházy *Termelési regénye* nemcsak más mű: *szuverén alkotás.*

A szerkezetet megszabó lelemény rokoníthatósága véletlenné egyszerűsödik, mert egyéni színezést nyer az Esterházy korábbi írásaiból ismert és itt remekül folytatott játékosságtól. A címadó regényt — ezt „játssza a könyv" — Esterházy írta Tomcsányi Imre matematikus munkahelyi hányattatásairól. A jegyzeteket nem kisebb jegyzetelő, mint maga Eckermann Johann Peter szerzi, hogy megőrizze a Mester köznapjait, nyilatkozatait, egyéni bölcselmeit. Az előbbi rész egy termelési regény paródiája, melyben kritikai ábrázolást nyer napjaink tudományos intézeteinek belterjes világa, az utóbbi rész pedig a Goethe mellett titkároskodó E. P. módszerét parodisztikusan fölhasználó önéletírás. Jóllehet nem marad kétségük afelől, hogy Tomcsányi legalább annyira a szerző, mint a Mester, vagy a mon-aminak szólított titkár, a szerepekben magát megsokszorozó egyéniség mégsem válik zavaróvá. Ellenkezőleg: fölszabadítja a gondolattársításokat, a tárgyiasított önvallomást mindvégig kívülről láttatja. De mert tudja, hogy mi, olvasók is tudjuk: kiről szól a mese, a különféle szerepekben bújkáló Esterházy életvidám öniróniával adja elő társadalmi-, magán-, és művészemberi újratermelődésének eseteit. Megőrzi első kötetének tündérvilágot teremtő szellemességét, későbbi elbeszélései bravúros elmevillanásait és stiláris gazdagságát, de nem folytatja a rejtőzködést: a megsokszorozott alteregókban teljes képét, lényegét adja különösként megélt, és típusként elfogadott önmagának.

A matematikus reményteli fiatal fró és szenvedélyes futballista. Üzemi munkás egy elég kétséges hatékonyságú intézménynél, szen-

Nincs szüksége arra, amire s... mos írónknak: az élet értelmé... az elkötelezettségről, a napjainl... és egyéni életeket átszövő ellen... mondások dacára táplált életig... léséről nem ad nyilatkozatot, ... timista hitvallás-kitérőket. Még látszatát is szemérmesen kerüli annak, hogy a biográfia hősének érzelmeit teregesse. És mégis eléri, hogy kétségünk ne maradjon: a negyedosztályú focista, a hivatali manipulációknak kiszolgáltatott csatár, a „remekmű" reményével elszántan dolgozó fiatal író — boldog ember.

Nem az boldogítja, hogy munkahelyén karrierista törpék packáznak vele; nem az, hogy korrupt sport-vezetők ígérgetéseit ügyeskedőn kihasználva tetszetősebb mezbe bújhatna, vagy hogy írói műhelyében — egy fírhangokkal elkerített szoba-sarokban — „leleplező" műben állhat bosszút a rajta esett sérelmekért. A kötet hőse mindezeknél mélyebben fekvő örömöket talál. Hadd említsek néhányat a rangsorolás esélye nélkül: E. P. mögött, s mellett vonzó légkörű család áll. Az ősz hírlapíróként emlegetett atya, megharcolt múltjával és fiai infantilis ugratásaitól terhes jelenével — családfő a szó legnemesebb értelmében. Kenyeret előteremtő cséplőmunkás, megalázott „osztályellenség" családi legendák szerető gúnyorossággal emlegetett negatív hőse, és az a *Valaki*, aki gyöngeségeiben is mértéke az összetartó szeretetnek. Egy meccs, amit ő is látott — megkülönbözteti a vasárnap délutánt. Családi kártyacsaták az ő vereségétől válnak legendás történetekké. Rokoni ebédek elszenvedett disputáin szórakozottan válaszolgatva nemcsak az nyilvánvaló, hogy őt „cikiző" fiai, mely igen tiszteletlenek, hanem az is, hogy a nemzedéki távolságot éppen ezekkel a „betartásokkal" mint hidalják át a fiúk, mert lehetetlennek tartják, hogy ne velük együtt gondolkodjék.

Vagy amint a regény két része egymásba mossa a vállalati takarítónőt és a többszörösen üldözött arisztokrata hölgyet, aki E. P.

boldognak látjuk a szerzőt: itt számítanak rá; az összedöntött öltözőt együtt tákolják újjá; a legszebb irodalmi bókot itt kapta a beszélni is alig tudó összekötőtől: „elolvastam és magamat nem értettem aztán."

És abban a nagyon átlagos kislakásban is, ahol a Mester remekművein dolgozik — „minden rosszal együtt" szép az élet. Ezt írja: „A Mester nagy életerejétől hajtva végülis ráeszkábálta leányát az Edényre, úgy téve, mintha a bekövetkezett *malheur* ott sem lenne a maga matt sárgaságában az édes asszony mellett... Ő meghatódottan nézett körül, a lányka trónolt, Frau Gitti édesdeden szuszogott.

»Tudja barátom ekkor odaléptem az ablakhoz, nekinyomtam a homlokomat az üveghez, nyomot hagytam — idézi Eckermann a Mestert —, és az jutott az eszembe, hogy emlékezzek majd mindig erre az időre, merthogy ekkor... ekkor boldog voltam.« Hej!" Igen ebben a hajnali szagokkal és zajokkal terhelt életben, az iróniával megrajzolt pillanatban nyilvánvaló a vallomás sérthetetlen hitele: Esterházy megállította a pillanatot: „Oly szép vagy, ó maradj velem!"

Sokszor és sokféleképp firtatjuk a fiatal magyar prózában megnyilvánuló „rossz közérzet"-élményt, a realitás hiányát, a kritikus, kívülálló magatartás ellenszenves peszszimizmusát. Esterházy regényében kivételes erejű szintézis született: a noveau roman megoldásait sajátjává asszimilálva írt realista regényt; napjaink kritikai rajzát adva beszél életünkről: rossz közérzet nélkül, játékos iróniával fogadtatja el az ellentmondásoktól terhes élet cselekvésre friss, kudarcokon túli boldogságát. Bizonyosságnak tetszik, hogy a hetvenes évek végén erőre kapott szépprózа egyik legerőteljesebb munkáját köszönthetjük most megjelent

Lux Antal szobrászművész

kiállít a győri műcsarnokban
12 más szobrászművésszel
együtt
(cikk Lugossy Mária szobrász
művisznél)

Kisalföld, 1978. XI. 21.

Lux Antal

Jelzés

Lóska Lajos: Grafikák kánikulában.
MŰVÉSZET, 1980. november - 8. lap.

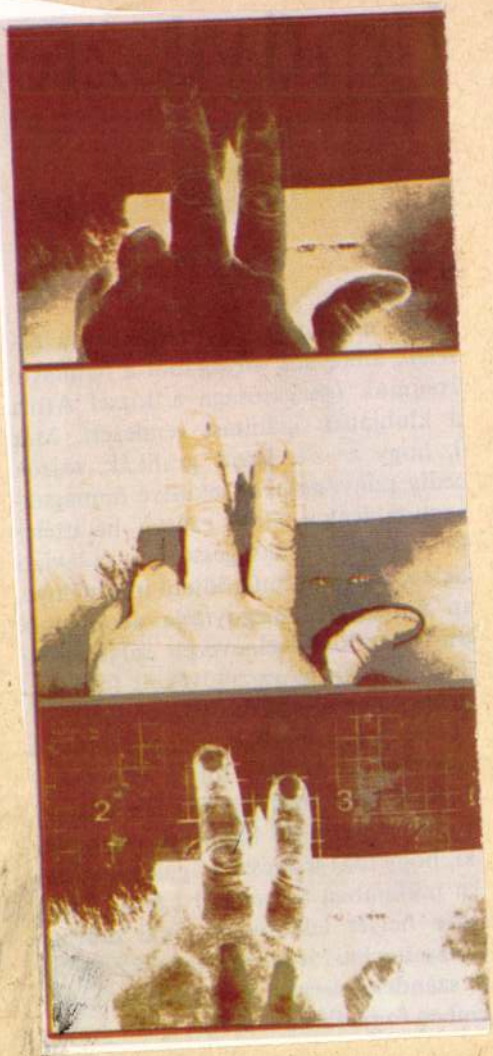
2
3

Lux Antal

A művész posztkonceptuális munkái vizuális érdekességek. A Jelzés című munkája a jelölés tényét dokumentálja, erősíti meg.

Lóska Lajos: Grafikusok kanikulában
Művészet, 1980. november – 8. lap.

Lux tudat

Kiállítás Molán

Magyar Nemzet 1985. VIII. 2.

Folyékony mosószer a tartós képen

Lux Antal munkáiról

Jóllehet *Lux Antal* kiállításaival találkozhatott az érdeklődő Isztambultól Egerig, Graztól Londonig, bemutatása itthon mégis indokolt, mivel negyedszázada él és dolgozik többnyire német területen, ritkábban, a nyári művésztelepek remek lehetőségét kihasználva, Magyarországon. Magyar művésznek tartja magát, s valóban, műveinek túlnyomó többsége – gyöngébben-erősebben – kötődik magyarságához. Sietek kijelenteni, nem valamiféle vitézkötéssel vagy hasonlóan külsődleges nacionális szállal – másképpen, észrevétlenül. Szellemi karakterében – mondanám, ha nem ágaskodnék bennem a kétség, hogy nem volna-e szerencsésebb a bonyolultnak tetsző történelmi meghatározottságot említeni inkább. Igen, az utóbbi a jellemzőbb. Mivel a szellemi karakterben az indíttatások, a problémafölvetések túlságosan is hangsúlyosak. A történeti meghatározottságban viszont inkább ezeknek az időzítése (még ha rosszul is), folyamata, viszonylatokba helyezése a döntő. A magyar művészet ritka pillanatokban került az európai művészettel úgy azsúrba, hogy stílusegységét erősítette volna. Ha másfelől közelítünk a jelenséghez (és ez talán kívánatosabb aspektus is), akkor viszont azt mondhatjuk, hogy szellemi minőségben már gyakrabban állhattuk az egyidejűség próbáját. A közhelyesen emlegetett fáziskésés tehát nem látszik olyan végzetszerűnek, miként azt alkalmasint többen gyanították.

Lux esetére lefordítva: az csak nyilvánvaló, hogy az egyetemes mozgásokat (ha tetszik, divatokat is) első kézből, hitelesen érzékelteti, annál is inkább, mivel az utóbbi időben mintha amúgy is Nyugat-Németország, Nyugat-Berlin válnék a modern képzőművészet színterévé. Másfelől azonban a hazai retardáció fokozottabb megfontolásokra készteti, a jelenségek alaposabb vizsgálatára. Nem mondom ezzel azt, hogy attól válik magyaros karakterűvé művészete, mert nem divatos, azt azonban igen, hogy a lassúbbnak tetsző honi folyamatba ágyazódás rávetíti árnyékát munkásságára. És éppen az a furcsa, hogy ez nem negatív ítélet, mi több, egyáltalán nem is értékítélet, pusztán a karakterológia kényszere.

És még mindig a karakterológiánál tartunk akkor is, amikor megállapítjuk ennek a művészetnek sajátságos polarizáltságát. Talán annak az amerikai szakírónak lehet igaza, aki lelkesen fejtegeti, hogy századunk művészete megfelelő időbeli távlatból majd sokkal egységesebbnek látszik, mint ma, az izmusok forgatagában, és fölteszi, hogy valamiféle manierizmusként kaphat majdan besorolást. Ebben a manierizmusban a konstruktív és az expresszív egymás logikus kiegészítőjeként lesz jelen, és esetleg kimegy a divatból az anatéma is, amivel korunkban gyakorta sújtják egymást ezek az egyelőre ellentétesnek tetsző elképzelések. Lux – a legcsekélyebb profetikus póz nélkül is – helyet enged magában mindkét megközelítési és munkabeli aspektusnak: plasztikái egyértelműen kötődnek a konstruktív gondolatmenethez, az ebből leágazó minimal arthoz, grafikái, fényképei, objektjei viszont – őrizvén a popos indíttatást – az expresszív tartományban kalandoznak: igen gyakran a talált tárgyak birodalmában.

Illetőleg, ismét csak csínján kell bánni a minősítéssel, mert az alkotói módszerben is megfigyelhetők bizonyos keveredések, amelyek bizonyos jelépítkezések folytán jöhetnek létre. Például akkor, amikor a nyomatban tasisztikusan szétmálló, esetlegesnek tűnő figurára határozottan ráállítja a chevron-jelet – például Kenneth Nolandtól vándoroltatva idáig (persze, azért korántsem hard edge minőségben). Vagy akkor, amikor az emlékezésekkel varasra vésett zsennyei fa törzsét fotografálja és belefest valami fekete négyzetfélét (lásd: Malevics), abba pedig ezüsttel ismeretlen kalligráfiát, amit X alakú vörös áthúzással igyekszik negligálni, mint a nem-emlékezés paradoxonját.

Kétségtelen azonban, hogy a napjaink művészetében mindjobban teret hódító neo-expresszionizmushoz azok a grafikái állnak legközelebb, amelyek lényegében fotóból indulnak. Lux vagonok oldalát, ládákat és egyéb göngyölegeket, kerítés- és falfirkákat fényképez le, amiket aztán valamilyen nyomdai eljárással (szita, ofszet) tesz át grafikába. Az itt föllelhető – kézzel, pecséttel, nyomtatással készült – fölírásokat jeleknek tekinti, s ezekben a grafikákban azt a szerepet kapják nagyjából, amit egy beírt szám vagy betű a kubistáknál kaphatott, illetőleg egyes esetekben – a grafittihoz közelítve – azt, amit – mondjuk – Cy Twombly szán a hasonlóknak. A festői érdeklődés – úgy tetszik – kizárólag a faktúrára, pontosabban, a faktúrákra hagyatkozik, ami viszont megint egy fura gellert mutat. Méghozzá azt, hogy a fotográfiában plasztikátlanná egyszerűsített faktúra mintha a nyomatban újból visszahozna magából valami minimumot, ami azonban – grafikáról lévén szó – elégséges élmény. Hihe-

Mozgó Világ 1982/2

tőleg a festőt is ez érdekelte: ebben a festőivé minősített közegben miként viselkednek azok a funkciótól leválasztott jelek, amelyek még a fotón is detailélményként voltak jelen. (Egyébként korunk, századunk művészetét vizsgálva az is roppant érdekes kérdés lehet, mit jelenthet a detail hierarchikus módosulása.)

A föntebbi funkcióváltoztatás érdekli olyan fotósorok létrehozásakor is, amelyek – miként egy irányított cselekménysor dokumentumai – maguk is az akció erejével hatnak. Gondolok itt arra a sorozatára, amelynek tárgya voltaképpen az emberi test, és annak mozgásairól készült fotográfiái ennek a testnek lényegét mutatják meg a legkülönb mozgatásokkal (esetenként a fényképezőgép mozgatásával) manipulált helyzetekben. Egészen a szélső helyzetig: amíg csak a képi lenyomat jelentheti még ugyanazt, mint a beírt szó: test (Körper).

Nem lehet nem észrevenni, hogy a funkcióváltás firtatása mögött nemcsak a média változása rejlik, de az a pontosan érzékelt tény is, miszerint napjainkban magának a művészetnek változott meg a funkciója. Ilyen értelemben, de csak ilyen értelemben, Lux munkái is az Ad reinhardti tautológiát környékezik: magáról a művészetről beszélnek.

És mégsem határolnám be ennyire ezt a művészetet.

Már csak azért sem, mivel ilyen szorosan kötődik a tárgyi valósághoz.

Megint csak két ellentétesnek látszó folyamatban. A konstruktív jellegű plasztikák minimális naturális kapcsolódást sem mutatnak: új tárgyak létrehozása a művész önként vállalt feladata. Ha a naturális kötődést keresném, az egyfelől az anyagban (polírozott, krómozott, aranyozott fém; polírozott plexi) lenne föllelhető, másfelől pedig éppen abban a gesztusban, amely ezeket a mű-tárgyakat a valóságosak közé helyezi. (Nem is túlságosan rejtve, itt is megmutatkozik a funkcióváltás problematikája.) A grafikák ontikusan ellentétesek a plasztikákkal, mivel magából a natúrából jönnek létre, az egyik legnaturalisztikusabb reprodukáló eszköz (a fénykép) segítségével. Lux, persze, képminőségben gondolkodik – szándéka szerint manipulálja médiumát, miáltal egészen eltávolítja az eredeti funkciótól. Az eredeti jelfunkciótól is, hiszen a grafikán, képen közömbössé válik, hogy „folyékony mosószer" vagy „W.C.-papír" volt-e göngyölegben. Ez a funkcióból történő kiszakítás elkezdődik akkor, amikor – mondjuk – a föllelt kartonfödelet helyenként átfesti, vagy amikor a dekollázs módszerével leszakít egy papírréteget, esetleg az adott naturális szituációban jelentés nélküli jelet ad hozzá a meglevőhöz, és befejeződik a táblaképben. És itt azonossá is válik a plasztikával, hiszen – végső eredőként – mű-tárgy ez is, az is.

Az utóbbi időben megfigyelhető ezeknek a grafikáknak olyan hatása is, hogy objektekben mutasson föl hasonló vizuális érvényességeket. Az objektek – úgyszólván – ugyanazok, mint amikről a fotók készültek, tehát ládák, dobozok vagy éppen összefogott újságok, sőt zsákok. Már a fölsorolás is elárulja, hogy a plasztikai érték ezúttal a festői érték felé közelít, amennyiben a fölületek érzékeléséből származik az elsődleges élmény. Ám ebben a találtságukban vagy minimális alakításukban benne rejlenek az ős-Dada gesztusai – némiképpen a pop által modulálva. De hiszen éppen most, a szemünk előtt erősödő neo-expresszionizmusban kap megint hangsúlyt Schwitters is, de a svájci dadaisták is! Lux esetében azonban ezúttal sem beszélhetünk a lerágott csontok újraforgatásáról: művei sterilitásukban, mondanám: konstruktív tisztaságukban térnek el az ősképtől.

Nem vitás, olyan korszakban élünk, amikor a lendületesen fölfutó és hirtelen letűnő izmusokhoz képest nyugalom van a képzőművészetben. Amikor megkezdődött bizonyos – gyakran már régebben fölvetett – problémák újragondolása. Mert sokan nem hiszik, hogy a lázas divathullámok tisztázhattak volna minden általuk érintett kérdést. Ma még nehezebb, mint valaha is, egyéni hangon beszélni. Lux – úgy tetszik – megküzdött az egyéni hangért, és most lehetősége nyílt egészen komoly dolgokról beszélni, olyasmikről is, amik talán nem egy-egy alkotásban jelentkeznek, de a vonulatból, az életmű (ha egyáltalán szabad középkorú embernél már ilyet mondani) épüléséből kiolvashatók.

Ez a rövidre fogott írás éppen arra törekedett, hogy több oldalról is, ilyesféle gondolatát fogja meg ennek a művészetnek. Azt, amit a konstruktív és expresszív együttlétezésének jelenségében mutattunk ki. Hadd jegyezzük meg, Lux a magyar képzőművészetben, a saját generációjában sem áll társtalanul ezzel az elképzelésével; Molnár Sándornál – más médiákkal – hasonló gondolkodásnak lehetünk tanúi. Luxot, természetesen, mégsem ez, hanem a meggyőző szakmai színvonal igazolja.

Fábián László

A következő oldalakon Lux Antal képei

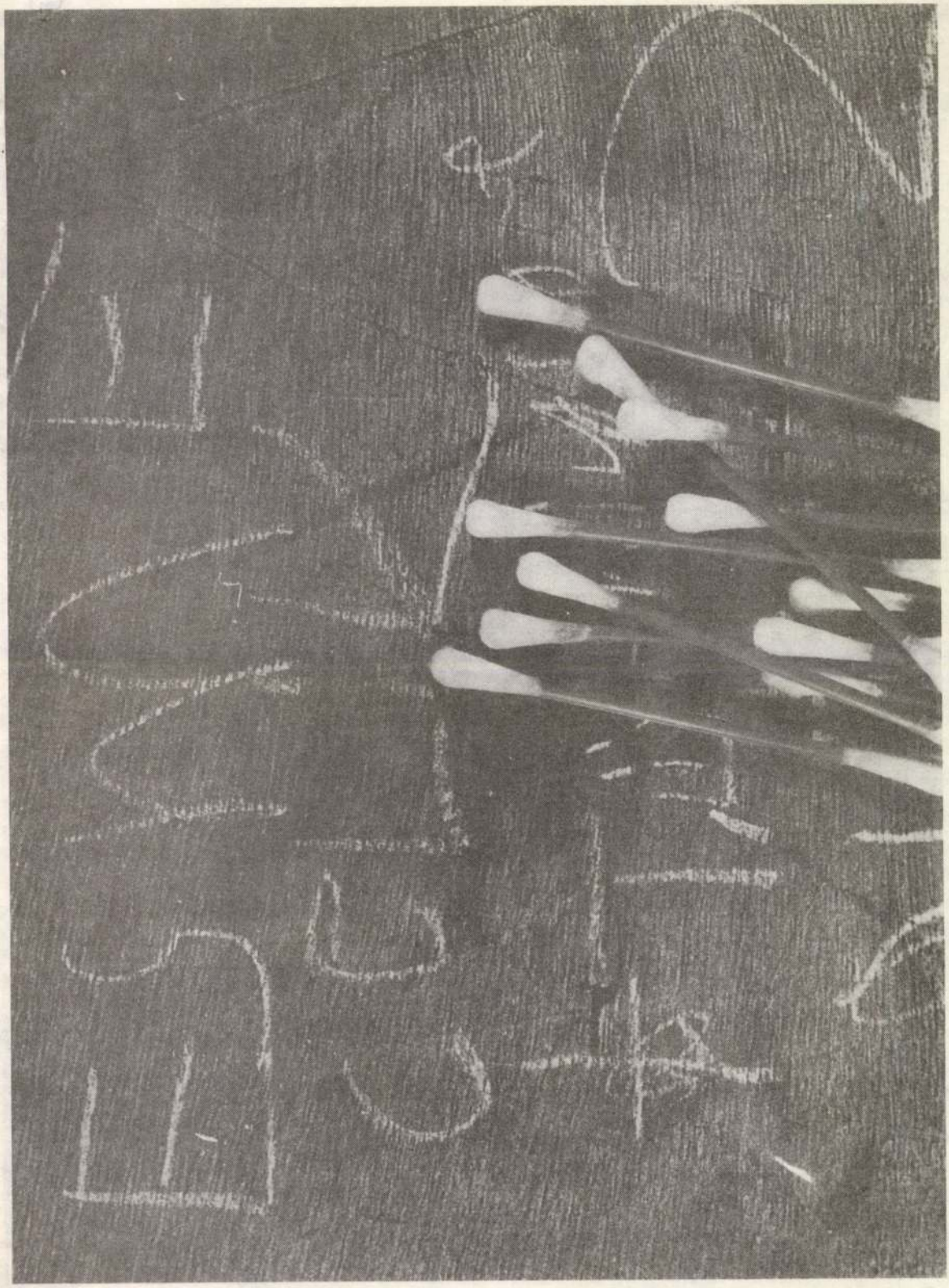

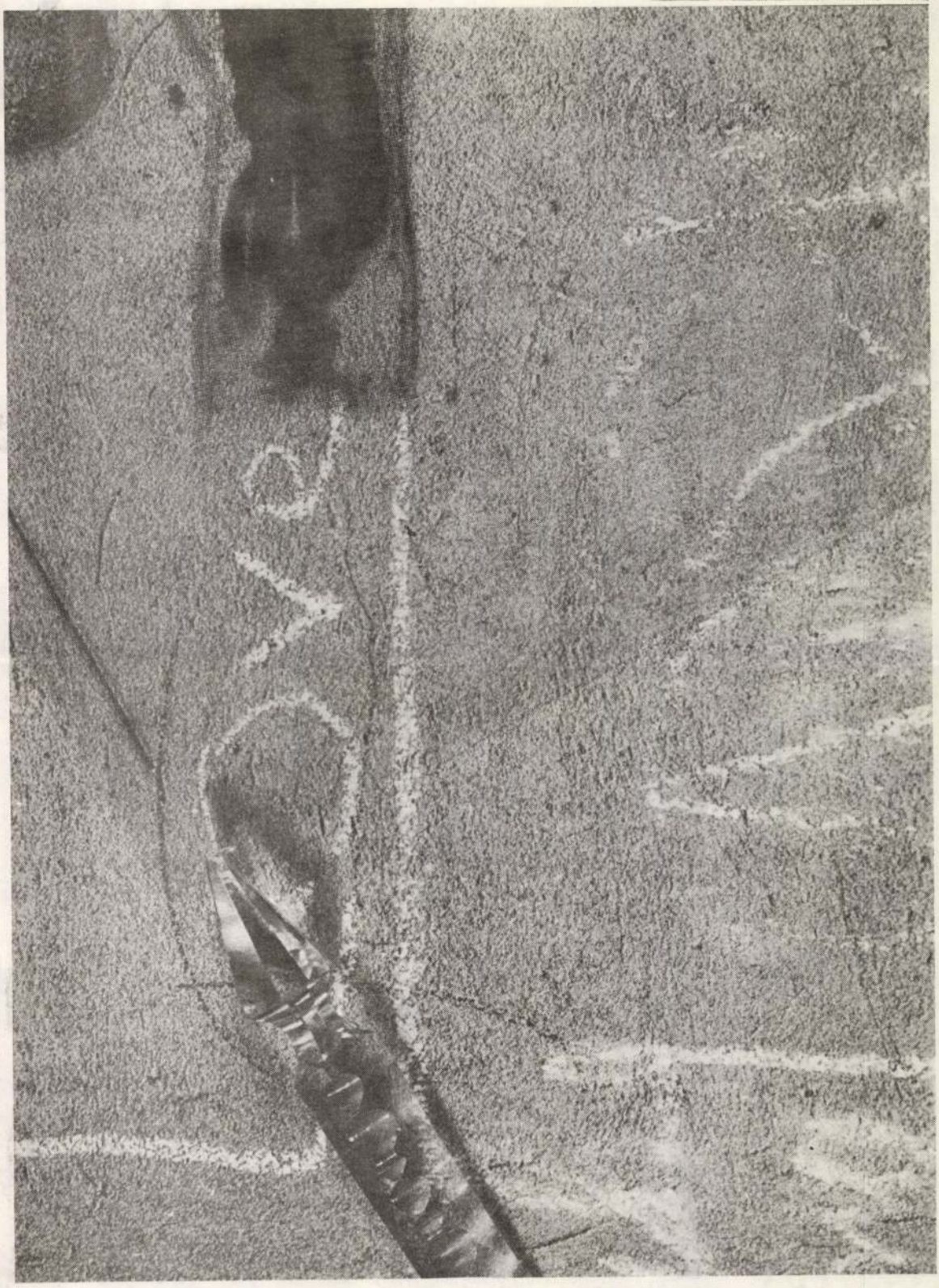

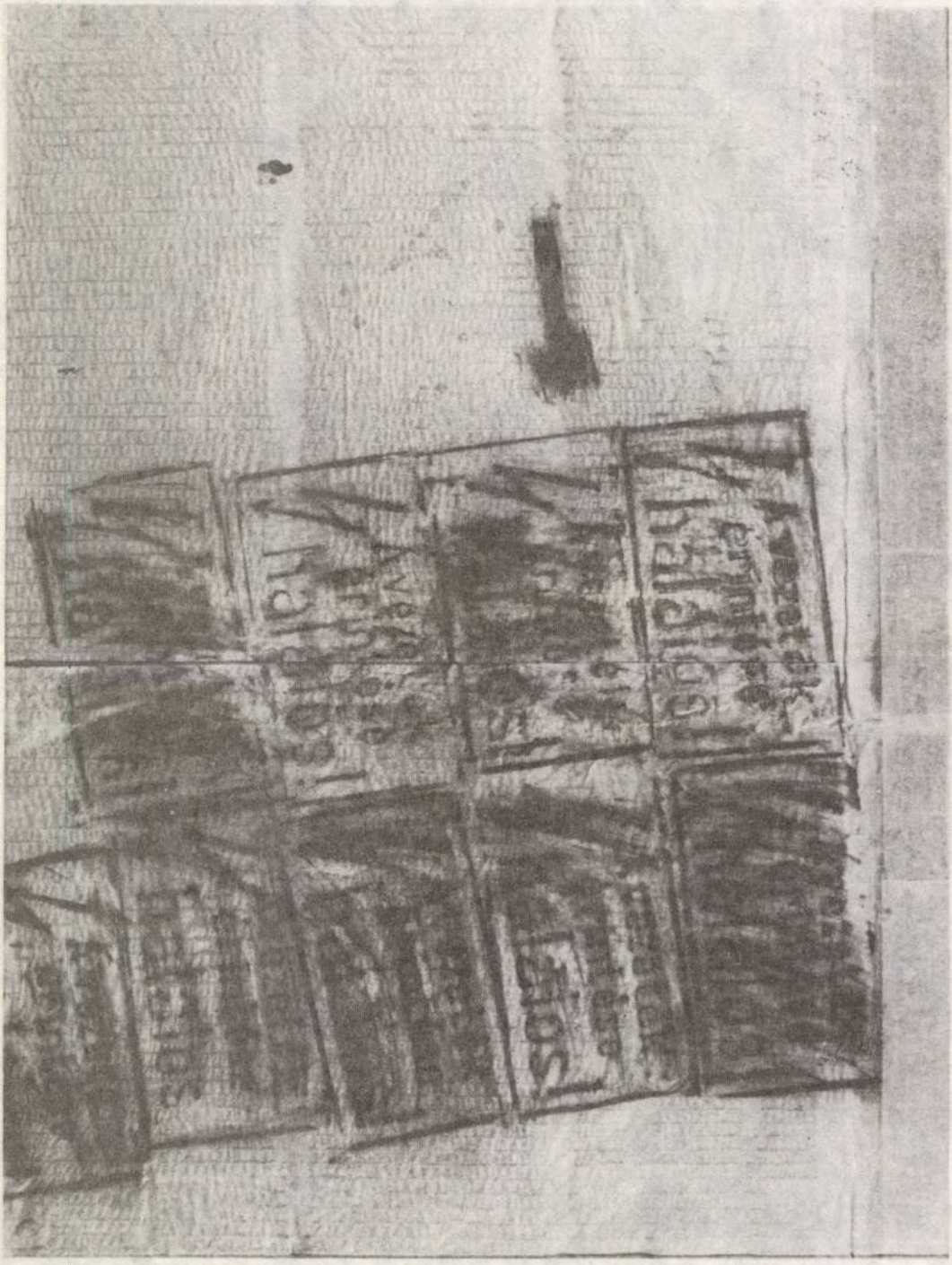

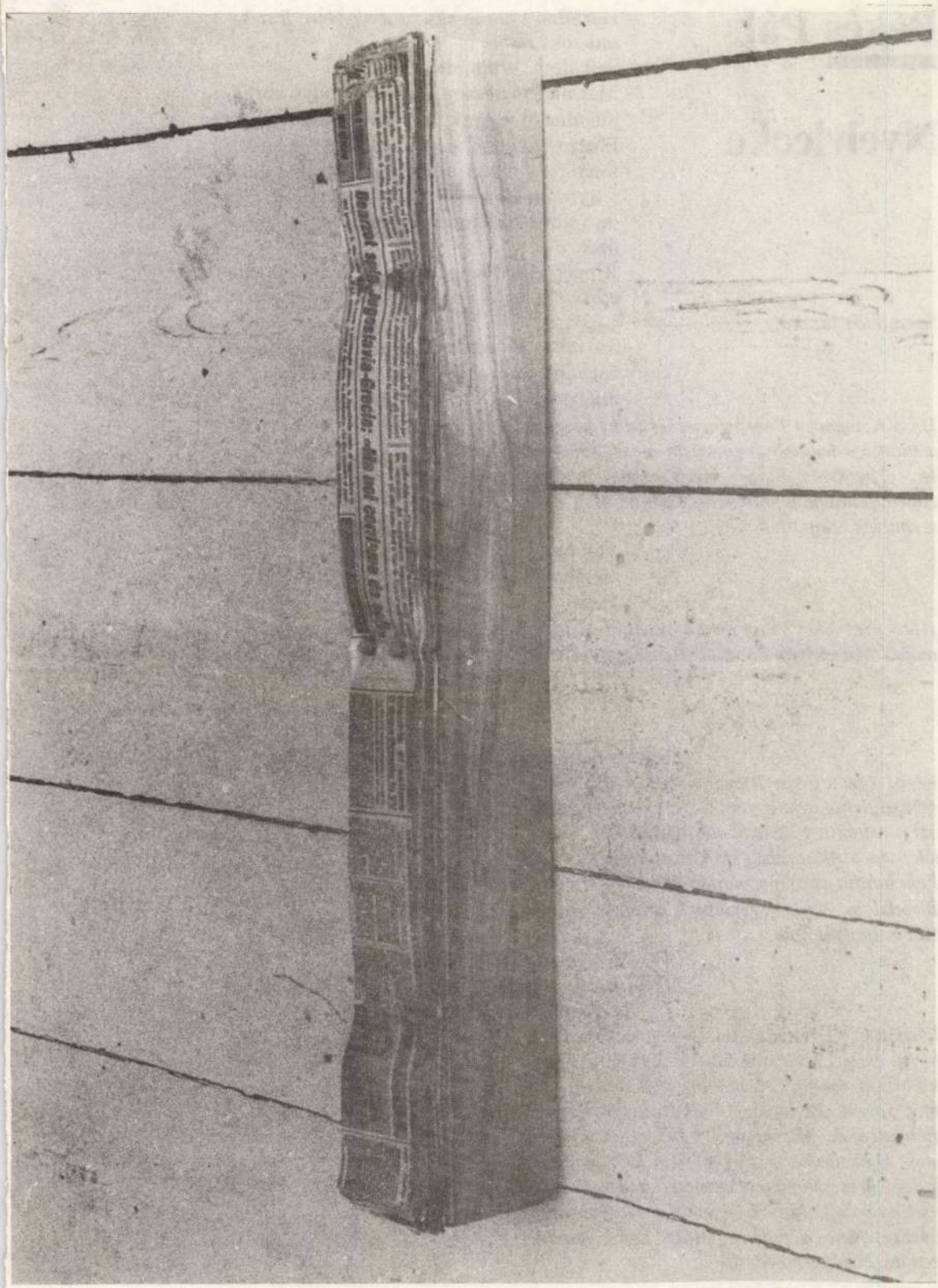

Békés Pál

Nyelvlecke

– Harminc korona egy óráért? Nem lesz kicsit sok?

– Sajnálom, uram, de...

– Már megbocsásson, én elsőosztályú sorhajóhadnagy vagyok, és a megszólításom...

– Elnézését kérem, nem vagyok járatos a katonai rangokban. Hanem ami az árat illeti, a harminc koronából nem engedhetek. Az ön fölöttese, Ripper kapitány úr is ennyit fizet.

– Ripper el-len-ten-ger-nagy úr, ha megbocsát.

Szemtelen tacskó.

– Szóval az ön parancsnoka. Az ő taksája is harminc korona. Mit tehetünk? Nagy a drágaság.

Ha a Kemenczy Pubi nem erősködik, hogy ez a tacskó a legjobb angoltanár egész Polában, én... persze a Ripper miatt mégis... Nem éppen gentleman. Micsoda öltöny! Meg ez a szemüveg. Kopott veréb.

– Valóban?

– Valóban.

– Hm.

Hány éves lehet? Van ennek egyáltalán diplomája? Mire olyan büszke? Hogy angol?

Az egész város tele van ezekkel a pojácákkal. Csingilingiznek a mellén a francijózsik. Ezüstjózsi, aranyjózsi. Echte K. u. k. kuki. Vigyázni kell Norah-ra, be ne csempéssze neki valaki a k. u. k. i.-ját.

– Az anyagiakat, úgy hiszem, meg is beszéltük.

Végül is ha a fukar Ripper nem sajnálja a harmincat, lehet benne valami. Bár én nem látom azt a valamit. Felfuvalkodottak ezek az angolok! Az a másodtiszt is Konstantinápolyban. Fent hordta az orrát, mintha maga lenne a Brit Birodalom. Nyilván sértésnek vette, hogy jobban golfozom nála.

– Maguk angolok mindig...

– Bocsásson meg, uram, de ami engem illet, a magam részéről ír vagyok.

Írország. 42. vizsgatétel. Nyugati hosszúság 6–10, északi szélesség 52–55. Kábé. Legészakibb: Malin-fok, legdélibb: Clear-fok. Én még sosem. Kemenczy Pubi volt. Hol nem? Benyali alak. Mit mondott? Ezt utálta annyira vagy Új-Foundlandot? Undorító hely, kopasz, hideg, üres. Nincs ott semmi, csak krumpli, whisky meg koldusok. A whisky jó. Gyarmatország. Nem is érdemel mást. Lelóg minden rendes Európa-térképről...

nek kínált érdemleges produkciókat. A rendezők kellőképpen érvényesítették a magyar érdekeket is, hiszen a hét közreműködőből négy a hazai pálya előnyeit élvezte.

A program legnagyobb attrakciója a pályáját a hatvanas években kezdő amerikai Herbie Hancock és All Stars együttese volt. Az ilyen válogatott csapatok névsora az előadás színvonalára

a szólisták, mindenekelőtt a robbanó rögtönzésekkel ható Michael Brecker szaxofonos és John Socfield gitáros látványos játékát megtestesítő, nagy magabiztossággal előadott zene volt ez. Ha valami mégis hiányolható belőle, az a muzsikusok érintettségből táplálkozó jelenléte.

Mintha egy New York-i klubból lépett volna elénk a második este a Petőfi Csarnokban a mámenziókba kalandozó zenejeve ellentétben a tíztagú együttes játéka híján van a kétértelműségnek. A funkyból, a rapből és a latin zenéből merítő, erőteljes ritmikájú, hatásos szólókra épülő, életteli előadásmódjuk igazi bulihangulatot teremtett. Ismét tapasztalhattuk, mit tesz az az erőtől duzzadó magabiztosság, zenei kifejezőkészség és színpadi természetesség, ami az Újvilágból érkező együttesek játékát jel-

jet hallgatva az ember kénytelen volt tényként megállapítani a magyar dzsessz szokásos fáziskésését. Muzsikusaink mindig úgy akarnak játszani, mint a New Yorkiak, míg azok éppen arra törekednek, hogy ne úgy zenéljenek, mint mások. Ez az ajándékba szita alatt galambot hozó lány esete, amit történetesen egy magyar népmeséből ismerhetnek a beavatottak.

Turi Gábor

Ökotáj

Magányos kiadvány a mai magyar folyóiratok között, társtalan, szabad, gondolatgazdag, fesztelenül nyitott, nem törődik a protokollal. Főszerkesztője Zelnik József, akinek ötletgazdag kultúramenedzselése hovatovább végleges helyet kér magának napjaink legendáriumában. A cím megtévesztő, álca, vagy oly széleskörűen értelmezendő, hogy jelentés nélkülinek tekinthető. Ez a lap arra vállalkozik, hogy folyamatosan teret nyisson azoknak a felelős értelmiségieknek, akik a napi politika fölé, ám még inkább mögé képesek tekinteni, értelmezni kívánva ember és természet mind konfliktuózabb viszonyát. A „természet" szó jelentése persze szintén definiálhatatlan: teremtett és természetes táj éppúgy ide veendő, mint mindenfajta fikció, gondolatjáték, történelem, látomás és lázálom. Szimbólumok és fotók, arcélek, meditációk, fordítások, néprajzi traktátusok, talált tárgyak állnak össze alkalmanként (ez a mostani a 14–15. számú) valamiféle tematikai egységgé. A nyitottság és a zártság ez alkalommal a „téma", a gondolatok regulázó kerete. Föllapozandóan izgalmas az összeállítás. A két legizgalmasabbnak mondható, de mindenképpen legárnyaltabbnak minősíthető eszmemenet Eff Lajos értekezése (Nyitott kérdések a nyitott társadalomról) és a másik „kérdező" dolgozat, a főszerkesztő által jegyezve (77 kérdés a magyar kultúra lehetőségeiről és lehetetlenségeiről). Jóleső érzés a Mesterek és műhelyek rovatban az Új Magyarország megbecsült, kedves szerzőjével, György Lajossal találkozni.

A. K.

A hét filmje

Mindhalálig brigantik

Hozzászokhattunk, hogy a grúz *Otar Joszeliani* filmjei sem meséjükben, sem stílusukban nem követik a szabványokat. Az 1980-as évek elejétől Franciaországban élő és dolgozó rendezőnek már első nagyfilmje, a még Tbilisziben forgatott *Lombhullás*, 1966-ban már Fipresci-díjas volt Cannesban. Az 1970-es *Volt egyszer egy énekes rigó* csak évek múlva kerülhetett külföldre, de akkor nagy olasz és francia siker volt. A Pasztorál is, noha 1976-ban forgatta, csak 1981-ben jutott ki a berlini fesztiválra, s ott Fipresci-díjjal (a filmkritikusok díjával) jutalmazták. És 1996-ban a velencei fesztivál zsűrijének nagydíját kapta legújabb filmje, a *Brigantik – VII. fejezet.*

Ez a kis filmográfia is jelzi: Joszelianit kivételes módon elismerte s elismeri a szakma. Ezt pedig annak köszönheti, hogy valamennyi filmjében ott van egy sajátos, gúnyoros, olykor a kemény szatíráig menő látásmód, mellyel a világot és benne grúz (orosz) honfitársait szemléli, s mindegyik filmjét áthatja valamiféle grúz mesélőkedv, mely egyszerre szomorkás, kiábrándult és bölcsen humánus. Szerkesztésmódja gyakran a népmesék dramaturgiáját követi. Kisebb csodák, titokzatos jó és rossz erők működtetik a történetet, vezetik a hősök sorsát, s mivel Joszeliani képzett muzsikus is, észrevehető, hogy a zenei műformák szerint építkezik, és minden filmjében fontos szerepet kap a zene. (A Volt egyszer egy énekesrigó egyenesen egy tehetséges muzsikus szomorú elkallódásáról szól). Filmjeiben nem sokat beszélnek. A képek, a képsorok, a beállítások, a megvilágítás, a vágás, tehát az eleve filmes eszközök elegendőek a számára, hogy mindent elmondjon nekünk a témáról, mely éppen foglalkoztatja.

Ez a téma pedig, sajátos módon, minden eddigi nagyfilmjében tulajdonképpen ugyanaz. Joszelianit a XX. század kisebb és nagyobb gonoszságai foglalkoztatják. Van rá oka, hogy ne szeresse ezt a századot. Így érthető, hogy a legújabb film címében mit keres a hetes szám: hetedik filmje ez, melyben lényegében ugyanarról beszél.

A *Brigantik* megint csaknem a szokványos utat követi. Három történetet mesél el, de ezek többszörösen átkötődnek, szinte átjárnak egymásba. Elsősorban a figurák révén: az első történet múltbeli Vano királya, kikapós felesége, Eka királynő, Sandro lovag és Sandro felesége, Lia (a király kedvese) a második történetben zsebtolvajként, forradalmárnőként, titkosrendőrségi főnökként, rémült családanyaként, a harmadik történetben hol egy mai kis országban, hol Párizsban élő csőlakóként, szépasszonyként, utcai zenészként és a maffiózók titkárnőjeként vagy fejvadász mesterlövészként jelenik meg. Természetesen ugyanazok játsszák a variánsokat. A körhinta tehát nem áll meg. A brigantik, ha más és más alakban is, mindhalálig brigantik maradnak. Közben pedig Joszeliani (aki visszament Grúziába, hogy ott forgassa a filmet, s hazájában rémes dolgokat tapasztalt a posztkommunista érában) elmondja, miképp lettek piti kis bűnözők nagy forradalmárokká, hogyan vált rutinos, majdnem kedélyes terrorgépezetté a forradalmi hatalom, milyen gátlástalan maffia vezérekké alakultak át a pártvezérek a nagy váltás után, s hogy mekkora az esély, hogy egyhamar normális életet éljünk. (Semekkora; ez a világ a brigantiké, még számtalan fejezeten át).

Takács István

DIÁRIUM

A tudós szamár

Nagy természettudósunkkal, *Herman Ottóval történt meg az alábbi bolondos história.*

Egy alkalommal – nyári rekkenőben – nekivágott a Hortobágynak, hogy a mocsarak és rónaságok neki oly kedves madárvilágát megfigyelje. Elérkezett egy pásztor kunyhójához, aki kellőképp megsüvegelte a tudóst, és arra intette, ne menjen tovább, mert „nagy idő" közeledik. Herman Ottó felnézett az égre, elbámult a távolba, ám nyoma sem volt felhőnek, zivatart ígérő szélnek. Csodálkozva kérdezte az öreg pásztort, miből gondolja, hogy vihar közeledik. „Én ugyan semmiből – felelt az idős ember –, de a szamaram, láthatja, nyugtalanul viselkedik". Valóban, a csacsi behúzódott a karám védelmébe és félénken leskelt a távolba. Herman Ottó legyintett és tovább ballagott. „Nem adok én ilyen babonaságra!" – vetette még oda az öregnek, aki felcsóválva szólt utána: „Csak pórul ne járjon".

Ment, mendegélt a tudós, s amikor kiért a tágas rónára, ahol már egyetlen fa, egyetlen bokor sem látszott a szemhatáron, háta mögött megdördült az ég. Herman Ottó nyugtalanul lesett körbe, s látta, hogy bizony nyakában a vihar. Fekete felhők futottak az égen, s mire a mi madaraszunk belátta, hogy mégsem ártott volna a derék szamárra hallgatnia, már utol is érte zivatar. Bőrig ázott.

Mikor pedig a vihar elmúltával kárvallottan ballagott visszafelé, az öreg pásztor somolyogva szólította meg: „Hát mégsem olyan buta az a szamár!" „Nem bizony – summázta szemlesütve Herman Ottó. – Javasolni is fogom a barátaimnak, akik engem akarnak a Tudományos Akadémiára beajánlani, hogy helyettem inkább ezt a derék fülest küldjék a tudósok közé, hisz nyilvánvaló, többet tud nálam a természet titkairól."

Szepesi Attila

● *Magyar Tibor virágokról készült fényképeinek bemutatásával kezdődött a keszthelyi Festetics-kastély fotókiállítás-sorozata. A művészt, aki jelenleg a moszkvai magyar nagykövetség diplomatája, a kertészként eltöltött időszak óta fűzi szoros barátság a virágokhoz. Növényekről készült felvételeit az orosz közönség már több alkalommal megtekintette, hazánkban azonban most láthatók első alkalommal. A tárlat augusztus 10-ig látható.*

● Bronzok, terrakották, akvarellek, grafikák megtekintésére invitálja Mészáros Mihály szobrászművész az érdeklődőket. A Munkácsy-díjas alkotó kamaratárlatát Aba-Novák Judit művészettörténész nyitja meg az Angelika kávéházban vasárnap.

Félelem az akadémizmustól

Ahogyan a röpülni készülők bizonyos feszültséget, félelmet, netán iszonyatot éreznek a levegőbe emelkedéstől, a modern képzőművészekben gyakran tapintható félelmek alakulnak ki az akademizmustól. Mintha ennek a fenyegetettségnek valóságos veszélyei lennének, mintha az avantgardból egyenes utak vinnének az akadémiai merevségbe. És való igaz, történtek ilyen pálfordulások. Mivel azonban fordulásról beszéltem, szó sem lehet egyenes útról. A kísérletező művészt szenvedélye mindig valami újra ösztönzi, az újat pedig sosem keresheti a háta mögött. Még akkor sem, ha a posztmodernizmusban valami efféle tételeződik.

Lux Antaltól már megszokhattuk, hogy nem a festőecset a legygyakrabban használt alkotói eszköze, de sokkal inkább a videokamerája, amely minduntalan kéznél van, sőt, az hozza létre a továbbgondolásra mindig „kéznéllévő" (Heidegger így mondaná) formálási alapot. Ez esetleg csak magának a videoszalagnak a további megmunkálása, egységes művé formálása, alkalmasint azonban grafikai/festői alapanyag is. Emlékezetesek ebből a sorból a Monitorzászlók című alkotások. Ezúttal pedig olyan videót forgatott, amely a röpüléstől való félelmet mutatja föl azzal az asszociatív gazdasággal, amely mindig is jellemzi Lux videóit, ám nem állt meg ennél az eredménynél, hanem elindult a grafikai formálás felé – segítségül híva egy ugyancsak nem szokványos grafikusi eszközt: a számítógépet.

A kérdés – persze – az lehetne, és ezt illendő is föltenni, valóban grafikáknak tekinthetjük-e ezeket az alkotásokat. A kérdés ellenpróbája pedig: ha nem grafikák, akkor micsodák. A magam részéről egyértelműen grafikáknak tekintem őket; a számítógép ennek semmiképpen sem mond ellent, hiszen már jó ideje próbálkoznak vele mások is. Ennél azonban sokkal fontosabb, hogy Lux *grafikai igénnyel* fogalmazta kompozíciókká őket, a hagyományos grafikai kivágatot, paszpartut alkalmazza. Mégis, mégis, annyiban a festmény gyanúja is fölmerülhet, amennyiben következetesen színes képekről van szó. Természetesen nem felejtettem el, hogy létezik színes grafika. Van azonban – jobb szó híján használom a kifejezést – a grafikának egy *eredendő efemeritása*, amelynek segítségével közvetlenebb a reakciója a szerzett élményre, és ez a frissesség jellemzi Lux Antal legújabb sorozatát is. Ez a frissesség közvetíti azt a bonyolult érzelmi komplexust, amit a repüléstől való iszonyat tartalmaz, azt a kusza, de mégis áttekinthető lelkiállapotot, amely ilyenkor előáll. Az az expresszivitás, amely ezeket a lapokat áthatja, igencsak távol áll a klasszikus avantgard vagy az Absztrakt Expresszionizmus tartalmaitól, és hát mindenemű akademizmustól is. Friss, üde absztrakció, noha igen konkrétan tetszik.

Fábián László

…bankja (Népbank) pozsonyi fiókjából. A Pozsony legforgalmasabb központi terén álló bankfiókba nem sokkal a reggeli nyitás után két férfi lépett be és közölték, hogy nagy összegű készpénzt akarnak a bankban elhelyezni, majd a személyzet egyik tagjával a páncélszekrényhez mentek. A két férfi ekkor álarcot húzott a fejére, négy bőrkofferba pakolta a pénzt, aztán távozott. A rendőrség nagy erőket bevetve lezárta a Pozsonyból kivezető utakat és a határátkelőket.

[illegible] vegőszennyezettség miatt. 38 Celsius-fok volt aznap a csúcshőmérséklet az Egyesült Államok fővárosában, az előző két napon pedig 36-36. A kormányhivatalok egy részében „hűsölő központokat" rendeztek be, hogy azok a városlakók, akiknek nincs otthon légkondicionáló berendezésük, vagy úton lévén nem bírták már tovább a hőséget, odamenekülhessenek.

A déli órákban a városi közfojtó levegőn kellett volna végezni munkájukat a város utcáin. A város vezetői felszólították az elővárosokból bejáró ingázókat: hagyják otthon autójukat, szálljanak inkább tömegközlekedési eszközökre. Néhol ingyenessé tették a menetrendszerű autóbuszok használatát, hogy ezzel is a saját gépkocsi mellőzésére serkentsék a beutazókat. Az előrejelzések szerint még napokig eltarthat a hőhullám.

[illegible] vetségi állam fővárosa, az atlanti partvidéken fekvő Calabar között közlekedett. A hírt hivatalos forrásból nem erősítették meg. A hajó fedélzetén hetvennyolcan tartózkodtak, tizenegy személy élte túl a katasztrófát. A megmenekültek közlése szerint a túlterhelt jármű a gépházban bekövetkezett meghibásodás miatt süllyedt el. Más hírek szerint a hajó léket kapott, s amiatt nyelte el a hullámsír az utasok nagyrészét.

cselekedetünknek, amely manapság már csak a jólneveltséggel vagy a megszokással magyarázható, tulajdonképpen babona az eredete. Ilyen például az, hogy amikor ásítunk, a szájunk elé tesszük a kezünket: ennek a mozdulatnak eredetileg az volt a célja, hogy megakadályozza, hogy az ördög beugorjon a testbe a kitátott szájon át. Mindez, és sok más érdekesség a Spanyolországban nemrég megjelent Babona-enciklopédiából derül ki. A szerzők öt éven át gyűjtötték a könyv anyagát, és a babonák leírása mellett legtöbbször azok eredetére is megpróbálnak rávilágítani.

A legklasszikusabb babonák val kapcsolatos [illegible] ható, hogy a középkorban az a hit járta, hogy a boszorkányok fekete macska képében járnak, hogy így ne fedezzék fel jelenlétüket. A tükörtörés miatt bekövetkező szerencsétlenségnek az az eredete, hogy az első, Velencében gyártott tükrök – mivel ezüstlemezzel voltak bevonva – nagyon sokba kerültek, úgyhogy a tulajdonos úrnők hét év szerencsétlenséggel ijesztgették cselédeiket. A 13-as szám szerencsétlen voltának ahhoz van köze, hogy az Utolsó vacsorának 13 résztvevője volt, és hogy az Apokalipszis 13. fejezete jelenti be az Antikrisztus eljövetelét.

• Nyolcvanhárom éves korában meghalt Gerda Christian, Adolf Hitler személyi titkárnője – jelentette kedden a Bild című német lap. Tüdő-, gyomor- és bélrák végzett az idős asszonnyal. Gerda Christian 1945 után sosem beszélt munkakapcsolatáról, amely a náci vezérhez fűzte. „Mit is mondhatnék, bármit szólnék, biztosan félremagyaráznák" – idézték tőle. A Bild szerint közeli barátainak mindenesetre azt mondta, nem panaszkodhat a Hitler szolgálatában töltött időszakra. Az asszony a második világháború után visszavonultan élt, Düsseldorfban telepedett le.

Miért lépett életbe a Nyomkereső önvédelmi rendszere?

A Marson is ködösek a reggelek

A Pathfinder űrhajó Marsról küldött adatait értékelő tudóscsapat egy meteorológus tagja, Tim Schofield a vörös bolygóról kapott hőmérsékleti adatokból arra a következtetésre jutott, hogy időnként köd van a Marson. Mint elmondta, kedden a pasadenai földi irányítóközpont munkatársainak és felkért külső szakértőinek sajtóértekezletén, mással nehezen magyarázható hirtelen hőmérséklet-ingadozások vezették erre a feltételezésre.

A normálisnak tekintett éjszakai és kora reggeli lehűlések, amikor a hőmérséklet mínusz 14 Celsius-fokról mínusz 38 fokra esik vissza, többször megakadtak és kisebb mértékűek lettek a vártnál. Ezt a Mars atmoszférájában lévő vízpárával magyarázza.

A Sojourner nevű kicsiny Mars-jármű kedden visszazökkent a rendes kerékvágásba. Megvizsgálta a második kiszemelt marsi kő vegyi összetételét, és arra a következtetésre juttatta az adatait elemző geológusokat, hogy ez a sziklodarab még inkább hasonlít a földi kőzetekre, mint az, amelyiket elsőként elemzett. Több magnéziumot tartalmaz, mint az első, ami azt jelenti, hogy ősibb eredetű annál, s valószínűleg vulkáni eredetű.

Előzőleg számítógéphiba és egy kisebb „karambol" hátráltatta a Sojourner munkáját, vagyis nekiment annak a kőnek, amelyet vizsgálnia kellett volna. Ami a vasárnapi és hétfői komputerhibát illeti, Glen Reeves, a földi irányítóközpont egyik számítógépes szakembere elmondta a pasadenai sajtóértekezleten: egy beépített önvédelmi mechanizmus lépett működésbe a számítógépben, de nem értik még, hogy mitől. A hibát földi utasításokkal sikerült elhárítani.

Jenkiből torreádor

Olyan gyakori, mint a fehér holló

A torreádorok között bizonyára nem túl gyakori amerikai „vendégszereplő" üdvözölhetnek a hét végén Venezuelában a bikaviadalok kedvelői: a texasi fiatalembert, Tracy Vicert a vasárnap San Joaqin városában rendezendő viadalon fogadják a büszke „bikaölők" soraiba. Mint az AFP beszámolt róla, Vicer „keresztapjaként" Bernardo Valencia venezuelai torreádor lép az arénába, tanúja pedig Manuel Medina „El Rubí" lesz majd a vasárnapi viadalon.

Vicer egyébként először Spanyolországban próbálta elsajátítani e sajátos „szakma" mesterfogásait, különösebb siker nélkül, de később, Mexikóban már sikerült megszereznie a novillero, azaz a fiatal bikákkal küzdő torreádorjelölt címét.

Mai rádió- és televízió-műsor

KOSSUTH: **4.30** Reggeli krónika **9.05** Napközben **11.06** A Szabó család **11.37** Varázsos évek pórázon **12.00** Déli krónika **12.40** Ki nyer ma? **12.50** Törvénykönyv **13.05** Vendég a háznál **13.20** Álexius – szvit **13.30** Tanúim lesztek – katolikus félóra **14.05** Klasszikusok mindenkinek **14.35** Irodalmi figyelő **14.55** Első közlés **15.05** Beszéljük meg **16.00** Délutáni krónika **16.10** Mindennapi gazdaság **16.20** Hasznos tudnivalók **16.25** Muzsikáló nagyvilág **17.05** „Magyarországról jövök..." **18.00** Esti krónika **19.06** Sportvilág **19.30** Jó éjszakát, gyerekek! **19.40** A mi utcánk **20.05** Hagyományápolók **20.30** Határok nélkül **21.05** Szekeres Tamás gitározik **21.25** Kossuth-klub **22.00** Késő esti krónika **22.30** Hangos recept **23.05** Emlékezetes rádió-előadások a zenéről

PETŐFI: **4.33** Hajnali dallamok **6.03** Reggeli csúcs **7.45** Sportreggel **8.00** Petőfi-délelőtt **11.20** Örökzöld dallamok **12.00** Nótacsokrok **13.03** Manapság... **13.08** Állomáskereső **13.15** Derűre is derű **13.45** Időjárás- és vízállásjelentés **14.00** Kabarécsütörtök **17.03** Petőfi délután **18.54** Gordiusz plusz **19.03** Kölyökóra **20.00** Sport **21.03** A falu rossza – színmű, 2/1. **22.20** Dzsesszlista **23.03** Sporthíradó **23.10** Korzó **0.15** Éjszaka

BARTÓK: **6.03** Muzsikáló reggel **8.10** Pódium **9.45** Telemann: F-dúr concerto **10.05** Az ismeretlen velencei – hangjáték **10.44** A Budapest Rézfúvós Kvintett játszik **11.00** Operaslágerek **11.41** Zene – kölcsön **12.05** Hangverseny délidőben **14.05** O. márkiné – rádióváltozat **15.21** Északi kamaramuzsika **16.05** Udine – részletek az operából **16.58** Soproni József műveiből **17.28** Énekeltem én: Fülöp Imréné Gál Mónika **17.45** Ökológiai akadémia **18.05** Zenekari muzsika **18.45** Varietas Delectat **20.30** „All ungherese" **22.30** Madrigálok **22.51** Hangverseny Sári József fuvolaműveiből **23.30** Párbeszéd

TV1: **5.40** Gazdatévé **6.00–9.00** Nap-kelte – információs magazin **9.05** Marienhof – német filmsor., 52/27. **9.40** Extralarge – olasz krimisor. **11.10** Ágytól, asztaltól – német filmsor., 13/11. **12.00** Déli harangszó – Hírek **13.55** Üzlet délidőben **16.05** A sárkány és a kígyó – kínai rajzfilm **16.30** A homok titkai – brazil films., 180/166. **17.05** Kormányváró **17.30** Kapcsolj be! – Múltkor **17.50** Zenelánc **17.55** A zsidó hitközségek műsora **18.15** Tv-Doktor **18.30** Hogy is van ez? – társasjáték **19.00** Esti mese **19.15** Magyarok cselekedetei **19.30** Híradó **20.10** Szomszédok – teleregény **20.45** Friderikusz-show **22.50** Bosnia blues **23.20** Nagy amerikai fekete énekesek – fr. zenés dok.-film, 2/1. **0.10** Híradó

TV2: **16.05** Zöld bolygó – magazin **16.25** Segítség! – mentálhigiénéről **17.00** Orson és Olivia – francia rajzfilmsor., 25/3. **17.30** Top 40 – slágerlista **18.00** Körzeti stúdiók műsora **18.15** Körzeti magazinok **19.05** Az Onedin család – angol tévéfilms., 182/57–58. **20.10** Játék határok nélkül – vetélkedősorozat **20.25** Körzö **20.50** Lyukasóra – Mészöly Dezső műsora **21.30** Mindent vagy semmit! – műveltségi vetélkedő **22.00** Híradó **22.15** Aktuális **22.45** Telesport – Vívó vb **0.15** Magyarok cselekedetei

DUNA TV: **8.00** Távoktatás **8.30** Titokzatos világegyetem – az agy **9.00–10.55** Képes krónika **10.55** Esti kérdés **11.25** Régiók **12.00** Déli harangszó **16.05** Élő forrás – katolikus műsor **16.40** Póráz – kutyatartó magazin **17.00** Falunéző **17.10** Ebba és Didrik – svéd ifj. filmsor., 9/4. **17.40** Mese **18.00** Híradó **18.20** Kutyák és emberek – cseh filmszatíra (1971) **20.05** Váltó – gazdasági magazin **20.40** Esti kérdés **21.00** Híradó **21.20** Sportpercek **21.30** Mozgó Kép – filmmagazin **22.05** A szalamandra – svájci film (1971) **0.05** Híradó **0.35** Ismétlések

NAP-KELTE péntekén reggel is az MTV1-en hírekkel, információkkal, hazai és külföldi jelentésekkel. A tervezett témák: Két fiú rejtélyes öngyilkossága; Vendég: Horváth Ádám, a Szomszédok főrendezője; Kinn, padon: Máté István, az Antenna Hungária vezetője; Szabadságkörkép: hol nyaralnak a politikusok?; Szilágyi Tibor újra színházhoz szerződött; Látogatás a Kibédy-múzeumban; Fodor János filmet forgat; Az ultikirály titkai.

E napon, július 17-én – 115 évvel ezelőtt – született Lakatos László író, újságíró. Eredetileg banktisztviselő volt, 1903-tól már több fővárosi lap munkatársaként dolgozott (Világ, Magyarország, az „Est-lapok"). A második világháború kitörése után Franciaországba emigrált. Jeles publicista tevékenysége mellett tucatnyi regényt is írt, amelyekben szatirikus hangvétellel bírálta a nagypolgárság életét. Ismertebb színdarabjai: Négy frakk, A papír, Férj és feleség, Lipótváros, Láz, A gazdag ember.

Endre, Elek = a védelmező. *Az Endre nevünk új a naptár mai helyén. Az András egyik formája, amely az Árpád-korban igen gyakori volt, aztán kiment a divatból, s a múlt században az keltette új életre, hogy Bod Péter feljegyzékében az ősi magyar nevek közé. Katona József Bánk bánjában az addigi II. András király nevét az ódonabb hangzású Endrével váltotta fel. Az Elek nevünk azon nevek közé tartozik, amelyek egy másik név rövidítéseként váltak önálló névvé. A görög Alexiusból ered, melynek „védő" a jelentése. A névkutatók közül azonban régi magyar név, amely a X. században egy „Velek" nevű személyiség nevéből származik.*

LUX ANTAL

„A látható külvilág nagy része ma modern, ember alkotta környezet. Az ebben szerepet kapó gép működő, mozgó egység; vizuális megragadásának egyetlen megfelelő módja az, ha dinamikájában, a látható részek funkcionális kölcsönviszonyaiban próbáljuk megérteni" — írja *Kepes György*. Ez a kölcsönviszony fejeződik ki *Lux Antal* jelenlegi kiállításán az anyag—ember—szerkezet kapcsolatban, két tételben: objektekben és grafikákban.

MAGYAR HIRLAP

SÁRKÖZI: AZ ÁTL

LUX ANTAL

Az objektek nézhetősége, látványa — nem csupán plasztikumuk révén — sokoldalú; amilyen lényeges a körüljáró-belsejébekukkantó lehetőség, olyan mértékben lényegi az a tulajdonsága is, hogy — tükrössé polírozott felületén — magamat is nézhetem benne.

MAGYAR HIRLAP 1980 /7/3/6

SÁRKÖZI: AZ ÁTLÁTSZÓ ACÉL

LUX ANTAL 3

Ez a művész által alkalmazott manipuláció bocsánatos, hiszen így húzza rám — tükörképem általi bűvöletemben — tudatom és a konkrét plasztika jegygyűrűjét, s mintegy individualizálja újdonsült kapcsolatomat.

MAGYAR HIRLAP 1980 /7/3/6

SÁRKÖZI: AZ ÁTLÁTSZÓ ACÉL

LUX ANTAL 9

Az objektek és a grafikák jel- és jelentésvilágát összekötő színezett fotókon jelentős hangsúlyt kapnak azok a narratív elemek, amelyek hiteles krónikásai Lux művészi közérzetének, s világnézeti információt sokszor csak fiziológiás oldatként egy-egy vízfestékfoltban hordozzák.

Sárközi Zoltán

MAGYAR HIRLAP 1980?7/3/6

Sárközi:Az átlátszó acél

LUX ANTAL 7

„csavarkötéseit" a gyújtópontba. Következő lépésként a szerkezetet felnyitja (az objekteknél erre felelnek meg a műanyagok), melyet ugyanolyan funkcionális körültekintéssel tehet, hiszen azon ajtók, rések, nyílások vannak. (Ekkor kapnak hitelt azok a részek, amelyek a nagyítás következtében elvesztik szerkezet-karakterüket és „csupán" anyagként jelennek meg.)

MAGYAR HIRLAP 1980?7/3/6

Sárközi: Az átlátszó acél

LUX ANTAL 8

A „meglékelt" szerkezetben felismert anyagélmények (az objekteknél ez a *tömeg* és a *súly*) sorját az emberre való utalások zárják (a szemüveg megjelenése az egyik nyíláson), végül pedig megjelenik maga az ember.

MAGYAR HIRLAP 1980?7/3/6

Sárközi: Az átlátszó acél

LUX ANTAL 4

Az anyagházasságok — acél és műanyag — egyébként is emberi létünk viszonyaira utalnak: tömör és áttetsző, bezárt és naivan kitárulkozó és sorolhatnám még, azonban a lényeg, amire Lux utal, hogy e viszonyokban *a kapcsolat módja* (a plexin keresztül jól látható erős csavarkötések révén) egyértelmű. Még akkor is az, ha a műanyag fénytöréseivel alkalmat ad a „kívül-

M

SÁRKÖZI: AZ ÁTLÁTSZÓ ACÉL

LUX ANTAL J

álló harmadik" számára elkalandozni a bensőben, mert végül is ritmikus megnyugvás jön létre: az anyag, a szerkezet rendje minduntalan helyére vezeti a szemlélőt.

MAGYAR HIRLAP 1980 /7/3/6

SÁRKÖZI: AZ ÁTLÁTSZÓ ACÉL

LUX ANTAL 6

A grafikák vagy fotógrafikák is szervesen kapcsolódnak az objektek funkcionális rendjéhez. Lux képelemenként értelmezi és használja a funkciót és a tipikus szerkezetet (ez esetben a repülőgép) megválasztása után, a rész és egész dialektikájának megfelelve rendezi a kapcsolat

MAGYAR HIRLAP 1980?7/3/6

Sárközi:Az átlátszó acél

Lux Antal

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

gyafi Mscrűvé

ÉLET ÉS IRODALOM

1979 OKT 13 1

1021

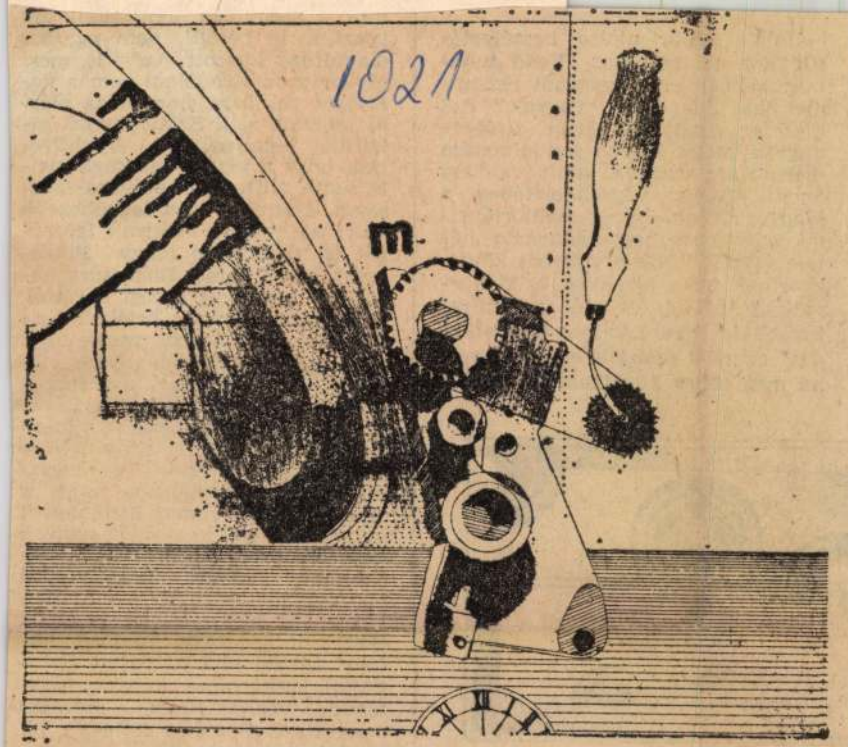

Lux Antal: Gépobjekt

Halála előtt, utolsó
sünkkor azt mondta: „
másul, hogy én a most
mel hadiállapotban v
hiszem, Aggteleky Bé
nagy a maga katona-g
szerint azt mondta, a
érzett. Mégis, végren
Magyar Néphadsereg
mi levéltárára hagyom
talevelezését". Nem vol
kezetes? Az a bizonyo
chiától 1945-ig (és mé
tovább is) ható „katon
dás" egyedül *jobbfelé* e
na meg *teljes* következetességet?

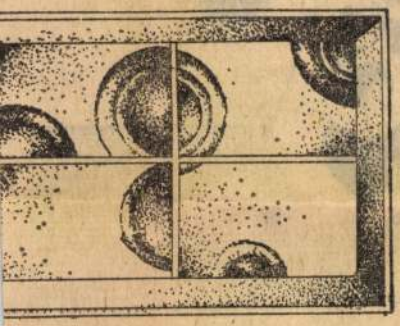

Ig: Kompozíció

nyege —, aki nemcsak a végeredményt rögzítette, hanem a folyamatot is megismerhetjük általa.) Talán ezért tisztelte annyira Szimonovot Alekszandr Tvardovszkij is, aki egyébként — mint a Novij Mirnek éppen Szimonovot váltó főszereplője — nem nagyon kedvelte ezt a prózastílust. És Szimonov ismerte Tvardovszkij viszolygását, nem egyszer nyíltan kimondott bírálatát. Írt is erről. Ennek dacára vagy tán ezért: halálos ágyán, elhomályosult öntudattal, titkárnőjét kérette, úgymond: végrendeletén szeretne módosítani. S akkor feltették a kérdést: kit bíz meg írói hagyaté-

Lux Antal, festő

kiállítási kalendárium, vidéken.

Pécsett rendezték meg a
művész kiállítását.

Szocialista művészetért, 1979. ápr. 4.

Lux Antal, festőművész

Nemzetiségi ~~ek~~ művészek kiállítása nyílik ma a Pécsi Galériában. Lux Antal, Friss Ádám, Márton József festményeiből, grafikáiból. A soroksári születésű három festő semmilyen folklórisztikus ínyencséggel nem kecsegteti látogatóit, – nem amatőrök. Képeik megjárták Stuttgart, Berlin, Párizs, Moszka, Belgrád, Szófia, Delhi kiállítótermeit.

Jó reggelt!

1979. III. 2. 4.25 |N.|

Lux Antal

P. Szücs Julianna: Álom – nem luxuskivitelben
Rajzriállítása óbudai
Budapest galériában

Népszabadság, 1984. x. 19.

Lux Aztal

Bán András: E.A. 5/50

Művészet, 1982. december

Lux Antal

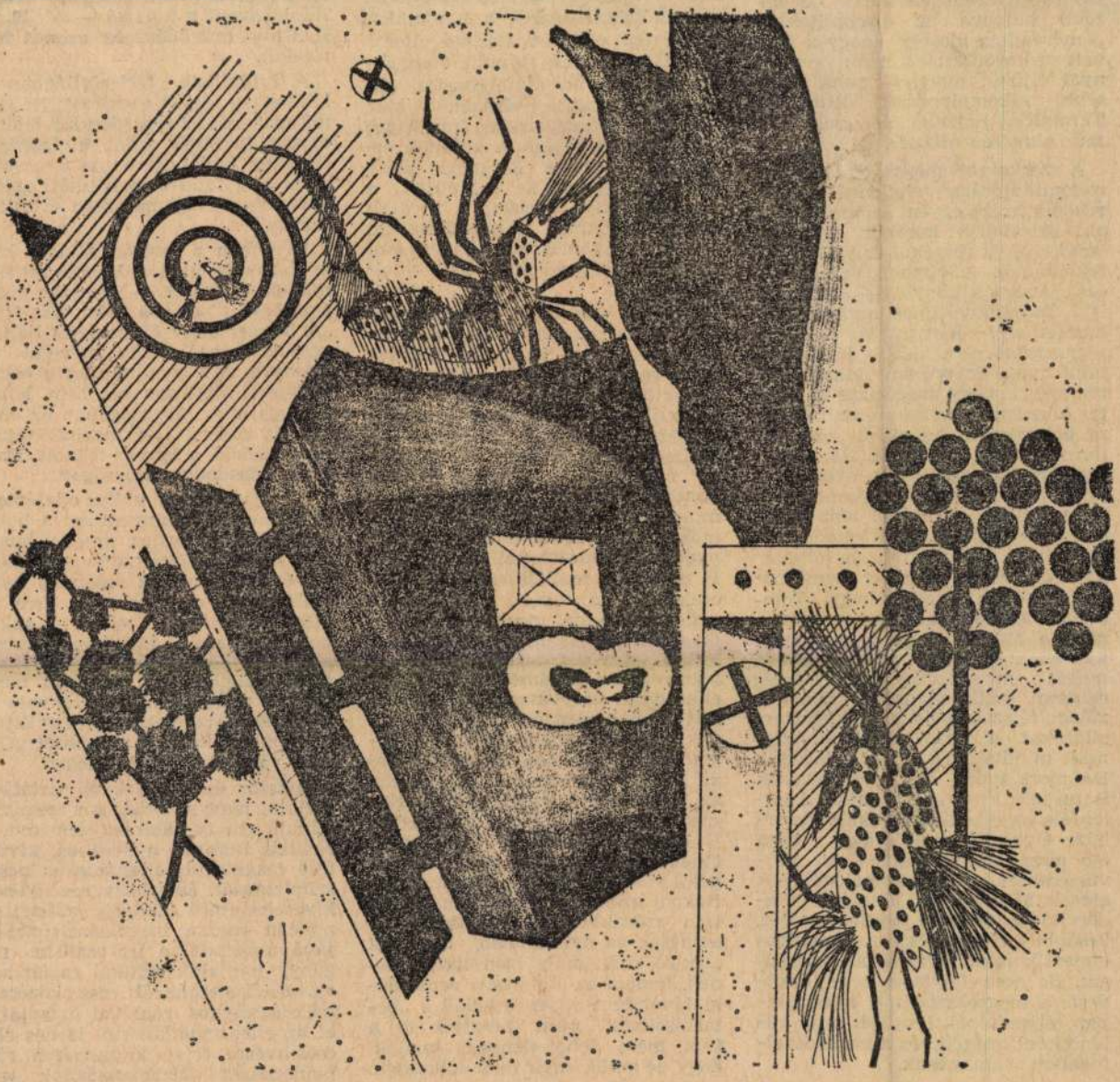

Lux Antal rézkarca

ÉLET ÉS IRODALOM
Bp. 12 1979. juni. 23.
XXIII. évf. 25. sz. 12. lap.

rebb haladva az elbeszélésekben „lehervadt a mosoly" [illegible] kedvelt szófordulattal s n[illegible] gúnynyal éljünk, mert) — [illegible] derűsebb elkomolyodást. [illegible]rházy *Termelési regénye* n[illegible] más mű: *szuverén alkotás.*

A szerkezetet megsz[illegible]mény rokoníthatósága véletl[illegible]gyszerűsödik, mert egyéni s[illegible] nyer az Esterházy korább[illegible]saiból ismert és itt remekül f[illegible]tt játékosságtól. A címadó [illegible]yt — ezt „játssza a könyv" [illegible]rházy írta Tomcsányi Imre [illegible]tikus munkahelyi hányatta[illegible]. A jegyzeteket nem kisebb [illegible]etelő, mint maga Eckermann [illegible]n Peter szerzi, hogy megőrizze a Mester köznapjait, nyilatkozatait, egyéni bölcselmeit. Az előbbi rész egy termelési regény paródiája, melyben kritikai ábrázolást nyer napjaink tudományos intézeteinek belterjes világa, az utóbbi rész pedig a Goethe mellett titkároskodó E. P. módszerét parodisztikusan fölhasználó önéletírás. Jóllehet nem marad kétségük afelől, hogy Tomcsányi legalább annyira a szerző, mint a Mester, vagy a mon-aminak szólított titkár, a szerepekben magát megsokszorozó egyéniség mégsem válik zavaróvá. Ellenkezőleg: fölszabadítja a gondolattársításokat, a tárgyiasított önvallomást mindvégig kívülről láttatja. De mert tudja, hogy mi, olvasók is tudjuk: kiről szól a mese, a különféle szerepekben bújkáló Esterházy életvidám öniróniával adja elő társadalmi-, magán-, és művészemberi újratermelődésének eseteit. Megőrzi első kötetének tündérvilágot teremtő szellemességét, későbbi elbeszélései bravúros elmevillanásait és stiláris gazdagságát, de nem folytatja a rejtőzködést: a megsokszorozott alteregókban teljes képét, lényegét adja különösként megélt, és típusként elfogadott önmagának.

A matematikus reményteli fiatal író és szenvedélyes futballista. Üzemi munkás egy elég kétséges hatékonysági intézménynél, szen-

[illegible] az elkötelezettségről, a napjainkat és egyéni életeket átszövő ellentmondások dacára táplált életigenléséről nem ad nyilatkozatot, optimista hitvallás-kitérőket. Még látszatát is szemérmesen kerüli annak, hogy a biográfia hősének érzelmeit teregesse. És mégis eléri, hogy kétségünk ne maradjon: a negyedosztályú focista, a hivatali manipulációknak kiszolgáltatott csatár, a „remekmű" reményével elszántan dolgozó fiatal író — boldog ember.

Nem az boldogítja, hogy munkahelyén karrierista törpék packáznak vele; nem az, hogy korrupt sport-vezetők ígérgetéseit ügyeskedőn kihasználva tetszetősebb mezbe bújhatna, vagy hogy írói műhelyében — egy fírhangokkal elkerített szoba-sarokban — „leleplező" műben állhat bosszút a rajta esett sérelmekért. A kötet hőse mindezeknél mélyebben fekvő örömöket talál. Hadd említsek néhányat a rangsorolás esélye nélkül: E. P. mögött, s mellett vonzó légkörű család áll. Az ősz hírlapíróként emlegetett atya, megharcolt múltjával és fiai infantilis ugratásaitól terhes jelenével — családfő a szó legnemesebb értelmében. Kenyeret előteremtő cséplőmunkás, megalázott „osztályellenség" családi legendák szerető gúnyorossággal emlegetett negatív hőse, és az a *Valaki*, aki gyöngeségeiben is mértéke az összetartó szeretetnek. Egy meccs, amit ő is látott — megkülönbözteti a vasárnap délutánt. Családi kártyacsaták az ő vereségétől válnak legendás történetekké. Rokoni ebédek elszenvedett disputáin szórakozottan válaszolgatva nemcsak az nyilvánvaló, hogy őt „cikiző" fiai, mely igen tiszteletlenek, hanem az is, hogy a nemzedéki távolságot éppen ezekkel a „betartásokkal" mint hidalják át a fiúk, mert lehetetlennek tartják, hogy ne velük együtt gondolkodjék.

Vagy amint a regény két része egymásba mossa a vállalati takarítónőt és a többszörösen üldözött arisztokrata hölgyet, aki E. P.

[illegible] látni engedi a két író — M. K. és E. P. — működésének azonos föltételeit.

A futballista „fél"-alvilágban is boldognak látjuk a szerzőt: itt számítanak rá; az összedöntött öltözőt együtt tákolják újjá; a legszebb irodalmi bókot itt kapta a beszélni is alig tudó összekötőtől: „elolvastam és magamat nem értettem aztán."

És abban a nagyon átlagos kislakásban is, ahol a Mester remekművein dolgozik — „minden rosszszal együtt" szép az élet. Ezt írja: „A Mester nagy életerejétől hajtva végülis ráeszkábálta leányát az Edényre, úgy téve, mintha a bekövetkezett *malheur* ott sem lenne a maga matt sárgaságában az édes asszony mellett... Ő meghatódottan nézett körül, a lányka trónolt, Frau Gitti édesdeden szuszogott.

»Tudja barátom ekkor odaléptem az ablakhoz, nekinyomtam a homlokomat az üveghez, nyomot hagytam — idézi Eckermann a Mestert —, és az jutott az eszembe, hogy emlékezzek majd mindig erre az időre, merthogy ekkor... ekkor boldog voltam.« Hej!" Igen ebben a hajnali szagokkal és zajokkal terhelt életben, az iróniával megrajzolt pillanatban nyilvánvaló a vallomás sérthetetlen hitele: Esterházy megállította a pillanatot: „Oly szép vagy, ó maradj velem!"

Sokszor és sokféleképp firtatjuk a fiatal magyar prózában megnyilvánuló „rossz közérzet"-élményt, a realitás hiányát, a kritikus, kívülálló magatartás ellenszenves peszszimizmusát. Esterházy regényében kivételes erejű szintézis született: a noveau roman megoldásait sajátjává asszimilálva írt realista regényt; napjaink kritikai rajzát adva beszél életünkről: rossz közérzet nélkül, játékos iróniával fogadtatja el az ellentmondásoktól terhes élet cselekvésre friss, kudarcokon túli boldogságát. Bizonyosságnak tetszik, hogy a hetvenes évek végén erőre kapott szépprózа egyik legerőteljesebb munkáját köszönthetjük most megjelent műve olvastán.

Lux Antal

Lóska Lajos: Makó 81
Grafikai művésztelep
a fotó bűvöletében

Művészet, 1982. január

Lux Antal

Menyhárt László: Kilóg a lóláb
Rajzbiennálé Salpétarjánban

Palócföld, 1985/2

Liszt Antal

Wehner Tibor: Képzőművészeti krónika
Komárom megye, 1985. július, aug.

Uj forrás, 1985. 6. szám

Lux (Antal) ipsa ?

[LUX]

→ Pincsehelyi Sándor

MŰVÉSZET 1985/10/46

Lux Antal

— **Lux Antal** festőművész festményeiből, grafikáiból és fotóiból nyílt kiállítás pénteken az Esztergomi Vármúzeum rondellájában. A július 28-ig nyitva tartó esztergomi kiállításon negyven munkája látható.

— A Pózsa Gyalog...

Weprame 1985. VII. 6.

Lux Antal grafikus

„Kiállítási napló" a maroi grafikai mívész
" teleprol a Szegedi Muzeumban

Csongrádmegyei Horlap
1983 VI. 29

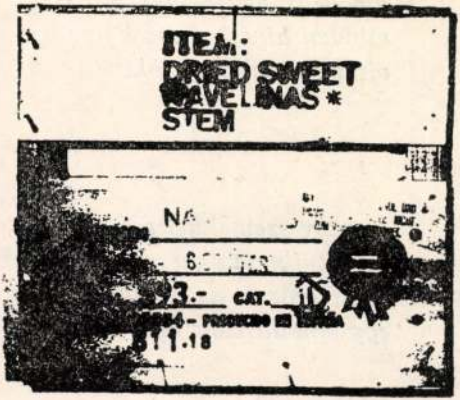

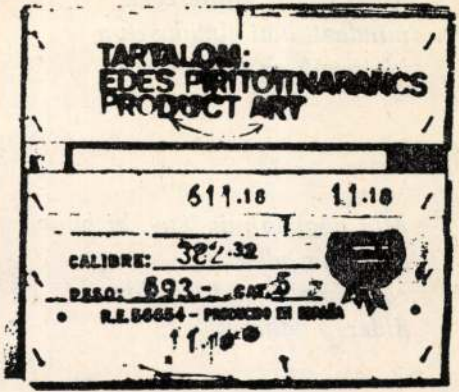

ITEM:
DRIED SWEET
WAVELINAS *
STEM

NA

6

93.- CAT.

54 - PRODUCIDO EN ESPAÑA

611.18

TARTALOM:
EDES PIRITOITNARANCS
PRODUCT ART

611.18 11.18

CALIBRE: 382.32

PESO: 693.- CAT. 5

R.E. 56654 - PRODUCIDO EN ESPAÑA

11.10

forró-meleg ujj-perecek
mindazt, ami elmulasztva
kitesszük az árokpartra

mit előttünk huzogattak
minden kincsem reá kötve
visszahantolom a földbe

3.

Már végkép mindegy, ki kopog
és ki vár odakint
egy elmulasztott alkalom
didereg odakint

és nagy szemekkel rád tekint
kit látni nem akarsz
néz merőn át az éveken
egy elmulasztott arc

k ahhoz, „amit ‚szellemi baloldaliságának' szokás nevezni".
hagyományőrző ellenzékiség" fogalmának rejtett költészettani analógiája-
könyv „a hagyománytisztelet és a konzervatív avantgarde... termékeny
ében" jelöli meg a szimbolizmus csillagzata alatt induló Babits lírájának
fejlődéstörténetileg különben Eliot programjával egybevetett – jellegze-
Ez a líra a gondolat, a megismerés (tehát nem a l'art pour l'art szépség-
) igézetében fogant, lélektani és ismeretelméleti kíváncsisága kezdetben
al, a tárgyakkal való kapcsolatteremtésre irányul, majd az önéletrajzi sze-
ég, továbbá a szociális érzékenység dimenzióit is magába olvasztja, anélkül,
ső alakváltozatával szakítana. Igazi története van tehát, változik és bonyo-
a fordulópontokat, Rába rugalmas dialektikáját kissé egyszerűsítve, a foga-
ekre, aztán a húszas, majd a harmincas évek elejére tehetjük), egyszersmind
lásaiban hűséges marad önmagához, fejlődése „korallszigetszerű". Alkotás-
nilag ez a jelenség a pálya korábbi és későbbi fázisai közötti kapcsolatok,
érések, variációk, palinódiák gyakoriságára utal; egyik poétikai következ-
a fokozatosan kiterebélyesedő egyéni szimbólumrendszer mutatis mutandis
oz hasonlítható szervessége, míg másfelől a korábbi törekvéseket újakkal
ító hajlékonyság a polifóniának, a sokszólamúságnak főleg Babits utolsó év-
en virtuózzá fokozott vívmányával is összefügg.
szépprózá-, az esszé- és a műfordításelemzések önértékükért, poétikai érzé-
gükért és precizitásukért, forráskutatási eredményeikért is külön méltatást
lnének, de választott szempontunkat követve ezúttal inkább a pályakép
oe való mély beágyazottságukra emlékeztetünk. Rába a műfajok egymásba
zó kölcsönhatását mutatja ki Babitsnál, figyelmeztet lírája drámaiságára, és
minden regénye lírájánál is személyesebb forrásokból táplálkozik és önélet-
kifejezésformákkal él"; esszéstílusát „az oly ellentétesnek látszó líra és
hol feszült, hol megenyhült interferenciájából" vezeti le. Szépprózá, vers és
ány egyaránt a komplex lélekműködés, az érzelemmel átjárt gondolkodás
ezért találkozhatnak stilisztikai, poétikai jegyeikben is a szimbolikusságtól
óniáig, mintegy Babits „öntudatlan kézjegyét" viselve magukon. A műfaji
merőleges fejlődésrajzi tengely mentén ugyancsak összeköti azokat a ponto-

s több lett-e egy-egy tiszta lapnál?

Nyugalom kellett, béke, csönd,
de rám dörgött a „Kelj fel és menj!"
S míg ugattam a bűn-özönt,
kavartam botrányt Ninivében.

Ó, jobb lett volna árnyain
kertemnek a hegyen ledűlni,
s egy pintes könnyű szárnyain
tetszőbb tájakra menekülni,

vagy nézni, ahogy a hajók
a szürke-zöld vizet hasítják,
s a megroncsolt felszínt habok
sebhintőporával csitítják:

igétlenül, igátlanul
örülni az örülhetőnek,
s bár a napok virága hull,
nem vélni, hogy ez már előleg –

LUX ANTAL rajzai

Jelenkor, 1983/11.

KÉPEK

LUX ANTAL rajzai 962, 972, 984, 998, 1013, 1047

E számunk illusztrációit LUX ANTAL műveiből válogattuk. Lux 1935-ben Soroksáron született, a Stuttgarti Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. 1965–1970. között a tübingeni „Volkshochschule" festő szakának tanára volt. Tagja a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának. Rendszeresen kiállít Nyugat-Németországban és Magyarországon. Munkásságának egyik legfontosabb célja az emberek, tárgyak, jelek a megszokottól eltérő új összefüggésbe helyezése. Festményeket, grafikákat, objekteket készít, az utóbbi években a foto, film és a video műfajában fejti ki tevékenységét.

Lux Antal

grafikusmáré

mundája a Π. Ovnágor Rajzbiennálé
(Salgótarján)

Dél-Magyarová
1984 nov. 3.

Lux Antal

festőművén

műrei Malóna József Attila Múzeumban.

Csongrád Megyei Hírlap
1982 okt. 8.

Lux Antal, festőművész

Kudra Viktor: Makói Mappa '89. Sokszorosító grafika, posztamens nélkül.

3 Lux Antal: Vaskalap, ofszet, 20 × 29,5 cm, 1989

3

Művészet, 1990/1., 49-old.

LUX ELEK szobrász

Magyar Nemzet, 1990. febr. 222. 6.p.

Ismét felállítják Szent Imre szobrát Székesfehárvárott

(MTI) Újból felállítják Székesfehérvárott *Lux* Elek híres Szent *Imre* szobrát. A szent herceget, az államalapító Szent *István* király fiatalon elhunyt fiát ábrázoló alkotás az 1900-as évek elejétől a II. világháborúig a székesegyház mellett állt, de a harcok során megrongálódott, kettétörött.

A háború után a szobornak csak a feje került elő, s egészen mostanáig azt hitték, maga a szobortest végleg elveszett. Kiderült, hogy az ötvenes években — félve attól, hogy megsemmisítik — néhány székesfehérvári polgár elásta.

A város tanácsa úgy döntött, hogy a kiásott torzót restauráltatja. Újbóli felállításának időpontjáról még nem döntöttek, de helyéről igen: a megyei művelődési központ zárt udvarán áll majd.

szító megegyezett az alannyal számban és esetben, a másik azonban csak esetben. De találkozhatunk olyan mondattal is, amilyent Sallustius írt le (Jug. 2, 2) : *ingeni egregia facinora, sicuti anima, immortalia sunt* = a szellem jeles tettei — mint a lélek — halhatatlanok. — Elemezzünk : mik halhatatlanok? milyen cselekedetek? kinek a cselekedetei? Látjuk, hogy a mondatban van alany, jelző, birtokos jelző és állítmányi kiegészítő : immortalia. Az alany : facinora, tehát a kiegészítő megegyezett vele nemben, számban, esetben. Könnyen megtehette, hiszen melléknév : immortalis, -e = halhatatlan. Kimondhatjuk tehát, hogy az állítmányi kiegészítő, ha melléknév, nemben, számban, esetben egyezik az alannyal. Mindjárt azt is elárulhatom neked, hogy a legtöbb állítmányi kiegészítő melléknév. A *sicuti anima* kifejezést teljesen figyelmen kívül hagytuk, mivel közbevetett hasonlat csupán ; ha mondat volna, így volna : sicuti anima immortalis est.

Az alany és állítmány viszonyában egyéb jelensége-

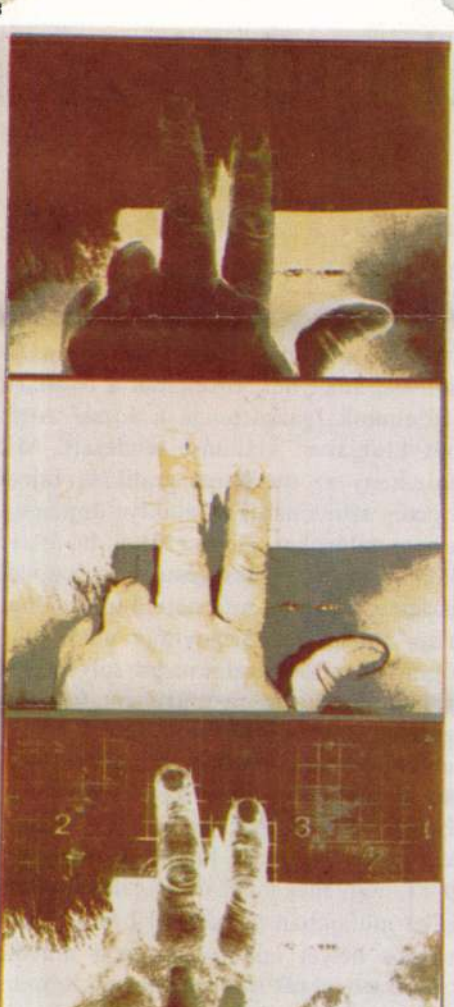
2
3
1

ıi művésztel

között működött Salgótarjánban a *III. isztelep,* amelynek anyagából a fenntartó Múzeumok Igazgatósága a József Attila ont klubjában kiállítást rendezett. Már zni, hogy az ott látott grafikák, rajzok l pedig színvonalukat tekintve önmaguk- a bemutatásukat. Hogy ezúttal, ha áttéte- lük, azt az teszi szükségessé, hogy a távlati észtelep, valamint működtető intézménye, nap ünnepélyes megnyitója alkalmából lógrádi Sándorról elnevezett salgótarjáni zetközi grafika és rajzművészet fontos, a gyaránt orientáló bázisa lehet.

lep koncepciója, profilja, szervezeti fölépí- során alakult ki, úgy tűnik, véglegesen. művésztelep kezdetben festőket és grafikuso- ban „profiltisztítást" hajtottak végre, ami ja ki, hogy más művészeti ágak képviselői afika műfajában (l. például Lóránt János rszágos helyét tekintve grafikai művész- kói ofszettechnikát szorgalmazó szimpozi- ezők szándéka szerint – a grafikát hagyo- telemben fogja föl: a sokszorosított grafika

Lux Antal

Grafi Zusmüvén

Repro: felzés 38x17 cm
1980

Művészet Rp
1980 nov.

Lux Antal

grafikusmüvén

Az NRK-ban élő müvén is réntvenő az idei magyar müvénteloprel

Müvénet Bp
1980 nov.

V. Kiss Margit
cikke

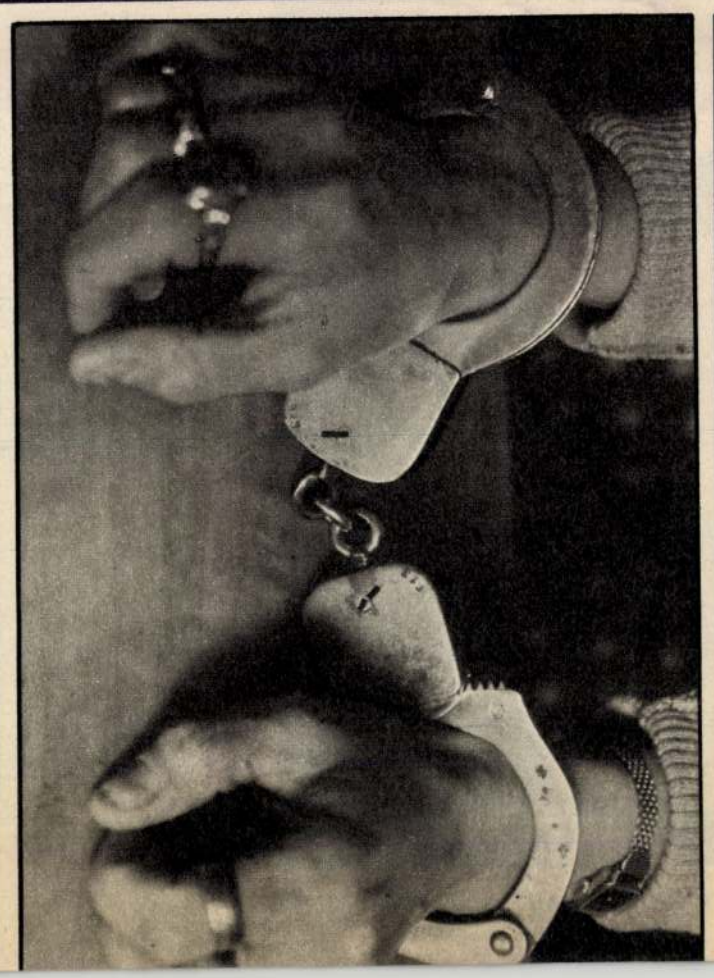

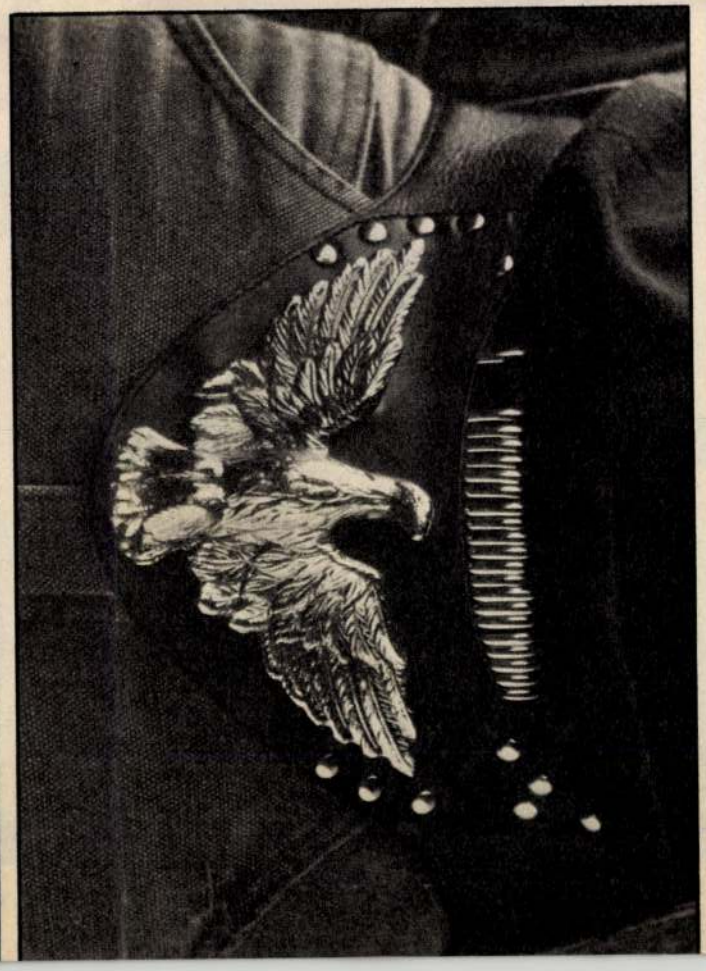

PINTÉR MÁRTA
(MTI) FELVÉTELEI

Uj Tükör, XXIV. évf. 30. sz. 1987

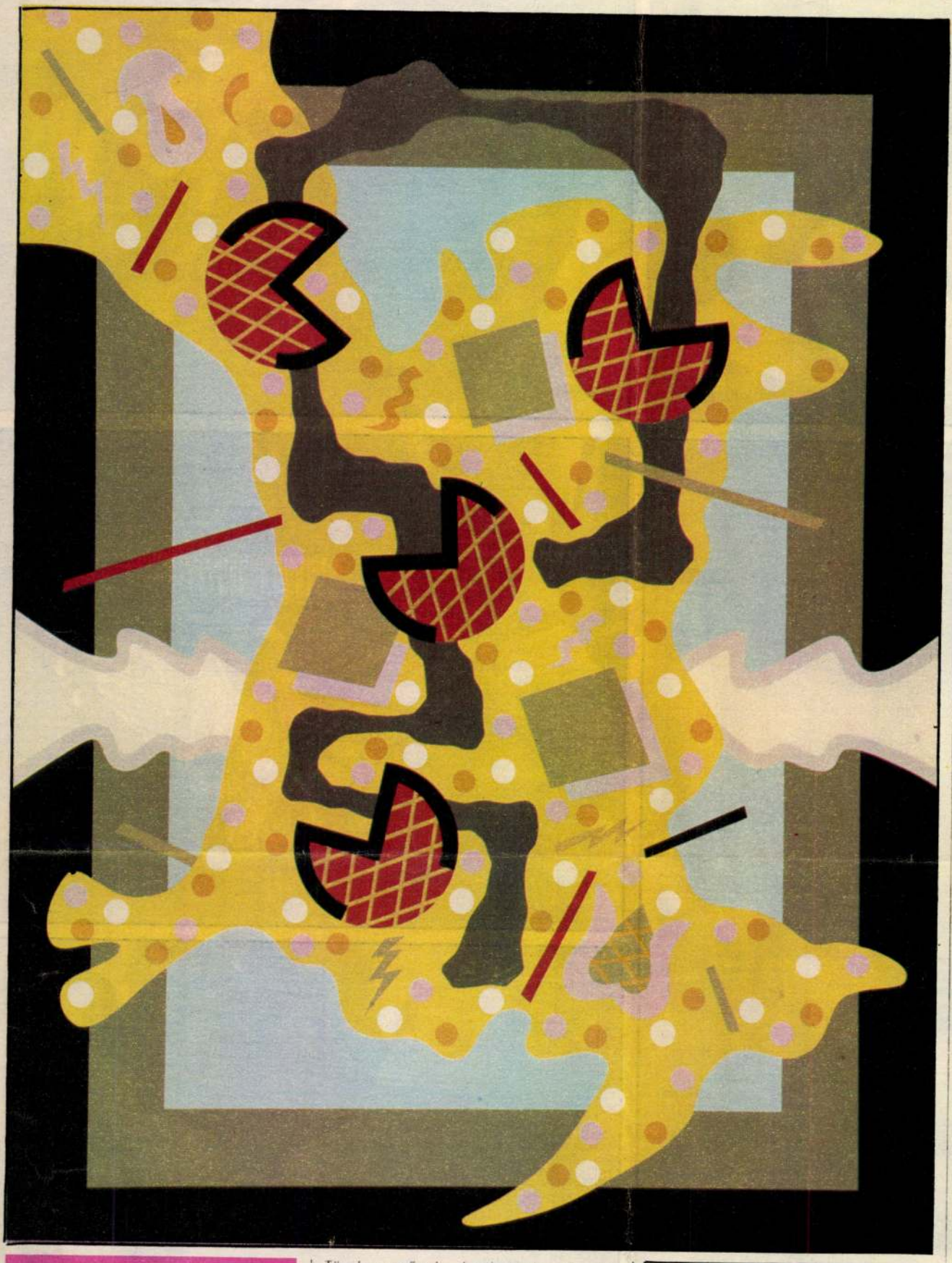

Art Deco

Törvényszerűnek, logikusnak, sőt, rokonszenvesnek tartom, hogy negyven-ötven éves korunkra kicsit rögeszmésekké válunk. Éppen emiatt is főként a rögeszmés művészeket kedvelem, a motívumait végletekig „cifrázó" Bachot, a mániákus Dosztojevszkijt, meg a Soledades költőjét, azokat, akik már-már eszelősen ragaszkodnak előre megfontolt szándékaikhoz és minduntalan újra közelítenek hozzájuk, ahhoz, amire egyszer – talán a pálya kezdetén, vagy amikor az első látomás megérkezett – ráakadtak, az úgynevezett témához, amely esetükben egyúttal alkotói magatartás is. Amikor február végén Nyugat-Berlinben jártam, kötelességemnek, de fölüdülésnek is tekintettem, hogy Lux Antal festő barátom kíséretében fölkeressem a Benjas-galériát, ahol nem sokkal korábban nyílt meg Bak Imre kiállítása. A tárlat előkészületeiről – még itthon – folyamatos tájékoztatást kaptam, a helyszínen mégis meglepett, és nem csupán méreteivel, de tematikus üdeségével, azzal a köznapi frissességgel is, amit az egyik berlini lap kritikusa úgy fejezett ki: „a húszas évek tejbárjainak hangulata". És ez az üdeség és frissesség átjött a szakmai, mesterségbeli tökéletesség precíz bűvöletén. Az pedig kifejezetten meghatott (noha nem kívánok dicsekedni), hogy szinte újra meg újra személyes beszélgetéseink, agyafúrt vitáink (ezek bizony több mint húsz esztendeje folynak viszonylagos rendszerességgel, váltakozó hevességgel) valamiféle summázatával találtam szemben magam: a hétpróbás piktor alkalmasint rajtam (is) kísérletezte ki gondolatait, pontosabban: formai, megformálási gondjait. Hozzászoktam, hogy minduntalan vizsgáznom kell századunk művészetének akár perifériális jelenségeiből is, gyanúim azonban mindig akkor érlelődtek, amikor Malevicsra vagy Kandinszkijra terelte (most már biztosan tudom: kíméletlen tendenciózussággal) beszélgetésünket, hiszen egy évtizeddel ezelőtt is különös képekkel adózott az

Csillag forma

orosz konstruktivizmus atyamesterének, és akkor is azt kellett sejdítenem, előbb-utóbb átjárja Kandinszkij örökségét is. És hogy még kikét, annak fölsorolására sem vállalkozom. Ezért hát számomra Bak Imre, aki nemrégen a Műcsarnokban szerepelt a Berlinben látott vázlatok nagyméretű kidolgozásaival, a transzavantgárd legérettebb, legfölkészültebb és legrafináltabb magyar mestere. Vissza-vissza jár saját egykori eredményeire, és szemérmetlenül (ám igazolható mentséggel) „meglopja" őket!

FÁBIÁN LÁSZLÓ

ÖSSZEFOGLALÓ: SZÍNBEN, FORMÁBAN

LUX ANTAL

Mitológia

LUX Antal

2. sz. 15. - XIV. Orm. Graf. Biennálé (1991)

Új Művészet 1992

vsége a kandidátusi fokozat

---

litás: a Budapesti Történeti
gát válogatta, a bevezető ta-
Bp. 1984. 1-194.old.

tika korának építészetében.
e/. In: Művészet Magyarország
1981. 24-3o.old.
sef alkotása. MÉ 1982. 54-56.
antika korának építészetében.

ce Magyarországon. ÉÉT 1982.

ANTONIUS LUX, textilfestőmester

Az 5.függelékben a lőcsei festők céhlevelét találjuk 1715-ből,--A 6.függelék a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig.
E mesterek egyike volt:
144.- Antonius Lux, Deutsch Lipsch. 152.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARVABONA. A Xantus János Múz.évkönyve, 16. Győr, 1974.

MDK

Lux E., szobrász

Az ezüst-, bronz- és fatárgyak közt az ö munkái is szerepeltek a párizsi világkiállitás magyar pavillonjában, melynek Györgyi Dénes, müépitész a tervezöje.

Illusztráció.164.l. fent.

Magyar Iparmüvészet.1937./?/. Illusztrációk a párizsi világkiállitás magyar pavillonjáról. 157-164.l.

LUX, Anton, pozsonyi kőművesszéd

A. L., Maurergesell, 5 hónapos fia meghalt. (1794, 271 l)

Pressburger Zeitung
(Genthon)

LUX, Anton, pozsonyi kőművesszegéd

A. L., Maurergesell, + 45 éves korában, Pozsony, 1847 március 15. (1847, 252 l)

Pressburger Zeitung
(Genthon)

MDK

Lux Dezső, ~~1874-78~~

1874-78. építésvezető

Kovács D: Mátyás tpl ünnepe. Vas. Ujs. 1894. 41.sz.

677.l.

MDK

Lux Ede szobrász

A debreceni koll. szobormű p. nyertesei. BIEM.
1931. aug. 1. 119. l.

Malagola, Carlo III. 153.

Lux Ede és
Pallós Artur
Pirovics Aladár

az alábbi vásos szabályozási terv. tervek megvételre ajánlva

mod

Kassai Ujság

1918. márc. 17.
(Kassa szabályozása.)

Lux Ede

A nékesfehérvári Szent István Kiállításon az állam megvette „Vénusz" c. fa-faragványát (emlitve)

Pesti Hirlap 1938 VII. 8

Lux Ede

Alkotása a Nagy.Művészeti sorsjáték nyereménytárgyainak kiáll.-én.

P.H.934.XII.8.

Lux Ede, építész

M 04

A Múzeum u. 5. sz. gr Hadik-Barkóczy palota építője.

Hatolkay Árpád: A Nemzeti Múzeum Körül Kialakult palotanegyed története 153-161

Műemlékvédelem, Bp. 1960. 3. sz.

M. D. K.

LUX Ede építész

Bp. Múzeum u. 5. Egykori Hadik-Barkóczy palota.

Hotalkay Árpád: A Nemzeti Múzeum körül kialakult palotanegyed története

Múzeumlikvidelem 1960. 3. 7. 158. l.

MDK

Lux Ede

Kassa városszabályozási tervp. terve megvételre ajánlva.

Cikk: Kassa szabályozása.

Kassai Ujság, 1918.márc.17.

Lux Ede szobrászművész
Toilette mármár
Danzatrice bronz
Danzatrice fa
Danzatrice bronz
Venere fa
Esposizione Internationale d Arte. Katalógus
Velence 1926.

Lux Ede, szobrászművész

Dömsödön, a hajóállomás közelében levő fa fövében 1936. okt. 18.-án a Petőfi Társaság közreműködésével emlékművet állítottak, amelynek középpontjában Lux Ede szobrászművész Petőfit ábrázoló dombormüve áll. /emlitve/.

Szappanos Balázs: Petőfi Járás: Dömsöd.
Könyvtáros, 1984. május. 295.-old.

MDK

Lux Ede

Hősi emlék, dm.

Képzőművészet, 1927. 2. sz. képek

Lux Ede

A Zsolnay Gyár a gyári tervezésü müveken kivül vásárolt kisplasztikát, igy Lux Edétől, Markup Bélától, Beszédes Lászlótól.

Zsolnay Terézia, M. Zsolnay Margit: Zsolnay
Corvina 1974 194.o.

Lux Ede

aktját a Zsolnay porcelángyár az 192o-as években ismét gyártja.

Zsolnay Terézia,M. Zsolnay Margit:Zsolnay

Corvina 1974 2o3.o.

MBK

Lux Endre építész

Magánép. eng. Építő Ipar, 1906. jan. 14. 16. o.

Lux Erika szobrászművész

Kecskeméten látható a modern épületsorok között, a művész alkotása: „Napbanéző" je. (említve)

Bors Edit: Szobrok a hírös városban.
Pesti Műsor, 1977. jan. 5.

Lux Géza

Rombert – a Szent Istvánon
koporsóját befogadó épület.
(vegyes)

H. Kovalovszky Márta: Székesfehérvár, 1938.
Művészet, 1977. december – 18 lap.

Lux Géza

1943-ban kezdte meg a II. Mecset u. 14. sz. a. Gül-Baba türbéjének restaurálását.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 1335 l

394 l

LUX, Elias festő

1599: Poroszország

An 1996/1-3. 234

os kupolával,

X. sz. elején

ndium a múlt

vet ábrázolja,

mennyezetén

n.

XVIII. sz.

án és áttört

czal kitöltött

HORVÁTH GÉZA: *Hősi emlék.*

PÁSZTOR JÁNOS: *Hősi emlék.*

LUX EDE: *Hősi emlék.*

2

Elek!!

K

3/P

Lux Ede
Pántor Jácos

HORVÁTH GÉZA: *Püspökladányi hősi emlék.*

Horváth Géza
Képzőművészet
1927. 2. r.
képek

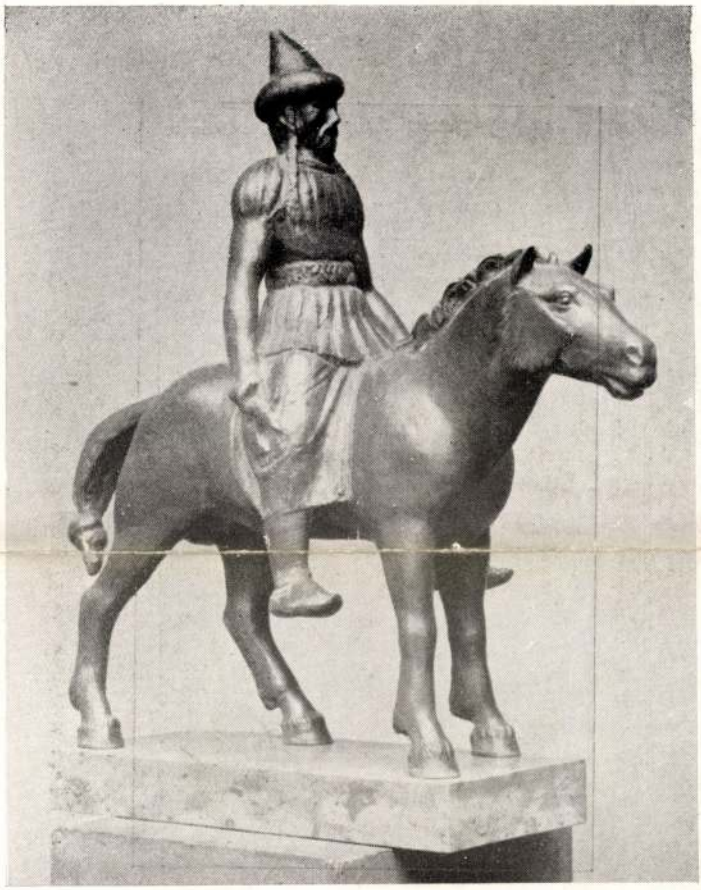

Medgyessy Ferenc: Turáni magyar lovas.

Lux Elek : Síremlék.

Nemzeti Szalon 1940 jan. feb.
Irinyi Tars.
VII. Kiáll.

MAGYARSÁG

Melléklet a Magyarság 1938 május 29-iki számához (101.)

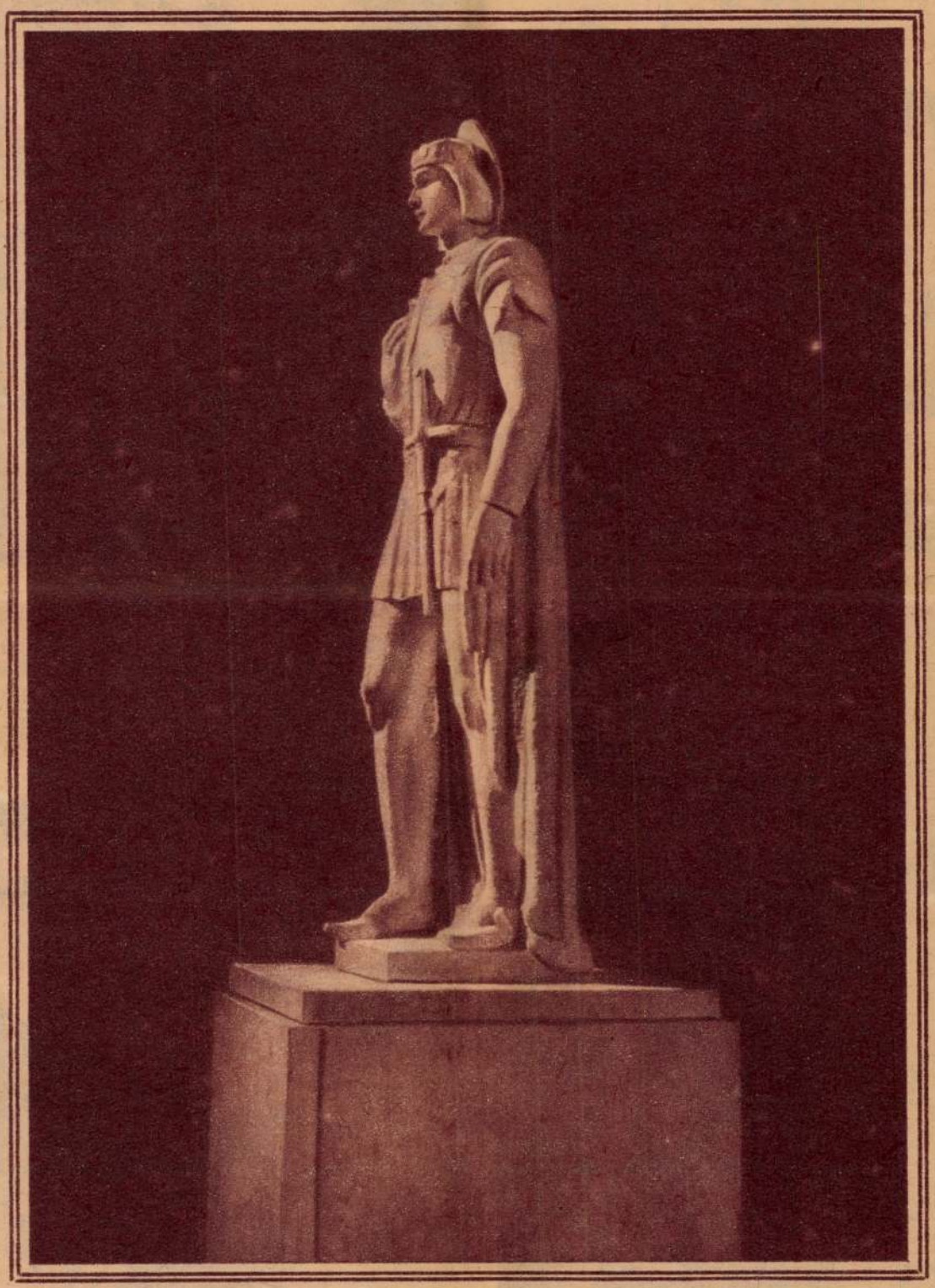

SZENT IMRE HERCEG

Lux Elek szobrásztanár műve

Emelte a 750. évfordulóra Székesfehérvár városa

A japán csapatok elől menekülő kínai lakosság, mielőtt lakhelyét elhagyná, megmérgezi kutjait. A japánok e veszély ellen speciális szűrőkkel védekeznek

A rendőr menyegzője Chicagóban

Angol-Szudánban a veszélyesen elterjedt járványok leküzdésére egészségügyi állomásokat állítottak fel, amelyeknek orvosai is bennszülöttek. Az egészségügyi állomásokon, (amelyeknek berendezése csak a legnélkülözhetetlenebb anyagokra szorítkozik) műtétet is végeznek; tisztaságuk mintaszerű

Magyar Madonna
Szent István Kiállítás
Képes Pesti Hírlap 1938. máj. 21.

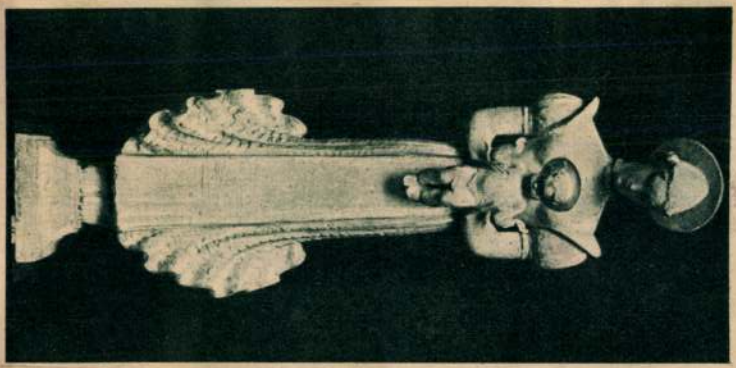

Lux Elek

Baloldalon: Földváry Gábor szobra, Lux Elek szobrászművész alkotása, amelyet a Nemzeti Szinház előcsarnokában fognak elhelyezni.

Lux Elek

Kepes Pesti Hirlap 1938. ápr. 27

Lux Elek

Vasárnapi Ujság az Új Magyarság képes mell.
1938. jun. 12

Lux Elek:
Magyar Madonna

Lux Ele

Szent Imre herceg

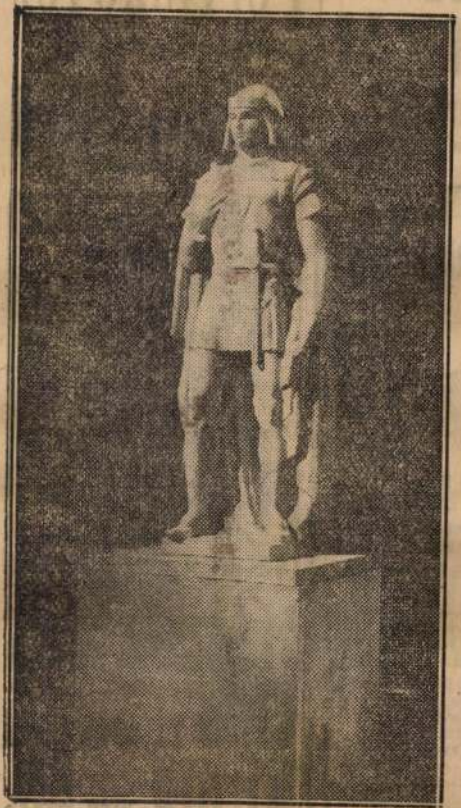

szobrát, Lux Elek alkotását Székesfehérvár állította fel

Szórás lipsé 1928 máj 22.

Lux Elek

1883 —

~~596/1916.sz.~~

Szabad Művészet

1951.198.l

rkommando

Pozsony.

f die geschätzte Zuschrift B.A.Nr.15,423
ehrt sich die Landeskommission mitzutei-
ref.Kirchengemeinde in Alsószecse auf die
nicht reflektiert,unsererseits Schritte
mit dieselbe durch das Ungarische Natio-
und der Betrag von 205 Kronen

Lux Elek

A hősi emlékmű pálya-
tervkiállításon 1927-ben
a Hadi Múzeum Egyesület
II. díja -

Képzőművészet
1927. 3. sz.

Max Bill

4 Bücher-Schaufenster -
Kunstgewerbeschule Zürich 1927 - 30.
2 Bücher-Schaufenster Gymnasium
Zürich -

Photomontage
1927 3.x

Lux Elek

Lód

Pesti Hírlap 1940.
ápr. 13. (Magyar iparművészek sikere a milánói Triennalen.)

Lux

LykaMagyműI800-50
374. l.

6.

8.

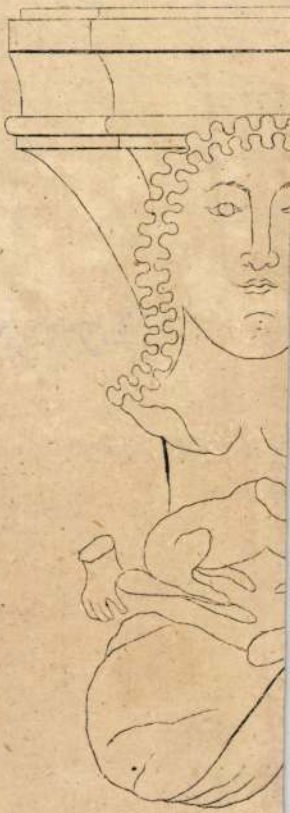

Lux Elek

— **Geduly Henrik püspök síremléke.** A harmadéve elhúnyt kiváló evangélikus püspök és egyetemes lelkészelnök dr. *Geduly* Henrik nyiregyházi sírjára tisztelői méltó emléket kívánnak állítani s az e célból kiküldött bizottság Szohor Pál polgármester elnökletével legutóbb döntött, a *Geduly*-síremlék megtervezését Lux Elek szobrászművészre bízva.

Pesti Napló

1939 jún. 8.

Lux Elek

Női akt, c. szobra
repr.

Őserő, 1936. II. cif
7. sz. 16. l.

Nagytekintetü

Bátor vagyok a Gül Baba
latoknál Grossmann Ferenc é
szóló nyugtatványát a számla
jesen beterjeszteni.

Budapest, 1915. jul

Lux Elek

~~Füredi Rikárd~~

Szózat 1921. aug. 14.

(B. T.: Köbe álmodott álmok. Látogatás Lux Eleknél és Füredi Rikárd mütermében.)

Részletes életrajz fentnek-
Lechner Jenőnél van a
sikk egy példánya
Citkek volam és tolom
c. gyűjtemenyeben.

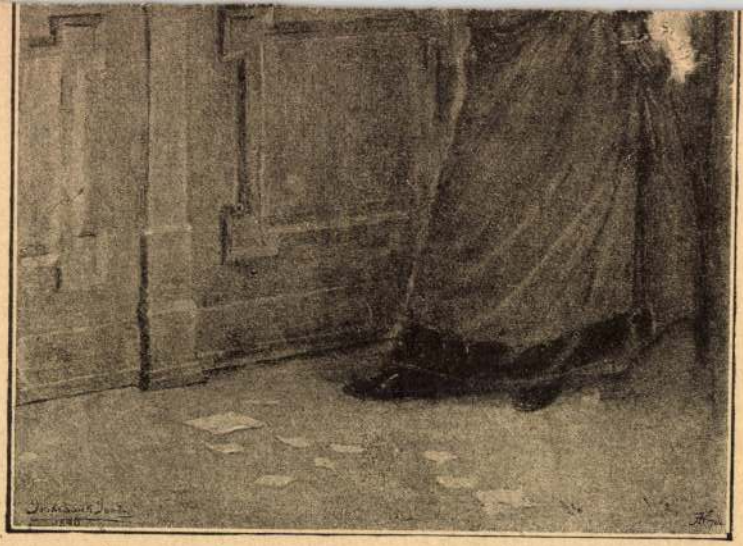

JENDRÁSSIK JENŐ. POSTE-RESTANTE.

Lux Elek

Petrovics Elek: Visszapillantás hat év magyar szobrászatára

Budapesti Szemle. (febr 1929.)

303. l.

DAS AUDITORIUM-BU

ARCHITEKTEN: AD

CHT VON DER CONGRESS STREET

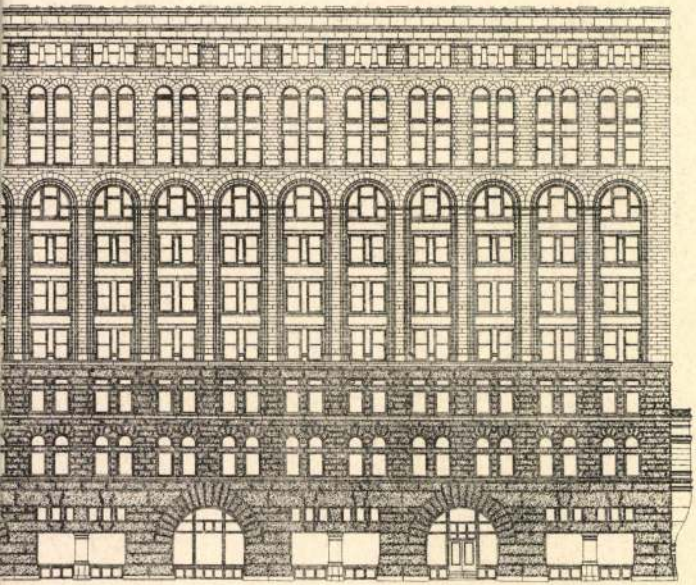

30 40m 1:576

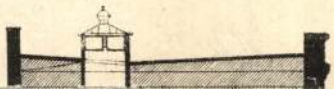

Lux Elek

d.

Magy. Iparm

1938 221 l

152. kép. *Osztrák festő, 1460 körül: Szent Bertalan.*

OSZTRÁK FESTŐ, 1460 körül

Szent Simon

Szent Bertalan **(152. kép)**

Szent Fülöp

Szent Mátyás

Fa, tempera, első kettő 66×33, második
37×31 cm.
Blasius Höfel 1839-ben elárverezett bécsű
Lemann bécsi és Ipolyi Arnold gyüjtemén
A harmadik és negyedik tábla alul erősen
csonkítva.

Verzeichniss einer Sammlung altdeu
Gemählde ... Wien, 1839., 7. és 41. szá
Ipolyi, Biharvármegye 121. és 123.
(az első kettő). — Frimmel: Lexiko

Árverési Közlöny
1939. 3. rk-sz

II. SZOBROK, PLAKETTEK, ÉRMEK.

(583-tól 728-ig.)

		Kikiáltási ár pengőben
583.	BALÁZS ISTVÁN, Nyilazó. Bronz, márvány talpazaton	45.—
584.	BAKONYI S., Ki a legény? Bronz	60.—
585.	BARTA LAJOS, Vadászat. Aranyozott gipszdombormű, keretben. (Kissé hibás.)	30.—
586.	BEGEER, Az 1892. évi scheveningeni sportversenyek emlékérme. Bronz	—.50
587.	BERÁN LAJOS, Kléh István. Bronzöntvény .	1.—
588.	BEZERÉDY GYULA (1858—1925), Ibrahim. Fehér márvány	40.—
589.	BÖDY KÁLMÁN, Gróf Tisza István emlékérem. Bronz, falapra szerelve	5.—
590.	COUDRAY, L. Automobiles. Bronzplakett . .	—.50
591.	—, Les sports. Bronz	—.50
592.	DELPECHE, Victorie. Bronzplakett . . .	—.50
593.	D'ORSI ACHILLE (1845—1929), XIII. Leó pápa. Bronz . . . . . *(Illusztrálva a VIII. táblán.)*	50.—
594.	ELISCHER W., A vasöntő. Bronz	60.—
595.	FRANCIA MŰVÉSZ, Patrie. Bronzplakett . .	—.30
596.	FÜREDI RICHARD, Erős Jancsi. Bronz . .	150.—
597.	GÖRÖGKELETI MŰVÉSZ, XIX. század, Ikon. Jézus. Bronz	25.—
598.	H. G. JELZÉSŰ MŰVÉSZ, XIX. század, Női akt. Kararai márvány	640.—
599.	ISMERETLEN SZOBRÁSZ, XVIII. század, Női szent. Színezett faszobor	280.—
600.	ISMERETLEN SZOBRÁSZ, XVIII. század, Két szent. Festett faszobrok. (Hibás és hiányos.) . .	144.—
601.	ISMERETLEN SZOBRÁSZ, XIX. század, Francia katona. Bronz, márvány talapzaton . .	35.—
602.	ISMERETLEN MŰVÉSZ, XIX. század, Faunok és Nimpha. Bronz dombormű	15.—

Kovábbítani

		Kikiáltási ár pengőben
603.	ISMERETLEN SZOBRÁSZ, XIX. század, Merkur. Bronz, antik eredeti után	12.—
604.	ISMERETLEN MŰVÉSZ, XIX. század, Ádám és Éva a paradicsomban. Bronzdombormű . . .	26.—
605.	ISMERETLEN SZOBRÁSZ, XIX. század. A farnesei bika. Bronz, antik eredeti után . . .	240.—
606.	ISMERETLEN SZOBRÁSZ, Versenyparipa. Bronz, márvány talapzaton	40.—
607.	ISMERETLEN SZOBRÁSZ, Sas. Festett gipsz	10.—
608.	ISMERETLEN SZOBRÁSZ, Horthy Miklós mellszobra. Vörösréz	20.—
609.	ISTOK JÁNOS, Molnár Viktor államtitkár mellszobra. Bronz	20.—
610.	KISFALUDI STRÓBL ZSIGMOND, Fiú mellszobra. Fehér márvány	50.—
611.	K. N., Ferenc József háborús zománcozott bronz emlékérme	2.50
612.	KOLOZSVÁRY-SZESZÁK FERENC (1881—1919), Honvédőrszem a Kárpátokban. Bronz . .	100.—
613.	K. S., gr. Klebelsberg Kunó (1914—1924). Emlékérem. Bronz	10.—
614.	KAUTSCH, H., IV. Károly király zománcozott bronz emlékérme	2.50
615.	LEGASTELOIS, J. F., Navigation en riviere. Bronz	—.30
616.	LOISEAU, Les sports. Bronzplakett . . .	—.30
617.	LUX ELEK, Menyecske. Bronz, márványlappal	80.—
618.	MARSCHALL, Paul Heyse 70. életévében. Bonzplakett	1.—
619.	MAUGSCH GYULA, Hiúság. Bronz, márvány talapzaton	70.—
620.	—, A vágy. Bronz, márványtalapzaton . . .	35.—
620/a.	MERCIE, ANTONIN, Dávid. Bronz . . .	150.—
621.	MÜLLER H., Olvasó férfi. Bronz	120.—
622.	NEMES GYÖRGY, Női akt. Bronz, márványtalapzaton	35.—
623.	ORBÁN JÓZSEF, A jó pásztor. Fehérmárvány	240.—
624.	—, Öreg paraszt. Bronz, márványtalapzaton . .	65.—
626.	ROMANELLI P., Kisleányka virágokkal. Fehérmárvány. Hozzá márványoszlop. (Az oszlop javított és hibás.)	110.—
627.	RÓNA JÓZSEF, Faun és Nimfa. Bronz . . .	640.—
628.	—, Orpheus. Bronz, márványtalapzaton . . .	200.—
629.	ROTH HERMANN KERESZTÉLY (†1712), Szent György érem. Ezüst, füllel. 15 gr . . .	6.—
630.	SIDLÓ FERENC, Madonna. Terrakotta . .	80.—
631.	SPONAR, Wagner mellszobra. Fehérmárvány	20.—

	Kikiáltási ár pengőben
632. SZŐDY SZILÁRD (1878—1939), Kájlinger Mihály 1860—1924. nagy emlékérme. Bronz . .	2.—
633. WASCHMANN, Mária Terézia főhercegnő az osztrák vöröskereszt fővédnöke emlékérme (Jenő főherceg anyja.) Bronzplakett. Öntött és cizellált. Igen ritka	20.—
634. WEINBERGER, Gerhart Hauptmann. Bronzplakett	1.—
635. PÉTER MAGYAR KIRÁLY (1038—41 és 1044—1046), ezüst dénárja. C. N. H. I. 8.	8.—
636. I. ENDRE MAGYAR KIRÁLY (1046—60), ezüst dénárja. C. N. H. I. 13. Igen szép pl. . . .	5.—
637. SZENT LÁSZLÓ MAGYAR KIRÁLY (1077—1095), ezüst dénárja. Igen szép pl. C. N. H. I. 32.	6.—
638. SZENT LÁSZLÓ MAGYAR KIRÁLY (1077—1095), C. N. H. I. 33	5.—
639. II. GÉZA MAGYAR KIRÁLY (1141—1161), ezüst dénárja. 12 drb. (variansok.)	5.—
640. IV. BÉLA MAGYAR KIRÁLY (1235—70) ezüst dénárja. C. N. H. I. 244	1.—
641. IV. BÉLA MAGYAR KIRÁLY (1235—70) ezüst dénárja C. N. H. I. 253. (Vastag!)	2.—
642. IV. BÉLA MAGYAR KIRÁLY (1235—70) ezüst dénárja. C. N. H. I. 263 és 264. 2 drb . . .	1.50
643. IV. BÉLA MAGYAR KIRÁLY (1235—1270) ezüst bracteatjai C. N. H. I. 27. és 275. 2 drb . .	1.50
644. IV. BÉLA MAGYAR KIRÁLY (1235—1270) ezüst bracteatja. C. N. H. I. 280. Igen szép pl.	1.50
645. V. ISTVÁN MAGYAR KIRÁLY (1270—1272) ezüst dénárja. C. N. H. I. 298	1.50
646. IV. (KUN) LÁSZLÓ MAGYAR KIRÁLY (1272—1290) szlavóniai ezüst dénárja. R. R. L. (Rex Ladislaus)	1.—
647. KÁROLY RÓBERT MAGYAR KIRÁLY (1308 1342) ezüst dénár. C. N. H. II. 51. Igen szép pl.	2.50
648. I. NAGY LAJOS MAGYAR KIRÁLY (1342—1382) szerecsenfejes ezüst dénárja. C. N. H. II. 89. 3 drb	2.—
649. ZSIGMOND MAGYAR KIRÁLY (1387—1437) ezüst dénárjai. C. N. H. II. 124. 5 drb	2.—
650. SZAPOLYAI JÁNOS MAGYAR KIRÁLY (1526—1540) 2 drb ezüst dénárja. 1527-ből K. T. és 1529-ből R. A. verdejeggyel. Ritka! . . .	2.—
651. I. FERDINÁND MAGYAR KIRÁLY (1526—1564) kassai veretű ezüst dénárja C-liliommal. 1529-ből. Ritka!	2.—

	Kikiáltási ár pengőben
652. BOCSKAY ISTVÁN (1604—1606) erdélyi fejedelem ezüst 3 garasosai. Resch 65., 74., 77. 3 változat!	.4—
653. BÁTHORY GÁBOR erdélyi fejedelem (1608—1613) 1609-ből való 3 garasosa. Resch 6. változata	1.50
654. BÁTHORY GÁBOR (1608—1613) erdélyi fejedelem 1611-ből való 3 garasosa. Resch 137. Igen szép	3.—
655. BÁTHORY GÁBOR (1608—1613) erdélyi fejedelem 1612-ből és 1613-ból való nagybányai veretű garasai. Resch 168. 2 drb	2.—
656. BETHLEN GÁBOR (1613—1629) erdélyi fejedelem 1621-ből való nagybányai veretű ezüst garasa. Resch 136	2.—
657. BETHLEN GÁBOR (1613—1629) erdélyi fejedelem körmöcbányai veretű ezüst dénárja. Resch 139	1.—
658. BETHLEN GÁBOR (1613—1629) erdélyi fejedelem 1623-ból való B. Z. verdejegyű ezüst 24 krajcárosa. Resch 219	2.—
659. BETHLEN GÁBOR (1613—1629) erdélyi fejedelem 1624-ből való C. M. verdejegyű ½ garasosa. Resch 276	3.—
660. BETHLEN GÁBOR (1613—1629) erdélyi fejedelem 1625-ből való nagybányai veretű koronás dénárja. Ritka! Resch. 314	5.—
661. BETHLEN GÁBOR (1613—1629) erdélyi fejedelem 1625-ből való nagybányai veretű és 1627-ből való koronás garasai. Resch 300 és 437. 2 drb	2.—
662. BETHLEN GÁBOR (1613—1629) erdélyi fejedelem 1626, 1627, 1628, 1629-ből való nagybányai veretű koronás széles garasai. 4 drb	3.—
663. II. MÁTYÁS (1608—1619) magyar király 1615-ös nagybányai veretű garasa	2.—
664. APAFI MIHÁLY (1661—1690) erdélyi fejedelem 12 garasosa 1673-ból. Brassói veretű. Igen szép. Resch 161	3.—
665. SZENT GYÖRGY-tallér XVIII. sz.-i. Fül nyomaival. Ezüst	8.—
666. SZENT GYÖRGY EZÜST ½ TALLÉR, füles. XVII—XVIII. század. 2 drb	8.—
667. SZENT GYÖRGY TALLÉR. Ezüst. XVIII. század	7.—
668. SZENT GYÖRGY ezüst füles jetonok. 1/6—1/8-as. 3 drb	4.—
669. SELMECBÁNYAI BARÁTSÁG-TALLÉR fül nyomaival. XVII. sz.	6.—

		Kikiáltási ár pengőben
670.	II. RÁKÓCZI FERENC EZÜST FORINTJA fül nyomaival. 1705-ből. Körmöcbányai veret . .	3.50
671.	MANSFELDI EZÜST SZT. GYÖRGYÖS TALLÉR 1598-ból. Lyukas!	6.—
672.	LÜBECK, ezüst tallérja. 1559-ből	7.—
673.	LÜNEBURGI XXIII-MARIA-garasa 1691-, 1697-ből. 2 drb	5.—
674.	SZANISZLÓ ÁGOST lengyel király ezüst tallérja 1781-ből	4.—
675.	FERDINÁND FHG salzburgi ezüst tallérja 1805-ből	5.—
676.	KÁROLY ALBERT Sardinia és Cyprus királya ezüst 5 lirása 1832-ből	3.—
677.	TENGERENTÚLI EZÜST PÉNZEK. Brasilia, Panama, Újfoundland, Fillipinas, stb. 14 drb	8.—
678.	NAPOLEON CSÁSZÁR, JOSEFIN ÉS A REICHTADTI HERCEG 3 drb herendi porcellán jetonja	4.—
679.	EMLÉKÉREM. Bronz, 4 különböző darab . .	3.—
680.	ÖZV. BETHLEN GÁBORNÉ, sz. Brandenburgi Katalin erdélyi fejedelem arany forintja. A fejedelemnő portréjával és Magyarország Nagyasszonyával. 1630. Igen ritka! (Az érmet nem sértő keretben.)	200.—
681.	BARCSAY ÁKOS (1658—1660) erdélyi fejedelem kolozsvári arany forintja. Igen ritka! . .	200.—
682.	XERXES PERZSA KIRÁLY (485—465. Kr. e.) aranypénze, „Dareikos" Babelon 27. 8.30 gr . .	160.—
683.	ARTAXERXES I. PERZSA KIRÁLY (465—425. Kr. e.) arany pénze, úgynevezett „Dareikos". A térdelő király vállán 2 nyíl van. Babelon II. 1. 8.35 gr	160.—
684.	ARTAXERXES II. PERZSA KIRÁLY (405—359. Kr. e.) aranypénze, úgynevezett „Dareikos". A térdelő király vállán 3 nyíl van. Babelon 99. 8.40 gr	160.—
685.	NERÓ RÓMAI CSÁSZÁR (54—68) aranypénze a hátlapon balra ülő „Salus". Cohen 315. 7.30 gr	150.—
686.	TITUS RÓMAI CSÁSZÁR (79—81) aranypénze. Cohen 308. 7 gr	110.—
687.	MARCUS AURÉLIUS RÓMAI CSÁSZÁR (161—180) aranypénze. Cohen 70. 5.80 gr . .	100.—
688.	II. CONSTANTINUS RÓMAI CSÁSZÁR (335—361) sirmiumi veretű aranypénze. Cohen 108. 4.4 gr	75.—

	Kikiáltási ár pengőben
689. II. CONSTANTINUS RÓMAI CSÁSZÁR (335—361) nicodémiai veretű aranypénze. Lyukas. Cohen 108. 4.5 gr	65.—
690. VALENS RÓMAI CSÁSZÁR (364—378) antiochiai veretű aranypénze. A hátlapon álló császár van, kezében Victoriával és hadijelvénnyel. Cohen 32. 4.5 gr	65.—
691. VALENS RÓMAI CSÁSZÁR (364—378) nicodémiai veretű aranypénze. A hátlapon álló császár van, kezében Victóriával és hadijelvénnyel. Cohen 32. 4.10 gr	65.—
692. VALENS RÓMAI CSÁSZÁR (364—378) nicodémiai veretű aranypénze. A hátlapon álló császár van, kezében Victóriával és hadijelvénnyel. Cohen 32. 4.35 gr	65.—
693. VALENS RÓMAI CSÁSZÁR (364—378) antiochiai veretű aranypénze. A hátlapon álló császár van, kezeiben Victóriával és hadijelvénnyel, a mezőben kereszt van. Cohen 36. 4.2 gr	65.—
694. VALENS RÓMAI CSÁSZÁR (364—378) antiochiai veretű aranypénze. A hátlapon álló császár van, kezében Victóriával és hadijelvénnyel. A mezőben kereszt van. Cohen 36. 4.35 gr	65.—
695. VALENS RÓMAI CSÁSZÁR (364—378) trieri veretű aranypénze. Cohen 53. 4.4 gr . . .	75.—
696. VALENS RÓMAI CSÁSZÁR (364—378) nicodémiai veretű aranypénze. Cohen 82. 4 (Frs. 100.—) 4.25 gr	85.—
697. HONORIUS BYZANCZI CSÁSZÁR (395—423) aranypénze. 4.45 gr	70.—
698. II. THEODOSIUS BYZANCZI CSÁSZÁR (408—450) aranypénze 4.40 gr	65.—
699. II. THEODOSIUS BYZANCZI CSÁSZÁR (408—450) aranypénze 4.45 gr	65.—
700. I. JUSTINIANUS BYZANCZI CSÁSZÁR (527—565) aranypénze 4.50 gr	65.—
701. FOKAS BYZANCZI CSÁSZÁR (602—610) aranypénze. Sabathier I. 252. 4.47 gr	65.—
702. HERAKLIUS CONST. ÉS HERAKLEONAS (611—641) byzanczi császárok aranypénze. Tolstoi 396. 4.40 gr	65.—
703. II. CONSTANS BYZANCZI CSÁSZÁR (641—668) aranypénze 4.10 gr	65.—
704. II. CONSTANS ÉS IV. CONSTANS BYZANCZI CSÁSZÁR (654—659) aranypénze. Sab. 2. 4.4 gr	65.—

		Kikiáltási ár pengőben
705.	II. CONSTANS, CONSTANTINUS POGONATUS, HERAKLIUS ÉS TIBERIUS byzanczi császárok (659—668) aranypénze Sab. 17. 4.50 gr	65.—
706.	X. CONSTANTINUS ÉS II. ROMANUS BYZANCZI CSÁSZÁROK (948—959) aranypénze 3.40 gr	60.—
707.	IV. ROMANUS, EUDOXIA, VII. MIHÁLY, CONSTANTINUS ÉS ANDRONICUS BYZANCZI CSÁSZÁROK (1067—1071) aranypénze. Sab. 4. (Frs. 50.) 4.30 gr	70.—
708.	III. NICEPHORUS BYZANCZI CSÁSZÁR (1078—1081) aranypénze. Sab. 4. 3.60 gr . . .	55.—
709.	HUNYADI MÁTYÁS MAGYAR KIRÁLY (1458—1490) aranypénze Danzig város kontramárkájával. C. N. H. II. 345	130.—
710.	I. FERDINÁND. Négyszögletes aranycsegely 1529-ből Bécs város felszabadítására a török uralom alól. 3.5 gr	90.—
711.	II. SZULEJMÁN (1520—1564) török császár egyiptomi veretű aranypénze 3.5 gr	50.—
712.	II. RÁKÓCZI GYÖRGY (1648—1660) arany dénárja 1653-ból. Nagybányai veret, Resch 67. (K. 80.—)	120.—
713.	MÁRIA TERÉZIA ÉS FERENC CSÁSZÁR látogatása a magyar bányavidéken 1751-ben. Arany, 1 dukát súlyban	60.—
714.	II. FERENC CSÁSZÁR NEJÉNEK, MÁRIA TERÉZIÁNAK budai koronázására vert arany jeton 1792-ből. 2.7 gr	60.—
715.	II. JÓZSEF A veretű (Bécs) kétszeres aranya 1787-ből	100.—
716.	MACEDÓNIA. Nagy Sándor (336—323 Kr. e.) aranypénze. 8.48 gramm	140.—
717.	I. FERENC JÓZSEF ÉS ERZSÉBET KIRÁLYNÉ 1854-i házasságára vert ezüst emlékérem	3.—
718.	ATHÉNI TETRADRACHMON. Kr. e. 150 körül. Ezüst. (Füllel.)	5.—
719.	III. FERENC OSZTRÁK CSÁSZÁR M veretű (Milano) Souverain d'orja 1831-ből. 11.3 gr . .	160.—
720.	I FERENC JÓZSEF MAGYAR KIRÁLY, A veretű (Bécs), „1 Króne" 1859-ből. Arany, 11.2 gr	140.—
721.	PÁPAI ÉREM. Bronz. 8 darab	4.—
722.	KÜLÖNBÖZŐ MAGYAR EMLÉKÉRMÉK. Bronz és ón. 13 darab	6.—
723.	KÜLÖNBÖZŐ EMLÉKÉRMÉK. Bronz. 3 darab .	4.—

		Kikiáltási ár pengőben
724.	MALATESTA ÉS SAN GALLÓ EMLÉKÉRMEI. Ón-utánzatok. 2 darab	8.—
725.	N. S. C. SPORTÉREM. Egyoldalú nyolcszögletű bronzplakett	—.50
726.	I. FERENC JÓZSEF 50 éves uralkodási jubileuma alkalmára vert bécsi kiállítási emlékérem. 1898. Bronz	—.50
727.	VEGYES RÉZPÉNZEK XVIII—XIX. század. 12 darab	1.50
728.	KÜLÖNFÉLE PLAKETT, ÉREM ÉS JELVÉNY. 1344 darab. Bronz, fém és ezüst. Hat ládában	1540.—

Lux Elek

l.

Magy. Iparm

1939. 100 l.

országos Bizottságának

Budapest.

/ Miklós tartozása ügyében az 5270ex
ni átiratok kapcsán, a közalapitványi
kér arról, vajjon a tek. Bizottság
ellen ?
évi február hó 13.

Rácz Géza
jogügyi tanácsos.

Lux Elek

l.

Magy. Ipars

1941. 86. l.

94. l.

A vajda-hunyadi vár-
épiskozis

pénztári naplója

1915 év I. feléről

4. drb. melléklettel

Lux Elek

nobrász

† 1941.

l.

Magy. Iparm

1941. 54. l

kérésem elintézéséről értesítést nem

érem a nagys. Bizottságot, miszerint
izsgálási dij sürgős kiutalása iránt
éről engem értesiteni méltoztassék.

Teljes tisztelettel:

decz. 2.

Gnádig Béla

kir. mérnök.

Lux Elek

lásd

Pápai Ünnepi Hét

1948. aug. 28 —

sept. 9.

Pápa 1948 14. l

ár 2. kelt 29991 számú

a budapesti Müemlékek Országos

- - - - - - - - - - - - - tól

hó 2. n.

KIR. MAGYAR EGYETEMI NYOMDA
BUDAPEST, VIII, MÚZEUM-KÖRÚT 6

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
KIFIZETENDŐ.

elnök

BELVÉGMENTES

VIII, Múzeum-körút 6. Tel.: *46-1-45
pest IV, Kossuth Lajos-u. 18. Tel.: 89-5-40
akarékpénztári csekkszámla száma: 37.473

Lux Elek

l.

Magy. Iparm.

1938. 207 l.

30 körül: Apostolfejek.

tarnowi püspök címerével díszített keretben.
Maszlaghy II., 554. szám.

SUEUR, EUSTACHE (francia festő, 1617—
55)

nt Pál megtérése
szon, olaj, 84×98 cm.
Ipolyi-gyüjteményből.
Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi, 88. szám.

Lux Elek

Hungary 1937

88; 89. l.

91. l.

96 a l.

Lux Elek

~~Kell. Kiáll. Ernst.~~

Nód

Ujság. 1928. jan. 22
(c.a.: Csók, Márffy, Lux.)

Lux Elek

l.

Ruzicska Ilona

A magyar porcellán

Bp. 1939. 23.t.

25.t.

Sopronvármegye alispánjától

s Bizottsága tek.

énnek

Budapest.

Lux Elek

[illegible]

[illegible]

Kampis Antal

Magyar Jamobrok.

Bp. 1939. 25. l.
25. t.

Officina

25629/926 k.sz.

Szabolcsvármegye alispánja.

2529/1926 K.sz.

Miemlékek Országos Bizotts

Az Országos Magyar Emlékv
tolása és terjesztése érdekében a
tézett 316/1926 sz.megkeresésére
ni,hogy vármegyénkben is szép s
mi és természeti emlékeink megvé
örömmel állok az egyesület támog
azonban jelen évben - legnagyobb
tani,mivel Pénzügyminister ur vá
minden olyan tételt,mely nem a s
tartozik.Jövő évi költségvetés

Lux Elek

wód

Rouville = Het Vaderland. 1921. máj. 2.

Dery Kult 1921. 43. l.

IH Het Faterland-
nak irva -

Lux Elek

nobrán

Lajd

Pécsi murért

1941. 97 l.

~~Csók István~~

Lux Elek

Márffy Ödön

tovább

Ibl Ervin = Csók István, Márffy Ödön és Lux Elek az Ernst-Múzeumban.

Budapesti Hirlap

1928. jan. 22.

Lux Elek

és Szivessy Tibor

K

ünnes
éd az alábbi pályázatom
I. díj

Művészet. 1939. 35.
l. (A pestszentlőrinci
beti hősi emlékmű.)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Lux Elek

zobrazit

vrátí

Le Paris 1937

kéjelkel.

Lux Elek

rod

Petr Samtida

39. l.

152. l. Neppel

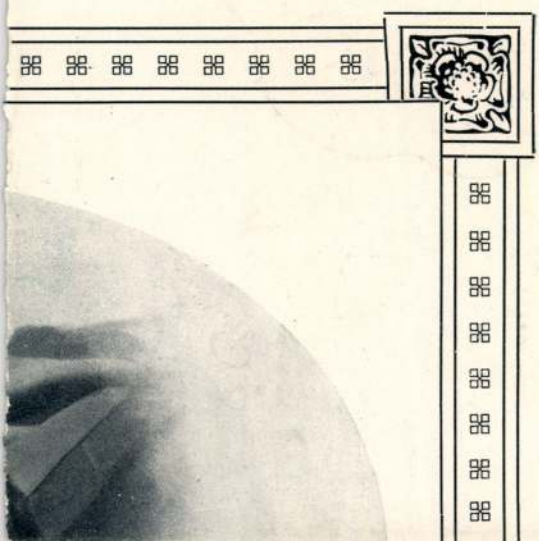

nyolcan berendezett szobák. Kitűnő konyha és italok. Tulajdonos: Kleibel Miksa.

Bad-Hall. Hotel Budapest. Elsőrangú ház, villanyosvilágítás. Minden kényelem. Tulajdonos Johann Wagner.

Gardone-Riviera, a Gard
Hotel. Idény szeptembe
világítás, központi fűtés.
a házban. Illustrált prosp

Gardone-Riviera (Garda-tó
Legjobb a fekvés a tó pa

Graz. Hôtel Erzherzog
város közepén. 100 kény
villamos világítás, fürdő
Müller Frigyes, tulajdono

Gyulafehérvár. Európa-
kávéház és étterem. Olc
szolgálás. **Kereskedel**
árvák alapja javára.

Gyulafehérvár. Hungari
szoba villanyvilágítással.
den vonalnál.

Tokaj-hegyaljai

gyógy-borból

ajándéknak alkalmas (5 kilogrammos) postacso-

Lux Elch

Nobrain

wod

Leff Ung

84.l.72.l.

Keppel

Gyöngy pasztából, római VIII. 126

Lux Elek

Pécs KMT. 1978

tavaszi kiáll

15 l.

Az alábbinak párja.
Báró Baldácsy gyüjteményéből.
Maszlaghy II., 483. szám.

HOLLAND FESTŐ, XVIII. század
Nő ékszerekkel
Vászon, olaj, 78×98 cm. (43. szoba.)
A fentebbinek párja.
Báró Baldácsy gyüjteményéből.
Maszlaghy II., 484. szám.

NÉMETALFÖLDI FESTŐ, 1480 körül
Krisztus mellképe
Fa, tempera, 50×42 cm. (43. szoba.)
Maszlaghy II., 478. szám.

NÉMETALFÖLDI FESTŐ, 1552
Mária és Erzsébet találkozása
Kódexlap, pergamenen, 15×12 cm.
Jelezve középen alul: Alvaro GLLZ.
(38. szoba.)
A Bertinelli-gyüjteményből.
Maszlaghy II., 314. szám.

WULFRAAT, MATHIAS (1648—1727)
Öreg férfi zsöllyében
Szignálva: MA WP 1698. és Mathias Wulfraat pinxit.
Fa, olaj.

Lux Elek

U. 2821.

Táncosnő c.
nobra
(Műcsarnok)
repr.

Pesti Napló képes
mell. 1929. dec. 29.

Lux Elek

Iparm. Isk. Évk.

1930–34. 15. l.

43. l.

Lux Elek

1.

Nemzeti Szalon,

1920. nov. dec

Lux Elek

K

DR. TASCHEKNÉ CSULYOK MARGIT: LEÁNY KORSÓVAL

DÓZSA FARKAS ANDRÁS: MERENGÉS

IN MEMORIAM

SCHWARZ FÉLIX. Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat vezérigazgatója, Schwarz Félix május hó 5-én meghalt. A Magyar Művészetnek is halottja ő. Amikor kilenc évvel ezelőtt a Szinyei Merse Pál-társaság megbízásával mentünk hozzá tárgyalni folyóiratunk megalapításáról, a magyar művészet ügye iránt lelkesedő férfiúval találtuk magunkat szemben. Megérezte, mily nemes célok vezettek bennünket, mikor ilyen, éppenséggel nem materiális javakkal kecsegtető vállalkozásban való részvételét, annak elősegítését, életrehívását kértük. És Schwarz Félix az első pillanattól fogva egész lelkesedéssel állott az ügy mellett. Azóta is vállvetve dolgozott azon, hogy a Magyar Művészet azzá válhasson, ami ma. Nem számított arra, hogy intézete e vállalkozás révén mást érjen el, mint hogy a magyarság kultúrhírnevének erősbítését szolgálhatja. De ez a tudat őt teljesen kielégítette. Ennek a célnak az elérésére támogatta ő a Magyar Művészetet minden eszközzel, hogy egyre gazdagabb, egyre sokoldalúbb lehessen, hogy a magyar művészet multját és jelenét minél változatosabb formában, anyagban mutathassa be. Ez rávallott arra a nagyszabású vállalkozó szellemre, mely őt jellemezte. Mikor 35 évvel ezelőtt az Athenaeum igazgatósági tagja lett, néhány évvel később Emich Gusztáv mellett átvette intézete pénzügyi és adminisztratív ügyeinek intézését, Emich halála után ő lett az Athenaeum vezérigazgatója. Azóta és immár évtizedek óta szüntelenül és fáradhatatlanul nagy szakértelemmel dolgozott a vállalat föllendítésén. Az Athenaeum az ő igazgatása alatt lett azzá a nagyüzemmé, mely a nyomdatechnika minden vívmányát magába tudta olvasztani, sohase késedelmeskedve, a parancsoló szükségleteknek nyomban megfelelve. Az ő igazgatása alatt a nyomdája művészi ízlésben és művészi szellemben egyre csak fejlődött, e fejlődésben soha meg nem állott. Ennek oka az, hogy Schwarz Félixnek kitűnő érzéke volt a művészet iránt, szerette azt és ápolta, s így történt, hogy az ő igazgatása alatt nemcsak a nyomda lett művészi előadásra alkalmatos, de magának a magyar művészetnek nagy alakjait is dédelgette, mikor egymásután adta ki díszes kiadványokban két jeles magyar mesternek, Fadrusz Jánosnak és Zichy Mihálynak életrajzát, telve a mesterek alkotásainak kitünő reprodukcióival. E munkákban nagy örömét találta. Folytathatta az Athenaeum hagyományait, hiszen egykor az Athenaeum adta ki Petőfi Sándor költeményeinek gazdagon illusztrált gyüjteményét s adta ki Szana Tamás finom ízlésű könyveit a XIX. század magyar művészetéről, Jankó János, Markó Károly stb. életrajzait, s az újabb kiadványok tehát a vállalat multját és szellemét egészíthették ki. E nagy és idegőrlő munkásság közepette érte utól a végzet, szívét a nagy idegmunka megviselte és a halál fájdalmas betegségtől váltotta meg. A Magyar Művészet hálás elismeréssel emlékezik meg a kiváló férfiúról és emlékét kegyelettel örökíti meg.

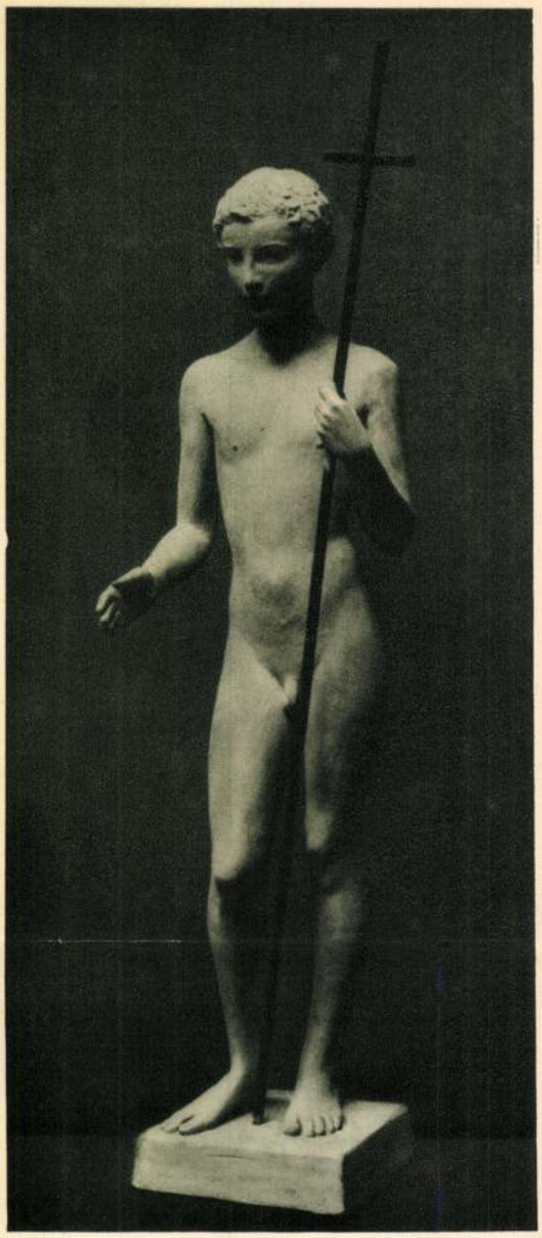

LUX ELEK: KERESZTELŐ SZENT JÁNOS

Magyar Művészet
1933.

Lux Elek

nobrász

Gyurátz Ferenc volt
pápai lelkész bronz-
mellszóbra a pápai
ev. templom főbejá-
rata előtt, fentitől

Horváth Pápa

132. l. képpel

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Lux Elek

Nobrain

1929-30

l.

Eimisk 1930

91 l.

MÜRMÉZEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
340 1930 szám
1930 VIII. hó 4 n.
ÉRK.:

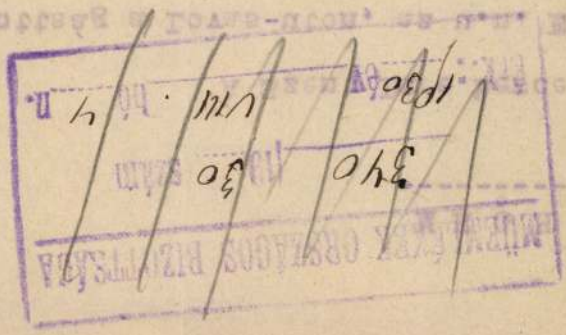

M E G H I

A Szent Imre herceg
zottság a Lovas-uton, az u.n. Esz
Fiáth Jánosnak emléktáblát kiván
te.

Evvel az engedélyezé
gusztus hó 5-én, kedden, déli 12
mely a tábla helyének végleges ki
vatott, kérem megbizottjának szív

Találkozás a Hadtört
sétány/.

Budapest, 1930. juliu

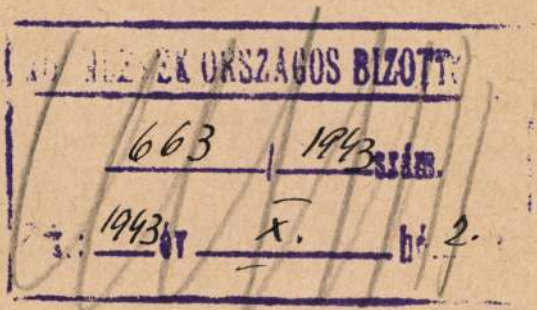

el-

-án.

ából:

s.k.

A m.kir.vallás-és közoktatás

a keb.számv.VII.osztályhoz i

Utasitom, hogy a 127.68

utaljon ki a Müemlékek Orsz.Bi

10./ Saláth Ferenc szakaltiszt

Esztergomba törté t hivatalos

utiköltségeinek és napidijainal

Tizenkilenc P-t.

Budapest, 1943.évi szep

Haranghy Jenő: Üvegmozaik részére készült színes kartonok. — Kartons für Glasmosaik. — Plans pour verre mosaïque.

236 ,237. l

Magyar Iparművészet

1928. 236 lap

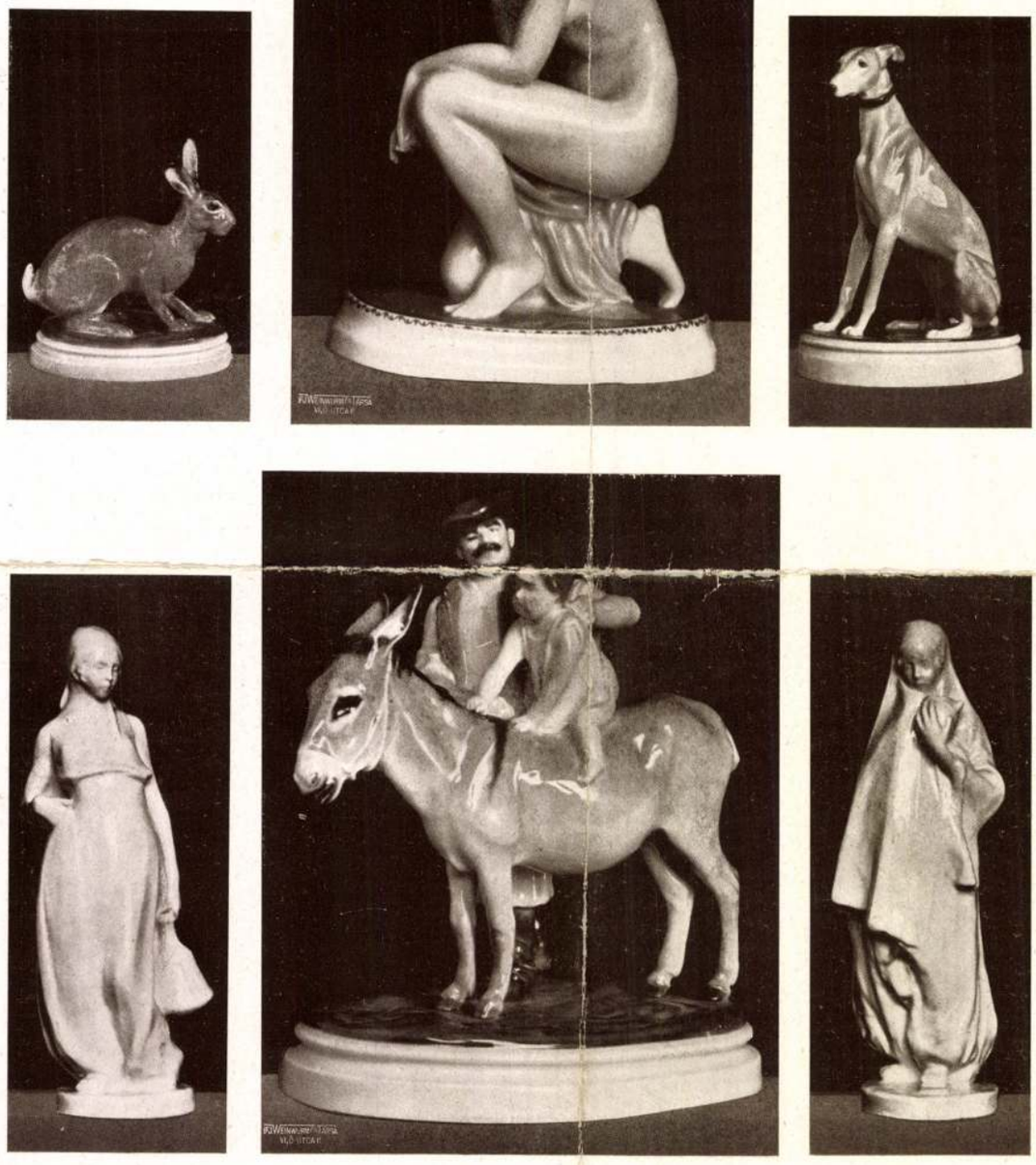

A pécsi Zsolnay-gyár újabb porcellánjai. Az állatokat Markup Béla, a két arabs nőt ~~Beszédes László~~, a térdeplő nőt Lux Elek mintázta. — Porzellanfiguren der Zsolnayschen Fabrik in Pécs. — Nouveaux objets en porcelain de la manufacture Zsolnay à Pécs.

GÁCH ISTVÁN: TANULMÁNY

LUX ELEK : SÍREMLÉKTERV

Nemzeti Képtár, kiáll. 1934

Lux Elek

GÁCH ISTVÁN: TANULMÁNY

Nemzeti képtárban kiáll. 1934

LUX ELEK: SÍREMLÉKTERV

HOMOKAY JÓZSEF: Eucharisztia

3*

LUX ELEK: Magyar Madonna

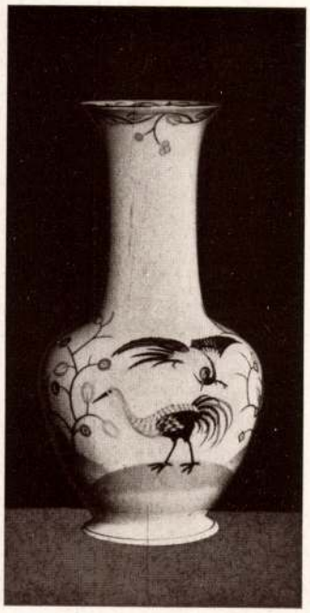

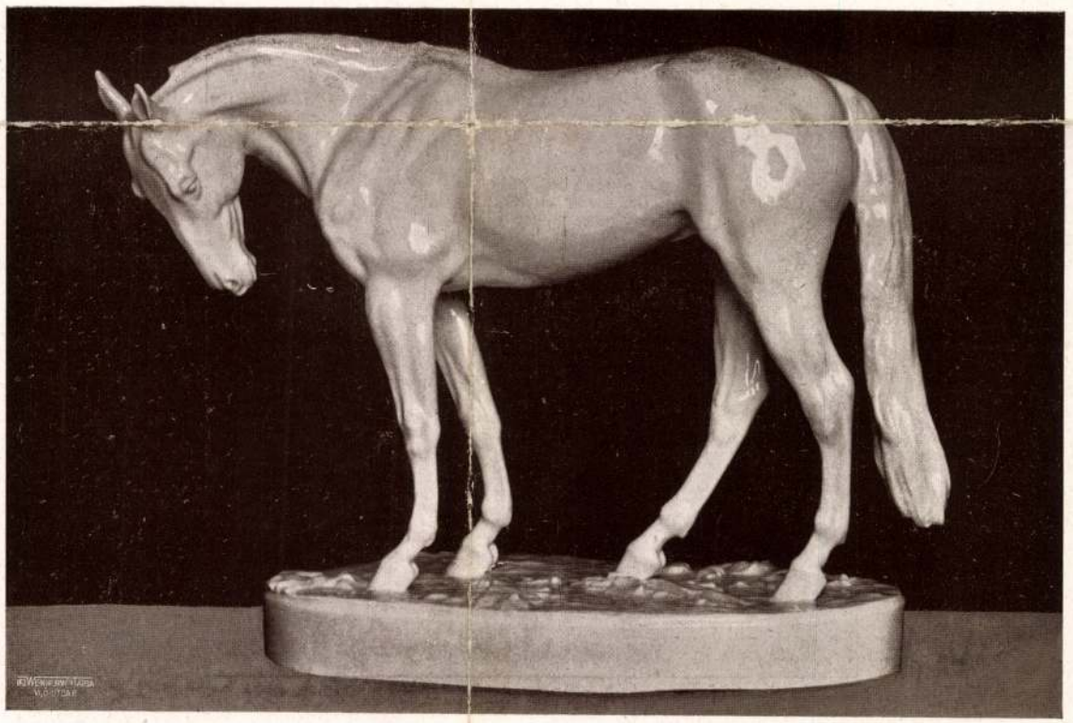

A pécsi Zsolnay-gyár újabb porcellánjai. A fiucskát Lux Elek, a lovat Markup Béla mintázta. — Porzellanwasen und Figuren der Zsolnayschen Fabrik in Pécs. — Nouveaux objets en porcelain de la manufacture Zsolnay à Pécs.

Hende Vince: Festett színes ablak. Készítette Kopp Ferenc. — Glasbild. — Vitrail.

Lux Elek

— Eredménytelen a Kammermayer Károly-szoborpályázat. A főváros szobrot akar állíttatni *Kammermayer* Károlynak, az egyesített Budapest első polgármesterének. A szoboralakban a puritán, egyszerű polgárt kívánták megszemélyesíttetni, mint ahogyan Kammermayer Károly egész életében egyszerű igazi polgára volt Budapestnek. A szoborpályázaton való részvételre négy kitűnő szobrászművészt hívtak fel. *Borbereki-Kovács* Zoltán, *Dózsa-Farkas* András, *Lux* Elek és vitéz *Szabados* Béla kaptak megbízást a szűkkörű pályázaton való részvételre. A művészek el is készítették terveiket és *Szendy* Károly polgármester elnöklésével hétfőn ült össze a bírálóbizottság, hogy a beküldött pályaműveket megszemlélje. A bizottság arra az egyhangú álláspontra jutott, hogy a beküldött pályaművek egyike sem felel meg a megbízatás intencióinak, mert Kammermayer Károly megmintázásában nem adták vissza hűen az egyszerű polgár alakját. A bizottság eredménytelennek minősítette a pályázatot, de felszólította a művészeket, hogy záros határidőn belül újabb, módosított szoborterveket készítsenek.

— Ismeretlen

Pesti Napló
1939. jan. 24.

Lux Elek — MDK

Sportdij, bronz
Táncosnő, bronz
Nikitina, fa

Műcsarnok 1936. okt-nov.
A nő a művészetben kiáll.

Lux Elek MDK

Madonna, herendi porcelán

Magyar Egyházmüvészeti Kiállitás
Nemzeti Szalon 1941. febr-márc.

Lux Elek MDK

Akt, gipsz

Mücsarnok 1936. máj.-jun. Jub. kiáll.

Lux Elek MDK

Krisch Jenőné, márvány
Keresztelő Szent János, gipsz

Műcsarnok 1936. máj.-jun. Jub. kiáll.

MDK

Lux Elek

aranyérmet kapott

Filadelfiai kiáll. Magyar Iparmüvészet, 1927.
86. l.

MDK

Lux Elek

kisplasztika

O. Iparm. és Háziipari kiáll. Magyar Iparmüvészet, 1929. 134. l.

Lux Elek MDK

Női akt, bronz

Műcsarnok 1924. febr-márc.

Lux Elek MDK

Táncosnő, bronz

Mücsarnok 1924. febr-márc.

Rákosszentmihályi ref. Egyházi népkert

X - 70 -

Lux Elek

Táncosnő c.
nobra repr.

Gyöngyösy 87. l.

LUX ELEK / 1883 - 1941 / :

164. Zsuzsanna. - Szobor, fa. Mag.: 33.5 cm. Jelz.a talapz.b.o.:" Lux Elek".

Lux Elek

Székesfőv. Képt. jub. kiáll 1944.

192. Keresztlevétel. - Olajf., lemezp. 103x131 cm. Jelzés l.b.: "M.C.P."

MUHORAY MIHÁLY :

193. Felhő a falu felett. - Viasz, v. 80 x 77 cm. Jelz.l.j.:"Bud...1940/Muhoray Mihály".

NAGY ISTVÁN / 1873 - 1937 / :

194. Falusi utca. - Olajf., v. 77.5 x 62 cm. Jelz.l.b.: "Nagy István/1922 /?/".

195. Csendélet. - Olajf., p. 40.5 x 50 cm. Jelz.l.j."Nagy István 1911".

196. Virágzó fák. - Olajf., lem.p. 71x48

Lux 1. Elek, nobiész, stb. 1.451.o.

Lux Elek

MDK

Drapériás táncosnő, bronz
Hátrahajló táncosnő, bronz

Műcsarnok 1936. okt-nov.
A nő a művészetben kiáll.

Lux Elek MDK

Táncosnő, bronz

Műcsarnok 1936. okt-nov.
A nő a művészetben.

Lux Elek MDK

Táncosnő, bronz

A nő a művészetben. Miccsarnok 1936. okt.-nov.

Lux Elek MDK

Ad Astra, gipsz

Mücsarnok 1931 ~~xxxxxxxxxxxxxxxx~~ tavaszi kiállitás

Lux Elek

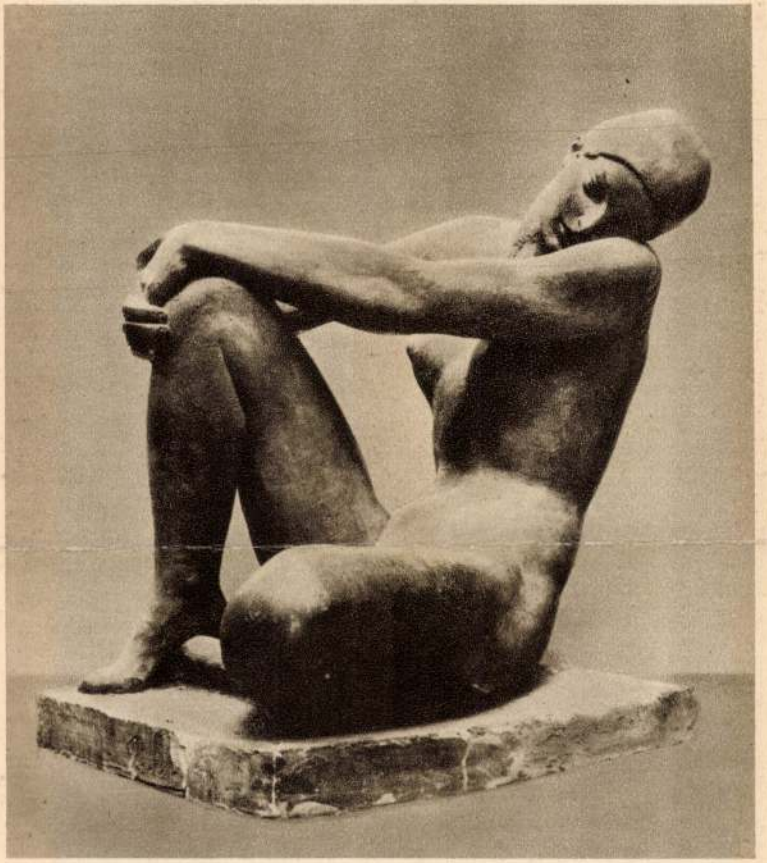

DÓZSA FARKAS ANDRÁS: MERENGŐ NŐ

V

Nemzeti képzm. kiáll. 1933.

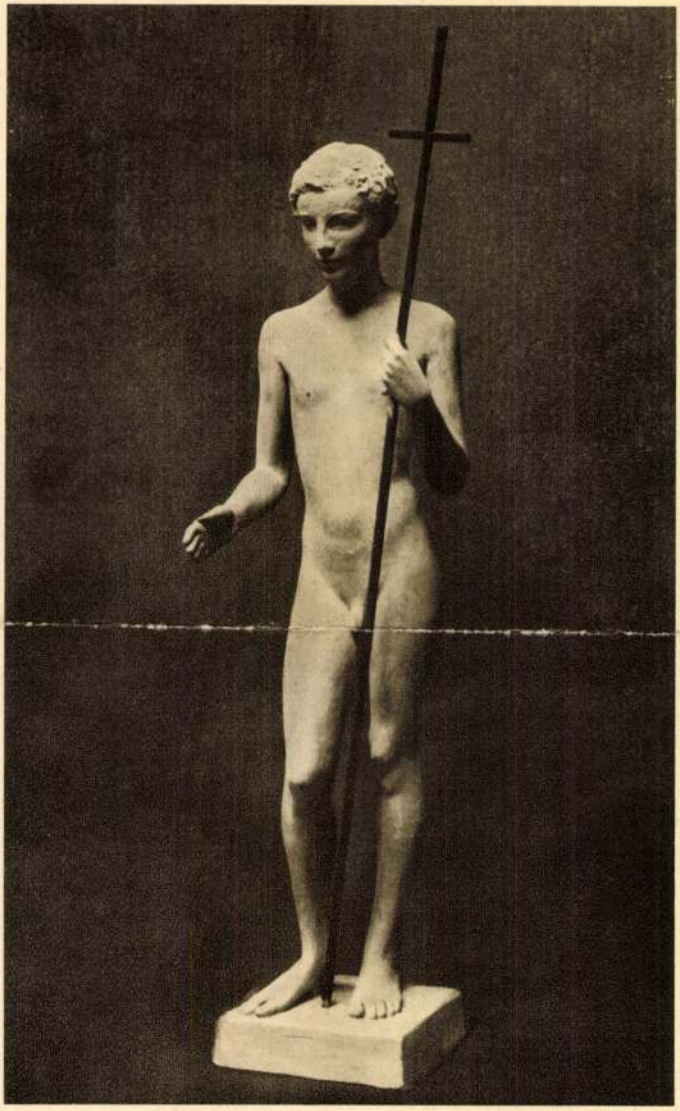

LUX ELEK: KERESZTELŐ SZT. JÁNOS

ELŐSZÓ

A Szepesi Szövetség megalapítása óta foglalkozott a szepesi művészek kiállításának gondolatával. Az évek folyamán tartottunk is e tárgyban néhány értekezletet, a terv azonban különböző akadályok miatt nem volt megvalósítható. A cipszer szívósságnak és kitartásnak a jele, hogy nem engedtük elaludni a szép eszmét. Bár esztendők multán is, de mégis megvalósítottuk.

Michelangelo Buonarotti olasz szobrász, festő, építész és költő, a XVI. század legnagyobb művésze és gondolkodója, egyik szonettjében azt mondja, hogy a művészi alkotás fölött „halálnak és időnek nincsen hatalma".

Át- és átérezzük Michelangelo szavainak mély igazságát, amikor a XIX. és XX. század szepesi művészeinek alkotásait kiállítás keretében bemutatjuk a magyar közönségnek. Az örökre elköltözött cipszer művészek alkotásai fölött sem volt hatalma halálnak és időnek. Itt élnek ők közöttünk műveikben, halhatatlan alkotásaikban.

A meghalt és élő szepesi művészek festményein és szobrain eltünődve, magunk előtt látjuk a Szepességet. Eszünkbe jutnak a Tátra tekintélyt parancsoló hegyóriásai, a szepesi fensík csodaszép tájai, barátságos folyókkal ékesített völgyei, vadregényesen zúgó, örökzöld erdői, virágos rétei, mezői, kies falvai, régi nagy időkről mesélő várromjai, ódon városkái és a kemény munkában megedzett cipszerjei. Felelevenednek lelkünkben ifjonti álmaink gyönyörű emlékei, helyes cipszer leánykákról, szorgalmas, szép cipszer asszonyokról.

A meghalt művészek emlékére elhelyezzük szívből fakadó kegyeletünk, őszinte ragaszkodásunk és nagy elismerésünk soha el nem hervadó koszorúját. Az élő művészeket hódoló szeretettel és igaz nagyrabecsüléssel magunkhoz öleljük. Büszkék vagyunk mindannyiukra, akár mint tiszteletreméltó úttörők, akár mint európai nevű nagymesterek, akár mint a művészeti oktatás cipszer szorgalmú és alaposságú munkásai szereztek tiszteletet és becsületet szűkebb szepesi hazánknak. És ez a legfőbb oka annak, amiért műveiket igaz örömmel és nagy szeretettel, költ-

séget és fáradságot nem kímélve, gyüjteményesen kiállítva a nagy nyilvánosságra hozza a Szepesi Szövetség.

Hódolatteljes köszönetet mondok e helyen elsősorban fővédnökeinknek és védnökeinknek tisztjük elvállalásáért.

Hálás köszönetet mondok e helyen is Lux Elek szobrászművész-tanár úrnak a kiállítás eszméjének felkarolásáért. Neki és Kőszeghy Elemér festőművész, író és múzeumi igazgató úrnak nagy hozzáértésükért, kitűnő tanácsaikért, amelyekkel a kiállítás rendezésének ügyét nagyban előmozdították, s az utóbbinak azért is, hogy az elhalt művészek Budapesten található képeit nagy fáradsággal összegyüjtötte és a katalógust szerkesztette.

Őszinte köszönetemet tolmácsolom Kalmár Elek c. tankerületi főigazgató úr Őméltóságának, a Szepesi Szövetség fáradhatatlan alelnökének és Vitéz Mátyás festőművész úrnak, akik a kiállítás előkészítésében hathatósan támogattak bennünket, Hayde Sándor bankcégjegyző úrnak, a Szepesi Szövetség ügybuzgó főpénztárosának, a kiállítás anyagi ügyeinek gondos és pontos elintézéséért.

Végül köszönetemet fejezem ki a Nemzeti Szalon nagytekintetű igazgatóságának a kiállítás helyiségeinek kedvezményes átengedéséért, a jury mélyen tisztelt tagjainak a képek kiválogatásáért.

Gyakran halljuk művészeinket panaszkodni, hogy különösen a mai nagyon súlyos időkben nem élvezik, nem érzik eléggé a művelt nagyközönség elismerésének és szeretetének melegét.

A Szepesi Szövetség e kiállítás megrendezésével őszinte nagy elismeréséről és mérhetetlen szeretetéről óhajtja meggyőzni nagyon kedves szepesi művészeinket. És tesszük ezt annál nagyobb örömmel, mert lobogónkra jeligéül írtuk fel: „Csak el ne engedjük egymás kezét!"

A kiállítást a mélyen tisztelt közönség szíves jóindulatába és nagy szeretetébe ajánlom.

Budapesten, 1937. évi március hó 5-én.

A Szepesi Szövetség nevében:

KRISCH JENŐ ügyv. elnök.

Nemzeti Szalon
Szepesi művészek
1937. márc

Lux Elek MDK

A Blaha Lujza siremlékpályázat pályamüvei.

Mücsarnok 1927. tavaszi kiállitás

MDK

Lux Elek szobrász

Danserinde, br.

Kvinde siddende paa Hug, br.

Danserinde, br.

Katalogen for den VII. Ungarske Representative Utstilling. 1923. April. Christiania Kunstforening.

MDK

Lux Elek, sz. 1884

Női fej, bronz

Szépm. Műv. új n. szerzemények kiáll. 1921. jun. xxxxx

8. l.

MDK

Lux Elek

Weiner M.né: Herendi porcellán. Sz.M. 1954. 158 l.

MDK

Lux Elek, szobrász

a vonal fanatikusa. Minha ebbe redukálma minde
dimenziót. Aktjai csakis a ritmusukért élnek.

Gerö Ödön: ? Magyar Müvészet. 1925. 392.l.

MDK

Lux Elek

1921-22. mintázás

Az Ipm.Isk. ...tanárai...szakoktatói...1880-1936.
Iparmüv.Isk. Évk. 1934-36. Bp. 1936. 46 l.

Diószegi V.

LAKODALOM SZÖVEGKÖNYVE

"Vacsora alatt! a házassá

Mi a házasság, a világi p
Akik csak probálták, vagy
Im azt mondja erre minden
Hogy szegény legénynek bi

MDK

Lux Elek tanár

Ipm. Főisk. évvégi kiáll. Magy. Iparmüvészet, 1924. 131-132. l. kép.

MDK

Lux Elek szobrászm.

Ipm. Isk. személyzete 1936-7-1940-41.
Ipm. Isk. évk. 1880-1941. Bp. 1942. 27-30.l.

MDK

Lux Elek

Pogány M: Vándoruton kiáll.ok és épületek között.
Pesti Napló 1935. jun.16. 39.l.

MDK

Lux Elek

1919- kisplasztikai o. vez,

Az Ipm. Isk. ...tanárai...szakoktatói...1880-1936.
Az Iparmüv. Isk. Évk. 1934-36. 46 l.
Bp.

MDK

Lux Elek

Megnyitották Kassán az ... ipm.tárlatot. Új Magyarság. 1943. máj.11.

Lux Elek MDK

Semmelweiss-emlék, terv

Műcsarnok 1933. Klbelsberg Kuno emlékkiáll.

Lux Elek, szobrász

M.D.K.

1000 p-ös díjat nyert a debreceni Kollégium diszitésére szolgáló négy nagy magyar reformátor egyiknek emlékművére kiírt pályázaton

Vállalkozók Lapja. Bp. 1931. LII. évf.

jul. 18. sz. 2. old.

MDK

Lux Elek

Csók István, Lux Elek és Márffy Ödön kiáll. az Ernst-Muzeumban. Képzőművészet 1928. febr. 7. sz. 44.l.

MDK

Lux Elek

Tanulmányfej, repr.

Képzőművészet 1928. febr. 7. sz. 47.l.

MDK

Lux Elek szobrász

Susanna, br.

Danserinde, br.

Stenkasteren, br.

Katalogen for den VII. Ungarske Representative Utstilling. 1923. April. Christiania Kunstforening.

mdk

Lux Elek

szobrászművész

Szerk: Demeter Imre: A Fesék

Budapest 1962. 119.l

MDK

Lux Elek szobrász

Orpheus, br.

Danserinde, br.

" "

Katalogen for den VII. Ungarske Representative Utstilling. 1923. April. Christiania Kunstforening.

MDK

Lux Elek

résztvett az alábbi pályázaton

Kik pályáztak az Ady-siremlékre? Képzőművészet 1928. 7. sz. 64.l.

Lux Elek

Részvényt az alábbi feltételekkel

Elk részletek az Ady-alkonyelőtt Központvéssel
1920. 7. ss. Sz.I.

Lux Elek MDK

Saisi, gipsz

Mücsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

Lux Elek MDK

Vadkerty Baba, gipsz

Műcsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Lux blev.

Vaskerij Deco, Alpen

Lux Elek MDK

Siremlék, gipsz

Műcsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

Lux Elek MDK

Dr. M.A. gipsz

Budanovics Mária, gipsz

Mücsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőm.Kiállitás

Lux Elek

MDK

Szüreti jelenet,

Műcsarnok 1933. Klebelsberg Kuno emlékkiáll.

Lux Elek
Nobrász

M.D.K

Az Iparművészeti Iskólában
esti tanfolyamon tanította
Csúcs Ferencet.

N. Pénzes Éva: Csúcs Ferenc
Művészet, 1966. január – 28 hap

Lux Elek MDK

Keresztelő Szt. János, repr.

Mücsarnok 1933 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Dux Elek MNK

Keresztelő Szt. János, temp.

Műcsarnok 1935 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Lux Elek

MDK

Szinyei emléktünnepély. Szinyei Társ. Akadémia.
1941. febr.

Lux Elek MDK

Szt. Jánss, gipsz

M.I., gipsz

Táncosnő, bronz

Műcsarnok 1933 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Lux Elek

Szt. Jánsa, gipsz

M.I., gipsz

Táncosnó, bronz

Lux Elek MDK

Perl L.-né, repr.

Mücsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőművészeti kiáll.

Lux Elek MDK

Perl L.-né, gipsz

Mücsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.III.

Lux Elek

MDK

Zsuzsanna, fa

Műcsarnok 1934 Bp.Székesfőváros Képtárának katalógusai

Lux Elek MDK

Siremlékterv, repr.

Mücsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

Lux Eleh

Králík

N.ú. 1935. T. 20.

Lux Elek

K: Mit

PH. 1932. IV. 3

Lux Elek

Kiállít

Ujság 1935. T. 22.

Lux Elek

Krisch Jenőné, márvány

Keresztelő Szent János, gipsz

Akt, gipsz

Micsarnok 1936 Jubileumi kiállítás

Lux Elek szobrász

„Toperczes Ákos" c. műve szerepel a hűvösvölgyi téli tárlatán

(emlitve)

Új hapyarság 1937 I. 24

Lux Elek MDK

Táncosnő, repr.

Mücsarnok 1936 Nő a müvészetben c. kiáll.

Lux Elek

MDK

Táncosnő I-II, bronz

Műcsarnok 1936 A nő a művészetben c. kiáll.

Lux Elek MDK

Akt, repr.

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Lux Elek MDK

Dr. Némethy Károly, gipsz

Műcsarnok 1931/32 téli kiállitás

MDK

Lux Elek

Szinyei Társ. X. kiáll. N.Szal. 1948. febr.

MDK

Lux Elek, tanár
szobrász

osztályán készült:

Terrakotta figura. Képpel.
Az O.M.Kir. Ip.m. Isk. évvégi munkabemutató kiállításáról.

Magyar Iparművészet. 1935. 157-158.l.

Lux Elek

terveci nerint épült a nikopolisi Kőtár-Mausoleum.
Elpusztult mozaik-ablakát helyre kellene állítani.

Gonda Istvánné: Müemlékügy és idegenforgalom Székesfehérvárott.
Müemlékvédelem, 1970. 3.sz.

170-171. l.

Lux Elek

nevét a brüsszeli Akadémia magyar hallgatói között említi

Sprenger Mária: A Bruxelles-i Academia magyar kapcsolatai. - MűvtörtÉrt. 1970. 4.sz. 291-295. l.

MDK

Lux Elek

a Céh művésztagja, szobrász

Munkácsy Céh 8.repr.kiáll. N.Szal. 1935.márc.

4.l.

Lerx Elek
nolván

A herendi gyár 1943-ban Kassán
rendezett Magyar Országos Ipamin
vineti Tárlatán pett vent.

Nékám Lajosnné: A herendi porcelángyár.
Művészet, 1971. április - 43.oldal

LUX ELEK
keramikus

fésülködő nő

Iparművészeti muzeum évkönyve V. 1962. 48.1

MDK

Lux Elek szobrászmüvész

Kiállitást rendezett az Ernst Muzeumban.

Kincses Kalendárium 1929. 86.o.

Lux Elek
nobrán

Matyó Madonnája, Fátyolostán Cosa
és Fésülködő nője Nerepel a Nialletésén

Nékám Lajosné: A herendi porcelángyár.....
Müvészet, 1971.április - 43.lap

MDK

Lux Elek

Brüsszeli nemzetk. kiáll. 1935. 138-140.l.

LUX ELEK

Ludas Matyi sokszínű kerámia herendi porcellán

Iparművészeti Muzeum Évkönyve V. 1962. 63. l.

Lux Elek MDK

Dr. Czakó Elemér, gipsz

Műcsarnok 1937 Téli kiállitás

Max Blek

Dr. Csaky Elemer, ejpas

Lux Elek

MDK

Fürdés után, fa

Milcsarnok 1932.Budapest közönségének képzőművészeti gyűjteményéből rendezett kiállitás

Lux Elek.

Az Orsz. Magyar Iparművészeti Társulat kassai kiállításán szobrai szerepeltek.

Magyarság, 1927. Nov. 27.

Lux Elek

szobrászművész

— Egy velencei levélhez. Szeptember 2-án megjelent vasárnapi számunkban velencei levelet közöltünk. Ez a levél egy ottani magángyüjtemény értékeiről számolt be, amelyek közt számos magyar müvészi alkotás volt. Ebbe a levélbe ma már meg nem állapiható okból az a tévedés csuszott be, hogy Lux Elek szobrászmüvész, akinek néhány gyönyörü alkotása szerepel ebben a gyüjteményben, tragikus módon elhunyt. Lux Elek, aki most tért vissza nyaralásából, szerencsére nem lett semmiféle tragikus halál áldozata. Él és viruló egészségnek örvend s mi ebben a tudatban örömmel helyesbitjük ezt az érthetetlen tévedést.

N. Ü. 928 IX/16

Nemzeti Ujság. 1928. sept. 16.

Lux Elek MDK

Sportdij, bronz

Táncosnő, bronz

Nikitina, fa

Drapériás táncosnő, bronz, Hátrahajló táncosnő, bronz

Műcsarnok 1936 Nő a művészetben c. kiáll.

MDK

Lux Elek

Lázár B.: Thorma János, Petőfi festője. Koszoru /a Petőfi Társaság közlönye/. Uj folyam IV.4. 1938. jun. 200.l.

Lux Elek

szobrász

A Tisza István gróf szobrpályázatra beküldött pályamunkát.-

Nemzeti Újság
1909.VI.3.

Lux Elek

1938-ban mindeste a Klebersberg kút bronzplatellját. A múzeumban van jelenleg.

Mikolcsy Ferenc, Baja Zeprőművénete a XX. n-ban.
Kézirat M. D. K. C-11
599/2

6 l.

Lux Elek

Szeged a művészetek
téli Fővárosa

Pesti Napló 1937 I. 24

Lux Elek

szobrász

A Tisza István gróf szoborpályázatra beküldötte pályaművét.-

Magyarság
1929.VI.5.

Lux Elek

szobrász

A Tisza István gróf szobrára benyujtott tervezetek felülbiráló bizottsága az önként pályázott művész részére jutalmazást javasolt a szoborbizottsághoz benyujtott pályamüvéért.-

Magyarság
1929.VI.15.

Lux

szobrász

Tisza - szobor pályázat : pályamüvével szerepel.
Szépek az oldalba hajesett szimbolikus csoportok.

Az Est.
1929.VI.16.

MDK

Lux Elek

Táncosnő I., br.

" II. "

Szépmüv. Muz. háborus veszteségeinek jegyzéke
1952 Bp.

Lux Elek

szobrász

A Tisza-szoborpályázat felülbíráló bizottsága pályaművét, amelyet felhívás nélkül nyújtott be, jutalomra javasolta a szoborbizottságnak.-

Nemzeti Ujság
1929.VI.15.

Lux Elek

szobrász

Tisza István-szobor pályaművek kiállítása -Műcsarnokban - tervével szerepel Gregersen Hugó építésszel együttsen. Négyzetalaku, klasszikus vonalu épitmény bázisan áll rossa, diszpalástban, előtte lenn a Hungária Pieta, két oldalt a harcrakéz katona s a kurucvitéz, hátul a sorstragédiát szimbolizáló gondolkozó alak.

Pesti Hirlap
1929.VI.16.

Lux

szobrász

Tisza-szobor tervei - Műcsarnokban - pályázatát benyujtotta. Részleteiben nem komoly értéket, de egészében a konvenció hatalmasodik el rajtuk, ahogy megjeleniti a főalakot.

Pesti Napló
1929.VI.16.

Lux Elek

szobrász

A Tisza-szoborpályázat felülbíráló bizottsága a felhívás nélkül benyújtott pályaművét jutalomban részesítésre javasolta a szoborbizottságnak.

Pesti Hirlap
1929.VI.15.

Lux Elek MDK

Kuthy Dezső, bronz

Mücsarnok 1937 Téli Kiállitás

Lux Elek

MDK

Térdeplő, terrakotta

Műcsarnok 1932 tavaszi kiállítás

Lux Elek

MDK

Wein Klári, márvány

Műcsarnok 1932 tavaszi kiállítás

Lux Elek MDK

Vattay Ferenc székesfehérvári várkapitány, gipsz

Mücsarnok 1938 Szent István kiállitás

INDEX

Lux Elek MDK

Venus, körtefa

Műcsarnok 1932 tavaszi kiállítás

Lux Elek

Zsuzsánna.
Szobor.Bronz.Sign.

Női akt.
Szobor.Bronz.Sign.

Boxoló.
Szobor.Bronz.Sign.

Felajánlás.
Szobor.Bronz.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

Lux Elek

szobrász

Barcelonai világkiállitás - magyar képzőművészeti kiállitása - szoborral szerepel.

Nemzeti Ujság
1929.V.9.

MDK

Lux Elek

Dr.Thirring G.: Szépműv. Muzeum. Epest részletes kalauzs. Részletes helyi kalauzok 1. Epest. 1926. 91.l.

Lux Elek MDK

Benkhard Ágostné, gipsz

Mücsarnok 1932 tavaszi kiállitás

Lux Elek

MDK

Táncosnő, bronz

Mücsarnok 1931/32 téli kiállitás

MDK

Lux Elek, szobrász

mintázta többedmagával a herendi porcellánfigurákat.

Szüreti jelenet. Barokkos kompozició.

Ybl Ervin:"Gróf Klebelsberg Kunó". Emlékkiállitás a Műcsarnokban. MIP.1933. 44.l.

Lux Elek, szobrász MDK

A Szinyei M.P.Társ.által díjazott.

dr. Lázár Béla képmása.	Gipsz.
P.T.-né képmása.	"
Öreg férfi fej.	"
Vénusz.	"

Nemz. Szal. 333.kiáll. -1925. III.15.-28. Kat.

Lux Elek MDK

Magyar Madonna, gipsz

Müdsarnok 1938 Szent István kiállitás

Lux Elek MDK

Szent Imre, gipsz

Mücsarnok 1938 Szent István kiállitás

MDK

Lux Elek, szobrász.

Ködobó fiu/kacsázó/. – Bronz.

Budai Vigadó. -Képzőm.kiáll. 1921.okt. Kat. 14.l.

MDK

Lux Elek, szobrász

a vonal fanatikusa.

Gerö Ödön: Az akt-kiállitás. - Magy.Müveszet.1925. 392.l.

Lux Elek. MDK

versenyen kivül vesz részt a kiállitáson mint
az éves dij nyertese.
1922. Megnyerte a Szinyei-jutalmat az éves dijak közül

Nemz Szal. 333.kiáll. -1925.márc 15-29. Kat.
A Szinyei M.P. Társ által dijazott müvészek kiáll.-a.

Lux Elek

a Zsolnay gyár kisplantikos nobor-
terveket vásárol tőle.

P. Brestyánszky Ilona: A kerámia és a porcelán története
Bp. 1966.
107.

MDK

Lux Elek

d.-: A téli tárlat. Művészet 1915. 44o.l.

MDK

Lux Elek

Réti I.: Tájékoztató. Nyugat 1928. jun. 1.
802.1.

MDK

Lux Elek, szobrászm.

kisebb-nagyobb szobrai válogatott szépségü darab-
bok.

K.M. Györgyi Kálmán emlékkiáll. az Ip.m.Muzeumban.
Nemz. Ujs. 1934.máj.19. 11.l.

MDK

Lux Elek, szobrász

Tanulmányfej. Gipsz.

MK. Sec. Biz. Müv. Kiáll. 1914. nov.-dec. Kat. 8. l.
Szépm. Muz.

MDK

Lux Elek keramikus

Molnár E: Egyházművészeti kiáll. Magyar Iparművészet, 1941. 3.sz. 30.l.

MDK

Lux Elek, szobrászm.

Dr. Németh Károly. Gipsz.

Táncosnö. Bronz. 12.l.

Műcs.-OMKT 1931-32. évi téli kiáll. dec. 20.-jan. 17. Kat. 9.l. és 12.l.

MDK

Lux Elek, szobrászm.

KE.,HI.,KE.: Kétizben kitüntetö elismerés.
Halmos Izor-díj.

Kitüntetések,díjak.
Müc s.-OMKT.1931-32.évi téli kiáll. Ka t. 32.1.

MDK

Lux Elek, szobrászm.

szobra/v.szobrai/ vezetö érték.

1. A bp.Nemz.Szal. egyházm.kiáll.-nak válogatott a-
nyagából.

A Szegedi Fészek Klub reprezentativ kiálli.-a.
/ Három részre tagolódott./
Képzömüvészet. 193o. 34.sz. 224.l.

MDK

Lux Elek, szobrasz.

Mezökövesdi Madonnája meghatóan szép.

Egyházmüvészeti kiállitások.
Mücs.-Szent Imre-kiállitás.
Képzömüvészet. 1930.32.sz. 168.l.

mDK

Lux Elek, szobrászm.

reprezentativ müvekkel szerepelt.

/Gy./:A velencei nemzetközi kiállitás.
Képzömüvészet. 1930. 32.sz. 165.l.

MDK

Lux Elek, szobrászm.

művészi könnyedséggel tudja megörökiteni a táncoló mozdulatokat.

Skanska Dagbladet. dec.12. sz.

A stockholmi magy. képzöm. kiáll. /1928/ a svéd sajtóban.-MIP 1929 3.sz. 18c.1.

MDK

Lux Elek

Kfj.: Kiállitásokról. Magyar Nemzeti Művészet 1938. 4. sz. 80.l.

MDK

Lux Elek szobrász tanár

Uj Magy. Otthon kiáll. Iparm. Társ. 1940.

361

Lux Elek szobrász MDK.

„Bronz-tanulmány-fej" c. művével szerepel a Képtárban.

Nikelszky Géza = „Pécs állandó képtára a Városi Múzeumban"
Dunántúli Népszava 1946. II. évf. szept. 15. 6. l.

MDK

Lux Elek, szobrász

Szent János.	Gipsz.
M.I.	"
Táncosnö.	Bronz.

Bp.Mües.-OMKT. Nemz. Képzömüv.kiáll. /Rend. M.Kir.Val és Közokt.Min./ 1933 ápr.19.-máj.25. Kép.tm. 32.1.

MDK

Lux Elek, szobrász.

Táncosnö.

Körtefa.

Nyiregyházi Müv. Hetek. 1940.máj.4.-töl jun. 3.-i
Képzömüv. Kiáll. tárgymutató. 9.l.

Lux Elek MDK

Szinyei Merse Pál jubiláris kiállitás /1945/:

"Táncosnő" bronz

"Női fej" márvány

M.Heil Olga-Kiss Dezső-Török Lajos: 1945 utáni művészeti életre vonatkozó adatok. Művészettörténeti tanulmányok. Bp.1960. 221-250.l.

230.l.

M D K

Lux Elek, szobrász

A kiállitás jury-jének rendes tagja.

OMKT.-Műcsarnok. IV.Nemzeti Képzőmüv. Kiáll.
BP.1937. ápr. 29.-jun.2o. Kat. 3. old.

MDK

Lux Elek vobrán

remek bronz ill. terrakotta

vobrai és portréi láthatók és

könnyed gráciájú kis plasztikája.

Nemz. Szal. - Szinyei Társ. IV. gyűjt. kiáll. - NU. 1933 XI. 21

Régi és uj impressz. - us - Marjas V.

2. l.

Lux Elek MDK

A művészi porcelángyártásban S i n k ó András és S z o m o r László munkái méltán sorakoztak L u x Elek, M a r k u p Béla és B e s z é d e s László művei mellé.

55.o.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár művészete.
Pécs. 1959.

MDK

Lux Elek, kobrák.

(ifju) Kerekhelő Janosa

(a kiáll. egyik legszebb kobra.

Mücs. - Nemz. képzőmű. kiáll. - Magy. Szemle, 1933 XVIII. 2
166. l. - Gorevich

MDK

Lux Elek

"Akt". c. szobormű repr.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936.máj-jun.

Lux Elek

szobrász

Klebelsberg-emlékkiállítás - Nemzetnek - szobor-
ra szerepel.

Magyarország
1933. I. 12.

MDK

Lux Elek, szobrászm.

egy márványszobra vétetett meg a stockholmi kiállításunkon.

A stockholmi magy.képzöm. kiáll./1928/ a svéd sajtóban. -MIP 1929 3.sz. 18o.l.

MDK

Lux Elek

A Műcsarnok háborus kiállitásán szerepelt.

Cikk: Háborus kiállitás.

Művészet, 1914. 541-542.l.

MDK

Lux Elek szobrászművész

A barcelonai kiállitáson résztvevő művészek listáján szerepel.

Cikk: Fordulat a külföldi kiállitások ügyében.

Képzőművészet, 1929.évf. 155, 156.l.

MDK

Lux Elek, szobrászm.

Malmö. Landskrona osten dec.14.szám a szobrászok közül őt is említi.

A stockholmi magy.képzöm. kiáll. /1928/ a svéd sajtóban.-MIP 1929 3.sz. 179.l.

MDK

Lux Elek, szobrászm. -t

Svenska Morgonbladet okt.5.sz. kiemeli a magy. szobrászok közül.

A stockholmi magy.képzőm. kiáll./1928/ a svéd sajtóban. -MIP 1929.3.sz.176.l.

LUX ELEK

Kuthy Dezső. Bronz
Dr. Czakó Elemér. Patinázott gipsz.
Toperczer Ákos. Bronz

MDK

Lux Elek szobrász

4 pályamü a Luther szoborpályázaton. Az Est, 1938, okt. 18. 11. l. képek

MDK

Lux Elek

Különböző táncosnői, Hátrahajló táncosnő, Guggoló nő, Táncos csoport és Női torzó művei az Ernst Muzeum XXII. csoportkiállitasan.

Németh Antal: Két kiállitás.

Magyarság 1923. jan. 6. 11.o.

MDK

Lux Elek, sz.

Gerő Ödön cikke. MI. 1934. ~~84–86~~. 1.

83

MDK

Lux Elek, szobr.

Ybl E: Iparművészet és szobrászat a Györgyi K. eml.kiáll.on. MI. 1934. 84-86. l.

MDK

Lux Elek, szobrászm.

jól szerepel.

Tárlatok. A Céhbeliek kiállitása.
Képzömüvészet. 1932. 105-106.l.

MDK

Lux Elek **szobrász**

A Luther-szob. 2. pályázata is eredménytelen.
Ujság, 1939, febr. 2.

MDK

Lux Elek

Krisch Jenőné.Ruskicai márvány.Magantulajdon.
Keresztelő Szent János.Patinázott gipsz.
Akt.Patinázott gipsz.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója. 1936.máj-jun. 13.1.

MDK

Lux Elek szobrász

A debreceni ref. szobrok pályázata. Képzőművészet, 1931, 42.sz.

Lux Elek

Grafikákkal szerepel a Magyar Társaság bemutatója az Ernst Múzeumban

Pesti Napló 1937 X. 17

Lux Elek

szobrász

Barcelonai világkiállitás képzőművészeti kiállitása - szoborral szerepel.

Nemzeti Ujság
1929.VI.9.

MDK

Lux Elek

"Sulydobó", bronz-szobor müvét megvásárolták az 1915/16. téli tárlaton.

Müvészet 1916. 37.o.

Lux Elek szobrász

Szerepel a Szepesi művészek kiállításán a Nemzeti Szalonban

Aj Nemzedék 1937 III. 12

Lux Elek MDK

Toperczer Ákos, bronz

Mücsarnok 1937 Téli kiállitás

Lux Elek MDK

Tapéczer Ákos, bronz

Műcsarnok 1977 Téli Kiállítás

M.D.K.

Lux Elek prof.

Diszitő szobrász-szakosztály professzora.

Iparművészeti Iskola Évkönyve 1880-1941.
Bp.1942. XXV.1.

Lux Elek

MDK

Táncosnő, bronz
Nikitina, fa
Mária, gipsz

Műcsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

Lux Elek MDK

Jeszenszky Ely, gipsz

Műcsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállítás

Lux Elek MDK

Kunwald Cézár, gipsz

Műcsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

Lux Elek nobrász

Szerepel a Műnaznok akt

kiállításán

Neuzeit Cyság 1925 XII. 8

Lux Elek

MDK

A Blaha Lujza siremlékpályázat bizottsága által kiválasztott pályaművek, melyeknek alkotói között ujabb, szükebbkörü pályázat hirdetése rendeltetett el.

Műcsarnok 1926. Őszi kiállitás

Lux Elek

MDK

Anya gyerekkel, terrakotta

Munkácsy Céh IX. kiáll.
Nemzeti Szalon 1936. máj.

M.D.K.

Lux Elek: Ady siremléke.

Mélynyomás, -- szobormüve után.

Panoráma. Bécs. 1928.febr.26. 9.sz. 4.p.

MDK

Lux Elek

"Ludas Matyi". Herendi porcellán. Lux Elek müve.
Repr. 62. old.

Magyar Iparmüvészet 1932.

MDK

Lux Elek

Amsterdami és hágai magyar kiáll. kat. 1921.

MDK

Soproni művész nyerte a Képzőm.Társ. nagydiját.
Magyarország, 1943. ápr. 8.

MDK

Lux Elek, szobrászm.

az önként pályázott művészek közé tartozik, s számára a bizottság jutalmat javasolt.

Zala György és Orbán Antal nyerte meg a Tisza-szoborpályázatot. Pesti Hirlap p. 1929. jun.15. 11.1.

MDK

Lux Elek

Szinyei Társ. nyárik kiáll. Képzőművészet

1931. 41.sz. 148. l.

MDK

Lux Elek szobr.

A Szinyei Társaság dijai. Az Ujság 1924. febr. 2.

Lux Elek, szobrász, ip.műv. MDK

/Herendi porc.gy./

Fátyoltáncosnö /1941/

185. Táncosnö 1941 /
186. Térdeplö nö. /1932/
187. Mulatozó /193o/
189. Ludas Matyi /1931/
191. Csárdás /193o/

OMIP Társ.Bp.-Orsz.M.Ker.Kiáll. 1942. Kat.19.1.

MDK

Lux Elek, szobrász, ip.m.

/Zsolnay porc.gy./

Térdeplő akt.

OMIP.Társ.Ep.-Orsz.M.Ker.Kiáll.1942. Ka-t. 13.1.

MDK

Lux Elek

Kat.Nagykőrös kiállitáson vett részt, 1926.

MOB Kvt. 2465.sz.

Lux Elek, szobrász MDK

két finommozgásu táncosnő figurája a herendi porc.gyár szobrai között. Nehéz technikai feladatot oldott meg sikerrel a gyár.

Dr.Rusicska Ilona: "Művészet az iparban". Iparmüv.Társ. karácsonyi kiállitása. 1941.dec. Magy.Iparmüv. 12.sz. 133-35.l. 1941.

MDK

Lux Elek, szobr.-ip.-müv.

/Herendi porc.gy./

67. Ma tyó Madonna /1937/ 16.1.
80. Matyó Madonna./1936/ 16.1.
113. "Merengés" Fest. Bándi Brandt A. /1942/ 17.1.
109. Fésülködönö./1932/

OMIP.Társ.Bp.-Orsz.M.Kor.Kiáll. 1942. Kat. 16.1. és 17.1.

MDK

Lux Elek, szobrász, ip.müv.

/Horendi porc. gy./

	Fürdözönö. Fest. Bándi Brandt A. /1942/		
14o.	Táncosnö. " " " " /1941/		
177.	Táncosnö. /1942/	19.1.	
179.	Nöi akt. /1942/	19.1.	
181.	Akt. /1942/	19.1.	
182.	Fésülködönö. /	19.1.	

OMIP Társ. Bp.-Orsz. M. Kor. Kiáll. 1942. Kat. 18.1. és 19.1.

MDK

Lux Elek

Menyecske, br.

Árv. Közl. 1939. 4.rk.sz.

MDK

Zsákodi Csiszér János

Arv. Közl. 1938. dec. 8.rksz. 88.sukc.

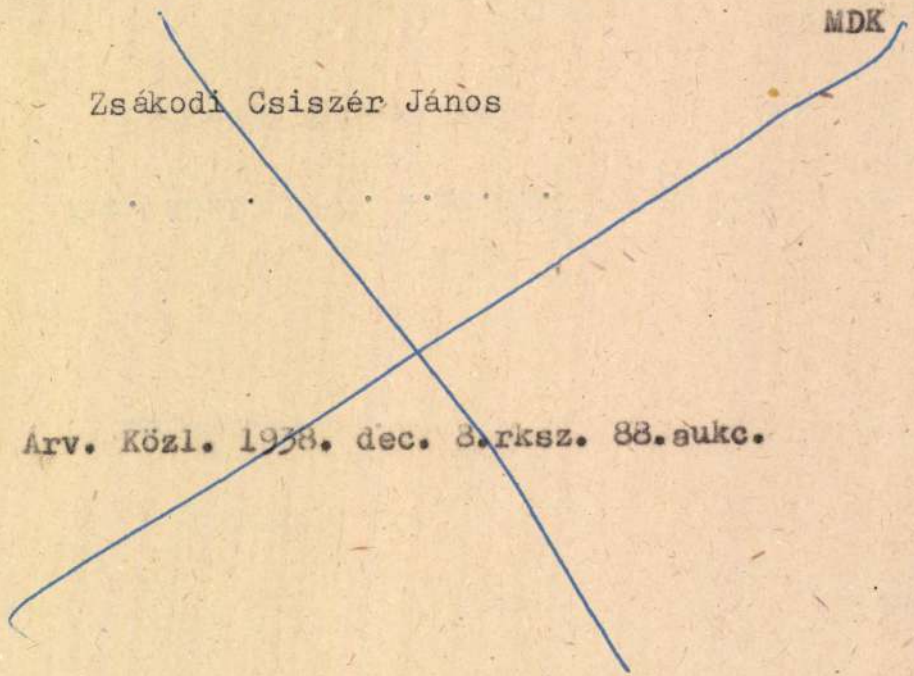

MDK

Lux Elek, szobrász

Szüreti csoport, talpon	szines
Mulatozó, talpon	"
Csárdás, talpon	"
Ludas Matyi	"
Fésülködö nö	fehér
Táncosnö	szines

/Herendi porc.gyár. Rohon Károly ip.müv./

Nemzeti Szalon.-Tavaszi tárlat.1932.junius. Kat.

Lux Elek, szobrász, ip.müv. MDK

/Herendi porc.gy. /

Kakas Marci /1939/
Női akt. Fest. Bándi Brandt A.

OMIP Társ.Bp.-Orsz.M.Ker.Kiáll. 1942. Kat. 15.l.

MDK

Lux Elek, 5oo pengős jutalomdij

Döntött a Luther-szobor zsürije. Magyarország, 1938. október 15.

Lux Elek

Árverési Közlöny, 1934. ~~4.~~ 6. rksz. 16. l.

Bux Elek

MDK

Burghardt Rezső gipsportraitja
Czencz János gipsz
Balku Tamás, gipsz
Reiner Mihályné gipsz

A Benczur Társaság II. kiáll.
Nemzeti Szalon 1923. dec.

MDK

Lux Elek

Magyar Madonna, szobormü

KMTárs. Szent István kiáll. tárgym. 1938.

MDK

Lux Elek

Fésülködés, márv.

Akt kiáll. OMKT. Mücs. 1925. dec. 14. l.

MDK

Lux Elek

Táncosnő, körtefaszobor

Art kiáll. OMKT Műcs. 1925. dec.

31 l.

MDK

Lux Elek: Ló. repr.

Magyar Iparművészet 1928.

MDK

néhai Lux Elek, szobrász

a herendi porcellánművészek közé is tartozik.

Schalk-ház. Kassa. -/?/: A kassai ip.müv. kiállitás.
Népszava. 1943.máj.9. 10.1.

MDK

Lux Elek szobrász

A Hősök Emlékét... Képzőművészet, 3.évf. 17.sz.

53. l.

MDK

Lux Elek

Táncosnő, br.

Női fej, márv.

Szinyei Merse Pál Társ. jub. kiáll. 1945. nov.

MDK

Lux Elek

Magyar Iparművészet, 1928. 236, 237 l. kép

MDK

Lux Elek szobrász

M. iparm. sikere... Pesti Hirlap, 1940. ápr. 13.

Lux Elek MDK

Tánccsoport, bronz
Fürdőző, bronz
Térdeplő női kat, carrarai márvány
Gy. Sándor Józsefné, gipsz
Dr. Nádor Henrik márvány

A Benczur Társaság II. kiáll.
Nemzeti Szalon 1923. dec.

MDK

Lux Elek

Kfj: Kiállitásokról. M.N.Müvészet, 1938. 4.sz.
801 o.

MDK

Lux Elek

Magyar Iparművészet 1929. 117.o.

MDK

Lux Elek,ip.müv. /szobrász./
/Herend. Porcelánmüvészet./

3. Elmulás. Lörincz Istvánnal közösen.

85. Elmulás. " " "

OMIP.Társ. Bp. -Müvészet az iparban. 1943. Üveg- es Fémkiáll. Kat. 2o.l.

Lux Elek szobrász

Hátrahajló táncosnő

"Nő a müvészetben"kiállitás katalógusa 1936.Mücsarnok.

Lux Elek szobrász

Kunwald Cézár

Jeszenszky Elly

Jubileumi kiállítás tárgymutatója. Műcsarnok 1934.

Lux Elek szobrász

Táncosnő .Repr.

"Nő a müvészetben"kiállitás katalógusa.1936.Mücsarnok.

Lux Elek szobrász

Táncosnő

Nikitina

Jubileu mi kiállitás tárgymutatója. Műcsarnok 1934.

MDK

Az Iparmüvészeti Iskola reprezentativ kiállitása

Lux Elek

Pesti Hirlap 1935.jul. 17.

MDK

Iparművészeti Isk. személyzete 1934-35-1935-36.

Lux Elek, szobrász

Iparműv.Isk.Évk. 1934-36. Bp. 1936.

MDK

Lux Elek

1000 F-s dijat nyert

Debreceni ref. szobrok pályzata. Képzőművészet, 1951. V. évf. 172. l.

MDK

Személyi változások

Lux Elek

Iparmüvészeti Főisk.Évkönyve 1934-36.Bp.1936.
17-20.o.

MDK

Lux Elek

Magyar Iparmüvészet 1923. 7o.o.

MDK

Lux Elek

A Hősök Emlékét Megörökítő Orsz. Szöv. közgyülése. Képzőművészet 1929. 17. sz. 53.l.

Lux Elek szobrász

. Táncosnő

"A nő a művészetben"kiállitás katalógusa.1936.Műcsarnok

Lux Elek

Iparművészeti Múzeum új szerzeményeinek kiállításán munkája szerepelt

NM. 929. X. 20.

Lux

Műcsarnok téli kiállításán szerepelt.

Az Est 929. XII. 22.

Lux Elek

Műcsarnok téli tárlatán szere-
pelt.

NU·929.XII·22.

Lux Elek

Műcsarnok téli tárlatán szerepel.

M o. 929. XII. 22.

Lux Elek
szobrász-tanár

Hóman Bálint dr kultuszminiszter az Országos Magyar Iparmüvészeti Társulat által rendezett "Hogyan rendezzük be lakásunkat" cimü lakásmüvészeti kiállitás alapján elismerő oklevéllel tüntette ki.

Függetlenség
1933.IV.29.

Lux Elek

Műcsarnok téli tárlatain szerepelt.

. A mozgás művészi átérzésében egyébként iskolát csinált *Lux Elek* az ő légies kis táncosnőivel, akikben ezúttal is gyönyörködhetünk. Ilyen pompás mozdulat van *Poór Lili* „Tavasz" c. aktjában s az ugyancsak kitünő tehetségü *Gosztonyi Alice* „A forrás" c. aktjában. Ily kecses mozdulattal lép ki az uj hold sarlójából *Sóstai Horváth Etel* „Ujhold" c. aktja is. Az amorett-szobrászat mesteri darabja *Lányi Dezső* kutcsoportja.

PH.929 XII.24.

Lux Elek

szobrász

Lakásművészeti kiállitás - Technológiai Muzeumban - szoborral szerepel.

Nemzeti Ujság
1933.I.22.

Lux Elek

Részt vett a Przemysl védelménél hősi halált halt magyar katonák emlékére kitűzött emlékműpályázaton

P.H. 93o.III.7.

Lux Elek

Fésülködő nő c. nobra
Li-tüntető elismerést kapott
a Műsarnok aktkiállításán
(emlitve)

Nagyarság 1925 XII-16.

Lux Elek

Műcsarnok téli tárlatán dr. Hutyra Ferenc képmásával szerepelt.

PH. 929. XII. 24.

LUX

Műcsarnok téli tárlatán szerepelt.

MH.929.XII.22.

Lux Elek

Mücsarnok téli kiállításán táncos-
nőfigurája szerepelt.

8 ó 4. 929. XII. 22.

Lux

Egy szobra nézetel a
hűsarnok alt kiállításán

Magyarság 1925 XII. 6.

Lux Elek

Képzőművészeti Társulat téli kiállításán a Műcsarnokban szerepelt.

Lux Elek különböző alkotásai között legegyénibb az orosz Nikitina táncosnőt ábrázoló kis bronzszobrocska. *Bory* Jenőnek Möller Istvánt ábrázoló portréja sikerült képmás. *Sóvári* János *Nimfája* kellemes hatású, gondosan mintázott akt.

BH. 929. XII. 22.

Lux Elek

Iparművészeti Múzeum új szerzemé-
nyeinek kiállításán munkája szere-
pel.

BH. 929. X. 20.

Lux Elek

Műcsarnok téli tárlatain körtefa-szobrocskái szerepeltek.

A *IV. terem* (szoborcsarnok) nagy plasztikai anyagában sok a komoly érték. Lux Elek szép siremlékének lebegő alakjai átlós beállításukkal meggyőzően éreztetik e nehezen ábrázolható mozgást.

M.929.XII.22.

MDK.

Lux Elek faszobrász

A Szinyei Társaság Jubiláris Kiállitásán.

Képzőmüvészet, 1931. 37. 46. l.

Lux Elek szobrász

Zsuzsanna

Budapest székesfőváros képtárának katalógusa 1931

M. D. K

LUX Elek szobrász

A Zsolnay-gyár szobrairól részit porcelánszobrokat

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945. Bp. 1962. 465,

Lux Elek MDK

szobrász

Az Iparművészeti Társulat kardcsonyi vására
Magyar Iparművészet 1937. 247.o.

Lux Elek szobrász

Mária

Jubileumi kiállitás tárgymutatója. Műcsarnok 1934.

M.D.K.

Lux Elek szobrász

Az Ernszt-muzeum kiállitásán szerepeltek müvei, amelyeket a kritika megdicsér.

Ernszt-muzeum kiállitása. c. közl.
Szinházi Élet. Bp. 1919. nov.9-15. VIII. évf.
47. sz. 35. lap.

MDK

Lux Elek, szobrász

Venus. Repr.

KMTárs. 1927. tavkiáll.

MDK

Lux Elek szobr.m.

pályamüve: 500 pengős jut.dijat nyert.

ujabb zártkörü pályázatot hirdetett a Luther -em - lékmü szobrabizottsága. P.N. 1938. okt.15. 12.1.

Lux Elek szobrász

Táncosnő

"A nő a művészetben" kiállítás katalógusa. 1936. Műcsarnok

Lux Elek szobrász

Sportdij

Táncosnő

"Nő a művészetben"kiállitás katalógusa 1936.Műcsarnok.

Lux Elek szobrász

Nikitina

Drapériás táncosnő

"Nő a művészetben"kiállitás katalógusa 1936.Műcsarnok.

MDK

Lux Elek szobrász

Kállai M: Gárdonyi Géza szoborpályázat. Képzőművészet. 1932. 53. sz. 188. l.

M.D.K.

Lux Géza, építész

a pécsi belvárosi templom átalakítására kiírt pályázaton az egyik I-II. megosztott díjat nyerte el.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp. 1938. 72. köt. 86. old.

Körmendi Nándor, Lux Géza és Csát Géza MDK
építészek.

Az első és második dijat egyenlő arányban megosztv
a biráló pizottság nekik osztotta.
A pécsi belvárosi templom kibövitésére vonatkozik.

A pécsi templompályázat eredménye.
Magyarság. 1938. III.18.

LUx Elek szobrász M.D.k.

Az 50-es években müve a Szépmüvészeti Muzeum gyüjteményébe kerül, mint müteremhxagyaték letétként.

A Szépmüvészeti Muzeum 19o6-1956., bp. 1956. 2o1.1.

Lux Elek

Az Országos Iparművészeti Társulat 1937. nov. 21-én megnyilt kiállitásán részt vett.

Északmagyarország 1964. jan. 29. 2.1.
Hajdu Béla: Borus idők - napsütések

MDK

Lux Elek szobrász

500 pengős tiszteletdijat kapott

Szélesebbkörü uj pályázatot hird. a Bpi Luther szoborra. Pesti Hirlap, 1938. okt. 16. 30.l.

MDK

Almásy-Tel. 2. auk. 1939. nov.

Lux Elek

A barcelonai Arte Moderna-ban rendezett nemzetközi műtárlaton Diploma de Honort kapott.

Pesti Hirlap
1930.II.9.

Lux Elek

szobrász

Barcelonai világkiállitás - képzőművészeti kiállitása - kiállitási pavillonban - szoborral szerepel.

Plastika

Nemzeti Ujság
1929.VII.21.

Lux Elek (1883-1941)

kiállitott műve.

Liuzsanna 1920-as évek. Fa, 33, 5 cm.
MNG Ltsz.: 56.433-N

Magyar szobrászat 1920-1945. Kiállitás, Székesfehérvár. Kat. bev.: Kovács Péter, K. Kovalovszky Márta. Székesfehérvár, 1966. 34 l., 7 t. / A huszadik század magyar műbészete./

17.l.

MDK

Lux Elek

Az Országos Magyar Hadimúzeum Egyesület II. díját nyerte, a hősi emlékek pályatervkiállitásán.

Épitő Ipar - Épitő Művészet 1927. szept. 1. 132.l.

MDK

Lux Elek szobrász

A Zsolnay kerámia. Janus Pannonius Muz. Pécs 1966.

Lux Elek

Warthay Ferenczöl Zénikett
nobrot

Dr. Fitz J. - Császár L. - Papp Ö.,
Szérés/cséplés, Mp. 1966,

52.

MDK

Lux Elek szobrász

Az Ipmüv.Isk.tanára elismerő oklevelet kapott

Cikk: Kiállitások.

Magyar Iparmüvészet 1933. 67.o.

MDK

Lux Elek

Vattay Ferenc, székesfehárvári várkapitány, gipsz

KETárs. Szt. István kiáll. 1938.

MDK

Lux Elek

neve emlitve

Szegedi képzőmüv. tárlata. N.Gal. 1967.aug.

Lux Elek nobrán

Szerepel az Ernst Muzeumban a Szinyei Társaság Ernst tagos emlékkiállításán.

Est 1937 X. 17

Lux Elek

A barcelonai Arte Moderna-ban rendezett nemzetközi
műtárlaton Diploma de Honort kapott.

Pesti Napló
1930.II.9

Lux Elek

A barcelonai Arte Moderné-ban rendezett nemzetközi műtárlat zsűrije művét Diploma de Honor kitüntetésben részesitette.

Magyar Hirlap
1930.II.9.

Lux

szobrász

Barcelonai világkiállitás - képzőművészeti kiállitása - kiállitási palotában - szoborral szerepel.

/bronz/

Nemzeti Ujság
1929.vii.21.

Lux Elek szobrász

gyűjteménye anyaggal szerepel a szepesi művészek kiállításán a Nemzeti Szalonban

Nemzeti Cyság 1937 III. 14.

Lux Ęlek

Szerepelt a Munkácsy-cék szegedi ki-
állításán.

EK. 1930. X. 20.

Lux Elek

Szerepelt a Munkácsy-céh negedi kiállításán.

PH. 1930. X. 21.

Lux Elek

A Svájci Társaság díját kapta

Pesti Hirlap 1937 II. 1

Lux Elek nobrási

Szerepel a bécsi Künstlerkom
magyar kiállításán

Cijság 1937 III-6.

Lux Elek

Szabrokat kérnit a negedi dóm térre

8 ó lipsag 1929. XII. 29.

Lux Elek

Iparművészeti Múzeum újabb szerzeményeinek kiállításán műve szerepelt.

M. 929. X. 20.

MDK

Lux Elek szobr.

Geduly püspök siremléke

Fehérvári: A nyíregyházi műv. hetek. Szépművészet, 1940. 22. l.

Lux Elek festő.

MDR.

A város tulajdonába került a festő egyik alkotása.

„Modern pécsi képtár Pécs Baranya régi metszetei a Városi Múzeumban".

Dunántúli Népszava. 1946. II. évf. aug. 18. 6. l.

MDK

Lux Elek, szobrász

• a Herendi-gyár porcellánjainak tervező művésze. Gazdag figurális és használati anyaggal vett részt a kiállitáson a gyár.

Dr.Ujlaky Andor: A magyar művészet nagy bemutatkozása Milanóban. - Milano.VII.nagy Nemzetközi Ipari Műv. kiáll. Nemzeti Ujság. 1906.III.24.

MDK

Lux Elek

Táncosnő, br.

V. Nems. Képzőm. kiáll. 1939. Kassa

MDK

Lux Elek szobr.

V. Nemz. Képzőm. kiáll. 1939. Kassa

28 l.

Lux Elek

MDK

Táncosnő, br.

[illegible]

[illegible]

"

V.Nemz. Képzőm. kiáll. 1939. Kassa

9 l.

MDK

Lux Elek

N.Szal. Tav.Szal. Kiáll. 1934.

MD K

Lux Elek, szobrász

müveivel szerepelt a londoni Royal Academy nemzetközi kiállitásán.

Bradfordban is bemutatásra került a magyar kollekció.

A Szinyei M.[illegible]. Társ. londoni kiállitása. 1925. nov. "Magyar Müvészet". /?/: Müvészeti Elet. 433.l.

MDK

Lux Elek, szobrász.

Siremlékterv.

Tanulmányfej, bronz

Nemz.-Szal.-Szinyei Tars. VII. Kiáll.-1940 jan.-febr.-Jegyz.

19.0.

MDK

Lux Elek, robrán.

Kődobos fiú.

Táncos nő.

Akt.

A „Helikon" kiáll.-i. III. Kiáll. 1922 Április.

Jegyz. 20.l.

Lux Elek, kobrán MDK

Férfi mellkobot, –

Ferfi mellkobot. –

Szunyei M. P. Társ. Kiáll. – 1937 okt. – Ernst Mur.

25. éof. alk.-ból. – Jegyz. 19. l.

MDK

Lux Elek, nobrász

Ernst Anz.-Szinyei Társ. ~~I Kl~~ Represent. Kiáll.
1935 jun.

MDK

Lux Elek

Női akt, fa

V. Nemz. Képzőm. kiáll. 1939. Kassa 14 l.

Lux Elek

Alkotása, a Munkácsy-Céh kiáll.-án, az Ernst-Múzeumban.

P.H.932.IV.3.

Lux Blef

Lux Elek

Mücsarnok reprezentativ kiállitásán neve szerepelt.

BH.932.II.21.

Lux Elek

"Térdeplő nő" és "Táncosnői" c. művei a
Szinyei-társaság kiáll.-án az Ernst-muzeumban.

P.H.931.V.24.

Lux Elek

"Tárdeplő nő" és "Táncosnői" c. művei a Szinyei-társaság kiáll.-án az Ernst-muzeumban.

P.H.931.V.24.

Lux Elek

Szobormüve a Munkácsy-Céh kiállitásán.

N.U.932.IV.8.

Ihr Ulf

Lux Elek

szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki

kiállításán.

PM 1931. II. 22.

Lux Elek

szerepelt a művészcsoportok műsorának

rendezésében.

MN 1931. II. 24.

L

Lux Elek. szobrász

MDK

Akt. Tanulmány

Tollrajz

Orosz falu

Tanulmány

Szinyei M. P. Társ. Stiáll. - 1937 okt. - Ernst Mur.

25. évf. alk. - ból. Jegyz.

15, 16. l.

÷

Lux Elek nobrán M. D. K.

1883 – 1941

kisaht sorozat.

Luther emléke nem került kivitelre

Kampis, hap. mův. Bp. 1960 545

Lux Elek

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

PH 1931. II. 21.

MDK

Lux Elek, szobrász.

A kiáll.-t rendezte:OMIT és a Magy.Ip.Müv.Orsz.Egyes.

"Magyarország" 1910 márc.16. 8.1.
ária Valéria u,helys.:"ÚjMagyar Otthon" kiáll.

MDK

Lux Elek szobrász

Bozzay: Munkabemutató. Pesti Napló, 1935. jun. 20. 21.

ház, Palm Springs /Cal./ 1937; Fi
pontja, St-Louis Obispo /Cal./,
munkásváros, San Pedro, /Cal./.
cito /Cal/, 1949; North Western
Los-Angeles, 1952. Irodalmi müve
Stuttgart, 1927, és a Mensch und
melhető ki. Irodalom: W.Boesiger

MDK

Lux Elek

A művészi m.kerámia ünnepe. Magyarság, 1932.nov.7.

ca_37. Parasztházm földszintes, pillé-

. 27.1./

MDK

Lux Elek

Siklóssy L: Hatalmas fejlődésről tanuskodik az orsz.keramikai kiáll. Pesti Hirlap, 1942. nov. 7. 6 l.

Szombathely

Perint, Szent István király ut
res tornáccal. 1886.

/Szombathely, V és MV.Bp. 1951

MDK

Lux Elek szobrász

Pogány Ö.G: Magy. müvészeti sorsjáték kiáll.
Képzőművészet, 1935, 8o.sz. 22 l.

MDK

Lux Elek

Toperczer Akos portréjaval szerepelt a Műcsarnok 1937.évi téli kiallitasa.

Pipics Zoltán dr.: Téli tarlat a Műcsarnokban.

Uj Magyarság,1937.jan.24. 21.l.

Lux Elek

MDK

Siremlék

Műcsarnok 1929/30 téli kiállítás

Lux Elek

MDK

Szent Imre

Műcsarnok 1930 Szent Imre emlékkiállitás

Lux Elek MDK

Táncosnő, repr.

Műcsarnok 1929/30 téli kiállítás

Lux Elek
szobrász

M.D.K.

Pándi Kiss János tanára
volt az Sparmű vészeti Iskola
esti tanfolyamán.

N. Benzes Éva: Pándi Kiss János
Művészet, 1965. junius – 15 lap

MDK

Lux Elek

Ady Endre siremlék pályázat. Képzőművészet 1928. 12. sz. 17o.l.

M.D.K.

Lux Elek, szobrász, ipszemüvész
ti isz. tanár

58 éves korában,
meghalt. Március 1-én
temettér cf a Kerepesi
uti temetőben.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1941. LXII. évf.

márc. 6. sz. 3. old.

M.D.K.

MDK

Lux Elek

kisplasztikai modelljei után készitett
a Zsolnay-gyár uj szobrokat

Uj kerámia. Magyar Iparmüvészet 1926. 126.1.

M.D.K.

Lux Elek, nobrán

Szivessy Tiborral közös pályamuve első díjat nyert a pestszenterzsébeti hősi emlékmű nürebbkörü terv-pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1939. LX. évf.

febr. 16. sz. 8. old.

MDK

Lux Elek

-rp-: Az élő magyar keramika seregszemléje. Magyarország 1942. nov. 6.

MDK

Lux Elek

Művészet 1938. III. évf. 22. sz. 159.l.

Lux Elek

MDK

Táncosnő, körtefa

Műcsarnok 1929/30 téli kiállítás

Lux Elek

MDK

dr. Hutyra Ferenc

Mücsarnok 1929/30 téli kiállitás

Lux Elek

MDK

Fürdő után, körtefa

Nikitina táncosnő

Műcsarnok 1929/30 téli kiállítás

MDK

Lux Elek

Karácsonyi vásár akadályokkal. Magyar Iparművészet 1937. 247.l.

Lux Elek MDK

Alice, gipsz

Műcsarnok 1929 tavaszi kiállitás

Lux Elek

csebi Pogány Jenő arcmása, gipsz

Műcsarnok 1931 tavaszi kiállítás

Lux Elek MDK

Ad astra, repr.

Mücsarnok 1931 tavaszi kiállitás

Lux Elek MDK

Mezőkövesdi Madonna

Műcsarnok 193o Szent Imre emlékkiállitás

Lux Elek [redacted]

Női mellszobor gipsz

[redacted] 1951 Művészcsoportok kiállítása

Lux Elek MDK

F.R. arcmása, gipsz

Műcsarnok 1931 Művészcsoportok kiállítása

Frigyes geniejének első felismerője. E szavakat Széchenyi a Tud. Akadémia elnöki székéből mondotta 1842-ben, a Tud. Akadémiának a magyar nyelv fejlesztése körüli feladatairól szólva: „Társaságunk csak úgy jár el valódi szerepében s hivatásának csak úgy felel meg magasb szellemileg, ha a magyarnak nyelvkincse körül annál anyaibb gonddal virraszt és annak becsét, méltóságát emelni annál inkább buzog, minél kétesb jövendő borul nemzeti önállásunkra s minél nagyobb s nagyobb sülyedési veszélyekbe bonyolódik a hon".

Ha a magyarságnak ma nem is kellene egy egész ellenséges világ elvakult ítéletével szemben küzdenie, még akkor is úgy kellene lenni, hogy ezek a megható szavak utat mutató, útbaigazító szózata legyenek a *magyar* építőművészetnek.

Csak ezen a Széchenyi kijelölte úton következhetik be a magyar formanyelvnek megteljesedése úgy, ahogy azt Széchenyi István, Feszl Frigyes, Lechner Ödön álmodták.

Feszl Frigyes és nyomában Lechner Ödön művészete: egy új nyelvújítási harc volt az építészetben. Ők a nemzet lelkébe látók, a nemzet szükségleteit előreérzők, tudatosan változtatnak a formanyelven. Az idegen stílusok lélektelen magyarra alkalmazása ellen ellenmérget igyekeztek beleoltani a magyar művészek vérébe. A nyelvújítás harca is ilyen tudatos változtatási szándékkal indult. Mint a nyelvújítóknak, az építészeti formanyelvújítóknak is az volt a céljuk, hogy a nyelv, a formanyelv romlásának az eredeti nemzeti szellem érvényrejuttatásával vessenek gátat.

Feszlben, Lechnerben a magyar nép friss ereje, lelke érintkezik valamilyen nyugati áramlattal.

Bennük látszik, milyen erős tényező a nemzeti lélek a nyugattal való küzdelemben. Hogyan marad felül, mindig jobban megerősödve a nemzet lelke a nyugat formavilágával való összeolvadásban.

„A csepp kivájja a követ." Ez az ovidiusi mondás vajha beigazolódnék a magyar művészet nemzeti jellegében.

VÁMOS FERENC.*

* Fölolvasta a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet mű- és középítési szakosztályának 1925 ápr. 20-án megtartott ülésén.

LUX ELEK: FÉSÜLKÖDÉS.

Gerő Ödön, Az akt-kiállítás.
Magyar Művészet 1925.

Lux Elek

Keresztelő Szt János
bronz szobra az
Aranyos kút tetején
A vízadó me-
dencét ifj Nendt-
vich Andor tervezte

Török Gyula dr

Pécsi útmutató.
Pécs 1943. 191 l.

A

MUNKÁCSY CÉH

IX. REPREZENTATIV

KIÁLLITÁSÁNAK

KATALOGUSA

Lux Elek

Isk. pályázaton alakrajzból elismerő oklevél.

Érimisk. 1902/3. 52. l.

~~Abaujtorna Vármegyei és Kassai Közmü-~~
~~velödési Egyesület IV. 262~~

Lux Elek

Lnod

Magyar Iparművészet

1924. III. f

ÁTOGATÁS ÓRÁJA A KÓRHÁZBAN.

Lux Elek

Szefelslex. 260. l.
261. l.

Elektr. arch.
m. o. 822. l.

Lux Elek

Isk. pályázaton fafaragás-
ból. elismerés.

Értimisk 1901/2. 27. l.

Wagner Rezsö VIII. 187

Lux Elek

[illegible]

[illegible]

Ki-kiroda?

515. l.

Lux Elek

Madonna, fanobor
repr.

Magyar Művészet

1931. 30. l.

STA: A SZENT CSALÁD

művészeti Múzeum

Az Athenaeum rt. nyomása

Lux Elek

vród

Bálint Aladár:

Az Ernst-Mercum csoport kiállítása.

Nyugat. 1919. 14–15. sz.

Diener Wilhelms I.

HALÁSZ IMRE

lalt s a Bismarck ellen intézett egyéb oldalvágások közben reményét fejezte ki, hogy az e fajta »leleplezések« nem fogják megrendíteni más hatalmakban ⟨értsd Ausztria-Magyarországban⟩ a német politika iránti bizalmat. Még Bismarck pörbefogatását is emlegették egyes lapok, utalva arra, hogy valamikor Bismarck maga ilyenformán bánt el Arnimmal, Geffkennel stb.

A birodalmi gyülésen 1896 november 16-án interpellálták is a kormányt ebben az ügyben. Hohenlohe kancellár válaszából, mely a dolog érdemére nézve nagyon tartózkodó volt, legérdekesebb az a mondása, hogy azt az időpontot, melyben az államtitkok megőrzésének kötelezettsége megszünik, egyoldaluan nem lehet meghatározni. Ezzel az okoskodással tagadta meg a dolog érdemére vonatkozólag a fölvilágosítást, de ebben Bismarck számára is rejlett egy kis leckéztetés. Marschall külügyi államtilkár is szólásra emelkedett. Ő is megtagadta a részletesebb fölvilágosításokat, különben azt a vélekedését fejezte ki, hogy a szerződések halmozása nem fokozza azok értékét. Ha igaz — úgymond — ami

Lux Elek

Fincska,
Terdeplő-nő,
porcellánszobrok a
Zsolnay-gyárból, fenti
mutaja utan

Repr.

Magyar Iparmüvészet
1928. 234, 235. l.

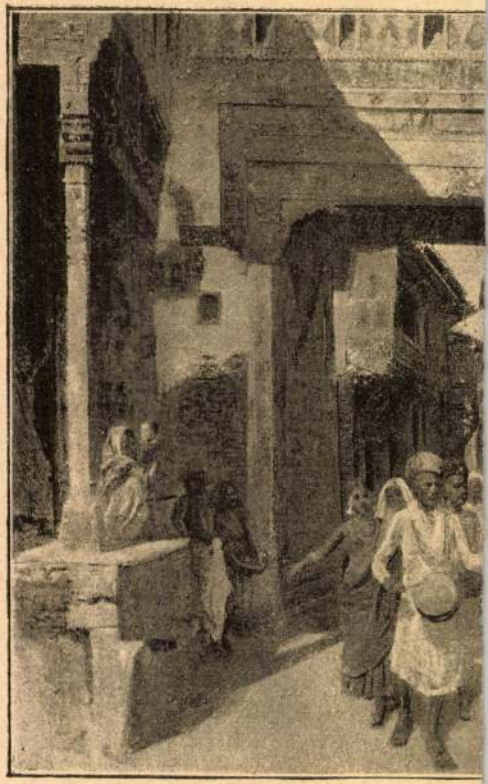

WEEKS EDWAR

Lux Elek

Lásd

Elek Artur. A magyar iparművészet jubileuma. Magyar Iparművészet 1930.) (204, 205, l.

Nyilthegy, 52 Rytka VI. 138.

Lux Elek

zobrazení

1901 – 04

Éimisk 1930. 86. l.

Lux Elek

Wód

u

MAGYAR IPARMUVESZET

1934. 131. l.

Káró Géza: Dekoratív falfestmény 321
Végh Gusztáv: Játékkártyák 142, 143
A Mezőgazdasági Kiállításról:
Basilides Barna grafikonjai 189
Az iparostanonciskolák kiállításáról:
Plakátok és fotomunkák 191
A svájci szövetségi vasutak plakátjai 197
Svájci idegenforgalmi plakátok 199
A Svájci Idegenforgalmi Központ plakátjai .. 200

VEGYESEK

Ifj. Richter Aladárné: Festett fatárgyak..... 59
Az Iparművészeti Múzeum gyüjteményéből:
Faborítású szekrényke 68
A Györgyi Kálmán Emlékkiállításról:
Keramiák, ezüst- és fatárgyak 104, 105
A társulat mintakiállításáról. Keramiák, ezüst- és fatárgyak 148

SZÖVEG KÖZÖTTI KÉPEK

Kozma Lajos: Szignet 17
Jaschik Álmos: Szignet..... 23
Dallos Hanna: Szignet 24
Kaesz Gyula, Nemes György: Szignetek 33
Végh Gusztáv, ifj. Richter Aladár: Szignetek 34
Kner Albert, Csabai Ékes Lajos: Szignetek.... 35
Bortnyik Sándor: Szignet 36
Kaesz Gyula, Csemiczky Tihamér: Szignetek.. 37
Macskássy Gyula: Bonboncsomagolások 42, 43, 44
Ács Lipót: Vas házoromdíszek 74, 75
— Erdélyi kályhacsempék 76, 77

Lux Elek

l. Déry 1927

l. nevezetes

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Lux Elek.

143 Táncosnő, bronz
144 Leány-torzó, gipsz

k	Követel	Tartozik	Követel

A Benczúr Társaság
első kiáll. (Neuz.
Hal.) 1923. ápr. –

hó.

	Áru Költség		Áru lic. Philip Mor[illegible] Szemelyzet	
	Tartozik	Követel	Tartozik	Követel
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				

Lux Elek

l.

Ruricola Harcul

54. l.

55. l.

Sublimat VIII. 63.

Lux Elek

l.

Lykaaktkiäll -

134, 135. l

I V Ó

gyar Barátai Egyesületének a Müemlékek
utca 10./ tanácstermében
6 órakor tartandó
g y ü l é s r e.

ág jelentése.
ztmány megválasztása.

Az előkészitő bizottság nevében

Gerevich Tibor

Lux Elek

l: Liber Bpnobrai

443. l.

3.) Baross Péternek

200 kg. lardin

à 88 - P. 50 kg

tétől szamítot

Régi jó vevőkr

árút küldeni.

Lux Elek

cvod

Ybl utdsó Jol

№ 18

Bresciai iskola

4241. ~~G. Palma il Vecchio~~ ~~illitóle~~

~~Sz. Serinaltaban 1480 körül.~~

~~augusztus 8 közt.~~ A XV

~~Egyermek~~ Jézus ~~imádása.~~ születése.

A jelenetet az előtérben és egy

~~Egy~~ pilléreken nyugvó

re teritett fehér lepelen fek

felemelte, a kinek feje ala

zsef ~~térdel, a kik~~ ~~imádnak~~

~~az utóbbi pedig~~ összekulcsolt

ökör és jobbról ~~az~~ ugyanennyi ~~pásztor~~

~~zus láttára~~ sapkáját tisztele

lebeg. Mária fehér fátyolt, k

az őszbe csavarodott szent Jó

a ruházaton kivül, inget is vi

tásos kapun át a szabadba nye

1 jobbról lévő

I kezekkel imádnak.

Fa, méretei ~~109.6:76.5~~ 100:79

~~Gróf Pálffy János hagyo~~

Jegyzet. Száma a kivonatában IV:12

~~Jegyzet. A leltár szer~~

~~Palma Vecchio, Ve~~

~~hoch 108 brt. (Grosses~~

57 (7)

p

Lux Elek

zobrań

l.

Ruzicska Herend

64. l.

Lux Elek

I. Cékbelieh Társaága
II. Szinyei Társ. tagja tagja.

KMTARS művesöptok
1931 feb-márc. kiáll.

II - 22, 40.

1931. tav. tárl. 77.
1931/32. téli tárl. 109, 172
1932. febr.-márc. kiáll. 470
1932. tav. tárl. 18, 22, 103, 133
1933. neuz. képzm. kiáll.
386, 387, 388.

KULTU
EZELŐTT E

NYOMDAI MŰINTÉZETE

TELEFONSZÁM: 22 és 209

A FRISS HIREK ÉS A
POLITIKAI NAPILA
ÉS KIADÓ

KÖLCSÖN

Hó

Melléklet a Magyar Grafika 1921 december havi számához.

Kultu
Terve

Lux Elek

Szent Imre
nobra

Repr.

Székesfehérvár
(Prospektus)
H. i. é. n.

Lux Elek

Thieme Becker

XXIII 486-l.

(Lyka)

Csevenál György
Zeleyiy

Lux Elek

Árverési Csarnok aukció Eat.

34. sz. 1926. okt.

36. sz. 1927 febr.

40 sz. 1927 dec.

41, nem szepel

Svábföldi horvát iskola X. 11.

Lux Elek

Vattay vándrapitány
nobra

Repr.

Székesfehérvár
(Prospektus)
H. és é. n.

Lux Elek

Szent Imre-Hobor
1935

Polgárdy Szerest
28. l.

Watthay Ferenc
Hobra
1936.
u. o. (Pottlások)

Lux Elek szobrai
Ernst Múzeum aukciói.

XIII–XIV. (1920) 1285. sz.

Lux Elek

l.

Exp Bruxelles 1935

140 l.

Név: .....

Születési helye és ideje: .....

Vallása: .....

Keresztelés napja és helye: .....

Ha vallását változtatta, előző vallása (vallásai) és megkeresztelésének napja: .....

Az anyakönyvi kivonatot, vagy a keresztlevelet kiállító hivatal és az anyakönyv folyószámának, vagy a kereszteltek anyakönyve kötetének és lapjának tüzetes megjelölése:

.....

.....

A származás

Név: .....

Születési helye és ideje: .....

Vallása: .....

Keresztelés napja és helye: .....

Ha vallását változtatta, előző vallása (vallásai) és megkeresztelésének napja: .....

Az anyakönyvi kivonatot, vagy a kere
állító hivatal és az anyakönyv fol
vagy a kereszteltek anyakönyve köte
jának tüzetes megjelölése:

.....

.....

Lux Elek

nobrán

Irod

Az Ujság

1919. nov. 2.

(e.a.: Három művész az Ernst-múzeumban)

AZ ERNST-MÚZ
XXX

DR. MEZEY FERI
KILÉNYI HUG
(II. RÉ

FARKASHA
HERENDI H
(II. RI

valamint főuri és más magánbi
műtárgyak

Lux Elek

Merengés a nobs
repr.

Uj Idők.

1929. febr. 17.

8-4

venéves

ra készülünk!

ünnepeljük az

DŐK

it. Szeretnők, ha ebben a jubiláris eszten=
a minden olyan magyar családhoz eljutna,
egyezik a miénkkel.
yütt érzik, mennyire fontos ez a célkitűzés,
címére az Uj Időket decemberben hár=
gküldjük.
den olvasónknak, hogy ismerősei, jóbará=

Lux Elek

Prod
2

Farkas Zoltán

Budapesti levél.
Forum 1933. 13. l.

30
Kurilják
Kamcsadálok és oroszok
Korjákok
Csukcsok
Tungúzok
Lamutok
Jakutok
Dolgánok
Csapogirok
Orocsok
Tungúzok
Orocsok
Koreaiak
Mandzsuk
Kínaiak
Mongolok
Buriátok
Tibetiek
Szeglonok
Irtyankh ajak
Kirgizek
Tibetiek
Tungúzok
Orocsok
Tungúzok
Orocsok
Tungúzok
Orocsok

Lux Elek

zobrazi

koll. kiáll. Ernst

erőd

Ujság 1928. jan. 22

(l.a.: Csók, Márffy, Lux.)

Lux Elek

[illegible]

[illegible]

Kampinyabbu [illegible]

578. l.

520. l.

Keppel

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Lux Elek

Szózat. 1921. aug. 14.
(B. T.: Köbe álmodott álmok. Látogatás Lux Elek és Füredi Rikárd műtermében.)

Igen részletes életrajza fentinek. Ha más nincs, okv. felhasználandó.

Lechner Jenőnél van a cikk egy példánya Cikkek volam és tőlem gyűjteményében

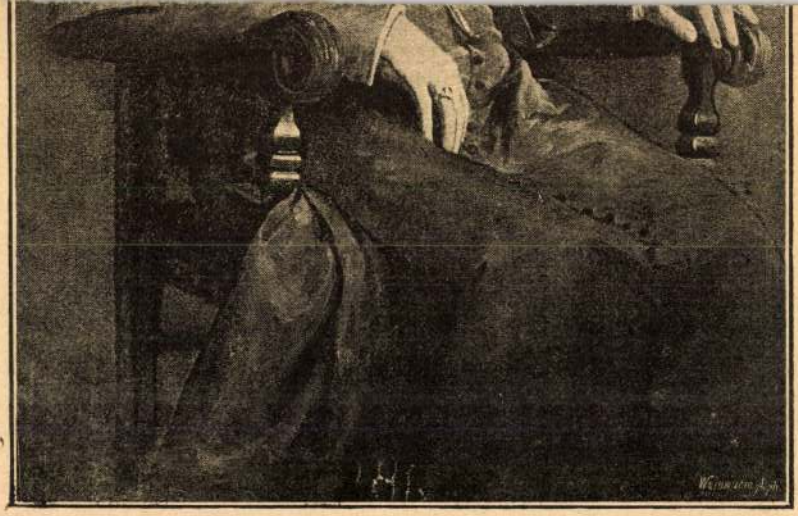

BALLÓ EDE. SCHLAUCH LŐRINCZ PÜSPÖK.

Lux Elek

koll. kiáll. Ernst.

vród

~~[illegible]~~ Ujság

1928. jan. 22.

(e. a.: Csök, Mártfy, Lux.)

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Lux Elek

Ernst Múzeum kiállításai

XIII (1913) 2a. 7.

LUKÁCS
TESTVÉREK
NYOMÁSA
BUDAPEST

Lux Elek

wód

Pétermagnium

Verecke. V-113. l.

Lux Elek szobrász

Gyorgey
Arthur - utca 10. Mücsarnok
1930. Kt. Imre kiáll. 87, 132

1934. téli kiáll. V. terem.
1934. nemz. képzm. kiáll. 29, 141, 345.

KE, HI, KE

Lelet, hatvanboldogi TV. 1.

Lux Elek

l.

A Pesti Varoshára

1938. 3. 22 9. l.

Jenő 26
hegyvidékén (képekkel).
József 48
gar háza (képekkel). *Pásztor*
..... 92
Pompéji (képekkel). *Dr. Bo-*
Dezső 108
a forrásánál (képekkel). Ar-
Colosanti 128
s jegyzetek ötödik világkörüli
ól (képekkel). *Gróf Vay* Péter 146
(képekkel). *Tonelli* Sándor 190
ödször a világ körül (képek-
Gróf Vay Péter:
ur 207
..... 248
dgia 312
..... 392
kina 493
benyomások 568
ktasban (képekkel). *Dr. Hor-*
éla 229
óf Pálffy János bécsi palo-
épekkel). *Markó* Miklós.... 314
képekkel). *Dr. Horváth* Béla 348
gyetlen bányaműve (képek-
chleicher Emil 408
(képekkel) 488
Ballag már a vén diák. *Szép* Ernő... 476
Huerta után..... 596
Újra Ischlben 616

Háborús hullámok:

Hazugságok. — Száműzött szavak.-
A konyha 662
Kávéházi Moltkék és kávéházi
Kasszandrák..... 682
A hadifogoly. — Meglepetések.
Sigma..... 726—727
A János meg a Juli. *Szigma*..... 822
A német. *Szöllősi* Zsigmond..... 842
Az udvarias franczia 858
I. Az angolok 892
II. Az orosz. *Szöllősi* Zsigmond.... 896
Löven pusztulása (képekkel)..... 775
Eredmények, kilátások ..... 790—806
A modern hadvezér 870
Orosz, Török, Magyar. *S. A.*..... 876
A lövészárkok 890

★

A hatvanéves «Vasárnapi Ujság»
Zuboly 32
Ki lesz a sakkozás világbajnoka.... 32

Lux Elek

nobrász szül. 1883. dec. 18.
szepesváraljan
elég bő életrajz –

Krück. II. 187. f.

Velencrei rajzok III. 154.

Lux Elek

wód

—

Nádor Jenő: Orszag-
zászló-ünnepséjekkel
áldoz Székesfehérvár
kilencszázéves létének
Újság. 1938. márc.
20.

Lux Elek

3 tervvel

Részt vett a Bpesti Madách - zobor első pályázatán 1938 febr.

Lux Elek

Arckép (Lutheránus pap)

Repr.

MAGYAR MUVESZET
1937. 354 l.

Lux Elek

irod

Parkes, Kineton: The Art of Carved Sculpture. II. Central and Northern Europe. Universal Art Series. London, 1931.

és e könyv ismertetése ben Felvinczi Takács Zoltán: Magyar Múzeum, 1932. 58 l.

1750

87

Lux Elek

Bálint Lajos. Lux Elek.

MAGYAR MUVESZET
1927. 453

szt. tanuló.

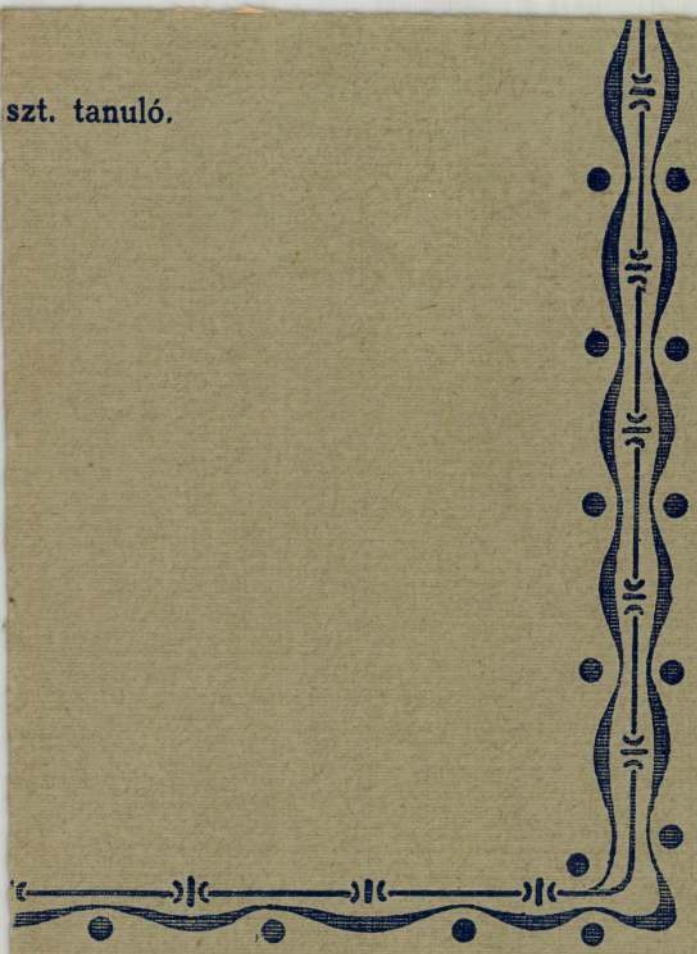

Lux Elek

U. 4271

~~1861. Lotz Károly:~~

1861 [illegible] Ferencz József és E

Egy [illegible] díszes trónuson, k
védasszonya, a kinek [illegible] vál
[illegible] palást. Jobbján I. Ferenc
del összetett kezekkel, oldal
nos herczegprimás, Mária jobbj
megáld [illegible] koronázási dis
tyolt, kivágott magyar dereká
valója hosszúkás gyöngyszem é
[illegible] és Jézus dicsfénytől

Szénrajz, méretei 260:467
A budavári Mátyás templom
Az 1898: XI. 14-diki előt
leirat alapján vétetett (384/
(18/99) az elszámolást 1900:

904:V.6.

és a pásztorbottal Ranolder János
veszprémi püspök térdelnek egyhá
zi ornátusban.

1898

Lux Elek

Semmelweis Ignác,
wobra a diszterem-
ben

wid
n
Korjubeók
29. l.
116. l.

Lux Elek

~~Nobrán~~

Erd

Ert. 1928

28. l.

Sopron, Dr. Mihály

215, 259 – 260

Lux Elek

l.

Művészet (Kende)

1938. 137 l.

2889

2. E. Detaille.

(Sz. Párisban 1848. október 5-én.)

Honvéd-őrnagy.

Az előtérben, balra fordult fakó lovon, lépésben közeledik a honvéd-őrnagy és figyelemmel nézi a ~~háttérben felállított~~ honvéd-gyalogság mozdulatait, a mely diszben vonult ki. ~~Fején piros csákó van~~ Tölgylevéllel és rangfokozatának megfelelő paszomántszegéssel barna haja rövid, bajusza szőke, szakálla leberetvált és állát vihar-szíj szoritja. ~~Mellén katonai érem lóg~~. Zsinóros atillája sötétkék, nadrágja piros, csizsmája magas szárú. Derekát szolgálati jelvény övezi és kardja egyenes. A nyereg kápájánál felszerelését látjuk és a lótakaró sarkában »I. F. J.« monogramm van kihimezve. Mögötte a dombon a magyar czimeres lobogó körül, melyet egy altiszt tart, két tiszt áll és egy őrmester néz ~~lábhoz eresztett fegyverrel~~. Mögöttük honvédcsapatok látszanak. Az égbolt felhőzött. Jelzése alól jobbra: »EDOUARD DETAILLE 1879.«

Vászon, méretei 46 : 38 cm.

1883: V. 251. — 1884: V. 156. — 1885: V. 156.

a katonai érem-mel fűdifzitett

255

Ki fegyverét lábhoz eresztette,

difzitett csá kaja piros,

Lux Eleh

U. 1009

Lux Elek

l.

A Mü

1927. 1. 27. 4/2, [illegible]. l.

Lux Elek

C

Szépmüvészet

1942. 289. C

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Lux Elek

vod
z

Jbl képröm

327. l.

Lux Elek
nobrász

A kisplasztika neretetére tani-
tolta Kőfalvi Gyulat.

Perehány Károly: Kőfalvi Gyula
Szivészet, 1970. február - 32 lap

Lux Elek
nobrán

Az 1928-as A dy emlékpályázatra
kapott meghívást.

Merei Ottó: Beck Ö. Fülöp
Művészet, 1970. január – 13 lap.

Lux Elek

Táncoló női figurája dr. P. F. gyűjteményében.

Losonci M.: Egy budai műgyűjtő otthonában; Műgyűjtő, 1970. 4. sz. 16. l.

M.D.K.

Lux Elek, szobrász

„nérány bájos, finom plásztikájával" szerepel a párisi világkiállítás magyar pavillonjában

Vállalkozók Lapja. Bp. 1937. LVIII. évf.

dec. 2. sz. 4. old.

MILANO

Museum: Lux Elek: Táncoznő. 1931-es vétel

Ybl Ervin: Lux Elek. Szénművészet, II – 1941, 123 l.

Lux Elek szobrány

ROMA

Museo Capitolino: Lux Elek: Tancomo, nagyott

In memoriam. Lux Elek. Szépmüvészet, II – 1941, 1091.

Lux Elek
nagyott

Lux Elek

MDK

Boxoló, bronz

Műcsarnok 1924. febr-márc.

MILANO

Museum: Zux Elek: Szobor

In memoriam. Zux Elek. Szépművészet, II – 1941, 109 l.

Zux Elek

ROMA

Kapitoliumi Múz: Lux Elek: Táncosnő. Mussolini vette, 1931.

Ybl Ervin: Lux Elek. Szépművészet, II-1941, R3l.

Lux Elek
Probán

Lux Elek

Nobrán

Műcs. kiáll, 1911 tő.

Pipics 116. l.

1352. Ismeretlen művész, A XIX. századból

1352. Széchenyi István gróf a

Mellig, balrafordu
Akadémia alapitóját, a k
körüli szakálla göndör, b
beretvált. Öltözete: á
prémes mente diszes kötő
a előlapon: GRÓF SZÉC
és a hátlapon az al
TUDOM. AKADEMIA ELSŐ ALAPI

Galvanoplasztikus br
5:5 cm. -- Lelt. sz. 1352. --
litás kormánybiztosának, M
6-án. -- Értéke 5 K. -- Az a
23-án (195-912).

Lux Elek

Benkó Rezső nobrász-
nal együtt csinalta Gróh
István siremlékét a ke-
repesi uti temetőben -

Képes Pesti Hirlap

1939. márc. 17.

ium H. M. 13841/937. sz. a
ság Hfp. 30382/937. eln. sz. a.
zky Kálmán m. kir. főhadnagy.
el megbízva:

HÁRITÓ

likép terjesztési
ősége

Kálmán-utca 24.
111-780.

1939 JAN. 13.

2 sz. ipari 70x100 cm nagyságban
6 szin nyomás.

l Fontos!

tvédelmi érdekeinek megvédése minden
ssége!

tt ismeretes, hogy a legnagyobb éber-
kémei járnak közöttünk, akik kémkedé-

Lux Elek

1919-től a kisplasztikai osztály vezetője

Ćimisk 1930. 78. l.

Lux Elek

MAGYAR IPARMŰVÉSZET

1935. 254. l.

r.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

Lux Elek

Bánat c. novra

repr

Képzőművészet

1934. VIII. évf. 74 sz

134 l.

Über Licht

Theorie der Farben

Physiologische

1924. VIII. 24. Phys.

154 f

Buddha-szobrok I.	95	Chicago II.	466
Buddha-szobrok II.	98	Címer I.	511
Bútorok I.	143	Címer II.	514
Bútorok II.	146	Cipő I.	559
Bútorok III.	159	Cipő II.	562
Bútorok IV.	162	Cipő III.	575
Bútorok V.	175	Cirkáló	578

Lux Elek

Tárcsonó c.
az obra repr.

Pesti Hirlap Nagy-
tára
1938, 255. l.

pontosan megjelöljük a címszó után zárójelbe téve. A kiejtés jelölésében az egyes betűket magyar hangértékük szerint használjuk, tehát pl. az *s*, *sz*, *z*, *zs* betűket úgy kell olvasni, mint a magyarban. Csak akkor használunk külön jeleket, ha a magyarban nincs megfelelő betű.

Ezek a külön jelek a következők:

à a magyar á-nak megfelelő rövid hang, mint ném. d*a*s, latin p*a*ter;

â a magyar *a*-nak megfelelő hosszú hang;

ë a magyar zárt *e*, pl. emb*e*r, l*e*, t*e*, n*e*;

ê a magyar nyilt *e*-nek megfelelő hosszú hang;

ə nagyon rövid *e* a németben, angolban, franciában;

æ az angol nyelv egy sajátságos hangja, midőn az *r* egybeolvad az előtte álló magánhangzóval, pl. learn *(lærn)* tanulni, girl *(gærl)* leány;

ã a francia orrhangú *a*, pl. blanche *(blãs)* fehér;

õ a francia orrhangú *o*, pl. sombre *(sõbr)* sötét;

ẽ a francia orrhangú *e*, pl. fin *(fẽ)* vég;

õ̃ a francia orrhangú *ö*, pl. humble *(õ̃bl)* alázatos;

w a két ajakkal ejtett mássalhangzó, pl. angol water *(wâtər)* víz;

th az angol sajátságos kemény (zöngétlen) sziszegő hang, amelyet úgy ejtünk, hogy a nyelvet a két fogsor közé tesszük, pl. *th*ing dolog;

dh ugyanennek lágy (zöngés) párja, pl. father *(fádhər)* atya;

A hangsúlyt, ha nem az első szótagon van, úgy jelöljük, hogy a hangsúlyos szótag magánhangzója után ' jelet teszünk.

Lux Elek

iród

Richter Aladár itj:

Iparmüvészeti iskolánk 1937-38. tanévi munkabemutatójáról.

MAGYAR IPARMÜVESZET

1938. 153. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

FODOR FERENC
könyv és papírkeresk
könyvnyomda, könyv
VESZPR

Budapest V

Lux Elek

l.

Revai XX. 582.1.

ünemlékek Országos Biz

Lux Elek

Strasser Olga mell-
nobra, repr.

Benczúr Tais. kiáll. Lat.
1925. márc.

ALAPITTATOTT
1909

Méltóságos - Nagyságos Uram!

Szolgálati kötelezettségemnek eleget téve — az őszi szezon küszöbén mély tisztelettel értesitem, hogy minden igényt kielégítő összeállitásban, megérkeztek raktáramra, a valódi angol és egyéb külföldi gyártmányu exklusiv szövet különlegességek.

Kérem megtisztelő látogatását, hogy ismételten bebizonyithassam műhelyem korszerű felkészültségét.

Teljes tisztelettel

Fuchs László

Lux Elek

nobrány

Révai XXI. 563. l.

Lux Elek

Fürdés után, fa -

1932 főv új szerzem.kiáll Műcsarnok

Lux Elek

arck. repr.

Lex Magy Tár

48. tábl.

Beschreibende Darstellung

der älteren

Bau- und Kunstdenkmäler

der

Provinz Sachsen

und angrenzender Gebiete.

Herausgegeben

von der

Historischen Commission der Provinz Sachsen.

Lux Elek

(Siekesfehervár)

MAGYAR IPARMŰVESZET
1937.104.l.

Balra: Szent Imre. Lux Elek műve.

Heute befinden sich beide Brücken in Trümmern, da sie von den serbischen Truppen auf ihrem Rückzug gesprengt wurden.

Den besten Blick auf die Stadt erhält man von dem Kamenicaer Bergrücken aus, da sich von hier aus sowohl die Häuserreihen, als auch die Lage der Stadt am leichtesten überblicken lassen. Uns gegenüber erhebt sich die gigantische weisse Masse des im Stil der neuen Sachlichkeit erbauten behördlichen Palais, mit dem hohen, zugleich aber dennoch untersetzten Turme. Hinter diesem erblickt man die römisch-katholische Kirche, das Rathaus und rechts die Türme der serbischen griechisch-katholischen Domkirche. Gegenüber liegt das „Liman" genannte moderne Stadtviertel, das noch vor zwei Jahrhunderten ein sumpfiger Boden war. Heute aber erstreckt sich hier die schönste Avenue der Stadt, die Nikolaus Horthy-Strasse mit dem mächtigen Gebäude-Komplex des behördlichen Palais, ferner das „Levente-Heim", der Stolz aller Stadtbürger, in dem auch die Theatervorstellungen stattfinden, dann die grosse Menge von neuen Palais und Villen. Diesem Stadtteil schliesst sich die innere Stadt an, das alte Újvidék (Neusatz) des vorigen Jahrhunderts, rechts davon das im 18. Jahrhundert entstandene Stadtviertel der Donau-Gasse. Blickt man von hieraus nach links, so sieht man die zweite Sehenswürdigkeit der Stadt, den

Nachdem das Geld beisammen war, wurde ein Konkurs ausgeschrieben. Die besten Künstler Ungarns, 74 Bildhauer warben um den Auftrag. Sämtliche Künstler stellten Luther mit der Bibel in der Hand dar, wie er ja auch wohl kaum anders zu denken ist. Nur in Einzelheiten gab es Unterschiede. Der bekannte Bildhauer Johann *Horvai* beteiligte sich an dem Konkurs mit zwei Entwürfen. Er sah in Luther zunächst den trotzigen Glaubenskämpfer, der mit geballter Faust dasteht, bereit jeden Augenblick dreinzuschlagen: „und wenn die Welt voll Teufel wär . . . !" Der andere Entwurf Horvais zeigt uns den wortgewaltigen Kanzelredner, der sich auf die Bibel stützend die Welt von der Wahrheit der Reformation überzeugen will. Eduard *Telcs* gibt dem Antlitz seines Luther einen ruhigen, tiefernsten, fast betenden Ausdruck. Die Luther-Gestalt *Borberekis* hält die offene Bibel als flatternde Fahne über seinen Kopf, wie wir dies auf dem berühmten Gemälde *Kaulbachs* sehen; eine kühne, jedenfalls eigenwillige Auffassung. Johann *Pásztor* stellt Christus in den Mittelpunkt seines Entwurfes; bei ihm ist Luther nur eine Nebengestalt, der aus dem Mund des Heilands den Auftrag erhält, das Evangelium allen Völkern zu verkündigen. Ein Künstler stellte Luther sogar als den dreizehnten Apostel dar, den Jesus in alle Welt sendet, um zu predigen und zu taufen. E. *Grandtners* Luther macht auf uns den Eindruck, als hörten wir aus seinem Munde das berühmte, entschlossene Wort: „Hier stehe ich, ich kann nicht anders . . . "

Das Interesse der Jury, an der sich auch der bekannte Luther-Forscher und Direktor des Luther-Museums in Wittenberg Lic. Oskar *Thlin* beteiligte, wandte sich von Anfang an dem Bildhauer Alexius *Lux* zu, vielleicht auch darum, weil dieser selbst evangelisch war; Lux wurde wiederholt aufgefordert sein Werk in dieser und jener Hinsicht zu ändern, und erhielt schliesslich den Auftrag zur Ausführung. Nun tauchten neue Hindernisse auf: der Krieg machte es unmöglich, entsprechendes Metall zu beschaffen; so entschloss sich Lux das Standbild aus ungarischem Kalkstein zu hauen, der dem Marmor gegenüber den Vorteil hat, dass ihm Schnee und Kälte nicht schaden können. Das Standbild ist nun fertig und soll vor der alten evangelischen Kirche auf dem Deák-Platz aufgestellt werden. Hier, zwischen schattigen Bäumen, auf die älteste evangelische Kirche der ungarischen Hauptstadt blickend, soll der Mann Gottes — wie ihn seine Zeitgenossen nannten — stehen, mit der Bibel in der Hand.

Lux Elek +

Nobráv

BILDENDE KUNST

Jenő Kopp: Unbekannte ungarische Maler in der ersten Hälfte des XIX. Jahrhunderts. In den letzten Jahren sind in Herrenhäusern auf dem Lande immer mehr Gemälde zum Vorschein gekommen, die ein Licht auf bisher nur dem Namen nach bekannte Maler aus der ersten Hälfte des vorigen Jahrhunderts werfen. Hervorragende ungarische Künstler, wie Károly Markó, Károly Brocky, József Borsos, hatten im Ausland namhafte Erfolge. Die Ansprüche in der Heimat befriedigten in erster Reihe Miklós Barabás und Jakab Marastoni. Die grössten Verdienste um die Ausgestaltung des künstlerischen Lebens wies Miklós Barabás auf, ausser den Genannten wirkten aber noch zahlreiche ungarische und vom Ausland eingewanderte Maler in Ungarn, die, obwohl sie auf einer niedrigen Stufe der künstlerischen Wertskala standen, bei der Ausgestaltung des künstlerischen Lebens und der Entfaltung der nationalen Kunst ebenfalls eine wichtige Rolle spielten. Von diesen Künstlern wissen wir auch heute noch sehr wenig, höchstens sind uns ein paar biographische Daten und einige Werke bekannt. Die weitere Forschung auf diesem Gebiet wird von der ungarischen kunstgeschichtlichen Forschung als eine Aufgabe ersten Ranges angesehen. Die vorliegende Studie beschränkt sich eher auf die Bezeichnung der einschlägigen Aufgaben und die Darstellung einzelner Werke einiger Künstler der in Frage stehenden Zeit.

Géza Entz: Ferenc Kazinczy und die Idee der nationalen Kunst. Kazinczy, eine der hervorragendsten Gestalten des sich zu Beginn des XIX. Jahrhunderts erneuernden ungarischen Geistes, der höchste Lenker des damaligen literarischen Lebens, war auch der erste Verkünder der Idee der nationalen Kunst. Dieselbe flammende Begeisterung, mit der er der ungarischen Sprache und Literatur Bahn brach, loderte auch in seiner im Interesse der Kunst entfalteten Tätigkeit, wofür in seiner ausserordentlich umfangreichen Korrespondenz zahllose Beispiele zu finden sind. Er eiferte aber nicht nur mit Worten an, sondern war auch selbst ein begeisterter Kunstsammler, also auch in dieser Hinsicht ein Vorbild für die ungarische Gesellschaft.

Sándor Mihalik: Rodostó in Kassa. Nach der Niederringung des ungarischen Freiheitskampfes im Jahre 1711 hat die Bevölkerung Oberungarns niemals den Grossen Fürsten Rákóczi II. und seine Genossen in der freiwilligen Verbannung vergessen. Seit Ende des XVII. Jahrhunderts wallfahrte sie mehrmals an die Küste des Marmara-Meeres und suchte nach Denkmälern, die von den einst dort lebenden Ungarn zeugten. In Rodostó starb der letzte Ungar im Jahre 1888 und auf diese Weise wurde durch lebende und lebendige Zeugen fast bis in unsere Tage hinein die Erinnerung daran bewahrt, wo und wie der Grosse Fürst gelebt hatte und welche Denkmäler seines dortigen Aufenthalts erhalten geblieben sind. Das schönste von diesen ist die innere Ausschmückung des grossen Speisesaales des einstigen fürstlichen Recreationshauses, die im Jahre 1905 auf Anweisung der damaligen ungarischen Regierung abgebaut und nach Kassa geliefert wurde. Im Herbst 1939 wurden die Kisten geöffnet und man wurde der Einrichtung eines mit westlichem Geschmack vermischten ausserordentlich bizarren östlich-armenischen türkischen Zimmers gewahr. Es war ein Prunksaal, der zu einem Teil die ergreifenden künstlerischen Spuren der feinen Handarbeit

IN MEMORIAM

LUX ELEK

A magyar képzőművészetet súlyos veszteség érte. *Lux* Elek, a finom vésőjű szobrászművész, az Országos M. Kir. Iparművészeti Iskola tanára február hó 26-án elköltözött az élők sorából. Nemcsak gyöngéd bájjal megmintázott kisplasztikai művei — melyek legelőször tették ismertté a nevét —, hanem különösen újabban mintázott nagyobb alkotásai is emlékezetes helyet biztosítanak neki művészetünk fejlődésében. Tragikus, hogy élete főművének, *Luther* budapesti szobrának felállítását már nem érhette meg a finomlelkű, egyéniség is közkedvelt művész, kinek az Iparművészeti Iskola növendékei is sokat köszönhetnek, mert egyik leglelkiismeretesebb nevelője volt az ifjúságnak.

Lux Elek művészetének értékéről legközelebbi számunkban adunk bővebb ismertetést, ezúttal csak pályájának legjelentősebb határköveiről számolunk be.

Szepesváralján született 1883. december 18-án.

Szepesváralján, Miskolcon, Lőcsén, Bártfán és az Orsz. M. Kir. Iparművészeti Iskolában, Budapesten tanult. Továbbképzés céljából a müncheni „Akademie der Schönen Künste„-be, majd a bruxellesi „Academie Royal des Beaux Arts et École Décorativ„-be iratkozott be. Az Akadémián három első és három második díjat kapott. E tanulmányait részben a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium ösztöndíja tette lehetővé.

Az 1912. évben tért haza, ugyancsak abban az évben mutatkozott be először munkáival a Műcsarnok jubiláris kiállításán. Azóta sorozatosan résztvett a hazai kiállításokon. 1913. évben érte az a kitüntetés, hogy egyik munkáját megvették a király részére. Ugyanebben az évben 1000 korona ösztöndíjban részesítette a kultuszminisztérium.

1919. február 15-én bevonult katonának és a 22. menetzászlóaljjal az orosz harctérre került, ahová önként jelentkezett, s mint tűzharcos 10 hónapot töltött a harctéren.

1919. elején szülővárosából Pestre tért vissza, ahol újból felvette az 1915. évben abbahagyott munkásságát. Ez év szeptember folyamán meghívást kapott az Orsz. M. Kir. Iparművészeti Iskolába, ahol egy ideig, mint óradíjas az esti tanfolyamon tanított, később a nappali tanfolyamon folytatta a tanítást, mint a kisplasztikai szakosztály tanára. 1927-ben rendes tanár lett.

1915. évben kollektív kiállítást rendezett munkáiból az Ernst-múzeumban.

Sorozatosan vett részt a külföldi nemzetközi és magyar kiállításokon. Velencében 1924. évben egyik munkáját megszerzi a Giovanelli Museum. Rómában a Capitoliumi Múzeum egy nagyobb méretű táncosnőt vásárolt tőle, ugyanakkor a Milánói Múzeum is megvette egyik munkáját. Részt vett az északi államokban rendezett magyar kiállításokon és a londoni, bruxellesi, barcelonai, párizsi, nürnbergi, bécsi stb. kiállításokon, ahol nagy sikerekben volt része.

Nyilvános téren Székesfehérvárott áll Szt. Imre herceg és Wathay Ferenc várkapitány szobra. A Szépművészeti Múzeum öt művét vásárolta meg. A Főváros birtokában négy műve van.

Több szoborpályázaton vett részt, amelyeknek eredményeként a pestszenterzsébeti „Hősök" emlékszobrára és Luther Márton budapesti emlékszobrának elkészítésére kapott megbízást.

Szépművészet 109. l.
1941.

Lux Elek

19. Lux Elek: Szent Imre

Somogyi Antal:
Székesfehérvár. Művészet és város
Bpest, 1939.

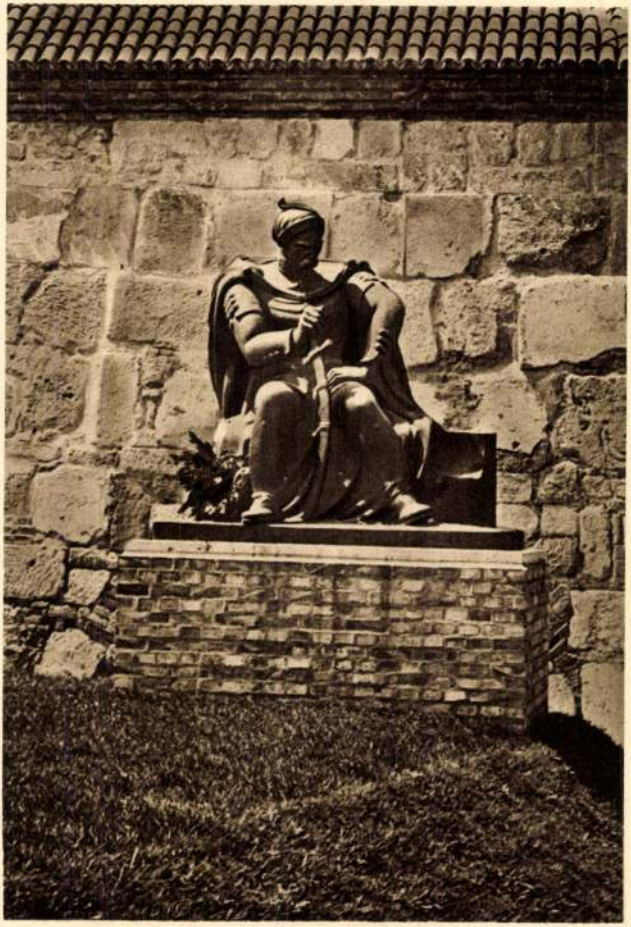

20. Lux Elek: Wattay György

Lux Elek

I.

Kat Beograd

1931.

1373. TÁNCOSNŐ, bronz szobrocska hátrahajló tes
Lux Elek. Magyar, modern. — Tänzerin, Bro

1374. TÁNCOLÓ NŐALAK, öntött bronz, hengeres,
Magyar, modern. — Tanzende Frauenfigur, Br

— 93 —

139
139
139

Lux Elek

Ernst Muzeum aukcioi

XXXIII

). 1899. An annual biographical dictionary. London, 1899.

iplum honoris reservatum. Sok metszet arcképek és teologu- Theologen) M. Haffner. Augustae. Vindelicorum Kopmayer band).

o, overo Gierusalemme liberata. Venetia, 1608. 32r. Rong. s, csinos cimlappal és apró fametszetekkel. A táblába — Schön gedruckt, mit Holzschnitten.

ST. Vierzig-jährige Reise-Beschreibung. Nürnberg. Andreas nden): Spon, Jacob. Italienische, Dalmatische, Griechische ung. Nürnberg. Andreas Knorr 1681. Képek és térképek rten im Kupferstich). Pergamentkötés (Pergamentband).

e, edited by W. G. Fearnside. Acélmetszetek (Stahlstiche). Clark sculpis. Vászonkötés (Leinenband).

abbatis Joachimi et Anselmi oraculum Turcicum. Venetiis, Félbőrkötés (Halblederband).

egy faluból. (Lucsivna, 1902 aug.) 16r. Nem került könyv- abe gelangt.)

an eine Putzmacherin. Veröffentlicht von Daniel Spitzer. rzugsausgabe auf Büttenpapier von 100 numerierten Exem-

Dante Gabriel Rossetti der Maler und der Dichter Lon-

Lux Elek

1920. M Akv Pf Egy
kiáll. Nemzeti Szalonban

Orosz falu részlet rajz 1000.–
Odesszai városrészlet, rajz 1000.–
Lavra környéke, vízf. 1000.–
Odesszai piacrészlet, vízf 1000.–
Lavra főkapuja, vízf 1000.–

Horvát - Szlavonország V. 68.

Lux Elek

szobrai a

Halashaponyag h. n. I. 25

ORSZ. MAGY. SZÉPMŰVÉSZETI MUZEUM · BUDAPEST, VI. ARÉNA-ÚT 41.

1905. október 17.

Felterjesztés: a szegszárdi múzeum átalakitási és bútorzási költségeinek a főfségi javadalombrendezési rovata terhére leendő kiutalványozására felhatalmazás kéretik. (905/1905.)

Lux Elek

Művészet 1914. 21
–1915. 240

Magyar Művészet
1925, 21, 51–2, II. 53, II. 60,
204, 392, 430–431, 433,
1 po
–1926 2. 46–7, 261,
298–9, 300–3, 415–6
420
–1927. 453–63, 1 po
–1928. 68, 383

Izsáki monatemető ásatása

VIII. 138.

Lux Elek

n. 4147

National-Museum, münchen III. 225.

Lux Elek

Műcsarnok
1914. tav. kiáll 274
1915. tav. kiáll. 35, 36, 37
1915-16. téli kiáll - 6, 7, 149
1916. tav. kiáll. 138.
1919. hadviselt műv. kiáll.
541, 577.
karcteren nem volt.
1921. őszi kiáll - 83, 87, 106, 113
1922. jub. kiáll - 192, 194, 553, 558.
1922. őszi kiáll - 103, 432
1925. márc. Benczúr Társaság kiáll.
1925-26. akt kiáll. 129, 435
1926. őszi kiáll. 157
1927. tav. kiáll. 126, 127, 134,
138, 139, 312
1929. tav. kiáll. 121

Szent István VI. 76, 77.

Lux Elek

1) Táncosnő,

2) Vikitana táncosnő,

3) Táncosnő c.
Hobrai repr.

Rait Str. 253. I.

Magyar Nemzet kiadóhivatala

"Megbizható, fiatal" jeligére

1941 NOV 13

Budapest.

VI. Vilmos császár-ut 65

Lux Elek

1925. SzMPT által díjazott művészek kiáll. N. szalon.
Dr. Lázár Béla képmása, gipsz
P. T.-né képmása, gipsz
Öreg fésti fej, gipsz
Vénusz, gipsz
1922. Szinyei-jutalom.

~~Arcképek a XVII. és XVIII. századból~~

~~a besztercebányai múzeumban~~

~~III. 219.~~

Lux Elek szobrász

szül. 1883 (XII. 18) Szepesvár alján.

Budapesten, Münchenben,

és Brüsszelben tanult. A

bpesti Iparmüvészeti Iskola

tanára. Müvei: Boxoló,

Táncosnő, Női akt, Anyaság

stb. és számos kepinás szobor.

~~[illegible]~~

FEBRUÁR

23

Lux Elek

Ludas Matyi,
herendi porcellán
Fenti modellje után

Repr.

MAGYAR IPARMŰVESZET
1932. 62 l.

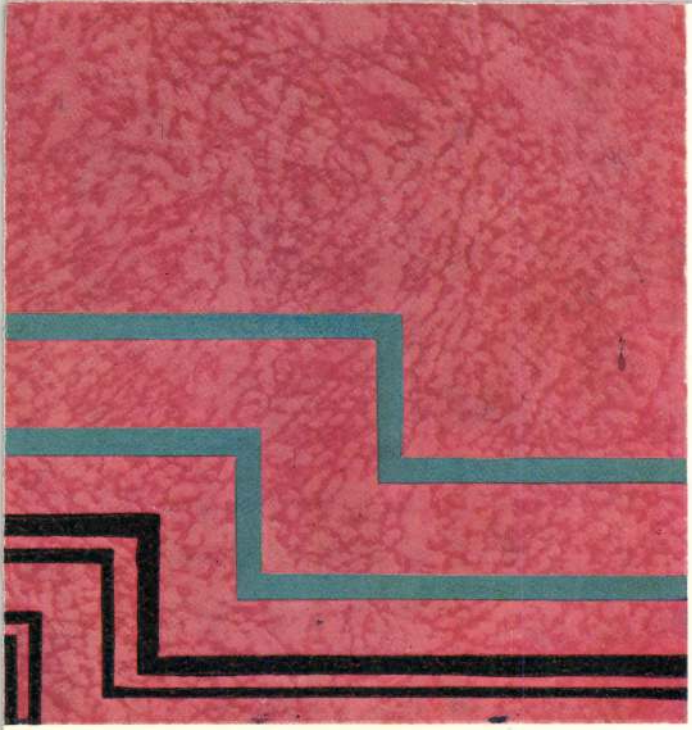

Co. (Holyoke U. S. A.) reklámlapja.
Glazed Paper Co. (Holyoke U. S. A.) Entwurf aus dem eigenen
r Co. (Holyoke, U. S. A.) By the own designer of the Company.

Az Athenaeum rt. nyomása.

Lux Elek

1926.-ban Anyaság
marvány szobrinú
a szolnoki m. Eir-
bábaképző intézetben

társadalmi életének ismertetése. Bemutató: *Dr. Szabó Patay József*, Nemz. Múz. I. oszt. őr. Találkozás a *VIII., Szentkirályi-utca 7 .sz. a.*, az épület előcsarnokában d.e. 10 órakor

Január 30-án: *A budapesti V. ker. Népház megtekintése.* Vezető: *Pályi Sándor* tanár, r. főgimn. tanár. Találkozás a Népház bejáratában (V., Vág-utca 12. sz.) délelőtt 10 órakor.

Február 2-án, ünnepnapi kedden: *A Nemzeti Múzeum állattárában az alsóbbrendű állatok gyűjteményének bemutatása.* Bemutató: *Dr. Soós Lajos*, Nemz. Múz. osztályigazgató. Találkozás a Nemzeti Múzeum VIII., Sándor-utcai oldal bejáratában a kapun belüli fedett előtérben délelőtt 10 órakor.

A fenthirdetett négy tanulmányi kiránduláson résztvenni óhajtó hallgatók összesen 10.000 korona résztvételi díjat fizetnek a kirándulások helyszínén.

Szabad Egyetemi ügyekben felvilágosítás kapható a Szabad Lyceum: *József 85—43.* telefonszáma alatt. Postacim: *I., Lenke-út 65 szám.*

Budapesten, 1926 december havában.

PÁLYI SÁNDOR,
ügyv. alelnök.

DR. LUKÁCS GYÖRGY,
v. b. t. t., elnök.

261586 Apostol nyomda.

Lux Elek

Művészeti lexikon

451. l.

FEBRUÁR

22

Lux Elek

iród

Kovács János dr.

Az Orsz. M. Kir. Iparművészeti Iskola munkabemutató kiállítása.

MAGYAR IPARMŰVÉSZET

1933. 134. l.
136. l.
141. l.

Lux Elek: Siremlék

Lux Elek

Nemzeti Magazin

1934. maj 6.

NTAL
ÖBÁNYA

GŐZTÉGLA- ÉS
MŰHABARCS-GYÁR:
KADA-UTCZA
TELEFON 157-03.

Lux Elek †

— **Lux Elek szobrászművész meghalt.** Java korában, életének ötvennyolcadik esztendejében dőlt ki a sorból ez a szép tehetségü szobrászművészünk. Hosszu szenvedés előzte meg halálát, de keresztjét oly csendesen viselte, hogy halála hire váratlanul éri a művészvilágot. Az Iparművészeti Iskolának volt egyik szobrásztanára Lux s vele rövid időn belül immár a második szobrásztanárát veszíti el az intézet (az első Orbán Antal volt). *Lux* Elek a nőies báj szobrásza volt. Bronzban, majolikában és porcellánban kivitt táncos mozdulatu női alakjai az ország határán tul is megbecsülést szereztek nevének. Vérbeli kisplasztikus volt ez a művész, a graciózus mozdulatoknak megfigyelője, élvezője és biztos megérzékitője. Szepesváralján született 1883-ban s Budapesten, Münchenben és Brüsszelben készült fel pályájára. Egyetlen monumentális szobrának, Luther Mártonénak leleplezését már nem érhette meg. Ennek a szobornak elkészitésére nyilvános pályázaton vivta ki a megbizást. Az ő müve Semmelweis Ignác reliefje a szegedi Pantheonban és az „Anyaság" cimü márványcsoport a szolnoki Bábaképző Intézetben

1941. febr. 28.

Lux Elek

LUX ELEK egy halkszavú és szerény fellépésű fiatal magyar szobrász, kiről még a Műcsarnok rendes látogatói is alig tudnak. A lövészárkokban töltött kemény négy év után hazajött s az Ernst-múzeumban kiállította nehány plasztikus munkáját. Ez a bemutatkozás első komoly szenzációja a bolsevista-uralom nyügétől felszabaduló magyar művészi glóbusznak. A fiatal művészt nem szabad nehány vállveregető, kopott frázissal elintézni, mert befejezett és pedig a javából való kész mesternek bizonyult. Táncosnőinek alakjai nemcsak bájos mozdulataikkal hatnak, hanem lüktető élet árad belőlük s mintha egy titokzatos, vígütemű, finom melódia csendülne mögöttük. Nem lehet Lux figuráin egy-két pillanatnyi nézéssel tovasiklani. Megkapók és mennél tovább szemléljük őket, annál több szépséget fedezünk föl bennök. Arcképtanulmányai pedig valóságos jellemrajzok. A bronz, márvány, sőt még a silány gipsz is elevenné válik Lux oeuvrejeiben. Örvendünk, hogy a művész nehány jellemző alkotásáról készült felvételeket olvasóinknak ezúttal bemutathatjuk.

Magyar Iparművészet
1919. 100. l.

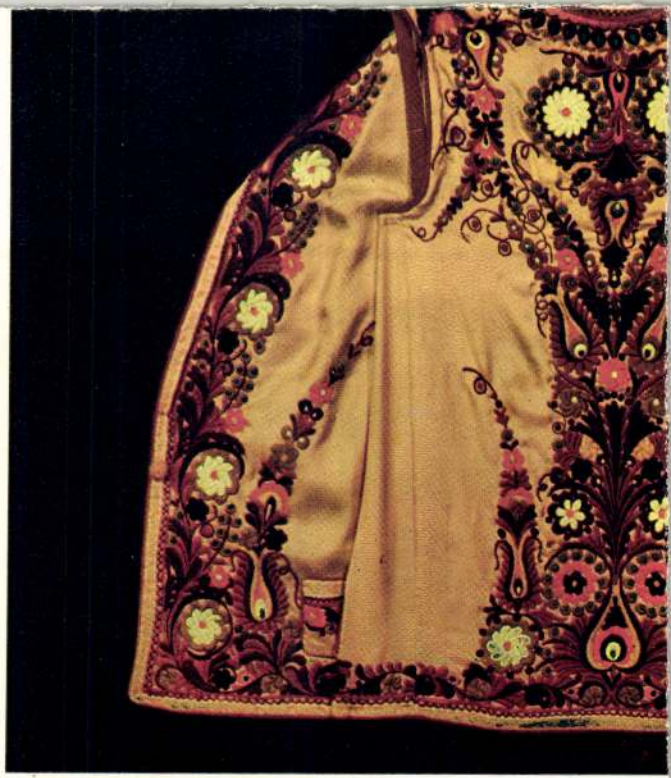

Our Shop: Tarka hímzéssel díszített női mellények. — Bu

A klisséket ifj. Weinwurm A. és Társa készítették.

Lux Elek

— **Bronz helyett márványból készül a Luther szobor.** A budapesti Luther szobor felállítása újból eltolódik. *Lux* Elek alkotását bronzba akarták önteni, a szoborbizottság azonban bronzszobor felállítására nem kapott engedélyt. Ugy döntöttek, hogy a szobor fő alakját piszkei márványból faragtatják ki.

Magyarország.

Reggeli lap.

1940. nov. 17

Balatonfüred, ref. tpl

362

Lux Elek

FÖLDVÁRY GÁBOR, A NEMZETI SZÍNHÁZ EGYIK MEGALAPÍTÓJÁNAK MELLSZOBRA, amelyet a Nemzeti Színház előcsarnokában állítanak fel. A szobor Lux Elek műve

Az Est 1938. ápr. 27.

Lux Elek

— (Klebelsberg-emlékművet avattak Székesfehérvárott.) Pünkösd hétfőjén ünnepélyes keretek között avatták fel gróf *Klebelsberg* Kuno néhai kultuszminiszter által létesített székesfehérvári polgári fiu iskola falán a *Lux* Elek szobrászművész által készített domborművet, amely az elhunyt államférfiut ábrázolja. Az ünnepségen megjelent özv. gróf *Klebelsberg* Kunoné, *Hóman* Bálint miniszter és felesége, *Szily* Kálmán államtitkár, mint a kormány és a kultuszminiszter képviselője, *Kósa* Kálmán miniszteri osztályfőnök, *Kultsár* István miniszteri tanácsos, kormánybiztos, *Terbócz* Imre miniszteri tanácsos, gróf *Széchenyi* Viktor főispán, *Balassa* Brunó székesfehérvári, *Kemenes* Illés budapestvidéki tanker. kir. főigazgató, *Simon* Mihály, *Rákosy* Zoltán és még sok más előkelőség. Az ünnepséget *Csitáry* G. Emil székesfehérvári polgármester nyitotta meg. Vázolta az intézet történetét és méltatta *Klebelsberg* iskolaépitő tevékenységét. Elmondotta, hogy másfél évtizeddel ezelőtt Fehérváron még nem volt polgári fiuiskola s a nép szegényebb rétegeinek gyermekei Mórra jártak iskolába. *Klebelsberg* megépitette az iskolát, amelyet *Hóman* Bálint rendezett be. *Hóman* miniszter mondott ezután nagyhatásu beszédet, amelyben kegyelettel emlékezett meg gróf *Klebelsberg* Kuno kulturpolitikájáról s hangoztatta, hogy munkájának legnagyobb értéke az a *sokezer elemi és sokszáz polgári és középiskolai tanterem, amelyeket felépitett.* A magyar eszme a magyar műveltségre épült, iskola nélkül pedig egyik sem élhet. A magyar munka csak akkor lesz eredményes, ha tanulunk, ha az ifjuság tanul, ezért kell a sok iskola. *Szily* Kálmán kultuszállam-

Veszprémi Napló 1938 június 5

katársa személyes visszaemlékezéseket mondott el s hangoztatta, hogy a nemzet fennállásának legbiztosabb záloga az iskola és a nemzeti kultura. Özv. gróf *Klebelsberg* Kunóné ezután megható jelenet közben elhelyezte a hatalmas fehérmárvány keretben levő méteres bronz-reliefen a babérkoszorut, majd *Hóman* Bálintné avatta fel az iskola zászlaját, amelyre nagy nemzetiszinü selyem szalagot kötött. *Baltay* János igazgató átvette az emléktáblát és a zászlót az iskola gondozásába, majd egy egyenruhás növendék mondott a tanulóifjuság nevében köszönő szavakat, két növendék pedig gyönyörü csokrokat nyujtott át özv. gróf *Klebelsberg* Kunonénak és *Hóman* Bálintnénak. Végül *Kovács* J. Elek beszélt nagy hatással a volt tanitványok nevében. A *Himnusz* eléneklésével ért véget az ünnepség.

Lux Elek

Magyar Madonna

c. Szobra repr.

KMTárs. 1938.

Szent István kiáll. tárgyas.

Lux Elek

Keresztelő Szt János
c. nobra repr.

Képzőművészet
1933. 110. l.

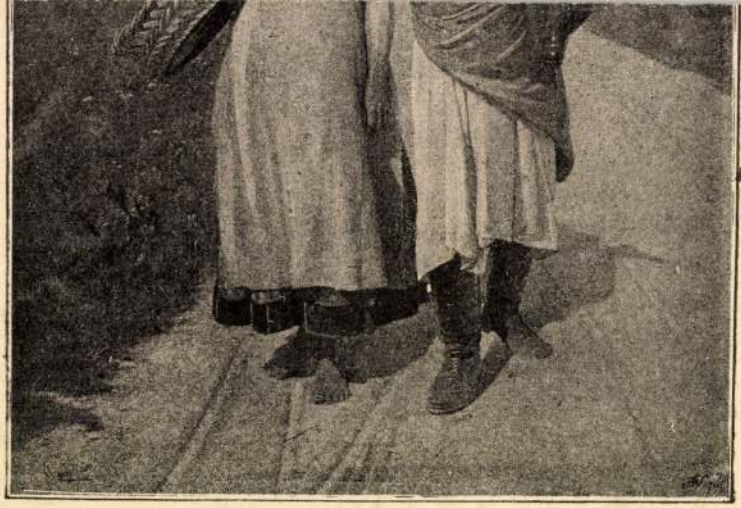

AGGHÁZY GYULA. BALATONI HALÁSZ.

Lux Elek

Akt c. nobra
repr.

~~Műcs. kiáll, tól~~
Pipics 146. l.

Lux Elek

nobrász

l.

Lex Magy Társ

354. b. l.

Lux Elek

Táncosnő c. rézkarc reprodukciója

V. Nemzeti képzőművészeti kiállítás 1939. Katalógus.

KÉPES TÁRGYMUTATÓ.

Lux Elek

~~Műcs, Kiá... tól~~

Pipics 64. l.

Lux Elek

— **(Eltemették Lux Eleket.)** Nagy részvét mellett temették el szombat délután a Kerepesi-temetőben a székesfőváros által adományozott díszsírhelyre *Lux* Elek szobrászművészt, az Iparművészeti Iskola kiváló tanárát. A temetésen megjelent a művészeti és társadalmi élet számos előkelősége, az irodalmi és művészeti tanács részéről ott volt vitéz *Haász* min. osztályfőnök és *Say* min. tanácsos. A gyászszertartást dr. *Varsányi* Mátyás ev. lelkész végezte. A karének elhangzása után az Iparművészeti Iskola igazgatósága és tanári kara nevében *Györgyi* Dénes, az Iparművészeti Társulat nevében *Szablya* János, a Szinyei Merse Pál Társaság részéről *Kisfaludy Stróbl* Zsigmond, a Benczur Társaság nevében *Rusnyák* Károly, a Szepesi Szövetség részéről *Krisch* Jenő búcsúztatták megható szavakkal a magyar szobrászművészet elhunyt kiválóságát.

Nemzeti Újság

1941. márc. 2.

Lux Elek

-- **Eltemették Lux Eleket.** Szombaton délután kisérték utolsó utjára *Lux Elek* szobrászművészt, az Iparművészeti Iskola tanárát. Dr. *Varsányi Mátyás* budavári evangélikus lelkész egyházi beszéde, majd a szertartás és elbocsátó áldás után az Iparművészeti Iskola részéről *Györgyi Dénes* tanár, az Iparművészeti Társulat nevében *Szablya János*, a Szinyei-Merse Társaság képviseletében *Kisfaludi-Strobl Zsigmond*, a Benczur Társaság követeként *Krusnyák Károly* fejezte ki a kollégák fájdalmát s végül Lux Elek szükebb hazája: a Szepesség is megszólalt a gyász hangján, dr. *Krisch Jenő* tolmácsolásában.

Pesti Hirlap 1941, márc. 2.

Lux Elek

Lod

Valence 1922

159. e.

LUX ELEK:

529. Sportdíj. Bronz.
530. Táncosnő. Bronz.
531. Nikitina. Fa.
532. Drapériás táncosnő. Bronz.
533. Hátrahajló táncosnő. Bronz.

MMTárs. A nő a művészetben. 1936.

Lux Elek

a Kisplasztikai osztály vezetője az Iparművészeti Iskolában.

Irod

Bozzay Margit: „Munkabemutató." Pesti Napló. 1935 jun. 20.

Lux Elek: Táncosnők. Bronz. ✦ Tänzerinnen. Bronze. ✦ Danseuses. Bronze.

Magyar Iparművészet

1926.

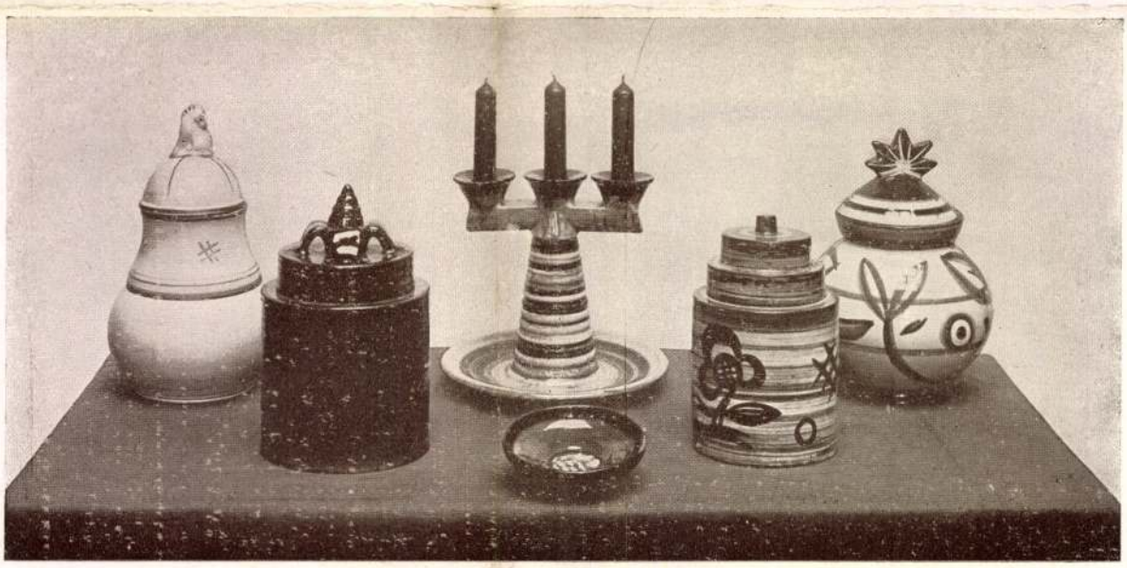

92 Szemelvények a kieli kerámiai gyár újabb munkáiból. ◆ Kieler Kunst-Keramik. ◆ Objets d'art. Exécutés par la Fabrique céramique à Kiel.

valami éji dalt daloltatott magának kedvenc hangszerével.

A férfi oda is fülelt, meg a fülemülére is.

A fülemüle csak most kezdte rá istenigazában. Mintha megérezte volna, hogy most olyan valaki hallgatja, akinek az ő dala a legkedvesebb muzsika.

Fent, a sötétkék égen fehérszárnyú ködrajok úsztak. Mintha vándorsirályok szálltak volna nesztelenül a májusi éjszakában.

Egyik kergette a másikat; azok is szerelmesek lehettek egymásba.

A férfi nézte a holdfényes égi úton sietö vándorokat; hallgatta a fülemülét; magába szítta az orgonabokrok lelkét. A pittypalatty vert a mezőn. Ott most minden gyémántharmattól ragyog. A szellő meglopja a kakukfü keblét. A májusi éjszaka feltárja minden titkát. Nincs most, aki azt meglesse, csudálja.

Odabent elhalóan hangzottak az utolsó akkordok. A fülemüle felelgetett rájok. Mintha azt mondta volna: én szebbet tudok annál.

Csattogott, tele tüdővel, megszakadó szívvel.

A verandáról olyan sóhajtás szállt el, mintha gordonka kisérte volna a fülemüle dalát.

*

A kerti úton nehéz lépések csikordultak.

A tót bakter járta körül a környéket.

A vén Csvicsala, aki húsz év óta, tavasztól késő őszig, egy éjszakát sem töltött fedél alatt, most éppen erre került-fordult, végezve megszokott hivatalát.

Ebben még a gazdájával sem cserélt volna. Nem volt, aki parancsoljon neki. Független úr volt az éjszakák átvirrasztásában. Ilyenkor odamehetett, ahova neki tetszett.

A holdvilágos verandán ülő embert észre kellett vennie.

— Jó estét — mordult feléje tisztességtudóan.

Az úr megkérdezte, hogyan vetődik erre s ledobta neki a csemegét, a még égő szivarvéget.

— Hát csak, instálok, hallgatok, hogy de be milyen szípen fityoli ez a madár!...

Még a vén Csvicsala is ettől részegedett.

Eljött a kert végéről, hogy közelebbről hallgassa. És odabent, a mesterséges illatok párázatában van valaki, akinek ez unalmas.

(Egy szép fehérkarú valaki, akinek selymes, hullámos szőke hajáért úgy bolondult az ura s aki a száján nyíló piros rózsát még pirosabbra festegette — divatból.)

Csvicsala érezte, hogy ő itt felesleges. „Jójcakát" kívánt s elcsikorgott a porondos úton.

A férfi a verandán hallgatta a fülemülét és találgatta, hogy miket mond.

Az is asszonynak dalol. Egy igénytelen kicsi asszonynak, aki sohasem mondja neki, hogy itt unalmas. Aki a dalok költőkirályától tudja meg, hogy mi a szerelem.

A májusi éjszaka csendjében szól a fülemüle.

Egy-egy felséges crescendója után ellágyul, megpihen. Templomi csend következik rá. Titkos némaság tölti ki az ilyen szüneteket. Még az éjjeli bogár is halkabban zúg.

Azután újra kezdődik a lágy introdukció és felcsendül megint a szárnyas trubadur torkából a nagy érzés.

Igy csak a fülemüle tudja azt elmondani.

A férfi már nem bírja hallgatni.

Ugy lopódzik el a verandáról, mint a saját lelke árnyéka.

Az asszony félálmában felel a fülemülének:

— Na... ne... bolondos, — hallgasson!...

És patyolatkarját kitárja.

Lux Elek

Finomkodás a Tiszamentén

— Elbeszélés —

Irta: **Krúdy Gyula**

I.

— Kicsi ez a birtok, nem hozhat jövedelmet. Csak vesződség van vele, mert egyik része Tiszáninnen, a másik meg Tiszántúl terül el, — mondá egy téli napon Palugyai uram, a százharminckilós tiszttartó, Godofréd grófnak, amikor az a kályha mellett a gazdasági számadásokat tanulmányozta, tudniillik, kibontotta, meg összecsukta őket.

Godofréd grófnak szokása szerint terhére esett a beszéd, ezért bizonyos fáradt sóhajtással vezette be szavait.

— De hát mennyi birtokunk is van nekünk?

Palugyai uram az ujjain, ezeken a vastag hurkákon számolt:

— Szabolcsban van tizenegyezer holdunk, Sárosban tizenhétezer holdunk. Mondom én mindig, hogy nem hozhat jövedelmet.

Godofréd gróf beleegyezőleg bólintott, a gazdasági írásokat visszaadta a tiszttartónak, aztán így szólott:

— Darabidőre elutazom innen.

— Bizony azt tanácsolom én is. Akárhol van a gróf, mindenütt jobb helyen van, mint ebben a bagolyvárban.

Godofréd gróf ezidőtájt negyvenesztendős volt. Tizenhat esztendeje volt a vőlegénye Szegilongi kisasszonynak, akit minden karácsonykor és húsvétkor meglátogatott egy tiszamenti kastélyban, ahová nem járt vonat, a nádasok és vadvizek miatt a kocsiutazás sem volt barátságos, ugyanezért az útnak egyrészét dereglyén kellett megtenni. A kisasszony a vizivárban fáradhatatlanul várta Godofrédot, mint azokat a lovagokat várták vissza a kisasszonyok, amely lovagok hajdanában a Szentföldre mentek. Éppen ezen különös viszonylat miatt nevezik el vala az egyébként becsületes nevezetü grófot e környék humoristái Godofrédnek, amely név rajta is maradt, hogy már alig emlékeznek az igazi nevére.

A birtok kicsinysége miatt aggódó tiszttartó amúgy is tudta, hogy Godofréd gróf a világon sehová sem szokott utazni, mint csupán arra az egy helyre, a tiszamenti kastélyba. Ezért nem is csodálkozott, amikor a gróf rendelkezésére lovasember vágott neki a holdvilágos téli éjszakának, hogy a tiszai révészeket idejében értesítse a gróf érkezéséről. A lovas patkói elhangzottak a keményrefagyott országúton, alakját csodálatosan megnövelte a holdvilág, amikor fellépteti az első buckára.

De Palugyai uram a „bagolyvárral" szemközt levő kastélyából azt is látta, hogy Godofréd szobájában egész éjszaka nem alszik ki a világosság. Természetesen a gyertyafény, amellyel úriembernek világítani illik. A kályhafűtő ugyancsak estélig hordozta fel azokat a nehéz fáskosarakat az emeletre, amely fával a gróf szobáját a folyosóról fűtötték, — de hát utóvégre a kályhafűtő is ember, aludni kell neki is. Godofréd árnyéka azonban fáradhatatlanul járt-kelt a kopottas függönyök mögött. Néha még azzal is megpróbálkozott, hogy a bojtos csengő zsinórját meghúzza, de persze, senki sem jelentkezett a csengetésre. Az ilyen álomvilágban élő gróf azt hiszi, hogy a szolgák csak azért vannak a világon, hogy vele foglalkozzanak. Szuppé után egyáltalában az egész világon szabadságuk van a komornyikoknak.

De végre engedett sűrűségéből a téli éjszaka, miután a hold aludni ment, a fehér fák megváltó fény-

Táncosnők. Lux Elek szobormüve (Magyar Iparművészet)

Ez a „hallja“ már a fülemülének szólott.

— Hallgasson, hallgasson — mondta az asszony ellágyultan.

— Hallgassak? de miért?... bántottam?

— Ne maga hallgasson.

— Akkor hát ki hallgasson?

— A fülemüléje. Most nem bírom el.

— Miért nem? maga drága.

— Mert — mert én is szerelmes vagyok ...

A férfi lángolva kérdezte:

— Kibe? aranyom, kibe?

Az asszony halkan kacagott.

— Olyan bizonyos benne?... hátha nem is magába?

Közelebb hajolt az urához; mind közelebb; egészen közel; és kinyújtotta feléje habfehér karját. Az ura újra lecsapott arra.

— Na ... ne ... fáj!... bolond!...

A fülemüle olyan csattogást művelt, hogy az egész kert tele volt vele. Az istálló tetején a hím gólya elkezdett kelepelni. A kert fái közt lopódzó derengéssel bújkált a holdvilág.

Az asszony kibontakozott az erőszakos férfikarok közül. Eloltotta a lámpát.

— Most megyek. Fázni kezdek. Jóéjszakát.

Elsurrant, mint egy fehér árnyék.

A férfi ott maradt és gépiesen szívta tovább a szivarját.

Néhány perc mulva megszólalt odabent a zongora. Az asszony lágyan érintgette a billentyűket és

Uj Idők 1926. 607 l.

Lux Elek

Szobrász-művészeink legujabb alkotásaib

Lux Elek

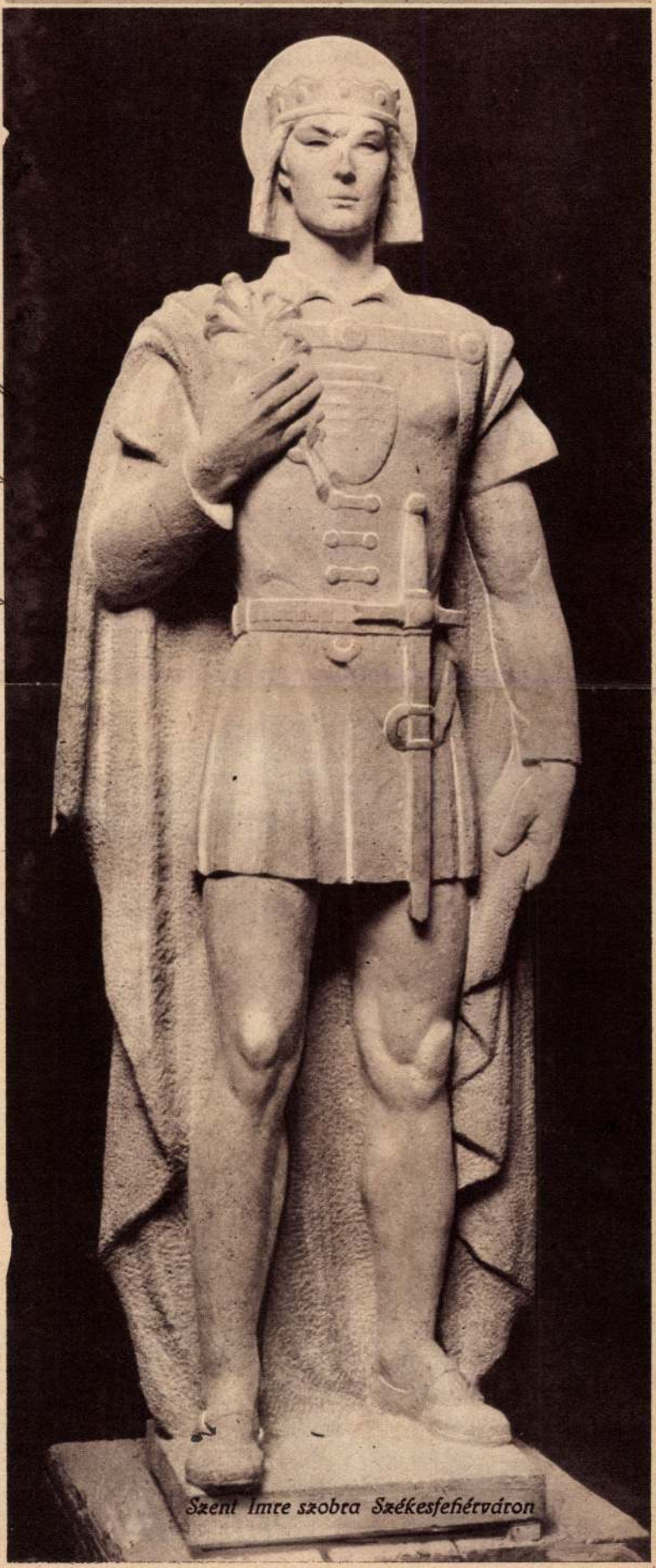

Szent Imre szobra Székesfehérváron

Ug. Magyarság Vasárnapja 1935 aug. 4.

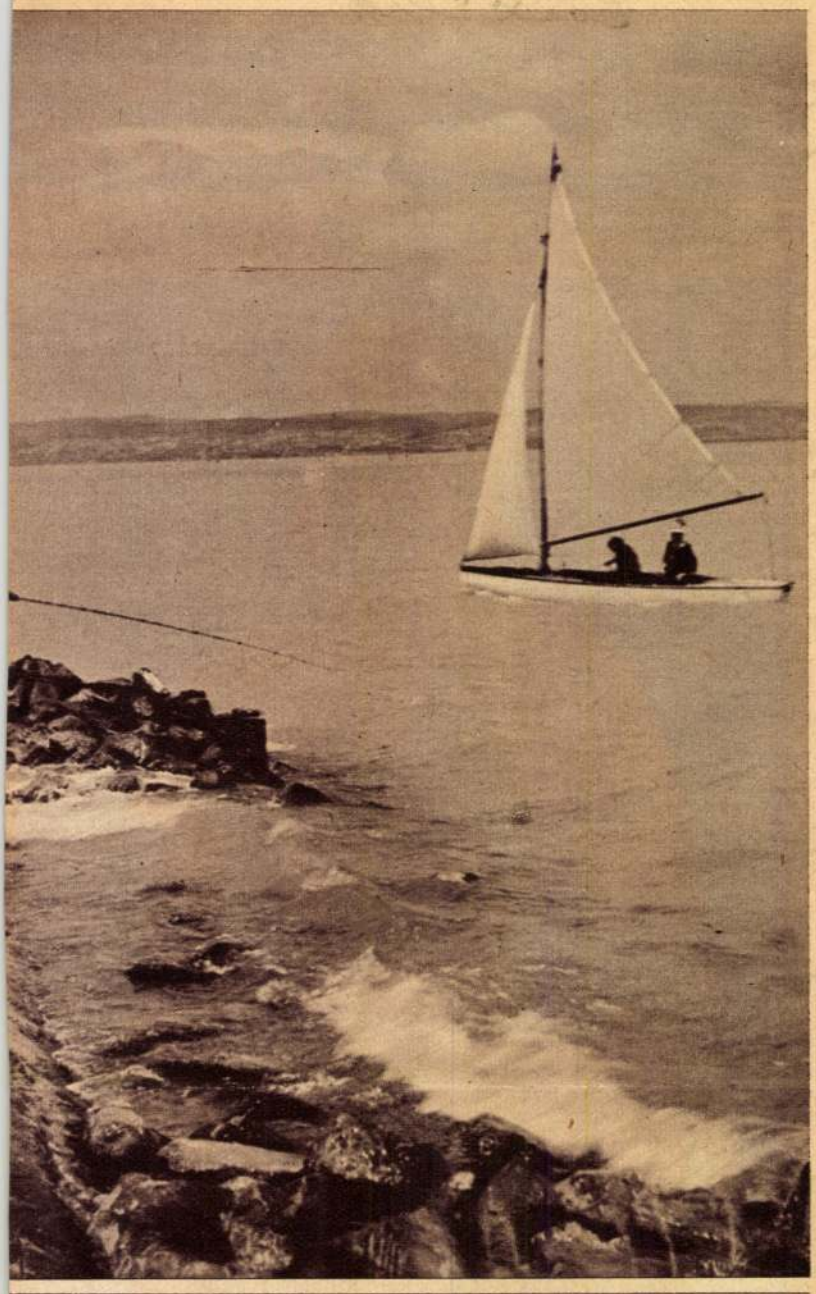

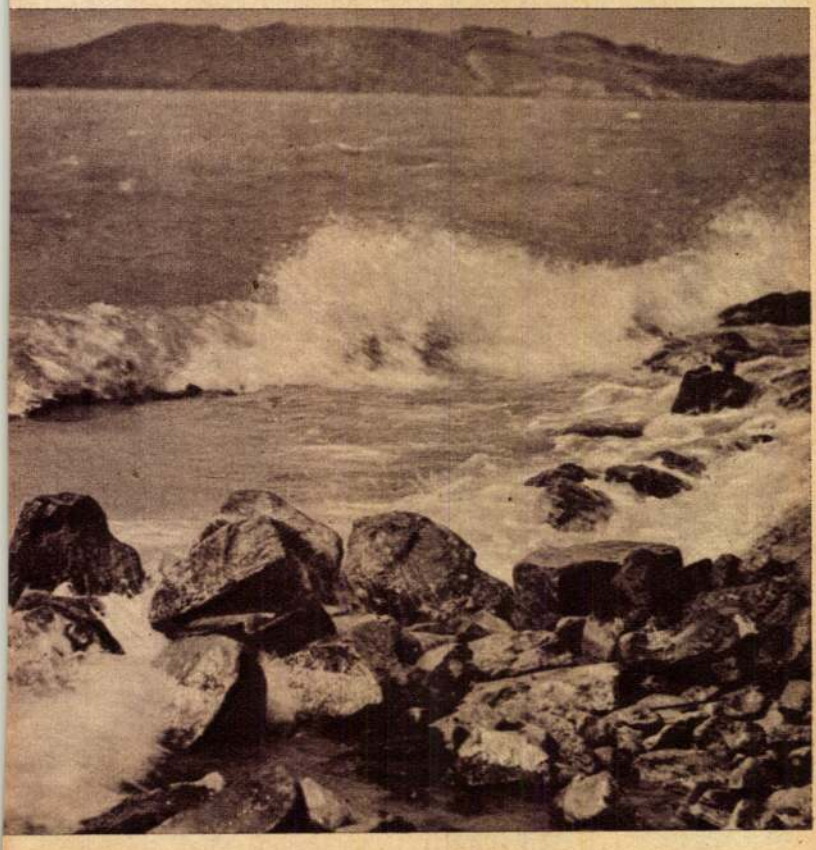

tetlen. Teljességgel lehetetlen! Elgyötört agya újra meg újra ismételte ezt a szót, mintha bele akarná kényszeríteni a tudatába.

Az kétségtelen, hogy nekik most takarékoskodniok kell és nem szabad még jobban belemerülniök az adósságok tengerébe.

— Nem mehetek, David, — mondta. — Nincs hozzá erőm, nincs pénzem és nincs bátorságom. És én akkor vagyok a legboldogabb, ha együtt vagyok veled.

Felmosolygott Davidra. Davidnak összeszorult a szíve e bátor mosoly láttára.

Soká-soká nézte a feleségét. A szája köré makacs vonás keményedett s homlokára kiült az aggodalom, a reszketés a másik életéért.

— Nincs pénzünk, drágám, — mondta Margaret újra. — Ha elutazom: még jobban felszaporodik az adósságunk és neked még több lesz a gondod.

— Ha te egészséges leszel, mindnyájan könnyebben fogunk élni.

— Meglátod: ha lehűlt az idő, tüstént meggyógyulok. Aztán meg én nem tudok nélküled a babával se bánni. Megrémülök a puszta gondolattól is, hogy egyedül maradjak vele. Így legalább délben és este hazajössz és tudom, hogy ha szükségem lenne rád, napközben is hazajönnél. És ez olyan megnyugtató. Egyedül nem bírnám ki.

Margaret már megint azt érezte, hogy a torka elszorult s a szemét elborítják a könnyek.

— Ó, nekem se esik jól, hogy így rád akaszkodom, hidd meg! — fakadt ki keserűen. — Nekem is fáj, hogy fáradt és beteg vagyok és fáj látnom, hogy te is fáradt vagy és hogy agyondolgozod magad! Mit adnék érte, ha segíthetnék neked, ahelyett, hogy terhedre vagyok!

Félrefordította fejét a párnán, hogy elrejtse azokat az ostoba könnyeket, amelyeket sehogy sem tudott lenyelni.

David nem tudta, mitévő legyen.

Hogy Margaretnél ilyen könnyen ment a sírás: ez őt is megriasztotta, kifárasztotta és őt is beteggé tette.

Csendesen ült az ágy szélén és vigasztaló szavakat keresett, amelyek mögé elrejthetné levertségét.

Borzasztó volt: *így* látni Margaretet és még borzasztóbb volt, hogy nem adhatta meg neki azt, amire szüksége volt.

Margaret úgy olvasott David gondolataiban, mint egy nyitott könyvben.

Hirtelen föltérdelt az ágyon és karját David nyaka köré fonta. Odaadó szeretettel simult hozzá.

— David, David, — suttogta lágyan, — látod, milyen ostoba vagyok. Csak sírok és ezzel még jobban megnehezítem a helyzetünket. De mikor minden vágyam az, hogy együtt lehessek veled! Ha elveszítenélek, keserű lelkifurdalással kellene gondolnom arra a rövid időre, amit együtt töltöttünk. Keservesen meg kellene bánnom, hogy ilyen gyerekes és ostoba voltam és hogy nem élveztem tudatosan a boldogságomat. Hiszen százszor, ezerszer boldog vagyok, hogy veled lehetek.

A könnyein keresztül remegő ajakkal mosolygott.

David szeme is könnyes volt s most szégyenkezve sütötte le a szemét Margaret tekintete előtt. Margaret előrehajolt és nagyon lágyan, nagyon gyöngéden megcsókolta David szemét.

— Édes szivem, — suttogta, — te vagy az életem, az egész világom.

*

Valahogy mégis átkínlódták a nyarat.

Ha a lábainak nem is tudta megparancsolni Margaret, hogy olyan könnyen mozogjanak, mint régen: az arcát megtanította mosolyogni s a szívét türelemre intette.

Komáromi fényképe

Magyar Nagyasszonyok. Özvegy Ihász Lajosné, Jókai Mór egyetlen élő huga, a Jókai-család legidősebb tagja

A nyári tanfolyam befejeződött és David szabadságot kapott, ami kimondhatatlanul nagy segítséget és új erőforrást jelentett Margaret számára.

Margaret sokszor szégyenkezett azon, hogy rászorult Davidra. Végre is, a házasságuk előtt, egyformák voltak: egyformán egészségesek és egyformán tehetségesek. David helyében Margaret éppen úgy megállta volna a helyét és éppen annyit keresett volna, mint ő.

És most, hogy a közösen vállalt feladat egyideig nagyobb súllyal nehezedett az ő: Margaret vállára, most Davidnak joga és kiváltsága, hogy megossza vele a maga erejét. De Margaretnek fájt a szíve, hogy David őmiatta kettős terhet kénytelen cipelni.

A kétségbeejtően hosszú nyár elvánszorgott végre és mire az új iskolai év megkezdődött, Margaret kissé erőrekapott. Ha régi ruganyosságát nem nyerte is teljes mértékben vissza, most már legalább nem jutott minduntalan eszébe, hogy milyen magas az emelet és hogy hányszor kell napjában a lépcsőt megmásznia.

De a szerencse, úgy látszik, elhagyta őket. Novemberben Margaret megint megkapta az influenzát és ágyba került.

Alig akarta hinni, hogy így meglátogatta őket a Jóisten. Megint ápolónőt kellett fogadniok, mert Margaret sem Davidot, sem a babát nem merte a közelébe engedni, nehogy megkapják tőle a betegséget. Tulajdonképpen nem is volt olyan nagy beteg, csak annyira elgyöngült már a szervezete, hogy nem tudta összeszedni magát.

Ó, hogy gyűlölte magát ezért a tehetetlenségért! Nyitott szemmel feküdt az ágyban, hallgatta a

Hutyra Ferenc, akinek negyvenéves tudományos munkálkodását most üli meg a magyar tudós-világ. Lux Elek szobormüve

baba sírását és remegő dühvel próbálta könnyeit visszafojtani.

Mrs. Sarko megint átjött és megint átvette a kis háztartás kormányzását. Margaret arra gondolt: mi lett volna, ha Mrs. Sarko nincsen! Hogyan is képzelhette, egy pillanatig is, hogy Mrs. Sarko nélkül meglesz a babával?

A láz tompa kábulatában Margaret iszonyúan félt a betegségtől és a haláltól.

Soha nem volt beteg és az, hogy a Halál orvul rátámadhat valaha olyan fegyverekkel, amelyek ellen nem tud védekezni: sohasem fordult meg a fejében.

Más emberek — igen, mások lehettek betegek, kifosztottak, másokra szorulók. De ő . . . ő, aki olyan erős, olyan egészséges volt és akiben annyi munkakedv tombolt — ő nem lehet beteg!

Másoktól függni, másokra szorulni!

Margaret érezte, hogy ezek a malomkövek élete boldogságát és őt magát is fel fogják őrölni.

Az egyetlen támasz, amely úgy állott mellette ezekben a válságos időkben, mint egy erős fal — nem, nem mint egy fal, hanem mint egy napsütötte ablak, amely az igéret földjére nyílik: David volt

Amikor Margaretet az újabb betegség hirtelen és kegyetlenül megtámadta, eszébejutott, amit gyerekkorában a bibliából tanult, hogy a kire az Isten nagy csapást mér, annak erőt is ad a csapás elviselésére. Erre kellett gondolnia, ha Davidra nézett.

Mert igazán: Davidon nyomát sem látta többé a nyári fáradtságnak és kedvetlenségnek.

David sugárzó arccal, jókedvűen járt-kelt a házban. Délben és estefelé, amikor hazajött: négyesével ugrotta át a lépcsőfokokat. Fáradhatatlan, szívós kitartással dolgozott. Érezte magában az erő, a tehetség lüktetését. Tudta, hogy a benne szunnyadó erő segítségével egyszer ő is a kiválasztott kevesek közé fog kerülni.

Mikor már az ápolónőre nem volt többé szükség, reggelenkint David kelt föl először.

Megetette a babát, elkészítette a reggelit, kitakarított, nagy igyekezettel megvetette az ágyat és közben hamisan fütyült.

Kötényt kötött maga elé és mókás szertartásossággal hozta fel egy tálcán a reggelijüket. Odaült Margaret ágya szélére és úgy reggeliztek, együtt.

Ügyes szakács lett belőle. Természettől fogva pontos és módszeres ember volt amúgy is.

Minden kísérlet után pontosan megjegyezte, hogy mennyi kávét kell a vízbe tenni, mennyi zabpelyhet a baba ételébe és mikor kell beletenni a húst a zsírba.

Boldog volt, hogy tehet valamit Margaretért és a babáért. Az *ő* otthona volt a kis ház. Neki is segíteni kell a fészekrakásban.

Olykor Margaretre is átragadt a jókedve. Lehetetlen volt közömbösnek maradni David vidámságával szemben.

Reggelizés közben sokat nevettek.

Margaret belebújt a selyempongyolájába, amit a kelengyébe kapott. Ilyenkor nagyon szép volt és nagyon boldog.

A baba is nagyokat nevetett a bölcsőben.

De olyankor, amikor Davidnak indulnia kellett az egyetemre és amikor, kalappal a kezében lehajolt a babához, hogy megcsókolja, — kalappal a fején a feleségét még sohasem csókolta meg: ez sokszor eszébejutott Margaretnek s ilyenkor mindig fölujjongott a szíve, — aggódva kérdezte:

— Nem lesz semmi baj, kicsi? A nappaliban már vígan lobog a tűz. Oda menj öltözködni.

— Nem lesz semmi baj, szívem. Nyugodt lehetsz. Te vagy a legdrágább ember a világon!

— És te!

David hosszan megcsókolta.

Margaret még egy darabig ott ült az ágyon. Megvárta, amíg David gyors, könnyű léptei elhangzottak s amíg az ajtó becsapódott mögötte. Azután lassan, kedvetlenül belefogott az öltözködés fárasztó munkájába. Még az öltözködés is fárasztó munka volt számára. Keze reszketett, míg a babát emelgette. A baba ekkor már jó nyolc kilót nyomott.

Lassan, nagyon lassan nyerte vissza Margaret az erejét. De hol volt az a régi sugárzó életerő, amelyet akkor, mikor még megvolt: semmibe sem vett, mert éppen úgy magához tartozónak tekintette, akár a kezét vagy a lábát.

Ha az ereje visszatért is: a rémképek azért tovább gyötörték. Akár azokkal a lidércnyomásos, szörnyű álmokkal, amelyek olykor mindnyájunkat meggyötörnek: Margaret keményen viaskodott a félelemmel, valahányszor az ajtó becsukódott David mögött. De mihelyt David hazajött, akkor a világ megint kellemes tartózkodási hellyé alakult át.

Mikor aztán már ő is lekísérhette Davidot reggelenkint a kapuig: Margaret szinte gyerekes elkeseredéssel nézett a becsukódott ajtóra. Ez a vágy, amely mostanában gyötörte: nem a fiatalasszony honvágya volt az elhagyott otthon után. Ez sokkalsokkal mélyebben gyökerezett.

Rendjén van az, igazságos dolog az, hogy David a becsukott ajtóval maga mögött hagyja közös életük kicsinyes gondjait és hogy ő vidáman, könnyű szívvel indul az érdekes, új nap elébe? Hogy David emberekkel találkozik, s megfeszített erővel dolgozik, míg ő, Margaret itthon marad, hozzáláncolva a kis háztartás unalmas és fárasztó körforgalmához, a tegnapesti elmosatlan vacsoraedényhez, a síró babához, ehhez a soha nem enyhülő, kínzó fáradtsághoz s az elhanyagolt ház ijesztő magányához?

Margaret sokszor rajtakapta magát, hogy agya, akár egy taposómalom, örökösen ezekkel a gondolatokkal foglalkozik.

Davidnak is megvan az otthona s az otthona mellett megvan a munkája is, amelyet szeret. Neki, Margaretnek *csak* otthona van s ez az otthon elzárja őt

Uj Idők. 1929. jun. 23.

Lux Elek

Magyarság képes mell. 1937. aug. 15-

„Táncosnő" Lux Elek szoborműve

R. J. E. — 846. M.

Budapest, 193

Január végén

váltónál fogva Ik

Egyere

értéke teg

Sajátmagamra

fizetendő Budapest

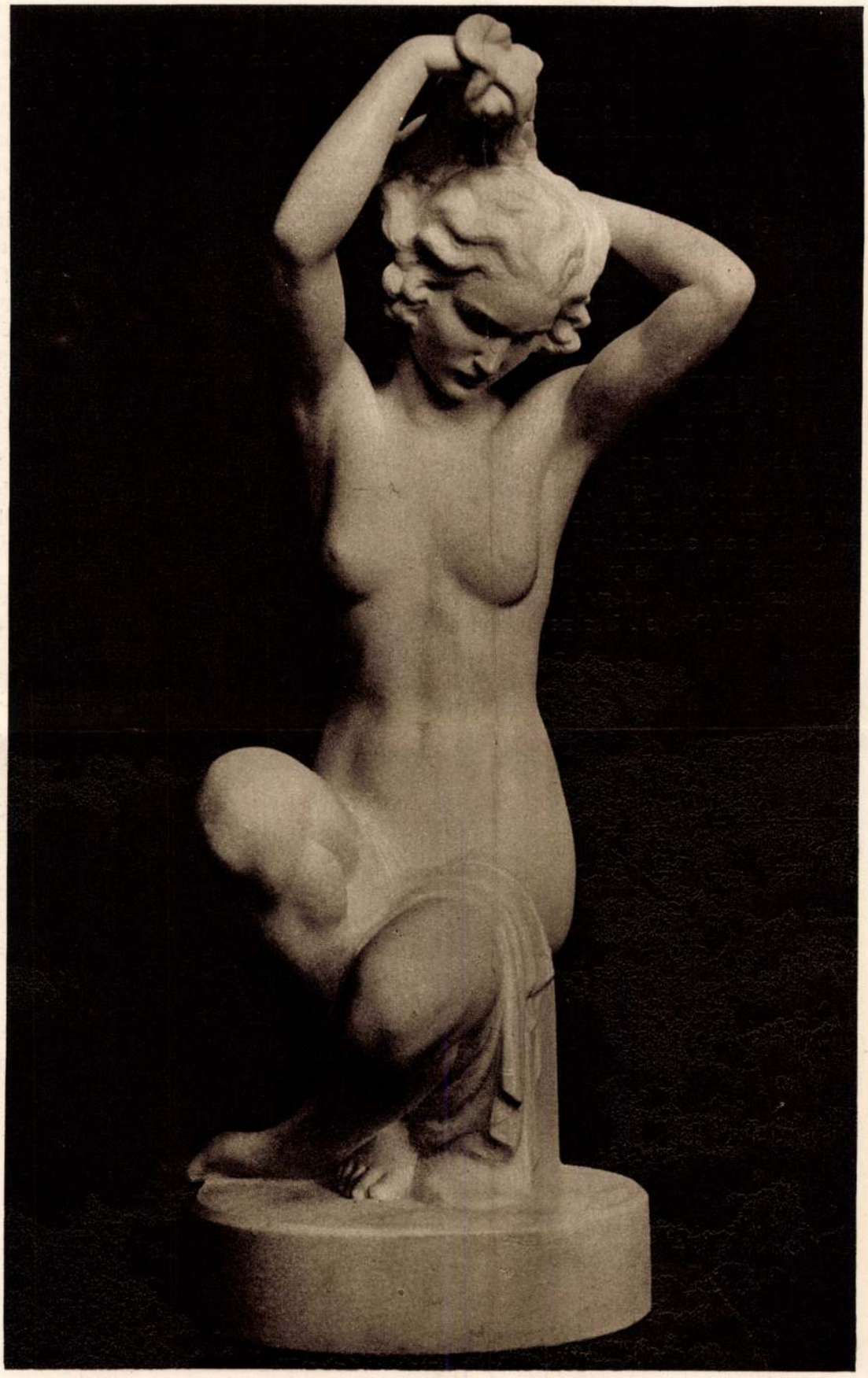

LUX ELEK: FÉSÜLKÖDÉS.

Magyar Művészet
1925.

Frigyes geniejének első felismerője. E szavakat Széchenyi a Tud. Akadémia elnöki székéből mondotta 1842-ben, a Tud. Akadémiának a magyar nyelv fejlesztése körüli feladatairól szólva: „Társaságunk csak úgy jár el valódi szerepében s hivatásának csak úgy felel meg magasb szellemileg, ha a magyarnak nyelvkincse körül annál anyaibb gonddal virraszt és annak becsét, méltóságát emelni annál inkább buzog, minél kétesb jövendő borul nemzeti önállásunkra s minél nagyobb s nagyobb sülyedési veszélyekbe bonyolódik a hon".

Ha a magyarságnak ma nem is kellene egy egész ellenséges világ elvakult ítéletével szemben küzdenie, még akkor is úgy kellene lenni, hogy ezek a megható szavak utat mutató, útbaigazító szózata legyenek a *magyar* építőművészetnek.

Csak ezen a Széchenyi kijelölte úton következhetik be a magyar formanyelvnek megteljesedése úgy, ahogy azt Széchenyi István, Feszl Frigyes, Lechner Ödön álmodták.

Feszl Frigyes és nyomában Lechner Ödön művészete: egy új nyelvújítási harc volt az építészetben. Ők a nemzet lelkébe látók, a nemzet szükségleteit előreérzők, tudatosan változtatnak a formanyelven. Az idegen stílusok lélektelen magyarra alkalmazása ellen ellenmérget igyekeztek beleoltani a magyar művészek vérébe. A nyelvújítás harca is ilyen tudatos változtatási szándékkal indult. Mint a nyelvújítóknak, az építészeti formanyelvújítóknak is az volt a céljuk, hogy a nyelv, a formanyelv romlásának az eredeti nemzeti szellem érvényrejuttatásával vessenek gátat.

Feszlben, Lechnerben a magyar nép friss ereje, lelke érintkezik valamilyen nyugati áramlattal.

Bennük látszik, milyen erős tényező a nemzeti lélek a nyugattal való küzdelemben. Hogyan marad felül, mindig jobban megerősödve a nemzet lelke a nyugat formavilágával való összeolvadásban.

„A csepp kivájja a követ." Ez az ovidiusi mondás vajha beigazolódnék a magyar művészet nemzeti jellegében.

VÁMOS FERENC.*

* Fölolvasta a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet mű- és középítési szakosztályának 1925 ápr. 20-án megtartott ülésén.

(aquatinta) a véletlenek ügyes kihasználásával — a genie által megfékezett táltos viszi lovasát a csillagok közé. Eredeti felfogású és folthatású „Golgotá"-ja is. A primitív görög vonal egyszerűsége állít meg Gwozdecki „Odysseus és Kalipso" c. karcánál. Hecht „Kovácsműhely"-e túlságosan ritka vonalrendszerű. A „Léda" teljesen a ma, folthatásra nem törekvő hidegtű karca. A „Gyászinduló"-nak vonalritmusa érdekes. Hoppen János a XVIII. század formanyelvén rajzolja templomait. Jablczynskinek a monumentalitás iránt van kiváló érzéke. A „Szent János székesegyház" gótikájának könyörtelen függélyesei, a bizarrfoltú danzigi „Gdanks", végül az éjjeli hangulatban ábrázolt „Skarga háza" a legjellemzőbb lapjai. Általában kevesebb szín vagy az egyszerű, titokzatos fekete jobban illenének lapjaihoz. A műértő többre értékeli a rézkarcban a sejtelmest, a képzeletet ingerlő színtelenséget, mint a túlmagyarázkodó színt. Kamienski két lapja közül jobban szeretjük a „Szajna partját" széles, borongós foltjaival. Konieczny lapjai közül eredeti foltmegoldású a „Profil", míg a karcolótű játéka pompásan érvényesül a „Tanulmányfő"-n. Érdekes a folthatása a Dostojewski jellemző erejét megközelítő hangulatú Lopienski „Műhelyben" c. karcának. Mesteri tűkezelés jelentkezik e kiváló művész másik nyomatán, az „Arckép"-en. Mehoffernek „Bíbornok arcképe" igazi festőgrafikus munkája. A fej lapozatos formáit, színét erőteljes, biztos vonalrendszerrel jelzi. Mondralnak régibb karca lehet a naturalisztikus „Cipész", viszont dekoratív hatású, kitünően jellemző, szélesen rajzolt az „Apacs". Legújabb művei közül való lehet. Rzecki a párizsi lebujok nőalakját vaskos realítással és kiadós nyomdászsegítséggel ábrázolja. Skoczylas „Kis templom" c. lapja arra mutat, hogy a jeles fametsző a karcolótűt is kitünően használja. Skotnicki Jan „Vihar" c. aquatintájának szép a hangulata, az „Udvar" kis színes lapja bájos egyszerűségű. A foltmaratásnak mestere Stankiewicz Zsófia (Szent János-utca). „Régi varsói ház" c. lapja erőteljes, motívuma a mi Brassónk részleteire emlékeztet. Mindezektől teljesen elütő Wojnarski „Idyll" c. metszete, mely felfogásában a XVI. század rézmetszőit követi, csupán a formát és vonalat adja fejlett vésőkezeléssel.

Utoljára hagytam az érdekes és lapjaiban oly sokféle Siedlecki Ferencet. Eredeti felfogású, misztikus „Ujszülött"-jét én vernis mou-nak (puha viaszréteg közvetítésével, irónrajz alapján készült maratott karc) nézem. „Csók"-jának szeszélyes vonalmenete, „Elmélkedés" c. mezzotintjának érdekes sötét foltja, a többágu tűvel mesterkedett „Tavasz"-a — végül nemesen egyszerű, alkalmasint régibb műve „C. Norwid arcképe" (mezzotint) oly finomságot, a grafikusnak oly ízlését tárják elénk, hogy méltán számítják őt a lengyel grafikusok legjobbjaik közé.

*

Ha nem is tudtunk mindenkit érdeme szerint méltatni, ha bevalljuk is azt, ami kétségtelen: modern grafikai műnél a művésznek oly technikai ötletei, azoknak oly keverése és egymásutánja érvényesül, hogy a mű készülésébe belelátni egy kiállítás keretén belül s a védőüvegen át lehetetlen. Iparkodtunk a grafikus szemével meglátni, a grafikus ösztönével kitapogatni azt, ami a grafikai mű életrekelése körül oly titokzatos s oly szép.

A modern grafikának vonzóereje éppen a gondolatkeltésben, a hangulatkiváltásban van. A maratott karcnak közvetlen, idegesen futó vonala a maga hangsúlyosan domborodó vagy félbemaradó testével, fényviselő gerincével és árnyékvetésével, a nyomás összefoglaló fátylával, a csupasz lemezbe karcolt „hidegtű" vonal acélos kipengésével és bársonyszegett barázdáival, a felborzolt lemez (mezzotint) a maga mélysötét lágy foltjaival megannyi lélekbemarkoló, izgató képpé válik a művész keze nyomán,..

De íme, a kevésbbé alkalmasnak tartott kőlap is hangulatot lehelhet, csak mester kezébe kerüljön...

S a fametsző kése is olyan nemzeti dalokat zenghet, melyeknek hatása alatt az idegen is feldöbben és kutató lélekkel iparkodik belelátni a művész által elétárt sajátságos világba.

Boldog nép, melynek festői a grafika minden ágában ily mesterekkel dicsekszenek — boldog művészek, kik feltámadott hazájukat ily meggyőző alkotásokkal ismertethetik. Ha — ami a dolog természetében van — sokfélék is alkotásaik, azoknak legtöbbje mélyenjáró és tüzes lelkekre, erős nemzeti érzésre, kiválóan képzett mesterekre és egész munkásságukban az igaz művészettől elválaszthatatlan őszinteségre vall.

A lengyel grafikai kiállítás a nemzeti szerencsétlenségünk és anyagi depresszionk révén gondba borult magyar művészekre mély hatást tett. A lengyel példa azt mutatja, hogy nekünk is, akiknek oly fejlett művészetünk van, a magunk világát kell kiaknáznunk, amire a közel mulban elszenvedett körülzárásunk máris erőteljesen rámutatott.

*

Ha fölemlítjük még, hogy a Nemzeti Szalon „societair"-jévé választotta Skoczylas Lászlót, a mester fametszőt s a bámulatos festőlitografust Wyczólkowski Leót s hogy méltán tüntette ki „Mention"-nal Mehoffer, Brandel, Siedlecki, Jastrabski, Jarocki, Bartlomiejczyk, Pankiewicz és Stryjenska művészeket; ha elmondjuk, hogy a rendezés, Déry Béla munkája, igazán kiváló volt; úgy búcsút vehetünk

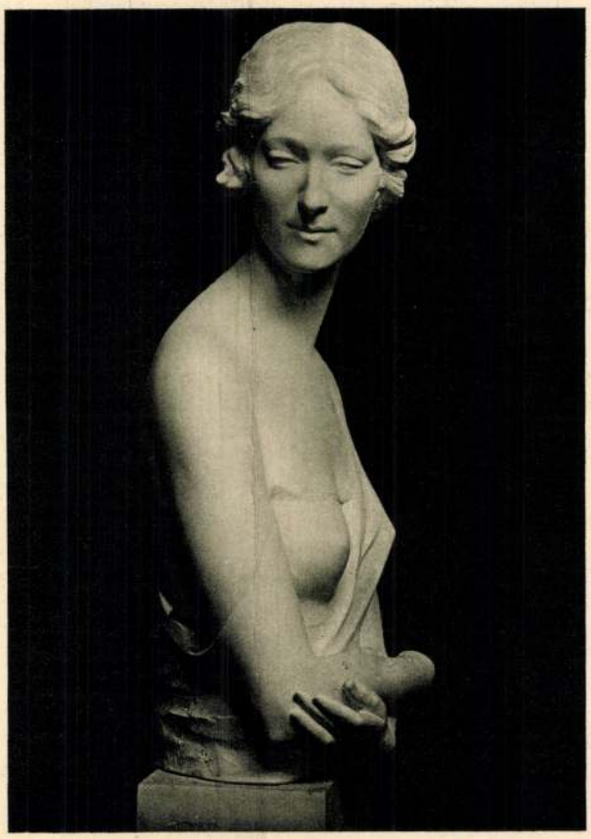

LUX ELEK: NŐI ARCKÉP.

a lengyel grafikusoktól azzal, hogy többször szeretnők munkáikat látni.

*

I. Sigismond Michalowski és dr. Strakosz urak, akik a kiállítást lengyel részről előkészítették s akik ezért őszinte hálánkra tarthatnak számot, kilátásba helyezhették, hogy a lengyel képzőművészek repraesentatív kiállításukkal (festészet—szobrászat—építészet) 1926 őszére hozzánk készülnek.

Testvéri, igaz örömmel s a jelen bemutató nyomán méltán támadt nagy érdeklődéssel várjuk őket. *Budai Emil László.*

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT Akt-kiállítása erkölcsi és anyagi siker tekintetében páratlanul áll a magyar kiállítások történetében, mert december 7-től január 31-ig összesen 122.000-ren látogatták, tehát Budapest lakosságának mintegy 12%-a. A kiállítás anyagában 444 mű szerepelt, amelyek a magyar képzőművészet összes irányzatait 1850-től 1925-ig képviselték. A rendezőbizottság az elmult 75 év művészi alkotásaiból rendkívüli gonddal válogatta ki ama műveket, amelyek különösen a klasszikus úttörőket képviselték. Az élő művészek legkiválóbb alkotásaikat gyüjtötték egybe a kitűzött pályázat anyagába, kiállítván egy-két évtized előtt alkotott jelesebb műveiket is. Különösen a magyar szobrászat vonult fel elismerésreméltóan, de a festészeti rész anyaga is kitünő bizonyítéka volt az utóbbi évtizedek fejlődésének. A retrospektiv anyag összeválogatásánál rendkívül eredményes munkát végzett Petrovics Elek dr., aki a mintaszerű rendezés nagy munkáját is végezte. A kiállítás rendező- és bírálóbizottsága a következőkből állt: Lukács György dr. elnök, Deák-Ébner Lajos, Lyka Károly, Majovszky Pál dr., Petrovics Elek dr., liptóujvári Stróbl Alajos, Wolfner Gyula. A bizottság 1925. december 14-én tartott ülésén a Barta Károly úr által felajánlott díjakat a következőképpen osztotta ki:

A szobrászati I. díj 1. helyezettje: Pásztor János „Elűzött" című művével. 2. helyezettje: Szentgyörgyi István „Mécses" című művével. 3. helyezettje: Kisfaludi-Strobl Zsigmond „Venus születése" című művével. 4. helyezettje: Gách István „Női akt" című művével.

A szobrászati ifjúsági díjat Erdei Dezső nyerte el „Narkissos" című művével. Kitüntető elismerést nyertek (az öntési költségek fedezésével): Damkó József, Farkas András, Gárdos Aladár, Jálics Ernő, Kallós Ede, Lányi

Magyar Művészet
1926.

Magyar-Mannheimer Gusztáv: Tirolban.

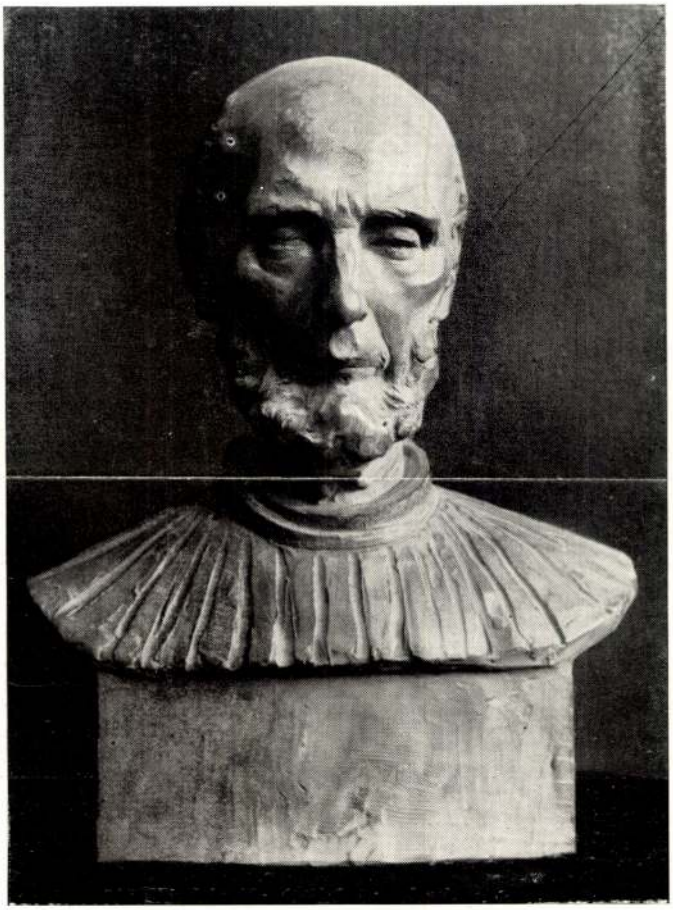

Lux Elek: Öregember.

Szinyei Társ. III. kiáll.
(1931)

Lux Elek

Pesti Napló Képes mell.
1938. máj. 22

Lux Elek
Magyar madonnája a Karitász kiállítás

	2.80
sa. Beteg sorsa - orvos sorsa	3.50
i és gyógyitása	1.40
g ember? Tanácsadó és szakács-	
részére	3.80
akácskönyve	5.80
életében, 3 ábrával	4.80
a és megelőzése	3.60
zségtana	2.--
és gyógyitása	2.40
	1.--
vek, ha szép akarok lenni?	2.60
ökor nevelése	5.--
tana, 2.- helyett	1.--
ól mondani lehet ..	1.--
táplálása és ápolása 6 éves	
	2.--
álmatlanság	3.--
k módjai. Kötve	2.50
	3.--
n, 2 kötet	2.--
se és gyógyitása	2.--
nek. Egy nőorvos tanácsai	1.--
és hólyagbetegségekről	1.--
növényekkel. Receptek	3.60
ünetei, kezelése és védekezés	1.20
	2.--
s neveléstani szempontból	2.--

1938. 12.

(aquatinta) a véletlenek ügyes kihasználásával — a genie által megfékezett táltos viszi lovasát a csillagok közé. Eredeti felfogású és folthatású „Golgotá"-ja is. A primitív görög vonal egyszerűsége állít meg Gwozdecki „Odysseus és Kalipso" c. karcánál. Hecht „Kovácsmühely"-e túlságosan ritka vonalrendszerű. A „Léda" teljesen a ma, folthatásra nem törekvő hidegtű karca. A „Gyászinduló"-nak vonalritmusa érdekes. Hoppen János a XVIII. század formanyelvén rajzolja templomait. Jablczynskinek a monumentalitás iránt van kiváló érzéke. A „Szent János székesegyház" gótikájának könyörtelen függélyesei, a bizarrfoltú danzigi „Gdanks", végül az éjjeli hangulatban ábrázolt „Skarga háza" a legjellemzőbb lapjai. Általában kevesebb szín vagy az egyszerű, titokzatos fekete jobban illenének lapjaihoz. A műértő többre értékeli a rézkarcban a sejtelmest, a képzeletet ingerlő színtelenséget, mint a túlmagyarázkodó színt. Kamienski két lapja közül jobban szeretjük a „Szajna partját" széles, borongós foltjaival. Konieczny lapjai közül eredeti foltmegoldású a „Profil", míg a karcolótű játéka pompásan érvényesül a „Tanulmányfő"-n. Érdekes a folthatása a Dostojewski jellemző erejét megközelítő hangulatú Lopienski „Műhelyben" c. karcának. Mesteri tűkezelés jelentkezik e kiváló művész másik nyomatán, az „Arckép"-en. Mehoffernek „Bíbornok arcképe" igazi festőgrafikus munkája. A fej lapozatos formáit, színét erőteljes, biztos vonalrendszerrel jelzi. Mondralnak régibb karca lehet a naturalisztikus „Cipész", viszont dekoratív hatású, kitünően jellemző, szélesen rajzolt az „Apacs". Legújabb művei közül való lehet. Rzecki a párizsi lebujok nőalakját vaskos realítással és kiadós nyomdászsegítséggel ábrázolja. Skoczylas „Kis templom" c. lapja arra mutat, hogy a jeles fametsző a karcolótűt is kitünően használja. Skotnicki Jan „Vihar" c. aquatintájának szép a hangulata, az „Udvar" kis színes lapja bájos egyszerűségű. A foltmaratásnak mestere Stankiewicz Zsófia (Szent János-utca). „Régi varsói ház" c. lapja erőteljes, motívuma a mi Brassónk részleteire emlékeztet. Mindezektől teljesen elütő Wojnarski „Idyll" c. metszete, mely felfogásában a XVI. század rézmetszőit követi, csupán a formát és vonalat adja fejlett vésőkezeléssel.

Utoljára hagytam az érdekes és lapjaiban oly sokféle Siedlecki Ferencet. Eredeti felfogású, misztikus „Ujszülött"-jét én vernis mou-nak (puha viaszréteg közvetítésével, irónrajz alapján készült maratott karc) nézem. „Csók"-jának szeszélyes vonalmenete, „Elmélkedés" c. mezzotintjának érdekes sötét foltja, a többágu tűvel mesterkedett „Tavasz"-a — végül nemesen egyszerű, alkalmasint régibb műve „C. Norwid arcképe" (mezzotint) oly finomságot, a grafikusnak oly ízlését tárják elénk, hogy méltán számítják őt a lengyel grafikusok legjobbjaik közé.

*

Ha nem is tudtunk mindenkit érdeme szerint méltatni, ha bevalljuk is azt, ami kétségtelen: modern grafikai műnél a művésznek oly technikai ötletei, azoknak oly keverése és egymásutánja érvényesül, hogy a mű készülésébe belelátni egy kiállítás keretén belül s a védőüvegen át lehetetlen. Iparkodtunk a grafikus szemével meglátni, a grafikus ösztönével kitapogatni azt, ami a grafikai mű életrekelése körül oly titokzatos s oly szép.

A modern grafikának vonzóereje éppen a gondolatkeltésben, a hangulatkiváltásban van. A maratott karcnak közvetlen, idegesen futó vonala a maga hangsúlyosan domborodó vagy félbemaradó testével, fényviselő gerincével és árnyékvetésével, a nyomás összefoglaló fátylával, a csupasz lemezbe karcolt „hidegtű" vonal acélos kipengésével és bársonyszegett barázdáival, a felborzolt lemez (mezzotint) a maga mélysötét lágy foltjaival megannyi lélekbemarkoló, izgató képpé válik a művész keze nyomán,..

De íme, a kevésbbé alkalmasnak tartott kőlap is hangulatot lehelhet, csak mester kezébe kerüljön...

S a fametsző kése is olyan nemzeti dalokat zenghet, melyeknek hatása alatt az idegen is feldöbben és kutató lélekkel iparkodik belelátni a művész által elétárt sajátságos világba.

Boldog nép, melynek festői a grafika minden ágában ily mesterekkel dicsekszenek — boldog művészek, kik feltámadott hazájukat ily meggyőző alkotásokkal ismertethetik. Ha — ami a dolog természetében van — sokfélék is alkotásaik, azoknak legtöbbje mélyenjáró és tüzes lelkekre, erős nemzeti érzésre, kiválóan képzett mesterekre és egész munkásságukban az igaz művészettől elválaszthatatlan őszinteségre vall.

A lengyel grafikai kiállítás a nemzeti szerencsétlenségünk és anyagi depressziónk révén gondba borult magyar művészekre mély hatást tett. A lengyel példa azt mutatja, hogy nekünk is, akiknek oly fejlett művészetünk van, a magunk világát kell kiaknáznunk, amire a közel mulban elszenvedett körülzárásunk máris erőteljesen rámutatott.

*

Ha fölemlítjük még, hogy a Nemzeti Szalon „societair"-jévé választotta Skoczylas László, a mester fametszőt s a bámulatos festőlitografust Wyczólkowski Leót s hogy méltán tüntette ki „Mention"-nal Mehoffer, Brandel, Siedlecki, Jastrabski, Jarocki, Bartlomiejczyk, Pankiewicz és Stryjenska művészeket; ha elmondjuk, hogy a rendezés, Déry Béla munkája, igazán kiváló volt; úgy búcsút vehetünk

LUX ELEK: NŐI ARCKÉP.

a lengyel grafikusoktól azzal, hogy többször szeretnők munkáikat látni.

*

I. Sigismond Michalowski és dr. Strakosz urak, akik a kiállítást lengyel részről előkészítették s akik ezért őszinte hálánkra tarthatnak számot, kilátásba helyezhették, hogy a lengyel képzőművészek repraesentatív kiállításukkal (festészet—szobrászat—építészet) 1926 őszére hozzánk készülnek.

Testvéri, igaz örömmel s a jelen bemutató nyomán méltán támadt nagy érdeklődéssel várjuk őket. *Budai Emil László.*

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT Aktkiállítása erkölcsi és anyagi siker tekintetében páratlanul áll a magyar kiállítások történetében, mert december 7-től január 31-ig összesen 122.000-ren látogatták, tehát Budapest lakosságának mintegy 12%-a. A kiállítás anyagában 444 mű szerepelt, amelyek a magyar képzőművészet összes irányzatait 1850-től 1925-ig képviselték. A rendezőbizottság az elmult 75 év művészi alkotásaiból rendkívüli gonddal válogatta ki ama műveket, amelyek különösen a klasszikus úttörőket képviselték. Az élő művészek legkiválóbb alkotásaikat gyüjtötték egybe a kitűzött pályázat anyagába, kiállítván egy-két évtized előtt alkotott jelesebb műveiket is. Különösen a magyar szobrászat vonult fel elismerésreméltóan, de a festészeti rész anyaga is kitünő bizonyítéka volt az utóbbi évtizedek fejlődésének. A retrospektiv anyag összeválogatásánál rendkívül eredményes munkát végzett Petrovics Elek dr., aki a mintaszerű rendezés nagy munkáját is végezte. A kiállítás rendező- és bírálóbizottsága a következőkből állt: Lukács György dr. elnök, Deák-Ébner Lajos, Lyka Károly, Majovszky Pál dr., Petrovics Elek dr., liptóujvári Stróbl Alajos, Wolfner Gyula. A bizottság 1925. december 14-én tartott ülésén a Barta Károly úr által felajánlott díjakat a következőképpen osztotta ki:

A szobrászati I. díj 1. helyezettje: Pásztor János „Elűzött" című művével. 2. helyezettje: Szentgyörgyi István „Mécses" című művével. 3. helyezettje: Kisfaludi-Strobl Zsigmond „Venus születése" című művével. 4. helyezettje: Gách István „Női akt" című művével.

A szobrászati ifjúsági díjat Erdei Dezső nyerte el „Narkissos" című művével. Kitüntető elismerést nyertek (az öntési költségek fedezésével): Damkó József, Farkas András, Gárdos Aladár, Jálics Ernő, Kallós Ede, Lányi

Magyar Művészet
1926.

Kurta és hosszú

Irta: **Csathó Kálmán**

Hogy van az, Kedves Néni, hogy egy idő óta nem tetszik már se a rövid haj, se a rövid szoknya ellen filippikákat tartani?

Mi történt? Meg tetszett talán szokni a kurta-divatot? Belé tetszett törődni? Vagy csak belefásult Kedves Néni a megbotránkozásba és feladta a meddőnek bizonyult harcot?

Vagy talán észre se méltóztatott venni, hogy újabban lekerült ez a téma a napirendről?

Mert lekerült. Erre mifelénk legalább már alig esik szó róla; legfeljebb olyankor, ha a társaságnak egy-egy új hölgytagjáról, mikor a kalapját leteszi, kisül, hogy kontyot visel.

Ilyenkor a többiek, a rövidhajuak körülcsodálják, mint valami ritka tüneményt és karban zengik:

— Milyen helyes! Jaj, be édes!

És úgy néznek rá, egy csepp irigykedéssel és egy kis borzongó kíváncsisággal, mint a gyalogember a repülőre. Mint a baromfiudvar szelid libája a felette szálló vadludra. Mint a kispolgári házileány a merész egyéniségű démonra. Vagy, mint ezelőtt tiz esztendővel a kontyosok a bubifrizurásra.

Az illető hölgy pedig szerénykedve mosolyog és azt mondja:

— Igazán nem azért... De nekem nem áll jól a rövid haj. Pedig úgy szeretném...

A többiek azonban tudják, hogy ezt csak azért mondja, mert nem akarja, hogy azt higyjék, ami igaz, hogy tudniillik a divattól elütőt, a merészet, a szokatlant hajhássza.

Mert ő nem „még mindig" visel hosszú hajat, hanem „már megint."

— Csak tudod, szivem, a kalapokkal van baj, — folytatja a kontyos. — Külön kell csináltatnom, mert, amit készen kapni, az mind kicsi...

Ez ugyan panasznak hangzik, de tulajdonképpen dicsekvés. Amit, hogy kissé mérsékeljen, megszólal az egyik hölgy:

— Én is növesztem már. Párizsban már nem is divat a rövid haj!...

A másik ráfeleli:

— Ezt már évek óta hallom és mégis mindenki rövid hajat visel. Sohasem is fog többet kimenni a divatból! Mert kényelmes és higiénikus. És ha százszor hosszú haj lesz is a divat, én már csak megmaradok a rövid frizura mellett.

Erre senki sem mer ellenvéleményt megkockáztatni. Mert ez ma a konzervativ hang. Az erkölcs hangja. A ma erkölcse ugyanis: a hygiene.

Csak a hosszúhajú hölgy jegyzi meg mentegetőzve, miközben kissé elpirul:

— Hiszen én sem... De nekem... tifuszom volt és utána... megnőtt a hajam. A tifusztól.

Bólintanak rá és kórusban felelik, megbocsátón és elnézőn:

— Hát persze! Az más!

De titkon összenéznek és a tekintetük azt mondja:

— Kinőtt ám! Kacérságból! Mert hacacáré vagy!

Pillanatnyi szünet áll be a beszélgetésben, míg végre az egyik hölgy hirtelen új témával töri meg a kínos csendet:

— Hallottátok már? A tavaszi ruhák mind hosszúk Párizsban. A kurta szoknya kimegy a divatból...

Karban helyeslik ezt is, de tulajdonképpen titokban mind meg vannak ijedve. Kivéve azt az egyet, akinek nem szép a lába és emiatt nagyon erkölcstelennek tartja a rövid szoknyát. Ez az egy szívéből mondja:

— Hála Istennek! Gyalázat, amit ma csinálnak! A térde is kinn van a legtöbbnek.

Most egy és ugyanaz a mozdulat következik a hölgykoszorú minden tagja részéről. Olyan egyszerre, mintha vezényszóra történnék. Tudniillik mind lehúzgálják egy kicsit a térdükön a szoknyát, hogy jobban takarjon. Közben a konzervativ hajlamú, aki az imént kijelentette, hogy sohasem fog hosszú hajat viselni, azt mondja:

— Azért a sleppes divat nem fog visszajönni soha többet. Az is rettentő egészségtelen volt. Az utca porát hazahozni a ruha alján! Borzasztó idők voltak!

Neki ugyanis nagyon formás lábfeje van és vékony a bokája, feljebb azonban egy kis hiba van, amit örömest eltakar.

Kedves Néni viszont, aki más szemmel nézi azt a régi világot, mint ezek a fiatalok, nem találja olyan borzasztóknak azokat az időket, amikor még az utcai ruhák is sleppesek voltak. Kedves Néni ugyanis akkor volt abban a korban, hogy a járókelők utána fordultak az utcán, mert, mi tagadás, nagyon sikkesen tudta a ruháját felfogni, ha sár volt. Meg is jegyzi finoman:

— Hja! Abban az időben úrinőnek nem volt lába!

Valószínű, hogy, ha a bácsi nem ülne ott a szegletben, mondana Kedves Néni egyebet is. Igy azonban egy kicsit restelli magát, mert eszébe jut az a régi-kis eset, amikor még a Prévost *„Les demivierges"* című regénye új volt s *Századvégi leányok* címen megjelent magyar fordítását Kedves Néni is elolvasta titokban. A bácsi akkoriban udvarolt éppen Kedves Néninek, de az ügy nagyon nehezen haladt előre. A bácsi hamis fiatalember volt ugyan, de Kedves Nénit olyan halálosan tisztelte, hogy a nagy tisztelettől nem birta annyira elveszíteni a józan eszét, hogy vallani kezdjen.

Ez volt a helyzet, mikor — ez a Prevost úr kártékony hatása volt, — egy zsúron, a fiatalok szobájában arról folyt a társalgás, hogy milyen szép a szép női láb és a bácsi könnyelműen azt a kijelentést tette, hogy őrá egy szép lábnak sokkal nagyobb hatása van, mint egy szép arcnak.

Kedves Néni ebben a pillanatban olyan lépésre szánta el magát, amit aligha mert volna beval-

lani a kedves mamának. Maudra gondolt, a forróvérű párizsi félszűzre, a *Századvégi leányok* hősnőjére és merészen kockára téve a bácsi tiszteletét a szerelméért, odasugott neki halkan:

— Hát én a lábamat így nem mutathatom meg magának, de... maradjon itt, én pedig majd odaülök a hintaszékbe, szembe. Hintázni fogok és...

...Emlékszik még erre, Kedves Néni? En emlékszem, mert kis fiú voltam, ott ténferegtem a zsúron a nagyok közt és véletlenül meghallottam, mikor ezt súgta a bácsinak.

Kedves Néninek ugyanis az arcocskája kedves volt ugyan akkoriban is, de szépnek éppen nem volt mondható. Inkább gerjeszthetett tiszteletet, mint szerelmet. A lába ellenben!...

Mert én is láttam ám, nemcsak a bácsi. Volt ugyanis annyi eszem, hogy a helyemen maradjak a hallottak után. Láttam és áldom a jó Istent, hogy még tizenkétéves sem voltam egészen, mert ha történetesen huszonöt vagyok, alighanem én vettem volna feleségül Kedves Nénit, nem a bácsi.

....Ne tessék haragudni, hogy ezt a történetet annyi esztendő után ilyen indiszkrét módon kitálaltam. És pironkodni se méltóztassék, hiszen az utókor fényesen igazolta Kedves Nénit, általános, nyílt szokássá téve a lábmutogatást, amihez Kedves Néninek annak idején még merész elhatározásra és annak a meggondolására volt szüksége, hogy a cél szentesíti az eszközt.

Alighanem az ezzel kapcsolatos kis lelkifurdalás az oka annak, hogy Kedves Néni a mai rövidszoknyaviselést erkölcstelennek bélyegzi. Akkor erkölcstelennek érezte a saját eljárását, ma tehát erkölcstelennek ítéli a másokét.

Pedig Kedves Néni téved.

Az erkölcstelenség nem a vádlimutogatásban van s a Kedves Néni eljárásában sem az volt erkölcstelen, hogy megmutatta a lábát a bácsinak, hanem az, hogy titokban és csak a saját lábát mutatta meg neki.

Kedves Néni korát megelőzve rájött arra, hogy abban az időben a szép arcuak javára szörnyű igazságtalanság történik a nők versenyében a széptermetűek rovására. A női szépséget ugyanis akkoriban, a termetet a torzításig elburkoló divat mellett, csak az arc után ítélték meg. A kevésbbé szép arcuak ennélfogva, hiába voltak esetleg termetre százszor szebbek, hátrányos helyzetbe kerültek, mert a szépségük rejtve maradt. Kedves Néni ebből levonta önmagára nézve a következtetést: megmutatta a lábát és elbájolta a bácsit. Ujító volt, úttörő, mert utána ezt teszi ma az egész női nem, amely ma nemcsak arccal, hanem lábbal is hódít. Ma általánossá és nyilt harci eszközzé vált az, amit Kedves Néni egyedül csinált és titokban.

Ez nyilt, becsületes versenye ma a lábaknak és nincs benne semmi erkölcstelen. Néni eljárásában az volt az erkölcstelenség és azért érzett lelkifurdalást, mert ezzel a tiltott eszközzel tulajdonképpen kijátszotta a konkurrenseit. Puskával harcolt ijjak és dárdák ellen. Lovagiatlan volt a többi versenytárssal szemben, sőt a bácsival szemben is, akit elszédített, anélkül, hogy alkalma lett volna szegénynek összehasonlító tanulmányokra.

A rövidszoknyadivat általánossága tulajdonképpen arra jó, hogy megakadályozza az ilyen néni-féle, divatellenes hódítóeszközök alkalmazását. A titokban való megszegését és kijátszását a versenyszabályoknak. A nők szempontjából tehát igazságos és ennélfogva nem is erkölcstelen. Legfeljebb kellemetlen azoknak, akiknek csúnya lábuk van.

A mohamedánoknál egészen a legutóbbi időkig erkölcstelenség volt az arc mutogatása. Szemérmetlenség volt fátyol nélkül idegen férfi előtt megjelenni. És egy födetlen arc hihetetlen izgató és szenzációs látvány volt minden török úr számára.

Ahol a nők födetlen arccal járnak, ott csak a szép arc kelt érdeklődést. Ugyanez az eset a lábakkal is.

Azelőtt egy-egy karcsú boka megpillantása esős időben, vagy villamosra szállásnál esemény volt és kellemes szenzáció. Ma? Az ifjúurak tekintete minden különösebb érdeklődés nélkül siklik el a térdig látható, selyemharisnyás lábakon s ugyancsak szépnek kell lenni annak, amelyiken a szemük mégis megakad.

Hol van itt izgalom, erotika, vagy erkölcstelenség? Sehol! Annyira sehol, hogy már kezd is a dolog unalmas lenni.

Kezdjük unni a lábakat, higyje el Kedves Néni! Ideje is lenne már áttérni valami más testrészre!

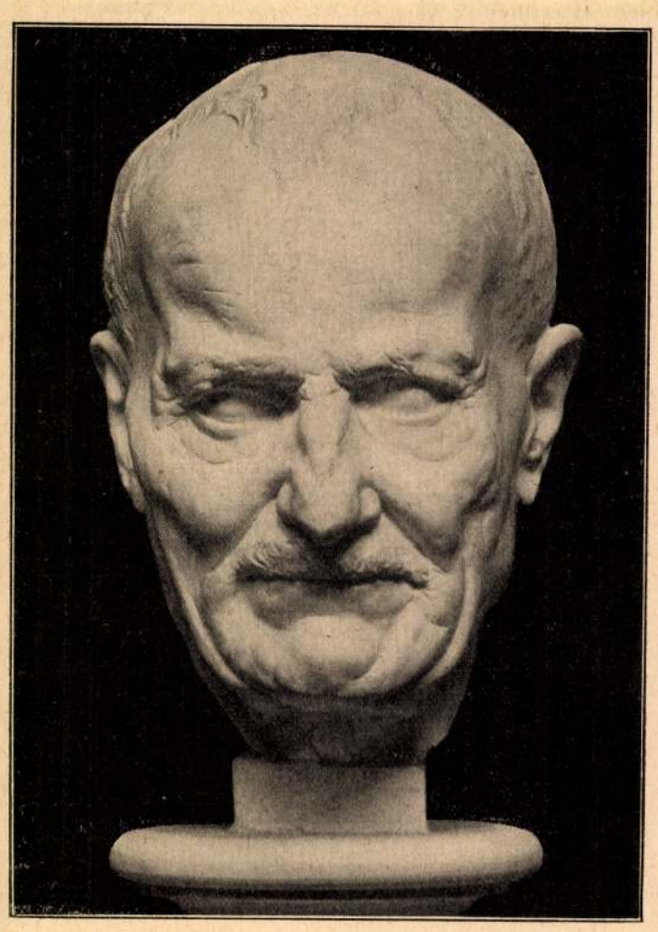

Képmás. Lux Elek szoborműve a Szépművészeti Múzeumban

Uj Idők 1929. maj. 5. 19-22

Lux Elek

Magyarság Kéjes mell.
1934. ápr. 29.

Lux Elek: Siremlék

quart.Leinen /

SELIGMANN,L. DAS HEILIGE LICHT.Gedanken zur Entwicklung
mittelalterlichen abendländischen Kunst.Quart
m.48 Tafeln in Mattdruck. /

SIENA KIRCHSTEIN MAX.Die Geschichte der Stadt Siena
ihrer Kultur.M.320 Bildtafeln in Kunstdruck
Seiten.Leinen.Der Verfasser bietet ein grossa
legtes Gemälde d.gesamten kulturellen und kün
Entwicklung d.unerschöpfl.Kunststadt. /3

STUDIEN ZUR KUNST DES OSTENS.Festgabe für Josef Strzygo
Quartband m.260 Seiten u.126 Abb.Leinen /8

TEMPEL ITALIENS, 60 Abb.mit einer Einleitung v.Paul Ost
Rave.Grossoktav /

VAN GOGH Text v.Hartlaub M.einer farb.Tafel u.48 Abb.m
einem Anhang"BRUCHSTÜCKE AUS VINCENTS BRIEFEN
Gute Reproduktionen Leinen /1

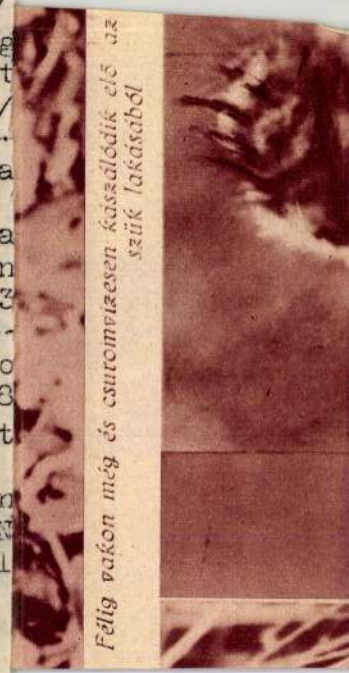

Lux Elek

Ernst Múz. kiállításai

CXXXI. 1932

129, 180

LUX ELEK.

87. ÖREG FÉRFI. Bronzban . . . . . 2000.—
88. A LANTOS. (Ady-siremlék dijazott pályaterv.)
89. GERŐ ÖDÖN. Magántulajdon.
90. A BÁNAT. Márványban . . . . . 3000.—
91. WEISZ KLÁRA. Magántulajdon.
92. STRASSER OLGA. Magántulajdon.
93. BURGHARDT REZSŐ. Magántulajdon.
94. A BUCSU. (Harmatta Jánosné siremléke. Töredék.)
95. MADONNA. Fában . . . . . 3000.—

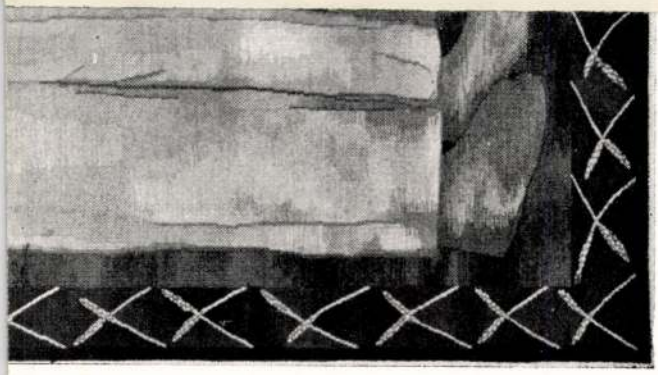

Szinyei Társ III. kiáll.
(1931)

keineswegs stehen. In ihren neuesten Gobelins ist ausser der technischen und konstruktiven Vervollkommnung auch eine abermalige Erweiterung der Gedankenkreise zu vermerken. Bisher war es die Natur, die in der einen Gruppe ihrer Werke ein selbständiges Leben führte, während in der anderen grossen Gruppe, in seiner von Natur unabhängigen Tätigkeit der Mensch verklärend erhöht wurde. Letzthin nun gelang der Künstlerin noch ein weiterer Schritt, indem sie Mensch und Natur zur kosmischen Einheit zusammenfaste.

*

Die bedeutendsten Werke von Noémi Ferenczy fanden bei ihren Ausstellungen in den Metropolen Europas begeisterte Würdigung. Wir versuchten lediglich, diese erlesene Kunst in ihrem ideellen Gehalt darzulegen. Es war im Rahmen der kurzen Einführung nicht möglich, auf die technischen, konstruktiven und farbigen Eigenheiten einzugehen. Auch durch Vergleiche wäre es nicht gelungen, dem Wesen ihrer Kunst näherzukommen, denn Noémi Ferenczy ist keines andern Nachfolgerin. Sie hat ihre Kunstgattung selbst zum neuen Leben erweckt. Die reife Erfülltheit ihrer Bildteppiche ist ein besonderer Wert unserer Kunst, dessen zeitbeständiger Geltung wir gewiss sein dürfen. *I. O. Á.*

Lux Elek

Uj Magyarság Vasárnapja

1935. ápr. 7

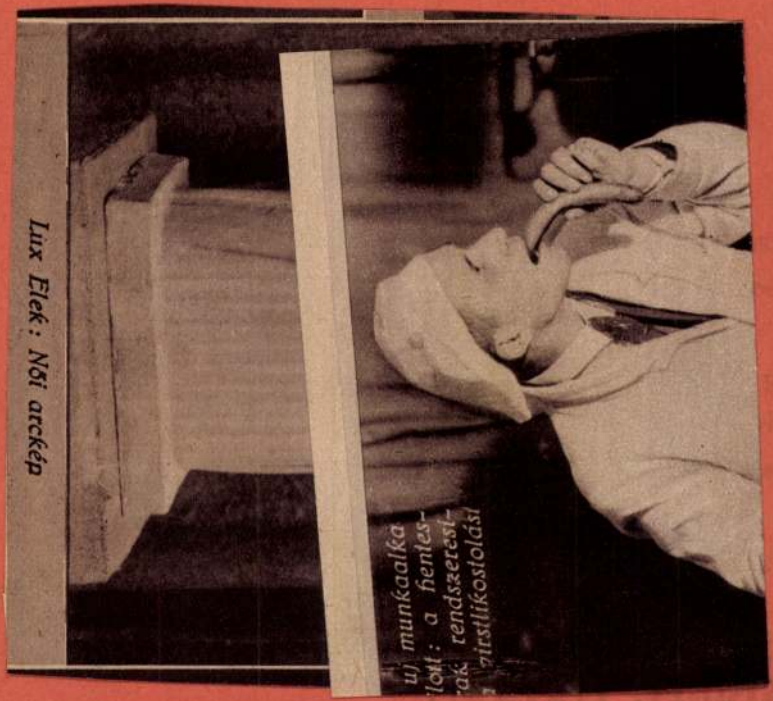

ıbe a kormánnyal, hogy megállitsam azon az uton,
elyzethez és az áldatlan belpolitikai zavarokhoz
›viselőház feloszlatása előtt kiléptem a kormány

aggodalom és választóim ezreivel való személyes
üzdjek a kormány politikája ellen, mely a nemzet
:dasági megélhetést veszélyezteti.
ma eszme szolgálatában, mely egyedül vezetheti
l és

ıus zászlaját a fővárosban!

irályért, Hazáért"

Lux Elek

„Fésülködő nő" Lux Elek szobrászműve, a herendi porcellángyár kivitelében

Magyarország Képes mell. 1937. aug. 15

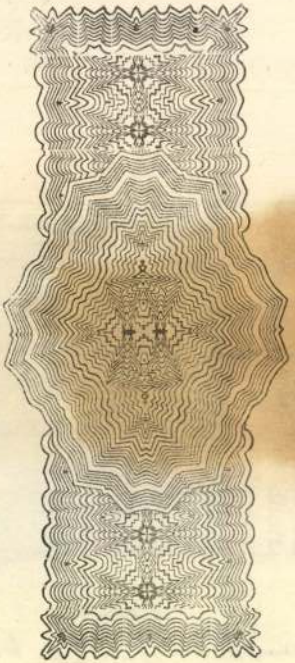

R. J. E. — 846. M.

Budapest, 193

Február közepén

váltónál fogva

Egy

értéke

Sajátmagamnak

fizetendő Budapesti

Lux Elek

A bajai Kiscsávolyi óvoda Klebelsberg-emlékkutján levő bronzrelief, felvétel

Repr.

Tér és Forma

1937. 107. l.

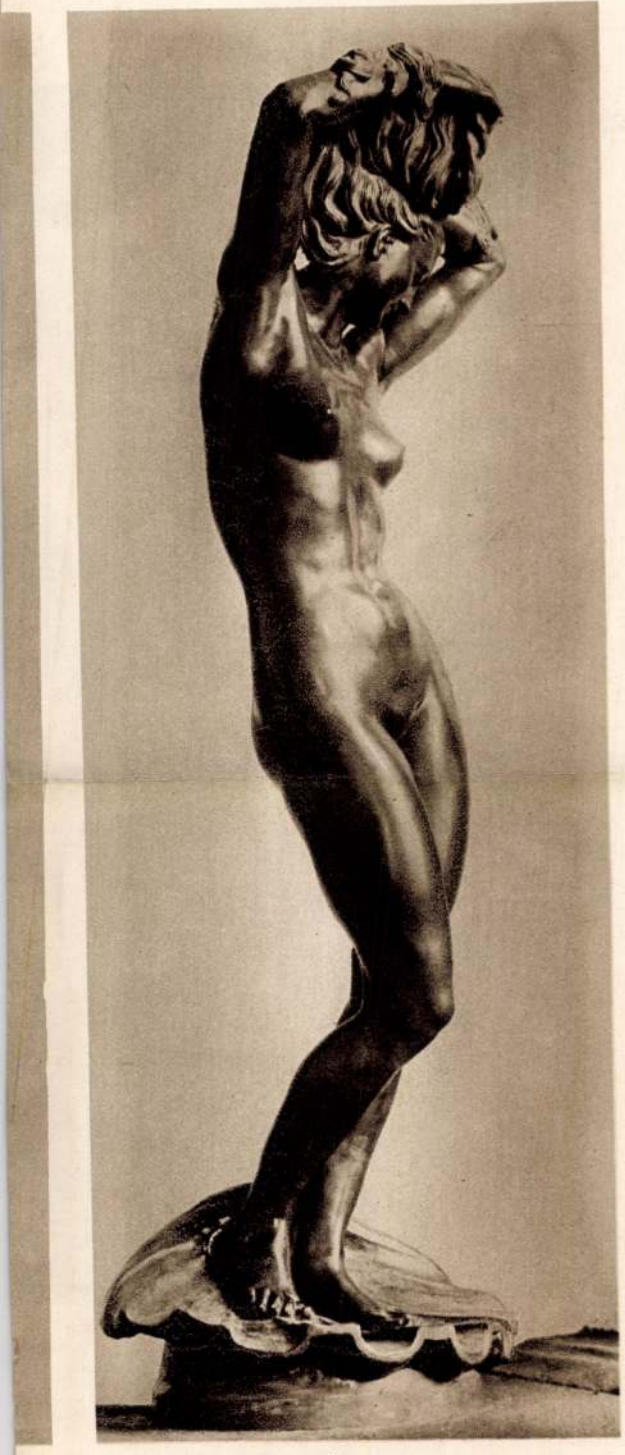

GMOND: VÉNUS SZÜLETÉSE.

LUX ELEK: TÁNCOSNŐ.

Magyar Művészet
1925.

Lux Elek

vád

=

Új magyarság

1941. márc. 2.

(Eltemették Lux Elket.)

VASÁRNAP
23
Kat. Farsang vas.
Prot. Alfréd
Ó-g. 10. Hushagyó v.

N. k. 6 ó. 53 p. N. ny. 17 ó. 35 p.

29 6/9

HÉTFŐ
24
Kat. Mátyás aps.
Prot. Mátyás
Ó-g. 11. Balázs vt.

KEDD
25
Kat. Géza vt.
Prot. Géza
Ó-g. 12. Melét pk.

10 3.50 / 13.50

3 1/2

SZERDA
26

27,5

4 1/2

Lux Elek

l.

„Sör Vezető"

324. l.

RANSCHBURG GUSZTÁV
könyvkereskedése és antiquariuma
Budapest, IV. Ferenciek-tere 2.

Nyon

Műemlékek Or

Lux Elek

László

Szépművészet

1940. 22 l

GEREVIC

KÖZREMŰKÖ
SZERKE

MARIAY

BUDA
KIRÁLYI MAGYAR E

Lux Elek

[illegible]

[illegible] 36.1.

Lux Elek

1922-ben Szinyei-
jutalom

Igazgatóságának

Yl

VI. Aréna út

Lux Elek

a Benczúr Társaság
tagja,
melynek kiállításain
állandóan részt vesz.

Máramarossziget. ref. főgimnázium

IX. 73.

Lux Elek

koll. kiáll. az Ernstben

1928. január

gas és rajta két hattyú össze-
ltüntetve.
tei 25 : 25 cm. — Lelt. sz. 1460.
án G. Massarotól 16 lirán, vagyis
Elszámoltatott 1908 május 22-én
t jóváhagyta az 1901 augusztus
(464–901).

– 42

Lux Elek

tervét megvétellel tun-
tatták ki a Pesti műszaki
emlékmű-pályázaton.

Pesti Napló
1933. dec. 12.
(Eldölt a műszaki
emlékmű-pályázat.)

L i t e r a t u r

ALTCHINESISCHE LIEBESKOMÖDIEN.Mit vielen handkolorierten Abb.u.Tafeln. In Seide geb. /18.--/

ALTINDIENS SAGEN UND MAERCHEN.Hrsg.v.A.Essigmann.Leinen /10.50

ESKIMOMAERCHEN. In hübschem Einband / 7.50/

GRIMM,Brüder KINDER- und HAUSMAERCHEN.Dreibändige Halbleder-Ausgabe d.Propyläen Verlags /21.--/

MUSAEUS VOLKSMAERCHEN.Mit Illustrationen nach Holzschnitten v Ludwig Richter.2 Halbleder-Bände /17.--/

TAUSEND UND EINE NACHT.Die Erzählungen aus den 1001 Nacht. Gänzlich vergriffene,vollst.Ausg.in 12 goldgeprägten Ganzleder Bänden.Bibliophile Seltenheit.

-.-.-.-.-

Lux Elek

1928. január Eoll. Kiáll-
az Ernst Neuzemben

Magyarcsanádi gard. népkert . III . 237

Lux Elek

1919. koll. Eiält.

Ernstnél.

Az egész háboru alatt

katona volt.

Potaissai római castrum T.58.

Lux Elek

Semmelweiss Ignác
relietje az alábbi csar-
nokban.

vod

Szegediemlékcsarn

kozni. A várbelieb az utolsó ostromot is kiállottak, igen sok volt a halott, de a töröknél még több. Az ostrom után jött a török nő egy kis magyar fiúval. ~~anyja~~ Éva örömmel és boldogan szaladt a kis török fiúval anyja elé, mert az a kis magyar fiú akit a török nő magával hozott az ő Jancsikája volt. Ali és Ahmed basa megmaradt kis vereguhkel szégyenkezve ronultak el Eger alól. A vár kapitánya Gergely lett.

Lux Elek

l

MAGYAR IPARMŰVESZET

1937. 164. l.

Lux Elek

Vöj fej brom
Öreg fiszfi fejje brom
Sulydobo, gipsz
Tancosnö brom
H. Mur.

3 664

Lux Elek

Fürdés után. (Fa)

Tm. Bp. 1932.

m" partjan, hol a kikötőben több
ros falainak alaprajza ~~van~~, s a
én egy erőd van feltüntetve. A sik
halad, melynek egyikéről lőnek. A
tható. Felirata a fölül lebegő mon-

Statt Zeng."

keretet véve 19.2 : 32.7 cm.

31/93 № 293.

Lux Elek

1933 febr. márc

Semmelweiss-emlék

Terv. A Szegedi

Nemzeti Emlékcsarnok

részére.

Klobelsberg emlékzáli Műcsarnok

6.096/1941.
eln./B.3.

szám.

A Műemlékek Országos Bizottsága tek. Elnökségének

Budapest.

IX. Hőgyes Endre-u. 10.

Hivatalból.
Közszolgálati ügyben.
Díj átalányozva.

Lux Elek

Hősi emlék.
Repr.
Képzőművészet
1927. 2. sz. 11. l.
Építészeti része olyan, muntha Lechner Jenő terverte volna. (felső magyarországi reszaisance).

Katonai gyászkocsi.

Befogva, czimerrel
koporsójával van két sorba
Felirata fölül

balra: K.k.österr.Mi
és jobbra: es kir. h
jelzése alól jobbra:
MORSACK, WIEN.

Szines kőnyomat, mére

Sz.n.16
189-91
Át.lelt

Lux Elek

MAGYAR MÜVESZET

1925. 21, 51-2, II. 53, II. 60,
204, 392, 430-31, 433, 590,

1926. 2, 46-7, 261, 298-9.
300-3, 415-6, 420.

1927. 453-63, 490

1928. 68. 383

1930. 57

1931. 30

1932. 58, 84.

1929. 176, 179-80, 358

1933. 152, 376

ól visszatérő hőst megölte. Ő viszont Agamemnon fiának, Orestesnek kezétől esett el. Mondát Aischylos Oresteia c. trilogiájában gozta fel.

Aigner 1. *Lajos*, l. *Abafi Lajos*. — 2. *Sándor* 54—1912). Építész. Számos középkori műemlékünket restaurálta. Önálló művei közül álnak: a bpesti Örökimádás temploma, a Imre-kollégium palotája, a zágrábi erdőzgatósági palota stb.

Aigospotamos (gör.), a. m. Kecskefolyó; a ák Chersonesosban. Itt volt Kr. e. 405-ben eloponnesosi háború utolsó döntő csatája, elyben Lysandros az athéni hajóhadat hamába keritette.

Aigrette. (egrett). A kócsag francia neve.

Ain (een). A Rhône francia mellékfolyója.

Aiolok. A Lesboson és a vele szemben levő ázsiai partvidéken, Aiolisban levő görög osok lakói. Későbbi korban az iónokon és okon kívül a többi görögöket mind aiolokk tekintették.

Aipytidák. Messene mondai uralkodó csaja, melyet Kresphontestől származtattak.

Aischines *(Aeschines)* (kb. 390—235). néni politikus és szónok. Fülöp makedoniai ály pártján a nagy görög egyesülés híve volt ért Demosthenesszel, aki viszont a függetségi politikát képviselte, a legádázabb harfolytatta.

Aischylos (Aeschylus 525—456). Euphoa fia, az első nagy görög tragikus, a tragédia gteremtője. Eleusis attikai községben születt és Sziciliában halt meg. Sikereinek színye Athén; ő volt az első, aki két színész éptetésével a dialogusra helyezte a fősúlyt sardalkal szemben. Tragédiáinak tárgya a thos, erkölcsi háttere pedig a bűnt megló és a kevélységet megalázó isteni akarat. ndszerint három tragédiát és egy vig satyrmát foglalt össze egy ú. n. tetralogiába. . 70 darabja közül 7 maradt reánk: Ótakeresők, Perzsák, Hét Theba-vívó, Leánt Prometheus, Agamemnon, Síri áldozat, menések. A három utolsó együtt alkotja az

Ajaccio (-ccsó). Korzika tóvárosa, [illegible] lőhely. Itt született Napoleon. 21.000 l.

Ajakhang (labialis consonans). A fonétikában az olyan mássalhangzó, melynek képzése alkalmával a két ajak v. az alsó és a felső fogsor zárat v. rést alkot (pl. *p, b, m, f, v.*).

Ajakhangzó (labialis vocalis). A fonétikában az olyan magánhangzó, melynek képzése alkalmával a két ajak kerek nyilást alkot (pl. *a, o, u, ő, ü.*).

Ajakoshal-félék (Labridae). Tengeri halak, melyeknek húsos, kinyujtható alsó és felső ajkuk van. (Labrus mixtus.)

Ajakosok (Labiatae). A forrtszirmúak családja, keresztben átellenes levelekkel, négyszögletes szárral, részarányos, alsó és felső ajakra tagozott pártával, 2 hosszabb és 2 rövidebb porzóval, 4 makkocskára hasadó terméssel; a testük erős szagú olajokat tartalmaz. 3200 fajuk van. A zsályák, a kakukfüvek, a levendula, a menták, a rozmaring, a pemetefű, a majoránna, a bazsalyikom stb. tartozik közéjük. A Pogostemon patschouli a hasonlónevű illatszert adja.

Ajantai (Adzsanta). Barlangtemplomok Nyugatindiában, melyekben különböző korokból való buddhista és jain (dzsain) falfestmények láthatók. E falképek India régi festőművészetének legjelentősebb alkotásai. L. *Indiai művészet.*

Ajka. Nk., Veszp. m., L. 2820 M., N.

Ajnáeskő (Hajnaska). Kk., G.-K.-H.-M. M., Cs., vára igen régi eredetű.

Ajnók. Az ősázsiai, sarkvidéki népcsaládhoz tartozó, Japán legészakibb szigetén s a Szachalin- és Kuríli-sz.-csoporton élő, kihalóban lévő (20.000 l.) halász-vadász, primitiv nép. Japán őslakói.

Ajóka. A szardella egyik neve, L. *Anchovis.*

A jour (fr. á zsür), szószerint: napra, ha a kereskedelmi könyvelés a legutolsó tételig rendben van. — Ékszernél a drágakő olyan foglalata, hogy az alul szabadon áll, átlátszó. — *A. szövet:* finom, áttört selyem.

hatalomban, ú. n. politikai jogo
lam polgárait is részesíti, az álla
pedig (törvényhozás, végrehaj
funkció), külön szervekre bízza
mások és egymás irányában, h
megfelelő önállósággal ruházza
értelemben, minden államnak v
szűkebb értelme csak a benne ki
szerint szervezkedett államokra
n. A.-os államok. Az A. v.
multra s fokozatos fejlődésre
történeti-A., v. csak újabb idő
és az állami élet alapkérdéseit
egyetlen szövegezett határozmán
felöleló: *iroll, chartalis-A.* Az A
tagok közreműködésével v.
államfő egyoldalú akaratából
utóbbi *oktrojált A.*) A valamely
nem lépett A. a *papiros-A.*

Alkotmány. Katholikus irá
1896-ban indult meg. 1919- már
rös kormány beszüntette.

Alkotmány elleni bűncselekm
tikai bűncselekményeknek egy
A magyar Btk. a felségsértés feje
rozza meg az A-et. Idetartozik az
mely közvetlenül arra van irány
trónöröklés törvényes rendje v
állam alkotmánya erőszakkal
tasséк. (Btk. 126. §.) Ide vonhat
állami és társadalmi rend hatály
méről szóló 1921: III. t. c.-ben
bűncselekmények, nevezetesen
vmely társadalmi osztály kizá
mának erőszakos létesítéséhez
galom (id. t. c. 1. §).

Alkotmányozó gyűlés. Az a k
vényhozó testület egyes államok
sajátos hivatása az állam szám
mányt hozni, illetőleg a fennálló
ban szükségesnek mutatkozó vá
kötelező erővel meghatározni. Il
alkotmányozó testületek a fran

Lux Elek

Lux Elek szobrászművész-tanár, II.
Görgey Artur-u. 10. 351-906

Bptávb 1940 szept.

Lux Elek

l.

MAGYAR IPARMUVESZET

1940.39.l.

Lux Elek

Koll. Kiáll.

1, 8, 18, 40, 47, 82, 83,
84. sz. 121–124. szám

Ernst Múzeum Kiáll.
tásai XXXVIII. (1919)

LÉGRÁDY
TESTVÉREK
BUDAPEST

LUX ELEK

28a. Táncosnő. Bronz 2,000.000

LUX ELEK

41. Szivessy Tiborné.* Magántulajdon.

LUX ELEK

62. Torso. Bronzban 15,000.000
Márványban 25,000.000

LUX ELEK

166/a. Táncosnő. Bronzban 20,000.000

E. M. LXXXI. kiáll.

bőtüdejű teltségét az ellentét révén annál jobban hangsúlyozza. A kancsó, a kosár, az asztalkendő, a széktámla formájában csupa erőteljes ív lendül és fonódik ütemesen egymásba. Szín dolgában itt is akadnak határozott, élénk kicsendülések, de ezek a színbeli csúcspontok valamennyien egy-egy tárgynak teljes formai latbavetését, a kosárnak, kancsónak vagy egy-egy gyümölcsnek telt, plasztikus hangsúlyát is jelzik. Másfelől azt is megfigyelhetjük az új csendéleten, hogy e kimagasló főszínek elemei finomabb, tompább árnyalatok és bonyolult egybevegyülések alakjában lappangva az egész képet betöltik. Ezek a semlegesebb árnyalatok teremtik a légkört, amelyben a festmény színbeli súlypontjai a kellő lélekzethez, kibontakozáshoz jutnak. Az asztalterítő „szürke" felületén pl. csupa fojtott színesség bujkál, amely a csendélet tárgyaiban bomlik teljes virágzássá.

Kmetty új stílusában a képrészek szerkesztő és ábrázoló tevékenységének hajdani széthúzása megszűnt. A tárgyi ábrázolás szerves kerekdedsége úgy csoportosul, hogy általa a kompozíció alapváza is láthatóan fölépül. Az ábrázoló és szerkesztő képtényezők egybeesése folytán Kmetty új stílusa jóval egyszerűbb a réginél. A kosaras csendélet egyszerűségében komoly, súlyos nyugalom lélekzik. Ilyen érett és tömör akkordokra csak az egyszerűség képes.

Ebben az egyszerűségben bölcseség és természetesség nyilvánul

Lux Elek

dr. Jakubovich
Lajosné mellszobra
repr.

Képrőművészet
1933. 257. l.

az 1930. évtől.

1,328.709.29
0,928.469.84
2,300.527.51
1,925.063.04
2,287.473.68
2,449.032.93
2,740.238.87
3,085.346.32
5,938.871.13
6,744.964.18

a Székesfővárosnak.

lelméből készpénzben és vagyon-

tta a községi háztartásnak:

1,619.484.34 P
782.602.35 "
821.814.- " 3,223.900.69 P

Lux Elek

az iparművészeti iskolánál vendes tanárra nevezték ki a VII. f. o.-ba.

MAGYAR IPARMUVESZET
1937. 125. l.

Lux Elek

1933 feb-márc. kiáll.

IX.14. Szüreti jelenetek, Herend.

Klebelsberg emlékkiáll Mücsarnok

Lux Elek

Boxolo' brown

Budapest nékesfőv. tulajd.

Lux Elek

Wattay Ferenc
várkapitány
bronz szobra
Székesfehérvár
Repr.

Magyar Építőművészet
1942. 10. l.

192
23
~~15~~

192
23
~~215~~

120
72
~~109~~

Lux Elek

Pólya Tiborné mellszobra, márvány.

Képmüvészeti Múzeumban.

Petrijszer 1921–24. 22. l.

együtt lóháton látjuk II. Rákóczi Ferenczet
ek ~~vannak, kik~~ az indulót játszszák. Balról
dulnak a harczba, míg a katonák kardjaikat
valgásba törnek ki. Mindenütt a nemzeti
j alatt a „RÁKÓCZI Induló" nyolczsoros
i balvarkában: „Fac simile. Daprès JOZEF
..." s a kereten belül balról: „Publié par
Imp. Lemercier et Cie, Paris."

etei a papirosnak 38·1: 70.

69

140/95 N: 272.

Lux Elek

Geboren am 18 December 1884 zu Szepes-Váralja, Besuchte bis 1905 die Kunstgewerbeschule in Budapest unter Prof. Lajos Mátrai, bildete sich hierauf in München in der Meisterschule Schmitt's und nach seiner Rückkehr, bei Meister Ede Telcs weiter aus. Studienreisen führten ihn 1911 nach Florenz. L. ist Kleinplastiker und befasst sich nicht mit der Medailleurkunst.

2 nüve fels.

Ihr Prmagyerem 290 l.

8593

l ábrázolt köztüzér jobbra fordul-
támasztja és baljával a melyben a
afokra támaszkodik, Mögötte golyó-
r orman lobogó leng. Felirata ~~a kép~~
oester. Armee 1830.

k. 16.1:10.3 cm.

-24

Lux Elek

Lásd

Szépm. Mur.

Uj szerem. 1920–21.

63. sz.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 853.

Lux Elek

Tancosnő, bronz
Női akt, bronz

Budapest székesfőv. tulajd.

34. Mátyás király arcképe

rézmetszet XVII sz.

21/15.

Lux Elek

szobrász

1923 koll. Eiätt.

az Ernstban

Velencze.

105. Paolo Caliazi – il Veronese.

Lux Elek

lásd

Szépművészet

1940. 38. l.

Alle Rechte vorbehalten. — Copyright.

IRODALMI ÉS NYOMDAI R.-T.
primé dans les usines de l'Athenaeum S. A. Littéraire et d'Imprimerie.
aeum Literary & Printing Co. Ltd.

and added quite a lot of valuable creations to the devel

Let us proceed farther on the way begun th
or by forming individual styles, but with conscious a
spirit, life and national character.

Lux Elek

Szent Imre-szobor

erőd

Schmidl Ferenc:

A székesfehérvári szobrok titka.

Magyar Építőművészet

1942. 9. l. Zeppel.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Lux Elek

rod

=

Képzőművészet

1928. II. évf. 170. l.

(Ady Endre – sírem-
lék pályázat.)

7

Lux Elek

erdő

=

Képzőművészek

1928. 7. 7. (Csók István, Lux Elek és Márffy Ödön kirándulása az Ernst-Múzeumban.)

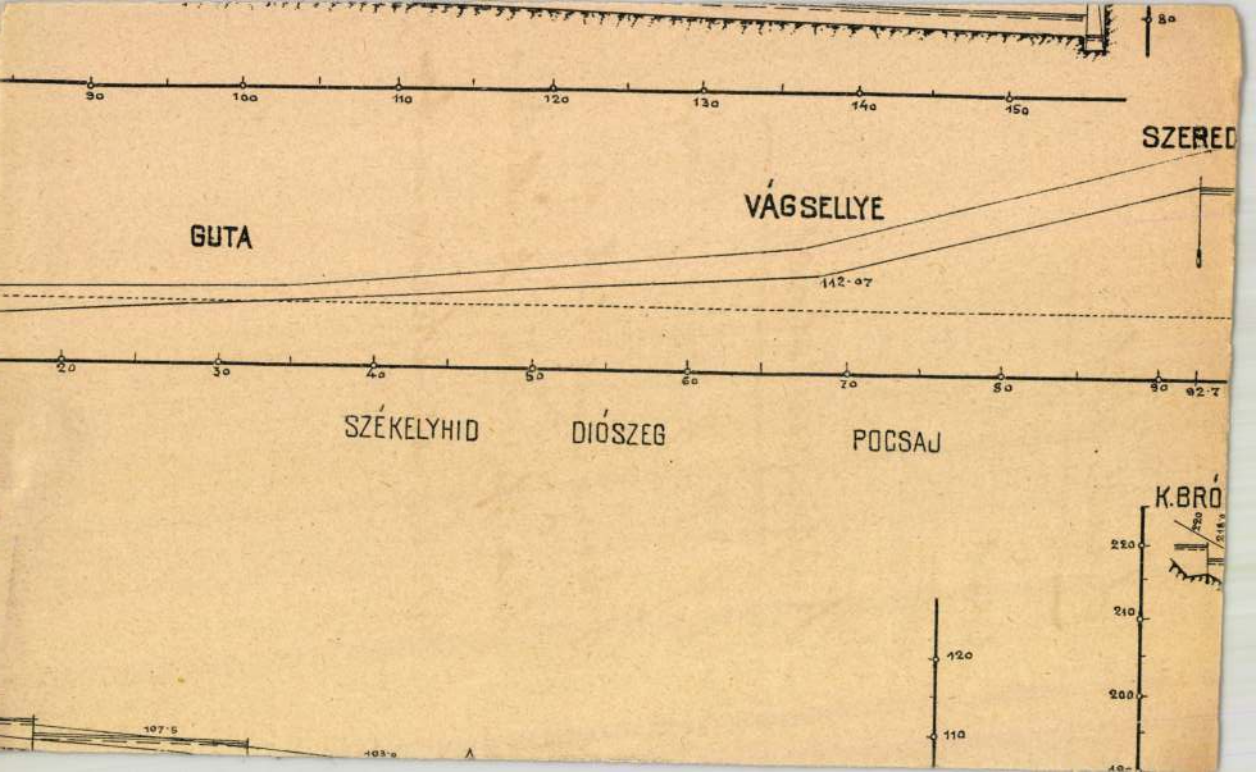
80
90
100
110
120
130
140
150
SZERED
VÁGSELLYE
GUTA
112·07
20
30
40
50
60
70
80
90
92·7
SZÉKELYHID
DIÓSZEG
POCSAJ
K.BRÓ
220
210
200
120
110
107·5
103·0

Lux Elek

részt vett az alábbi kiállításon a magyar csoportjában:

Cat Firenze 1927

99. l.

háború előtt még eredeti helyén
zázadokon keresztül elemi csapá-
beöntés veszélyének. Legkorábbi
még díszítés nélküliek. A mateoci
ldísze és a Kálvária is. Ugyane
íposztafalvi templom harangjain,
ögletes, szimbólumokat ábrázoló
mszor előfordul.
élyből — ahol különálló, de Iglóval
nk több harang, míg a hamvasdi
omonkos apát készíttette 1368-ban
ország déli és nyugati területére is

ánk Erdélyben és a Szepességben

omán stílű kelyhek zömök formáját
alakját fejleszti tovább. Felsőrészét,
kú talpát, kidomborodó formájú
apcsolták össze. Az első emlékek
k, a harangöntés technikája szerint,
öntőformába préselték be. A díszít-
ettük : szimbólikus állatjegyekkel

Lux Elek

Hobrait

Végbiz. jó eredm.

Értimisk

1904/5./9. l

Lucy Lee

Notes
Regina / 2 weeks.

Portraits

1904/5-1910

Lux Elek

A főváros megrendelte
A lantos c. szobornüvét.

A müvészek támogatása
érdekében egy sereg közterü-
leten felállítható szobrot
rendelt a főváros -

Pesti Napló 1932. aug. 3.

U. 3169.

315/1933.

Nagyméltóságu

Nagyméltóságo

kelt 10.759/1933-III. sz. r

nyok visszaterjesztése mel

teljesen

Lux Elek

Szabó Endre:
A porcellán codája.
Pásztortűz, 1939. 576. l.

rekkel cserélték fel.[1] Feltevé
fogadták és csak Czobor I
mann elméletének helyesség
korinak tartotta, a faragott
ismerve a másik végletbe es
lehetőségét.[2]

A pillérmagok és a feltá
ban kétségtelenné teszik, ho
munka folyt a székesfehérvá
ismerjük. Írott forrásaink ne
vagy más ok tette volna szü
hogy a XII. század közepén
célja, mint a bazilika állékon
nek díszesebbé tétele.

A XII. századi átépítést
bizonyítják, valamint a nagy
Említettük, hogy mind a né
profilja a XII. századra utal

Lux Elek

l.

Szépmüvészet

1943. 34. l.

Lux Elek †

Vayer Lajos dr.: Két magyar művész. Élet 1941. 623–633. l.

Ernst Muzeum aukcioi

XIII – XIV.

1285. A LANTOS, öntött bronz, álló férfi, balkezében lant. Jelezve „Lux Elek 913.“

Lux Elek

LUX ELEK

Női akt. Bronz.
Tanulmányfej. Bronz.
Táncosnő. Bronz.

Művészeti Hotek Pécs
(1856-tól 2033-ig.)

1941

Lux Elek

250	Szüreti csoport, talpon	szines	700.—
251	Mulatozó, talpon	szines	98.—
252	Csárdás, talpon	szines	98.—
253	Ludas Matyi	szines	55.—
254	Fésülködő nő	fehér	220.—
255	Táncosnő	szines	33.—

Herendi porcellán

Nemzeti Szalon
tav. kiáll. 1932 jun

Lux Elek

A közel jövőben kerül felállításra a **Luther-szobor** is a Deák-téren, **Lux Elek** szobrászművész alkotása.

Képrőm. Körlöny
1939. 3-4. sz.

Matraverebély 1. R. K.
templom a, alapraj
b, Keleti c. déli d,
nyugati homlokzatok
e, Keresztmetszet
f. Reconstruált metszet
Méret 1:100 Sux K.
Jénymásolat. Nagy. 700x63
2 példányban.
2. Ugyanerről. Pauza.
3. Ugyanaz. Déli és
nyugati homlokzat
Méret 1:100 Sux K.
ugyanerről 3 példány
Jénymásolat

Lux Elek

nobrair

koll. kiätt -

Ernst Mur. kiätt

58 st

1923. jan.

126 – 144. st

l. könyvtáramban

AUGUSZTUS

31 nap — 34. hét

16 asárnap	
17 Hétfő	
18 Kedd	
19 Szerda	
20 sütörtök	Szent István
21 Péntek	
22 Szombat	

Lux Elek

Térdelő nő,
herendi porcellán

Repr.

Művészet

1940. 31. sz. 14. l.

ttembre; le fotografie pregheremo

o M a r a i n i

to Castelli

F i r e n z e

Lux Elek

l.

Ernst Mier Bi. kiall

129. 180 pt

Waitzen (Vácz) h. n. IV. 96.

Lux Elek

Céhbeliek V. kiáll

Nemzeti Szalon 1924.

Dr Nádor Henrik
képm., márvány

Fésülködő, gipsz

Hamutálca, bronz

TÁRGYMU

ÁLTALÁNOS MŰVÉSZETI CIKKEK

	Oldal
Lyka Károly: Kiállítási bajok	44
T. H.: Papirszeletkék	58., 199., 331
Eisler Mihály József: Valeur és vonal	83
Lyka Károly: Művészettörténet a középiskolában	96
Szana Tamás	119
Lyka Károly: Szocialista művészet	154
Margitay Ernő: Kozma Lajos rajzai	217
Divald Kornél: A Makovica művészete	236
Lyka Károly: Délszláv művészet	250
Bayer József: Régi magyar művészek	299
Takács Zoltán: Doby Jenő	355
Varjas Sándor: A szimbolikus művészetről	366

FESTÉSZET

Laban Ferdinánd: A Paczka művészpár	1
Lázár Béla: Gauguin	34
P—r L.: Régi képekről	51
Nyári Sándor dr.: Brocky Károlyról	147

LUX ELEK

86	Dr. Jakubovich Lajos	Mgtul.
87	Táncosnő	800.—

Céhbéliek jub.-ki ütt. Zal

Nemzeti Szalon 1934. jan

41. HORVAI JÁNOS: Luther

BILDENDE KUNST

Jenő Kopp: Unbekannte ungarische Maler in der ersten Hälfte des XIX. Jahrhunderts. In den letzten Jahren sind in Herrenhäusern auf dem Lande immer mehr Gemälde zum Vorschein gekommen, die ein Licht auf bisher nur dem Namen nach bekannte Maler aus der ersten Hälfte des vorigen Jahrhunderts werfen. Hervorragende ungarische Künstler, wie Károly Markó, Károly Brocky, József Borsos, hatten im Ausland namhafte Erfolge. Die Ansprüche in der Heimat befriedigten in erster Reihe Miklós Barabás und Jakab Marastoni. Die grössten Verdienste um die Ausgestaltung des künstlerischen Lebens wies Miklós Barabás auf, ausser den Genannten wirkten aber noch zahlreiche ungarische und vom Ausland eingewanderte Maler in Ungarn, die, obwohl sie auf einer niedrigen Stufe der künstlerischen Wertskala standen, bei der Ausgestaltung des künstlerischen Lebens und der Entfaltung der nationalen Kunst ebenfalls eine wichtige Rolle spielten. Von diesen Künstlern wissen wir auch heute noch sehr wenig, höchstens sind uns ein paar biographische Daten und einige Werke bekannt. Die weitere Forschung auf diesem Gebiet wird von der ungarischen kunstgeschichtlichen Forschung als eine Aufgabe ersten Ranges angesehen. Die vorliegende Studie beschränkt sich eher auf die Bezeichnung der einschlägigen Aufgaben und die Darstellung einzelner Werke einiger Künstler der in Frage stehenden Zeit.

Géza Entz: Ferenc Kazinczy und die Idee der nationalen Kunst. Kazinczy, eine der hervorragendsten Gestalten des sich zu Beginn des XIX. Jahrhunderts erneuernden ungarischen Geistes, der höchste Lenker des damaligen literarischen Lebens, war auch der erste Verkünder der Idee der nationalen Kunst. Dieselbe flammende Begeisterung, mit der er der ungarischen Sprache und Literatur Bahn brach, loderte auch in seiner im Interesse der Kunst entfalteten Tätigkeit, wofür in seiner ausserordentlich umfangreichen Korrespondenz zahllose Beispiele zu finden sind. Er eiferte aber nicht nur mit Worten an, sondern war auch selbst ein begeisterter Kunstsammler, also auch in dieser Hinsicht ein Vorbild für die ungarische Gesellschaft.

Sándor Mihalik: Rodostó in Kassa. Nach der Niederringung des ungarischen Freiheitskampfes im Jahre 1711 hat die Bevölkerung Oberungarns niemals den Grossen Fürsten Rákóczi II. und seine Genossen in der freiwilligen Verbannung vergessen. Seit Ende des XVII. Jahrhunderts wallfahrte sie mehrmals an die Küste des Marmara-Meeres und suchte nach Denkmälern, die von den einst dort lebenden Ungarn zeugten. In Rodostó starb der letzte Ungar im Jahre 1888 und auf diese Weise wurde durch lebende und lebendige Zeugen fast bis in unsere Tage hinein die Erinnerung daran bewahrt, wo und wie der Grosse Fürst gelebt hatte und welche Denkmäler seines dortigen Aufenthalts erhalten geblieben sind. Das schönste von diesen ist die innere Ausschmückung des grossen Speisesaales des einstigen fürstlichen Recreationshauses, die im Jahre 1905 auf Anweisung der damaligen ungarischen Regierung abgebaut und nach Kassa geliefert wurde. Im Herbst 1939 wurden die Kisten geöffnet und man wurde der Einrichtung eines mit westlichem Geschmack vermischten ausserordentlich bizarren östlich-armenischen türkischen Zimmers gewahr. Es war ein Prunksaal, der zu einem Teil die ergreifenden künstlerischen Spuren der feinen Handarbeit

IN MEMORIAM

LUX ELEK

A magyar képzőművészetet súlyos veszteség érte. *Lux* Elek, a finom vésőjű szobrászművész, az Országos M. Kir. Iparművészeti Iskola tanára február hó 26-án elköltözött az élők sorából. Nemcsak gyöngéd bájjal megmintázott kisplasztikai művei — melyek legelőször tették ismertté a nevét —, hanem különösen újabban mintázott nagyobb alkotásai is emlékezetes helyet biztosítanak neki művészetünk fejlődésében. Tragikus, hogy élete főművének, *Luther* budapesti szobrának felállítását már nem érhette meg a finomlelkű, egyénileg is közkedvelt művész, kinek az Iparművészeti Iskola növendékei is sokat köszönhetnek, mert egyik leglelkiismeretesebb nevelője volt az ifjúságnak.

Lux Elek művészetének értékéről legközelebbi számunkban adunk bővebb ismertetést, ezúttal csak pályájának legjelentősebb határköveiről számolunk be.

Szepesváralján született 1883. december 18-án.

Szepesváralján, Miskolcon, Lőcsén, Bártfán és az Orsz. M. Kir. Iparművészeti Iskolában, Budapesten tanult. Továbbképzés céljából a müncheni „Akademie der Schönen Künste„-be, majd a bruxellesi „Academie Royal des Beaux Arts et École Décorativ„-be iratkozott be. Az Akadémián három első és három második díjat kapott. E tanulmányait részben a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium ösztöndíja tette lehetővé.

Az 1912. évben tért haza, ugyancsak abban az évben mutatkozott be először munkáival a Műcsarnok jubiláris kiállításán. Azóta sorozatosan résztvett a hazai kiállításokon. 1913. évben érte az a kitüntetés, hogy egyik munkáját megvették a király részére. Ugyanebben az évben 1000 korona ösztöndíjban részesítette a kultuszminisztérium.

1919. február 15-én bevonult katonának és a 22. menetzászlóaljjal az orosz harctérre került, ahová önként jelentkezett, s mint tűzharcos 10 hónapot töltött a harctéren.

1919. elején szülővárosából Pestre tért vissza, ahol újból felvette az 1915. évben abbahagyott munkásságát. Ez év szeptember folyamán meghívást kapott az Orsz. M. Kir. Iparművészeti Iskolába, ahol egy ideig, mint óradíjas az esti tanfolyamon tanított, később a nappali tanfolyamon folytatta a tanítást, mint a kisplasztikai szakosztály tanára. 1927-ben rendes tanár lett.

1915. évben kollektív kiállítást rendezett munkáiból az Ernst-múzeumban.

Sorozatosan vett részt a külföldi nemzetközi és magyar kiállításokon. Velencében 1924. évben egyik munkáját megszerzi a Giovanelli Museum. Rómában a Capitoliumi Múzeum egy nagyobb méretű táncosnőt vásárolt tőle, ugyanakkor a Milánói Múzeum is megvette egyik munkáját. Részt vett az északi államokban rendezett magyar kiállításokon és a londoni, bruxellesi, barcelonai, párizsi, nürnbergi, bécsi stb. kiállításokon, ahol nagy sikerekben volt része.

Nyilvános téren Székesfehérvárott áll Szt. Imre herceg és Wathay Ferenc várkapitány szobra. A Szépművészeti Múzeum öt művét vásárolta meg. A Főváros birtokában négy műve van.

Több szoborpályázaton vett részt, amelyeknek eredményeként a pestszenterzsébeti „Hősök" emlékszobrára és Luther Márton budapesti emlékszobrának elkészítésére kapott megbízást.

Szépművészet
1941.

Lux Elek

*158	B G. ur mellszobra, bronz	Eladó
159	Erlich Miksáné mellszobra, gipsz	mgtul.
160	Páris Elemérné mellsz. gipsz	mgtul.
161	Zsuzsanna, bronz	8000

Cehbeliek VI. kiáll

Nemzeti Szalon

1926.

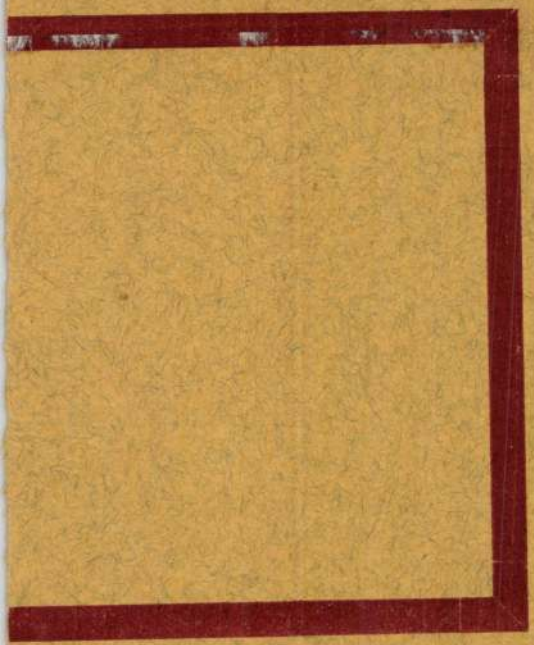

vi Illés Aladár : Istálló

Lux Elek

a csattanós felírás: *Tibi gloria, nobis exemplum*: tiéd a dicsőség, mienk a példa.

A Prohászka Ottokár kert bejáratánál, a régi bástyafal sarka előtt találjuk egy másik várparancsnoknak, a krónikás Wattay Ferencnek (1568—1606?) ülő bronzszobrát. Előtte síma gyepszőnyeg, mögötte síma várfal. Úgy illik ez a leegyszerüsített, gondozottsága mellett is magánynak ható környezet ahhoz a nagy búsuláshoz, amit a művész néhavaló Wattay Ferenc alakjában ide örökített. Ha Erdey Dezső Varkocs-szobrában a magyar vitézség acélos ereje kapott halhatatlan formát, Lux Elek alkotásában a magyar bánat komorlik lélekbemarkoló mély hatással.

Wattay Ferenc élete tizennégyéves korától kezdve egyetlen harc volt a török ellen. Sorsát Székesfehérvár védelme pecsételte meg, amit minden józan számítás és remény ellen vállalt, mert izig-vérig katona volt, akit a hadi szerencse forgandósága nem tudott visszatartani mindig újabb és újabb harcok vállalásától. Fogságba került. Képzelhetni, hogy egy ily tettre-született embernek mit jelentett a börtön. A fogságból életének kockáztatásával ismételten megszökik, végül a messze Konstantinápolyba kerül, ahol az új harcokkal kecsegtető szabadulásra vágyva és szolgálatát örökké áldott magyar nemzetének ajánlva, írja megható verses krónikáit.

1605-ben karácsonyra hazakerül. Boldog, hogy bár rabbilincsben, de újra láthatja a hazai földet. Mint nőtt reménysége, hogy végre szabadulhat s mily szörnyű lehetett az a lélekzuhanás, amit átélt, mikor Budán azt kellett megtudnia, hogy nincs, aki letegye érte a váltságdíjat! Mit érezhetett, mikor visszavitték újra Nándorfehérvár börtöne felé, ahol a hónapokig húzódó tárgyalásoknak az a vége, hogy Mátyás herceg nem akar váltságdíjat fizetni érte!

Somogyi Antal: Székesfehérvár. 19,21
Művészet és város. Budapest, 1939.

Utolsó ránkmaradt sorai ezek:

Uram, ha az szent akaratod az,
Csak gyötörj e világon:
Mesd el életemnek, fonalát időmnek,
Ne kínlódjam inkábban:
És szent lelket adván, végig bennem tartván,
Segélj végső órámon.

. . . . . .

Így ez rossz világnak, sok gondolatoknak
Legyen vége kínomnak.

Ha legalább ennyit tudunk Wattay Ferencről, megértjük, hogy ez a szobor kellett ide. Kellett, hogy ráeszméltessen bennünket, mily drága magyar életek sorsa örvénylett egykor e várfalak körül.

Az egyszerű, téglából összerótt talpazaton ott ül a várfal tövében Wattay Ferenc várkapitány, jobbját a kard markolatára, balját térdére támasztva, büszke nyakán férfiasan szép fejét nehéz búsúlásnak eresztve, száz életet végigharcolni kész erővel és mégis teljesen kifosztottan, minden földi remény végére érkezetten. Nézzük az ódon várfalat, nézzük a szobrot s úgy érezzük, hogy csak a magyar sors tud ily kemény, csak a magyar bánat ily keserves lenni: mintha sehol a világon nem menne annyi érték veszendőbe, mint nálunk, sehol annyi nemes szándék és lelkes akarat nem akadna el a közöny homokzátonyán, mint itt.

A város török uralom alól szabadulásának (1543—1688) emlékét örökíti meg Medgyessy Ferenc reliefje, amely a ferencesek házának sarkára illesztett Törökkutat díszíti s amely legújabbkori szobrászatunknak egyik legértékesebb és legérdekesebb alkotása. Tárgya a török uralom letörése. Ám nagyon csalódnék, aki ezen a domborművön Székesfehérvár felszabadításának, vagy a fölszabadító harcok egyik jeleneté-

Lux Elek

nobrair

l. elek

Karczagmagyállam

702, 703, 704. h.

1207
Spagna

1207. *Angyal.*

Kissé jobbrafordult, tartja, bal lábával a felhő emelte. Fejét dicsfény vesz vállaira omlik, kiterjesztett alatt sötét köntöst hord sz

Fa, méretei 67·6 : 29 c 1895 július 4-én E. Costantin számoltatott 1895 augusztus lásra nézve lásd az 54347–9 61301 sz. min. előadmányi ív 1900 november 28-iki 4561 26-iki 373 eln. sz. leirat (46

Jegyzet. L. az 1896-ik Nº 151. — Preisliste Nº 151.

VéA. 1895

Lux Elek

Bül. 1883 dec. 18.

lásd

Medvey 122. l.

Toldy Ferenc: A magyar Költészet
Története. Pest, 1854.

X. 201.

LUX ELEK

60. Síremlékterv
61. Tanulmányfej, bronz

mgt.
250.–

Nemzeti Szalon

1940. jan.-febr.

Szinyei Társ

VII. kiáll.

A SZINYEI-MERSE PÁL TÁRSASÁG

MŰVÉSZTAGJAINAK

NEGYEDIK KIÁLLITÁSA

A NEMZETI SZALONBAN

LUX ELEK †

66. Táncosnő. Bronz

mgt.

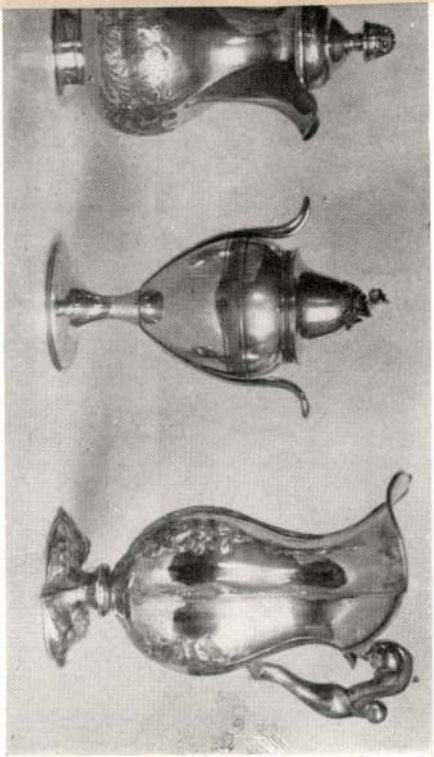

783. 280. 793.

805. 645. 805

Nemzeti Szalon 1942. jan. – febr.
Szinyei Társ. VIII. kiáll.

722 2005.